C-3532/3556

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
JEUDI 1 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7721 | 32e ANNEE | Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3532

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՒ ԱՀԱ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

•

Ինչ որ տեղի կ'ունենայ Միջին Արեւելքի մէջ, շատոնց նախատեսուած էր:

Կաթսան կ'եռար տարիներէ ի վեր: Մանաւանդ այս տարի: Եւ ուշ-կանուխ պիտի պայթէր:

Զարմանալի չէ որ արշաւանքն սկսաւ Իսրայէլ:

Կազմուած՝ 1948 Մայիս 15ին, այս պետութիւնը մինչեւ այսօր ալ չէ կրցած լեզու գտնել իր դրացիներուն հետ:

Միւս կողմէ, մտավախութեան մատնուած էր, տեսնելով մանաւորապէս Եգիպտոսի զօրացումը:

Եւ վերջապէս, յաճախադէպ էին սահմանային ընդհարումները տարուան սկիզբէն ի վեր:

Տեղեկագրի մը համաձայն, վերջին ինը ամիսներու ընթացքին սպաննուած են 121 Իսրայէլացիներ եւ 496 Արաբներ, առանց հաշուելու հազարաւոր վիրաւորները:

Հետեւելով հին ռազմագիտութեան մը, Իսրայէլի զինուորական իշխանութիւնը կը կարծէ թէ առաջին յարձակողը միշտ յաղթական կը հանդիսանայ:

Ամէն պարագայի մէջ, այն կասկածն ունի թէ ժամանակը իր դրացիներուն համար կը բանի: Հետեւաբար, չուզեր թոյլ տալ որ աւելի զօրանան:

Այդ մտահոգութեամբ էր որ սոխպոզական ձեռնարկներ կը կատարէր ամիսներէ ի վեր, զէնք եւ ռազմանիւթ ճարելու համար արեւմտեան ճակատէն:

Իսրայէլի վարչապետին վերջին ճառերն ալ բացորոշապէս կը հաստատեն թէ արշաւանքը նախատեսուած էր:

Պէն Կիւրիոն միշտ կը շեշտէր թէ Արաբները կ'ուզեն կործանել Իսրայէլը:

Տակաւին անցեալ շաբթու կրակոտ խօսքեր կ'արտասանէր խորհրդարանին մէջ, արաբական երկիրներու միջեւ կնքուած զինակցութեանց առթիւ:

Այս մթնոլորտին մէջ էր որ Իսրայէլի զինուորները սկսան յառաջ խաղալ դէպի Սուէզ, ռազմագիտական դիրքեր գրաւելու եւ եգիպտական բանակը պաշարելու համար:

Արեւմտեան աշխարհը խոր մտահոգութեան մատնուած է այս արշաւանքին հետեւանքով, որ կրնայ իրական պատերազմի մը յանգիլ, հակառակ Իսրայէլի այն յայտարարութեան թէ պիտի գոհանան սահմանափակ ձեռնարկով մը:

Երբ թնդանօթը կ'որոտայ եւ օդանաւերը կը սուրան, միամիտներ միայն կրնան հաւատալ թէ ամէն ինչ պիտի վերջանայ պարզ արշաւանքով մը:

Անցեալ Փետրուարէն ի վեր, պարտք սեպեցինք արթնութեան եւ լրջութեան կոչեր ուղղել, բացատրելով թէ Միջին Արեւելքի խմորումներն ու խլրտումները կրնան վրդովիչ անակնկալներու առջեւ դնել նաեւ մեզ:

Ըսել կ'ուզէինք թէ կացութիւնը կը պահանջէ կարճ կապել ներքին ժխորը, խուժանավարական սպառնալիքները, «մինչեւ ծայրը» երթալու չոչորթաբանութիւնները:

Դժբախտաբար արհեստական «ճիհատ»ը շարունակուեցաւ նոյն մոլեռանդութեամբ: Այն աստիճան որ, եթէ վաղը իրական «ճիհատ» մը սարքուի, կամ զինուորական գործողութիւնները ծաւալին, ամէնէն առաջ խուճապի պիտի մատնուին «եկեղեցասէր» ասպետները, իրենց վայրերան կանչերով կամ այլապէս գրգռիչ ելոյթներով:

Երանի թէ չուտ սթափէին, յուշիկ յուշիկ վար առնելով կուսակցական քինախնդրութեան առագաստները եւ իմաստութեան ճիգ մը փորձելով:

Այս նոր ալեկոծութեան մէջ մեր առաջին հոգը պիտի ըլլայ խուսափիլ անաքանդ մարդանքներէ:

Շ.

ԱՆԳԼԵՒՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐ

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԿՌԻՒՆԵՐԸ ԴԱԴՐԵՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԵԳԻՊՏՈՍ ՎՃՌԱՊԷՍ ՄԵՐԺԵՑ

ԵՐԿՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԶԻՆ. ՈՒԺԵՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍ ԿԸ ՄՏՆԵՆ

Կացութիւնը խիստ ծանրացաւ Միջին Արեւելքի մէջ, քանի մը ժամուան մէջ: Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութիւնները, որոնք արտակարգ նիստի հրաւիրած էին իրենց խորհրդարանները, վերջնագիր մը ուղղեցին Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի, 12 ժամ պայմանաժամ տալով, որպէսզի դադրեցնեն կռիւները: Իսրայէլ հաւանութիւն յայտնեց, իսկ Եգիպտոսի նախագահը վճռապէս մերժեց: Ֆրանսա եւ Անգլիա միեւնոյն ատեն պահանջած էին Եգիպտոսէն թոյլ տալ որ իրենց ուժերը առժամապէս գրաւեն Սուէզը, Փորթ Սայիտը եւ Իսմայիլիան: Վերջնագրին պայմանաժամը կը լրանար երէկ առտու ժամը 5·30ին: Գնդ. Նասր գայն մերժեց կէս գիշերին: Այս ծանրակշիռ որոշումները տրուած էին երկու խորհրդարաններուն արտակարգ նիստէն անմիջապէս ետք: Ֆրանսայի վարչապետը եւ արտաքին գործերու նախարարը յատկապէս Լոնտոն գացած էին, խորհրդակցելու համար: Նախապէս ալ երկու երկիրներուն դահլիճները բացառիկ նիստ գումարած էին:

Մինչ երկու կառավարութիւնները դիւանագիտական եւ զինուորական պատրաստութիւններ կը կատարէին, Մ. Նահանգները ժխտական դիրք բռնած էին Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ: Բանաձեւ մը խմբագրած էին, ամբաստանելով Իսրայէլը թէ խախտած է զինադադարը: Ֆրանսա եւ Անգլիա մերժեցին այս բանաձեւը (վեթօ): Ամերիկեան ներկայացուցիչը նոյն իսկ մերժեց յետաձգել վիճաբանութիւնները:

Եգիպտոսի նախագահը յայտարարեց Գահիրէի անգլիական դեսպանին թէ վերջնագիրը «անընդունելի է» որեւէ պարագայի մէջ: Եւ ընդհանուր զօրաշարժ յայտարարեց: Միեւնոյն ատեն Եգիպտոսի օդանաւերը յարձակեցան իսրայէլեան ուժերուն վրայ, կասեցնելով անոնց յառաջխաղացութիւնը Սինայի անապատին մէջ: Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ եգիպտական ուժերը ոչնչացուցին երկու թշնամի սաւառնակներ եւ 12 զրահապատ կառքեր, շատ ծանր կորուստներ պատճառելով: Թամատի մէջ, որ Սուէզի կէս ճամբուն վրայ կը գտնուի:

Ահաւասիկ Եգիպտոսի ժխտական պատասխանը որ անթելով ալ հաղորդուեցաւ.—

Նախագահ Նասր վճռապէս մերժեց անգլեւֆրանսական վերջնագիրը եւ ազդարարեց երկու կառավարութեանց թէ Եգիպտոս պիտի կռուի, եթէ անգլեւֆրանսական ուժերը փորձեն գրաւել Սուէզի Ջրանցքը: Նախագահը այս առթիւ դիտել կուտայ թէ վերջնագիրը կը բռնաբարէ Եգիպտոսի արժանապատուութիւնը եւ իրաւունքները եւ «բացորոշ արհամարհանք մը կը կազմէ Միացեալ Ազգերու դաշինքին դէմ: Եգիպտոս ուրիշ ելք չունի եթէ ոչ ինքնապաշտպանութեան դիմել եթէ որեւէ յարձակում կրէ: Մեծն Բրիտանիա եւ Ֆրանսա նախայարձակում կը պատրաստեն յարձակման զոհերուն դէմ»: Գնդ. Նասր միեւնոյն ատեն դիմած է նախագահ Այզընհաուըրի եւ վարչապետ Բուլկանինի, խնդրելով որ խափանեն անգլեւֆրանսական ձեռնարկը: Եգիպտոսի դահլիճը բացառիկ նիստ գումարեց նախագահութեամբ գնդ. Նասրի, քննելու համար Միջին Արեւելքի կացութիւնը:

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՎՃՌԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երեքշաբթի գիշեր ժամը 9ին Ազգ. Ժողովը բացառիկ նիստի հրաւիրուած էր, լսելու համար վարչապետին յայտարարութիւնը: Այս առթիւ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան, եւ ի վերջոյ Ժողովը կառավարութեան որոշումները վաւերացուց առտուան ժամը 1·30ին, 182ի դէմ 368 ձայնով: Միեւնոյն ատեն գեկուցում տրուեցաւ Հանրապետութեան Խորհուրդին մէջ (ծերակոյտ): Ազգ. Ժողովը լեցուած էր արտակարգ բազմութեամբ: Պ. Կի Մոլէ պարզեց Միջին Արեւելքի կացութիւնը, տեղեկութիւններ հաղորդեց Լոնտոնի մէջ կատարուած խորհրդակցութեանց մասին: Յետոյ անդրադառնալով Իսրայէլի կատարած արշաւանքին, ըսաւ.

— «Մենք շատ լաւ կը ճանչնանք Իսրայէլի ժողովուրդը, գիտենք իր քաջութիւնը եւ վճռականութիւնը, քաջութիւն մը որով կը պահեն իրենց երկրին ամբողջութիւնը թշնամի բնակչութեանց դիմաց: Կը ճանչնանք նաեւ գնդ. Նասրի վարչաձեւը: Գիտենք որ ան կանգ չառներ բռնի ուժին եւ միջազգային օրէնքի բռնաբարման առջեւ: Զենք մոռնար թէ շարունակ կը մերժէ թոյլ տալ որ Իսրայէլի նաւերը անցնին Սուէզի Ջրանցքէն, հակառակ Ազգաժողովին յանձնարարութեանց»:

Վարչապետը յիշելով Ջրանցքին բռնագրաւումը, եգիպտական զէնքերու փոխադրութիւնը դէպի Ալժերիա, հինգ ալժերիացի ղեկավարներու ձերբակալութիւնը, շարունակեց.

— Ցարգելով Ազգաժողովին ուխտը, ընդունեցանք ամերիկեան առաջարկը՝ Ապահովութեան Խորհուրդին յանձնելու համար Իսրայէլի յարձակման խնդիրը: Բայց կարելի՞ էր գոհանալ այդ ձեռնարկով, երբ կը տեսնենք որ կռիւները պիտի մղուին Սուէզի շրջանին մէջ եւ պիտի վտանգուի ազատ երթեւեկը: Կռիւները ծաւալած չեն տակաւին: Անհրաժեշտ էր անմիջական ձեռնարկ մը, արագօրէն դադրեցնելու համար թշնամութիւնները: Ուստի ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութիւնները այս իրիկուն ժամը 17·30ին հանդիսաւոր կոչ մը ուղղեցին իսրայէլեան եւ եգիպտական կառավարութեանց, պահանջելով անմիջապէս դադրեցնել որեւէ պատերազմական գործողութիւն ցամաքի եւ ծովու վրայ եւ օդին մէջ եւ իրենց զինուորները ետ քաշել Ջրանցքի շրջանէն: Խնդրեցին նաեւ եգիպտական կառավարութենէն արտօնել որ ֆրանքեւանգլիական ուժերը առժամապէս տեղաւորուին Ջրանցքին գլխաւոր կէտերուն վրայ, — Փորթ Սայիտ, Իսմայիլիա եւ Սուէզ, ապահովելու համար բոլոր ազգերու նաւերուն ազատ անցքը: Եգիպտոս եւ Իսրայէլ պարտաւոր են իրենց պատասխանը տալ 12 ժամէն: Եթէ այս պայմանաժամը լրացած ատեն գոհացում տուած չըլլան մեր պահանջին, ֆրանքեւանգլիական ուժերը պիտի գործադրեն իրենց նախատեսած միջոցները, որոնք ժամանակաւոր են: Այդ միջոցները ուղղուած չեն ոչ Եգիպտոսի, ոչ ալ Իսրայէլի դէմ: Գալով երեք քաղաքներու գրաւման՝ ֆրանքեւանգլիական ուժերու կողմէ, շատ մը նախընթացներ, զինադադարի համաձայնութեանց խախտումներ, կրկնակի գրգռութիւններ բաւական են այդ պա—

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԸ ՀԱՒԱՆԻ ԵՏ ՔԱՇԵԼ ԻՐ ԶՕՐՔԸ

Նոր կարգուսարք Հունգարիոյ մէջ.— Կը ջնջուի միակ կուսակցութեան դրութիւնը. — Բոլշեւիկեան գիրքերը կը հրկիզուին. — 15·000 մեռեալ Փեշթայի մէջ

Հունգարիոյ վարչապետը, Նակի, յայտարարեց թէ նոր կառավարութիւն մը պիտի հաստատուի 1945ի կարգուսարքին հիման վրայ: Փեշթայի անթելը կը ծանուցանէ.— Ռուսերը կը քաշուին: Դադրեցուցէք կռիւը: Մի խանգարէք Ռուսերու նահանջը»:

Միեւնոյն ատեն կը հաստատուի թէ Խ. Միութիւնը տրամադիր է իր զինուորները քաշելու բոլոր արբանեակ երկիրներէն: Այս առթիւ եղած յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը պատրաստ է քննելու խնդիրը, «աւելի զօրացնելու համար բարեկամութիւնը եւ գործակցութիւնը Խ. Միութեան եւ ուրիշ ընկերվարական պետութեանց միջեւ»: Յետոյ կը բացատրէ թէ խորհրդային զօրամասեր կան Հունգարիոյ եւ Ռումանիոյ մէջ՝ համաձայն Վարշաւայի դաշինքին, իսկ Լեհաստանի մէջ՝ Վարշաւայի դաշինքով եւ Փոցտամի համաձայնութեամբ: «Սովետական զօրամասեր չկան միւս ժողովրդական հանրապետութեանց մէջ»: Յայտարարութիւնը որեւէ տեղեկութիւն չի տար արեւելեան Գերմանիոյ մասին: Այս առթիւ կ'ըսէ թէ «ընկերվարական ազգերը իրենց յարաբերութիւնները պիտի հաստատեն կատարեալ հաւասարութեան, հողային ամբողջութեան պահպանման, պետական անկախութեան եւ գերիշխանութեան վրայ, յանձն առնելով չմիջամտել մէկուն կամ միւսին ներքին գործերուն»:

× Հունգարիոյ վարչապետը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը որոշած է ջնջել միակ կուսակցութեան դրութիւնը: Բանակցութիւններ կը կատարուին Խ. Միութեան հետ, սովետական ուժերը քաշելու համար ամբողջ Հունգարիայէն:

Շուտով ընտրութիւններ պիտի կատարուին եւ պիտի վերահաստատուին 1946ի քաղաքական չորս կուսակցութիւնները: Ապստամբները միշտ կը պահանջեն որ ռուսական բոլոր ուժերը քաշուին, այլապէս զէնքերը վար պիտի չդնեն: Կռիւները կը շարունակուին մայրաքաղաքին թէ գաւառի մէջ: Համայնավարական օրաթերթը դադրեցուց իր հրատարակութիւնը: Ապստամբները գրաւեցին տպարանը եւ թռուցիկներ կը տպեն յանուն Յեղափոխական Կոմիտէին: Երիտասարդ աղջիկներ կ'օգնեն ապստամբներուն, դեղ եւ ուտեստ ճարելով: Տասնըչորս տարեկան աղջիկ մը ջահի պէս վառեցաւ քարիւղէ ռումբ մը արձակելով ռուսական թնդանօթներու վրայ: Գրատուն մը կրակի տրուեցաւ բոլոր բոլշեւիկեան գիրքերով: Բազմութիւնը կը պարէր խարոյկին առջեւ: Երիտասարդներ բոցերուն մէջ կը նետէին հարիւրաւոր գիրքեր: Բազմութիւնը կը պոռար,— «Թող Ռուսերը հեռանան»:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ առտու (չորեքշաբթի) նաւամարտ մը տեղի ունեցաւ Հայֆայի առջեւ, Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի մարտանաւերուն միջեւ, տեւելով 40 վայրկեան:

Իսրայէլի ուժերը վար առին երկու եգիպտական օդանաւեր, գարձեալ Հայֆայի առջեւ: Միեւնոյն ատեն գրաւեցին եգիպտական նաւ մը:

Օդանաւային երթեւեկը դադրած է բոլոր արաբական երկիրներուն վրայ: Սուէզի Ջրանցքէն որեւէ նաւ չի կրնար անցնիլ: Բոլոր նաւերը Բաբելոսոյ ճամբով կ'երթեւեկեն: Ահազանգը սկսած է հնչել Եգիպտոսի մէջ:

× Վերջնագրին պայմանաժամը լրացած ըլլալով, անգլեւֆրանսական օդանաւային եւ ծովային ուժերը գործի ձեռնարկեցին յատկապէս մարզուած ռազմիկներ եւ օդագօրք ցամաք հանելով:

ՕՐԻՆԱՑ ՇՐՋԱՅԻՆԻՐ ՀԵՏ

ԱՆՍՈՎՈՐԱԿԱՆ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

ՍԵՆԵԼՈՆ

(TOUSSAINT — ԱՐԵՎԱՑԻ ՊՐԻՈՆ)

Paris, Palace Hotel

Ծիրանագոյն ծաղիկներ, ցաւագին յիշատակներ եւ ոսկեհատիկ տարեդարձներ ամէն մարդ ունի իր կեանքին մէջ, ինչպէս ունի իր տխուր ժամերը, երբ ամէն ինչ կարծես կը մթագնի մեր աչքերուն առջեւ, եւ մենք կը մնանք միայնակ, ինքնամոռաց, մեր ներսը ամփոփուած, մեր հոգիին մէջ ապրելով անցեալի մը ամենէն հեռաւոր յուշերը, որոնք կը վերակենդանանան մեր առջեւ, ինչպէս ուրուականներ, որոնք կ՚ուզեն մեզ տանիլ իրենց հետ, ուր որ ալ ըլլայ անոնց հանգրուանը։

Այդ ժամերուն է, որ մարդ կը զգայ, թէ ինչքան մենակ է ան, ինչքան անօգնական, ինչքան ոչնչութեան դատապարտուած։ Ամէն ինչ կը թուի անիմաստ, ամէն ինչ կը թուի ունայնութիւն։ Ամէն ինչ կը թուի ստուերներու խաղ, որոնք կը սահին մեր առջեւէն, առանց մեզի համար որեւէ նշանակութիւն ունենալու։

Ես ալ ունիմ իմ ոսկեհատիկ տարեդարձս, որ կը լրանայ այսօր, 19 Մայիսին։ Ես ալ ունիմ իմ ծիրանագոյն ծաղիկներս, որոնք կը ծաղկին իմ հոգիիս մէջ, ինչպէս ամէն մարդու հոգիին մէջ։ Ես ալ ունիմ իմ ցաւագին յիշատակներս, որոնք կը ներկայանան ինծի, ինչպէս ամէն մարդու։

Ես ալ ունիմ իմ ստուերներս, որոնք կը հետեւին ինծի, ինչպէս ամէն մարդու։

Ես ալ ունիմ իմ ունայնութիւնս, որ կը տիրապետէ ինծի, ինչպէս ամէն մարդու։

Ես ալ ունիմ իմ ոչնչութիւնս, որ կը սպասէ ինծի, ինչպէս ամէն մարդու։

Ես ալ ունիմ իմ մահ

ՍԱՍՈՒՆԻ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

ՍԱՍՈՒՆԻ — ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԵՊԸ 1922ԹՎԻՆ: Հին ասած վեպ, 1922թն սկսած և մոտ 9 ամիս վերջ, ամբողջ պատմությունը, մեծ Լուսե Հայկ Ալիշանի հետ միասին, ինչպես նաև Ալիշանի ընտանիքի անդամները, ինչպես նաև Ալիշանի ընկերները, ինչպես նաև Ալիշանի թշնամիները, ինչպես նաև Ալիշանի ծանոթները, ինչպես նաև Ալիշանի հարևանները, ինչպես նաև Ալիշանի գործընկերները, ինչպես նաև Ալիշանի աշակերտները, ինչպես նաև Ալիշանի ուսուցիչները, ինչպես նաև Ալիշանի հոգևոր հայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի հոգևոր հայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի հոգևոր հայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի հոգևոր հայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի հոգևոր հայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի խոստովանահոգևորականի հոգևոր հայրը, ինչպես նաև Ալիշանի խոստովանահոգևորական

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՅԱՋՈՐԴ ՀԱՄԱՐԸ լոյս կը տեսնէ շաբաթ, Ամենայն Սրբոց տօնին պատճառով։

հանձը հասկնալու համար։ Այն պահուն երբ Ամմանի մեր դեսպանատունը կը քարկոծուի, երբ Երուսաղէմի մեր հիւպատոսարանը եւ Հալէպի մեր կրթական հաստատութիւնները կը հրկիզուին, հասկնալի է որ նիւթական երաշխիքներ պահանջենք համաձայնութեանց գործադրութիւնը ապահովելու համար։

«Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութիւնները միշտ տեղեակ պահած են ամերիկեան կառավարութիւնը՝ իրենց մտահոգութեանց եւ որոշումներու մասին։ Ես անձնական նամակ մը ուղղեցի նախագահ Այզընհաուըրի, բացատրելով ամէն բան։ Ցոյց յայտնեցի թէ պիտի դնահատէ Ֆրանքեւանգլիական ձեռնարկը իր բարձր հեղինակութեամբ։ Կառավարութիւնը կ'ըմբռնէ իր տուած որոշումներուն ծանրութիւնը. կ'ըմբռնէ նաեւ այն ծանր հետեւանքները որ կրնան ծագիլ Միջին Արեւելքի հաւասարակշռութեան եւ աշխարհի խաղաղութեան համար, եթէ որ եւ է ձեռնարկ չկատարուի։ Կը խնդրենք Ազգ. Ժողովէն իր հաւանութիւնը յայտնել սուսարաթիւ քուէարկութեամբ»։

Առաջին անգամ խօսք առաւ համայնավար ներկայացուցիչը, քննադատելով տրուած որոշումները։ Շատեր կը պոռային. — «Ի՞նչ լուր Փեշթայէն. մարդասպաննե՛ր»։

Մերակոյտն ալ հաւանութիւն յայտնեց 19ի դէմ 289 ձայնով։

× Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ ալ մանրամասն զեկուցում տուաւ վարչապետը։ Պահպանողականները կը ծափահարէին կառավարութեան որոշումները, իսկ ընդդիմադիրները բուռն քննադատութիւններ կ'ուղղէին։ Անոնք յատկապէս ցաւ յայտնեցին որ վարչապետը խորհուրդ չէ հարցուցած Մ. Նահանգներուն եւ բրիտանական հասարակապետութեան։ Մասնաւորապէս նեղը դրուեցաւ արտաքին նախարարը։ Ի վերջոյ ժողովը կառավարութեան որոշումները քուէարկեց 218ի դէմ 270 ձայնով։ Այս առթիւ անգամ մը եւս փառաբանուեցաւ անգլեւֆրանսական սերտ գործակցութիւնը։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բացարձակապէս գաղտնի կը պահուին Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի զինուորական գործողութիւնները։ Կը հաստատուի թէ մարտանաւեր եւ օդանաւեր ճամբայ ելած են դէպի Եգիպտոս։ Արտակարգ դէպքեր տեղի կ'ունենան Միջերկրականի մէջ։ Նախագահ Այզընհաուըր սախպողական կոչ մը ուղղեց Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ վարչապետներուն, խնդրելով խաղաղութեամբ լուծել Միջին Արեւելքի տագնապը։ Խ. Միութեան վարչապետը եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը մտահոգութեան մատնուած են եւ կ'առաջարկեն վէճը կարգադրել Ապահովութեան Խորհուրդին միջոցաւ։

Իսրայէլի անթելը կը ծանուցանէ թէ իրենց զօրքը շուտով կը հասնի բուն Ջրանցքը։ Եգիպտական ուժերը կը ջանան կասեցնել յառաջխաղացութիւնը։ Ամերիկեան վեցերորդ նաւատորմիղը կը շրջի արեւելեան Միջերկրականի մէջ։ Սուրիոյ բանակը պատերազմական վիճակի մէջ դրուեցաւ։ Պաշարման վիճակ յայտարարուեցաւ Իսրայէլի սահմանագլուխին վրայ։ Ազգ. պաշտպանութեան նախարարը յայտարարեց թէ ժամանակը եկած է դաս մը տալու Իսրայէլի։ Սպարապետը յետաձգեց իր ճամբորդութիւնը դէպի Մոսկուա, իսկ հանրապետութեան նախագահը մեկնեցաւ առանձին։ Առ այժմ հանդարտութիւն կը տիրէ Յորդանանի սահմանագլուխին վրայ։ Անգլիական օդանաւերը մեկնեցան Ամմանէն, անծանօթ ուղղութեամբ։

Արեւմտեան պետութիւնները կը շարունակեն պարպել իրենց քաղաքացիները՝ Միջին Արեւելքի բոլոր երկիրներէն։ Իրաքի դահլիճը բացառիկ նիստ գումարեց գիշերն ի բուն։ Բանակը հրամանի կը սպասէ կազմ եւ պատրաստ։ Լուրի մը համաձայն եգիպտ. բանակին կէսը պաշարուած է։

× Ապահովութեան խորհուրդին սովետական պատուիրակը ամբաստանեց Ֆրանսան եւ Անգլիան, իբրեւ մեղսակիցներ Իսրայէլի։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ շրջանի ենթակոմիտէներու եւ խումբերու Նոր Սերունդին եւ Կապոյտ Խաչի։
Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս։

SALONS DE L'ALHAMBRA, 340 Bld. Chave

Բարձր հովանաւորութեամբ Նախարար, երեսփոխան, Մարսէյլի քաղաքապետ

GASTON DEFERRE-ի

Խօսք կ'առնեն

FRANCIS LEENHARD et JEAN MASSE

Կը նախագահէ՝ Ընկ. **ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ**

Կը խօսին

Ամերիկայէն նոր ժամանած **ԸՆԿ. ԿՈՊԵՌՆԻԿ [illegible]ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ**

Երգ՝ Օր. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ եւ ընտիր բաժին, Պոմոնի «Քրիստափոր» երգչախումբ «Մարսէյլէզ» եւ «Մշակ Բանուոր», Պ. Սարգիս Չէօրէքեան (ծանօթ ջութակահար), Պ. Զարեհ Գասեան (մեներգ), Օր. Մատըլէն Մարկոսեան (դաշնակ), Օր. Ալիս Յարութիւնեան (արտասանութիւն)։

Կէս գիշերէն ետք եւրոպական պարեր, ընկերակցութեամբ ԼԻՒՔ ԷՐԱՐ նուագախումբի։ Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով։

Մուտքը ազատ է։

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. կոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Դրօ» մասնաճիւղին։

Այս կիրակի երեկոյեան ժամը 9ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ։

Պիտի խօսի ընկ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, դպրոցին աշակերտներուն եւ Նոր Սերունդին կողմէ։

Կը հրաւիրուին բոլորդ անխտիր։

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Կոմիտէի կողմէ, մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի եւ Սանուհիներու։ Այս կիրակի ժամը 15.30ին։ Թէատր Մինիսխիալի շքեղ սրահին մէջ։

Կը խօսի Փարիզէն Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի կողմէ։ Շասէն սիրայօժար իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն Պալեան քոյրեր եւ երիտասարդ ջութակահար Կ. Պէպիրեան։

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Վարանդեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի եւ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Սիամանթօ խումբի։

Այս շաբաթ, ժամը 20.30ին, Գ. Թադապետարանի մէջ։

Կը նախագահէ Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ
Կը խօսին Ընկերներ ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ եւ ՆՇԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Կ'արտասանեն.— Պ. Պ. Պետրոս Թուրլեան եւ Լեւոն Ճոլաքեան։ Պիտի երգեն Օր. Լուիզ Հաբէլեան, Պ. Պ. Պետրոսեան եւ ֆրանսացի ծանօթ արուեստագէտներ Օր. Տրենիզ Քլէման, Պ. Ժագ Թիսօ Պ. Փօլ Քուէֆէ։

Մուտքը ազատ է։

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ նախկին նախարար **E. Depreux**-ի
եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ **R. Bleuse**-ի
ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ **Fernand Reynaud**-ի
(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **Jacques HELIAN**

Հաղորդակցութեան միջոց.— Շարանթօն Էքօլէն 103 թիւը առնել։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Սաղըրեան կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իր քրոջ զաւկին՝

ԱՐԱ ՔԵՐԵՍԹԷՃԻԵԻ

ղառնակսկիծ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Գերմանիա, 21 տարեկանին։

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները։

ՊԱՏԱՐԱԳ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Այս Հինգշաբթի առաւօտ, Ամենայն Սրբոց տօնին առթիւ պատարագ պիտի մատուցուի ռիւ Ժէ, Սէն Լուի սրահին մէջ։

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քհնյ. (Լիոնէն)։

ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՑԱՅՏՆԻ ՊԱՐՈՒՀԻ ԼԱՈՒՐԻԱ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

կուտայ իր անդրանիկ պարի երեկոյթը, Զորեքշաբթի, 14 Նոյեմբեր, 1956, ժամը 20.30ին

Théâtre International
21, Bd. Jourdan (Métro : Cité Universitaire).

Տոմսերը 500, 300, ուսանող 150։
Դիմել Սորպոնի դռնապաններուն։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կօշիկի կաղապարի վրայ քաշող վարժ գործաւոր մը (մօնթէօր ա լա փուէնթ)։ Տեւական գործ։ Դիմել՝

Chaussures KARENE
57 Rue des Couronnes, Paris (20e)

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ Մ. ԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ

Տարեկան ճաշասեղան, ընկերութեան պատուոյ անդամներուն եւ համակիրներուն ի պատիւ։

Այս կիրակի ամբողջ օրը, Պոմոնի Եկեղեցւոյ յարակից սրահին մէջ։

Հայկական համադամ կերակուրներ, երգ, պար, արտասանութիւն եւ ընկերական ջերմ մթնոլորտ։

Ճաշագին մէկ անձի համար 600 Ֆրանք։

Համգամանկութիւն տեղի պիտի չունենայ։

Տեղերը սահմանափակ ըլլալով, կը խնդրուի նախօրօք ապահովել հրաւիրագիրները վարչութեան անդամներէն։

Տոմսերը նախօրօք ապահովել քաղաքը՝ Պ. Յ. Հացագործեանէն,

15, Rue Longue des Capucins

Պոմոն՝ Պ. Յարութիւն Գարաքէհեանէն,

326, Avenue de St. Julien

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Նախագահութեամբ Տիկին ԲԻՒԶԱՆԴԻ

Այս շաբաթ, ժամը 21ին, Քասէ սրճարանի վերնայարկը։

Պիտի խօսի ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՃԻՆՃԵԱՆ։

Նիւթ ունենալով՝ Ուխտագնացութիւն դէպի Վենետիկ, եւ անոր նշանակութիւնը հայկական տեսակէտով։

Բանախօսութենէն վերջ պիտի ներկայացուին յիշատակի նկարներ, մոգական լապտերով։ Մուտքը ազատ է։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԻԹԱԼԻ.— Հ. Յ. Դ. Աղբիւր Սերոբ եւ Մ. Եօթնեղբայրեան խումբի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին։ Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ԴԷՊԻ ՓԷՐ ԼԱՇԷԶ

Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի «Ռոստոմ» խումբը այս տար ինչս այց մը կազմակերպած է դէպի Փէռ Լաշէզի գերեզմանատունը, Ահարոնեանի, Ռուբէնի, Խատիսեանի, ազգ. հերոս Անդրանիկի, ինչպէս նաեւ ազգային գործիչներ Գրիգոր Օտեանի եւ Տիգրան Բէկզատեանի դամբարանները։

Այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին։ Ժամը 4էն 6, այցելութենէն վերջ թէյասեղան մը, Խտիւի ծանօթ սրճարանին սրահը, ուր պիտի ըլլան յարգանքի արտայայտութիւններ։

Թէյասեղանի համար ծախքերու մասնակցութիւն։ Կը հրաւիրուին փարիզեան շրջանի ընկերները եւ հայրենակիցները։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

Տաճատ եւ Վրոյր Շալճեան եղբայրներ եւ պարագաները կը ծանուցանեն թէ՝ այս կիրակի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Պոմոնի Ս. Գր. Լուս. եկեղեցւոյ մէջ, իրենց նորոգ հանգուցեալ բարեհամբաւ հօր՝

Պ. ՂԵՒՈՆԴ ՇԱԼՃԵԱՆի

համար, անոր մահուան քառասունքին առթիւ։ Ուստի, հանգուցեալին յիշատակը յարգող բարեկամներ եւ հայրենակիցներ կը հրաւիրուին ներկայ ըլլալ առաւօտեան ժամը 10ին, Պոմոնի եկեղեցին։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻՆ ՀԱՅ ԿՌՓԱՄԱՐՏԻԿԸ

ԺԱՔԻ ԱԶՆԱՒՈՒՐԵԱՆ (Մարսիլիացի) իր առաջին մրցումը պիտի կատարէ Փարիզի մէջ, այս հինգշաբթի իրիկուն

Central Sporting Club
57, Fg. St. Denis

Նշանաւոր հարուածող ԿԱՊՐԻԷԼ ԱՍԱԿԱՑԻ հետ։

ԽՆՋՈՅՔ

«Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան ցերեկոյթ – խնջոյքը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի Խրիմեան վարժարանի սրահը, 2 ռիւ տը լա Տէֆանս, Իսի լէ Մուլինօ, ժամը 4.30էն մինչեւ 10։

Գեղարուեստական բաժին, Ա. մաս.— Ծիծաղաշարժ պաւեշտ, մէկ արար, ղեկավարութեամբ Մ. Շիրվանեանի եւ Պալեանի։

Բ. մաս.— Նուագ, երգ եւ արտասանութիւններ։

Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները եւ համակիրները։

Առատ պիւֆէ Մուտքը ազատ է։

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՅԹ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Սիամանթօ» խումբին կողմէ, ի նպաստ «Հայաստան» ամսաթերթին։

Այս կիրակի ժամը 15էն 24, Ցոյներու սրահին մէջ, 5 ռիւ Պօնըֆուա։

Հաճելի ժամանց, առատ կերուխում, սիրով կը հրաւիրուին երիտասարդները եւ ծնողները։

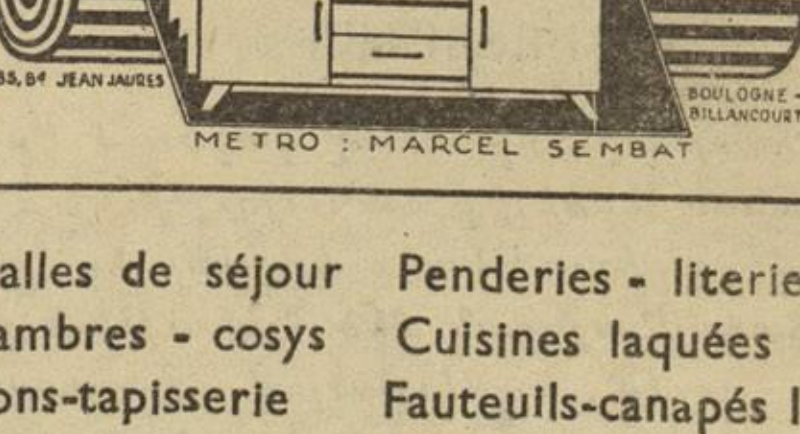

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՋՐԻ ՑԱՆՑՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HAYRATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութքեր, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • SAMEDI 3 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7722 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3533

ԱՌԱՋԻՆ ՕԴԱՐՇԱՒԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՎՐԱՅ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ Ե. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԲՈՂՈՔԵՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ ԽԶԵՑ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՀԵՏ

Ֆրանքեւանգլիական վերջնագրի պայմանաժամին լրացումէն 12 ժամ ետքը տեղի ունեցաւ առաջին օդարշաւը Եգիպտոսի վրայ։ Նոր մտահոգութիւն կը տիրէ աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ։ Մ. Նահանգներու նախագահը զեկուցում տալով հեռատեսիլի առջեւ, յայտարարեց թէ հեռու պիտի մնան թշնամական գործողութիւններէն, հետեւաբար միտք չունի արտակարգ նիստի հրաւիրելու խորհրդարանը։ Այս առթիւ յիշելով թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա մերժած են ամերիկեան բանաձեւը՝ Ազահովութեան Խորհուրդին մէջ, յոյս յայտնեց թէ խնդիրը պիտի յանձնուի Միացեալ Ազգերու ընդհ. ժողովին քննութեան։ «Այնտեղ է որ համաշխարհային կարծիքը պիտի կրնայ ուժ տալ մեր ճիգերուն՝ փակելու համար այս վրդովիչ հարցը։ Սխալի մը հետեւանքն է Ֆրանքեւանգլիական զինուորական միջամտութիւնը Սուէզի ջրանին մէջ։ Մենք զինուղօրութեան գործածումը խմաստուն եւ նը պատակայարմար չենք նկատեր միջազգային վէճերու կարգադրութեան համար։ Մ. Նահանգներուն խորհուրդ չեն հարցուցած այս գործողութեանց մասին, ոչ ալ կանխաւ տեղեկութիւն տուած են։ Այս պարագան յիշելով երբեք չեմ ուզեր տկարացնել այն բարեկամութիւնը որ մեզ կը կապէ այդ ազգերուն հետ »։

Այդընհանուրը յետոյ բացատրեց թէ Մ. Նահանգները անցեալին մէջ ալեհոստացած են «ալակսիլ Իսրայէլի նոր պետութեան, մինչդեռ ատեն ամրապնդել մեր կապերը արաբական երկիրներուն հետ» եւ դար յայտնեց որ կացութիւնը վերջերս ծանրացաւ իբրեւ հետեւանք Եգիպտոսի կառավարութեան քաղաքականութեան որ մղեց վերագինուիլ համայնավարներու օդնութեամբ։ Ցիւեց նաեւ Սուէզի ջրանցքին ազգայնացումը։ Եւ հաստատելով հանդերձ թէ կ'ըմբռնեն Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի ծանր հոգերը, անոնց դէմ եղած զրոյցութիւնները, դարձեալ քննադատեց զինեալ միջամտութիւնը։

Ուշադրութեան կը հետազրեն թէ Մ. Նահանգները ժխտական դիրք բռնելով հանդերձ, պիտի չդադրեցնեն զէնքի եւ ռազմանիւթի յանձնումը Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ։

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը հրաժարեցաւ, դիտել տալով թէ չի կրնար շարունակել իր պաշտօնը, եթէ բոլոր անդամները պիտի չյարգեն իրենց յանձնառութիւնները։

× Ե. Միւթիւնն ալ դատապարտելի դանելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջամտութիւնը, պահանջեց որ Ազգաժողովը անմիջական միջոցներ ձեռք առնէ, դուրս հանելու համար անոնց զօրքը Սուէզի ջրանէն։ Այս առթիւ հրատարակուած յայտարարութիւնը խստօրէն կ'ամբաստանէ թէ Իսրայէլը իրրեւ լծակ կը գործածեն, որպէսզի Ֆրանսա եւ Անգլիա ետ առնեն Սուէզի ջրանցքը։ Ցետոյ կ'աղաղարկ թէ երեք ազգերը պիտի կրեն ամբողջ պատասխանատուութիւնը «վտանգաւոր հետեւանքներուն, քանի որ խաղաղութիւնը եւ ապահովութիւնը բռնարարելու համար բան բռնեցին, նախայարձակման համբան։ Իսրայէլ իրրեւ զէնք կը ծառայէ աշխարհակալ չրջանակներուն որոնք կը փորձեն վերահաստատել գաղթատիրութիւնը Արեւելքի մէջ։ Ֆրանսա եւ Անգլիա Եգիպտոս արշաւելով կը բռնարարեն եղիպտական պետութեան իրաւունքները։ Ե. Միւթիւնը վճռապէս կը դատապարտէ այս յարձակողական արարքները։ Աչքառու հի ազատասէր ժողովուրդները չեմատպէս կ'ողջունեն եղիպտոսի ժողովուրդին արդար պայքարը, անոր ազգային անկախութեան պաշտպանութիւնը »։

× Եգիպտոսի հրամանատարութեան զեկոյցը կը ծանուցանէ թէ կառապղի կռիւները տեղի կ'ունենան Ալ Աուճայի չրջանին մէջ, ուր Իսրայէլացիները երեք յարձակումներ գործած էին։ Զեկոյցը կ'ըսէ թէ յարձակումները ետ մղուեցան, ծանր կորուստներ պատճառելով, թէ օդանաւերը յարձակեցան Իսրայէլի օդակայաններուն վրայ, թէ տասը օդանաւեր վար առնուեցան եւ 15 հրապայլեր եւ կառքեր ոչնչացան։

× Եգիպտոս փակեց բոլոր համալսարանները եւ բարձրագոյն վարժարանները, որպէսզի ուսանողները կարենան մասակցիլ ազգային ազատագրութեան ճակատին։ Հրամայուեցաւ զինեալ ուժերու տրամադրութեան տակ դնել բոլոր փոխադրական միջոցները եւ յարմար չէնքերը։

× Իսրայէլի հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր ուժերը յառաջ կը խաղան, կազայի չրջանը անջատելու համար Եգիպտոսէն։ Այդ անջատումէն վերջ մեծ ուժերով պիտի յարձակին ու պիտի գրաւեն։ Կ'ըսուի թէ հաղարաւոր արաբ տարագիրներ կը փախչին դէպի հարաւ, պարտմէն խուսափելու եւ Եգիպտոս հասնելու համար։ Իբր 300·000 բնակիչներ կան կազայի մէջ, 200·000ը պաղեստինեան տարագիրներ որոնց հոգատարութիւնը յանձնած է Ազգաժողովը։

Եգիպտական այն մարտանաւը որ դէպի բռնուած էր Հայֆայի առջեւ նաւահանգիստ փոխադրուեցաւ իր 250 նաւաստիներով։ Մարտանաւը Լիբանանի ծովեզերքէն սողոսկելով Հայֆա հասած ատեն կրակ բացաւ։ Իսրայէլի ուժերը պատասխանեցին եւ բուռն կռիւ մը ծագեցաւ։ Ցետոյ երկու երկիրներուն օդանաւերն ալ մարտնակցեցան ճակատամարտին եւ եգիպտական մարտանաւը ծանրապէս վնասուած ըլլալով սպիտակ դրօշ պարզեց։ Հրամանատարը կ'ուզէր ընկղմել նաւը, բայց ժամանակ չմնաց։

Իսրայէլի հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ մաքրագործումները կը չարունակուին Սինայի անապատին մէջ։ « Երուսաղէմի Ձայն»ը արաբերէն բաժնին մէջ կը հաղորդէ թէ Իսրայէլի բանակը չուռով պիտի վերջացնէ իր գործողութիւնները Սինայի մէջ, պարտութեան մատնելով եղիպտական զօրամասերը։ Ցետոյ կը յանձնարարէ կազայի արաբ տարագիրներուն լսել արաբերէն զեկուցումները եւ հետեւիլ արուած հրահանգներուն։ Կազայի չրջանը ունի 25 մղոն երկայնութիւն եւ ութ մղոն լայնութիւն, սեղմուած՝ Միջերկրականի ծովեզերքին եւ Նեկեզի անապատին միջեւ։

× Անգլիական եւ ֆրանսական օդանաւերը հոկտեմբեր 31ին սկսան զինուորական գործողութիւնները, դրաւելու համար Սուէզի չրջանը։ Յարձակումը կատարուեցաւ արուած պայմանաժամէն 12 ժամ վերջը։ Գահիրէի անթելը կը ծանուցանէ թէ անգլեֆրանսական օդանաւերը ռումբեր նետեցին Գահիրէի, Ադեքսանդրիոյ, Փորթ Սայիտի եւ Սուէզի վրայ։ Կիպրոսի բրիտանական անթելը կ'ըսէր թէ օդարշաւին նչանակէտներն էին եգիպտական օդակայանները եւ զինուորական բարխները, թէ Գահիրէն ռազմական նչանակէտ չէ։ Օդարշաւէն առաջ եղիպտական կառավարութիւնը ազդարարած էր ժողովուրդին չմօտենալ օդակայաններ-

ԸՆԴՀ. ԶՕՐԱՇԱՐԺ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

•

Սուրիայէն, Յորդանանէն եւ Լիբանան նէն վերջ Իրաք եւ Լիբիա եւս բացառիկ վիճակ յայտարարեցին։ Հետզհետէ նոր միջոցներ ալ ձեռք կ'առնեն։

Այսպէս, Յորդանան ընդհ. զօրաչարժ յայտարարեց։ Պետական պաշտօնեաներու արձակուրդը դադրեցաւ, ցնոր տնօրինութիւն։

Իրաք.— Ընդհանուր զօրաչարժ։ Կառավարութիւնը բազոքագիր մը ուղղեց Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց՝ եղիպտոսի դէմ կատարուած զինուորական միջամտութեան առթիւ։ Մի եւնոյն ատեն յանձն առաւ զինուորական աջակցութիւն ընծայել Եգիպտոսի։

Սուրիա.— Ընդհանուր զօրաչարժ։ Սպարապետը, զօր. Նիզամետտին, յայտարարեց.— «Ֆրանքեւանգլիական վերջնագիրը որեւէ արժէք չունի։ Սուրիա պիտի գործադրէ Եգիպտոսի եւ Յորդանանի հետ կնքած զինուորական համաձայնութիւնը»։

Լիբանան.— Նախագահ Շամուն կ'առաջարկէ խորհրդաժողով մը գումարել արաբական երկիրներու վեհապետներէն եւ նախագահներէն, մասնակցութեամբ դնդ. Նասրի։ Այն ատեն զինուորական միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, օդնութեան հասնելու համար Եգիպտոսի։ Արգիլուած են բոլոր հրապարակային ցոյցերը եւ ժողովները։

Լիբիա.— Դահլիճը բացառիկ նիստ գումարելով, որոշեց թոյլ չտալ որ երկիրը օգտագործուի Ֆրանքեւանգլիական ուժերուն կողմէ՝ Եգիպտոսի դէմ ուղղուած գործողութեանց համար։ Որոշեց նաեւ իր ամբողջական աջակցութիւնն ընծայել Եգիպտոսի։

× «Ազատ Եգիպտոս»ի անթելը որ կը կարծուի թէ Կիպրոսէն կը բանի, Եչ. օր յայտարարեց թէ Ֆրանքեւանգլիական միջամտութեան նպատակն է վերահաստատել զօր. Նեկիպը, իբրեւ վարչապետ։ Այս առթիւ կ'ըսէր թէ Եգիպտոսի յեղափոխութեան բուն պատն է Նեկիպը եւ ոչ թէ Նասրը։

× Եգիպտոս խզեց իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ։ Կը կարծուի թէ Ազգաժողովէն ալ պիտի հրաժարի։

× Գահիրէի անթելը հետեւեալ կոչը ուղղեց.— «Աշխատաւորներ բոլոր արաբական երկիրներու, քանդեցէք ձեր երկրէն անցնող բոլոր նաւթատարները (փայլայն), հարուածներ ձեր հողին վրայ հիմնուած բոլոր նաւթային հաստատութիւնները, անպործածելի դարձուցէք բոլոր թշնամի օդակայանները։ Հասած է գործի ժամը։ Դուք հանդիսաւորապէս ուխտեցէք համակերպիլ ձեր գործադիր յանձնաժողովի որոշումներուն, որոնք քուէարկուեցան անցեալ օգոստոս 10ին։ Այդ բանաձեւերով դուք նախատեսած էք գործունէութեան ծրագիր մը թշնամի օդակայաններու ու նաւթային հաստատութեանց դէմ։ Ձեր պարտքն է գործի ձեռնարկել։ Հասած է ժամը»։

Տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ կոչը ուղղուած է արաբ աշխատաւորներուն՝ իրենց կառավարութեանց դէմ։

× Գահիրէի Ֆրանսական եւ անգլիական դեսպանատուները վառեցին իրենց դաղտնի դիւանաթուղթերը։ Լոնտոնի եւ Փարիզի դեսպանատունն ալ նոյն գործողութիւնը կատարեց։

× Օդանաւային ընկերութիւնները որոշեցին չգործածել Պէյրութի եւ ուրիշ արաբական քաղաքներու օդակայանները։ Դէպի Արեւելք օդանաւերը պիտի բանին Ռոլիս - Պաղտատ ճամբով։

Մ. Նահանգներու արտաքին գործերու նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ այսուհետեւ ոեւէ ամերիկեան քաղաքացի չի կրնար Իսրայէլ, Եգիպտոս, Յորդանան կամ Սուրիա երթալ առանց մասնաւոր արտօնութեան։

× Սուրիոյ հանրապետութեան նախագահը, Շիւքրի Քուաթլի Նոյեմբեր 1ին Մոսկուա հասնելով ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ։ Դիմաւորելու համար օդակայան գացած էին բոլոր դեսպանները, բացի Իսրայէլի ներկայացուցիչէն։ Նախագահը պիտի բնակի Կրեմլինի պալատը, այն չարկարաժիններէն ուր հիւրասիրուեցան միւս վեհապետները։ Բարի գալուստի ճառը խօսեցաւ մատեչալ Վորոշիլով, Ե. Միւթեան բարեկամութիւնը յայտնելով Սուրիոյ եւ արաբական միւս երկիրներուն «որոնք արիաբար կը կռուին իրենց անկախութեան համար որպէսզի չնչուին գաղթատիրութեան վերջին հետքերը»։ Շիւքրի Քուաթլի ուրախութիւն յայտնեց որ կ'ընդունուի «այն երկրին մէջ որ պատերազմի մասնակցած է Հիթլերի դէմ»։

ՓՈԹՈՐԻԿ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ ընդդիմադիրները նորէն յարձակեցան կառավարութեան վրայ։ Իրենց առաջնորդը, Կէյթսքել, պարսաւանքի բանաձեւ մը առաջարկեց աննախընթաց ուժգնութեամբ, պղտարարելով թէ աշխատաւորական կուսակցութիւնը ամէն բան պիտի փորձէ, հանրային կարծիքը կառավարութեան դէմ հանելու համար։ Այս առթիւ «անփոյթ եւ պատիասրեր յիմարութիւն» կոչեց գահլիճին զինուորական ձեռնարկը Եգիպտոսի դէմ։ Բսաւ թէ այդ ձեռնարկին եղերական հետեւանքները պիտի կրնանք տարիներով, թէ միլիոնաւոր Բրիտանացիներ խորապէս ցնցուած են կառավարութեան նախայարձակումէն Միջին Արեւելքի մէջ։

Վարչապետը, Սըր Էնթ. Իտըն խօսք առնելով խստօրէն ձաղկեց Եգիպտոսի նախագահին «թշնամական եւ անպատասխանատու քաղաքականութիւնը»։ Բսաւ թէ չկայ որ խաղաղութիւն հաստատուի Միջին Արեւելքի մէջ ցորչափ Թոյլ կը տրուի զնդ. Նասրի չարունակել իր բռնութիւնները։ «Եթէ երէկ ընդունած ըլլայինք ամերիկեան բանաձեւը Ապահո-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

սայի հետ։ Կը կարծուի թէ Ազգաժողովէն ալ պիտի հրաժարի։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ ՀԱՄԱՐ

Ցավոք, հետաքրքրական նյութերի պակասության պատճառով մենք ստիպված ենք մեր ընթերցողներին զրկել Ս. Ա. Ալեքսանդրովի հոդվածի շարունակությունից։ Հոդվածագիրը ուսումնասիրում է հավաքական աշխատավարձի կազմակերպման հարցերը։ Ինչպես հայտնի է, հավաքական աշխատավարձի կազմակերպման ամենատարածված ձևերից մեկը կտորավարձն է։ Հոդվածագիրը ցույց է տալիս, որ կտորավարձի ճիշտ կազմակերպման համար անհրաժեշտ է ունենալ ճշգրիտ նորմաներ։ Ուրիշ ձևերի կիրառման դեպքում ևս

ՍԱՍՈՒՆԱ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ա. ԳԼՈՒԽ, 364 - 400)

Բ. ԳԼՈՒԽ

10.— ՄԱՀԸ ՆԱՀԱՊԵՏ «ՍԱՍՈՒՆԱ ԿՈՂՄԸ»

Շատուկ ելոյթներ ընդունած ընդհանուր ժողովի մը մէջ, որ տեղի ունեցաւ Ս. Յակոբեան վարժարանի սրահին մէջ, Ս. Պատարագէն անմիջապէս ետք, Ս. Աթոռոյ Տեղապահ Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Յովսէփեան հրաժարական ներկայացուց Ս. Աթոռոյ Հոգեւոր Ժողովի անդամութենէ եւ Ս. Աթոռոյ Ընդհանուր Ներկայացուցչի պաշտօնէն, որ վարեց մինչեւ 1950 թուականի Մայիս 10-ը, երբ Ս. Աթոռոյ Ընդհանուր Ներկայացուցիչ ընտրուեցաւ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Գուշակեան։

Ներկայ էին Ս. Աթոռոյ Հոգեւոր Ժողովի անդամներ՝ Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Յովսէփեան, Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Գուշակեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Սրուանձտեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Յովհաննիսեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Սարգիսեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ալթունեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ղազարեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ղազիկեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ղազանճեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ղազանճեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ղազանճ

վութեան Խորհուրդին մէջ, ոչինչ ընելով Եգիպտոսի դէմ, Միջին Արեւելքը յանձնած պիտի ըլլայինք Եգիպտոսի դիկտատորին: Գիտակցօրէն մեր աչքերը փակած պիտի ըլլայինք իրականութեան առջեւ, եթէ մոռնայինք թէ Նասր քանիցս յայտնեց իր միտքը, — Իսրայէլը սրբել քարտէսէն եւ անհետացնել արեւմտեան ազդեցութեան վերջին հետքերը Արեւելքի մէջ: Ֆրանսա եւ Անգլիա բացարձակ իրաւունք ունին ամենայն անկախութեամբ ձեռք առնելու իրենց անհրաժեշտ համարած կենսական միջոցները ի պաշտպանութիւն իրենց շահերուն: Երկու երկիրները պէտք չունին Մ. Նահանգներու հաւանութեան, այդ պարտականութիւնը կատարելու համար:

× Վիճաբանութիւնները հինգշաբթի օրուան շարունակուեցան: Այս անգամ կատարեալ փոթորիկ մըն էր որ պայթեցաւ եւ ատենապետը հարկադրուեցաւ ընդհատել նիստը, ինչ որ հազուադէպ է Անգլիոյ մէջ: Վերջին անգամ այսպիսի ընդհատում տեղի ունեցած էր 1936ին: Վարչապետը վճռապէս պատասխանեց բոլոր յարձակումներուն, պնդելով թէ միջամտութիւնը ուրիշ նպատակ չունի եթէ ոչ արգիլել Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի միջեւ ծագած թշնամութեան ծաւալումը, դիւրացնել խաղաղութեան վերահաստատումը: Վստահութիւն յայտնուեցաւ 255ի դէմ 324 ձայնով:

«ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱԹԻԼԸ»

Գնդ. Նասր Եչ. օր ճառ մը խօսելով յայտարարեց.

— «Պիտի կռուինք գիւղէ գիւղ, վայրէ վայր, մինչեւ որ շահինք յաղթանակը: Պիտի կռուիմ մինչեւ արեանս վերջին կաթիլը, ապահովելու համար Եգիպտոսի անկախութիւնը: Ամէն մէկդ զինուոր էք: Զէնքեր բաժնուած են ամէն անոնց որ կրնան գործածել: Պիտի կռուինք դաժանօրէն: Երբեք տեղի պիտի չտանք: Մեր բանակին գլխաւոր ուժերը պիտի մտնեն Նեղոսի Տէլթան եւ Ջրանցքի շրջանը, դիմադրելու համար անգլեւֆրանսական յարձակումը:

× Եգիպտոսի ներքին գործերու նախարարութիւնը հրամայեց 18 տարեկանէն վեր բոլոր Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն իրենց Թաղին ոստիկանատունը ներկայանալ երեք օրէն, յայտնելու համար իրենց զբաղումը, հասցէն եւ մտադրութիւնները: Նոյն հրամանը տրուեցաւ այն Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներու որոնք եգիպտական հպատակ եղած են:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԱՆԳԼԻԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՆ

Միացեալ Ազգերու ընդհ. ժողովը արտակարգ նիստ գումարեց Եչ. օր: Ֆրանսական պատուիրակը վերապահութիւն յայտնեց նիստին օրինականութեան, հետեւաբար եւ տրուելիք բոլոր որոշումներու մասին: Բայց եւ այնպէս օրակարգը քուէարկուեցաւ 62 ձայնով: Դէմ քուէարկեցին Ֆրանսա եւ Անգլիա: Ձեռնպահ մնացին Թուրքիա, Նոր Զելանտա, Աւստրալիա, Պելժիա, Փորթուկալ, Հարաւ. Ափրիկէ եւ Իսրայէլ: Հինգ պետութիւններ չմասնակցեցան քուէարկութեան: Օրակարգն էր. — «Պաղեստինի հարցը: Միջոցներ ձեռք առնել անմիջապէս դադրեցնելու համար Իսրայէլի զինուորական գործողութիւնը Եգիպտոսի մէջ»:

Առաջին անգամ խօսք առաւ Եգիպտոսի ներկայացուցիչը, Օմէր Լութֆի, որ յայտարարեց թէ Իսրայէլ զինուորական ծանր նախայարձակում մը կատարած է եւ ամբաստանեց Ֆրանսան ու Անգլիան իբրեւ մեղսակից: Ըսաւ թէ բրիտանական եւ ֆրանսական կառավարութիւնները շատ լաւ գիտէին որ Եգիպտոս չէր կրնար ընդունիլ իրենց վերջնագիրը:

Մեծն Բրիտանիոյ ներկայացուցիչը բացատրեց թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա արմատական միջոցներ ձեռք առին, վասն զի գիտէին որ մեծ կռիւ մը պիտի պայթի Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի միջեւ, կռիւ մը որ կրնար ընդհանուր պատերազմի մը յանգիլ Միջին Արեւելքի մէջ:

Միջին Արեւելքի դէպքերուն պատասխանատու համարելով Խ. Միութիւնը՝ բաղդատեց «ֆրանքեւանգլիական ոստիկանական գործողութիւնը եւ խորհրդային ուժերուն յարձակողական արարքը Հունգարիոյ մէջ:

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, Տըլըս մեղադրանքներ ուղղելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի դէմ եւ քննադատելով Եգիպտոսի կարգ մը արարքները, պահանջեց դադրեցնել զինուորական միջամտութիւնը:

Ընդհ. ժողովը երէկ առտու քուէարկեց ամերիկեան բանաձեւը, 64 ձայնով ընդդէմ հինգի (Անգլիա, Ֆրանսա, Իսրայէլ, Նոր Զելանտա եւ Աւստրալիա): Վեց երկիրներ ձեռնպահ մնացին:

Բանաձեւը կը պահանջէ «անմիջապէս դադրեցնել կրակը» եւ նոր մտահոգութիւն կը յայտնէ անգլեւֆրանսական միջամտութեան համար:

Քուէարկութենէն վերջ Իտալիոյ ներկայացուցիչը առաջարկեց օրակարգ անցընել Հունգարիոյ խնդիրը:

ՌՈՒՍԵՐԸ ՆՈՐԷՆ ՓԵՇԹԱ ՄՏԱՆ ՄԵԾ ՈՒԺԵՐՈՎ

Հունգարիան հազիւ շունչ առնել սկսած էր, եւ ահա նոր եւ բիրտ անակնկալ մը, — վարչապետ Նակի, որ միեւնոյն ատեն կը վարէ արտաքին գործերու նախարարութիւնը, իր մօտ հրաւիրելով խորհրդային դեսպանը, ցաւով յայտնեց թէ ռուսական նոր ուժեր անցած են սահմանագլուխը: Պահանջեց անմիջապէս ետ կանչել զանոնք, չեղեալ նկատեց Վարշաւայի դաշինքը եւ յայտարարեց թէ Հունգարիա չէզոք պիտի մնայ: Այս առթիւ Զօրս Մեծերու օգնութիւնը խնդրեց երկրին պաշտպանութեան համար: Դեսպանը խոստացաւ իր պատասխանը հաղորդել կարելի եղածին չափ շուտ: Վարչապետը իր մօտ հրաւիրեց բոլոր դեսպանները եւ ըսաւ թէ հեռագիրներ ուղղած է Ազգաժողովին, խնդրելով անմիջապէս նիստի հրաւիրել Ապահովութեան Խորհուրդը եւ փրկել Հունգարիոյ չէզոքութիւնը:

Վերջին լուրերու համաձայն, բուռն հրացանաձգութիւն մը տեղի կ'ունենայ Փեշթայի մէջ:

Ռուսական զօրքը գրաւած է մայրաքաղաքին ռազմագիտական կէտերը: Ռուսական հրասայլեր պաշարած են Փեշթայի օդակայանը: Ռուսական ուժերը Հունգարիա մտած են Ուկրայնայէն, Ռումանիայէն եւ Չեխոսլովաքիայէն: Բոլոր ճամբաները «ողողուած են» ռուս զինուորներով: Այս նոր կացութիւնը բուռն զայրոյթ պատճառած է ժողովուրդին, մանաւանդ որ Խ. Միութիւնը խոստացած էր նոր ուժեր չղրկել Հունգարիա: Ա. Միկոյեան եւ Սուսլով հաստատած էին այս խոստումը, երբ Փեշթա կը գտնուէին Դշ. օր: Պ. Նակի բողոքեց ուժգնօրէն:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Անգլ. հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ վար առնուած են 50 եգիպտական օդանաւեր, 40 հատ ալ վնասուած են, իսկ Թորփիլահալած մը հրկիզուած է: Իսրայէլի վերջին զեկոյցին համաձայն, բանակը գրաւած է Սինայի Թերակղզին եւ Կազան:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ շրջանի ենթակոմիտէներու եւ խումբերու Նոր Սերունդին եւ Կապոյտ Խաչի:

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս:

SALONS DE L'ALHAMBRA, 340 Bld. Chave

Բարձր հովանաւորութեամբ Նախարար, երեսփոխան, Մարսէյլի քաղաքապետ

GASTON DEFERRE-ի

Խօսք կ'առնեն

FRANCIS LEENHARD et JEAN MASSE

Կը նախագահէ՝ Ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ

Կը խօսին

Ամերիկայէն նոր ժամանած ԸՆԿ. ԿՈՊԵՌՆԻԿ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ ԵՒ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Երգ՝ Օր. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. կոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Դրօ» մասնաճիւղին:

Այս կիրակի երեկոյեան ժամը 9ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ:

Պիտի խօսի ընկ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, դպրոցին աշակերտներուն եւ Նոր Սերունդին կողմէ:

Կը հրաւիրուին բոլորդ անխտիր:

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Կոմիտէի կողմէ, մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի եւ Սանուհիներու: Այս կիրակի ժամը 15.30ին: Թէատր Մինիսիփալի շքեղ սրահին մէջ:

Կը խօսի Փարիզէն Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի կողմէ: Շատէն սիրայօժար իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն Պալեան քոյրեր եւ երիտասարդ ջութակահար Կ. Պէպիրեան:

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Վարանդեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի եւ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Սիամանթօ խումբի:

Այս շաբաթ, ժամը 20.30ին, Գ. Թաղապետարանի մէջ:

Կը նախագահէ Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Կը խօսին Ընկերներ ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ եւ ՆՇԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Կ'արտասանեն.— Պ. Պ. Պետրոս Թուրքեան եւ Լեւոն Ճոլաքեան: Պիտի երգեն Օր. Լուիզ Հաքէլեան, Պ. Պ. Պետրոսեան եւ ֆրանսացի ծանօթ արուեստագէտներ Օր. Տընիզ Քլէման, Պ. Ժագ Թիսօ Պ. Փօլ Քուէֆէ:

Մուտքը ազատ է:

« ՏԱՍԸ ՕՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ »

Գունաւոր ժապաւէն, պատրաստուած Վեր. Յ. Հէլվաճեանէ:

Լիոն, այս կիրակի ժամը 20.30ին, Հայ Աւետ. եկեղեցւոյ սրահը, ռիւ Էթիէն Տէբիւէլ:

Տէսին, այս երկուշաբթի, Աւետ. Եկեղեցւոյ սրահը, 7 ռիւ Ուիլսոն:

Փօն տը Շէրի, այդ երեքշաբթի, ժամը 20.30ին, Պ. Աչառեանի սրահը:

Վեր. Յ. Հէլվաճեան պիտի պատմէ իր տպաւորութիւնները:

Ծախքերու մասնակցութիւն:

ՊԱՐԱՆՑԻԿ – ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Այս կիրակի օր ժամը 16էն 23, Ազգ. Տան սրահը (32 ռիւ տը Թրէվիզ), կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Արնուվիլլի մասնաճիւղին կողմէ:

Լ Ս Ա Ր Ա Ն

Նախագահութեամբ Տիկին ԲԻՒԶԱՆԴԻ

Այս շաբաթ, ժամը 21ին, Քաղէ սրճարանի վերնայարկը:

Պիտի խօսի ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՃԻՆՃԵԱՆ:

Նիւթ ունենալով՝ Ուխտագնացութիւն դէպի Վենետիկ, եւ անոր նշանակութիւնը հայկական տեսակէտով:

Բանախօսութենէն վերջ պիտի ներկայացուին յիշատակի նկարներ, մոգական լապտերով: Մուտքը ազատ է:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԻԹԱԼԻ.— Հ. Յ. Դ. Աղբիւր Սերոբ եւ Մ. Եօթնեղբայրեան խումբի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ:

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄԲ.— Հ. Յ. Դ. Արամ ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները այս կիրակի ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ԴԷՊԻ ՓԷՐ ԼԱՇԷԶ

Հ. Յ. Դ. Պէլվիլի «Ռոստոմ» խումբը այս տար իեւս այց մը կազմակերպած է դէպի Փէռ Լաշէզի գերեզմանատունը, Ահարոնեանի, Ռուբէնի, Խատիսեանի, ազգ. հերոս Անդրանիկի, ինչպէս նաեւ ազգային գործիչներ Գրիգոր Օտեանի եւ Տիգրան Բէկզատեանի դամբարանները:

Այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին: Ժամը 4էն 6, այցելութենէն վերջ թէյասեղան մը, Խտիւի ծանօթ սրճարանին սրահը, ուր պիտի ըլլան յարգանքի արտայայտութիւններ:

Թէյասեղանի համար ծախքերու մասնակցութիւն: Կը հրաւիրուին փարիզեան շրջանի ընկերները եւ հայրենակիցները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

Տաճատ եւ Վրոյր Շալճեան եղբայրներ եւ պարագաները կը ծանուցանեն թէ՝ այս կիրակի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Պոմոնի Ս. Գր. Լուս. եկեղեցւոյ մէջ, իրենց նորոգ հանգուցեալ բարեհամբաւ հօր՝

Պ. ՂԵՒՈՆԴ ՇԱԼՃԵԱՆի

համար, անոր մահուան քառասունքին առթիւ: Ուստի, հանգուցեալին յիշատակը յարգող բարեկամներ եւ հայրենակիցներ կը հրաւիրուին ներկայ ըլլալ առաւօտեան ժամը 10ին, Պոմոնի եկեղեցին:

ԽՆՋՈՅՔ

« Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան ցերեկոյթ – խնջոյքը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի Խրիմեան վարժարանի սրահը, 2 ռիւ տը լա Տէֆանս, Իսի լէ Մուլինօ, ժամը 4.30էն մինչեւ 10:

Գեղարուեստական բաժին, Ա. մաս. — Ծիծաղաշարժ զաւեշտ, մէկ արար, ղեկավարութեամբ Մ. Շիրվանեանի եւ Պալեանի:

Բ. մաս.— Նուագ, երգ եւ արտասանութիւններ:

Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները եւ համակիրները:

Առատ պիւֆէ Մուտքը ազատ է

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՅԹ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Սիամանթօ» խումբին կողմէ, ի նպաստ «Հայաստան» ամսաթերթին:

Այս կիրակի ժամը 15էն 24, Յոյներու սրահին մէջ, 5 ռիւ Պօնըֆուա:

Հաճելի ժամանց, առատ կերուխում, սիրով կը հրաւիրուին երիտասարդները եւ ծնողները:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Մէկ կամ երկու սենեակ խոհանոցով, Փարիզի արուարձաններուն մէջ, (Իսի լէ Մուլինօ եւն.): Դիմել

Sarafian, 6 Rue Magenta
Asnières (Seine)

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կօշիկի կաղապարի վրայ քաշող վարժ գործաւոր մը (մօնթէօր ա լա փուէնթ): Տեւական գործ: Դիմել՝

Chaussures KARENE
57 Rue des Couronnes, Paris (20e)

ԴՊՐՈՑՆԵՐ

2, Rue de la Pépinière
PARIS
24, Rue du 22 Novembre
STRASBOURG
58, Av. de la Victoire - NICE

FAX

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Նոր դասընթացք, 22 Հոկտեմբերէն մինչեւ 15 Նոյեմբեր:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկ․ 3500 ֆր․ կամ $10 : Հատը 12 ֆր․

ԿԻՐԱԿԻ 4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 4 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7723 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3534

55 ԱՀԱԶԱՆԳ ՄԻԱՅՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԻՐԱՔԻ ԶՕՐՔԸ ՅՈՐԴԱՆԱՆ ՄՏԱՒ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ ՊԻՏԻ ԳՐԱՒԵՆ ՍՈՒԷԶԸ

Զինուորական գործողութիւնները վճռական կէտի մը հասած են արդէն: Անգլեւֆրանսական ուժերը այժմ կը պատրաստուին զինուոր ցամաք հանելու եւ կը յուսան Սուէզը գրաւել մինչեւ երեքշաբթի : Օդային եւ ծովային գործողութիւնները գրեթէ վերջացած են, ինչպէս կը հաստատէ Ֆրանսայի ազգ․ պաշտպանութեան պաշտօնատան զեկոյցը: Մանրամասնութիւններ կը պակսին ցամաքային գործողութեանց մասին: Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, ֆրանսական եւ անգլիական ուժերը Սուէզի ջրանցքը գրաւելէ ետք, պիտի սպասեն, տեսնելու համար թէ ինչ գործնական միջոցներ ձեռք պիտի առնէ Ազգաժողովը, իր ծրագրած «ոստիկանական ուժով», կռիւները դադրեցնելու եւ ջրանցքին ազատ նաւարկութիւնը ապահովելու համար :

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Պ․ Քրիստ․ Փինօ, Լոնտոն գնաց նորէն, խորհրդակցելու համար բրիտանական կառավարութեան հետ, Ազգաժողովին կողմէ տրուած վճռին առթիւ : Անդին, զինուորական իշխանութիւնը պատրաստութիւններ կը տեսնէ, հաղորդակցութիւնները խզելու եւ գրաւելի շրջանը չէզոքացնելու համար: Պատրաստութիւնները յառաջ կը տարուին սրընթաց: Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ոչնչացած է Եգիպտոսի օդանաւային ուժը, մէջն ըլլալով Խ․ Միութեան ճարած արդիական օդանաւերը :

Ֆրանքեւանգլիական օդանաւերը անընդհատ ռմբակոծեցին Գահիրէի ռազմական կէտերը: Միայն ուրբաթ օր ահազանգը հնչեց 55 անգամ: Քաղաքին բնակիչները այլեւս չեն համրեր ահազանգները, որոնք անդադար կը հնչեն :

Եգիպտական զեկոյցը կ'ըսէ թէ վար առնուեցան 14 ֆրանսական եւ անգլիական օդանաւեր, թէ անոնց յարձակումներուն հետեւանքով հարիւր գիւղացիներ սպաննուեցան միայն մէկ արշաւանքի ընթացքին :

Ուրիշ զեկոյց մը կը հաստատէ թէ եգիպտական զինուորները քաշուեցան Սինայի թերակղզիէն, բայց «անձնապաշտութեան ուժերէն» (ֆետայիներ) : «Մեր բոլոր ուժերը ջրանցք վերադարձան, կ'ըսէ զեկոյցը: Այժմ Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն կը սպասենք Տելթային մէջ :

Ուրբաթի աղօթքէն վերջ, գնդ․ Նասր ճառ մը խօսելով Ալ Ազհարի համալսարանին մէջ, յայտարարեց ․

— Մեր ուժերը կղզիացած չեն այլ եւս: Ի դերեւ ելաւ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի խորամանկ դաւը որ սարքուած էր Իսրայէլի հետ: Եգիպտոս միշտ գերեզման մը եղած է արշաւողներուն համար: Բոլոր կայութիւնները փլած եւ անհետացած են Եգիպտոսի վրայ յարձակած ատեն: Բանակը առողջ է եւ ծանր կորուստներ պատճառած է Իսրայէլի ուժերուն :

ՍԻՆԱՅԻ ՃԱԿԱՏԸ ԽՈՐՏԱԿՈՒԱԾ

Կը հաստատուի թէ խորտակուած է եգիպտական ռազմաճակատը Սինայի անապատին մէջ եւ Իսրայէլի զօրքը յառաջ կը խաղայ դէպի Սուէզ: Կռիւներու ընթացքին Եգիպտացիները մեծ քանակութեամբ զինամթերք եւ մանաւանդ ռուսական հրասայլեր ձգած են որոնք այժմ կ'օգտագործուին Իսրայելացիներու կողմէ: Օդանաւերը կ'օգնեն յառաջխաղացութեան, ծանր կորուստներ պատճառելով : Տանկակներով եգիպտական հրասայլեր ոչնչացած կամ ձեռք անցած են անվթար : Կը կարծուի թէ այսուհետեւ Սինայի անապատը պիտի կազմէ բնական սահմանագլուխը Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի միջեւ:

Ուրբաթ առտու ընդհանուր օդարշաւ մը տեղի ունեցաւ ամբողջ Եգիպտոսի վրայ : Մասնաւորապէս զարնուեցաւ արեւմտեան Գահիրէի ամէնէն կարեւոր օդակայանը որ կը գտնուի քաղաքէն 40 քիլոմեթր հեռու, Աղեքսանդրիոյ ճամբուն վրայ եւ որ ամէնէն ծանր ռմբակոծութիւնը կրեց : Լուքսորի օդակայանն ալ զարնուեցաւ : Այստեղ կը գտնուէին ռուսական նորագոյն օդանաւերը :

Զինուորական մասնագէտներ դիտել կու տան թէ անգլիական հրամանատարութիւնը ծայր աստիճան զգուշութեամբ կը գործէ: Իրենց նպատակն է նախ կատաբելապէս տիրապետել ծովուն եւ օդին, ապա ցամաք հանել իրենց զինուորները : Այսպէս, օդանաւային ուժերը խորտակելէ ետք, ձեռնարկեցին ծովերը մաքրելու : Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, Խ․ Միութեան կողմէ տրամադրուած երկու թորփիլահալածներ որոնք Զաֆէր եւ Ալ Նասր կոչուած էին, ոչնչացած են, յարձակում կրելով Աղեքսանդրիոյ բացերը, ֆրանսական օդանաւերու կողմէ:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Սինայի թերակղզին բոլորովին մաքրուած է : Իսրայէլի զեկոյցը կ'ըսէ ․ — «Կացայի պահակազօրքը անձնատուր եղաւ »: Ձեռք անցած են աւելի քան հարիւր ռուսական հրասայլեր, Սթալին ևն․: Իսրայէլի զեկոյցին համաձայն եգիպտական բանակին կէսը կը գտնուէր Սինայի շրջանին մէջ :

ՍՈՒՐԻԱ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԵՏ

Կիպրոսի անթելը հետեւեալ ազդարարութիւնն ուղղեց Եգիպտոսի ժողովուրդին, — Մեր մարտանաւերը հրասայլեր եւ թնդանօթներ ցամաք պիտի հանեն : Այժմ վերջացած են օդակայաններու քանդումը եւ ծովային գործողութիւնները ջրանցքին հարաւային եւ հիւսիսային մասերուն մէջ: Ուրեմն շուտով պիտի ձեռնարկուի ջրանցքի շրջանին առժամեայ գրաւման » :

× Արաբական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Յորդանան եւ Սուրիա որոշած են պատերազմ յայտարարել եւ շուտով իրենց զօրքը պիտի ղրկեն ռազմադաշտ :

× Կազա հասած թղթակիցները կը հեռագրեն թէ քաղաքը ինկաւ Նոյ․ 2ին, առանց կռուելու: Անկումը տեղի ունեցաւ գիշերային թնդանօթաձգութենէ մը ետք, չանթահարիչ արագութեամբ : Իսրայէլի զինուորները քաղաք մտան դրահապատ զօրամասով մը, որ գրաւեց շրջականներն ալ: Քաղաքին անձնատրութիւնը տեղի ունեցաւ կարճ արարողութեամբ մը: Այսպէս Իսրայէլի ձեռքն անցաւ ոչ միայն բուն Կազա քաղաքը, այլեւ ամբողջ ծովեզերքը, որ ունի 25 մղոն երկայնութիւն եւ 5 - 8 մղոն լայնք: Քաղաքին շուկան լեցուած էր հրասայլերով եւ զինուորական կառքերով: Եգիպտացի գերիները փողոցներէն կ'անցնէին իրենց ձեռքերը գլուխներուն վրայ դրած :

Կազա առեւտրական կեդրոն մըն է եւ ունի երեսուն հազար բնակիչ: Փողոցները ամայի էին երբ Իսրայէլի զօրքը ներս մտաւ :

× Առջի օր գրոյց կը շրջէր թէ գնդ․ Նասր հրաժարած է, բայց չհաստատուեցաւ :

× Լոնտոնի իսրայէլեան դեսպանը յայտարարեց թէ «երբեք պիտի չընդունին որ վերահաստատուի զինուորական գործողութենէն առաջ եղած վիճակը » :

× Իրաքեան աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ սուրիական զինուորներ մտած են Յորդանան, անոնց հետեւէն ալ՝ իրաքեան ուժեր: Կը կարծուի թէ այս վերջինները շարժած են Անգլիոյ համաձայնութեամբ :

Իսրայէլի անթելն ալ հաղորդեց այս տեղեկութիւնը, առանց մանրամասնութիւններ տալու: Յորդանան գետը կը բաժնէ Սուրիան եւ Իսրայէլը, նաեւ իսրայէլեան Պաղեստինը՝ յորդանանեան Պաղեստինէն :

Սուրիոյ վարչապետը ձայնասփիւռ ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ «վճռած են Եգիպտոսի հետ ըլլալ մինչեւ ծայրը եւ բաժնել անոր ճակատագիրը»: Վարչապետը այս առթիւ դատապարտեց ֆրանքեւանգլիական յարձակումը, «իբրեւ դաշոյն մը միջազգային արժէքներու եւ յարաբերութեանց դէմ»: Այս յարձակումը ծանր փորձի մը կ'ենթարկէ աշխարհի խղճմտանքը: Սուրիա վճռած է կատարել իր պարտաւորութիւնները Եգիպտոսի հանդէպ, իր զինեալ ուժերը դնելով միացեալ հրամանատարութեան տակ :

Դամասկոսի մէջ ալ ահազանգը հնչեց երեք անգամ :

Յորդանանի խորհրդարանը հաւանութիւն յայտնեց որ Սուրիոյ զօրքը Յորդանան մտնէ: Ապա խզեց իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Ֆրանսայի հետ: Խիստ գաղտնապահութիւն կը տիրէ խորհրդարանին տուած որոշումներու մասին : Կ'ըսուի թէ Յորդանանի բանակին հրահանգուած է կրակ չբանալ Իսրայէլի սահմանին վրայ, մինչեւ որ Եգիպտոս ինք չխնդրէ: Արդէն իսկ սուրիացի սպաներ կ'երեւան Ամմանի փողոցներուն մէջ: Կը հաստատուի թէ Իրաք պիտի օգնէ Յորդանանի եւ իր զինուորները պիտի ծառայեն ընդհ․ հրամանատարութեամբ :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախարարական խորհուրդը բացառիկ նիստ գումարելով հետեւեալ որոշումները տուաւ ․— 1․ Պաշարման վիճակ հաստատել ամբողջ երկրին մէջ: 2․— Նախագահ Նասրը անուանել զինուորական կառավարիչ Եգիպտոսի, բոլոր բացառիկ իրաւասութիւններով: 3․— Գրաքննութիւն հաստատել :

Միւս կողմէ, արգելքի տակ առնուած են ֆրանսական եւ անգլիական ստացուածքները: Ձերբակալուած են այն 450 անգլիացի մասնագէտները եւ իրենց օգնականները որոնք Սուէզի շրջանը մնացած էին ռազմական հաստատութիւնները վարելու համար: Բոլորն ալ անգլիացի սպաներ են քաղաքային հագուստներով :

× Փարոսները մարած են Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի ծովեզերքներուն երկայնքը : Նաւերուն ազդարարուած է հեռանալ Կարմիր ծովուն հիւսիսային կէտէն եւ արեւելեան Միջերկրականէն :

× Քանդուեցաւ «Արաբական Ձայն»ի կայանը որ կը գտնուէր Գահիրէէն 12 քիլոմեթր հեռու: Այլեւս չեն կրնար եգիպտական քարոզութիւններ կատարել Մարոքի, Ալժերիոյ եւ Թունուզի համար :

× Ֆրանսայի ազգային պաշտպանութեան պաշտօնատան բանբերը յայտարարեց․ — Եգիպտոսի օդանաւային ուժը այլ եւս ի վիճակի չէ կռուելու: Ռմբակոծութենէն ի վեր 121 օդանաւեր քանդուած կամ վնասուած են, 16ը «Իլուշին» , 50ը «Միկ» (երկուքն ալ ռուսական) :

ԱՐՇԱՒԱՆՔԻՆ անգլիացի սպարապետը, զօր․ Քայթլի լրագրական ասուլիս մը սարքելով Նիկոսիոյ մէջ, հաստատեց թէ Եգիպտոսի նիւթական ծանրկորուստներ կրած է Դշ․ եւ Եշ․ օրերու ռմբակոծութիւններէն: Ցետոյ բացատրեց ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց տուած որոշումներուն իմաստը : «Մենք պարզապէս կ'ուզենք մղել Եգիպտոսը որ ինքնաբերաբար ընդունի ֆրանքեւանգլիական ծրագիրը Սուէզի ջրանցքի հակակշռի մասին, եւ նուազագոյն կորուստով: Եգիպտացիները որքան շուտ հասկնան՝ թէ միջազգային հակակշիռ մը

(Շար․ը կարդալ Դ․ էջ)

ԱՆՍՏՈՅԳ ՎԻՃԱԿ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ ապստամբները գրաւեցին արտաքին գործերու պաշտօնատունը: Միւս կողմէ, ռուսական ուժերը կը շարունակեն կասկածելի շարժումներ կատարել: Անոնք պաշարած են Փեշթան եւ կը պատրաստուին պաշարել նաեւ յեղափոխութեան օրրանը, Կիյոր :

Ապստամբները արտաքին գործերու պաշտօնատունը մտնելով, ահուղողի մատնեցին պաշտօնեաները: Իրենց հրամանատարն է Եոզէֆ Տուտաս, Թունդ. հակառուս :

Ապստամբները չարչարանքի սենեակ մը գտած են Փեշթայի մէկ արուարձանին մէջ, յատկապէս կազմակերպուած :

Կարդինալ Մինդենթի եւ վարչապետը ստիպողական կոչեր ուղղեցին Ազգաժողովին, օգնութիւն խնդրելով: Վարչապետը կը մտածէ Նիւ Եորք երթալ, անձնապէս պարզելու համար կացութիւնը :

Վերջին լուրերու համաձայն, Փեշթան միջնաբերդի մը վերածուած է, պատրաստ՝ Ռուսերուն դիմադրելու մինչեւ կատարեալ կործանում :

Ապահովութեան Խորհուրդը արտակարգ նիստի հրաւիրուեցաւ, քննելու համար Հունգարիոյ խնդիրը : Մ․ Նահանգներու արտաքին նախարարը յոյս յայտնեց թէ հունգարական խնդիրը պիտի քննուի ստիպողաբար: Այս առթիւ ըսաւ թէ քաջալերական լուրեր կը ստանան ռուսական զօրքի մեկնումին առթիւ, բայց նաեւ վրդովիչ տեղեկութիւններ՝ անոնց վերադարձի մասին :

× Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ «յետադիմականները դեռեւն կը չահին Հունգարիոյ մէջ եւ վայրագօրէն կը սպաննեն համայնավարները :

× Փոխ — վարչապետը Ա․ Միկոյեան Փեշթա գնաց նորէն, մասնաւոր պաշտօնով :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Իսրայէլի հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ հարիւր եգիպտական հրասայլեր եւ հինգ հարիւր թնդանօթներ ոչնչացուցած են Սինայի ռազմադաշտին վրայ: Գերի բռնած են 15,000 զինուորներ, այսինքն Եգիպտոսի բանակին մէկ երրորդը: Այս յաղթանակին շնորհիւ, Իսրայէլի սպարապետը կը յուսայ թէ բանակին մեծ մասը այլուր փոխադրել, դիմադրելու համար հիւսիսէն եւ արեւելքէն սպառնացող վտանգին (Սուրիա եւ Յորդանան) :

Գնդ․ Նասր հինգ նաւեր ընկղմել տուած է Սուէզի ջրանցքին մէջ, անցքը փակելու համար :

× Ասիական եւ ափրիկեան պետութիւնները կը պահանջեն նորէն նիստի հրաւիրել Ազգաժողովը, պատիժներ տնօրինելու համար Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Իսրայէլի դէմ :

× Ապահովութեան Խորհուրդը միաձայնութեամբ որոշեց՝ օրակարգ անցընել Հունգարիոյ խնդիրը, հակառակ Մոսկուայի ընդդիմութեան: Անհամբեր կը սպասուի Խ․ Միութեան որոշումին՝ զօրքերը քաշելու մասին: Հակառուս ցոյցերը կը ծաւալին Հունգարիոյ եւ Լեհաստանի մէջ: Ռումանիոյ մէջ ալ խլրտումներ կը նշմարուին :

× Կաթի տագնապը վերսկսաւ Փարիզի մէջ, նոր գործադուլի մը հետեւանքով :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐՈՔԻ կառավարութիւնը բացառիկ միջոցներ ձեռք առաւ, բարեկարգութիւնը պահպանելու համար :

ՊԱՊԸ կոչ մը ուղղեց, Միջին Արեւելքի պատերազմը դադրեցնելու համար :

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(ՂԵՎՈՆԴԵԱՆՑ)

Ընդհանուր դատ - դատ մը ամբողջ տասնամեակ մը տեւեցաւ, մինչեւ որ Լիբանանի ժողովուրդը, իր ազգային գիտակցութեան ամբողջ ուժգնութեամբ, կարենայ ստանձնել իր ճակատագրին տիրանալու պատասխանատուութիւնը։ Ինչո՞ւ մենք կը հետաքրքրուինք այդ դատով։ Ինչո՞ւ մեր ուշադրութիւնը կ՚ուղղենք դէպի Լիբանան։ Որովհետեւ մենք ալ մեր ազգային դատը ունինք, որ ոչ միայն մեր ներկան, այլ նաեւ մեր ապագան կը ներառնէ։ Մենք ալ մեր ազգային ինքնութեան համար կռիւ մղած ենք, մղած ենք ու պիտի շարունակենք մղել, մինչեւ որ մեր ազգային ինքնութիւնը ամրապնդուի, ամբողջանայ, ինքնուրոյն ուղիներով ընթանայ։ Մենք ալ մեր ազգային դատը ունինք, որ ոչ միայն մեր ներկան, այլ նաեւ մեր ապագան կը ներառնէ։ Մենք ալ մեր ազգային ինքնութեան համար կռիւ մղած ենք, մղած ենք ու պիտի շարունակենք մղել, մինչեւ որ մեր ազգային ինքնութիւնը ամրապնդուի, ամբողջանայ, ինքնուրոյն ուղիներով ընթանայ։

Ահա թէ ձեզի մեր երկիրն է, ու երկար ժամանակ մեր ձեռքը ինչպէս ուզեց, այնպէս ալ ձգեց։ Ինչո՞ւ։ Որովհետեւ մենք ալ ձեզի պէս ենք, ու ձեզի պէս ալ մեր ներքին կռիւներուն մէջ կը տկարանանք։ Ինչո՞ւ ձեզի պէս ենք։ Որովհետեւ մենք ալ ձեզի պէս ենք։ Ինչո՞ւ ձեզի պէս ենք։ Որովհետեւ մենք ալ ձեզի պէս ենք։ Ինչո՞ւ ձեզի պէս ենք։ Որովհետեւ մենք ալ ձեզի պէս ենք։

Ինչպէս ձեր երկիրն է, ու երկար ժամանակ մեր ձեռքը ինչպէս ուզեց, այնպէս ալ ձգեց։ Ինչո՞ւ

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՂԲ, 364 - 400)

Ա. ՊԱՐԻՆ

10.— ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ «ՍԱՍՈՒՆԻ ԴԱՎԹԸ»

Դու՞ք, Սասնա մարդիկ, դուք եք այն ազգը, որ ձեր հայրենի հողի համար ձեր կյանքը չէք խնայում, որ ձեր սրտերի արյունով ոռոգեցիք ձեր հայրենի հողը, որ ձեր կյանքի գնով պահեցիք ձեր ազատությունը, ձեր հավատը, ձեր սովորությունները, ձեր լեզուն, ձեր գրականությունը, ձեր ամուսինների, ձեր զավակների, ձեր ծնողների պատիվը, ձեր տան սրբությունը, ձեր ամբողջ ազգային գոյությունը։ Դուք եք, որ ձեր կյանքի գնով ազատեցիք ձեր հայրենիքը օտարների լծից, ձեր հայրենի հողը ոտնակոխ անելուց։ Դուք եք, որ ձեր կյանքի գնով ազատեցիք

առժամապէս անհրաժեշտ է, այնքան նըւազ պիտի ըլլան մարդկային կորուստները եւ նիւթական վնասները : Դաշնակից-ներուն օդարշաւները տեղի կ'ունենան լայն ընդհատումներով, որպէս զի Եգիպ-տացիները կարենան պատսպարան մտնել : Իրենց ապահովութիւնը կախում ունի Դաշնակիցներու պայմաններու ընդունե-լութեան արագութենէն : Դաշնակիցները իրենց տրամադրութեան տակ ունին մեծ ուժեր որոնք կրնան շատ խիստ հարուած-ներ տալ : Կը յուսամ թէ զանոնք գործա-ծելու պէտք պիտի չունենանք : Եգիպտոս ալ պէտք է յուսայ որ պատերազմի վտանգը անհետանայ կարելի եղածին չափ շուտ» :

ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ, կի Մոլէ հետեւեալ յայ-տարարութիւնն ըրաւ պատերազմի սրբ՛-րու միջազգային պատուիրակութեան մը.

— Վերջին ժամանակներս տրուած բո-լոր որոշումներուն մէջ մէկ վայրկեան իսկ չմոռցայ թէ ես ալ պատերազմի սրբ մըն եմ : Մեր հայրերը ռազմադաշտին վրայ ինկան միեւնոյն դատին համար, ո՛րն ալ ըլլայ իրենց երկիրը, խաղաղութեան հա-մար, բայց ոչ թէ որեւէ խաղաղութեան համար : Խաղաղութիւնը արժէք ունի մի-այն ազատութեամբ եւ մարդկային ար-ժանաւորութեամբ : Մեր հայրերը մեզի իբրեւ պատգամ ձգեցին թէ աւելի լաւ է մեռնիլ քան ընդունիլ ստրկութիւնը եւ նուաստացումը : Այս ոգիով է որ տուի վերջին օրերու բոլոր որոշումները : Հրա-մայած եմ ամէն բան ընել եւ ամէն զգու-շութիւն ձեռք առնել որպէս զի կարելի ե-ղածին չափ քիչ ըլլայ մարդկային կո-րուստը, նոյնիսկ հակառակորդին մօտ :

«ԱԽԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ»

Մոսկուայի պելժիական դեսպանատան մէջ սարքուած ընդունելութեան մը առ-թիւ, Պելժիոյ արտաքին նախարարը, Պ. Սփաք, ըսաւ թէ իր կարծիքովպէտք էմի-եւնոյն ատեն լուծել Սուէզի խնդիրը եւ զինուորական գործողութեանց դադար-ման հարցը : Իր ռուս պաշտօնակիցը, Շե-պիլով բացարձակապէս մերժեց այս թե-լադրութիւնը, պահանջելով ամէնէն ա-ռաջ դադրեցնել կրակը : «Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակումը ապահովաբար սրբազան պատերազմի մը պիտի մղէ ա-րաբ ժողովուրդները : Ահա թէ ինչո՛ւ վը-տանգաւոր է» : Շեպիլով «աւազակու-թիւն» կոչեց Եգիպտոսի դէմ կատարուած զինուորական գործողութիւնը :

Երկու նախարարներուն խօսակցու-թեանց խառնուեցաւ Խ. Միութեան փոխ-վարչապետը, Քականովիչ : Սփաք միշտ կը պնդէր թէ անհրաժեշտ է նախ լուծել հիմնական խնդիրը (Սուէզ) : Շեպիլով պատասխանեց.— «Կարելի չէ վիճաբանիլ երբ ռումբերը կ'իյնան Գահիրէի վրայ» : Յետոյ բացատրեց թէ «կացութիւնը ծայր աստիճան ծանր է եւ դէպքերը կրնան շատ հեռուները քշել մեզ» :

× Թուրքիոյ հանրապետութեան նա-խագահը, Ճելալ Պայար, ճառ մը խօսելով Ազգ. ժողովին վերաբացման առթիւ, անուղղակի ակնարկեց Փրանքեւանգլիա-կան գործողութեանց, առանց որեւէ մե-ղադրանք յայտնելու Անգլիոյ կամ Ֆրան-սայի դէմ : Իր խօսքերէն կը հետեւի թէ Միջին Արեւելքի կացութեան ծանրաց-ման համար պատասխանատու կը նկատէ Խ. Միութիւնը, Իսրայէլը և գնդ. Նասըրը :

× Ֆրանսայի համայնավար կուսակցու-թեան Կեդր. Կոմիտէն բացառիկ նիստ գումարելով, բանաձեւ մը քուէարկեց, հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Երկրին շահը եւ խաղաղութեան դատը կը պա-հանջեն զատապարտել նախայարձակու-մը, անմիջապէս դադրեցնել Եգիպտոսի դէմ սարքուած պատերազմը, Ֆրանսա վերադարձնել արշաւազօրքը եւ բանակ-ցութիւններով լուծել Սուէզի խնդիրը :

× Յունական կառավարութիւնն ալ դա-տապարտելի կը գտնէ Իսրայէլը, Ֆրան-սան եւ Անգլիան, իբրեւ նախայարձակ : Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ Աթէնքի խորհր-դային դեսպանը արտօնութիւն պիտի խնդրէ որ Եգիպտոսի յատկացուած ռու-սական օդանաւերը Յունաստանէն անց-նին : Իրազեկներ կ'ըսեն թէ կառավարու-թիւնը պիտի մերժէ :

× Մարսէյլէն 842 հրեայ կամաւորներ հասան Նափոլի, Իսրայէլի բանակին միա-նալու համար : Փոխադրանաւը արժան-թինեան ըլլալով, կը սպասէ արտօնու-թեան, ճամբան շարունակելու համար :

ԱԹԷՆՔԷՆ կը հեռագրեն թէ երկրաշար-ժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեցաւ Վո-լոյի մէջ, քանդելով քանի մը տուներ եւ ելեկտրական զօրաւոր կայան մը :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 14ին, Հայ Կաթողիկէ սրահին մէջ, (ռիւ տը լա Պռօս) : Նախաձեռնութեամբ Սէն Շամոնի Հ. Յ. Դ. «Վարուժան» եւ Սէնթ Էթիէնի «Անտոք» կոմիտէներուն, մասնակցու-թեամբ Նոր Սերունդի երկու խումբերուն :

Կը նախագահէ ընկ. Ս. ԸՆՏՐԻԿԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Մ. ՄԻՐՋԷ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Ճոխ պիւֆէ Մուտք ազատ է

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԱՅՆԱՍՓԻՒՌ ՊԱՏԱՐԱԳ

Այսօր կիրակի, առաւօտեան ժամը 10-ին (ֆրանսական ժամ) Վատիկանեան կա-յանը հայկական Ս. պատարագ պիտի ձայնասփռէ հետեւեալ կարճ ալիքներուն վրայ. 19,84, 25,67, 31·10, 41·21 :

Երգեցողութիւնը պիտի կատարէ Հռո-մի համայնքին երգչախումբը :

Այս տարեշրջանիս, նոյն յայտագրով ուրիշ ձայնասփռումներ եւս տեղի պիտի ունենան Յունուարի, Մարտի եւ Մայիսի առաջին կիրակիներուն :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՇԱԽԻԼ.— Եկեղեցւոյ շինութեան յանձ-նախումբը շնորհակալութեամբ ստացած է երկու հազար Ֆր. Տէր եւ Տիկին Մեր-կեր Առաքելեանէ, փոխան ծաղկեփունջի, օր. Ֆիլոր Զիվիչեանի եւ Պ. Արթիւր Էմէճեանի նշանախօսութեան առթիւ :

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Շաթուէն իր բարենպատակ նուէրներով ծանօթ ազատուհին մէկ տուփ շաքար կը նուիրէ Ֆր. Կ. Խաչի մանուկներուն, 500 Ֆր. Նոր Սերունդին, 500 Ֆր. ալ «Յա-ռաջ»ի բարգաւաճման համար :

(FESTIVAL)

ԵՐԳԱՊՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ Է

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ

«Զանազան ժամանակներու եւ զանազան երկիրներու» ծիսական երաժշտութեան նուիրուած երգապնակները (միքրօսիյօն) :

Լիտիա Կարինի գօնթր-ալթօ հարուստ ձայնին կ'ընկերանան «Մարթինօ»ի ալիք-ները, ինչպէս նաեւ հարուածային երա-ժշտական գործիքները (բերգիւսիոն), ո-րոնք կը ստեղծեն երաժշտական դիւթիչ մթնոլորտ մը :

Այս երգապնակով երաժշտական հաճելի պտոյտ մը կը կատարէք հինաւուրց Արե-ւելքը (Հայաստան, Սուրիա, Արաբիա, Բաբելոն, Հնդկաստան, Հասարակածային Ափրիկէն, Միջին դարու Ֆրանսան եւ Ս-պանիա, հին Աթէնքը, Կելտերու երկիրը (Սկովտիա) եւ վերջապէս Պրազիլիա եւ Հարաւային Ամերիկա :

Փափաքողները կրնան իրենց ապսպրանք-ները ուղղել երգապնակի բոլոր վաճա-ռատուները հետեւեալ ըէֆէրանսով.

DISQUES FESTIVAL «MUSIQUE RITUELLE»
ATRAVERS TEMPS ET PAYS - F. L. D. 88

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Վերաբացուած է Համազգայինի Մարսէյլ քաղաքի դպրոցը :

Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան չորեքշաբթի իրիկունները՝ ժամը 7էն ըս-կսեալ, ֆրանսական համալսարանի սրա-հին մէջ :

Հին եւ նոր աշակերտներու եւ աշակեր-տուհիներու արձանագրութեանց համար չորեքշաբթի իրիկուններ՝ ժամը 6-7 : Դի-մել ուսուցիչ Պ. Ազգին Մարտիրոսեանի, դասաւանդութեանց վայրին մէջ :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կօշիկը կաղապարի վրայ քաշող վարժ գործաւոր մը (մօնթէօր ա լա փուէնթ) : Տեւական գործ : Դիմել՝

Chaussures KARENE
57 Rue des Couronnes, Paris (20e)

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Էլմասեան եղբօրդութիւնը իր այլազան պուպրիկներու հաւաքածոյով կը մաս-նակցի 9րդ Սալօն տը լ'Անֆանս տը լա Ժէօնէս է տը լա Ֆամիյ ցուցահանդէսին, Կրան Փալէի մէջ Նոյ. 1 - 18 :

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅ—ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Թիւ 175 - 176 (Յուլիս – օգոստոս), ճոխ բովանդակութեամբ.—

Երգարան... Բժշկարան (Շ. Նարդու-նի).— Մատ կը ծծեն, յետոյ.. կը ծխեն. — Ասփիրինով... անձնասպանութիւն.— Անակնկալ մահերը (Տոքթ. Լ. Գրիգոր-եան).— Ուսելիքները (Տոքթ. Գալուստ-եան).— Մանկութիւն եւ բանաստեղծու-թիւն.— Ֆրանկախտը (Տոքթ. Պ. Մի-սաքեան).— Որովայնային ժանտատենդ (Տոքթ. Ղազարեան).— Զաւակ չունենա-լու համար.— Ինչո՞ւ չեմ քնանար (Տոքթ. Լէվէֆ).— Նիհարնալու համար.— Խլիր-դը (քանսէր) կիներուն վրայ (Տոքթ. Ալ-թունեան).— Դաշտանը լեռներուն վրայ. — Ոտանաւոր բառարան.—Տօքթէօր, զա-ւակ կ'ուզեմ (Մեծ Հայրիկ).— Կատա-ղութիւնը (Տոքթ. Ա. Պօղոսեան).— Ին-չո՞ւ կը փնտռտաք (Տոքթ. Օնատ).— Ա-ղիքներու թշուառութիւն (Տոքթ. Շ. Այ-վազեան) :

Տարեկան բաժնեգինը հազար ֆրանք Ֆրանսա, 1200 ֆրանք արտասահման : Հատով չի ծախուիր : Դիմել Շ. Նարդու-նի, 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ :

Օր. ԱՆԺԵԼ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Պ. ՄԻՀՐԱՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆ
Ամուսնացած

27 Հոկտ. 1956
Կնքահայրութեամբ Պ. Ժաք Կէօզիւմեանի

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

Կազմակերպուած Թոքատի Հայր. Մի-ութեան կողմէ : Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, 45 ռիւ տը լա Տէֆանս սրճարանի սրահը, Իսի լէ Մու-լինօ :

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակ-ցին տիկիններ Ֆէսլեան, Գալայճեան, Տարօն քոյրեր, Գարակէօզեան, Յակոբ-եան եւայլն :

Հայկական, կովկասեան եւ հունգա-րական պարեր եւ զանազան անակնկալ-ներ : Խօսք պիտի առնեն Ֆրանսահայ Փո-խադարձ օգնութեան միութեան Կեդր. վարչութեան անդամները :

Հասոյթը պիտի յատկացուի Հայաստա-նի Պետական Համալսարանին զրկուելիք գիրքերուն :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հալէպէն Արմենակ եւ Բերուզ Գասպար-եանի զաւակները, Էսքիշէհիրցի, կը փնտ-ռեն իրենց մօրեղբայրները՝ Երուանդ, Կարապետ եւ մօրաքոյրը՝ Մարի Դանիէլ-եաններ, մօրը անունը Սուլթան, հայրը՝ Յարութիւն : Կը կարծուի թէ Արտաշէսի նա-հանգին Պիւզէ քաղաքը կը գտնուին :

Կը խնդրուի ճանչցողներէն տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին Գ. Խոսրովեան, 14 ռիւ Թրաշէլ, Նիս :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ նախկին նախարար **E. Depreux**ի
եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ **R. Bleuse**ի

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ **Fernand Reynaud**ի
(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ **Jacques HELIAN**

Հաղորդակցութեան միջոց.— Շարանթօն էքօլէն 103 թիւը առնել :

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U. F. C. F.ի ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ **ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ**

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԷՌԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ.Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ,

Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր :

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր-տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկաս-եան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված-ներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

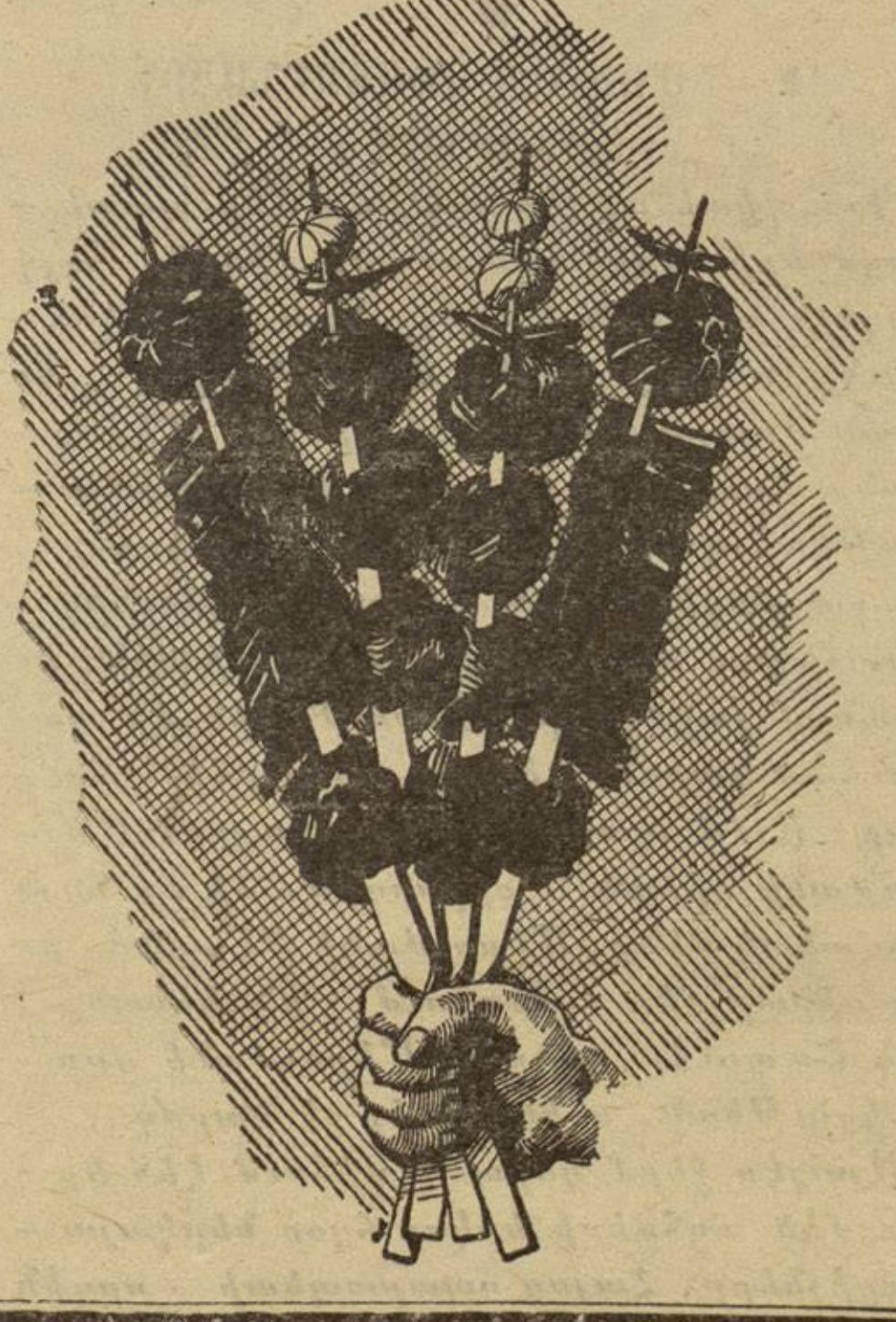

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ․ասր, տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկ․ 3500 ֆր․ կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր․

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
6
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MARDI
6 NOVEMBRE
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — Թիւ 7724 32e ANNEE · Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ · ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3535

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՆ ԴԺՈԽՔԻ ՎԵՐԱԾՈՒԵՑԱՒ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐՈՎ, ՀՐԱՍԱՅԼԵՐՈՎ ԵՒ ՕԴԱՆԱՒԵՐՈՎ

ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐԸ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՄԸ ՃԶՄԵՑԻՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ․— ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԸ ԳԻՇԵՐ ՑՈՐԵԿ․— ՅՈՒՍԱՀԱՏԱԿԱՆ ԿԱՆՉԵՐ ԵՒ ԿԱՏԱՂԻ ԿՌԻՒՆԵՐ․— «ՕԳՆՈՒԹԻ՛ՒՆ, ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ»․— ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՋԱԽՋԱԽՈՒԻ ԱՆՆԿԱՐԱԳՐԵԼԻ ԲԱՐԲԱՐՈՍՈՒԹԵԱՄԲ :

Քանի մը օրուան շարաշուք լռութիւնը եւ ռուսական հրասայլերու, թնդանօթներու եւ զինուորներու խուժումը յանգեցան ահաւոր նախճիրի մը: Մոսկուայի «յեղափոխականները» արեան մէջ խեղդեցին Հունգարիոյ ժողովուրդին ազատագրական շարժումը, աւելի քան հազար հրասայլերով, անհամար թնդանօթներով եւ օդանաւերով, ձերբակալեցին վարչապետը՝ Նակի եւ իր գործակիցները, եւ նոր կառավարութիւն մը կազմեցին թունդ բոլշեւիկներէ, դժոխքի վերածելով Փեշթան եւ ուրիշ քաղաքներ, շաբաթ եւ կիրակի: Այս մոնկոլեան բարբարոսութիւնը ահագին յուզում պատճառեց ամբողջ աշխարհի մէջ, տեղի տալով ուժգին ցոյցերու: Ազգաժողովը նիստ կըգումարէր ցերեկ, բանաձեւեր մշակելով անզօր կատաղութեամբ :

Ահաւասիկ այս արիւնազանգ ողբերգութեան գլխաւոր դէպքերը :—

Ուրբաթ օր ժամը 23·40ին Ապահովութեան Խորհուրդը գումարուեցաւ նախագահութեամբ Իրանի պատուիրակին՝ Էնթեզամի: Օրակարգն էր «Հունգարիոյ կացութիւնը»: Խ· Միութեան պատուիրակը՝ Սոբոլով ընդդիմացաւ այս հարցին քննութեան: Բայց եւ այնպէս Խորհուրդը տասը ձայնով ընդդէմ մէկի (Խ· Միութիւն) որոշեց շարունակել քննութիւնը: Հունգարիոյ ներկայացուցիչն ալ հրաւիրուեցաւ, որոշ վերապահութեամբ: Քուպայի պատուիրակը առաջարկեց պահանջել Խ· Միութենէն որ անմիջապէս ետ կանչէ իր զօրքը եւ ապահովել որ Հունգարիոյ ժողովուրդը ազատ ընտրութիւններ կատարէ կառավարութիւն մը ընտրելու համար: Առաջարկեց նաեւ յանձնաժողով մը կազմել, որպէսզի հսկէ, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնելու եւ դիւրացնելու համար Հունգարիոյ ժողովուրդին քաղաքական անկախութեան վերահաստատումը :

Բրիտանական պատուիրակը բացատրեց թէ Միջին Արեւելքի խնդիրը պէտք չէ մոռացութեան տայ Հունգարիոյ կացութիւնը եւ յոյս յայտնեց թէ խորհրդային կառավարութիւնը ի վերջոյ պիտի խոստովանի որ սնանկացած է զինեալ միջամտութեան քաղաքականութիւնը :

Ֆրանսայի ներկայացուցիչը, Կիրենկօ, Խորհրդային Միութեան միջամտութիւնը նկատեց բացայայտ բռնաբարում Հունգարիոյ անկախութեան եւ գերիշխանութեան, բռնաբարում ինքնորոշման իրաւունքի: Այս առթիւ մերժեց Խ· Միութեան այն առարկութիւնը թէ ապստամբութիւնը սարքուած է ափ մը փաշականներու կողմէ: «Որո՞ւ պիտի հաւատացնեն թէ ափ մը փաշականներ են որ դժուարութեան մատնած են խորհրդային միջամտութեան ուժերը: Որո՞ւ՝ պիտի հաւատացնեն թէ փաշականներու փոքր խումբ մըն է որ ազդած է Պ· Նակիի վրայ, օտար զօրքի պարպումը պահանջելու համար: Ապացուցուած ըլլալով օտար միջամտութիւնը, նոյնպէս ապացուցուած ըլլալով հունգար ժողովուրդին կամքը վերջ տալու այդ միջամտութեան, Ապահովութեան Խորհուրդը, Ազգաժողովը, բովանդակ աշխարհ կը դառնէին ՄԱԿի ուխտին, միջազգային օրէնքի եւ բարոյականի բռնաբարման առջեւ: Ազգաժողովը չկրցաւ յարգել տալ իր որոշումները ոչ կարդինալ Մինծենթիի, ոչ ալ պուլկար երեցներու ձերբակալութեան առեն: Ժամանակն է որ վերջ գտնէ այս անկարողութիւնը: Ահա թէ ինչու Ֆրանսական կառավարութիւնը պահանջեց Ապահովութեան Խորհուրդին այս արտակարգ նիստը, նպատակայարմար բանաձեւ մը քուէարկելու համար: Եթէ այս արդիւնքը ձախողի վեթոյի պատճառով, այն ատեն հարկ է անմիջապէս արտակարգ նիստի հրաւիրել ընդհ· ժողովը»:

Խ· Միութեան պատուիրակը յայտարարեց թէ «բացարձակապէս անհիմն են» այն ամբաստանութիւնները թէ խորհրդային զինուորներ մտած են Հունգարիա: Չինաստանի ներկայացուցիչը յիշեցուց թէ հունգարական կառավարութիւնը նոր զեկոյց մը հաղորդած է Ազգաժողովին, հաստատելով ռուսական նոր ուժերու մուտքը: Ֆրանսական պատուիրակն ալ կարդաց վերջին հեռագիրները :

Ցետոյ Ապահովութեան Խորհուրդը իր նիստը յետաձգեց մինչեւ շաբաթ ժամը 15 :

Կիրակի առտու ժամը 5·5ին ռատիօ-Փեշթան կը հաղորդէ խեղդուկ ձայնով մը·— Խօսողն է Իմրէ Նակի, Հունգարիոյ վարչապետը: Խորհրդային զինուորները արշալոյսին յարձակեցան Փեշթայի վրայ, Հունգարիոյ օրինաւոր կառավարութիւնը տապալելու բացորոշ դիտումով: Մեր զինուորները կը կռուին Սովետներուն դէմ յանուն արդարութեան եւ ազատութեան :

Ժամ 13·19, Մոսկուա, վերջին վայրկեան·— Այս առտու յետադիմական դաւադրութեան ուժերը ջախջախուեցան: Նոր կառավարութիւն մը կազմուեցաւ բանուորներէ եւ գիւղացիներէ, նախագահութեամբ Եանոս Քատարի :

Այդ պահուն Փեշթայի անթելը երկու անգամ եւս կրցաւ բանիլ, ծանուցանելու համար թէ ապստամբութեան գերագոյն ճիգը ջախջախուեցաւ հազար հրասայլերու, անհամար հետեւակազօրքի եւ փոսփորով լեցուած ռումբերու ծանրութեան տակ: Խորհրդային յարձակողականը խնամքով կազմակերպուած էր նախընթաց օրերու ընթացքին: Շաբաթ կէս օրէն ետք բանակցութիւններ կը կատարուէին Հունգարիոյ եւ եօթը ռուս բարձրաստիճան սպաներու միջեւ, խորհրդային զօրքի հեռացման մասին: Երբ այդ բանակցութիւնները խզուեցան, Կեդր· Կոմիտէին Ա· քարտուղարը, Քատար, Մոսկուայի կամակատարը, կը ծանուցանէր թէ նոր կառավարութիւն մը կը կազմէ եւ խորհրդային զօրքին աջակցութիւնը կը խնդրէր :

ԲՈՑԱՎԱՌ ՇԻՇԵՐ ՀՐԱՍԱՅԼԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Այն ատեն սկսաւ անողոք եւ կատաղի ճակատամարտ մը: Խորհրդային հրամանատարութեան հզօր ուժերուն դէմ ապստամբները ունէին չափազանց տկար զէնքեր եւ աննկուն քաջութիւն մը, մինչ ռատիօ-Փեշթան կ'ազդարարէր·

— Դուք որ այստեղ ապրած էք, պէտք է այստեղ ալ մեռնիք :

Կռիւը շարունակուեցաւ աւելի քան 16 ժամ: Ապստամբները ռուսական հրասայլերուն վրայ կը յարձակէին հրանիւթի բոցավառ շիշերով, կը փորձէին պատուարներ շինել տապալած հանրակառքերով: Ի վերջոյ Ռուսերը յաղթեցին գերազանց ուժերով: Կէս օրին միայն ցիրուցան կռիւներ տեղի կ'ունենային :

Ռուսերը միեւնոյն կատաղութեամբ յարձակեցան գաւառի մէջ Առտուն կանուխ գրաւած էին ամէնէն կարեւոր կեդրոնները, մինչ բուռն կռիւներ տեղի կ'ունենային Փեշթայէն 90 քիլոմեթր հեռու, դէպի հարաւ-արեւմուտք :

Անհամար փախստականներ, կիներ, մանուկներ, ծերունիներ, ուժասպառ զինուորներ, Աւստրիա կ'ապաստանին ողբալի վիճակի մէջ :

Ապահովութեան Խորհուրդը նորէն նիստ գումարեց գիշերանց, եղերական մթնոլորտի մը մէջ: Ամերիկեան կառավարութիւնը պահանջեց անմիջապէս ետ քաշել խորհրդային զօրքը: Մոսկուայի ներկայացուցիչը մերժեց: Այն ատեն ամերիկեան պատուիրակը բացագանչեց ·

— Ձեր վեթօն չի կասեցներ ջարդերը Հունգարիոյ մէջ: Կը պահանջեմ արտակարգ նիստի հրաւիրել ՄԱԿի ընդհ· ժողովը :

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԷՔ, ՇՈՒՏ

Հունգարիոյ հեռագրական գործակալութիւնը լեղապատառ կոչեր կ'ուղղէր կիրակի առտու ժամը 5,30էն, Վիէննայի գործակալութեանց: Ահաւասիկ այդ կոչերը որոնք շարունակուեցան մինչեւ ժամը 10,55·—

«Ռուս զինուորները դաւաճանեցին մեզի· կրակ բացին Փեշթայի վրայ: Հաճեցէք իմացնել Եւրոպայի եւ աւստրիական կառավարութեան: Ցանկարծ յարձակեցան Փեշթայի եւ ամբողջ երկրին վրայ: Ընդհանուր յարձակողական է: Եանոս Քատար եւ երկու ընկերները նոր կառավարութիւն մը կազմեցին եւ սկսան բնաջնջել յեղափոխութիւնը: Երեքն ալ Ռուսերուն հետ են: Բուռն կրակի մը ենթարկուած ենք: Ամբողջ Փեշթան կրակի մէջ է: Ռուս սպաները (կէնսկոթըր) դաւաճանեցին մեզի: Քանի մը ժամէ ի վեր քանի մը հարիւր հրասայլեր յարձակում կը գործեն: Գնդացիրներու կրակին ենթարկուած ենք: Գրասենեակը բաց կը պահեմ լուր տալու համար ձեզի: Չեմ գիտեր թէ դեռ որքան պիտի կրնայ բանիլ գիծը: Կեցցէ՛ Հունգարիան եւ Եւրոպան: Պիտի մեռնինք Հունգարիոյ եւ Եւրոպայի համար»:

Քանի մը վայրկեան ետք, աւելի սաղ-պողական կոչեր·

— «Օգնութեան լուր չկա՞յ: Շո՛ւտ, շո՛ւտ, շո՛ւտ: Ռուսական յարձակումը սկսաւ առտուն ժամը 4ին: Պատասխանի կը սպասենք: Ժամանակ չունինք··· Կը հաստատուի Հունգարիոյ ապայակոյտին ձերբակալութիւնը: Նակի անձամբ օգնութիւն կը խնդրէ եւ դիւանագիտական ձեռնարկներ»:

Ժամը 6,10ին հաղորդակցութիւնը կտրեցաւ: Ամերիկեան «Էսոշիէյթըտ Փրէս» գործակալութիւնը նոր գիծ մը հաստատեց Փեշթայի «Սադադ Նեփ» թերթին հետ, որ օգնութիւն խնդրելէ վերջ կը հաղորդէր·

— «Ժողովուրդը տապալեց շարք մը հանրակառքեր պատուար մը շինելու համար մեր շէնքին մօտ: Երիտասարդները ձեռնառումբեր կը շինեն շէնքին մէջ, հրասայլերուն դէմ կռուելու համար: Թնդանօթի ռումբեր կը պայթին մեր գտնուած վայրին մօտ, օդանաւեր կը սաւառնին մեր գլխուն վերեւ: Հրասայլերը այժմ կրակ կը տեղան Դանուբի ուղղութեամբ: Երիտասարդները կը կռուին պատնէշներուն վրայ: Զէնք եւ ռազմանիւթ կը պահանջեն: Կատաղի ճակատամ-

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ԿՐԱԿ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՎՐԱՅ

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ՑԱՄԱՔ ԻՋԱՆ

Ֆրանքեւանգլիական օդատորմիղը կը շարունակէ անընդհատ ռմբակոծել Եգիպտոսի ռազմական կէտերը եւ զինեալ ուժերը, իբրեւ նախապատրաստութիւն ցամաքահանման: Խիստ գաղտնապահութիւն կը տիրէ կատարուած գործողութեանց մասին: Բազմաթիւ զինուորներ ճամբայ հանուած են Կիպրոսէն: Բացարձակապէս կը հերքուի այն լուրը թէ ֆրանքեւանգլիական առաջին զօրամասերը ետ մղուած են մեծ կորուստներով, երբ կը փորձէին ցամաք ելել: Ամէնէն կարեւոր ուժերը պիտի ղրկուին Մալթայէն, որ 1800 քիլոմեթր հեռու է Եգիպտոսի ջուրերէն: Ա· օդազօրքը ցամաք իջաւ :

× Իսրայէլի ներկայացուցիչը բողոքագիր մը ուղղեց Ազգաժողովին, գանգատելով թէ իրաքեան զինուորներ մտած են Յորդանան: Կը հաստատուի թէ Իրաքի կառավարութիւնը հրամայած է իր զօրքին Յորդանան մտնել, օգնելու համար Իսրայէլ· յարձակումի մը դէմ: Տակաւին չի հաստատուիր թէ սուրիական զօրք մտած է Յորդանան :

× Իսրայէլեան աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ 17 հազար եգիպտական զինուորներ սպանուած, վիրաւորուած կամ գերի բռնուած են Սինայի ճակատամարտին մէջ:

× Եգիպտոսի հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ գնդ· Նասր հրամայած է բոլորովին փակել Սուէզի ջրանցքը, նոր նաւեր ընկղմելով: Կիրակի օր ականներ դրուեցան էլ Ֆերտանի կամուրջին տակ: Կարճ խօսքով, ամէն միջոց ձեռք առնուած է, դժուարացնելու համար անգլեւ-ֆրանսական գործողութիւնները :

× Իրաքի քարիւղի ընկերութեան նաւթուղին կտրուեցաւ երեք տարբեր կէտերու վրայ, Սուրիոյ մէջ: Կառավարութիւնը հրամայեց բանակին պաշտպանել նաւթուղիները եւ յարակից հաստատութիւնները:

× ՄԱԿի ընդհ· ժողովը որոշեց միջազգային ոստիկանական ուժ մը ղրկել Եգիպտոս եւ պահանջել պատերազմիկներէն որ անմիջապէս դադրեցնեն կրակը: Ֆրանսա եւ Անգլիա յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որով կ'ըսեն ·— Պատրաստ ենք դադրեցնելու զինուորականգործողութիւնները հետեւեալ պայմաններով·

1· Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի կառավարութիւնները կ'ընդունին որ Ազգաժողովին կողմէ կազմուած ուժ մը պահպանէ խաղաղութիւնը : 2·— Ազգաժողովը անհրաժեշտ միջոցները ձեռք կ'առնէ այդ ուժին կազմակերպութեան համար, մինչեւ որ Իսրայէլ եւ արաբական պետութիւնները համաձայնին հաշտութեան պայմաններու մասին եւ գոհացուցիչ կարգադրութիւններ ըլլան Սուէզի (բանուքին համար: 3·— Մինչեւ Ազգաժողովին զօրագունդի կազմակերպումը երկու հակառակորդները կ'ընդունին որ անգլեւֆրանսական սահմանափակ ջոկատներ անմիջապէս դիրք բռնեն յանուն Ազգաժողովի, երկու պատերազմիկ երկիրներուն միջեւ :

× Արտաքին գործերու եւ ազգ· պաշտպանութեան նախարարները Լոնտոն գացին, խորհրդակցելու համար: Անգլիոյ արտաքին նախարարին օգնականը, Նըթինկ, հրաժարեցաւ, հակառակ ըլլալով Եգիպտոսի դէմ կատարուած գործողութեանց :

× Անգլ· կառավարութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ չորս մարտանաւեր ընկղմած են Եգիպտացիներու կողմէ :

ԱԼԺԵՐԻՈՅ ապստամբութեան գլխաւոր վարիչներէն Աճուլ անձնատուր եղաւ :

ՏԸԼԸՍ խլիրդի գործողութեան ենթարկուեցաւ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

ՄՍՏ. — Սկսած այս թվակիրից, ընթերցողները կարող են բաժանորդագրվել «Հայկական Սովետական Գրողի» ամսագրին եւ հանդիսանալ նրա կանոնավոր ստացողները։ Տարեկան բաժանորդագինը 12 ռուբլի է։ Ստացողները պարտավոր են ամսագրի գինը վճարել ամսագրի խմբագրության հասցեով։

(Ի ՀԱՐԿԱԴՐՈՒԹԻՒՆ)

Ցաւալի մեծ ուշացումով կը հասնի մեզ Ալեքսանդրապոլի Ազգային Վարժարանի Տեսչութեան տարեկան հաշուետուութիւնը։ Ի՞նչ ըսենք այս ուշացման մասին։ Ինչպէ՞ս կարելի է, որ այսքան կարեւոր գործ մը, ինչպէս է ազգային վարժարանի մը տարեկան հաշուետուութիւնը, այսքան անտարբերութեան մատնուի

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՀԿ, 364 - 400)

Բ. գիրք

ԳՎԱԽՈՒՅՍՈՒՆ «ՍԱՍՈՒՆԻ ՂՎԱԽՈՒՅՍՈՒՆ»

Ներքևում ձեռագիր հեղինակը էջերի վերևի մասում նշել է թվերը, որոնք ցույց են տալիս, թե քանի տող է գրել յուրաքանչյուր էջում։ Այդ թվերը մենք չենք տպագրում։ Ծանոթագրությունները մեր կողմից են։

— Ես ձեզ ասացի, որ ինձ համար ամենից թանկ է իմ ազգի պատիվը։ Ես ուզում եմ, որ ամբողջ աշխարհը հարգի մեր ազգը, որովհետև մենք ունենք մեծ անցյալ, մեծ պատմություն, որ ստեղծել են մեր նախնիները։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա ազատություն, որովհետև ազատությունը ամենից թանկ բանն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հայրենիքը, որովհետև հայրենիքը ամենից սուրբ բանն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր լեզուն, որովհետև լեզուն ամենից մեծ գանձն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հավատը, որովհետև հավատը ամենից մեծ ուժն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հոգին, որովհետև հոգին ամենից գեղեցիկ բանն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր սերը, որովհետև սերը ամենից ուժեղ զգացումն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հավատարմությունը, որովհետև հավատարմությունը ամենից մեծ առաքինությունն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր ոգին, որովհետև ոգին ամենից վեհ բանն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր ապագան, որովհետև ապագան ամենից պայծառ բանն է աշխարհում։ Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հավիտենականությունը, որովհետև հավիտենականությունը ամենից մեծ բանն է աշխարհում։

Ահա թե ինչ էր ասում Սասունի Դավիթը, երբ նրան հարցնում էին, թե ինչ է ուզում իր ազգի համար։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հայրենիքը, որովհետև հայրենիքը ամենից սուրբ բանն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր լեզուն, որովհետև լեզուն ամենից մեծ գանձն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հավատը, որովհետև հավատը ամենից մեծ ուժն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հոգին, որովհետև հոգին ամենից գեղեցիկ բանն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր սերը, որովհետև սերը ամենից ուժեղ զգացումն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր հավատարմությունը, որովհետև հավատարմությունը ամենից մեծ առաքինությունն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր ոգին, որովհետև ոգին ամենից վեհ բանն է աշխարհում։

Ես ուզում եմ, որ մեր ազգը ունենա իր ապագան, որովհետև ապագան ամենից պայծառ բանն է աշխարհում։

մարտ մը կը մղուի քաղաքին կեդրոնը:

Փեչթայի հեռագրական գործակալու-թեան վերջին լուրը կ՚ըսէր.

— Այժմ կը ձգենք մեր կայանը: Մնաք բարով, բարեկամներ: Աղօթեցէք մեզի համար: Գրեթէ զէնք չունինք, բայց քանի մը փոքր գնդացիրներէ, ռուսական եւ խտալական հրացաններէ: Քաղաքացիները հրապարակներուն վրայ կը յարձակին ձեռ-նառումբերով: Հունգարները մահէն չեն վախնար: Դժբախտաբար չենք կրնար աւելի դիմանալ: Զինուոր մը հրաժեշտ առած առեն մայրը կ՚ըսէր.

— Ձեմ ըսեր որ հերոս մը դարձաս, բայց վախկոտ մը չըլլա՛ս...

Քիչ վերջ Հունգարական Թերթը կը հաղորդէր.

— Հրասայլերը եւ թնդանօթները կը մօտենան: Ի՞նչ կը բանի Ազգաժողովը:

Ուրիշ աղբիւրէ մը հետեւեալ տեղեկու-թիւնները կը հաղորդուին.— Վարչապետ Նակի ձերբակալուած է: Կարդինալ Մին-ձէնթի ամերիկեան դեսպանատունը ա-պաստանած է: Ռուսերը գրաւեցին խոր-հրդարանը: Անոնք վերջնագիր մը ուղ-ղած էին Հունգարական կառավարու-թեան, պահանջելով անձնատուր ըլլալ մինչեւ կէս օր: Ռուսերը գինաթափ կ՚ը-նեն Փեչթայի պահակազօրքը կայարանի մը մէջ եւ կը քշեն անծանօթ ուղղու-թեամբ:

× Արտաքին նախարարը Ք. Փինօ հե-տեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ կիրակի առտու.

— Գիշերն ի բուն անձկութեան կո-չեր ուղղելէ ետք, Հունգարիոյ դիմադրա-կան ճակատը լռեց: Բովանդակ Ֆրանսա, ինչպէս կառավարութիւնը, կը խոնարհի քաջութեանը եւ մարտիրոսութեանը առ-ջեւ ժողովուրդի մը որ պատրաստ է մեռ-նելու իր ազատութեան համար: Եւ կը ցաւի որ Ազգաժողովը եւ կարգ մը կառա-վարութիւններ նախընտրեցին թանկագին ժամեր ղոհել չքմեղացնելու համար ե-գիպտացի դիկտատորը, հեղինակը բազ-մատեսակ նախայարձակումներու եւ քա-րոզիչ սրբազան պատերազմի, փոխանակ իրենց աջակցութիւնը ընծայելու քաջարի ժողովուրդի մը որ միայն չէզոքութիւն կ՚ուզէ, ազատ ապրելու կամեցողու-թեամբ: Երանի թէ արթննայ աշխարհի խիղճը, որպէսզի չարչարանքներու եւ արեան մէջ չխեղդուին ձայները անոնց ո-րոնք ուզեցին յարգել տալ մարդ անհա-տին էական իրաւունքները:

× Հունգարիոյ ողբերգութիւնը խոր յուզում պատճառեց Եւրոպայի մէջ: Ա-րեւմտեան Պերլինի քաղաքապետութիւ-նը հրամայեց փակել բոլոր պարասրահ-ները եւ զբօսարանները եւ սեւ դրօշ պարզել քաղաքապետարանին վրայ: Ա-րեւմտեան Գերմանիոյ խորհրդարանը ար-տակարգ նիստի հրաւիրուեցաւ:

Լահէյի մէջ ցոյց մը տեղի ունեցաւ խորհրդային դեսպանատան առջեւ: Հո-լանտայի վարչապետը իր վրդովումը յայտնեց: Անթէնը դադրեցուց թեթեւ ե-րաժշտութիւնը: Քոփենհակի մէջ ոստի-կանութիւնը միջամտեց, երբ ցոյց մը կը կատարուէր խորհրդային դեսպանատան դէմ: Ցոյցեր կատարուեցան ուրիշ մայ-րաքաղաքներու մէջ ալ: Պելժիոյ արտա-քին գործերու նախարարը, Սփաք, ձայ-նասփիւռ ճառ մը խօսելով փառաբանեց Հունգար ժողովուրդին քաջութիւնը:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՄԱԿի ընդհ. ժողովը կիրակի օր նիստ գումարեց, քննելու համար Հունգարիոյ կացութիւնը: Խ. Միութեան պատուիրա-կը ընդդիմացաւ, առարկելով թէ քըն-նութիւնը կը նշանակէ «միջամտութիւն Հունգարիոյ ներքին գործերուն» եւ թէ Իմրէ Նակիի կառավարութիւնը ինկած ըլլալով իր կոչը արժէք չունի: Ժողովը 8ի դէմ 50 ձայնով քուէարկեց օրակար-գը: Ամերիկեան պատուիրակը խստօրէն դատապարտեց Խ. Միութիւնը, պնդելով թէ բռնաբարեցին Ազգաժողովին ուխ-տը եւ ժողովուրդներու դերիշխանութեան իրաւունքները: Զարկեց Ռուսերու «վայ-րագութիւնը»: Մոսկուայի պատուիրակը միշտ կ՚առարկէր: Քանատայի պատուի-րակը հարցուց Սոբոլեվի թէ կ՚ընդունի՞ քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել Հունգա-րիա: «Թերեւս վերջին պատեհութիւնն է այս ապացուցանելու Խ. Միութեան ուղղա-մտութիւնը: Անգլիական պատուիրակը յոյս յայտնեց թէ Ազգաժողովը պիտի մերժէ ճանչնալ Հունգարիոյ պարտադրած խամաճիկ կառավարութիւնը: Ֆրանսա-կան պատուիրակը չեշտեց.— «Հունգար ժողովուրդը ծառացաւ ոչ թէ ընկերային կարգուսարքի մը, այլ դուրսէն պարտա-դրուած ահուսարսափին դէմ, առանց կու-սակցութեան եւ դասակարգի խտրու-թեան»:

Այդ պահուն կարդացին Այզընհաուըրի սեփական նամակը՝ ուղղուած Բուլկա-նինի: Նախագահը կը խնդրէր եռ քաշել ռուսական զօրքը եւ թոյլ տալ որ Հուն-գարիան ազատօրէն կազմէ իր նախընտ-րած կառավարութիւնը:

Ի վերջոյ ամերիկեան բանաձեւը քուէ-արկուեցաւ ութի դէմ յիսուն ձայնով: Ձեռնպահ մնացին 15 պետութիւններ: Բանաձեւը կը պահանջէ Ա.— Դադրե-ցնել «ամէն միջամտութիւն եւ զինեալ յարձակում Հունգար ժողովուրդին դէմ» — 2. Անյապաղ ետ քաշել խորհրդային զօրքը.— 3. Հաստատել թէ Հունգարիան իրաւունք ունի կառավարութիւն մը կազ-մելու համաձայն իր ազգային տենչերուն, ապահովելով իր անկախութիւնը եւ բարօ-րութիւնը.— 4. Խնդրել ընդհ. քարտու-ղարէն որ ներկայացուցիչներ նշանակէ, կացութիւնը քննելու համար.— 5. Հրա-ւիրել Ազգաժողովին անդամները որ մար-դասիրական օգնութիւն հասցնեն Հուն-գարներուն:

Ամերիկեան պատուիրակը յայտարարեց թէ Մ. Նահանգները չեն կրնար ճանչնալ Քատարի կառավարութիւնը, որ կազ-մուած է «փոքրաթիւ խամաճիկներէ, յարգէ մարդիկներէ» եւ պնդեց թէ բուն վարչապետն է Նակի:

Ժողովի պահուն դուրսը թշնամական ցոյցեր կը կատարուէին Խ. Միութեան դէմ:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 14ին, Հայ Կաթողիկէ սրահին մէջ, (ռիւ տը լա Պոսս): Նախաձեռնութեամբ Սէն Շամոնի Հ. Յ. Դ. «Վարուժան» եւ Սէնթ Էթիէնի «Անտոք» կոմիտէներուն, մասնակցու-թեամբ Նոր Սերունդի երկու խումբերուն:

Կը նախագահէ ընկ. Ս. ԸՆՏՐԻԿԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Մ. ՄԻՐԶԷ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին: Ծոխ պիւֆէ Մուտք ազատ է

(FESTIVAL)

ԵՐԳԱՊՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ Է

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ

«Զանազան ժամանակներու եւ զանազան երկիրներու» ծիսական երաժշտութեան նուիրուած երգապնակները (միքրօսիյօն):

Լիտիա Կարինի զօնթր-ալթօ հարուստ ձայնին կ՚ընկերանան «Մարթինօ»ի ալիք-ներու, ինչպէս նաեւ հարուածային երա-ժշտական գործիքները (բերգիւսիոն), ո-րոնք կը ստեղծեն երաժշտական դիւթիչ մթնոլորտ մը:

Այս երգապնակով երաժշտական հաճելի պտոյտ մը կը կատարէք հինաւուրց Արե-ւելքը (Հայաստան, Սուրիա, Արաբիա, Բաբելոն, Հնդկաստան, Հասարակածային Ափրիկէն, Միջին դարու Ֆրանսան եւ Ս-պանիա, հին Աթէնքը, Կեդտերու երկիրը (Սկովտիա) եւ վերջապէս Պրազիլիա եւ Հարաւային Ամերիկա:

Փափաքողները կրնան իրենց ապսպրանք-ները ուղղել երգապնակի բոլոր վաճա-ռատուները հետեւեալ ըէֆէրանսով.

DISQUES FESTIVAL «MUSIQUE RITUELLE» ATRAVERS TEMPS ET PAYS - F. L. D. 88

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հալէպէն Արմենակ եւ Բերուզ Գասպար-եանի զաւակները, Իսքիչէհիրցի, կը փըն-տռեն իրենց մօրեղբայրները՝ Երուանդ, Կարապետ եւ մօրաքոյրը՝ Մարի Դանիէլ-եանները, մօրը անունը Սուլթան, հայրը՝ Ցարութիւն: Կը կարծուի թէ Արտէշի նա-հանգին Պիւղէ քաղաքը կը գտնուին:

Կը խնդրուի ճանչցողներէն տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին Գ. Խոսրովեան, 14 ռիւ Թրաշէլ, Նիս:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅ—ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Թիւ 175 - 176 (Յուլիս – օգոստոս), ճոխ բովանդակութեամբ.—

Երգարան... Բժշկարան (Շ. Նարդու-նի).— Մատ կը ծծեն, յետոյ.. կը ծխեն.— Ասփիրինով... անձնասպանութիւն.— Անակնկալ մահերը (Տոքթ. Լ. Գրիգոր-եան).— Ուտելիքները (Տոքթ. Գալուստ-եան).— Մանկութիւն եւ բանաստեղծու-թիւն.— Ֆրանկախտը (Տոքթ. Պ. Մի-սաքեան).— Որովայնային ժանտատենդ (Տոքթ. Ղազարեան).— Զաւակ չունենա-լու համար.— Ինչո՞ւ չեմ քնանար (Տոքթ. Լէվէք).— Նիհարնալու համար.— Խլիր-դը (քանսէր) կիներուն վրայ (Տոքթ. Ալ-թունեան).— Դաշտանը լեռներուն վրայ.— Ոտանաւոր բառարան.—Տօքթէօր, զաւակ կ՚ուզեմ (Մեծ Հայրիկ).— Կատա-ղութիւնը (Տոքթ. Ա. Պօղոսեան).— Ին-չո՞ւ կը փոնգտաք (Տոքթ. Օճառ).— Ա-ղիքներու թշուառութիւն (Տոքթ. Շ. Այ-վազեան):

Տարեկան բաժնեգինը հազար ֆրանք Ֆրանսա, 1200 ֆրանք արտասահման: Հատով չի ծախուիր: Դիմել Շ. Նարդու-նի, 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը այս չո-րեքշաբթի Քառէի վերնայարկը:

Դասախօս Պ. Յովհան Կարապետեան

Նիւթը՝ «Շէյքսփիր եւ Թուրքերը»:

Մուտքը ազատ է:

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Այրի Տիկին Մարի - Զարուհի Ստեփան-եան պատիւ ունի ծանուցանել իր զաւկին

ԺԱՆ. ՎԱՀՐԱՄի

(Dentiste-Professeur suppléant à l'Ecole de Chirurgie Dentaire et de Stomatologie de Pasis).

ամուսնութիւնը

Mlle. Yolande MANSUTTIի հետ:

Պսակը տեղի ունեցաւ խիստ մտերմա-կան շրջանակի մը մէջ, Յուլիս 30ին Փա-րիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ եկեղեցին: 1, Rue Abel Vacher, Meudon (S.et.O.)

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

Կազմակերպուած Թոքատի Հայր. Մի-ութեան կողմէ: Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, 45 ռիւ տը լա Տէֆանս սրճարանի սրահը, Իսի լէ Մու-լինօ:

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակ-ցին տիկիններ Ֆէսլեան, Գալայճեան, Տարօն քոյրեր, Գարակէօզեան, Յակոբ-եան եւայլն:

Հայկական, կովկասեան եւ հունգա-րական պարեր եւ զանազան անակնկալ-ներ: Խօսք պիտի առնեն Ֆրանսահայ Փո-խադարձ օգնութեան միութեան կեդր. վարչութեան անդամները:

Հասոյթը պիտի յատկացուի Հայաստա-նի Պետական Համալսարանին ղրկուելիք գիրքերուն:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Մարսէյլի Հ. Մ. Ը. Մ.ի պարահանդէսը Դեկտեմբեր 15ին, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս Ալհամպրայի մէջ:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ նախկին նախարար E. Depreuxի եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ R. Bleuseի

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ Fernand Reynaudի

(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ Jacques HELIAN

Հաղորդակցութեան միջոց.— Շարան թօն էքօլէն 103 թիւը առնել:

ՈՐԲԱԽՆԱՄԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 18 ԿԻՐԱԿԻ, ԺԱՄԸ 16էն 24

GRAND HOTEL

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՓԱՌԱՏՕՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Բարձր Հովանաւորութեամբ Հանրապետութեան Նախկին Նախագահ

Monsieur VINCENT AURIOLի

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին, ՍԱԼ ՓԼԵՅԷԼԻ ՄԷՋ

252, FAUBG. SAINT-HONORE, PARIS (Métro : Ternes)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԽՄԲԵՐԳ, ՄԵՆԵՐԳ, ՆՈՒԱԳ ԵՒ ՊԱՐ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով

ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՉՈՒՆԵՆԱՅ

Մուտքը ձրի է թուագրեալ հրաւիրագրով, որ կարելի է ստանալ Միութեան գրասենեակէն

11, Square Alboni, Paris (16e). Tél. : TROcadéro : 03-18

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie

ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ

52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL

166, Ave. Aristide Briand, PAVILLONS - SOUS - BOIS

3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵՒ ՆՈՐԱՁԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • MERCREDI 7 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7725 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3536

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ՓՐԿԵՑԷ՛Ք ՄԵԶ...»

Այս բառերով կը վերջանար Փեշթայի ռատիօ - կոչը, կիրակի օր: Լեղապատառ կանչ մը, որ յանկարծ լռեց:

Երկուշաբթի առտու, երկու պատճայներ եւս կը լսուէին.

— Փեշթան բոցավառ ծով մըն է այլ եւս: Ռազմիկները զինամթերք չունենալով, կռուեցան մինչեւ վերջին վայրկեանը դանակներով, երկաթեայ ձողերով, շիշերով ···

Արու բնակչութիւնը կը կեդրոնացնեն կայարաններուն մէջ, աքսորելու համար:

Անշուշտ կարաւանները ճամբայ հանուած են արդէն, անծանօթ ուղղութեամբ, ինչպէս նախընթաց պարագաներու մէջ:

Անցեալ շաբթու «Հերոսամարտ» կոչեր էինք Հունգարիոյ ազատագրական այս պայքարը:

Իսկական հերոսամարտ մը որ խեղդուեցաւ արեան ճապաղիքներու մէջ: Հազարաւոր հրասայլերու, թնդանօթներու, ռմբաձիգներու կրակին տակ:

Ժողովուրդ մը տրորուեցաւ, ճզմուեցաւ Եւրոպայի սրտին վրայ: Քաղաքակիրթ մարդկութեան աչքին առջեւ:

Որո՞ւ սրտէն սարսուռ մը չանցաւ կիրակի առտուան այդ պահուն, երբ ռատիօն կը գուժէր.

— «Մեր նաւը կ'ընկղմի: Լոյսը կը տկարանայ: Լսեցէ՛ք մեր աղաղակը, ժողովուրդներ աշխարհի, փրկեցէ՛ք մեզ: Տէր ընդ ձեզ եւ ընդ մեզ ···»

Այս հոգեվարքի աղաղակը Ասիոյ խորերէն կ'արձակուէր երէկ:

Այն ատեն, Հայաստանի լեռները, ձորերն ու դաշտերն էին որ կը դղրդային այդ օրհասական աղաղակէն:

Ամբողջ ժողովուրդ մը կը բնաջնջուէր սանձակոտոր կատաղութեամբ: Լեռն ու դաշտը ժաժքի կը մատնուէին, քրիստոնեայ եւ քաղաքակիրթ Եւրոպան կը մնար անշարժ: Կը դառնար անկարող: Նոյնիսկ մեղսակից:

Այսօր, ուրիշ ժողովուրդ մը կը ջարդուի Եւրոպայի պորտին վրայ, «յեղափոխական» իշխանութեան մը կողմէ, եւ մարդկութիւնը կը մնայ նոյնքան թոյլ եւ ապիկար:

Ներողութիւն. ժողովներ կը գումարէ մասնակցութեամբ 76 պետութեանց, բանաձեւեր մշակելու եւ դահիճը կարգի հրաւիրելու համար, «օրինական մեծամասնութեամբ»:

Լոնտոնի թերթերէն մին ծաղրանկար մը հրատարակած էր առջի օր, — Երեսարդ մը գետին փռուած անշունչ. քովը պոլշեւիկ մը՝ գնդացիր ի ձեռին. դիակին վրայ ծաղկեպսակ մը հետեւեալ մակագրութեամբ, — «Օգնութիւն Հունգարիոյ. Ազգաժողովին բանաձեւը»:

Դարձեալ երէկուան պատմութիւնը:

Այն ատեն ալ Ազգերու Դաշնակցութիւնն էր որ բանաձեւեր կը մշակէր, Լոզանի ամօթը պարտկելու համար: Բանաձեւեր որոնք ի յառաջագունէ դատապարտուած էին ամլութեան:

Դեռ աւելին — յաղթականը կը դառնար պարտեալ, նոյն այդ բանաձեւերով:

Մաղթենք որ աւելի բախտաւոր հանդիսանայ Ազգաժողովը, սանձահարելով կարմիր բռնակալը:

— *«Սթալինը յարութիւն առած է», կը գրէ տեղական թերթ մը:*

— *«Սթալինէն աւելի սթալինական», գիտել կուտայ ընկերվարական պաշտօնաթերթը:*

Եւ մինչ զոհերը «փրկեցէ՛ք մեզ», կ'աղաղակեն, Ազգաժողովը գիշերներ կը լուսցնէ, իրաւասութեանց խնդիրներ լուծելու համար:

Թշուառ մարդկութիւն ···

Շ.

ԿՌԻՒՆԵՐԸ ՎԵՐՍԿՍԱՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ ԴԱԴԱՐ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՃԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՅ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՄԵՐԺԵՑ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐԸ

Դէպքերը իրարու կը յաջորդեն սրընթաց: Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, անգլեւֆրանսական առաջին օդադորքը Փորթ Սայիտ իջաւ երկուշաբթի օր, գրաւելով օդակայանը եւ երկու կամուրջներ: Բուռն կռիւներ տեղի ունեցան: Գահիրէի զեկոյցը կը հերքէր այն լուրը թէ Ջրանցքի շրջանին զօրքը անձնատուր եղած է. եւ իրիկուան դէմ կը հաղորդէր թէ «զինուորները հերոսաբար կը դիմադրեն ֆրանքեւանգլիական զօրքին», թէ Նախագահ Կամալ Նասր Ջրանցքին շրջանը կը գտնուի, դիրքերը քննելու համար եւն.:

Ֆրանքեւանգլիական օդադորքը Փորթ Սայիտի վրայ յարձակած էր Բշ. առտու արշալոյսին, բուռն դիմադրութեան մը հանդիպելով: Եգիպտական զեկոյցը կ'ըսէր թէ յարձակողները ետ մղուած են, թէ բազմութիւնը կը ցնծայ Գահիրէի փողոցներուն մէջ եւ մարդիկ իրար կը համբուրեն:

Անգլեւֆրանսական զեկոյցը բոլորովին տարբեր կը պատմէ անցուդարձը: Կ'ըսէ թէ դաշնակից օդադորքը մաքրեց Ջրանցքին հիւսիսային մուտքը, կարճ բայց արիւնալի կռիւէ մը ետք, թէ Փորթ Սայիտի եգիպտական զօրքը զէնքերը վար կը դնէր, համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով անձնատուութեան մասին: Ֆրանսական եւ անգլիական օդադորքը խումբ խումբ վար կ'իջնէր Սուէզի հիւսիսային ծայրին վրայ եւ եգիպտական զինուորները զինադադար խնդրեցին, անձնատուր ըլլալու համար: Եգիպտացիները կը դիմադրէին հրասայլերով եւ հրասանդներով, բայց ժամը 4.15ին Փորթ Սայիտի կառավարիչը խնդրեց բանակցիլ կրակը դադրեցնելու համար: Ֆրանսական զեկոյցը կ'ըսէ թէ 70 Եգիպտացիներ սպաննուեցան եւ տասը հոգի գերի բռնուեցան:

Զինադադարը խզուեցաւ վերջին պահուն:

Ֆրանքեւանգլիական հրամանատարութիւնը իր նպատակին հասած ըլլալով, Բշ. գիշեր հաղորդեցին Ազգաժողովին թէ հրահանգուած է անմիջապէս դադրեցնել ռմբակոծութիւնը, սպասելով Ազգաժողովին ծրագրած ոստիկանական ուժին ժամանման:

Մինչ այս մինչ այն, Ապահովութեան Խորհուրդը արտակարգ նիստի կը հրաւիրուէր, քննելու համար Խ. Միութեան առաջարկը, որ կը պահանջէր Անգլիայէն, Ֆրանսայէն եւ Իսրայէլէն զինուորական գործողութիւնները դադրեցնել անմիջապէս կամ 12 ժամէն: Բանաձեւը կը խնդրէր նաեւ հրաւիրել Մ. Նահանգները եւ Խ. Միութիւնը որ միջամտեն, եթէ վերոյիշեալ երեք ազգերը երեք օրէն ետ չքաշեն իրենց զօրքը:

Աֆրիկեւասիական խմբակցութիւնն ալ բանաձեւ մը ներկայացուցած էր Ազգաժողովին, պահանջելով դատապարտել Մեծն Բրիտանիան, Ֆրանսան եւ Իսրայէլը, Եգիպտոսի դէմ կատարուած, զինուորական գործողութեանց առթիւ եւ դադրեցնել կռիւները: Միեւնոյն ատեն կ'առաջարկէին որ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը տեղեկագիր մը ներկայացնէ 12 ժամէն: Նոյն ատեն Խ. Միութեան արտաքին նախարարը, Շեպիլով նամակ մը ուղղելով Ապահովութեան Խորհուրդին կ'ըսէր թէ իր կառավարութիւնը պատրաստ է աջակցելու որ յարձակումը դադրի, պատրաստ է օգնելու յարձակման զոհերուն եւ խաղաղութեան վերահաստատման, Եգիպտոս ղրկելով օդանաւային եւ ծովային ուժեր:

Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը անմիջապէս ազդարարեց Խ. Միութեան թէ խորհրդային ուժեր ղրկելու որեւէ փորձ պիտի հանդիպի ամերիկեան ընդդիմութեան: Այս յայտարարութիւնն եղաւ մառեշալ Բուլկանինի կողմէ Այզընհաուըրի ուղղուած նամակի մը վրայ որ կ'առաջարկէր միանալ Խ. Միութեան, միացեալ զինուորական գործողութիւն մը կատարելու եւ «նախայարձակումը» կասեցնելու համար: Ամերիկեան յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ «ներկայ պարագաներուն մէջ նոր ուժեր ղրկել պիտի նշանակէ խախտել Ազգաժողովին ուխտը: Այն ատեն ՄԱԿի բոլոր անդամներուն պարտականութիւնը պիտի ըլլայ — Մ. Նահանգներն ալ մէջն ըլլալով — ընդդիմանալ այդ կարգի որեւէ փորձի»:

Բուլկանինի նամակը կ'ըսէր. — «Եգիպտոսի կացութիւնը վճռական գործողութիւններ կը պահանջէ, եթէ Ազգաժողովը չուզեր կորսնցնել իր հեղինակութիւնը եւ կազմալուծուիլ: Եթէ այս պատերազմը չդադրի, վտանգներ կը ներկայացնէ երրորդ աշխարհամարտի մը համար: Այս սպառնալից պահուն, երբ Ազգաժողովին ամէնէն վսեմ սկզբունքները, հիմքերը եւ նպատակները փորձի ենթարկուած են, խորհրդային կառավարութիւնը սերտ գործակցութիւն մը կ'առաջարկէ Մ. Նահանգներուն, վերջ տալու համար նախայարձակման եւ դադրեցնելու ամէն նոր արիւնահեղութիւն: Մ. Նահանգները զօրաւոր տորմիղ մը ունին Միջերկրականի մէջ. Խ. Միութիւնն ալ ունի հզօր տորմիղ մը եւ օդատորմիղ մը: Այս միջոցներուն անմիջական օգտագործումը. Ազգաժողովին մէկ որոշումով, ապահով երաշխիք մը կը կազմէ դադրեցնելու համար նախայարձակումը եգիպտացի ժողովուրդին եւ Միջին Արեւելքի արաբ ժողովուրդներուն դէմ»:

Նամակը խստօրէն կը քննադատէ անգլիական եւ ֆրանսական կառավարութիւնները, Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակումը համարելով «գողերու պատերազմ, վերահաստատելու համար գաղթատիրութիւնը Արեւելքի մէջ»:

× Ապահովութեան խորհուրդը 3ի դէմ (Իրան, Եուկոսլաւիա եւ Խ. Միութիւն) չորս ձայնով (Անգլիա, Ֆրանսա, Աւստրալիա, Մ. Նահանգներ) մերժեց քննել Մոսկուայի բանաձեւը: Ձեռնպահ մնացին Չինաստան, Քուպա, Պելճիա եւ Փերու:

Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱԶԴԱՐԱՐԷ ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

Բշ. օր ժամը 23ին Խ. Միութեան վարչապետը, մառեշալ Բուլկանին մասնաւոր նամակներ ուղղեց Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի վարչապետներուն, ազդարարելով թէ Եգիպտոսի դէմ բացուած պատերազմը կրնայ վտանգաւոր հետեւանքներ ունենալ ամբողջ աշխարհի համար: Մառեշալը արդարանալի չի գտներ ֆրանսական եւ անգլիական ուժերուն յարձակումը «երկրի մը դէմ որ դեռ վերջերս վերագտաւ իր անկախութիւնը եւ որ պաշտպանութեան բաւարար միջոցներ չունի: Ի՞նչ վիճակի մէջ պիտի գտնուէին Ֆրանսա (եւ Անգլիա), եթէ աւելի զօրաւոր պետութիւններ յարձակէին իրենց վրայ, ունենալով ամէն տեսակ արդիական քանդիչ զէնքեր: Եթէ հրթիռներ գործածուէին Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի դէմ, բարբարոսական արարք պիտի կոչէիք: Բայց ի՞նչ է տարբերութիւնը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի արարքին՝ զինաթափ Եգիպտոսի դէմ»:

Բուլկանին եզրակացնելով կը թելադրէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վարչապետներուն «լսել բանականութեան ձայնը» եւ կը հրաւիրէ բրիտանական կառավարութիւնը, խորհրդարանը, աշխատաւորական կուսակցութիւնը, սենտիկաները եւ ամ-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

«ՁԵՆՔ ԿՐՆԱՐ ՕԳՆԵԼ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ»

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՉԷ ԴԱԴՐԱԾ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին Բշ. օրուան նիստին մէջ արտաքին նախարարը, Ս. Լոյտ խոստովանեցաւ թէ Բրիտանիա եւ արեւմտեան պետութիւնները չեն կրնար որեւէ բան ընել Հունգարիոյ համար: Երբ հարցումները կը կրկնուէին, նախարարը յայտարարեց. — Պատրաստ եմ քննելու ամէն միջոց, կարելի օգնութիւնը հասցնելու համար, բայց «դժուար պիտի ըլլայ արդէն եղածէն աւելին կատարել»: Կառավարութիւնը 25.000 սթերլին տրամադրած է Կարմիր Խաչին եւ նոյնքան ալ պիտի տրամադրէ, օգնութիւն հասցնելու համար Հունգարիոյ:

Նախարարը հաստատեց թէ կառավարութիւնը համաձայն է որ միջազգային ուժ մը ղրկուի Հունգարիա: Երբ հարցուցին թէ Ազգաժողովը չի՞ կրնար ձեռնարկ մը կատարել, Պ. Լոյտ պատասխանեց, հեգնութեամբ, — Ազգաժողովը միայն յանձնարարութիւններ կրնայ ընել:

× *Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, դիմադրութիւնը տակաւին կը շարունակուի Հունգարիոյ զանազան մասերուն մէջ: Յուսահատական կռիւներ կը մղուին: Ռուսական հրամանատարութիւնը վերջնագիր մը ուղղեց ըմբոստներուն, որպէսզի անձնատուր ըլլան, այլապէս պիտի բնաջնջուին: Կ'ըսուի թէ Փեշթայի մէջ ալ դիմադրութեան բոյներ մնացած են: Ռուս հրամանատարը կը հրաւիրէ հունգար սպաները եւ զինուորները միանալ խորհրդային ուժերուն: «Մենք եկած չենք Հունգարիան նուաճելու համար»:*

Նոր վարչապետը, Քատար, յայտարարեց թէ «պիտի վերահաստատուի Հունգարիոյ անկախութիւնը եւ ազգային գերիշխանութիւնը»...

× *Երկուշաբթի գիշեր բուռն ցոյցեր կատարուեցան Ֆրանսայի Համայնավար կուսակցութեան կեդրոնին եւ «Իւմանիթէ»ի խմբագրատան դէմ, «Անկցի՛ն սովետ մարդասպանները» աղաղակներով: Ցուցարարները հունգարական դրօշ մըն ալ պարզած էին: Ցոյցերը շարունակուեցան մինչեւ կէս գիշեր: Ապակիներ խորտակուեցան թէ կուսակցական կեդրոնին եւ թէ խմբագրատան մէջ:*

× *Ֆրանսացի բազմաթիւ մտաւորականներ հանրագրութիւն մը ստորագրեցին, բողոքելով սովետական միջամտութեան եւ գործուած բարբարոսութեանց դէմ:*

× *Հազարաւոր փախստականներ հասած են Աւստրիա, ուժասպառ եւ թշուառ վիճակի մէջ: Մեծ մասով կիներ եւ մանուկներ են, կարօտ անմիջական օգնութեան: Փախստականները հեղեղի պէս կը հոսին երբ մութը կոխէ:*

× *Պուլկարիոյ Համայնավար կուսակցութեան պաշտօնաթերթը ազդարարութիւն մը ուղղեց, ըսելով թէ «պիտի ջախջախուին յետադիմական ուժերը, եթէ փորձեն ըմբոստութիւն մը սարքել եւ խզել պուլկարեւռուսական զինակցութիւնը»:*

ՍՈՒՐԻՈՅ *վարչապետը Մոսկուայէն վերադառնալով, յայտարարեց. — «Արաբական հայրենիքը պէտք ունի մեծ զոհողութեանց: Զիս պիտի գտնէք ճակատամարտի առաջին գիծերուն վրայ: Ես անձամբ զէնք պիտի բռնեմ ձեզի հետ: Ի հարկին պիտի կռուինք տունէ տուն եւ սենեակէ սենեակ եւ պիտի յաղթենք: Պատրաստ ենք տասնեակ հազարաւոր կամաւորներ զինուորագրելու, արաբական հայրենիքին պաշտպանութեան համար: Մի կարծէք թէ զէնք չունինք: Շատ զէնքեր ունինք եւ պիտի գործածենք մեր իրաւունքները պաշտպանելու համար»: Նախագահը աւելցուց թէ շատ արդիւնաւոր եղաւ իր այցելութիւնը Մոսկուա:*

ՀԱՅԳՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆԱՍՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

1934 Հոկտեմբեր 15-ին հրատարակուեցաւ իր առաջին թիւը «Յառաջ Խորհրդային Հայաստան» անունով լրագիրը: 1934-ը հանդիսանալու է մեր շրջանի ամենամեծ տարեդարձերէն մէկը: Շատ մը բան փոխուած պիտի ըլլայ մինչեւ այդ օրը, որ գալիք տարուան մէջ ալ մեր ամէն ջանքերը պիտի ուղղուին դէպի նոր յաջողութիւններ, նոր նուաճումներ:

Մենք չենք ուզեր այդ օրուան համար մեծ խոստումներ տալ, որովհետեւ գիտենք, որ խոստումներ տալը հեշտ է, բայց դրանք կատարելը՝ շատ դժուար: Մենք կ՚ուզենք միայն ըսել, որ մեր ամէն ուժերը պիտի լարենք, որպէսզի մեր լրագիրը ամէն կողմէ աւելի լաւ ըլլայ, աւելի հետաքրքրական, աւելի հարուստ նիւթերով:

Մենք կ՚ուզենք, որ մեր լրագիրը ամէն օր ներկայացնէ մեր հանրապետութեան կեանքին ամէն կողմերը, ամէն նորութիւն, որ մեր հանրապետութեան մէջ կը ստեղծուի, ամէն յաջողութիւն, որ մեր ժողովուրդը կը տանի առաջ դէպի նոր ու նոր նուաճումներ:

Մենք կ՚ուզենք, որ մեր լրագիրը ամէն օր ներկայացնէ մեր հանրապետութեան ներքին եւ արտաքին քաղաքականութիւնը, որ ան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՈՍՏԱՆ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿՏՎ, 364 – 400)

Ի. ՊԱՐԳ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՒԱՆ

1967

Խմբագրական կազմ՝ Ա. Ալեքսանյան, Ա. Ասատրյան, Ա. Գրիգորյան, Ա. Դանիելյան, Ա. Զաքարյան, Ա. Թորոսյան, Ա. Ղազարյան, Ա. Ղուկասյան, Ա. Մելիքյան, Ա. Մկրտչյան, Ա. Մովսիսյան, Ա. Նազարյան, Ա. Պետրոսյան, Ա. Սարգսյան, Ա. Սիմոնյան, Ա. Վարդանյան, Ա. Տեր-Ղևոնդյան, Ա. Քոչարյան, Ա. Օհանյան, Ա. Օհանջանյան, Ա. Օսկանյան, Ա. Փափազյան, Ա. Քալանթարյան, Ա. Քոսյան, Ա. Քրմոյան, Ա. Քրմոյան, Ա. Քրմո

բողջ ժողովուրդը որ կասեցնեն արեւնահեղութիւնը : «Եգիպտոսի դէմ մղուած պատերազմը կրնայ տարածուիլ ուրիշ երկիրներու մէջ եւ յանգիլ երրորդ աշխարհամարտի մը :

Իսրայէլի ուղղուած նամակին մէջ Բուլկանին դիտել կուտայ թէ կատարուած յարձակումը կրնայ վտանգել Իսրայէլի ապագան եւ նոյնիսկ գոյութիւնը իբրեւ պետութիւն :

× Այս նամակէն առաջ, Իսրայէլի կառավարութիւնը պատրաստակամութիւն յայտնած էր բանակցելու Եգիպտոսի հետ, հաշտութեան համար : Վարչապետը մասնաւորապէս շեշտեց թէ որեւէ կարգադրութիւն պէտք է ապահովէ իսրայէլեան նաւերու ազատ անցքը Սուէզի ջրանցքէն եւ Աքապայի ծոցէն :

× Ազգաժողովը որոշեց ընդհ. հրամանատարութիւն մը եւ ոստիկանական ուժ մը հաստատել Միջին Արեւելքի մէջ : Բանաձեւին թեր քուէարկեցին Ֆրանսա, Մեծն Բրիտանիա, Իսրայէլ, Եգիպտոս եւ Խ. Միութիւնը :

Երկրորդ անգամն է որ միջազգային հրամանատարութիւն մը կը հաստատուի : Առաջինը սահղծուած էր Քորէայի համար, ամերիկեան ղեկավարութեամբ : Ոստիկանական ուժին պիտի չմասնակցին Հինգ Մեծերը (Անգլիա, Մ. Նահանգներ, Ֆրանսա, Խ. Միութիւն եւ Չինաստան) :

× Փորթ Սայիտ, որ 1853ին հիմնուեցաւ, ունի մօտ երկու հարիւր հազար բնակիչ : Ծովային գործառնութիւններէ զատ, կը զբաղի մետաղագործութեամբ, հիւսուածեղէնով, բրինձի, արմտիքի եւ բամպակի առեւտուրով, հանքածուխի եւ քարիւղի ներածումով :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՂՏԱՏԻ ուխտին անդամները բացառիկ ժողով գումարեցին Թեհրանի մէջ : Բացումը կատարեց Շահը : Ներկայ են Փաքիստանի, Իրաքի եւ Թուրքիոյ վարչապետները կամ արտաքին նախարարները : Թուրքիոյ վարչապետը յետաձգած է իր մեկնումը, հիւանդութեան պատճառով :

ՍՈՒՐԻԱՅԻ զինուորներ քանդած են նաւթուղին, երեք տարբեր կէտերու վրայ : Անգլ. կառավարութիւնը ազդարարեց թէ ուղղակի պատասխանատու պիտի նկատէ Սուրիոյ կառավարութիւնը, այս աւերումներուն համար : Կ'ըսուի թէ քանդուած նաւթուղին չի կրնար բանիլ վեց ամիսէն առաջ :

ԲՈՒՌՆ ՑՈՅՑԵՐ կատարուեցան Անգլիոյ վարչապետին դէմ, մասնակցութեամբ քսան հազար քաղաքացիներու : Կը պահանջեն որ հրաժարի :

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ մէջ ցոյցեր կատարուեցան անգլիական, ֆրանսական, եւ իսրայէլեան դեսպանատուններուն դէմ : Ամբոխը կ'աղաղակէր .— «Հեռացէ՛ք Եգիպտոսէն» : Ցուցարարները փորձեցին ներս մտնել, Իսրայէլի դեսպանը տեսնելու համար :

ՀՐԱՆԻՒԹԸ (էսանս) խնայելու համար, կառավարութիւնը որոշեց սահմանափակել ինքնաշարժներու երթեւեկը մէկ նահանգէն միւսը :

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ մը տեղի ունեցաւ հարաւային Իրանի մէջ : Մեռեալներու թիւը՝ 350էն աւելի :

ԼԻԲԱՆԱՆ որոշեց պատուիրակութիւն մը ղրկել Մ. Նահանգները, որպէս զի միջամտեն, անգլեւֆրանսական արշաւանքը դադրեցնելու համար :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահին ընտրութիւնը կատարուեցաւ երէկ : Այզընհաուըրի յաջողութիւնը ապահով կը համարուէր :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐՈՒ համաձայն կուիւները կը շարունակուին Փէշթայի 8րդ թաղամասին մէջ, հրամանատարութեամբ իւչակաւոր գնդ. Մալեթերի որուն կեդրոնատեղին է զօրանոց մը : Սովէ կը վախցուի :

× Հունգարներուն ի նպաստ ցոյցեր կատարուեցան ամբողջ Ֆրանսայի մէջ : Երեք հարցապնդումներ պիտի ըլլան Ազգ. ժողովին մէջ :

ԼԵՀԱԿԱՆ բանակէն պաշտօնանկ եղան 33 ռուս սպաներ, երեքը զօրավար :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 5) .— Զոյլ ոսկի 548.000, նափոլէոն 3340, դոլար. 3190, անգլ. 4200, քսան տոլարնոց 15.880, թղթադրամ (անպաշտօն) անգլ. 1015, տոլար 392, դոլար. 93.75, պելժ. 7.80, լիր 0.61 :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 14ին, Հայ Կաթողիկէ սրահին մէջ, (ռիւ տը լա Պոռս) : Նախաձեռնութեամբ Սէն Շամոնի Հ. Յ. Դ. «Վարուժան» եւ Սէնթ Էթիէնի «Անտոք» կոմիտէներուն, մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի երկու խումբերուն :

Կը նախագահէ ընկ. Ս. ԸՆՏՐԻԿԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Մ. ՄԻՐՋԷ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Ճոխ պիւֆէ — Մուտքը ազատ է

Ֆ. Կ. ԽԱՉ

Ֆ. Կապոյտ Խաչի Շրջ. վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները ի նպաստ օգափոխութեան կայանի շէնքին .—

Տէր եւ Տիկին Մ. Հ. Մառանճեանք (Պորտօ), երկու հազար ֆրանք եւ իրենց քոյր Տիկին Մարիամ Կրէտեանէ (Հնդկաստան) հազար ֆրանք :

Տիկ. Էլէն Բիւզանդի կողմէ ելեկտրական վառարան մը : Պ. Անտրէ Ետիգարտաշեանէ ղեղեր եւ Պ. Խնկիկ Կէնճեանէ (Լիոն) ուտեստեղէններ :

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք նաեւ Տիկին Բարսեղեանէ (Շաթու) ծրար մը մատիտ, գրիչ եւ ռետին, չքաւոր պզտիկներու բաժնուելու համար :

ՓԱՐԻԶԻ ԱԶՔԱՏԱԽՆԱՄԷՆ

Փարիզի Ազքատախնամի վարչութեան անդամ ընտրուած են .—

Պ. Պ. Աճէմեան Արմենակ, Աճէմեան Ռստանիկ, Գազանճեան Մկրտիչ, Թէրզեան Արամ, Հէքիմեան Զարեհ, Յովհաննէսեան Նուպար : Չիլինկիրեան Տոքթ. Վահրամ, Չիթունի Վրոյր, Չիլինկիրեան Վահէ, Զաքճեան Պերճ, Պախթիարեան Գառնիկ, Սուճեան Վաղարշակ, Սարգիսեան Ժան, Փաթուկեան Գրիգոր, Օհանեան Աղեքսանդր, Ֆրէնկեան Վահէ :

Իր դիւանը կազմեց, ունենալով նախագահ՝ Պ. Չիլինկիրեան Տոքթ. Վահրամ, փոխ նախագահ՝ Պ. Աճէմեան Արմենակ, քարտուղար՝ Պ. Սուճեան Վաղարշակ, գանձապահ՝ Յովհաննէսեան Նուպար :

Վարչութիւնը՝ իր 16 Հոկտ. 1956ի նիստին կազմեց իր յանձնախումբերը :

Ա.— Ծերանոցներու յանձնախումբ .— Անդամներ՝ Նախագահ՝ Չիլինկիրեան Տոքթ. Վահրամ (ամինիսթրաթէօր), հաստուցման հրամանատու՝ Աճէմեան Ռստանիկ, փոխանորդներ՝ Պ. Պ. Չիթունի Ռստանիկ եւ Սարգիսեան Ժան եւ խորհրդական Հէքիմեան Զարեհ :

Բ.— Տեղեկատու յանձնախումբ .— Անդամներ՝ Պ. Պ. Հէքիմեան Զարեհ, Յովհաննէսեան Նուպար, Փաթուկեան Գրիգոր :

Գ.— Կտակ եւ նուիրատուութեանց յանձնախումբ .— Անդամներ՝ Պ. Պ. Թէրզեան Արամ, Չիթունի Վրոյր, Ֆրէնկեան Վահէ :

Դ.— Յարաբերութեանց յանձնախումբ. — Անդամներ՝ Պ. Պ. Գազանճեան Մկրտիչ, Օհանեան Աղեքսանդր եւ Չիլինկիրեան Տոքթ. Վահրամ :

Ե.— Նյմտական քննիչ յանձնախումբ. — Անդամներ՝ Աճէմեան Ռստանիկ, Չիլինկիրեան Վահէ :

Զ.— Պարահանդէսի յանձնախումբ՝ որուն կը մասնակցին վարչութեան անդամներուն մեծամասնութիւնը :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հալէպէն Արմենակ եւ Բերուզ Գասպարեանի զաւակները, Էսքիշէհիրցի, կը փնտռեն իրենց մօրեղբայրները՝ Երուանդ, Կարապետ եւ մօրաքոյրը՝ Մարի Դանիէլեաններ, մօրը անունը Սուլթան, հայրը՝ Յարութիւն : Կը կարծուի թէ Արտէշի նահանգին Պիւզէ քաղաքը կը գտնուին :

Կը խնդրուի ճանչցողներէն տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին Գ. Խոսրովեան, 14 ռիւ Թրաշէլ, Նիս :

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է պարապ փավիյոն մը (Ժիւվիզի սիւր Օրժ, Փորթ տ'Իթալիէն), պարտէզով երեք սենեակ, խոհանոց, քավ, մուտք, ջուր, ելեկտրականութիւն : Գին 1.700 : Դիմել՝

Taniellian, 20 Rue Lucien Sampaix, Paris 10e, ou Henry Gottihiaux, 3 Rte. de Fontainebleau, Athis-Mons. (S. et O.).

Tél. : BEL 42-67

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅ—ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Թիւ 175 - 176 (Յուլիս – օգոստոս), ճոխ բովանդակութեամբ .—

Երգարան... Բժշկարան (Շ. Նարդունի) .— Մատ կը ծծեն, յետոյ.. կը ծխեն. — Ասփիրինով... անձնասպանութիւն .— Անակնկալ մահերը (Տոքթ. Լ. Գրիգորեան) .— Ուտելիքները (Տոքթ. Գալուստեան) .— Մանկութիւն եւ բանաստեղծութիւն .— Ֆրանկախոտը (Տոքթ. Պ. Միսաքեան) .— Որովայնային ժանտատենդ (Տոքթ. Ղազարեան) .— Զաւակ չունենալու համար .— Ինչո՞ւ չեմ քնանար (Տոքթ. Լէվէֆ) .— Նիհարնալու համար .— Խլիրդը (քանսէր) կիներուն վրայ (Տոքթ. Ալթունեան) .— Դաշտանը լեռներուն վրայ. — Ոտանաւոր բառարան .—Տոքթէօր, զաւակ կ'ուզեմ (Մեծ Հայրիկ) .— Կատաղութիւնը (Տոքթ. Ա. Պօղոսեան) .— Ինչո՞ւ կը փոնգտաք (Տոքթ. Օճառ) .— Աղիքներու թշուառութիւն (Տոքթ. Շ. Այվազեան) :

Տարեկան բաժնեգինը հազար ֆրանք Ֆրանսա, 1200 ֆրանք արտասահման : Հատով չի ծախուիր : Դիմել Շ. Նարդունի, 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի Քաւէի վերնայարկը :

Դասախօս Պ. Յովհան Կարապետեան

Նիւթը՝ «Շէյքսփիր եւ Թուրքերը» :

Մուտքը ազատ է :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ատանացի Վերոնիկա Մանուկեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Կիրակոս Թիւթիւնճեանը, հօր անունը Գրիգոր, մօր անունը Աննիկ, 1920ին եկած է Ֆրանսա, Մարսէյլ եւ հոն ամուսնացած է ֆրանսուհիի մը հետ : Իմացնել՝

Mr. Kouyoumdjian
46, Bd. Marie Joseph, Madrague-Vilele
Marseille (15e) (B. du R.)

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կաթողիկէ Տիկիններու Միութիւնը հաճոյքով կը հրաւիրէ Լիոնի հայութիւնը իր տարեկան թէյասեղանին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ, Յոյներու սրահին մէջ, 5, ռիւ Պոնըֆուա :

Հայկական ջերմիկ միջավայրի մէջ, զուարճալի ժամանց այլազան անակնկալներով եւ գեղարուեստական բաժինով :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

Կազմակերպուած Թոքատի Հայր. Միութեան կողմէ : Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, 45 ռիւ տը լա Տէֆանս սրճարանի սրահը, Իսի լէ Մուլինօ :

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին տիկիններ Ֆէսլեան, Գալայճեան, Տարօն քոյրեր, Գարակէօզեան, Յակոբեան եւայլն :

Հայկական, կովկասեան եւ հնդկաստանական պարեր եւ զանազան անակնկալներ : Խօսք պիտի առնեն Ֆրանսահայ Փոխադարձ օգնութեան միութեան Կեդր. վարչութեան անդամները :

Հասոյթը պիտի յատկացուի Հայաստանի Պետական Համալսարանին ղրկուելիք գիրքերուն :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Մարսէյլի Հ. Մ. Ը. Մ.ի պարահանդէսը Դեկտեմբեր 15ին, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս Ալհամպրայի մէջ :

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Վիվիէ (Ավերօն) .— Պ. Պ. Յարութիւն, Բարսեղ եւ Անդրանիկ Աւագեան եւ Օր. Էլմոն Աւագեան իրենց հօր մահուան առթիւ երկու հազարական ֆրանք կը նուիրեն Փարիզի Հանգստեան Տուներուն եւ Ուրախնամ Միութեան, իսկ հազար ֆրանք «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար : «Սամուէլ «Յառաջ»էն :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՎԱԼԱՆՍ .— Ճերանեան գերդաստանը եւ իր պարագաները կը յայտնեն իրենց խորին շնորհակալութիւնները ամէն անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւորմանակցեցան իրենց վշտին, հանգուցեալ Ե. Ճերանեանի տխուր մահուան առթիւ :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 — SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ Նախկին Նախարար E. Depreuxի
եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ R. Bleuseի

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ Fernand Reynaudի
(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ Jacques HELIAN

Հաղորդակցութեան միջոց .— Շարան թօն էքօլէն 103 թիւը առնել :

ՈՐԲԱԽՆԱՄԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 18 ԿԻՐԱԿԻ, ԺԱՄԸ 16էն 24

GRAND HOTEL

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՓԱՌԱՏՕՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Բարձր Հովանաւորութեամբ Հանրապետութեան Նախկին Նախագահ
Monsieur VINCENT AURIOLի
եւ ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐի

Խօսք կ'առնեն Գեր. Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ : Արհ. ԿԱՐԱՊԵՏ Ծ. Վրդ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ, Վեր. ԳԱՐԵԳԻՆ ՍԻՍԼԵԱՆ, ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐ

Monsieur Henri BARRE, Sénateur

Monsieur le Comte Philippe d'AR SCHOT, petits-fils de Boghos NUBAR

ՎԱՀԷ ՖՐԷՆԿԵԱՆ, ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին, ՍԱԼ ՓԼԷՅԷԼԻ ՄԷՋ

252, FAUBG. SAINT-HONORE, PARIS (Métro : Ternes)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

արտասանութիւն, խմբերգ, մեներգ, նուագ, պար, մասնակցութեամբ Սիփան Կոմիտաս երգչախումբի, ղեկավար՝ Կարպիս Ափրիկեան, Օրիորդներ՝ Լ. Աւետիսեանի, Գ. Ղազարոսեանի, Ի. Պէրպէրեանի, Ի. Պիւլպիւլեանի, Ս. Սաաթճեանի, Ա. Սարգսեանի, Թ. Քէօշկէրեանի եւ Պ. Պ. Մ. Աբրահամեանի, Ա. Գմբէթեանի եւ Ս. Պօղոսեանի

ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՉՈՒՆԵՆԱՅ

Մուտքը ձրի է թուազրեալ հրաւիրագրով, որ կարելի է ստանալ Միութեանս գրասենեակէն

11, Square Alboni, Paris (16e). Tél. : TROcadéro : 03-18

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութքեր, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 8 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

JEUDI 8 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7726 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3537

ԿՌԻԻԸ ԴԱԴՐԵՑԱԻ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ԱՑՍ ԱՌՏՈՒ ԺԱՄԸ ՅԻՆ

ՖՐԱՆՔԵԻԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ԳՐԱԻԱԾ ԵՆ ՋՐԱՆՑՔԻ ՇՐՋԱՆԸ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին Գչ. դիչերուան նիստին մէջ վարչապետը յայտարարեց թէ Ֆրանսա եւ Բրիտանիա հրամայած են կրակը դադրեցնել Եգիպտոսի մէջ, կէս գիշերին: Ֆրանգեւանգլիական ուժերը այսուհետեւ կրակ պիտի բանան եթէ յարձակում կրեն: Վարչապետը բացատրեց թէ զործողութիւնները կը կասեցնեն, վասն զի Եգիպտոս եւ Իսրայէլ ընդունած են Ազգ. ժողովին առաջարկը, եւ ՄԱԿը դինուորական ուժ մը պիտի կազմակերպէ խաղաղութիւնը ապահովելու համար Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ: «Մեր ուժերը իրենց ներկայ դիրքէն անդին պիտի չանցնին: Ֆրանգեւանգլիական ուժերը լայնօրէն հասած են իրենց նպատակին, անջատելով եգիպտական եւ իսրայէլեան բանակները »:

Նոյնիսկ յայտարարութիւն մըն ալ Ֆրանսական կառավարութիւնն ըրաւ: Ազգ. ժողովին ընդհ. քարտուղարը կրակը դադրեցնելու որոշումը հաղորդեց նոյն ժամուն: Գահիրէի անթելը ընդհատելով Գչ. դիչերուան յայտագիրը, հաղորդեց կրակը դադրեցնելու որոշումը: Ահաւասիկ այդ յայտարարութիւնը.— «Քաղաքացիներ Եգիպտոսի, Ազգ. ժողովին ընդհ. քարտուղարը յայտարարեց Նիւ Եորքի մէջ թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա որոշած են դադրեցնել կրակը»:

Անգլիոյ վարչապետը, Սըր Էնթ. Իըմն, խորապէս յուզուած, յայտարարեց թէ անգլեւֆրանսական զինուորական գործողութիւնը յաջող ելքի մը յանգեցաւ, արդիւնքով պատերազմին ծաւալումը ամբողջ Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ, Իսրայէլի կողմէ Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակումէն ետք: « Կը կարծեմ թէ մեր ձեռնարկը, իր վերահաս հետեւանքներով զոր երբեք չծածկեցի, սահմանափակեց ընդհարումը »:

Մինչ ընդդիմադիրները հեղնական ակնարկներ կ'ուղղէին, Իըմն չարունակեց.

— Եթէ չէք հաւատար, ձեր ուշադրութեան կը յանձնեմ թէ երբ թշնամութիւնները սկսան Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի մէջեւ, ձեր մէջէն ոչ ոք այն կարծիքն ունէր թէ արաբական միւս երկիրները, բոլորը միասին անմիջապէս պատերազմի պիտի չբռնուէին Իսրայէլի հետ: Ես համոզուած եմ թէ միայն մեր ուժերուն ներկայութիւնն էր որ սահմանափակեց ընդհարումը: Իրրեւ հետեւանք Ֆրանգեւանգլիական ձեռնարկին ճամբան հարթուեցաւ Ազգ. ժողովի զինուորական ուժին կազմութեան համար, որպէս զի ապահովէ տեւական խաղաղութիւնը Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ: Մանաւանդ, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի տուած որոշումները նախընթաց մը սահեցուցին, էական նախընթաց մը Ազգ. ժողովին ջանքերուն համար: Ծրագրուած զինուորական ուժին կազմութեան խնդիրը պիտի քննուի այս օրերս»:

Վարչապետը միեւնոյն առեն յայտարարեց թէ բրիտանական կառավարութիւնը վճռապէս որոշած է պահանջել Իսրայէլն որ իր զօրքը ետ քաշէ Սինայի թերակղզիէն: Սակայն անհրաժեշտ է որ պետութիւնները հարկ եղած երաշխիքները տան Իսրայէլի ազգային գոյութեան համար: Պէտք է ապահովել նաեւ իսրայէլեան նաւերուն ազատ անցքը Սուէզի ջրանցքէն: Վստահ եմ թէ Մ. Նահանգները եւ Բրիտանական Համագործակցութեան ազգերը որոնք հակառակ էին անգլեւֆրանսական յարձակման, այժմ կ'ըմբռնեն անոր չարժառիթները »:

Վարչապետը մասնաւոր Բուլկանինի նամակին ալ ակնարկելով, «անհմին» հոչակեց այն ամբաստանութիւնը թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա պատերազմ սարքած են արաբական երկիրներու անկախութեան դէմ: «Այդ մեղադրանքին այլանդակութիւնը հաստատելու համար կը բաւէ յիշել թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա յօժարեցան որ Ազգ. ժողովն ստանձնէ Մ.Ի.Ջին Արեւելքի խաղաղութեան պահպանման փիղիքական պարտականութիւնը: Գալով բուն իսկ Սուէզի ջրանցքին, Բրիտանիա եւ Ֆրանսա չանձն կ'առնեն անմիջապէս մաքրել զայն եւ վերաբանալ միջազգային նաւարկութեան համար :

ՋՐԱՆՑՔԻՆ ՄԵԾ ՄԱՍԸ ԳՐԱԻՈՒԱԾ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, դաշնակից ուժերը գրաւած են Սուէզի ջրանցքին մեծ մասը: Առջի օր, երբ Փորթ Սայիտի կառավարիչը նախ հաւանեցաւ, յետոյ մերժեց անձնատուր ըլլալ, դաշնակիցները վերսկսան յարձակումը: Իրենց առաջարկած պայմանները էին.— Զէնքերը յանձնել եւ համախմբուիլ նշանակուած թաղերուն մէջ, որպէսզի քաղաքը յանձնուէր անվթար, առանց որեւէ աւերումի: Կը թուի թէ գնդ. Նասրի հրամանին վրայ էր որ թշնամութիւնները վերսկսան :

Երկուշաբթի դիչերը Ֆրանսացի վայրէջուները (փարաշիւթիստ) գրաւած էին քաղաքին քարակոները, մթերանոցները, գործարանները եւ ուրիշ հաստատութիւնները: Քաղաքին հիւսիսային արեւմտեան մասին մէջ, աւազուտ հողաշերտ մը ան-ցած էր Անգլիացիներուն ձեռքը: Գիչերը դաշնակից նոր ուժեր հասնելով կը զրաւէին ծավալը, օդակայանին մօտ : Առաուտեան դէմ հետազիրը կը ծանուցանէր թէ անգլեւֆրանսական ուժեր ցամաք ելած են: Ոչ մէկ դիմադրութիւն եգիպտացիներու կողմէ: Կէս օրէն ետք ամբողջ քաղաքը դաշնակիցներուն ձեռքն անցած էր: Եգիպտացիները ունէին 3-4000 զինուոր: Երբ մասնաւոր զօրախումբեր կը պաշարէին Փորթ Սայիտը, նաւաշինները կը մաքրէին ականները: Ֆրանսական զօրքը արագօրէն յառաջ խաղալով հասած էր Քանթարա, որ երկաթուղիներու կարեւոր հանգոյց մըն է: Ժամը 20ին հասած էին Իսմայիլիա, առանց դիմադրութեան հանդիպելու : Զինուորական չրջանակներու մէջ մեծ տպաւորութիւն գործեց այս գործողութեանց արագութիւնը եւ յաջողութիւնը: Եգիպտացիները այլեւս ի վիճակի չէին ծովը թափելու դաշնակից ուժերը, ինչպէս կը սպառնային :

× Փոքրիկն Զուկեբերիոյ կառավարութիւնը, որ առ հասարակ վերապահ դիրք մը կը բռնէ միջազգային տագնապներու առեն, հրաւէր մը ուղղեց Ֆրանսական, անգլիական, ամերիկեան, խորհրդային եւ հնդկական կառավարութեանց, որպէս զի ժողով գումարեն իր երկրին մէջ, փրկելու համար աշխարհի խաղաղութիւնը :

Նոյնիսկ հեռագիր մըն ալ ուղղուած է Ազգ. ժողովին քարտուղարութեան , հետեւեալ բովանդակութիւնը :

— « Երրորդ աշխարհամարտի մը վտանգը եւ իր բոլոր եղերական հետեւանքները կը ճնշեն մարդկութեան վրայ : Խաղաղութիւնը կրնայ փրկուիլ եւ պէտք է փրկուի : Այս մտահոգութեամբ, դաշնակցային կառավարութիւնը թախանձագին կը խնդրէ այն վարչապետներէն որոնք 1955 Յուլիսին ժողով գումարեցին Ժընեւի մէջ, այսինքն Ֆրանսայի, Մեծն Բրիտանիոյ, Խ. Միութեան եւ Մ. Նահանգներու կառավարութիւններէն՝ խորհրդաժողով մը գումարել անյապաղ: Իրենց կրնայ միանալ Հնդկաստանի վարչապետն ալ, իբրեւ անգամ Պանտունկի (ասիական) խորհրդաժողովին: Դաշնակցային կառավարութիւնը իր միշնորդութիւնը կ'ընծայէ այսպիսի խորհրդաժողով մը կազմակերպելու համար հելվետեան հողին վրայ»:

Այս որոշումը տալու համար, Զուկեբերիոյ դաշնակցային խորհուրդը ժողով գումարած էր կիրակի օր: Երկրորդ աչխահամարտէն ի վեր առաջին անգամ է որ ժողով կը գումարեն կիրակի օր մը: Ապացոյց մը եւս՝ կացութեան ծանրացման :

× Ֆրանսայի վարչապետը, Կի Մոլէ, պատասխանելով Բուլկանինի նամակին, կը բացատրէ թէ կատարուած գործողութիւնները սահմանափակ հանգամանք ունին եւ պատերազմական գործողութիւններ չեն եգիպտոսի դէմ : «Բացորոշ է որ եգիպտական կառավարութիւնը ամէն բան ըրաւ քանի մը ամիսէ ի վեր, անապահովութիւն ստեղծելու համար այդ չրջանին մէջ եւ հակառակ երկար բանակցութեանց մերժեց որ եւ է զինադադարութիւն: Եթէ Խ. Միութիւնը չափաւորիչ ազդեցութիւն մը գործադրէր Գահիրէի մէջ, դէպքերը բոլորովին տարբեր ընթացք մը պիտի առնէին: Թոյլ տուէք աւելցնելու որ եթէ Խ. Միութիւնը իրապէս կ'ուզէր յարգել տալ Ազգ. ժողովին հեղինակութիւնը, իրեն համար դիւրին էր, համաձայն ՄԱԿի զինադ. ժողովին որոշման, վերջ տալ այն գործողութեան զոր կը չարունակէ Հունգարիոյ մէջ, բռնաբարելով մարդկութեան օրէնքները եւ արդարութեան ու իրաւունքի տարրական կանոնները » :

Վարչապետը ապա կը ճշդէ Ֆրանսայի դիրքը Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ :

ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԴԻՄԱԴՐԵԼ

●

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆՔԸ

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ Հունգարիոյ հայրենասէրները կը չարունակեն դիմադրել Փեշթայի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ, յուսահատական պայքար մը մղելով: Ոչ ուտելիք մնացած է, ոչ կրակ, ոչ ալ դեղ ու զարման: Վիրաւորները կը մեռնին հարիւրներով, չհաշուելի եւ ուրիշ դեղերու չզոյութեան պատճառով: Ռուսերը ահռելագոյն կը տարածեն քաղաքին մէջ 1500 հրասայլերով, անհամար զնդացիրներով եւ թնդանօթներով :

Նոր կառավարութեան կոչերն ալ կ'ապացուցանեն թէ դիմադրութիւնը չէ զադրած տակաւին: Ազատ ռատիօներ հաստատուած են զանազան վայրերու մէջ :

Միջազգային Կարմիր Խաչը մեծ դժուարութեանց կը հանդիպի, օգնութիւն հասցնելու համար Աւստրիոյ ճամբով :

× Ֆրանսայի Ազգ. ժողովը մեծարանքի ցոյց մը սարքած էր Գչ. օր: Նախագահը, Պ. Լը Թրոքէր (ընկերվարական) նիստը բանալով ոգեկոչեց Հունգարիոյ հերոսական ժողովուրդին զոհաբերութիւնը : Բոլոր երեսփոխանները ոտքի ելան, բացի համայնավարներէն: «Ոտքի՛», կ'աղաղակէին աջէն թէ ձախէն : Նախագահը յայտարարեց ,— « Կը կարծեմ թէ սրտի տէր կիներու եւ այրերու խոր յոդմամբ կ'արտայայտեմ, հունգար ժողովուրդին ուղղելով մեր հիացման եւ մեծարանքի հաւաստիքը ,իրենց քաջութեան եւ զոհաբերութեան համար» (ծափեր) :

Համայնավարները հեղնական դիրք մը բռնած էին: Աջէն թէ ձախէն կը լսուէին «մարդասպաննե՛ր» եւ ուրիշ բառեր : Նախագահը չարունակեց.— «Այն մարտիրոսութիւնը զոր կը կրէ տակաւին հերոսաբար դիմադրելով օտար բանակի մը խոռեալ նախայարձակման, այդ ժողովուրդը արժանի կը կացուցանէ հիացման: Հիացում անոնց կողմէ որ հաւատքի մը ծնան Ֆրանսական յեղափոխութեան ամէնէն մաքուր աւանդութեան : (Ծափեր) : Մինչ համայնավարները «Սուէզ» եւ ուրիշ բառեր կ'արտասանէին , ամէն կողմէ կը լսուէր «մարդասպաններ » բացագանչութիւնը :

Արտաքին գործերու նախարարը, Փինօ եւս խօսք առնելով յայտարարեց թէ «կառավարութիւնը յարգանքով կը խոնարհի հունգարացի բանուորներուն, դիւղացիներուն, ուսանողներուն եւ հայրենասէրներու առջեւ որոնք զոհուեցան հերոսաբար: Կը խնդրեմ ժողովէն մէկ վայրկեան լռութիւն պահել» :

Համայնավարները կը չարունակէին հեղնել եւ աղմկել: Պ. Փինօ յայտարարեց.— «Պատմութիւնը պիտի դատէ անոնք որ չեն մասնակցիր այս մեծարանքին » :

Նախագահը յայտնեց թէ կարգ մը հարցապնդումներ ստացած է: Բուռն բանավէճ մը վերջ, արտաքին գործերու չանճնաժողովին նախագահը, Դ. Մայէր առաջարկեց նիստը ղադրեցնել, ի նշան խոր յուզման, «իր համերաշխութիւնը յայտնելով հունգար ռազմիկներուն որոնք, ինչպէս Փարիզի Կոմունան, այսօր ալ կը չարունակեն անյոյս պայքար մը ազատութեան համար » :

Բոլոր երեսփոխանները կը ծափահարէին յոտնկայս : Նիստը յետաձգուցաւ յաջորդ օրուան :

× Երեքշաբթի դիչերը նոր ցոյցեր սարքուեցան «Իմանիթէ» եւ « Լիպերասիոնե» թերթերու խմբագրատան եւ կեդր. Կոմիտէի կեդրոնին դէմ: Ցուցարարները կ'աղաղակէին,— «Ազատեցէք Հունգարիան», կախեցէք Թորէզը, մարդասպան Սովետներ »եւն.: Իսկ հակառակ ընթացքի ցոյցեր ալ տեղի ունեցան: Ֆրանսայի Ազգ. ժողովին ընդհ. քարտուղարը յայտարարեց թէ կրակը դադրեցնելու որոշումը կը յայտնուի առաջիկայ ժամուն: Գահիրէի անթելը ընդհատելով Գչ. դիչերուան յայտագիրը, հաղորդեց կրակը դադրեցնելու որոշումը : Ահաւասիկ այդ յայտարարութիւնը .— «Քաղաքացիներ Եգիպտոսի, Ազգ. ժողովին ընդհ. քարտուղարը յայտարարեց Նիւ Եորքի մէջ թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա որոշած են դադրեցնել կրակը»:

Անգլիոյ վարչապետը, Սըր Էնթ. Իըմն, խորապէս յուզուած, յայտարարեց թէ անգլեւֆրանսական զինուորական գործողութիւնը յաջող ելքի մը յանգեցաւ, արդիւնքով պատերազմին ծաւալումը ամբողջ Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ, Իսրայէլի կողմէ Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակումէն ետք: « Կը կարծեմ թէ մեր ձեռնարկը, իր վերահաս հետեւանքներով զոր երբեք չծածկեցի, սահմանափակեց ընդհարումը »:

Մինչ ընդդիմադիրները հեղնական ակնարկներ կ'ուղղէին, Իըմն չարունակեց.

— Եթէ չէք հաւատար, ձեր ուշադրութեան կը յանձնեմ թէ երբ թշնամութիւնները սկսան Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի մէջեւ, ձեր մէջէն ոչ ոք այն կարծիքն ունէր թէ արաբական միւս երկիրները, բոլորը միասին անմիջապէս պատերազմի պիտի չբռնուէին Իսրայէլի հետ: Ես համոզուած եմ թէ միայն մեր ուժերուն ներկայութիւնն էր որ սահմանափակեց ընդհարումը: Իրրեւ հետեւանք Ֆրանգեւանգլիական ձեռնարկին ճամբան հարթուեցաւ Ազգ. ժողովի զինուորական ուժին կազմութեան համար, որպէս զի ապահովէ տեւական խաղաղութիւնը Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ: Մանաւանդ, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի տուած որոշումները նախընթաց մը սահեցուցին, էական նախընթաց մը Ազգ. ժողովին ջանքերուն համար: Ծրագրուած զինուորական ուժին կազմութեան խնդիրը պիտի քննուի այս օրերս»:

Վարչապետը միեւնոյն առեն յայտարարեց թէ բրիտանական կառավարութիւնը վճռապէս որոշած է պահանջել Իսրայէլն որ իր զօրքը ետ քաշէ Սինայի թերակղզիէն: Սակայն անհրաժեշտ է որ պետութիւնները հարկ եղած երաշխիքները տան Իսրայէլի ազգային գոյութեան համար: Պէտք է ապահովել նաեւ իսրայէլեան նաւերուն ազատ անցքը Սուէզի ջրանցքէն: Վստահ եմ թէ Մ. Նահանգները եւ Բրիտանական Համագործակցութեան ազգերը որոնք հակառակ էին անգլեւֆրանսական յարձակման, այժմ կ'ըմբռնեն անոր չարժառիթները » :

Վարչապետը մասնաւոր Բուլկանինի նամակին ալ ակնարկելով, «անհմին» հոչակեց այն ամբաստանութիւնը թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա պատերազմ սարքած են արաբական երկիրներու անկախութեան դէմ : «Այդ մեղադրանքին այլանդակութիւնը հաստատելու համար կը բաւէ յիշել թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա յօժարեցան որ Ազգ. ժողովն ստանձնէ Մ.Ի.Ջին Արեւելքի խաղաղութեան պահպանման փիղիքական պարտականութիւնը: Գալով բուն իսկ Սուէզի ջրանցքին, Բրիտանիա եւ Ֆրանսա չանձն կ'առնեն անմիջապէս մաքրել զայն եւ վերաբանալ միջազգային նաւարկութեան համար :

ՋՐԱՆՑՔԻՆ ՄԵԾ ՄԱՍԸ ԳՐԱԻՈՒԱԾ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, դաշնակից ուժերը գրաւած են Սուէզի ջրանցքին մեծ մասը: Առջի օր, երբ Փորթ Սայիտի կառավարիչը նախ հաւանեցաւ, յետոյ մերժեց անձնատուր ըլլալ, դաշնակիցները վերսկսան յարձակումը: Իրենց առաջարկած պայմանները էին.— Զէնքերը յանձնել եւ համախմբուիլ նշանակուած թաղերուն մէջ, որպէսզի քաղաքը յանձնուէր անվթար, առանց որեւէ աւերումի: Կը թուի թէ գնդ. Նասրի հրամանին վրայ էր որ թշնամութիւնները վերսկսան :

Երկուշաբթի դիչերը Ֆրանսացի վայրէջուները (փարաշիւթիստ) գրաւած էին քաղաքին քարակոները, մթերանոցները, գործարանները եւ ուրիշ հաստատութիւնները: Քաղաքին հիւսիսային արեւմտեան մասին մէջ, աւազուտ հողաշերտ մը անցած էր Անգլիացիներուն ձեռքը: Գիչերը դաշնակից նոր ուժեր հասնելով կը զրաւէին ծավալը, օդակայանին մօտ : Առաուտեան դէմ հետազիրը կը ծանուցանէր թէ անգլեւֆրանսական ուժեր ցամաք ելած են: Ոչ մէկ դիմադրութիւն եգիպտացիներու կողմէ: Կէս օրէն ետք ամբողջ քաղաքը դաշնակիցներուն ձեռքն անցած էր: Եգիպտացիները ունէին 3-4000 զինուոր: Երբ մասնաւոր զօրախումբեր կը պաշարէին Փորթ Սայիտը, նաւաշինները կը մաքրէին ականները: Ֆրանսական զօրքը արագօրէն յառաջ խաղալով հասած էր Քանթարա, որ երկաթուղիներու կարեւոր հանգոյց մըն է: Ժամը 20ին հասած էին Իսմայիլիա, առանց դիմադրութեան հանդիպելու : Զինուորական չրջանակներու մէջ մեծ տպաւորութիւն գործեց այս գործողութեանց արագութիւնը եւ յաջողութիւնը: Եգիպտացիները այլեւս ի վիճակի չէին ծովը թափելու դաշնակից ուժերը, ինչպէս կը սպառնային :

× Փոքրիկն Զուկեբերիոյ կառավարութիւնը, որ առ հասարակ վերապահ դիրք մը կը բռնէ միջազգային տագնապներու առեն, հրաւէր մը ուղղեց Ֆրանսական, անգլիական, ամերիկեան, խորհրդային եւ հնդկական կառավարութեանց, որպէս զի ժողով գումարեն իր երկրին մէջ, փրկելու համար աշխարհի խաղաղութիւնը :

Նոյնիսկ հեռագիր մըն ալ ուղղուած է Ազգ. ժողովին քարտուղարութեան , հետեւեալ բովանդակութիւնը :

— « Երրորդ աշխարհամարտի մը վտանգը եւ իր բոլոր եղերական հետեւանքները կը ճնշեն մարդկութեան վրայ : Խաղաղութիւնը կրնայ փրկուիլ եւ պէտք է փրկուի : Այս մտահոգութեամբ, դաշնակցային կառավարութիւնը թախանձագին կը խնդրէ այն վարչապետներէն որոնք 1955 Յուլիսին ժողով գումարեցին Ժընեւի մէջ, այսինքն Ֆրանսայի, Մեծն Բրիտանիոյ, Խ. Միութեան եւ Մ. Նահանգներու կառավարութիւններէն՝ խորհրդաժողով մը գումարել անյապաղ: Իրենց կրնայ միանալ Հնդկաստանի վարչապետն ալ, իբրեւ անգամ Պանտունկի (ասիական) խորհրդաժողովին: Դաշնակցային կառավարութիւնը իր միշնորդութիւնը կ'ընծայէ այսպիսի խորհրդաժողով մը կազմակերպելու համար հելվետեան հողին վրայ»:

Այս որոշումը տալու համար, Զուկեբերիոյ դաշնակցային խորհուրդը ժողով գումարած էր կիրակի օր: Երկրորդ աշխահամարտէն ի վեր առաջին անգամ է որ ժողով կը գումարեն կիրակի օր մը: Ապացոյց մը եւս՝ կացութեան ծանրացման :

× Ֆրանսայի վարչապետը, Կի Մոլէ, պատասխանելով Բուլկանինի նամակին, կը բացատրէ թէ կատարուած գործողութիւնները սահմանափակ հանգամանք ունին եւ պատերազմական գործողութիւններ չեն եգիպտոսի դէմ : «Բացորոշ է որ եգիպտական կառավարութիւնը ամէն բան ըրաւ քանի մը ամիսէ ի վեր, անապահովութիւն ստեղծելու համար այդ չրջանին մէջ եւ հակառակ երկար բանակցութեանց մերժեց որ եւ է զինադադարութիւն: Եթէ Խ. Միութիւնը չափաւորիչ ազդեցութիւն մը գործադրէր Գահիրէի մէջ, դէպքերը բոլորովին տարբեր ընթացք մը պիտի առնէին: Թոյլ տուէք աւելցնելու որ եթէ Խ. Միութիւնը իրապէս կ'ուզէր յարգել տալ Ազգ. ժողովին հեղինակութիւնը, իրեն համար դիւրին էր, համաձայն ՄԱԿի զինադ. ժողովին որոշման, վերջ տալ այն գործողութեան զոր կը չարունակէ Հունգարիոյ մէջ, բռնաբարելով մարդկութեան օրէնքները եւ արդարութեան ու իրաւունքի տարրական կանոնները » :

Վարչապետը ապա կը ճշդէ Ֆրանսայի դիրքը Մ.Ի.Ջին Արեւելքի մէջ :

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑԵՐ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

●

Բողոքի ցոյցերը կը չարունակուին Փարիզի եւ պաւառի մէջ, Հունգարիոյ դէմ կատարուած բարբարոսութեանց առթիւ :

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ երեք հազար հոգի կը մասնակցէին համայնավար «Իւմանիթէ»ի խմբագրատան եւ կեդր. կոմիտէի պաշտօնատան դէմ կատարուած բուռն ցոյցին: Ոստիկանութիւնը դիչեր ցերեկ հսկողութիւն կը կատարէ երկու չէնքերուն չուրջը: Ցուցարարները հրկիզման փորձեր ալ կատարած են, բոցավառ թերթեր նետելով պատուհաններէն ներս :

Առջի օր զործադուլ մը սարքուեցաւ նախաձեռնութեամբ Բանուորական Ուժի: Բոլոր սենթիքաները ժողովի հրաւիրուած էին երէկ, ընդհանուր ցոյց մը կազմակերպելու համար:

× Ձախակողմեան դրագէտ Լուվէ Պազէն պատասխանելով հարցումի մը կը յայտարարէ,— « Խրուչչեւ աւելի վատ է քան Սթալին: Գարշելի է Ֆրանսացի համայնավարներուն դիրքը կատարուած ահաբիւնահեղութեան հանդէպ : Մենք այլ եւս որ եւ է կապ չունինք այդ մարդոց հետ: Պէտք է յայտարարել բարձրաձայն, պատասխանատուները անոնք են: Ձախակողմը ինքզինքը կ'անպատուէ ամէն ճակատէ վրայ : »

Ուրիշ դրագէտներ ալ իրենց խորին զզուումը կը յայտնեն հրապարակաւ :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԾԹՈՂ ԵՒ ՍԻՐԵԼԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Լեհաստան իր ժողովուրդին մէջ կը համարուի ամենէն հին մանկավարժական հաստատութիւնը։ Ան գոյութիւն ունեցած է դարերէ ի վեր։ Ամէն գիւղ, ամէն քաղաք ունեցած է իր դպրոցը, ուր մանուկները կը սորվէին կարդալ, գրել եւ հաշուել։ Ամէն գիւղ, ամէն քաղաք ունեցած է իր ուսուցիչը, որ կը կոչուէր «Դպիր», «Տէր», «Ուսուցիչ» կամ «Վարդապետ»։ Ան կը վայելէր ժողովուրդին մեծ յարգանքը։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր աշակերտները, որոնք կը սիրէին զինք եւ կը յարգէին։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր ոճը, իր մեթոտը, իր ուսուցման ձեւերը։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր ուսումնական ծրագիրը։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր դասագիրքերը։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր դասարանը։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր աշակերտները։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր ծնողները։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր հետեւորդները։ Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր յիշատակը։

Ամէն ուսուցիչ ունեցած է իր ոճը, իր մեթոտը, իր ուսումնական ծրագիրը, իր դասագիրքերը, իր դասարանը, իր աշակերտները, իր ծնողները, իր հետեւորդները, իր յիշատակը։

ՆԱՎՈՒՄՈՎ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿՅԿ, 364 – 400)

Թ. ԳԼԽ

10 — ՄՈՒԹՅՈՒՆ «ՆԱՎՈՒՄՈՎ ԿՈՂՄ»

Մենք տեսանք թէ ինչպէս Շապուհ Ա. Պարսից թագաւորը Ամիդայի պաշարման ժամանակ Հռոմէական զօրքերի հրամանատարներ Բելիսարիոսի եւ Մարտինոսի միջեւ ծագած անհամաձայնութեան պատճառով չկարողացաւ գրաւել քաղաքը։ Ամիդան ազատուելով Պարսից ձեռքից՝ Յունաստանի կայսրը Անաստասիոս Ա. (491 – 518) ուղարկեց իր զօրքերը Արեւելք՝ Պարսից դէմ պատերազմելու։ Այդ զօրքերի հրամանատարն էր Հռոմանոս Ա. Ամիդայի պաշարման ժամանակ Հռոմանոս Ա. Բելիսարիոսի հետ ունեցած անհամաձայնութեան պատճառով Կոստանդնուպոլիս էր կանչուած եւ Ամիդայի պաշարման գործը յանձնուած էր Բելիսարիոսի։ Հռոմանոս Ա. Կոստանդնուպոլսում ամուսնացաւ Անաստասիոս կայսեր զարմուհու՝ Յուստինոսի դստեր՝ Յուստինիանոսի քրոջ՝ Վիգիլանտիայի հետ։ Յուստինոս Ա. (518 – 527) Անաստասիոսի յաջորդն էր։ Նա Հռոմանոսին կայսրի տիտղոսը տուեց։ Հռոմանոսը Յուստինոսի ժամանակ Պարսից դէմ պատերազմելու համար նշանակուած էր Արեւելք։ Յուստինոսի մահից յետոյ Հռոմանոսը Կոստանդնուպոլսում մնաց եւ Յուստինիանոսի կողքին մասնակցեց կառավարութեան գործերին։ Հռոմանոսը Յուստինիանոսի ամենամտերիմ անձերից մէկն էր։ Նա Յուստինիանոսի հետ միասին ուսանել էր Բեռիտոսում։ Յուստինիանոսի կայսր դառնալուց յետոյ Հռոմանոսը նշանակուեց Կոստանդնուպոլսի զօրքերի հրամանատար։ Հռոմանոսը Յուստինիանոսի ամենամօտ անձերից մէկն էր։ Նա Յուստինիանոսի հետ միասին ուսանել էր Բեռիտոսում։ Յուստինիանոսի կայսր դառնալուց յետոյ Հռոմանոսը նշանակուեց Կոստանդնուպոլսի զօրքերի հրամանատար։ Հռոմանոսը Յուստինիանոսի ամենամօտ անձերից մէկն էր։ Նա Յուստինիանոսի հետ միասին ուսանել էր Բեռիտոսում։ Յուստինիանոսի կայսր դառնալուց յետոյ Հռոմանոսը նշանակուեց Կոստանդնուպոլսի զօրքերի հրամանատար։

Հռոմանոս Ա. Կոստանդնուպոլսում ամուսնացաւ Անաստասիոս կայսեր զարմուհու՝ Յուստինոսի դստեր՝ Յուստինիանոսի քրոջ՝ Վիգիլանտիայի հետ։ Յուստինոս Ա. (518 – 527) Անաստասիոսի յաջորդն էր։ Նա Հռոմանոսին կայսրի տիտղոսը տուեց։ Հռոմանոսը Յուստինոսի ժամանակ Պարսից դէմ պատերազմելու համար նշանակուած էր Արեւելք։ Յուստինոսի մահից յետոյ Հռոմանոսը Կոստանդնուպոլսում մնաց եւ Յուստինիանոսի կողքին մասնակցեց կառավարութեան գործերին։ Հռոմանոսը Յուստինիանոսի ամենամտերիմ անձերից մէկն էր։ Նա Յուստինիանոսի հետ միասին ուսանել էր Բեռիտոսում։ Յուստինիանոսի կայսր դառնալուց յետոյ Հռոմանոսը նշանակուեց Կոստանդնուպոլսի զօրքերի հրամանատար։

Հռոմանոս Ա. Կոստանդնուպոլսում ամուսնացաւ Անաստասիոս կայսեր զարմուհու՝ Յուստինոսի դստեր՝ Յուստինիանոսի քրոջ՝ Վիգիլանտիայի հետ։ Յուստինոս Ա. (518 – 527) Անաստասիոսի յաջորդն էր։ Նա Հռոմանոսին կայսրի տիտղոսը տուեց։ Հռոմանոսը Յուստինոսի ժամանակ Պարսից դէմ պատերազմելու համար նշանակուած էր Արեւելք։ Յուստինոսի մահից յետոյ Հռոմանոսը Կոստանդնուպոլսում մնաց եւ Յուստինիանոսի կողքին մասնակցեց կառավարութեան գործերին։ Հռոմանոսը Յուստինիանոսի ամենամտերիմ անձերից մէկն էր։ Նա Յուստինիանոսի հետ միասին ուսանել էր Բեռիտոսում։ Յուստինիանոսի կայսր դառնալուց յետոյ Հռոմանոսը նշանակուեց Կոստանդնուպոլսի զօրքերի հրամանատար։

Հռոմանոս Ա. Կոստանդնուպոլսում ամուսնացաւ Անաստասիոս կայսեր զարմուհու՝ Յուստինոսի դստեր՝ Յուստինիանոսի քրոջ՝ Վիգիլանտիայի հետ։ Յուստինոս Ա. (518 – 527) Անաստասիոսի յաջորդն էր։ Նա Հռոմանոսին կայսրի տիտղոսը տուեց։ Հռոմանոսը Յուստինոսի ժամանակ Պարսից դէմ պատերազմելու համար նշանակուած էր Արեւելք։ Յուստինոսի մահից յետոյ Հռոմանոսը Կոստանդնուպոլսում մնաց եւ Յուստինիանոսի կողքին մասնակցեց կառավարութեան գործերին։ Հռոմանոսը Յուստինիանոսի ամենամտերիմ անձերից մէկն էր։ Նա Յուստինիանոսի հետ միասին ուսանել էր Բեռիտոսում։ Յուստինիանոսի կայսր դառնալուց յետոյ Հռոմանոսը նշանակուեց Կոստանդնուպոլսի զօրքերի հրամանատար։

ԲՈՒԺԱԿԱՆ ԱՆՈՒՇԱԽՆԵՐ ԿՈՉԸ ՂՎԻՆՈՒՅ ՄԱՐԴԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍԻ

Շատ մը հիւանդներ ինծի գրած են թէ ուրիշ ոչ մէկ դեղ կրնայ այնքան արագ եւ հրաշալի կերպով զիրենք ոտքի հանել, որքան Ղվինույի մարդիկ Հովհաննէսի պատրաստած դեղերը։ Ասոնք իրենց ուժգին ազդեցութեամբ կը վանեն ամէն տեսակ ախտեր, ինչպէս՝ ստամոքսի, աղիքներու, լեարդի, երիկամունքի, միզապարկի, արեան, ջղերու, ուղեղի, սրտի, թոքերու, կրծքի, կոկորդի, ականջներու, աչքերու, մաշկի, ոսկորներու, գլխացաւ, ատամնացաւ, ծոծրակի ցաւ, ուռեցք, ճաքեր, վէրքեր, ծակեր, ուռածութիւն, ոջիլ, մրիկ, պզտիկ պզտիկ ցաւեր, ինչպէս նաեւ՝ ամէն տեսակ ներքին ախտեր։ Ասոնք կը մաքրեն արիւնը, կը զօրացնեն մարմինը, կը բերեն ախորժակ, կը մարսեցնեն, կը մաքրեն փորը, կը դարմանեն ամէն տեսակ փորի ցաւեր, ինչպէս՝ փորկապութիւն, փորլուծութիւն, դիզենտերիա, փորի ցաւ, ստամոքսի ցաւ, փորի ուռածութիւն, ներքին ուռածութիւն, ներքին վէրքեր, ներքին ճաքեր, ներքին ծակեր, ներքին ոջիլ, ներքին մրիկ, ներքին պզտիկ պզտիկ ցաւեր, ներքին ուռեցք, ներքին ճաքեր, ներքին ծակեր, ներքին ոջիլ, ներքին մրիկ, ներքին պզտիկ պզտիկ ցաւեր։

Ղվինույի մարդիկ Հովհաննէսի դեղերը կը բերեն ախորժակ, կը մարսեցնեն, կը մաքրեն փորը, կը դարմանեն ամէն տեսակ փորի ցաւեր, ինչպէս՝ փորկապութիւն, փորլուծութիւն, դիզենտերիա, փորի ցաւ, ստամոքսի ցաւ, փորի ուռածութիւն, ներքին ուռածութիւն, ներքին վէրքեր, ներքին ճաքեր, ներքին ծակեր, ներքին ոջիլ, ներքին մրիկ, ներքին պզտիկ պզտիկ ցաւեր։

Ղվինույի մարդիկ Հովհաննէսի դեղերը կը բերեն ախորժակ, կը մարսեցնեն, կը մաքրեն փորը, կը դարմանեն ամէն տեսակ փորի ցաւեր, ինչպէս՝ փորկապութիւն, փորլուծութիւն, դիզենտերիա, փորի ցաւ, ստամոքսի ցաւ, փորի ուռածութիւն, ներքին ուռածութիւն, ներքին վէրքեր, ներքին ճաքեր, ներքին ծակեր, ներքին ոջիլ, ներքին մրիկ, ներքին պզտիկ պզտիկ ցաւեր։

Ղվինույի մարդիկ Հովհաննէսի դեղերը կը բերեն ախորժակ, կը մարսեցնեն, կը մաքրեն փորը, կը դարմանեն ամէն տեսակ փորի ցաւեր, ինչպէս՝ փորկապութիւն, փորլուծութիւն, դիզենտերիա, փորի ցաւ, ստամոքսի ցաւ, փորի ուռածութիւն, ներքին ուռածութիւն, ներքին վէրքեր, ներքին ճաքեր, ներքին ծակեր, ներքին ոջիլ, ներքին մրիկ, ներքին պզտիկ պզտիկ ցաւեր։

ՄՈՒՐԱՑ, 30 Հոկտ. — Մեր գիտնական ազգագրագէտ Օրբ, որ ուղեւորուած էր Ասիա՝ ուսումնասիրելու Ասորեստանի հին ցեղերը, վերադարձաւ Մուրացի նաւահանգիստը։ Ան ուղեւորութեան ընթացքին հանդիպած է շատ հետաքրքրական բաներու։ Ան ծանօթացած է Ասորեստանի ներկայ ցեղերուն եւ անոնց կեանքին։ Ան ուսումնասիրած է նաեւ Ասորեստանի հին ցեղերուն կեանքը։ Ան ունի շատ հարուստ նիւթեր։ Ան կը մտադրէ շուտով հրատարակել իր ուսումնասիրութիւնները։

ԳՈՒՆԸՆԿՑՈՒԹԻՒՆ ՕՐԸ ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆԸ ՀԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԱՒ ՀԱՅ ՀԱՐՈՒՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒ

Ամերիկայի Հայ Արհեստագործական Միութեան Ֆիլատելֆիոյի մասնաճիւղը կազմակերպած է մեծ ցուցահանդէս մը, որուն մէջ ցուցադրուած են հայ արհեստագործներու ձեռքի գործերը։ Ցուցահանդէսը տեղի ունեցած է Ֆիլատելֆիոյի Հայ Ազգային Վարժարանի սրահներուն մէջ։ Ցուցահանդէսին մասնակցած են 30 հայ արհեստագործներ։ Ցուցահանդէսը տեւած է երեք օր։ Ան հաղթահարած է ամէն ակնկալութիւն։ Ցուցահանդէսին այցելած են հազարաւոր հայեր եւ օտարներ։ Ցուցահանդէսին ներկայ գտնուած են նաեւ Ամերիկայի Հայ Արհեստագործական Միութեան նախագահ Ա. Ա. Ալեքսանեան եւ Ֆիլատելֆիոյի Հայ Ազգային Վարժարանի տնօրէն Ա. Ա. Ալեքսանեան։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆԸ ՀԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԱՒ ՀԱՅ ՀԱՐՈՒՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒ

Ամերիկայի Հայ Արհեստագործական Միութեան Ֆիլատելֆիոյի մասնաճիւղը կազմակերպած է մեծ ցուցահանդէս մը, որուն մէջ ցուցադրուած են հայ արհեստագործներու ձեռքի գործերը։ Ցուցահանդէսը տեղի ունեցած է Ֆիլատելֆիոյի Հայ Ազգային Վարժարանի սրահներուն մէջ։ Ցուցահանդէսին մասնակցած են 30 հայ արհեստագործներ։ Ցուցահանդէսը տեւած է երեք օր։ Ան հաղթահարած է ամէն ակնկալութիւն։ Ցուցահանդէսին այցելած են հազարաւոր հայեր եւ օտարներ։ Ցուցահանդէսին ներկայ գտնուած են նաեւ Ամերիկայի Հայ Արհեստագործական Միութեան նախագահ Ա. Ա. Ալեքսանեան եւ Ֆիլատելֆիոյի Հայ Ազգային Վարժարանի տնօրէն Ա. Ա. Ալեքսանեան։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՉԸ

Ռ. ՊԱՐՈՅԵԱՆ

Ռ. Պարոյեան ծնած է 1884 թուականին Պոլսոյ Գում Գափու թաղամասը։ Ան ուսանած է Պոլսոյ Ներսիսեան վարժարանին մէջ։ Ներսիսեան վարժարանէն ետք ան ուսանած է Պոլսոյ Գալաթասարայի Լիսէին մէջ։ Գալաթասարայի Լիսէն աւարտելէ ետք ան մեկնած է Գերմանիա եւ ուսանած է Պերլինի Համալսարանին մէջ։ Պերլինի Համալսարանէն ետք ան վերադարձած է Պոլիս եւ դարձած է իրաւաբան։ Ան եղած է Պոլսոյ Դատարանի անդամ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Ազգային Ժողովի անդամ։ Ան մահացած է 1915 թուականին։

Ռ. Պարոյեան գրած է բազմաթիւ գրքեր եւ յօդուածներ։ Անոր գրքերէն են՝ «Հայկական Հարցը», «Հայ Ժողովուրդի Պատմութիւն», «Հայ Եկեղեցւոյ Պատմութիւն» եւ ուրիշներ։ Անոր յօդուածները լոյս տեսած են «Մասիս», «Արեւելեան Մամուլ» եւ ուրիշ պարբերականներու մէջ։

Ռ. Պարոյեան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան անդամ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան նախագահ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան գանձապահ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան քարտուղար։

Ռ. Պարոյեան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան անդամ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան նախագահ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան գանձապահ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան քարտուղար։

Ռ. Պարոյեան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան անդամ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան նախագահ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան գանձապահ։ Ան եղած է նաեւ Պոլսոյ Հայ Գրական Ընկերութեան քարտուղար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆԸ ՀԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԱՒ ՀԱՅ ՀԱՐՈՒՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒ

Ամերիկայի Հայ Արհեստագործական Միութեան Ֆիլատելֆիոյի մասնաճիւղը կազմակերպած է մեծ ցուցահանդէս մը, որուն մէջ ցուցադրուած են հայ արհեստագործներու ձեռքի գործերը։ Ցուցահանդէսը տեղի ունեցած է Ֆիլատելֆիոյի Հայ Ազգային Վարժարանի սրահներուն մէջ։ Ցուցահանդէսին մասնակցած են 30 հայ արհեստագործներ։ Ցուցահանդէսը տեւած է երեք օր։ Ան հաղթահարած է ամէն ակնկալութիւն։ Ցուցահանդէսին այցելած են հազարաւոր հայեր եւ օտարներ։ Ցուցահանդէսին ներկայ գտնուած են նաեւ Ամերիկայի Հայ Արհեստագործական Միութեան նախագահ Ա. Ա. Ալեքսանեան եւ Ֆիլատելֆիոյի Հայ Ազգային Վարժարանի տնօրէն Ա. Ա. Ալեքսանեան։

ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐՈՒԾԵՑԻԿ «ՅՈՒՄԱՐ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ

Գահիրէ, 1 Մայիս 1906

(ԿՒՂԻ)

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐՈՒԾԵՑԻԿ «ՅՈՒՄԱՐ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ

Գահիրէ, 1 Մայիս 1906

(ԿՒՂԻ)

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան մը գոյութիւնը կը պարտի իր հիմնադիրներուն ոչ միայն ազգասիրական, այլ նաեւ մարդասիրական զգացումներուն։ Ան ծնունդ առած է ոչ միայն ազգային կարիքներու գիտակցութենէն, այլ նաեւ մարդկային կարեկցութենէն։ Միութեան հիմնադիրները տեսած են թէ ինչպէս հայ ժողովուրդը, որ իր պատմութեան ընթացքին այնքան տառապած է, կարիքի մէջ կը գտնուի նաեւ ներկայ ժամանակներուն։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ գաղթականները, որոնք ստիպուած են լքել իրենց հայրենի երկիրը, կը հաստատուին օտար երկիրներու մէջ եւ հոն կը գտնուին ծանր կացութեան մէջ։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ որբերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց ծնողները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ այրիները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, կը մնան անապահով եւ անօգնական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ ծերերը, որոնք կորսնցուցած են իրենց զաւակները, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ հիւանդները, որոնք կորսնցուցած են իրենց առողջութիւնը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։ Անոնք տեսած են թէ ինչպէս հայ աղքատները, որոնք կորսնցուցած են իրենց ամէն ինչը, կը մնան անտէր եւ անտիրական։

ՍՊԻՏԱԿ ՀԱՅՏՆԻ ՄԵՐ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐՈՒՆ

— Մորփինի հետ մեր մեծագործութիւնը ինչ կրնայ ընել մեր հիւանդներուն համար։

— Ինչո՞ւ մեր մեծագործութիւնը չի կրնար ընել նոյն բանը, որ ուրիշ դեղեր կ՚ընեն։

— Որովհետեւ մեր դեղերը կ՚ազդեն միայն հիւանդներուն ուղեղին վրայ։ Անոնք ազդեցութիւն չունին հիւանդներուն ուրիշ մարմնի անդամներուն վրայ։

— Ուրեմն մեր դեղերը ոչ մէկ օգուտ կրնան ընել ուրիշ հիւանդներուն, որոնք ունին ուղեղի հիւանդութիւններ։

— Ճիշդ այդպէս է։

— Ուրեմն, ձեր դեղերը ոչ մէկ ազդեցութիւն կրնան ունենալ ուրիշ հիւանդներուն վրայ։

— Այո՛, ճիշդ այդպէս է։

— Ուրեմն, ձեր դեղերը ոչ մէկ օգուտ կրնան ընել ուրիշ հիւանդներուն, որոնք ունին ուղեղի հիւանդութիւններ։

— Ճիշդ այդպէս է։

— Ուրեմն, ձեր դեղերը ոչ մէկ օգուտ կրնան ընել ուրիշ հիւանդներուն, որոնք ունին ուղեղի հիւանդութիւններ։

— Ճիշդ այդպէս է։

Ծանօթ գրագէտ Ֆրանսուա Մորիաք հրաժարեցաւ Ֆրանսա — Խ. Միութիւն ընկերակցութենէն :

× Ազատ սենտիքաներու դաշնակցութիւնն ալ իր վրդովումը յայտնելով, կը պահանջէ ցոյց մը կազմակերպել յանուն խաղաղութեան, պոյքոթ յայտարարել խորհրդային եւ արբանեակ պետութեանց նաւերուն դէմ եւն. :

× Փուաթիէի մէջ խումբ մը ուսանողներ քանդեցին համայնավար կուսակցութեան հաւաքատեղին : Ռոմանի մէջ երկու անգամ փորձեցին հրկիզել նոյն կուսակցութեան հաւաքատեղին : Նիմի մէջ աւարի տրուեցաւ համայնավարներու խմբագրատունը : Շատ մը վայրերու մէջ ցուցարարները խափանեցին սարքուած բանախօսութիւնները :

Արտասահմանի մէջ ալ կը շարունակուին բողոքի ցոյցերը : Պատկառելի ցոյց մը տեղի ունեցաւ արեւմտեան Պերլինի մէջ, մասնակցութեամբ հարիւր հազար քաղաքացիներու որոնք «լռութեան թափօր մը» կազմեցին փողոցներուն մէջ : Երկու հազար ուսանողներ թշնամական ցոյց մը կատարեցին ռուսական յիշատակարանին առջեւ :

Պրիւքսէլի մէջ ցոյց մը սարքուեցաւ խորհրդային դեսպանատան դէմ, հետեւեալ աղաղակներով, — «Ռուսերը Մոսկուա թող երթան : Հունգարիա, ազատութի՛ւն» : Սթոքհոլմի մէջ 4000 ուսանողներ երկրորդ անգամ համախմբուեցան խորհրդային դեսպանատան առջեւ եւ հրթիռներ արձակեցին թշնամական կանչերով : Լիւքսէմպուրկի մէջ հազար ուսանողներ ցոյցեր սարքեցին հունգարական դրօշներ պարզելով : Յետոյ յարձակեցան համայնավար թերթին խմբագրատան վրայ : Նափոլիի մէջ հսկայ թափօր մը կազմուեցաւ բանուորներէ եւ ուսանողներէ : Ցուցարարները ճաղկելով կատարուած բարբարոսութիւնները, կը պահանջէին լուծել համայնավար կուսակցութիւնը :

Հունգար ժողովուրդին դէմ կատարուած խժդժութիւնները ազդեցին նաեւ Իտալիոյ կուսակցական յարաբերութեանց վրայ : Ձախակողմեան ընկերվարական Նեննի, որ տարիներէ ի վեր միացեալ ճակատ կազմած էր համայնավարներուն հետ, իր բուռն ցասումը յայտնեց : «Ռուսական միջամտութիւնը եղերական կացութիւն մը կը ստեղծէ Հունգարիոյ մէջ, ուր ներկայ պարագաներուն տակ Սովետները կրնան մնալ միայն իբրեւ ոստիկանզօրք» : Բազմաթիւ երեսփոխաններ, սենտիքաները, թերթերը իրենց խորին վրդովումը կը յայտնեն : Պապն ալ շրջաբերական մը հրատարակեց, շեշտելով թէ «կարելի չէ ժողովուրդներու ազատութիւնը խեղդել արեան մէջ» :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Եգիպտոսի կառավարութիւնը կը յայտարարէ. — «Պիտի կռուինք մինչեւ որ օտար ուժերը հեռանան եգիպտական հողէն» :

ՄԱԿի ընդհ. ժողովը արտակարգ նիստի հրաւիրուեցաւ, քննելու համար միջազգային ուժի մը կազմութեան ծրագիրը :

× Նախագահ Այզընհաուըր վերընտրուեցաւ ջախջախիչ մեծամասնութեամբ : Իր մրցակիցը, Սթիվենսըն, յայտարարեց. — «Բոլորս ալ Ամերիկացիներ ենք : Յաջողութիւն կը մաղթեմ» : Քուէարկութեան առաջին արդիւնքին համաձայն, Այզընհաուըր շահած էր 19 միլիոն, Սթիվենսըն՝ 14 միլիոն ձայն, կլոր հաշուով :

× Եգիպտոս կամաւորներ եւ զէնքեր կը խնդրէ բոլոր երկիրներէն, կռիւը շարունակելու համար : Կ'ըսուի թէ խորհրդային սպաներ կամաւոր արձանագրուած են :

× Պաշտօնական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Եգիպտոսի օդատորմիղին 95 առ հարիւրը ոչնչացած է :

ՌՈՒՄԲ ՄԸ պայթեցաւ Կիպրոսի Նիկոսիա քաղաքին մէջ, սպաննելով երեք Անգլիացիներ :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյեմբեր 6). — Ձոյլ ոսկի 462.000, նափոլէոն 3400, զուից. 3280, քսան տոլարնոց 16.240 : Թղթադրամ (անպաշտօն). — Սթերլին 1020, տոլար 396, զուից. 94.75, պելժ. 7.9, լիր 0.61, փեսեթա 8.35:

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

Շաւիլի մասնաճիւղի դասախօսութիւնը այս հինգշաբթի մատուռին սրահը :
Կը խօսի ընկ. Կարօ Մանկեան :
Նիւթ՝ «Ի՞նչ է ազգութիւնը» :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 14ին, Հայ Կաթողիկէ սրահին մէջ, (ռիւ տը լա Պռոս) : Նախաձեռնութեամբ Սէն Շամոնի Հ. Յ. Դ. «Վարուժան» եւ Սէնթ Էթիէնի «Անտօք» կոմիտէներուն, մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի երկու խումբերուն :
Կը նախագահէ ընկ. Ս. ԸՆՏՐԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. Մ. ՄԻՐՋԷ
Գեղարուեստական խնամուած բաժին :
Ճոխ պիւֆէ Մուտք ազատ է

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս երկուշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը : Դասախօս Պ. ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹՈՒՇԵԱՆ : Նիւթը՝ «Հրաշագործ Հայը և քանի մը երգիծ. նոր էջեր» : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ : Մուտքը ազատ է :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին :

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Սէն Լուի Հ. Յ. Դ. Ակնունի ենթակոմիտէն Տր. Կ. Խաչը եւ Նոր Սերունդը կը շնորհաւորեն իրենց երիտասարդ ընկերոջ՝ Անդրանիկ Փամպուքճեանի (ելեկտրագէտ) եւ Ժանն Սարգիսեանի ամուսնութիւնը, եւ իրենց խնդակցութիւնը յայտնելով, հազարական ֆրանք կը նուիրեն Սէն Լուի Կ. Խաչի, Նոր Սերունդին, «Յառաջ»ին եւ Մշակոյթի Տան :
(Վերջինը ստանալ «Յառաջ»էն) :

(FESTIVAL)

ԵՐԳԱՊՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ Է

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ

«Զանազան ժամանակներու եւ զանազան երկիրներու» ծիսական երաժշտութեան նուիրուած երգապնակները (միքրօսիյօն) :

Լիտիա Կարինի գօնթր-ալթօ հարուստ ձայնին կ'ընկերանան «Մարթինօ»ի ալիքները, ինչպէս նաեւ հարուածային երաժշտական գործիքները (բերգիւսիոն), որոնք կը ստեղծեն երաժշտական դիւթիչ մթնոլորտ մը :

Այս երգապնակով երաժշտական հաճելի պտոյտ մը կը կատարէք հինաւուրց Արեւելքը (Հայաստան, Սուրիա, Արաբիա, Բաբելոն, Հնդկաստան, Հասարակածային Ափրիկէն, Միջին դարու Ֆրանսան եւ Սպանիա, հին Աթէնքը, Կեղտերու երկիրը (Սկովտիա) եւ վերջապէս Պրազիլիա եւ Հարաւային Ամերիկա :

Փափաքողները կրնան իրենց ապսպրանքները ուղղել երգապնակի բոլոր վաճառատուները հետեւեալ ըէֆէրանսով.

DISQUES FESTIVAL «MUSIQUE RITUELLE» A TRAVERS TEMPS ET PAYS - F. L. D. 88

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հալէպէն Արմենակ եւ Բերուզ Գասպարեանի զաւակները, Խաքիշէհիրցի, կը փնտռեն իրենց մօրեղբայրները՝ Երուանդ, Կարապետ եւ մօրաքոյրը՝ Մարի Դանիէլեաններ, մօրը անունը Սուլթան, հայրը՝ Յարութիւն : Կը կարծուի թէ Արտէշի նահանգին Պիւզէ քաղաքը կը գտնուին :

Կը խնդրուի ճանչցողներէն տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին Գ. Խոսրովեան, 14 ռիւ Թրաշէլ, Նիս :

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է պարապ փավիյօն մը (Ժիւվիզի սիւր Օրժ, Փորթ տ'Իթալիէն), պարտէզովը երեք սենեակ, խոհանոց, քավ, մուտք, ջուր, ելեկտրականութիւն : Գին 1.700 : Դիմել՝

Taniellian, 20 Rue Lucien Sampaix, Paris 10e, ou Henry Gottihiaux, 3 Rte. de Fontainebleau, Athis-Mons. (S. et O.).
Tél. : BEL 42-67

*

Երկու մեքենաներ կօշիկի երես (սայա) կարելու համար եւ մէկ հատ ալ ծակելու մեքենայ մը (փեռֆոռաժ) : Դիմել Տիկին Թորոսեանի՝ 15 ռիւ Թիէ, Անիէռ (Սէն) :

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ նախկին նախարար E. Depreuxի
եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ R. Bleuseի
ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ Fernand Reynaudի
(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ Jacques HELIAN
Հաղորդակցութեան միջոց. — Շարան Թօն Էքօլէն 103 թիւը առնել :

ԿԱՐԵԼԻ Է ՏԱԿԱՒԻՆ ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐԻՆԱԿ ԳՏՆԵԼ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐԻ

երկու վէպերէն —

«ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ»
ԵՒ «ՅԱՐԱԼԷԶՆԵՐՈՒ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

Երկու հատորը միասին 1500 ֆրանք :
Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան :

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑ

Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ վարչութիւնը եւ հոգաբարձութիւնը բացած են կիրակնօրեայ վարժարան մը հայ մանուկներու եւ պատանիներու կրօնական դաստիարակութեան համար, կիրակի 4 Նոյեմբերէն ի վեր :

Կը հրաւիրենք ծնողները որ դիմեն եկեղեցւոյս դիւանատունը արձանագրել տալու համար իրենց զաւակները : Դասաւանդութիւնները կը կատարուին ժամը 10.30-11.30 : Յետոյ աշակերտները խումբով պիտի առաջնորդուին եկեղեցի մասնակցելու կրօնական արարողութեան :(Դիւան)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԿՐԸՆՈՊԼԸ. — Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է Տիկին Արշալոյս Սիսլեանէ երկու հազար ֆր. դպրոցին համար, իր ազաքինման առթիւ : Շնորհակալութեամբ ստացած ենք Այրի Տիկին Ռոզինա Թիւֆէնքճեանէ 500 ֆրանք, նոյնպէս դպրոցին համար :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ատանացի Վերոնիկա Մանուկեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Կիրակոս Թիւթիւնճեանը, հօր անունը Գրիգոր, մօր անունը Աննիկ, 1920ին եկած է Ֆրանսա, Մարսէյլ եւ հոն ամուսնացած է ֆրանսուհիի մը հետ : Իմացնել՝

Mr. Kouyoumdjian
46, Bd. Marie Joseph, Madrague-Vilele
Marseille (15e) (B. du R.)

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԱՆԻՒԹ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊԻ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամուհիները այս երկուշաբթի ժամը 15ին Տիկ. Օրմանճեանի բնակարանը, Քոլոմպ : Կարեւոր օրակարգ :

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կաթողիկէ Տիկիններու Միութիւնը հաճոյքով կը հրաւիրէ Լիոնի հայութիւնը իր տարեկան թէյասեղանին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ, Յոյներու սրահին մէջ, 5, ռիւ Պոնըֆուա :

Հայկական ջերմիկ միջավայրի մէջ զուարճալի ժամանց այլազան անակնկալներով եւ գեղարուեստական բաժինով :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

Կազմակերպուած Թոքատի Հայր. Միութեան կողմէ : Կիրակի, 11 Նոյեմբեր կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, 45 ռիւ տը լա Տէֆանս սրճարանի սրահը, Իսի լէ Մուլինօ :

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին տիկիններ Ֆէչլեան, Գալայճեան, Տարօն քոյրեր, Գարակէօզեան, Յակոբեան եւայլն :

Հայկական, կովկասեան եւ հունգարական պարեր եւ զանազան անակնկալներ : Խօսք պիտի առնեն Ֆրանսահայ Փոխադարձ օգնութեան միութեան Կեդր. վարչութեան անդամները :

Հասոյթը պիտի յատկացուի Հայաստանի Պետական Համալսարանին ղրկուելիք գիրքերուն :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Մարսէյլի Հ. Մ. Ը. Մ.ի պարահանդէսը Դեկտեմբեր 15ին, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս Ալհամպրայի մէջ :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ՝

Պատրաստուած եւ լուրջ երիտասարդ մը (23էն 40 տարեկան, զինուորութենէ ազատ), հաստատուն եւ ապագայ ունեցող գործի մը համար :

Մանրամասնութեանց համար դիմել անձամբ «Յառաջ»ի : Գաւառէն գրել նոյն հասցէին, տալով քիւրիքիւլոմ վիթէ (կենսագրական տեղեկութիւններ) :

☘

Ծախու է Թրիքոյի աշխատանոց մը ամբողջ կազմով, դիմել նաեւ «Յառաջ»ին :

ՈՐԲԱԽՆԱՄԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 18 ԿԻՐԱԿԻ, ԺԱՄԸ 16էն 24

GRAND HOTEL

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՓԱՌԱՏՕՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Բարձր Հովանաւորութեամբ Հանրապետութեան Նախկին Նախագահ
Monsieur VINCENT AURIOLի

եւ ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐի

Խօսք կ'առնեն Գեր. Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ : Արհ. ԿԱՐԱՊԵՏ Ծ. Վրդ. ԱՄԱՍՈՒՆԻ, Վեր. ԳԱՐԵԳԻՆ ՍԻՍԼԵԱՆ, ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐ
Monsieur Henri BARRE, Sénateur
Monsieur le Comte Philippe d'ARSCHOT, petit -fils de Boghos NUBAR
ՎԱՀԷ ՖՐԷՆԿԵԱՆ, ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ
Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին, ՍԱԼ ՓԼԵՅԷԼԻ ՄԷՋ
252, FAUBG. SAINT-HONORE, PARIS (Métro : Ternes)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

արտասանութիւն, խմբերգ, մեներգ, նուագ, պար, մասնակցութեամբ Սիփան Կոմի տաս երգչախումբի, ղեկավար՝ Կարպիս Ափրիկեան, Օրիորդներ՝ Լ. Անտիսեանի, Գ. Ղազարոսեանի, Ի. Պէրպէրեանի, Ի. Պիւլպիւլեանի, Ս. Սաաբճեանի, Ա. Սարգսեանի, Թ. Քէօշկէրեանի եւ Պ. Պ. Մ. Աբրահամեանի, Ա. Գմբէթեանի եւ Ս. Պօղոսեանի

ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՉՈՒՆԵՆԱՅ

Մուտքը ձրի է թուազրեալ հրաւիրագրով, որ կարելի է ստանալ Միութեան գրասենեակէն
11, Square Alboni, Paris (16e). Tél. : TROcadéro : 03-18

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10 : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • VENDREDI 9 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7727 32e ANNEE | Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3538

ԲՈՒՌՆ ՑՈՅՑԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԹԵՐԹԵՐԸ ՉՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՆ ԵՐԷԿ ԱՌՏՈՒ

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ՀՐԿԻԶՈՒԵՑԱՒ, — ՑԱՐՁԱԿՈՒՄ «ԻՒՄԱՆԻԹԷ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅ. — ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐ ԵՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — ՑՈՒԶՈՒՄՆԱԼԻՑ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Փոթորիկ մը պայթեցաւ չորեքշաբթի գիշեր, Փարիզի գլխաւոր պողոտաներուն վրայ, Հունգարիոյ մէջ կատարուած բարբարոսութեանց առթիւ: Համայնավար թերթերու աշխատաւորներն ալ յարձակում կրած ըլլալով, տպագրիչներու սենտիքան գործադուլ յայտարարեց եւ երէկ առտու թերթ չհրատարակուեցաւ Փարիզի մէջ :

Անցուդարձին ամփոփումը. —

Չորեքշաբթի ժամը 18ին թափօր մը կազմակերպուած էր Շան զ'Էլիզէի պողոտային վրայ, Յաղթական Կամարին տակ, մասնակցութեամբ ականաւոր դէմքերու եւ բազմաթիւ կազմակերպութեանց : Լոնտոնի թերթերը մինչեւ քսան հազար կը հաշուեն մասնակցողներուն թիւը: Թափօրին առջեւէն կ'երթային նախորդ վարչապետներ Ժորժ Պիտօ, Ռընէ Փլեւէն, Ժոզէֆ Լանիէլ, Անթուան Փինէ եւ Ռոպէր Շուման: Այս առթիւ հունգարական դրօշ մը դրուեցաւ Անծանօթ Զինուորի դամբարանին վրայ: Միեւնոյն ատեն կը հրկիզուէր կարմիր դրօշ մը : Ցուցարարները մեծ մասով ուսանողներ եւ բանուորներ էին :

Մեծարանքի այս արարողութենէն ետք, ցուցարարները խումբ խումբ կ'արշաւէին դէպի քաղաքին կեդրոնը, յարձակելու համար յատկապէս նշանակուած հաստատութեանց վրայ : Շատեր հունգարական դրօշ պարզած էին: Բազմութեան մէջ կը լսուէին թշնամական կանչեր Խ. Միութեան եւ Համայնավար կուսակցութեան դէմ, — «Մարդասպաններ, քաշուեցէք Հունգարիայէն, դէպի կառափնատ» եւայլն: Մասնաւորապէս կը յիշէին Թորէզի անունը :

Ժամը ութին խլրտանք մը տեղի ունեցաւ Շաթոտէօն, Քառէ եւ յարակից փողոցներուն մէջ: Անցուդարձը խափանուած էր, անչափահասութեան դատապարտելով հանրակառքերը եւ «Թաքսի»ները : Ոստիկանները անընդհատ կը սուլէին : Ցանկարծ լուր տարածուեցաւ թէ Համայնավար կուսակցութեան կեդրոնատեղին կը վառի :

Արդարեւ, հազարաւոր ցուցարարներ յարձակելով հսկայ շէնքին վրայ, կրակի տուած էին վարի յարկին : Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ նախկին վայրաշուներ (փարաշութիստ) եւ հակաբոլշեւիկներ խորտակած էին շէնքին պողպատեայ փեղկերը: Վերի յարկերէն համայնավարները «հեր եւ ուրիշ առարկաներ կը նետէին ցուցարարներուն վրայ, որոնք պահ մը չփոթութեան մատնուեցան: Շատեր վիրաւորուած էին :

Այս անգամ աւելի զայրանալով, ցոյցին կազմակերպիչները, որոնց դէմքերէն արիւն կը վազէր, նորէն յարձակեցան եւ խորտակեցին դուռները : Յետոյ վերի յարկերը բարձրացան եւ սկսան բազմութեան վայ նետել թերթերու, գիրքերու դէզեր, ինչպէս եւ ծանր կարասիներ: Այս առթիւ ալ շատեր վիրաւորուեցան: Ցուցարարները մօտակայ սրճարաններէն աթոռներ ճարելով կը նետէին շէնքին վրայ: Ի վերջոյ յաջողեցան խորտակել երկաթեայ փեղկերը եւ բանալ պատուհանները: Դղրդալին ծափեր լսուեցան, երբ Սթալինի խոշոր կենդանագիրը վար կը նետուէր երկրորդ յարկէն: «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թղթակիցը կ'ըսէ թէ երիտասարդ մը, որ հունգարական դրօշ մը բռնած էր եւ դէմքէն ծանրապէս վիրաւոր,

գետնայարկի պատուհանը կը խորտակէր իր լախտով, ներս մտնելու համար ,

Անոնք որ ներս մտած էին, սկսան կրակի տալ թուղթերը: Յետոյ մէկը քարիւղ ուզեց եւ անմիջապէս թափեցին բոցերուն մէջ: Հրշէջներուն ժամանումէն առաջ գետնայարկը բռնկած էր, իսկ ցուցարարները յաջողեցան փրկուիլ առաջին յարկի պատուհաններէն վար ցատկելով :

Նոյն աղբիւրին համաձայն, համայնավար պաշտօնեաները, մօտ քսան հոգի, յաջողած էին փախչիլ նեղ անցքէ մը, մինչ բազմութիւնը կը մռնչէր, — «Մոսկուա գացէք, մարդասպաններ» :

Այդ միջոցին ուրիշ բազմաթիւ ցուցարարներ կը յարձակէին «Իւմանիթէ»ի խմբագրատան վրայ, քարեր փրցնելով սալայատակներէն : Համայնավարները քարիւղով լեցուած շիշեր, երկաթի կտորներ եւ ուրիշ առարկաներ կը նետէին: Կարգ մը ցուցարարներ ելեկտրական երկար պարաններ տարած էին :

Բուռն ընդհարումներ տեղի ունեցան Սէն Տընիի շրջանին մէջ ալ, մանաւանդ որ համայնավարները հակացոյց մը սարքած էին: Վիրաւորներուն թիւը կը հաշուեն եօթանասունէն աւելի, 40ը ծանր :

Ինչպէս ըսինք, բողոքի ցոյցը սկսած էր Շան զ'Էլիզէի պողոտայէն : Մեծարանքի ցոյցէն ետք, երիտասարդներ հետեւեալ ազդանշանը կուտային, — « Դէպի Համայնավար կուսակցութեան կեդրոնը » : Միեւնոյն ատեն Թռուցիկներ կը ցրուէին : Ոստիկանութիւնը երկու օրէ ի վեր հսկողութիւն կը կատարէր կուսակցական շէնքին շուրջը : Այդ գիշեր ալ դիրք բռնած էին, երբ հազարաւորներու բազմութիւնը ուժգնօրէն յառաջ խաղաց, գրաւելով հրապարակը : Թերթերը կը գրեն թէ որեւէ միջամտութիւն չկատարուեցաւ մինչեւ շէնքին հրկիզումը : Ոստիկան մը կ'ըսէր. — «Ամէն բանէ առաջ Ֆրանսացիներ ենք»: Իսկ բազմութիւնը կ'աղաղակէր. — «Ոստիկանութիւնը մեզի հետ է »:

Թերթ մը հեգնօրէն դիտել կուտայ թէ նոյն օրը Կեդր. Կոմիտէին քարտուղարը՝ Տիւքլօ դանգատած էր որ ոստիկաններ դրած են կուսակցութեան շէնքին առջեւ: Այս առթիւ կ'ըսէր. — « Բանուորները կը բաւեն պաշտպանելու համար իրենց կուսակցութեան կեդրոնատեղին » :

Նոյն օրը Ազգ. Ժողովին մէջ ալ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան: Ոստիկանութիւնը փակած էր երկու գլխաւոր կամուրջներ, իսկ ուրիշ կամուրջներ ալ հսկողութեան տակ առնուած էին, ցոյցերը արգիլելու համար :

Ալզասի «Իւմանիթէ»ին խմբագրատունն ալ աւարի տրուեցաւ :

× Գործադուլը վերջացած ըլլալով, իրիկուան թերթերը լոյս տեսան սովորականին պէս :

× Համայնավար կուսակցութիւնը թռուցիկներ կը բաժնէր երէկ, Ռէփիւպլիքի հրապարակը հրաւիրելով ժողովուրդը ժամը 18ին: Ոստիկանութիւնը արգիլեց այս ցոյցը: Ստուարաթիւ ոստիկաններ դիրք բռնած էին հրապարակին վրայ :

× Ազգ. Ժողովը գիշերը 136ի դէմ 468 ձայնով քուէարկեց Դ. Մայէրի առաջարկած բանաձեւը, որ կը հրաւիրէր կառավարութիւնը «ազատ ազգերու հետ ձեռք առնել բոլոր միջոցները արգիլելու համար նոր ջարդեր եւ սփոփողաբար օգնելու համար իրենց երկիրը մնացած կամ փախստական Հունգարներուն» : Ժողովը 81ի դէմ 463 ձայնով մերժեց Իզորնիի առաջարկած յանձնումը, որ կը պահանջէր լուծել համայնավար կուսակցութիւնը: Վարչապետը այս առթիւ խօսք առնելով ըսաւ. — «Կեղծ հերոսնասիրհմայքը խորտակուեցաւ, հիմա որ Մ. Նահանգները իրենց բարեկամութեամբ ուժ կուտան Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ» :

× Վերջին լուրերու համաձայն կացութիւնը խառնակ է Փեշթայի մէջ : Կառավարութիւնը նոր կոչ մը ուղղեց, որպէսզի աշխատանքը վերսկսին :

× Տերակոյտին մէջ ալ համակրանքի ցոյց մը կատարեցին, փառաբանելով Հունգարիոյ ժողովուրդին հերոսական դիմադրութիւնը :

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑԵՐ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

Կառավարութիւնը որոշեց ապաստան տալ Հունգարիոյ փախստականներուն : Այս առթիւ հրատարակուած բանաձեւը կ'ըսէ. — « Հունգար ժողովուրդը մինչեւ վերջը պայքարեցաւ իր ազգային անկախութեան համար, ազատ աշխարհին հիացումը գրաւելով » : Տարագիրները պիտի ընդունուին փարիզեան շրջանին մէջ, որ շատ մը յարմարութիւններ ունի :

× Ազգ. Ժողովին դիւանը որոշեց հինգ միլիոն ֆրանք ղրկել, Հունգարիոյ ժողովուրդին օգնելու համար : Այս գումարը պիտի առնուի այն վարկերէն որ քուէարկուած էին նախապէս, Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդին պատուիրակներն ընդունելու համար: Ընդունելութիւնը չեղեալ համարուած է :

× Արտաքին գործերու նախարարութիւնը որոշեց չմասնակցիլ բոլշեւիկեան յեղափոխութեան 39րդ տարեդարձին առթիւ սարքուած ընդունելութեան: Միայն պաշտօնատար մը ներկայ պիտի ըլլայ : Ոչ նախարարը, ոչ տնօրէնները, ոչ ալ սովետական գործերու մասնագէտներ : Անգլիական, քանատական, հոլանտական եւ ամերիկեան դեսպանութիւններէն ալ ոչ մէկ ներկայացուցիչ պիտի երթայ : Նոյն որոշումները տրուած են Լոնտոնի, Քոփենհակի եւ Լա Հէյի մէջ: Լոնտոնի քաղաքապետն ալ ներկայ պիտի չըլլայ տարեդարձի ընդունելութեան :

Անգլիոյ փաստաբանական կաճառը չեղեալ համարեցաւ այն հրաւէրը զոր ուղղած էր Խ. Միութեան փաստաբաններուն, այցելութիւն մը կատարելու համար :

× Ամսթերտամի շուէտնաւային ընկերութիւնը որոշեց ընդհատել նաւագնացութիւնը դէպի Խ. Միութիւն :

× Աւստրիոյ ընկերվարական կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, « Արպայթըր Ցայթունկ», կը յայտարարէ խմբագրականով մը. — Այսօր տարեդարձն է խորհրդային յեղափոխութեան, պատմական դէպք մը որ երբեմն մեծ յոյսեր ներշնչեց աշխատաւոր դասակարգին: Միեւնոյն ատեն ռուս ժողովուրդին անկախութեան օրն է այդ: Բայց այսօր ոչ մէկը տրամադիր է ձեռք երկարելու Ռուսի մը կամ համայնավարի մը, եթէ չուզեր եւ քաշել զայն արիւնով կարմրած : Հունգարիոյ արիւնոտ բռնաբարումէն ետք, մենք ձեռք պիտի սեղմենք անոնց համայնավարին հետ որ կը յայտարարէ. — Ա՛լ կը բաւէ: Ես կապերս խզեցի համայնավարութեան հետ » :

× Լիւքսէմպուրկի խորհրդային դեսպանատունը կիսովին հրկիզուեցաւ ցոյցի մը հետեւանքով: Դեսպանը նկուղը ապաստանած էր :

× Հունգարիոյ դէմ կատարուած խժդժութեանց առթիւ հանրագրութիւն մը ստորագրած էին նաեւ չորս համայնավար գրագէտներ: Կեդր. Կոմիտէն որոշեց կարգապահական պատիժի ենթարկել զանոնք ալ, ինչպէս կը գրէ «Իւմանիթէ» : Ազգ. Ժողովի Գչ. օրուան նիստին մէջ յառաջդիմական երեսփոխանները չուզեցին նստիլ համայնավարներուն քով: Նոյն իսկ երկուքը պարսաւեցին Խ. Միութեան ընթացքը :

× « Մաչ» պարբերականին թղթակիցը, Ժան Փիէռ Փետրազինի, որ վիրաւորուած էր Փեշթայի կռիւներուն մէջ, մեռաւ հակառակ ամէն դարմանի : Օդանաւով Փարիզ փոխադրուած էր ուրբաթ գիշեր : Քսաներինը տարեկան էր, ամուսնացած: Ռուսական գնդացիրներու կրակին ենթարկուած էր երեք անգամ, իր պաշտօնը կատարած ատեն :

× Ազգ. Ժողովին արտաքին գործերու յանձնախումբը բանաձեւ մը պիտի ներկայացնէ ժողովին, բողոքելով Հունգարիոյ մէջ սարքուած աքսորներուն դէմ : Բանաձեւը խոնարհելով անկախութեան պայքարի զոհերուն առջեւ, հիացում կը յայտնէ ցոյց տրուած քաջութեան համար «ընդդէմ հարստահարիչի մը որուն արիւնոտ արարքը կ'ամբաստանէ տիեզերական խիղճը»: Յետոյ կը պահանջէ անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնել ծրագրուած տարագրութեանց դէմ :

× Ազգ. Ժողովին պատուակալ նախագահը Պ. Էռիօ, հրաժարեցաւ Ֆրանս - Խ. Միութիւն ընկերակցութենէն :

× Երեքշաբթի օր Վիէննա հասան քանի մը աւստրիացի եւ գերման լրագրողներ, որոնք Փեշթայէն եկեր էին կիրակի օր եւ ձերբակալուելէ ետք ազատ ձգուած էին: Ահա թէ ինչ կը պատմեն.

— « Խորհրդային զօրքին յարձակումը սկսաւ կիրակի առտու, օդանաւային ռմբակոծութեամբ : Յետոյ սկսան որոտալ թնդանօթները, ահագին վնասներ պատճառելով եւ հրդեհներ յարուցանելով : Եւ վերջապէս գործեցին հրասայլերը, անոնց ետեւէն ալ՝ հետեւակազօրքը : Խորհրդային զինուորները մեծ մասով Մոնկոլներ էին: Փողոցներուն մէջ կուլային ծերունիներ եւ երիտասարդներ, ահուսարսափի մատնուած : Քանի մը ժամ ետք աննկարագրելի քաոս մը կը տիրէր»:

Ձերբակալուած ատեն, լրագրողները ժամերով խուզարկուած եւ հարցաքննուած են: Ռուսերը ամերիկեան գործակալներ եւ փաշականները կը նկատեն իրենց բոլոր գերիները :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԱՍԻՆ

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՊԱՐՊԵԼ ԻՐ ԳՐԱՒԱԾ ՀՈՂԵՐԸ

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ Իսրայէլի կառավարութիւնը պիտի չպարպէ Սինայի թերակղզին եւ թէ թոյլ պիտի չտայ որ միջազգային ուժ մը տեղաւորուի իր տիրած երկրամասին վրայ :

Անգլիոյ վարչապետը նոր յայտարարութեամբ մը չեշտեց թէ Իսրայէլ պէտք է պարպէ իր գրաւած հողերը : Նախագահ Այզընհաուըր ալ նամակ մը ուղղելով Իսրայէլի վարչապետին, պահանջեց պարպել գրաւած հողերը :

Սինայի թերակղզին 60.000 քառ. քիլոմեթր տարածութիւն ունի, — աւելի մեծ քան բուն Իսրայէլը :

ՄԱԿի ընդհ. ժողովը կը ծանուցանէ թէ ոստիկանական ուժ մը պիտի կազմակերպուի անմիջապէս, պահպանելու համար խաղաղութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ : Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկեց 64 ձայնով, գլխաւորութեամբ Խ. Միութեան եւ Մ. Նահանգներուն, պահանջելով Ֆրանսայէն, Անգլիայէն եւ Իսրայէլէն որ պարպեն եգիպտական հողերը : Ձեռնպահ մնացին տասը պետութիւններ :

Եգիպտոս հեռագիր մը ուղղեց Ազգաժողովին, դանգատելով թէ անգլեւֆրանսական ուժերը կը շարունակեն յառաջ խաղալ Ջրանցքին մէջ, հակառակ կրակը

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՍԵՎԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

Ստորագրությունների հավաքումը դադարեցնելու մասին հայտարարությունից հետո, երբ Երևանի Մեծ Կոմունարների անվան հրապարակում հավաքվեցին մոտ 5 հազար մարդ, ոստիկանությունը ձերբակալեց 18 հոգու։ Ձերբակալվածների մեջ էին նաև Ազգային ժողովի պատգամավորներ Ռուբեն Ավետիսյանը, Վարդան Ղազարյանը, Ռուբեն Մելիքյանը, Ռուբեն Մանասյանը, Ռուբեն Ղազարյանը, Ռուբեն Ավետիսյանը, Ռուբեն Մելիք

ՍՈՍՏԻԿ

(ՍՈՍՏԻԿԻ ՎՃՊ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԻՒՂ

10.— ՄԻՆՉԵՎ «ՅՈՍՏՂՎԱՐՔ»

ՕՐԱԹԵՐԹԸ »

Ամառ ձորաստանի վարարուն գետը դուրս էր եկել ափերից, ողողել էր ամբողջ հովիտը, ու ջրերի մռնչյունը հասնում էր մինչև գյուղ։ Իսկ գյուղում ամեն ինչ հանգիստ էր թվում։ Ոչ ոք չէր կասկածում, որ ահռելի ուժով ջրերը ամեն վայրկյան կարող են ավերել ամեն ինչ։ Ոչ ոք չէր կասկածում, որ ամեն վայրկյան կարող է հնչել ահազանգի զանգը։

Ամենից շատ ջրերի մռնչյունը վախեցնում էր Ասյային։ Նա ամեն գիշեր քնելուց առաջ ականջ էր դնում ջրերի մռնչյունին, ու ամեն անգամ, երբ ջրերի մռնչյունը ուժգնանում էր, նա ոտքի էր թռչում ու վազում էր հոր մոտ։

— Հայրիկ, ջրերը ավելի բարձրացան, ասում էր նա։

Հայրը հանգստացնում էր աղջկան։

— Մի վախեցիր, ասում էր նա, ամեն ինչ լավ կլինի։ Ես ամեն ինչ հսկում եմ։ Ես ամեն վայրկյան ականջ եմ դնում ջրերի մռնչյունին։ Ես գիտեմ, թե երբ պետք է զանգը հնչեցնել։ Ես ամեն ինչ գիտեմ։ Ես ամեն ինչ հսկում եմ։

Ասյան հանգստանում էր հոր խոսքերից, բայց նորից ականջ էր դնում ջրերի մռնչյունին։ Ջրերը ավելի ու ավելի էին բարձրանում։ Ասյան նորից վազում էր հոր մոտ։

— Հայրիկ, ջրերը ավելի բարձրացան, ասում էր նա։

Հայրը նորից

դադրեցնելու որոշման ։ Լոնտոն կը հերքէ այս մեղադրանքը ։

Անգլիական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Խ. Միութիւնը նոր սաւառնակներ կը ղրկէ Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ ։ Նոյն աղբիւրին համաձայն միայն հարիւր հոգի սպաննուած կամ վիրաւորուած են Փորթ Սայիտի կռիւներուն մէջ ։

× Մառեշալ Ժուկով ճառ մը խօսելով բոլշեւիկեան յեղափոխութեան տարեդարձին առթիւ, յայտարարեց թէ Խ. Միութիւնը պատրաստ է զինեալ ուժեր տրամադրելու, Միջին Արեւելքի խաղաղութեան համար ։

× Մառեշալ Բուլկանին նոր նամակ մը ուղղեց Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վարչապետներուն ։

× Մ. Նահանգները միջոցներ ձեռք առին իրենց զինեալ ուժերը կազմ եւ պատրաստ պահելու համար, իբրեւ հետեւանք Մոսկուայի սպառնալիքներուն ։

× Անգլեւֆրանսական սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ գրաւած են Ջրանցքին առաջին քառորդ մասը (40 քիլոմեթր 160ի վրայ) ։ Հարիւր միլիոն ֆրանքի աւար անցած է դաշնակիցներուն ձեռքը ։

ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԸՐ շահած է 29.500.000 քուէ, իր մրցակիցը՝ Սթիվենսըն՝ 21.370.000 ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ազգ. ժողովին մէջ բուռն տեսարաններ պարզուեցան առջի գիշեր ։ Արտաքին նախարարը խօսք առնելով յայտարարեց թէ «Համայնավար մամուլը կ'անպատուէ ինքզինքը ։ Լեհ, եուկոսլաւ, չինացի համայնավարները հեռագիրներ ուղղեցին համակրանք յայտնելով հունգար ժողովուրդին ։ Միայն ֆրանսացի համայնավարները անարգեցին տակաւին տաք դիակներ ։ Ազգաժողովը աւելի լաւ գործ մը կատարած պիտի ըլլար այնքան ժամանակ չվատնելով եգիպտական հարցին համար եւ աւելի շատ զբաղելով Հունգարիոյ կացութեամբ »։

Վարչապետն ալ խօսք առնելով յայտարարեց համայնավարներուն. — «Դուք կը վախնաք վասն զի Փեշթայի մէջ դեռ կան մարդիկ որոնք կը նախընտրեն մեռնիլ ոտքի վրայ, քան ապրիլ ծնրադիր, ինչպէս կ'ընէք դուք »։

Վիճաբանութեանց ընթացքին կարգ մը լուտանքներ արձակուեցան ։ Նախագահը, Լը Թրոքէր, խօսքը համայնավար Ռամէթի ուղղելով աղաղակեց. — «Ձեզմէ թի ուղղելով [illegible] չունիմ»։ Երեսփոխան մը «մա[illegible]սպաննե՛ր» պոռաց համայնավար[illegible]րուն ։ Վարչապետը դարձեալ խօսք ա[illegible]ելով ըսաւ. — «Ոստիկանութիւնը ձի կը պաշտպանէ ժողովրդական [illegible]յթին դէմ »։

Բուէարկութեան ատեն, «148 սթալինեան երեսփոխաններ քուէ տուին Փեշթայի մեռեալներուն դէմ», կ'ըսէ «Փարի Փրէս» ։ Այս առթիւ ալ աննկարագրելի ժխոր մը ծագեցաւ ։

× Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ Փեշթայի մէջ մոնկոլ զինուորներ ժողովուրդին վրայ կը յարձակին բոցարձակ զէնքերով ։ Կռիւները կը շարունակուին տակաւին ։ Դիակները դիզուած են փողոցներուն մէջ, ինչպէս եւ վիրաւորներ ։

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑ

Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ վարչութիւնը եւ հոգաբարձութիւնը բացած են կիրակնօրեայ վարժարան մը հայ մանուկներու եւ պատանիներու կրօնական դաստիարակութեան համար, կիրակի 4 Նոյեմբերէն ի վեր ։

Կը հրաւիրենք ծնողները որ դիմեն եկեղեցւոյս դիւանատունը արձանագրել տալու համար իրենց զաւակները ։ Դասաւանդութիւնները կը կատարուին ժամը 10.30-11.30 ։ Յետոյ աշակերտները խումբով պիտի առաջնորդուին եկեղեցի մասնակցելու կրօնական արարողութեան ։(Դիւան)

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հալէպէն Արմենակ եւ Բերուզ Գասպարեանի զաւակները, Էսքիշէհիրցի, կը փնտռեն իրենց մօրեղբայրները՝ Երուանդ, Կարապետ եւ մօրաքոյրը՝ Մարի Դանիէլեաններ, մօրը անունը Սուլթան, հայրը՝ Յարութիւն ։ Կը կարծուի թէ Արաէչի Նահանգին Պիւզէ քաղաքը կը գտնուին ։

Կը խնդրուի ճանչցողներէն տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին Գ. Խոսրովեան, 14 ռիւ Թրաշէլ, Նիս ։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 14ին, Հայ Կաթողիկէ սրահին մէջ, (ռիւ տը լա Պոռս) ։ Նախաձեռնութեամբ Սէն Շամոնի Հ. Յ. Դ. «Վարուժան» եւ Սէնթ Էթիէնի «Անտոք» կոմիտէներուն, մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի երկու խումբերուն ։

Կը նախագահէ ընկ. Ս. ԸՆՏՐԻԿԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Մ. ՄԻՐԶԷ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին ։

Ճոխ պիւֆէ — Մուտք ազատ է

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս երկուշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը ։ Դասախօս Պ. ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ ։ Նիւթը՝ «Հրաշագործ Հայը եւ քանի մը երգիծ. նոր էջեր »։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ ։ Մուտքը ազատ է ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

(Բարեգործականի 50ամեակին առթիւ)

Բարեգործականի Յոբելենական հանդէսի կարգադիր յանձնախումբը ստիպողաբար կը խնդրէ հաղորդել. —

Ա) Բոլոր անոնք որ հանդէսին համար թուագրեալ տոմսակ ստացած են եւ որ եւ է պատճառով պիտի չկրնան օգտագործել զանոնք, բարի ըլլան անմիջապէս վերադարձնելու Բարեգործականի գրասենեակը, որպէս զի կարելի ըլլայ գոհացում տալ բազմաթիւ նոր խնդրանքներու ։

Բ) Բոլոր անոնք որ ձրի հրաւէրի տոմսեր ունին թող փութան փոխանակել զանոնք մուտքի թուագրեալ տոմսերով, Բարեգործականի գրասենեակը ։

Գ) Մուտքի թուագրեալ տոմսակներ ունեցողներուն տեղերը, եթէ իրենց տէրերուն կողմէ գրաւուած չըլլան ժամը 9ին, կրնան ուրիշներու տրամադրուիլ ։

Դ) Ներկայիս տրամադրելի տեղերու թիւը խիստ սահմանափակ ըլլալով, հաւանական է որ սպառին մինչեւ կիրակի եւ հանդէսին մուտքին տրամադրելի տոմսակներ մնան շատ սահմանափակ թիւով ։ Հանդէսին ներկայ ըլլալու փափաք ունեցողներուն կը թելադրուի կանխաւ ձեռք բերել թուագրեալ տոմսակներ, մինչեւ Շաբաթ իրիկուն, դիմելով Բարեգործականի գրասենեակը ։

ԾԱԽՈՒ Է

Ծախու է պարապ փավիյօն մը (Ժիւվիզի սիւր Օրժ, Փորթ տ'Իթալիէն), պարտէզով երեք սենեակ, խոհանոց, ֆավ, մուտք, ջուր, ելեկտրականութիւն ։ Գին 1.700 ։ Դիմել՝

Taniellian, 20 Rue Lucien Sampaix, Paris 10e, ou Henry Gottihiaux, 3 Rte. de Fontainebleau, Athis-Mons. (S. et O.).

Tél. : BEL 42-67

*

Երկու մեքենաներ կօշիկի երես (սայա) կարելու համար եւ մէկ հատ ալ ծակելու մեքենայ մը (փեռֆոռաժ) ։ Դիմել Տիկին Թորոսեանի՝ 15 ռիւ Թիէ, Անիէռ (Սէն) ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին ։

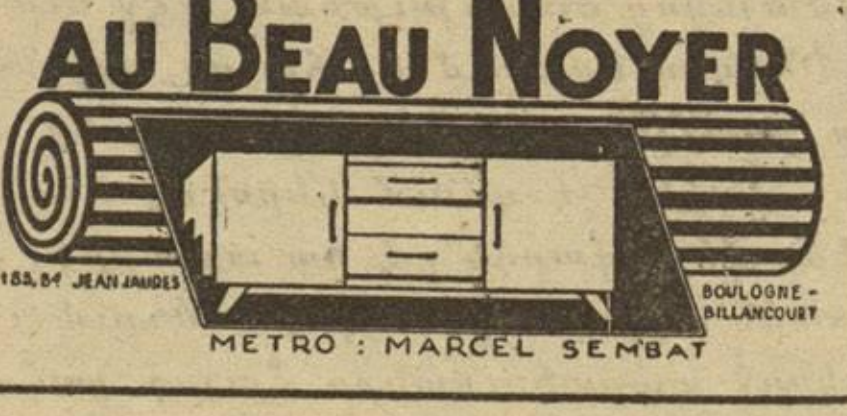

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ նախկին նախարար E. Depreuxի եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ R. Bleuseի

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱ՜ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ Fernand Reynaudի
(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ Jacques HELIAN

Հաղորդակցութեան միջոց. — Շարանթօն Էքօլէն 103 թիւը առնել ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

Կազմակերպուած Թոքատի Հայր. Միութեան կողմէ ։ Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 45 ռիւ տը լա Տէֆանս սրճարանի սրահը, Իսի լէ Մուլինօ ։

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին տիկիններ Ֆէսլեան, Գալայճեան, Տարօն քոյրեր, Գարակէօզեան, Յակոբեան եւայլն ։

Հայկական, կովկասեան եւ հունգարական պարեր եւ զանազան անակնկալներ ։ Խօսք պիտի առնեն Ֆրանսահայ Փոխադարձ օգնութեան միութեան Կեդր. վարչութեան անդամները ։

Հասոյթը պիտի յատկացուի Հայաստանի Պետական Համալսարանին դրկուելիք գիրքերուն ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ Մարսէյլի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Դեկտեմբեր ութին ։ Մանրամասնութիւնները յաջորդով ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամուհիները այս երկուշաբթի ժամը 15ին Տիկ. Օրմանճեանի բնակարանը, Քոլոմպ ։ Կարեւոր օրակարգ ։

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Իթալիի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս չորեքշաբթի ժամը չորսին, դպրոցին սրահը ։ Ներկայ կ'ըլլայ Կեդր. վարչութեան ներկայացուցիչը ։

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կաթողիկէ Տիկիններու Միութիւնը հաճոյքով կը հրաւիրէ Լիոնի հայութիւնը իր տարեկան թէյասեղանին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ, Յոյներու սրահին մէջ, 5, ռիւ Պոնըֆուա ։

Հայկական ջերմիկ միջավայրի մէջ, զուարճալի ժամանց այլազան անակնկալներով եւ գեղարուեստական բաժինով ։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅԱՅՏՆԻ ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՊԱՐՈՒՀԻ

ԼԱՈՒՐԱ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ

Կուտայ իր անդրանիկ պարի երեկոյթը մասնակցութեամբ՝

ՄՈՐԻՍ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ

եւ ՆԱՅԻՐԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ղեկավարութեամբ

ԳԷՈՐԳ ԵԱՆՊԷԿԵԱՆԻ

Չորեքշաբթի, 14 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին

Théâtre International, 21 Bd. Jourdan (Métro Cité Universitaire)

Տոմսերը 500, 300, ուսանող 150 ։ Դիմել Սարգոնի ղոնապաններուն ։

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U. F. C. F.ի ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԷՌԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ.Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր ։

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան գրատունը ։

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՓԱՌԱՏՕՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Բարձր Հովանաւորութեամբ Հանրապետութեան Նախկին Նախագահ

Monsieur VINCENT AURIOLի

եւ ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ

Խօսք կ'առնեն Գեր. Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ։ Արհ. ԿԱՐԱՊԵՏ Ծ. Վրդ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ, Վեր. ԳԱՐԵԳԻՆ ՍԻՍԼԵԱՆ, ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐ

Monsieur Henri BARRE, Sénateur

Monsieur le Comte Philippe d'ARSCHOT, petit -fils de Boghos NUBAR

ՎԱՀԷ ՖՐԷՆԿԵԱՆ, ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին, ՍԱԼ ՓԼԵՅԷԼԻ ՄԷՋ

252, FAUBG. SAINT-HONORE, PARIS (Métro : Ternes)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

արտասանութիւն, խմբերգ, մեներգ, նուագ, պար, մասնակցութեամբ Սիփան Կոմի տաս երգչախումբի, ղեկավար՝ Կարպիս Ափրիկեան, Օրիորդներ՝ Լ. Աւետիսեանի, Գ. Ղազարոսեանի, Ի. Պէրպէրեանի, Ի. Պիւլպիւլեանի, Ս. Սաաթճեանի, Ա. Սարգսեանի, Թ. Քէօշկէրեանի եւ Պ. Պ. Մ. Աբրահամեանի, Ա. Գմբէթեանի եւ Ս. Պօղոսեանի

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՉՈՒՆԵՆԱՅ

Մուտքը ձրի է թուագրեալ հրաւիրագրով, որ կարելի է ստանալ Միութեան գրասենեակէն

11, Square Alboni, Paris (16e). Tél. : TROcadéro : 03-18

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ.ներ, տարեկան 3000ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • SAMEDI 10 NOVEMBRE 1956

32րդ ՏԱՐԻ — Թիւ 7726 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12րդ ՏԱՐԻ, Թիւ 3539

ԲԱՑԱՌԻԿ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐՈՇԵՑ ԵՏ ԿԱՆՉԵԼ ԻՐ ԶՕՐՔԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԱՍԻՆ

Նախագահ Այզընհաուըր հազիւ վերընտրուած, հրամայեց բացառիկ միջոցներ ձեռք առնել, նկատելով որ կացութիւնը ծանրացած է Կեդր. Եւրոպայի եւ Միջին Արեւելքի մէջ :

Ահաւասիկ առաջին կարգադրութիւնները. —

Ազգ. պաշտպանութեան նախարարութիւնը հրամայեց բոլոր օդանաւային, ծովային եւ ցամաքային ուժերու հրամանատարներուն «ամրապնդել Ամերիկայի պաշտպանութեան միջոցները», նկատի առնելով Կեդր. Եւրոպայի եւ Միջին Արեւելքի կացութիւնը: Միացեալ սպայակոյտին ներկայացուցիչը մերժեց ճշդել ձեռք առնուելիք միջոցները եւ գոհացաւ հետեւեալ յայտարարութեամբ. — « Չենք ուզեր յանկարծակիի գալ: Միւս կողմէ, չենք ուզեր ձեռք առնել որեւէ գրգռիչ միջոց որ կրնայ փորձանքի մատնել մեզ: Այս է մեր միակ ընելիքը ներկայ կացութեան մէջ »:

Բանբերը միեւնոյն ատեն յայտնեց թէ Հոկտեմբեր 29էն ի վեր միացեալ սպայակոյտին պետերը ամէն օր երկու անգամ կը հաւաքուէին, տեղեկութիւններ հաղորդելով վերադոյն հրամանատարներուն աշխարհի կացութեան մասին եւ մատնանշելով ձեռք առնուելիք միջոցները, ամերիկեան ազգին պաշտպանութեան միջոցները զօրացնելու համար :

Այս առթիւ կը ծանուցուի թէ ամերիկեան այն կարեւոր նաւաբաժինը որ կը յածէր Նորֆոքի բացերը, հրաման ստացած է դադրեցնելու իր ռազմափորձերը եւ բացառիկ ժամանակներու յատուկ վարժութիւններ կատարելու: Այս նաւաբաժինը զօրացած է նոր օդանաւակիր մարտանաւով մը որ ունի 60.000 թոն տարողութիւն: Ուրիշ օդանաւակիր մը եւս կը գտնուի նաւաբաժինին մէջ, 45.000 թոն տարողութեամբ: Ատլանտեանի եւ Խաղաղականի կարգ մը նաւաբաժինները բացառիկ վիճակի մէջ դրուած են եւ կը համախմբուին: Կարեւոր նաւահանգիստի մը մէջ նաւաստիներուն արձակուրդը կէս առ կէս կրճատուեցաւ: Հոնոլուլուի մէջ կարգ մը նաւաբաժիններ հրաման ստացան փութացնելու իրենց մեկնումը դէպի Միջին Արեւելք :

Նոյեմբեր 8ին ամերիկեան ապահովութեան Խորհուրդը նիստ գումարեց նախագահութեամբ Այզընհաուըրի: Ժողովը, որ երկուքուկէս ժամ տեւեց, յատկացուած էր Միջին Արեւելքի կացութեան եւ մասնաւորապէս այն օգնութեան զոր Մ. Նահանգներ տրամադիր են ընծայելու Ազգաժողովին ղրկելիք ոստիկանական ուժին :

Իրազեկ աղբիւրէ կը հաստատեն թէ այս ժողովին մէջ Այզընհաուըր ծանրացած է ոչ միայն Միջին Արեւելքի, այլ եւ Կեդր. Եւրոպայի կացութեան վրայ: Ստացուած տեղեկութեանց համաձայն արեւմտեան Եւրոպայի կարգ մը կառավարութիւններ լուրջ մտահոգութեան մատնուած են:

Այզընհաուըր երէկ (ուրբաթ) ժողովի հրաւիրած էր երկու կուսակցութեանց վարիչները, քննելու համար թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնելու է, տեւական խաղաղութիւն հաստատելու համար Միջին Արեւելքի մէջ, միեւնոյն ատեն ամրապնդելով ապահովութիւնը Կեդր. Եւրոպայի մէջ:

Միւս կողմէ, Խաղաղականի Ա. նաւաբաժինին եւ օդատորմիղին հրամանատարները կը ծանուցանեն թէ այն մարտանաւերը եւ օդանաւակիրները որոնք Խաղաղականի ջուրերը պիտի երթային Նոյեմբերին եւ Դեկտեմբերին, կամ եւ պատրաստ կը սպասեն, ճամբայ ելլելու համար, համաձայն միջազգային կացութեան պահանջներուն :

Ամերիկեան աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ մթնոլորտը այնքան թանձրացած է որ վերջին 24 ժամերու ընթացքին կը վախնային թէ «բան մը կրնայ պատահիլ»: Մասնաւոր ազդարարութիւններ ուղղուած են որպէս զի չթերագնահատուի Խ. Միութեան սպառնալիքը միակողմանի գործողութեան մը ձեռնարկելու Միջին Արեւելքի մէջ: Այս առթիւ ուշադրաւ կը համարուի որ Միջին Արեւելքի կարգ մը անգլիական եւ ֆրանսական ուժերը արդէն ճամբայ ելած են դէպի հայրենի խարիսխները, ի նախատեսութիւն որեւէ անակնկալի :

Միեւնոյն ատեն կը հաստատուի թէ Խ. Միութեան ցամաքային եւ օդանաւային ուժերը կասկածելի շարժումներ կը կատարեն: Այսպէս, ստուարաթիւ զինուորներ փոխադրուած են արեւելեան Գերմանիա: Նոյնպէս զինուորական համախմբումներ կը նշմարուին Լեհաստանի ռուսական սահմանին վրայ, զրոյցի մը համաձայն՝ 20 – 40 զօրաբաժին: Ռումանիոյ սահմանին վրայ եւս աւելցած են ռուս զինուորները, իսկ Հունգարիան արդէն կը գտնուի ռուսական բանակի թաթին տակ: Այս պարագան մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ մասնաւորապէս Աւստրիոյ :

Կը հաստատուի թէ Խ. Միութիւնը ամենավերջին դրութեամբ օդանաւեր ղրկած է Սուրիա, լուրջ մտահոգութիւն պատճառելով Ազգաժողովի Ապահովութեան Խորհուրդին :

Այս բոլոր շարժումները եւ ուրիշ պարագաներ կ'ապացուցանեն թէ արեւմտեան պետութիւնները աւելի ծանր դէպքեր կը նախատեսեն :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԻ՞Ն

Իսրայէլի կառավարութիւնը հաղորդեց Ազգաժողովին թէ պատրաստ է իր զինուորները անմիջապէս քաշելու Եգիպտոսէն, երբ գոհացուցիչ կարգադրութիւն մը ըլլայ Ազգաժողովին միջազգային ուժը մը հաստատելու համար անոնց տեղ: Իսրայէլի արտաքին նախարարը, Տիկին Կոլտա Մէյր այս յայտարարութիւնը Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին հաղորդեց իր պատուիրակին միջոցաւ : Յայտարարութիւնը այս առթիւ ալ կը յիշեցնէր թէ Իսրայէլ պատրաստ է ուղղակի բանակցութիւններ կատարելու Եգիպտոսի հետ, տեւական հաշտութիւնը կնքելու համար: Բայց դիտել կուտայ թէ այս առաջարկը կապ չունի զօրքի պարպումին հետ: Ուրեմն Իսրայէլ յանձն կ'առնէ քաշել իր զօրքը, առանց պայմաններ դնելու:

Այզընհաուըր մասնաւոր նամակ մը ուղղած էր Իսրայէլի վարչապետին, թելադրելով ետ քաշել իր զօրքը, համաձայն Ազգաժողովին որոշման: Պէն Կիւրիոն պատասխանեց թէ «ոչ ինք, ոչ ալ ուրիշ որեւէ իրաւասու անձ ըսած է թէ պիտի կցենք Սինայի անապատը»: Այս առթիւ զարմանք յայտնեց որ Խ. Միութեան վարչապետը՝ մարեշալ Բուլկանին իր գրով կը սպառնար Իսրայէլի գոյութեան : «Իբրեւ գերիշխան պետութիւն մենք տէրն ենք մեր ճակատագրին »:

Այս երկու նամակները հրատարակուեցան, երբ Իսրայէլ կը ծանուցանէր թէ ետ պիտի քաշէ իր զօրքը: Մարեշալ Բուլկանին կ'ամբաստանէր Իսրայէլի կառավարութիւնը թէ աշխարհի ճակատագրին հետ կը խաղայ եւ կ'աղաղակէր. — «Խ. Միութիւնը միջոցներ ձեռք առած է խաղաղութիւնը պահպանելու համար: Կը յուսանք թէ Իսրայէլ պիտի վերաքննէ իր քաղաքականութիւնը, դադրեցնելով իր նախայարձակում մը Եգիպտոսի դէմ ետ քաշելով իր զօրքը :

Շատ աւելի սիրալիր են Այզընհաուըրի հետ փոխանակուած նամակները :

× Վերջին լուրերու համաձայն անդորրութիւնը հետզհետէ կը վերահաստատուի Եգիպտոսի մէջ: Բայց ֆետայիները վերսկսած են իրենց գործունէութիւնը Իսրայէլի դէմ :

× Անգլիա եւ Ֆրանսա հետեւեալ պայմանները դրած են, իրենց զինուորական գործողութիւնները դադրեցնելու համար.— Եգիպտոս եւ Իսրայէլ կ'ընդունին կրակը դադրեցնել, առանց որեւէ պայման դնելու: Միջազգային ուժը ի վիճակի պէտք է ըլլայ կատարելու իրեն յանձնուած պաշտօնը: Ֆրանսա եւ Մեծն Բրիտանիա յանձն կ'առնեն մաքրել եւ գործածելի դարձնել Ջրանցքը: Ապահովութեան Խորհուրդը պարտաւոր է այժմէն քննել Միջին Արեւելքի խնդիրներուն կարգադրութիւնը :

Եգիպտոսի բոլորովին տարբեր պայմաններ կը դնէ, կրակը դադրեցնելու համար: Կը պահանջէ ետ քաշել բոլոր օտար զինուորները (ֆրանսական, անգլիական, իսրայէլեան), որեւէ օտար աջակցութիւն չընծայել պատերազմիկներուն, ապահովել Ջրանցքին նաւարկութիւնը :

Աֆրիկեասիական խմբակցութիւնն ալ բանաձեւ մը յանձնած է, պահանջելով անմիջապէս ետ քաշել բոլոր օտար զինուորները :

× Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա» կը փառաբանէ Եգիպտոսի ժողովուրդին հերոսական դիմադրութիւնը, յաղթանակ մը համարելով կրակը դադրեցնելու որոշումը, իբրեւ հետեւանք Խ. Միութեան միջամտութեան՝ Ազգաժողովին մէջ :

ՔԱՌՍ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՍՈՎԻ ՎԱԽ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՏԱԳՆԱՊՆԵՐ

Սրտաճմլիկ լուրեր կը հասնին Փեշթայէն, ուր դիմադրութիւնը կը շարունակուի յուսահատօրէն: Երկիրը կատարեալ քաոսի մը վերածուած է: Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը հարցուց հունգարական կառավարութեան թէ կ'արտօնէ՞ որ քննիչներ ղրկուին :

Իսկ Խ. Միութեան վարչապետը, Բուլկանին պատասխանեց Այզընհաուըրի նամակին թէ «խորհրդային զօրքը Հունգարիայէն քաշելու խնդիրը հարց մըն է որ կ'իյնայ « միայն հունգարական եւ խորհրդային կառավարութեանց իրաւասութեան տակ »:

× Վիէննա հասած տեղեկութեանց համաձայն, կառավարութիւնը կը խոստովանի թէ ցարդ չէ յաջողած բարեկարգութիւնը վերահաստատել Փեշթայի մէջ եւ թէ քաղաքը սովի վտանգին առջեւ կը գտնուի, իբրեւ հետեւանք կազմալուծման եւ «զինեալ հրոսախումբերու» գործողութեանց : Խամաճիկ իշխանութիւնը օրն ի բուն ռատիօ-կոչեր կ'ուղղէ, հրաւիրելով ժողովուրդը որ «ամէն բան ընէ, որպէսզի զէնքերը լուեն կարելի եղածին չափ շուտ »:

Կարելի չէ գիտնալ թէ դիմադրութիւնը որքան կրնայ տեւել մայրաքաղաքին մէջ: Ուշադրաւ է որ խորհրդային հրամանատարութիւնը նոր կոչ մը ուղղեց, կրակը դադրեցնելու եւ բոլոր զէնքերը յանձնելու համար: Կը նշանակէ թէ ապստամբները չեն ուզեր անձնատուր ըլլալ : Դիմադրութեան բոյներ հաստատուած են երկրին զանազան մասերուն մէջ: Ըմբոստները կը նախընտրեն մեռնիլ կռուելով քան գնդակահարուիլ անձնատուր ըլլալով :

ՓՈԹՈՐԻԿ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

«ԼՈՒԾԵՑԷՔ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ».— ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԼՈՒՏԱՆՔՆԵՐ.— «ԿԵՍԹԱՓՕ», «ԿԵՓԷՈՒ».— « ՀՐՁԻԳՆԵՐ».— «ՍՐԻԿԱ՛Յ».— «ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՄԸ ԿԸ ՃԶՄԵՆ ՑԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՎԱՐՈՒԹԵԱՆ »

Երէկ համառօտակի յիշած էինք Ազգ. Ժողովի Նոյեմբեր ութի նիստին մէջ պարզուած տեսարանները: Իրականին մէջ շատ աւելի յուզումնալից հանգամանք ունէր նիստը: Նախագահը հարկադրուեցաւ երկու անգամ ընդհատել ժողովը եւ 17 անգամ կարգի հրաւիրել շատ մը երեսփոխաններ :

Օրակարգի խնդիրներն էին Եգիպտոսի վրայ կատարուած արշաւանք եւ Հունգարիոյ ժողովուրդին տագնապը : Մասնաւորապէս բուռն տեսարաններ պարզուեցան այս վերջին հարցին քննութեան առթիւ :

Առաջին հարցապնդումը կատարեց ժողովրդական (կաթոլիկ) երեսփոխան մը, Պիշէ, իր մեծարանքը յայտնելով հունգար ժողովուրդին որ կը ջախջախուի սովետական բանակին կողմէ: Ըսաւ թէ կատարուած արարքը զայրոյթ կը պատճառէ Ֆրանսացիներու ստուար մեծամասնութեան եւ ուժգնօրէն բողոքեց Խ. Միութեան այն մեղադրանքին դէմ թէ ապստամբութիւնը ափ մը ֆաշականներու գործն էր եւ գովուեցաւ ժողովուրդին կողմէ :

Այդ պահուն «պռաւօ» պոռաց համայնավար երեսփոխան մը, Մառան; «Դուք Ֆրանսայի ամօթն էք», պատասխանեց ուրիշ ժողովրդական երեսփոխան մը, խօսքը ուղղելով ծայրագոյն ձախակողմին (բոլշեւիկ):

Պիշէ շարունակելով իր ճառը, յայտարարեց թէ ժողովուրդը ըմբոստացած է թշուառութեան եւ ոստիկանական դիկտատուրային դէմ Փեշթայի մէջ, ինչպէս Պերլինի եւ Փոզնանի մէջ: Այդ միջոցին «մարդասպաններ» կ'աղաղակէին կեդրոնէն եւ աջէն: Ուրիշ մը պոռաց «Ջարդարարներ» : Հարցապնդող երեսփոխանը խստօրէն դատապարտեց Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը «որ կը ջատագովէ ոճիրը եւ դաւաճանութիւնը, որ տեւականօրէն կը վնասէ պետական ապահովութեան եւ ազգին բարոյականին :

Երկրորդ հարցապնդողը, Թեքսիէ Վինեանքուր, հազիւ բեմ ելած, համայնավարները ահագին ժխոր մը յարուցին, լուտանքներ տեղալով, Պ. Թեքսիէ յայտարարեց թէ պիտի չպատասխանէ որեւէ ընդմիջումի: Ժխորը կը շարունակուէր, « ֆաշական, գործակից» աղաղակներով : Նախագահը միշտ կը յիշեցնէր թէ բեմը ազատ է բոլոր երեսփոխաններուն համար: Յետոյ ճարահատ ընդհատեց նիստը: Քառորդ ժամ վերջը, նախագահը վերաբանալով նիստը յորդորեց յարգել բեմին ազատութիւնը : Աջակողմեան երեսփոխանը իր տեսակէտները պարզելէ ետք, հարցուց .— «Ո՞րո՞նք ենք ֆաշականները: Անոնք որ ազատ ընտրութիւններ կը պահանջեն թէ՞ անոնք որ կ'արգիլեն զինու զօրութեամբ: Անո՞նք որ փոսփորէ ռումբերով խաչեցան, թէ անոնք որ կը ձերբակալեն հունգար պատուիրակները, բանակցութեանց ընթացքին »:

Համայնավարները վերսկսան աղմկել : Վինեանքուր շարունակելով իր ճառը, հարցուց.— Ի՞նչ կը բանի կառավարութիւնը: Ֆրանսան իրաւունք ունի՞ ինքզինքը պաշտպանելու համայնավար կուսակցութեան հակաֆրանսական գործունէութեան դէմ»: Այս առթիւ յիշելով 1939ի գերմանեւռուս դաշնագիրը եւ ֆրանսացի համայնավարներուն բռնած

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՄՍՈՄՈԼԻ ՎԱՂԱԿՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

Հայկական Կոմսոմոլի վաղակուն հայրենական պատերազմի հաղթանակը ոգեկոչելու համար Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի, Հայկական Կոմսոմոլի Կենտկոմի, Հայաստանի Կոմպարտիզանների միության Կենտկոմի և Հայաստանի Ազգային պատերազմական կոմիտեի որոշմամբ Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Ա. Ի. Քոչինյանի նախագահությամբ կազմվել է հանձնաժողով։

Հանձնաժողովի կազմում են ընկ. Ա. Ի. Քոչինյանը, Հայկական Կոմսոմոլի Կենտկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Ա. Ա. Ղազարյանը, Հայաստանի Կոմպարտիզանների միության Կենտկոմի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ղազարյանը, Հայաստանի Ազգային պատերազմական կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ղազարյանը, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղար

պրուքֆիլնը , դիտել տալով թէ յանցանքը ապացուցուած չէ :

Այսօր եօթը տարի է անցած Ռայքի եւ իր բարեկամներուն կախաղանէն ի վեր , եւ բոլորին անմեղութիւնը հաստատուած է : Հունդար ժողովրդական Հանրապետութեան մտաւորականները յանդգնօրէն պլուին անցան ապստամբական այս չարժման : Անոնք վերահաստատեցին Ռայքի եւ իր բարեկամներու պատիւը եւ ստիպեցին որ պատասխանատուներուն մեծ մասը հեռանայ քաղաքական ասպարէզէն :

1949ի կէսը ստորագրողներս եւ իրենց բարեկամները համակրանքով եւ ոգեւորութեամբ կը հետեւին հունդար մտաւորականներուն , որոնք կը չարունակեն երկրին յեղափոխական մեծ աւանդութիւնը 1848էն ի վեր : Անոնք գիտեն թէ հունդարացի մտաւորականները կ'ուզեն պարտադրել ճշմարիտ ժողովրդապետութեան մը ձեւերը , վերահաստատել խօսքի եւ մտքի ազատութիւնը , իրրեւ անհրաժեշտ պայմանները մշակոյթի բարգաւաճման, ստեղծել վերջապէս ընկերվարական պայմաններ , ուր Ռայքի դատավարութեան նման դէպք մը անկարելի դառնայ :

Այս է պատճառը որ անոնք կ'ուզեն իրենց համակրանքը եւ ջերմ քաջալերութիւնը իրենց հունդար պաշտօնակիցներուն որոնք փրկարար պայքար մը կը մղեն : (Ստորագրութիւններ) :

Ֆրանսացի մտաւորականներ իրենց հուսգար եղբայրներուն .—

Ֆրանսայի մտաւորականները լսեցին լեզապատառ կոչերը հունդար մտաւորականներուն, որոնք ծառացան խորհրդային բռնակալութեան դէմ, եւ կը պայքարին աշխատաւորներու հետ հիանալի հերոսութեամբ , ձեռք ձգելու համար ազատութիւնը : Կ'աւելցնեն թէ Կրեմլինի վարիչները, ղրկելով իրենց հրասայլերը եւ օդանաւերը, ըմբոստներուն դէմ, ցարական չրջանի Մոսկուա մը կը գտնեն : Մարդկութենէ դուրս կը նկատենք եւ կը դատապարտենք ազատ աշխարհի համայնավարները որոնք իրենց ձեռքերը կը թաթխեն հունդար ժողովուրդի արեան մէջ : Կը հրաւիրենք ազատ աշխարհի մտաւորականները միանալ այս յայտարարութեան :

(Ստորագրուած չորս ակադեմականներու , չիսնեակ մը ֆրանսացի ականաւոր գրագէտներու կողմէ) :

Բողոքի արտայայտութիւններ ըրին նաեւ «Ֆրանսայի Գրողներու Ընկերակցութիւնը» եւ ուրիշ բազմաթիւ կազմակերպութիւններ :

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ .— Այս կիրակի ժամը 17ին ձայնասփիւռէն (Փարի էն - թէր) պիտի հաղորդուին Կարին Իչզա - լացեանի ծիսական երգերը (ձայնագրուած) :

Այս երգահնչակը մեծ յաջողութիւն ըզ - ուած է արդէն :

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՎԵՆԵՏԻԿ

Փարիզի ատամնաբուժական վարժարանին դասախօսներէն Արամ Ճինճեան, Նոյեմբեր երեքին դասախօսութիւն մը տուաւ Քաֆէ Քատէլ սրահին մէջ : Նիւթն էր դէպի Վենետիկ ուխտագնացութիւնը եւ անոր նշանակութիւնը հայկական տեսակէտով : Սրահը լեցուած էր անտովոր բազմութեամբ մը : Կը նախագահէր Տի - կինն Է. Բիւզանդ որ ինքն ալ մասնակցած էր ուխտագնացութեան ևեքանիմբհօսքով կատարեց դասախօսութեան բացումը :

Իր բուն նիւթին անցնելէ առաջ, Պ. Ա. Ճինճեան խօսեցաւ վերջին քառասուն տարուան ընթացքին Ֆրանսա հաստատուած հայ երիտասարդութեան եւ զայն չրջապատող վտանգներուն մասին, եզրակացնելով որ նախապէս Ֆրանսա հաստատուած հայ գաղութը ծանր պատասխանատուութեան տակ կը գտնուի, երբ մեր երիտասարդները ոչ միայն օտարացան, այլ եւ այլասերեցան ու հայ կեանքէն հեռացան : Չկար մարմին մը, որ նորեկ երիտասարդներու հոգերով զբաղէր եւ որոշ հոգածութիւն ցոյց տար : Այդ օրերէն կը սկսին օտարներու հետ ամուսնութիւնը եւ օտարացումը : Եւ այսօր կը գտնուինք զրեթէ անյոյս վիճակի մը մէջ : Նոր սերունդ մը ունինք որ իր մայրենի լեզուն չի գիտեր եւ սովիլ չուզեր : Մեր կազմակերպութեանց վարիչները ազգապահպանում կը քարոզեն, բայց իրենց տուներուն մէջ հայերէն չեն խօսիր, եւ չատեր ոչ հայերէն թերթ եւ ոչ ալ գիրք կը կարդան : Ունինք երիտասարդական միութիւններ , որոնք Ֆրանսերէն դասախօսութիւն կուտան :

Օտարացման վտանգին առջեւ բոլոր միջոցները ներելի են : Մեր երիտասարդներուն պէտք է բացատրենք, թէ հայ ժողովուրդն ալ քաղաքակիրթ ազգերու չարքին մէջ իր տեղն ունի մշակոյթի արժէքներով, զրականութեամբ եւ անկախ եկեղեցիով :

Զեռք առնուելիք միջոցներու կարգին, դէպի Վենետիկ ուխտագնացութիւնը , փորձով տեսանք, որ արհամարհելի չէ եւ գործնական նշանակութիւն ունեցաւ : Ամբողջ երեք չաբաթ բազմաթիւ ընտանիքներ ու առանձին անհատներ հայկական մթնոլորտի մէջ ապրեցան, հայ երգով ու հայ խօսքով : Այցելեցին Մխիթարեան Մենաստանը, հայրերու վանքը, մատուռը, թանգարանը, ձեռագրատունը ու տպարանը : Մեր երիտասարդները մանաւանդ խանդավառուեցան եւ Հայ ծնած ըլլալու հպարտութիւնը զգացին :

Մխիթարեան Հայրերը մեզ հիւրասիրեցին Մուրատ - Ռափայէլեան վարժարանին մէջ, ցոյց տալով ամէն խնամք եւ հոգածութիւն ուխտաւորներուն հանդէպ : Բազմանդամ ընտանիքի մը տպաւորութիւնը կը կրէր ոեւէ անհատ, երբ վարժարանին սեղանատունը կը մտնէր :

Ուխտաւորները կենդանի դասեր ալ կ'առնէին, լսելով այդ կրթական հաստատութենէն չրջանաւարտ բազմաթիւ անձերու մասին, որոնց չարքին կարելի է յիչել Մկրտիչ Պէշիկթաչլեան, Թովմաս Թէրզեան, Մկրտիչ Աճէմեան, Ս. Թզլեան, Ա. Արփիարեան, Դ. Վարուժան, Ահարոն Տատուրեան եւ ուրիշներ, ինչպէս անմոռանալի եւ պատկառելի հետեւեալ դէմքերը Մխիթարեան մեծ ուխտին հիմնադիր Մխիթար Սեբաստացին Աբբահայրը, Հ. Մ. Զամչեան, Հ. Ղ. Ինճիճեան, Հ. Մ. Զախչախեան, Հ. Գ. Ալեմիքեան, Հ. Մ. Ալպերեան, Հ. Ե. Թովմասեան, Հ. Ա. Կ. Բազրատունի, Հ. Ե. Հիւրմիւզ, Հ. Մ. Քէլճունի, Հ. Մ. Ալիշան, Հ. Հացունի, Հ. Ա. Ղազիկեան եւ ուրիշ վաստակաւորներ : Ամէն մէկուն անունն ու կենսագրութիւնը կը բաւէին , որ մեր ուխտաւորները խանդավառուէին եւ իրենք զիրենք աւելի քան Հայ զգային :

Անգամ մը եւս համոզուեցանք որ Ս. Ղազարը ազգապահպան տեսակէտով մեծ դեր ունի կատարելիք մանաւանդ ասկէ ետք, եթէ գիտնանք օգտուիլ : Եթէ Մխիթարեան Հայրերը օտար հողի վրայ եւ օտար երկրի մէջ կրցեր են պահել իրենց դոյութիւնը երկուքուկէս դարէ ի վեր , պատճառ մը չկայ, որ մենք կորնչը - նենք մեր հայկականութիւնը, մեր լեզուն եւ մշակոյթը : Մեր երիտասարդները մանաւանդ պէտք է կենդանի դաս մը առնեն անոնցմէ :

Այս չատ այժմէական դասախօսութենէն ետք, նախագահը խօսք տուաւ անոնց, որոնք խումբին մաս կը կազմէին : Ամէն մէկն իր խօսքով, եկաւ նոր բան մը ըսելու : Ընդհանուր բաղձանքն էր ամէն տարի կրկնել այս ուխտագնացութիւնը :

ՈՒՆԿՆԴԻՐ

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՏԷՍԻՆ .— Կիրակի, 4 Նոյեմբեր, ժամը 21ին, Տէսինի ազատատենչ հայութիւնը եւս ոտնկայ մեր հայրենասէր կուսակցութեան, Հ. Ց. Դաշնակցութեան Օրը, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ, նախաձեռնութեամբ Կոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի «Դրօ» խումբին : Կազդուրիչ էր , մանաւանդ Նոր Սերունդի անդամներուն մեծ մասին ներկայութիւնը : Անոնք արդէն ցերեկին քաջալերեր էին Լիոնի իրենց քոյր մասնաճիւղին ձեռնարկը : Եւ ահա, պատահանութեան դիտակից՝ ճշդապահ էին նաեւ մեր ոտնակատարութեան :

Հանդէսին բացումը կատարուեցաւ իրենց երգած «Ցառաջ Նահատակ»ով, զոր ներկաները ունկնդրեցին յոտնկայս : Ապա, օրուան նախագահը ընկեր Սարգիս Առաքելեան, դրաւոր բանախօսութեամբ մը պարզեց Հ. Ց. Դաշնակցութեան 66 տարիներու բեղուն աշխատանքը հայ ազատագրական չարժման մէջ, ներկայացնելով անվեհեր մարտիկներ, պայքարի հերոսներ ու մաքի հսկաներ, որոնց անձնազոհութեամբ նուիրագործուեցան ազգային պահանջներն ու իղձերը , թելադրեց բոլորուիլ այս մեծ կուսակցութեան դրօշին չուրջ, որպէս զի նոյն չարաբաստութեամբ չարունակէ իրեն վերապահուած առաքելութիւնը : Ցետոյ խնդրեց ներկաներէն յոտնկայս ոգեկոչել յիչատակը հայրենիքի բոլոր հերոսներուն :

Գեղարուեստական բաժինը ճոխ էր չորս հիւ ուսուցչուհի Տիկին Ա. Միլոսեանի գնահատելի աշխատանքին : Զգացումով արտասանեցին զրերոցին աչակերտներէն Օր. Գեղուհի Մանուկեան՝ «Մեռա՞նք, չկորանք» : Օր. Ժընըվիէվ Պարտագճեան՝ «Հայ տղայ» : Օր. Մարդրիտ Զաքարեան՝ «Քեզ չեմ մոռնար» : Օր. Բրաբիոն Տապաղեան՝ «Հայ ժողովուրդին» : Օր. Արմենուհի Թագըճեան՝ Զարենցի «Ես իմ անուշ Հայաստանի», Ֆրանսերէն, Թարգմանուած՝ զրերոցականներու երկու չակերտուհիներու կողմէ : Նաեւ փոքրիկն Կարապետ Տէր Պողոսեան՝ «Հայ զրօշին» : Բոլորն ալ ջերմօրէն ծափահարուեցան :

Սէնթ Էթիէնի Նոր Սերունդէն Ալպէր Ներսէսեան խոր յուզումով արտասանեց Սիլվա Կապուտիկեանի «Ասօք իմ որդուն»ը, եւ ջերմ ծափերու տակ , հայկ. զրօշին նուիրուած բանաստեղծութիւն մը : Նոյնքան գնահատուեցան նաեւ Ցարութիւն Շահրիկեան, (Սէնթ Էթիէն) եւ Պերճ Պառուեան (Տէսին) իրենց զգայուն արտասանութիւններով : Երկրորդին արտասանութիւնը՝ « Ցորդոր » (Որպիսակ) կը խտացնէր զաղթահայ իրականութիւնը ու մշակուած էր Տիկին Ռ. Միլոսեանի կողմէ : Նոր Սերունդի խումբը երգեց «Նոր Սերունդն ենք» խմբերգը մասնակցութեամբ զրերոցին խումբին : Աչակերտուհի Օր. Անժէլ Կարապետեան քաղցր ձայնով մը երգեց «Անուշ Հայաստան»ը, իսկ օրիորդներ Արմենուհի Ռադըճեան, Բրաբիոն Տապաղեան եւ Անժէլ Կարապետեան յաջողութեամբ երգեցին երկձայն : Դպրոցական երգչախումբը մէջ ընդ մէջ երգեց «Ցողեր ջան » (Կ. Վ.) եւ «Գարուն երեւան» խմբերգները : Անխտիր բոլորն ալ ծափահարուեցան :

Օրուան բանախօսը, ընկեր Յակիկ Մկրտիչեան վերլուծեց Հ. Ց. Դաշնակցութեան զաղափարական յաղթանակի գաղտնիքը եւ անոր մատուցած անգին ծառայութիւնները հայ ժողովուրդին : Դաշնակցութիւնը չօշափելի գործերով էր որ ապահովեց իր բարոյական բարձրութիւնը , յարատեւութիւնը եւ կենսունակութիւնը : Դաշնակցութիւնը կ'ապրի ամէն Հայու սրտին մէջ : Ցետոյ անդրադարձաւ խորհրդայինն ուժերու բերած գործունէութեան , որուն այս անգամ գոհ գնաց ուրիշ աղատատենչ ժողովուրդ մը՝ արեան ճապաղիքներու մէջ : Փաստերով ցոյց տուաւ համայնավարութեան բռնատիրական մեթոտները եւ զաղափարականութեան անկնկութիւնը : Եւ յոյս յայտնեց թէ ինչպէս չատ մը բռնատիրութիւններ, համայնավարութիւնն ալ ուշ կամ ուչ պիտի պարտուի (ծափեր) : Հանդէսը փակուեցաւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդին խմբական «Մշակ բանուոր»ով :

Գ. Պ.

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)
Բ. ԳԻՐՔ

10.— ՄՈՒՇԵՂ «ԽՈՏՈՐՆԱԿԻՆ ԽՈՏՈՐՆԱԿ »

Սակայն մի քանի նոր հանդամանքներ, որոնք , երեւի, քեզ յայտնի չեն, պէտք է սաստիկ զժուարացնեն մեր աչխարհի դործերը : Որմիզդուխտի մեր ձեռքը զերի ընկնելուց յետոյ, Մերուժանի կատաղութիւնը անցել է ամէն չափից : Ես հաստատ տեղեկութիւններ ունեմ, որ նա, չը բաւականանալով իւր հրամանի ներքոյ դտնուած պարսկական նշանաւոր ուժերով , աչխատել է իւր կողմը ձգել Աղուանից Ուռնայր արքային եւ Լեկաց Շէրդիլ արքային : Գարսից զօրքերը իւր ձեռքում ունենալուց յետոյ, երբ նա կը սիրնայ այդ երկու կիսավայրենի թագաւորների հետ, կարող է այնուհետեւ չատ վնասներ հասցնել մեր աչխարհին : Հեռատես Թչնամին որպիսին է Պարսիկը, այնքան վտանգաւոր չէ կարող լինել, որքան զրացին : Իսկ աղուանները եւ լեկերը ղրօշին չուրջ, որպէս զի նոյն յարատեւութեամբ չարունակէ իրեն վերապահուած առաքելութիւնը : Ցետոյ խնդրեց ներկաներէն յոտնկայս ոգեկոչել յիչատակը հայրենիքի բոլոր հերոսներուն :

Գեղարուեստական բաժինը ճոխ էր չորս հիւ ուսուցչուհի Տիկին Ա. Միլոսեանի գնահատելի աշխատանքին : Զգացումով արտասանեցին զրերոցին աչակերտներէն Օր. Գեղուհի Մանուկեան՝ « Մեռա՞նք, չկորանք» : Օր. Ժընըվիէվ Պարտագճեան՝ «Հայ տղայ» : Օր. Մարդրիտ Զաքարեան՝ «Քեզ չեմ մոռնար » : Օր. Բրաբիոն Տապաղեան՝ «Հայ ժողովուրդին » : Օր. Արմենուհի Թագըճեան՝ Զարենցի «Ես իմ անուշ Հայաստանի », Ֆրանսերէն, Թարգմանուած՝ զրերոցականներու երկու չակերտուհիներու կողմէ : Նաեւ փոքրիկն Կարապետ Տէր Պողոսեան՝ « Հայ զրօշին» : Բոլորն ալ ջերմօրէն ծափահարուեցան :

Սէնթ Էթիէնի Նոր Սերունդէն Ալպէր Ներսէսեան խոր յուզումով արտասանեց Սիլվա Կապուտիկեանի «Ասօք իմ որդուն»ը, եւ ջերմ ծափերու տակ , հայկ. զրօշին նուիրուած բանաստեղծութիւն մը : Նոյնքան գնահատուեցան նաեւ Ցարութիւն Շահրիկեան, (Սէնթ Էթիէն) եւ Պերճ Պառուեան (Տէսին) իրենց զգայուն արտասանութիւններով : Երկրորդին արտասանութիւնը՝ « Ցորդոր » (Որպիսակ) կը խտացնէր զաղթահայ իրականութիւնը ու մշակուած էր Տիկին Ռ. Միլոսեանի կողմէ : Նոր Սերունդի խումբը երգեց «Նոր Սերունդն ենք» խմբերգը մասնակցութեամբ զրերոցին խումբին : Աչակերտուհի Օր. Անժէլ Կարապետեան քաղցր ձայնով մը երգեց «Անուշ Հայաստան»ը, իսկ օրիորդներ Արմենուհի Ռադըճեան, Բրաբիոն Տապաղեան եւ Անժէլ Կարապետեան յաջողութեամբ երգեցին երկձայն : Դպրոցական երգչախումբը մէջ ընդ մէջ երգեց «Ցողեր ջան » (Կ. Վ.) եւ «Գարուն երեւան» խմբերգները : Անխտիր բոլորն ալ ծափահարուեցան :

Օրուան բանախօսը, ընկեր Յակիկ Մկրտիչեան վերլուծեց Հ. Ց. Դաշնակցութեան զաղափարական յաղթանակի գաղտնիքը եւ անոր մատուցած անգին ծառայութիւնները հայ ժողովուրդին : Դաշնակցութիւնը չօշափելի գործերով էր որ ապահովեց իր բարոյական բարձրութիւնը , յարատեւութիւնը եւ կենսունակութիւնը : Դաշնակցութիւնը կ'ապրի ամէն Հայու սրտին մէջ : Ցետոյ անդրադարձաւ խորհրդայինն ուժերու բերած գործունէութեան , որուն այս անգամ գոհ գնաց ուրիշ աղատատենչ ժողովուրդ մը՝ արեան ճապաղիքներու մէջ : Փաստերով ցոյց տուաւ համայնավարութեան բռնատիրական մեթոտները եւ զաղափարականութեան անկնկութիւնը : Եւ յոյս յայտնեց թէ ինչպէս չատ մը բռնատիրութիւններ, համայնավարութիւնն ալ ուշ կամ ուչ պիտի պարտուի (ծափեր) : Հանդէսը փակուեցաւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդին խմբական «Մշակ բանուոր»ով :

Գ. Պ.

Նա մտածեց փոքր ինչ զգալ տալ սպարապետին , որ նա չրջապատող հանգամանքների բոլոր կողմերը ճշդիւ կշռել չգիտէ , եւ թէ, կատարում են խիստ նշանաւոր անցքեր , որոնց մասին տեղեկութիւն չունի, թէեւ, իրրեւ պետական ամենաարժէք անձնաւորութիւն, պէտք է նա ամէնից առաջ գիտենար :

— Ես Մերուժանին կովկասեան լեռնաբնակների եւ Աղուանից աւազակների հետ միանալուց, մեզ համար, զոնէ այժմ, մի առանձին վտանգ չեմ տեսնում, Մուշեղ , — ասաց նա զլուխը վեր բարձրացնելով եւ ուղիղ սպարապետի վրայ նայելով : — Ես ունիմ այլ տեղեկութիւններ, որ քեզ, երեւի, յայտնի չեն : Պարսկաստանում զործերը վատ են : Ինձ հաղորդել են Տիզբոնից, որ Շապուհն այնպէս չուտափոյթ կերպով մեր երկրից հեռանալու պատճառը Քուշանների արշաւանքն է որ այժմ կրկին սկսել են ասպատակել պարսից հիւսիս - արեւելեան պատառները : Քուշաններին չուտով խաղաղացնելը՝ հեշտ բան մը չէ . նրանք բաւական ժամանակ կը զբաղեցնեն Շապուհին : Իսկ մենք այդ ժամանակից կարող ենք օգուտ քաղել : Ուրեմն այն, որ ասում ես դու, թէ Մերուժանը իւր կողմն է ձգել Լեկաց եւ Աղուանից թագաւորներին, ես չեմ կարծում, որ նրանք ժամանակ գտնեն մեզ հետ գործ սկսելու : Ընդհակառակն, ես կարծում եմ, որ նրանք ամենամերձաւոր զբացիներն են : Եթէ ուրիչ ոչինչ զբաւիչ պատճառներ եւս չունենան նրանք, աւարառութեան եւ յափշտակասիրութեան փափաքը բաւական է, որ հրապուրէ այդ զաղանաբարոյ լեռնականներին՝ հեղեղելու մեր երկրի սահմանները :

Տիկնոջ զեղեցիկ աչքերը զարձեալ վառուեցան բարկութեան բոցով : Նա պատասխանեց սպառնալի ձայնով .

— Եթէ Մերուժանը կը համարձակի մի այդպիսի անիրաւ քայլ անել, ես իսկոյն Որմիզդուխտին կախ կը տամ Արտապերսի պարիսպներից :

— Դրանով, սիրելի, դու աւելի կը կատաղեցնես նրան : Որմիզդուխտին, ընդհակառակն, պէտք է կենդանի պահել , Մերուժանին միչտ այն երկիւղի մէջ պահելու համար, որ եթէ նա չչափաւորվի իւր վայրագութիւնը, անպատճառ իւր սիրած օրիորդի կեանքը վտանգի կ'ենթարկէ :

Տիկինը ոչինչ չպատասխանեց : Նա սաստիկ զայրանում էր, երբ նրա հետ վիճաբանում էին : Իսկ այժմ, թագցնելով իւր վրդովմունքը , մի քանի րոպէ լուռ նայում էր արծաթեայ ճրագի վրայ, կարծես նրա մոայլ լուսաւորութեան մէջն էր որոնում իւր մոայլուած եւ խառնաչփոթ մտածութիւնների պարզուելը :

Նա մտածեց փոքր ինչ զգալ տալ սպարապետին , որ նա չրջապատող հանգամանքների բոլոր կողմերը ճշդիւ կշռել չգիտէ , եւ թէ, կատարում են խիստ նշանաւոր անցքեր , որոնց մասին տեղեկութիւն չունի, թէեւ, իրրեւ պետական ամենաարժէք անձնաւորութիւն, պէտք է նա ամէնից առաջ գիտենար :

*— Ես Մերուժանին կովկասեան լեռնաբնակների եւ Աղուանից աւազակների հետ միանալուց, մեզ համար, զոնէ այժմ, մի առանձին վտանգ չեմ տեսնում, Մուշեղ , — ասաց նա զլուխը վեր բարձրացնելով եւ ուղիղ սպարապետի վրայ նայելով : — Ես ունիմ այլ տեղեկութիւններ, որ քեզ, երեւի, յայտնի չեն : Պարսկաստանում զործերը վատ են : Ինձ հաղորդել են Տիզբոնից, որ Շապուհն այնպէս չուտափոյթ կերպով մեր երկրից հեռանալու պատճառը Քուշանների արշաւանքն է որ այժմ կրկին սկսել են ասպատակել պարսից հիւսիս - արեւելեան պատառները : Քուշաններին չուտով խաղաղացնելը՝ հեշտ բան մը չէ . նրանք բաւական ժամանակ կը զբաղեցնեն Շապուհին : Իսկ մենք այդ ժամանակից կարող ենք օգուտ քաղել : Ուրեմն այն, որ ասում ես դու, թէ Մերուժանը իւր կողմն է ձգել Լեկաց եւ Աղուանից թագաւորներին, ես չեմ կարծում, որ նրանք ժամանակ գտնեն մեզ հետ գործ սկսելու : Ընդհակառակն, ես կարծում եմ, որ նրանք

ղի՛րքը, յայտարարեց թէ այն առեն ալ Համայնավարները կը պահանջէին անմիջապէս հաշտութիւն կնքել, պատերազմին պատասխանատուութիւնը ձգելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վրայ, խափանելով հրասայլերու եւ օդանաւերու շինութիւնը :

Համայնավար երեսփոխան մը «սըիկա՛յ» պոռաց : Նախագահը կարգի հրաւիրեց զայն : Աջակողմեան երեսփոխանը եզրակացնելով ըսաւ թէ ճիշդ ժամանակն է լուծելու Համայնավար կուսակցութիւնը : Համայնավարները հայհոյչներ կ'արձակէին : Երբ Վինեանքուր ըսաւ թէ «1946էն ի վեր ոչ մէկ լուրջ միջոց ձեռք առնուած է Համայնավարներուն դէմ, այս վերջինները կատղեցան եւ «մարդասպան, Կեսթափօ» պոռացին : Աջերն ալ Կէփէու (Ձեկա) կ'աղաղակէին :

Ուրիշներ ալ խօսեցան եւ ժխորը անտանելի դարձած ըլլալով, նիստը յետաձգուեցաւ գիշերուան, մանաւանդ որ չատ մը երեսփոխաններ Անծանօթ Զինուորին դամբարանը պիտի երթային, ի յարգանս Հունգար ժողովուրդի կրած հալածանքներուն :

Գիշերուան նիստին մէջ, միջադէպ մը ծագեցաւ նախագահին եւ Համայնավար երեսփոխան Ռամեթի միջեւ, երբ ուրիշ Համայնավար մը «լռութիւն, հրձիգներ» կ'աղաղակէր : Նախագահը կարգի հրաւիրեց :

Ռամէթ. — Այսպէս չեն վարեր ժողովը :

Նախագահ. — Դուք իրաւունք չունիք հրամաններ տալու :

Քանի մը կծու խօսքեր ալ փոխանակուեցան : Բանավէճը սաստկացաւ : Համայնավար երեսփոխան Վիյոն կը փորձէր ապացուցանել թէ Խ. Միութիւնը իրաւունք ունէր օգնելու Հունգար բանուորներուն եւ գիւղացիներուն որ Թօթափեն իրենց հարստահարիչներուն լուծը :

Ժողովրդական երեսփոխան մը. — Թող Շան զ'Էլիզէի վրայ ըսէիք այդ խօսքը :

Վիյոն. — Խորհրդային Ռուսիան կատարելապէս իրաւունք ունէր միջամտելու :

Ձախին մնացեալ մասը խեղդուեցաւ ընդհանուր ժխորին մէջ : Կարգը եկած էր ընկերվարական երեսփոխան Վերտէի, որ յայտարարեց. — «Ժողովրդական չարժում մը կը ճզմեն յանուն ընկերվարութեան : Մեր զայրոյթը մեծ է մանաւանդ անոր համար որ այդ արարքը կը կատարեն ոտնակոխելով ազատութիւնը, ժողովրդապետութիւնը եւ նոյնիսկ ընկերվարութեան իտէալը : Խ. Միութիւնը, որ ինքզինքը ընկերվարական կը համարի, Հունգարներուն դէմ կը գործադրէ ճիշդ այն մեթոտները ինչ որ ցարը 1848ին :

Նորէն ժխոր մը ծագած էր, երբ վարչապետն ալ միջամտեց, բացագանչելով. — «Բախտաւոր էք որ Ֆրանսա կը գըտնուիք, ուր ընկերվարականներ կան, ձեզ պաշտպանելու համար ժողովրդային զայրոյթին դէմ» :

Ամէնէն վերջը խօսք առաւ արտաքին նախարարը, Փինօ, որուն ճառը պիտի տանք առանձին :

Ժողովը 15 օրուան համար արտաքսեց Համայնավար երեսփոխան Ռամէթը, որ նոյն նիստին մէջ փառաբանած էր Ալժերիոյ դասալիք սպան, Մայօ : Դատապարտեալը երկու ամիս ալ միայն կէս թոշակ պիտի ստանայ :

ԿԱՐՄԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱԿԱՑՈՅՑԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Համայնավար կուսակցութիւնը հակացոյց մը սարքած էր Եշ. գիշեր, Ռեփիւպլիքի հրապարակին վրայ, ի պատասխան Դշ. գիշեր կատարուած յարձակումներուն որոնց հետեւանքով հրկիզուեցաւ իրենց կեդրոնատեղին :

Ներքին գործերու նախարարութիւնը արգիլած էր ցոյցը :

Ոստիկանութիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առած էր գլխաւոր պողոտաներուն վրայ : Սաղաւարտաւոր պահակներ կը սպասէին կազմ եւ պատրաստ, մասնաւոր կառքերով :

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ ցոյցը ձախողեցաւ, իսկ համայնավար օրկանը, «Իւմանիթէ», յաղթանակի լուրեր կը հաղորդէ : Ոստիկանական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ ութ հազար ցուցարարներ պատասխանած էին կոչին : Ժամը 18ին բազմաթիւ խումբեր դիրք բռնած էին գլխաւոր պողոտաներուն վրայ : Ժամը 19.15ին թնդաց առաջին կոչը. — «Զիք անցք Փաշականութեան : Կի Մոլէ պէտք է հրաժարի» եւն. : Պահակները սկսան ցրուել ցուցարարները, բայց քանի մը հարիւր ցուցարարներ յաջողեցան Հանրապետութեան արձանին մօտենալ, «Մարսէյեզ» եւ «Էնթէրնասիոնալ» երգելով : Շրջուն ոստիկան զօրքը այս խումբերն ալ ցըրուեց : Երկու հազար հոգի ցոյց մը սարքած էին Պուլվառ Սէն Մարթէնի վրայ, նոյն կանչերը արձակելով : Պատուհաններէն կը պատասխանէին. — «Ազատեցէք Հունգարիան, դուք, մարդասպան սովետներ» : Երեք հարիւր հոգինոց խումբ մը փորձեց Ռեփիւպլիքի հրապարակը մտնել : Ուրիշ ցոյցեր ալ տեղի ունեցան զանազան թաղամասերու մէջ : Տեղ - տեղ արտասուաբեր կազ գործածուեցաւ : Ժամը 22.30ին ցոյցերը վերջացած էին :

× Ֆրանսական մամուլի ազգ. դաշնակցութիւնը հետեւեալ բանաձեւը կը հաղորդէ. —

«Խորապէս յուզուած Հունգարիոյ ժողովուրդին դէմ կատարուած եղերելի զայումէն,

Հաստատելով թէ այն իտէալը որուն համար այդ ժողովուրդը հերոսաբար ծառացաւ նոյն իտէալն է որուն համար կը մարտնչէին Ֆրանսական մամուլը եւ Դիմադրական ճակատը,

Վրդովումով կը յայտնէ թէ կարգ մը թերթեր որոնք 1944ին միացած էին այդ իտէալին, համարձակած են ամբողջ Ֆըրանսայի համար վիրաւորական բառերով, անարգել մարդիկ որոնք կը կռուէին եւ կը մեռնէին Ազատութեան համար :

Լիազումար յանձնաժողովը կը խնդրէ բոլոր անդամակից թերթերէն հրատարակել այս բանաձեւին բնագիրը» :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓԵՇԹԱՑԷՆ կը հեռագրեն թէ կռիւները վերսկսան : Սովետական հրասայլերը կը փորձեն խորտակել ապստամբներուն դերագոյն ճիգերը : Հրդեհներ կ'աւերեն մայրաքաղաքը :

Ֆրանսա առաջարկեց Ազգ. Ժողովին միջազգային ուժ մը ղրկել Հունգարիա : Իտալիա պահանջեց անմիջապէս ետ քաշել սովետական զօրքը : Եուկոսլաւիան ալ նոյն պահանջը դրաւ :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 14ին, Հայ Կաթոլիկէ սրահին մէջ, (ռիւ տը լա Պռոս) : Նախաձեռնութեամբ Սէն Շամոնի Հ. Յ. Դ. «Վարուժան» եւ Սէնթ Էթիէնի «Անտոք» կոմիտէներուն, մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի երկու խումբերուն :

Կը նախագահէ ընկ. Ս. ԸՆՏՐԻԿԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Մ. ՄԻՐԶԷ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին : Ճոխ պիւֆէ — Մուտքը ազատ է

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

Կազմակերպուած Թոքատի Հայր. Միութեան կողմէ : Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, 45 ռիւ տը լա Տէֆանս արձարանի սրահը, Իսի լէ Մուլինօ :

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին տիկիններ Ֆէսլեան, Գալայճեան, Տարօն քոյրեր, Գարակէօզեան, Ցակոբեան եւայլն :

Հայկական, կովկասեան եւ հունգարական պարեր եւ զանազան անակնկալներ : Խօսք պիտի առնեն Ֆրանսահայ Փոխադարձ օգնութեան միութեան կեդր. վարչութեան անդամները :

Հասոյթը պիտի յատկացուի Հայաստանի Պետական Համալսարանին ղրկուելիք գիրքերուն :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիփան - Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօռի սրահը :

Մասնագէտ
Մեքենաներու նորոգութեան
ԳՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ Եւ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses,
R. BLOT
5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.
Tél. : ROQ. 65-38. Métro: Voltaire.

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅ. 11, ԺԱՄԸ 18էն 2 — SALLE VOLTAIRE, Alfortville

Նախագահութեամբ երեսփոխան եւ նախկին նախարար E. Depreux-ի եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ՝ R. Bleuse-ի

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԿԱԼԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ Fernand Reynaud-ի
(ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 21ԻՆ)

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ Jacques HELIAN

Հաղորդակցութեան միջոց. — Շարանթօն էքօլէն 103 թիւը առնել :

ԼԻՈՆ. — Տէր եւ Տիկին Տօնապետ Տօնոյեան եւ զաւակները շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք ցաւակցութիւն յայտնեցին անձամբ, գրով կամ ծաղկեպսակով, իրենց մօր՝ զոքանչին եւ մեծ մօր՝

Այրի Տիկին Արմաւենի Կիւրճեանի մահուան առթիւ :

ԹէՅԱՍԵՂԱՆ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կաթողիկէ Տիկիններու Միութիւնը հաճոյքով կը հրաւիրէ Լիոնի հայութիւնը իր տարեկան թէյասեղանին, այս կիրակի կէսօրէ վերջ, Ցոյներու սրահին մէջ, 5, ռիւ Պոնըֆուա :

Հայկական ջերմիկ միջավայրի մէջ, զուարճալի ժամանց այլազան անակնկալներով եւ գեղարուեստական բաժինով :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ. — Հ. Յ. Դ. «Սեւակ» Ուս. Միութեան ժողովը այս երկուշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, սովորական հասցէատեղին :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամուհիները այս երկուշաբթի ժամը 15ին Տիկ. Օրմանճեանի բնակարանը, Քոլոմպ : Կարեւոր օրակարգ :

ՆԱՊ. ԽԱՉԻ Իթալիի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը չորսին, դպրոցին սրահը : Ներկայ կ'ըլլայ Կեդր. վարչութեան ներկայացուցիչը :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՓԱՌԱՏՕՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Բարձր Հովանաւորութեամբ Հանրապետութեան Նախկին Նախագահ
Monsieur VINCENT AURIOL-ի

եւ ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐի

Խօսք կ'առնեն Գեր. Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ : Արհ. ԿԱՐԱՊԵՏ Ծ. Վրդ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ, Վեր. ԳԱՐԵԳԻՆ ՍԻՍԼԵԱՆ, ԶԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐ
Monsieur Henri BARRE, Sénateur
Monsieur le Comte Philippe d'ARSCHOT, petit -fils de Boghos NUBAR

ՎԱՀԷ ՖՐԷՆԿԵԱՆ, ՆՈՒՐՀԱՆ ՖՐԷՆԿԵԱՆ

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին, ՍԱԼ ՓԼԵՅԷԼԻ ՄԷՋ

252, FAUBG. SAINT-HONORE, PARIS (Métro : Ternes)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

արտասանութիւն, խմբերգ, մեներգ, նուագ, պար, մասնակցութեամբ Սիփան Կոմիտաս երգչախումբի, ղեկավար՝ Կարպիս Աֆրիկեան, Օրիորդներ՝ Լ. Աւետիսեանի, Գ. Ղազարոսեանի, Ի. Պէրպէրեանի, Ի. Պիւլպիւլեանի, Ս. Սաաթճեանի, Ա. Սարգսեանի, Թ. Քէօշկէրեանի եւ Պ. Պ. Մ. Աբրահամեանի, Ա. Գմբէթեանի եւ Ս. Պօղոսեանի

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՉՈՒՆԵՆԱՅ

Մուտքը ձրի է թուագրեալ հրաւիրագրով, որ կարելի է ստանալ Միութեան գրասենեակէն

11, Square Alboni, Paris (16e). Tél. : TROcadéro : 03-18

ՅԱՅՏՆԻ ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՊԱՐՈՒՀԻ

ԼԱՈՒՐԱ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ,

կուտայ իր անդրանիկ պարի երեկոյթը մասնակցութեամբ՝

ՄՈՐԻՍ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ

եւ ՆԱՅԻՐԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ղեկավարութեամբ

ԳԷՈՐԳ ԵԱՆՊԷԿԵԱՆԻ

Չորեքշաբթի, 14 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին

Théâtre International, 21 Bd. Jourdan (Métro Cité Universitaire)

Տոմսերը 500, 300, ուսանող 150 : Դիմել Սորպոնի դռնապաններուն :

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – Հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

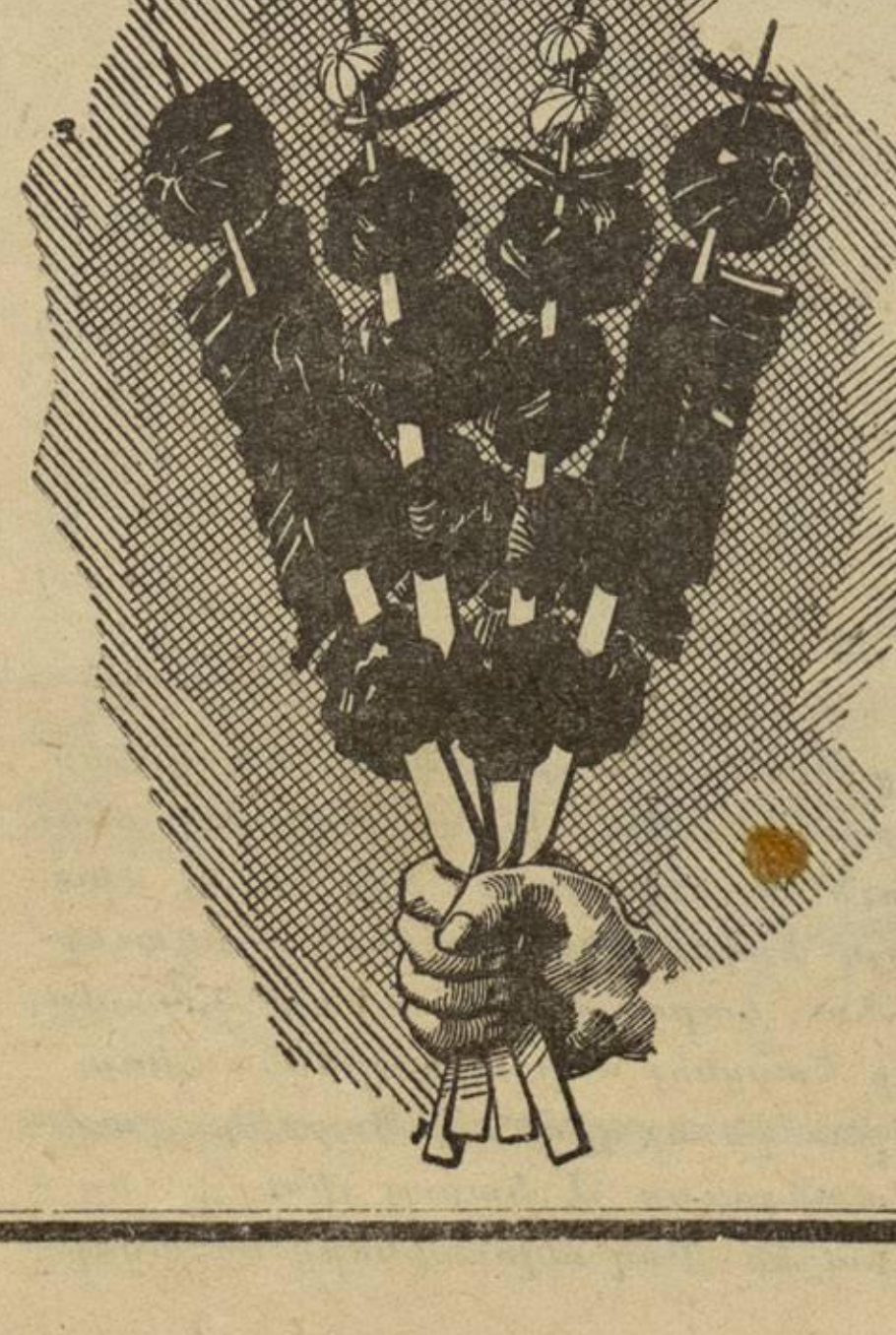

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ․․ար, տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաք : Հատը 12 ֆր․

ԿԻՐԱԿԻ 11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • DIMANCHE 11 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — Թիւ 7729 32e ANNEE Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3540

«ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԸ ՊԻՏԻ ԲՌՆԿԷՐ, ԵԹԷ...»

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԸ

Հետզհետէ վրդովիչ համեմատութիւններ կը ստանայ Միջին Արեւելքի տագնապը: Ցայտնապէս պայքար մը կը մղուի Արեւմուտքի եւ Խ. Միութեան միջեւ, դիրքեր պահելու կամ նոր դիրքեր գրաւելու համար: Ազգաժողովը կը փութացնէ միջազգային ուժի մը առաքումը դէպի Եգիպտոս, թէեւ այս վերջինը հաւանութիւն չէ յայտնած տակաւին: Պատրաստութիւնները գրեթէ վերջացած են արդէն եւ առաջին զօրամասերը Նափոլի հասած պիտի ըլլային երէկ, շաբաթ: Զինուորներ տրամադրած են Տանըմարքա եւ Նորվեկիա: Փոխադրութիւնը կը կատարուի օդանաւերով: Ցարդ 15 պետութիւններ յանձն առած են զինուոր տրամադրել, մէջն ըլլալով Պելժիա եւ Եուկոսլաւիա: Քանատա հաւանած է տրամադրել աւելի քան հազար զինուոր: Աւստրալիա խոստացած է օգնել նաւերով եւ օդանաւերով: Կը կարծուի թէ հինգ հազար զինուորներ բաւական են, սկզբնական շրջանին համար: Ընդհ. հրամանատար է Պաղեստինի զինադադարի յանձնախումբին նախագահը, զօր. Պըրնս:

Անգլիոյ վարչապետը, Իտըն ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ ամբողջ Միջին Արեւելքը բոցերու պիտի մատնուէր, եթէ միջամտած չըլլային:

Նոյն օրը զեկուցում տալով երեսփոխանական ժողովին առջեւ, յայտարարեց թէ բրիտանական զօրամասերը պատրաստ են իրենց տեղը տալու Ազգաժողովին զրկելիք ուժերուն: Ֆրանսա եւս հաւանութիւն յայտնած է: Այս առթիւ հաստատեց թէ շատ մը օդատորմիղներ որոնք անշարժացած են Միջերկրականի մէջ, Սուէզի տագնապին սկիզբէն ի վեր, անմիջապէս պիտի վերադառնան Անգլիա: Գալով ցամաքային եւ օդանաւային ուժերուն, որոնք մասնակցած էին ջրանցքին գործողութեանց, իրենց տեղը պիտի տան հետեւակազօրքին:

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ՝ մտահոգութիւնը չէ փարատած տակաւին, թէեւ Իսրայէլ յանձն առաւ ետ քաշել իր զօրքը: Միացեալ Նահանգները կը հաստատէ թէ բաւական թիւով «Միկ 15» օդանաւեր հասած են Սուրիա, ինչպէս եւ ռուս մասնագէտներ եւ խորհրդականներ: Այս օդանաւերը կը պատկանին այն շարքին որմէ 125 հատ ղրկուած էր Եգիպտոս, Չեխոսլովաքիոյ միջոցաւ: Յայտնի չէ թէ որքան ղրկուած է Սուրիա:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Միջին Արեւելք ղրկուած են նաեւ ռուսական ռմբաձիգ օդանաւեր որոնք շատ բարձրէն կը թռին: Եւ վերջապէս կը հաւաստեն թէ Խ. Միութիւնը ստուարաթիւ զինուորներ կը համախմբէ Լեհաստանի սահմանին վրայ: Ամէն պարագայի մէջ, բոլորն ալ շատ ծանր կը գտնեն կացութիւնը: Այդ պատճառով է որ կարգ մը բացառիկ միջոցներ ձեռք առնուեցան, ինչպէս գրած էինք երէկ: Այս պատրաստութիւնները ցոյց կուտան թէ Մ. Նահանգները շատ հաւանական կը գտնեն ռուսական միջամտութիւն մը Միջին Արեւելքի եւ թերեւս Լեհաստանի մէջ:

Նախագահ Այզընհաուըրի կարծիքով առաջին մտահոգութիւնը այս է եւ ոչ թէ Սուէզի ջրանցքին կամ գնդ. Նասրի ճակատագիրը: Հետեւաբար անհրաժեշտ է վերահաստատել արեւմտեան ճակատին համերաշխութիւնը: Այս մտահոգութեամբ էր որ նախագահը թելադրեց Իսրայէլի վարչապետին ետ քաշել իր զօրքը, հետեւելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի: Միշտ աչքի առջեւ ունենալով նոյն վտանգը, նախագահը կը ջանայ դիւրացնել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վարչապետներուն գործը: Ուաշինկթընի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը վախնան որ ծանր հակադդեցութիւններ ունենայ անգլեւֆրանսական գործողութեանց անյաջողութիւնը: Եւ քանի որ ընդհանուր նահանջ մը պիտի կատարուի, Ամերիկա կ'ուզէ որ այդ գործողութիւնը տեղի ունենայ առանց երկու պետութեանց արժանապատուութիւնը վիրաւորելու:

Մէկ խօսքով, Մ. Նահանգներուն գըլխաւոր հոգն է որեւէ պատրուակ չձգել Ռուսերու միջամտութեան համար՝ Միջին Արեւելքի մէջ:

ԶՕՐԱՒՈՐ ՃՆՇՈՒՄ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՎՐԱՅ

Շատեր զարմացան որ Իսրայէլի վարչապետը յանկարծ որոշեց պարպել իր գրաւած հողերը, մինչ կը մերժէր մէկ օր առաջ:

Գաղտնիքը շուտով պարզուեցաւ: Վարչապետը, Պեն Կուրիոն, քաղաքականութեան փոփոխութիւնը ազդին հաղորդեց ակներեւ դառնութեամբ: Բացատրեց թէ բոլոր հոսանքներուն կարծիքն առած է: Այս առթիւ կարդաց Այզընհաուըրէն եւ Բուլկանինէն ստացած նամակները, ինչպէս եւ իր տուած պատասխանները: Երբ կը ծանուցանէր թէ հաւանած է Իսրայէլեան բոլոր ուժերը քաշել Սինայի թերակղզիէն, չյիշեց Կազայի շրջանը:

Ուրիշ տեղեկութիւններ ալ կը հաստատեն թէ Իսրայէլ զօրաւոր ճնշումի մը ենթարկուած էր, այս նահանջը կատարելու համար:

Այզընհաուըրէն զատ, ամերիկեան դեսպանն ալ հասկցուցած է թէ շատ ծանր բարդութիւններ պիտի ծագին, եթէ Իսրայէլ մերժէ ետ քաշել իր զօրքը: Միւս կողմէ, մառեշալ Բուլկանին բացէ ի բաց կը սպառնար Իսրայէլի գոյութեան, Պեն Կուրիոնի գրած նամակով:

Մինչ այս մինչ այն, իսրայէլեան աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ քանի մը հարիւր եգիպտացի ֆետայիներ կը շարունակեն գործել, արշաւներ կատարելով Սուրիայէն եւ Յորդանանէն:

× Խրուշչեւ ճառ մը խօսելով խստօրէն քննադատեց Իսրայէլի, Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ արշաւանքը Եգիպտոսի դէմ եւ պահանջեց երեքն ալ «խստօրէն պատժել: Շնորհիւ Խ. Միութեան ուժին, լսուեցաւ սովետական ժողովուրդին ձայնը»:

× Զօր. Կրունթըր, Ատլանտեան ճակատին սպարապետը, յայտարարեց թէ չկայ ուրիշ ազդու միջոց երրորդ աշխարհամարտ մը արգիլելու համար, բացի ատլանտեան զինակցութենէն: «Մ. Նահանգները նոյնքան պէտք ունին Եւրոպայի որքան Եւրոպան Մ. Նահանգներուն: Սկիզբէն ի վեր Խ. Միութեան առաջին նպատակն եղած է կազմալուծել Ատլանտեան զինակցութիւնը»:

× Զրոյց կը շրջի թէ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ վարչապետները Ուաշինկթըն պիտի երթան, Այզընհաուըրի հետ խորհրդակցելու համար: Նախագահական դիւանէն կը հաղորդեն թէ առ այժմ ծրագիր չունին Երեք Մեծերու ժողով մը գումարելու: Պ. Կի Մոլէ հաստատեց թէ կ'ուզէ Ուաշինկթըն երթալ:

ԳՆԴ. ՆԱՍՐ Կ'ԱԶԴԱՐԱՐԷ

Գնդ. Նասր ճառ մը խօսելով Էլ Ազհարի համալսարանին մէջ, յայտարարեց թէ Եգիպտոս բացարձակապէս կը տիրապետէր Իսրայէլի դէմ կատարուած օդային մարտին մէջ, ֆրանքեւանգլիական միջամտութենէն առաջ: Յետոյ շարունակեց.

— Մեր կարելին կը փորձենք խուսափելու համար երրորդ աշխարհամարտէ մը գոզզոթայէն, բայց ոչ ի վնաս մեր դիւրիշխանութեան, մեր անկախութեան եւ արժանապատուութեան: Մեզի հետ են երկու մեծ պետութիւններ, — Ռուսիան, որ սպառնաց Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի, եւ Ամերիկան, որ ընդդիմացաւ անոնց յարձակման: Պարզ երեւակայութիւն է Անգլիացիներու այն պնդումը թէ ոչնչացուցած են Եգիպտոսի օդատորմիղը: «Մեր օդանաւերը զինամթերք չմատակարարուեցան կռիւներուն եւ իրրեւ թէ քանդուած օդանաւերը փայտէ maquettes-ներ էին: Ճակատամարտը կը շարունակուի, թէ քաղաքական եւ թէ զինուորական գետնի վրայ: Մենք տակաւին չենք պատասխանած Ազգաժողովին բանաձեւին: Կը քննենք բառ առ բառ: Խոհեմ պիտի ըլլանք քաղաքական պայքարին մէջ, իսկ զինուորական ճակատամարտին համար մեր ուժերը կը պատրաստուին»:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԱՍԻՆ

•

ԿՌԻՒՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ ԿԱՏԱՂՕՐԷՆ

Փեշթայէն հասած վերջին տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ կռիւները կը շարունակուին քաղաքին մէջ: Կ'ըսուի թէ ապստամբներուն միացած է հունգարական զօրամաս մը իր հրասայլերով եւ կը կռուի «կատաղօրէն», կարմիր բանակին դէմ, քաղաքին արեւելեան մասին մէջ: Այս լուրը հաղորդած է զինուոր մը, Աւստրիա հասնելով: Ռուսական խոշոր թնդանօթներ կրակ կը տեղան Պուտայի Կելերթ բլուրէն, հարուածելով դաշտին մէջ համախմբուած զինուորները: Կռիւը կը շարունակուէր ուրիշ կէտի մը վրայ, մութին մէջ: Նոյն աղբիւրին համաձայն ըմբոստները երբ կը տեսնեն որ կարելի չէ գործածել հրասայլերը, Դանուբ գետը կը նետեն կամ կը քանդեն, որպէսզի Ռուսերուն ձեռքը չիյնան: Ռուսերը չեն կրցած կառախումբեր կազմակերպել աքսորականներուն համար: «Ժողովուրդը կը քանդէ երկաթեայ ճողերը, այնպէս որ կառախումբերը չեն կրնար մեկնիլ»:

Կը նշանակէ թէ իրականութեան չեն համապատասխաներ Ռուսերու այն պնդումը թէ ապստամբութիւնը զսպուած է:

Վիէննայի թերթերը կը գրեն թէ ըմբոստները քանդած են իւրանիոմի հանքերը Փեքի մէջ (Հարաւային Հունգարիա), որպէս զի Ռուսերուն ձեռքը չանցնին: Ըմբոստները անդարմանելի վնասներ պատճառած են ուժանակներով:

Ռուսերուն պարտադրած կառավարութիւնը կը խոստովանի թէ «զինեալ հրոսախումբեր» կը շրջին փողոցներուն մէջ, շէնքերուն վնասելով եւ «աւարի տալով խանութները»: Յետոյ կ'ըսէ թէ ուսեստի պաշարը մնացած է սահմանագլուխին վրայ, վասն զի փոխադրութեան միջոցները քանդուած են եւ քաղաքը կը նեղուի ուտելիքի, կազի, ելեկտրական հոսանքի եւ ածուխի պակասէն: Ուրիշ աղբիւրներէ կը հաղորդեն թէ ընդհ. գործադուլը կը շարունակուի, թէ ժողովուրդը առ նուազն կրաւորական դիմադրութիւն ցոյց կուտայ քաղաքներու եւ գիւղերու մէջ: Ռուսերը հրկիզած են կարգ մը մեծ պանդոկներ:

× Վիէննա հասած նամակի մը համաձայն, «Ռուսերը անասուններու պէս կը վարուին: «Ամէն անգամ որ հրասայլ մը քանդուի, հինգ հատ կը հանեն: Եթէ հրասայլերը չգործեն, թնդանօթներ կը ղրկեն: Եթէ թնդանօթներն ալ արդիւնք չտան, օդանաւերը ռումբեր կ'արձակեն: Կրնան հիւլէական ռումբ ալ գործածել: Ռուսերը կը բռնաբարեն կիներն ու աղջիկները, ինչպէս 1945ին: Ոչ մէկ կին կը համարձակի փողոց իջնել: Եթէ ստիպուած է իջնել, կը ջանայ տգեղ եւ ծերացած երեւալ, ինչպէս 11 տարի առաջ: Հիւանդանոցի մը հիւանդապահուհիները առին տարին «վեհանձնօր ստկելու համար»: Ոչ մէկը վերադարձաւ: Երբեք այսքան անձնասպանութիւններ տեղի ունեցած չէին Փեշթայի մէջ: Կը վախցուի համաճարակներէ»:

Լուրի մը համաձայն, վաթսուն հազար հոգի սպաննուած են կիրակիէն ի վեր:

× ՄԱԿի ընդհ. ժողովը Եշ. օրուան նիստին մէջ «առկախական» չէր համարած Հունգարիոյ խնդիրը: Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ 41 ձայնով: Դէմ քուէարկեց միայն Ֆրանսա:

Ուրբաթ օրուան նիստին մէջ քուէարկուեցաւ իտալական բանաձեւը, 11ի դէմ 48 ձայնով եւ 16 ձեռնպահութեամբ: Բանաձեւը կը պահանջէ անմիջապէս եւակուել խորհրդային զօրքը եւ անոնց տեղ հաստատել միջազգային ուժ մը, ինչպէս եւ ազատ ընտրութիւններ կատարել: Ամերիկեան բանաձեւը կը պահանջէր արտօնել որ դեղ եւ ուտեստ ղրկուի Հունգարիա: Ուրիշ բանաձեւ մը կը հրաւիրէ բոլոր ժողովուրդները օգնել Հունգարիոյ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԻՐՔԸ

•

Հայաստանի հեռագրական գործակալութիւնը զեկոյց մը հրատարակեց Նոյ. 7ին, Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակման առթիւ:

Այդ յայտարարութեամբ կառավարութիւնը կը դատապարտէ նախ Իսրայէլը, ապա անգլեւֆրանսական զօրքին ցամաքահանումը Հոկտեմբեր 30ին: Այս առթիւ կը շեշտէ թէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի կառավարութիւնները բռնաբարած են ՄԱԿի սկզբունքները, միջազգային համագործակցութեան սկզբունքները եւ եգիպտական պետութեան օրինաւոր իրաւունքները»:

Յայտարարութիւնը կը վերջանայ հետեւեալ խօսքերով.— «Միաժամանակ, Խ. Հայաստանի կառավարութիւնը կը յայտարարէ, թէ կարգ մը արեւմտեաններու եւ Իսրայէլի կատարած նախայարձակման հետեւանքներուն պատասխանատուութիւնը կ'իյնայ այդ երկիրներու վրայ: Հայաստանի կառավարութիւնը համոզուած է թէ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի կողմէ կատարուած արարքները անհաշտ են ՄԱԿի սկզբունքին, անոր ոգիին եւ այժմու միջազգային կեանքի բոլոր կանոններուն հետ: Հայաստանի կառավարութիւնը կը հրաւիրէ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդը կորովի միջոցներ ձեռք առնել նախայարձակներուն դէմ»:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳԱՀԻՐԷԻ անթելը կը ծանուցանէ թէ գնդ. Նասր «առժամապէս» կ'ընդունի միջազգային ուժի մը առաքումը, երբ լուսաբանութիւններ ստանայ անոր պաշտօնի մասին:

ԻՐԱՔ խզեց իր յարաբերութիւնները Ֆրանսայի հետ: Միեւնոյնատեն որոշեց ժողով չգումարել Անգլիոյ հետ, որ անդամ է Պաղտատի ուխտին: Խօսակցութիւնները պիտի շարունակուին միայն մնացեալ երեք անդամներուն, Իրանի, Փաքիստանի եւ Թուրքիոյ հետ:

ԵԳԻՊՏԱՀԱՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ արգիլուեցաւ Ֆրանսայէն դուրս ելլել:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ Կ. Խաչին արտօնութիւն տրուեցաւ Հունգարիա մտնելու:

ՄԱԿի ընդհ. ժողովին մէջ ամերիկեան պատուիրակը «բացարձակապէս ընդվզեցուցիչ» կոչեց Խ. Միութեան բռնած դիրքը Հունգարիոյ հանդէպ, «ինչպէս եւ քամնելի ստոնասրտութիւն մարդկային տառապանքին հանդէպ»: Մոսկուայի պատուիրակը պատասխանեց թէ «Խ. Միութեան քաղաքականութիւնն է աջակցիլ այն բոլոր երկիրներուն որ կը կռուին իրենց անկախութեան համար»...

ՄՈՍԿՈՒԱՅԷՆ պատուիրակութիւն մը ճամբայ ելաւ դէպի Փեշթա, քննելու համար կացութիւնը: Ռատիօ Փեշթա կը խոստովանի թէ «երբեք ոեւէ կառավարութիւն այսքան դժուարութիւն հանդիպած չէր»:

ԼՈՆՏՈՆԻ ուսանողները փորձեցին գրաւել խորհրդային դեսպանատունը:

ԻՐԱՒԱԲԱՆ, ՀԱՅԿԱԲԱՆ ԵՒ...

Վահան Մալէզեան չատ կը սիրէ իր անուան կցել բոլոր այս բաները, մէկ քահանայական կամ եռավանկ, ապահովաբար ընթերցողներուն Թոլլով դանել եւ իրեն տալ ... երկավանկն ալ :

Աչխատինք կրճատել բաներուն վանկերը, դանելու համար ամէնէն կարճը :

Ցաճախ կը պարծի թէ, կառկներու կարգադրութեան մէջ, բացառիկ յաջողութիւններ արձանագրած եւ մեծ չահեր ապահոված է Հ. Բ. Ը. Միութեան՝ չը - նորհիւ իրաւաբանի իր տաղանդին կամ կառկներու «իրաւաբանական մեկնաբանութեան» մասնագէտի իր կարողութեան : Փաչաներու հետ նստած խօսած չունիմ, որ պիտնամ թէ կախարդական ի՛նչ տպաւորութիւն կը թողու կառկներու «իրաւաբանական մեկնաբանութիւն» բացատրութիւնը : Հանըմներու հետ նրս - տած խօսած չունիմ, որ պիտնամ թէ դըժուար չէ պարծենալ բանով մը, զոր պիտի կարենային կատարել Փարիզի ամէնէն հասարակ օմ տ'ափէռները՝ աւելի դիւրաւ կամ առանց պարծենալու :

Ինդրե՞մ, չեմ բաղնահատանէնք այս հա - մեստ մարդիկը, որոնք զարմանալի ու - չիմութիւն մը ցոյց կուտան՝ լուծելով ամէնէն « դիւանագիտական » համաձայնութիւնները եւ վերջապէս ... Հիյլէի շէրիէ մը դանելով հոն ուր պիտի անճլկէին ամէնէն տաղանդաւոր իրաւաբանները, առանց մոռնալու ... լիզել մեղրը իրենց մատի՛ վրայէն :

Իմ գործս չէ, սակայն, կշռել բան-բանները ուն բուն - բուններուն արժէքը :

« Իրրեւ անկախ գրագէտ եւ մանաւանդ հայերէնագէտ», ինչպէս կ՚ըսէ ինքզինք «հաւատարիմ Թոռը հմուտ հայկաբան Ցովսէփ Մալէզեան Պատուելիին», տես - նենք թէ աւելի կ՚արժէ՞ իրաւաբանէն այն զոր Զօպանեան կ՚անուանէ մալէզ (ֆրան - սերէն) :

Բնագէտ բառը չատ կը սիրէ գործածել այս մարդը, չեմ գիտեր ինչո՞ւ : Անցեալ անգամ պատէն կախեցի մեր «անկախ գըրագէտին» հրաշալի մէկ գոհարը, « բը - նագէտական ճաշակ » , բացատրութիւն մը, որ կը մատնէր մտաւորական իր ծանրութիւնը : Այսօր ուրիչ գոհար մը :—

Կը պատմէ թէ, ժամանակին, «Թուա - կանի կեղծարարութիւն» մը փորձեր է իր ճուփուսին մէջ՝ մեծցնելով տարիքը : Երեւան կ՚ելլէ կեղծարարութիւնը, բայց ոսոիկանական նախարարը, Նազըմ փա - շա, « բաֆեացակամութեան հզօր բնազդով մը՝ պատրաստամտութիւնը կ՚ունե - նայ պատռելու » կեղծուած անձնագիրը :

Արդ, հայերէնագէտը այն չէ միայն , որ գիտէ հոլովել ու խոնարհել բառերը, — պայման է գիտնալ նաեւ բառերը գործածել ճիշդ իրենց տեղը : Նման գոհար - ները վկայութիւններ են մտքի պարապութեան : Ապրի՛լ դարու մը մէջ, ուր գաղափարներու ջրվէժը բացառիկ հարստութիւններով կը լեցնէ հոգիները, կը յե - ղաշրջէ ամէն բան, իմաստասիրութիւն , երաժշտութիւն, նկարչութիւն, պատմութիւն, հոգեբանութիւն՝ իրենց տարազա - բանութիւններով, այնքան որ նոր արար - չագործութեան մը պատրանքը կը ստեղծէ, բայց անտարբե՛ր մնալ իր շրջապատին, անհաղորդ՝ իր ժամանակին, ան - հաչա ՝ վերանորոգման օրէնքին, կը նըշանակէ ողջ-մտելէ դառնալ, շըսելու հա - մար անբան, ի՛նչ փոյթ թէ վարժութիւն դարձած ըլլայ կոչուիլ հայկաբան, լեզ - ուաբան կամ պատմաբան :

Հայկաբա՞ն, ի՛նչ դիւրին բան, — ո՞վ կրնայ ինծի բացատրել «անկախ գրագէ - տին» (Ձամբուս ծայրը, Բ. հատոր, էջ 273) «առկախ ձեռագիրներ» (անդ, էջ 270) բառերուն նշանակութիւնը :

Կամ ո՞վ բան մը կը հասկնայ հետեւեալ հատուածէն :

Նախ, Դաշնակցականներուն լեզուն նը - մանցնելէ ետք Պոլսոյ Ջրհանկիրներուն հայհոյաբանութեան, կը դրէ թէ տարբերութիւնն այն է որ վերջինները կրակ տալու կ՚երթային, մինչդեռ Դաշնակցականները, «ազգային հրձիգներ ըլլալով , հոս ու հոն կրակ ձգելու կոչումը ունին» : Ցետոյ, « Դաշնակցական սեւ հոգի խըմբագիրներուն» մասին իր կարծիքը յայտնելէ ետք այսքան տաղանդով, կը չարունակէ . —

« Սոյն խորհրդածութեան առիթ կու տայ իրենց մէկ զրուելի լեզուագարուեթիւնը, երբ տարիներ առաջ յանդգնեցան «կեղծաւոր Հրձիգ » յորջորջել իրենց մէկ ոխերիմ հակառակորդը, այդ տիտղոսին տակ լըրմուկ խմբագրականի մը մէջ, զոր ժամանակին փութացա արտատպել «Ցա - ռաջ» հայհոյուն եւ հայատառ Թերթին ալ, որուն խմբագիրը Հ. Ց. Դաշնակցութեան ամէնէն վնասակար թշնամիննկատուածէ» («Ձամբուս Ծայրը», Ա. հատոր, էջ 81) :

Ով որ բան մը հասկնայ եւ հասկցնէ մեզի, պիտի ստանայ Մալէզեանի քեր - թողադիրքը :

Քանի գէտ հայկաբանութեան մասին է խօսքը, ձեր ուշադրութեան կը յանձնեմ բացատրութիւն մը եւս : Թունաթափու - թեան ձեւով՝ «տաճիկ» անուանելէ ետք Դաշնակցականները, Մալէզեան կը խօսի այս վերջիններուն «հայատեաց գործունէութեան մասին» : Չեմ ուզեր, այստեղ, կրկին մատնանշել իր վատաբանութիւնը, երբ Հ. Ց. Դաշնակցութեան մէջ կը տես - նէ միայն առելութիւն ու թշնամութիւն Հայութեան դէմ, չունենալով ուրիչ նպատակ՝ բայց եթէ վնասել Հայութեան : Զգենք այս վատաբանութիւնը, եւ տանենք հայկաբանութիւնը ,— հայերէ՞ն է «հայատեաց գործունէութիւն » բացատրութիւնը, Տիար հայկաբան :

Երբ գրող մը ածական գործածելու ձեւերն իսկ չի գիտեր, ինչո՞ւ մեղադրել նոր սերունդը, որ չի ճանչնար ինքնակոչ հայկաբանը կամ քերթողը :

Մալէզեան գառնօրէն կը տրտնջայ թէ չէ ճանչցուած : Հազիւ ծածկուած նա - խանձով մը կը գրէ թէ իր վաղեմի ընկերներէն ոմանք, «գլխաւորաբար Զօ - պանեան եւ մասնաւորաբար Թէքէեան , բախտաւոր եղան այդ տեսակէտով » :

Հետաքրքրական է այս դառնութեան տրամաբանութիւնը :—

*« Ցաւ ի սիրտ պէտք է խոստովանիմ որ ես բախտ չունեցայ մեր նոր սերունդին կողմէ : Արդարեւ, նոր սերունդը, որուն համակրութեան մը կ՚արժանանայ ամէն գրագէտ, ինծի համար ոչ միայն չունի ոչ մէկ գրական արժանիք, այլ ընդհակառակն կը ներկայացնէ ամէնէն տգեղ, ամէնէն ստոր, ամէնէն անբարոյական տիպարը, որ երբեք ծանօթ եղած է մեր գրականութեան : Ես ինծի համար չեմ ուզեր ոչ մէկ բարեկամ, ոչ մէկ ծանօթ, ոչ մէկ ընկեր, ոչ մէկ աշակերտ, ոչ մէկ հետեւորդ, ոչ մէկ ... ոչ մէկ ... ոչ մէկ ...

ՍԱՍՈՒՆԻԿ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ XVII, 364 - 400)

Ֆ. ՊԱՐՈՒՅՐ

10.— ՄԻՐԶԱՆԵՆ «ՅՈՒՆԱՍՏԱՆՍՊ ՎԱԽՈՒՆՅՈՒՍՊ»

— Մեզ համբուրելուց հետո Ազատը ասաց, որ ինքը պետք է գնա Ալիշանի վրա, որովհետև Ալիշանը մեծ ուժ է ներկայացնում, և որ նրանց հետ պատերազմելը հեշտ գործ չէ։ Ասաց, որ Ալիշանի հետ կռվելու համար նա պետք է ամբողջ ուժերը հավաքի։ Ասաց, որ Ալիշանի հետ կռվելը ինքն էլ չի ուզում, որովհետև Ալիշանը իր հորեղբայրն է

ԲՈՂՈՔՆԵՐ ԵՒ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆԵՐ

Ակնի անկախ երեսփոխաններէն Ֆիլիփ Վեռոն հարցագիր մը ուղղելով ներքին գործերու նախարարին, դիտել կուտայ թէ Դչ. օրուան ցոյցերը հաստատեցին որ «անկարելի է համայնավար կուսակցու-թեան կեդրոնատեղին մնալ երկրորդ յարկէն սկսեալ, վասն զի պրահապատ-ուհները և ձեղունները կատարեալ բերդի մը վերածած են զայն»։ Երեսփոխանը կը հարցնէ թէ նախարարը ի՛նչ կը մտածէ ը-նել, «վերջ տալու այս վտանգին եւ քան-դելու համար այն հաստատութիւնը զոր նախկին վարչութիւնները ապահովու-թեան վայր կ՚անուանէին»։

× Համայնավար կուսակցութեան Կեդր. Կոմիտէն կարգապահութեան առեանին յանձնեց չորս դաւանակից գրագէտներ, Քլոտ Ռուա, Քլոտ Մորկան, Ժ. Ֆ. Ռո-լան եւ Ռոժէ Վայյան, որոնք հանրա-գրութիւն մը ստորագրած էին արխարար, բողոքելով «Թնդանօթներու եւ հրասայ-լերու գործածութեան դէմ խորտակելու համար հունգար ժողովուրդին ըմբոս-տութիւնը եւ անկախութեան կամքը»։

Ամբաստանեալներէն Ժ. Ֆ. Ռոլան ան-միջապէս բացատրեց իր դիրքը Էքսփրէս շաբաթաթերթին մէջ.— «Իր ընթացքով կուսակցութեան ղեկավարութիւնը ահռե-լի պատասխանատուութիւն մը կը ստանձ-նէ. չարունակելով ստել, քողարկել, խա-բելով բանուոր դասակարգը, մեր ղեկա-վարները չփոթութեան կը մատնեն կու-սակցութեան եւ սենտիքաներուն շարքե-րը, անկարելի կը դարձնեն որեւէ իրա-կան գործակցութիւն ընկերվարականնե-րուն հետ։ Անոնք կը սպեն ըսելով թէ միացեալ ճակատի գաղափարը յառաջ կ՚երթայ զանգուածներուն մէջ։ Կուսակ-ցութիւնը երբեք այսքան մեկուսացած չէր։ Փեչթայի ողբերգութեան հանդէպ իր բռնած կոյրի եւ ծառայական դիրքը աւելի պիտի չեշտէ այդ մեկուսացումը»։

× Ծանօթ փիլիսոփան, Ժան Փոլ Սար-թըր, որ համայնավարութեան ուղեկից մը կը համարուէր, յօդուած մը գրելով Էքս-փրէսի մէջ, կը յայտարարէ թէ որոշած է խզել իր կապերը այդ կուսակցութեան հետ, նկատի առնելով անոր դիրքը Հուն-գարիոյ դէպքերուն հանդէպ։ Եւ կ՚ա-ւելցնէ.

— «Ամբողջովին եւ առանց որեւէ վե-րապահութեան կը դատապարտեմ խոր-հրդային նախայարձակումը։ Առանց ա-տոր պատասխանատուութիւնը ռուս ժո-ղովուրդին վրայ ձգելու, կը կրկնեմ թէ իր ներկայ կառավարութիւնը ոճիր մը գործած է եւ թէ ղեկավար շրջանակնե-րուն մէջ մղուած հատուածական պայքար մը իշխանութիւնը ձգած է խումբի մը (նախկին սթալինականներ?) որ այսօր սթալինականութիւնն ալ կը գերազանցէ, զայն ձգելէ ետք։ Ցաւով բայց ամբող-ջովին կը խզեմ յարաբերութիւններս խոր-հրդային գրագէտ բարեկամներուս հետ որոնք չեն ձայներ (կամ չեն ուզեր ձայ-նել) Հունգարիոյ ջարդը։ Այլեւս կարելի չէ բարեկամութիւն ունենալ խորհրդային դիւանագիտութեան ղեկավար հատուա-ծին հետ. նողկանքն է որ կը տիրապե-տէ»։

«Գոյապաշտութեան» հեղինակը անդ-րադառնալով Ֆրանսայի ձախակողմեան հոսանքին, ցաւով դիտել կուտայ թէ Հունգարիոյ դէպքերը պիտի մեղցնեն այդ հոսանքը, եթէ փոփոխութիւն մը տեղի չունենայ զայն կազմող կուսակցութեանց մէջ, եթէ փոքրամասնութիւնները չյա-ջողին ձեռք առնել ղեկավարութիւնը»։

Սարթր Ֆրանսա - Ռ. Միութիւն ընկե-րակցութենէն ալ հրաժարեցաւ։

× Անգլիոյ համայնավար օրաթերթին՝ «Տէյլի Ուըրքըր»ի գլխաւոր ծաղրանկա-րիչը՝ որ «Գաբրիէլ» կը ստորագրէր, հը-րաժարեցաւ, նկատելով որ խմբագրութիւ-նը Մոսկուայի տեսակէտը կը պաշտպանէ Հունգարիոյ դէպքերուն առթիւ։ Քսան տարիէ ի վեր կ՚աշխատակցէր նոյն թեր-թին։

× Վիէննայի մէջ հինգ հազար համայ-նավարներ հրաժարեցան կուսակցութե-նէն, հրապարակաւ պատռելով իրենց ան-դամատոմսերը։

ԱՀԱԲԵԿՈՒՄՆԵՐԸ վերսկսան Ալժերիոյ մէջ։ Տասնըվեց եղեռնափորձեր կատար-ուած են վերջին 24 ժամուան ընթացքին։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐՈՒ շրջագայութեան սահմանափակումը պիտի սկսի երկու-շաբթիէն սկսեալ, հրանիւթ խնայելու համար։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եօթ-նեղբայրեան կոմիտէի, մասնակցու-թեամբ Ֆ. Կ. Խաչի սանուհիներու եւ Նոր Սերունդի 18 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօ-րէն վերջ, ժամը 3ին, ռիւ Ժէի սրահին մէջ։

Կը նախագահէ Ընկ. ՀԱՅԿ ՍԻՐԷՆ-ԿԻՒԼԵԱՆ։

Կը խօսի Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին։ Գեղջկական պարեր, զոյգ պար, մեներգ եւ արտասանութիւններ։

Դպրոցին աշակերտներու կողմէ երգա-խառն պատկերներ եւ խմբերգներ։

Հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընկերա-համակրական խնճոյք, յարակից փոքր սրահին մէջ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԼԻՈՆ.— Եկեղեցաշէն Տիկնանց Միու-թիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հե-տեւեալ նուէրները ի նպաստ եկեղեցւոյ շինութեան.—

Մարսէյլէն Տորումեան եղբարք իրենց հօրեղբօր՝ Ներսէս Տորումեանի մահուան առթիւ հինգ հազար փրանք։

Պ. Արսէն Թէրզեան Կատար Աճէմեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հազար փրանք։

Պ. Տօնապետ Տօնապետեան Մանուկ Սահակեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու հազար փրանք։

Մարանկոզեան, Եթերեան եւ Աւագեան ընտանիքներ իրենց մօր հանգուցեալ Ար-մենուհի Մարանկոզեանի մահուան քառա-սունքի առթիւ երեսուն հազար փրանք։

Տիկին Արշալոյս Ինէջեան, Օր. Սիլվա Աբրահամեանի ընդ Պ. Հայկ Արամ Պօյա-ճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հազար փրանք։

Հ. Յ. Դ. Լիոնի «Վարանդեան» կոմի-տէէն եօթը հազար փրանք, (Պ. Գ. Վա-հանի ներկայացումէն իրենց ինկած բա-ժինը)։

Տիկին Եղիսաբէթ Թէրզի Եագուպեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Մինասեան ընտանիքի կողմէ, Վիէն, հազար փրանք։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԷՆ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի վար-չութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները Յունիս մէկէն Հոկ-տեմբեր 31։

Պ. Երուանդ Հիւսիսեան 25.000 Ֆր., Տէր եւ Տիկին Առաքել Եաղըճեան 15.000 փրանք, Տիկիններ Քօնի Խորասանճեան, Նուարդ Բագրատունի, Սաթենիկ Ուր-եան տասը հազարական փրանք, Տիկին Տիրուհի Սէրէնկիւլեան, Պ. Պ. Ֆրէնկեան հինգ հազարական փրանք, Տիկիններ Ա-րաքսի Ճելալեան, Մաքրուհի Արութ-եան, Գ. Պագըրճեան, ոմն (սուրիացի) երկու հազարական, Պ. Յ. Խաչատուրեան 1500, Պ. Պ. Ալեքսանդր Օհանեան, Գա-զազեան եղբարք հազարական, Պ. Վ. Մոսկովեան հինգ հարիւր փրնաք։

Ֆ. Կ. ԽԱՉ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պուլ. Օտ-տոյի մասնաճիւղին վիճակախաղէն շա-հած են հետեւեալ թիւերը.—

164 118 50 183 92 297 59 4 5 130 247 68։

Ստանալու համար դիմել Տիկին Արմա-ղանեանի, 14 Պուլվ. տէ Միւթիէ։

× Պ. Թորգոմ Դաւիթեանի եւ Օր. Մարիամ Մանուկեանի ամուսնութեան առթիւ ստացած ենք հետեւեալ նուէրնե-րը.— Արամ Արմաղանեան 500 փրանք, Քերովբէ Մանուկեան 500 փրանք, փոքրի-կըն Մկրտիչ Քէնտիրեան 500 փրանք։

× Գէորգ Ոսկանեան իր տղուն ամուս-նութեան առթիւ կը նուիրէ 500 փրանք, փոխան ծաղկեփունջի։

Տէր եւ Տիկին Յակոբ Եսայեան, Պ. Մարտիրոս Օհանեանի մահուան առթիւ կը նուիրէ 500 փրանք։ Այս առթիւ վար-չութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլորին։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ Մարսէյլի մասնա-ճիւղին տարեկան պարահանդէսը Դեկ-տեմբեր ութին։ Մանրամասնութիւննե-րը յաջորդով։

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Փորթլէնտէն (Ամերիկա) Պ. Արսէն Մելքոնեան տասը տոլար կը նուիրէ Մշա-կոյթի տան։

Ստանալ «Յառաջ»էն։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սեփան - Կոմիտասն երգչախումբին պա-րահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասա-տէօրի սրահը։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Սեւակ» Ուս. Միութեան ժողովը այս երկուշաբթի իրի-կուն ժամը 21ին, սովորական հաւաքա-տեղին։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամուհիները այս երկուշաբթի ժա-մը 15ին Տիկ. Օրմանճեանի բնակարանը Քոլոմպ։ Կարեւոր օրակարգ։

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U.F.C.F.Ի ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ.

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45 ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԷՌԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ.Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր։

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան գրատունը։

ՈՐԲԱԽՆԱՄԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 18 ԿԻՐԱԿԻ, ԺԱՄԸ 16էն 24

GRAND HOTEL

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ Թատրոնը Կեդր. Ֆրանսայի մէջ։

ՎԱԼԱՆՍ.— Նախաձեռնութեամբ Աղ-գային Միութեան, շաբաթ գիշեր, 15 Դեկտեմբեր, (Քաղաք. Թատրոն)։

ԼԻՈՆ.— Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին։ Կիրակի ցերեկ, 15 Դեկտեմբեր, (Ֆրանսուա Քոփէ)։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ՝

Հսկող ուսուցչուհի մը Դպրոցասէրի համար, իբրեւ գիշերօթիկ։

Դիմել սեփողաբար, 1 Պուլվ. տիւ Նօր, Բէնսի – Փավիյեօն, մեթրօ Փանթէ-նէն առնել, 146 հանրակառքը։ Ամէն կէս օրէն առաջ։

ՎԱԼԱՆՍ.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները։— Տէր եւ Տիկին Սինապեան իրենց տղուն եւ աղջկան դպրոցական յա-ջողութեան առթիւ երկու հազար փրանք, Տէր եւ Տիկին Մարտիրոսեան իրենց աղ-ջկան արկածէ մը ազատուելուն առթիւ հազար փրանք։

Վարչութիւնը իր խորին շնորհակալու-թիւնը կը յայտնէ Պ. Ս. Քէփէնէկեանի եւ իր Թատերախումբին ներկայացման առ-թիւ (ի նպաստ Կ. Խաչին)։ Իսկ ցաւակ-ցութիւն կը յայտնէ Ճերանեան ընտանիքին-տանին, իրենց հօր եւ հօրեղբօր մահուան առթիւ։

ԽՄԲ.— Ժողովին յայտարարութիւնը ուշ մնացած էր։

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժինն տնօրէնը

Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով

ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԵՐՈՒՆԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Այն հայ գաղթականները որ ծերու-թեան մասնաւոր նպաստ կը ստանան եւ որոնց համար վերջերս նոր օրէնքով մը յաւելում եղած է, պէտք է ստանան ի-րենց բնակավայրի քաղաքապետութենէն, յատուկ հարցարաններ եւ ասոնցմով ներ-կայանան Հայկական գրասենեակ, 7 ռիւ Քոփեռնիկ, Փարիզ, առաւօտները 10-12, միասին բերելով իրենց անձնագիրը եւ վերջին ստացուած գումարին կտրոնը։

Այս ազդը առ այժմ չի վերաբերիր ա-նոնց որ թոշակ կը ստանան ընկերային ապահովութենէն։

Այն գաղթականները որ Փարիզէն դուրս կը բնակին, կրնան նոյնը կատարել թըղ-թակցութեամբ, ներփակելով վերոյիշեալ թուղթերը։ Անհրաժեշտ է հարցարանը ամբողջութեամբ լեցնել եւ ստորագրել, ինչպէս նաեւ իրենց անձնագրին պատճէ-նը կցել, վաւերացնել տալէ վերջ իրենց բնակավայրի ոստիկանութենէն եւ ղրկել հետեւեալ հասցէին։

J. ARTINIAN, 7, Rune Copernic, Paris (16e).

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Տիկին Ս. Ժամկոչեան իր մօր՝ Տիկին Վ. Սարտարեանի եւ Յ. Տարայեանի մահուան տարեդարձին առթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընէ.— Հայ Նախկին Ռազ-միկներու Միութեան 5000 Ֆր. (Ստա-նալ «Յառաջ»էն), «Յառաջ»ի բարգաւաճ-ման հազար փրանք եւ մէկ տարեկան «Յառաջ» Տիկին Արաքսի Յարութիւնեա-նի։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հայաստանէն Մուշի Ջիարէթ գիւղացի Մարգար Քերոբէ Տէմիրճեան կը փըն-տռէ իր հօրեղբօր տղաքը՝ Վահէ եւ Բագ-րատ։ Տեղեկացնել Երեւան Շահումեան 5րդ փողոց թիւ 6։

Նոյնպէս Երեւանէն Մուշի Խասգիւղա-ցի Հլենց Թաղոյի տղան Գարմէն կը փըն-տռէ իր հօրեղբայրները, Ամերիկայէն Ներսէս եւ Սողի Բոլէեաններ։ Տեղեկացնել Երեւան, Սպենդարեան փողոց թիւ 30, Գարմէն Բոլէեան Թադէոսեանի։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ․ասր, տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր․

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ — MARDI 13 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7730 — 32e ANNÉE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3541

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵՌ ՊՂՏՈՐ Է ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ ՂՐԿԵԼ

Վերջին լուրերու համաձայն, Խ. Միութիւնը եւ Եգիպտոս կը շարունակեն ջղամարտ մը մղել Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ դէմ: Մոսկուայի բոլոր թերթերը հրատարակեցին հեռագրական գործակալութեան մէկ յայտարարութիւնը որով Խ. Միութիւնը կ՚ազդարարէ թէ պիտի արտօնէ որ իր կամաւորները Եգիպտոս երթան եւ կռուին, եթէ օտար զինուորներ մնան հոն, հակառակ Ազգաժողովին որոշումներուն:

Մոսկուայի եգիպտական դեսպանատունը կը ծանուցանէ թէ շարունակ նամակներ կը ստանայ նոր կամաւորներէ, թէ արձանագրութիւնները բաց են եւ թէ կարեւոր թիւով կամաւորներ պիտի ընդունուին անձամբ: Նոյն աղբիւրին համաձայն, դեսպանատունը դիմումներ ստացած է քանի մը հազար կամաւորներէ: Յայտնի չէ թէ արդէն իսկ մեկնած կամաւորներ կա՞ն:

Եգիպտոս վերջին պահուն հաւանած է որ միջազգային ուժը ջրանցքի շրջանը մտնէ, համաձայն Ազգաժողովին որոշման:

Ազգաժողովին ոստիկանական ուժը երբ Եգիպտոս հասնի, պիտի համախմբուի եւ կազմակերպուի Սուէզի արեւմտեան ափին վրայ, հաւանաբար Քանթարայի եւ Իսմայիլիայի միջեւ:

Իրագեկ աղբիւր մը կը հաղորդէ թէ Եգիպտոս հետեւեալ պայմանները դրած էր նախապէս. —

1. Ազգաժողովին զինուորները պէտք է գրաւեն ջրանքին միայն մէկ մասը, այսինքն Փորթ Սայիտի խարիսխը, բռնելով անգլեւֆրանսական զօրքին տեղը: Անոնք պէտք չէ գրաւեն ջրանցքը մաքրելու գործով: 2.— Միջազգային ուժը պէտք է գրաւէ նաեւ իսրայէլ-եգիպտական զինադադարով հաստատուած սահմանագիծը: 3.— Միջազգային ուժը պէտք է քաշուի, անմիջապէս որ ներկայ տագնապը վերջանայ: 4.— Միջազգային ոստիկանութեան պէտք է մասնակցին միայն այն ազգերը որոնց համար հաւանութիւն կը յայտնէ Եգիպտոս: 5.— Միջազգային ոստիկանական ուժը պէտք չէ խախտէ Եգիպտոսի գերիշխանութիւնը:

Իրագեկներ դիտել կուտան թէ Մոսկուա կ՚օգտուի այս անորոշ կացութենէն, զարկ տալու համար իր քարոզութեանց՝ արաբական երկիրներու մէջ: Այս նպատակին կը ծառայէ կամաւորներ ղրկելու սպառնալիքը: Տարակոյս չկայ թէ երրորդ աշխարհամարտի մը վտանգը պիտի ծանրանայ, եթէ Խ. Միութիւնը ստուարաթիւ կամաւորներ ղրկէ, Ֆրանսացիները եւ Անգլիացիները Սուէզէն դուրս հանելու համար:

Նոյեմբեր 5ին երբ մարեշալ Բուլկանին կ՚առաջարկէր միացեալ ուժեր ղրկել Եգիպտոս, Այզընհաուըր անմիջապէս մերժեց: Այս անգամ ալ Ուաշինկթըն բացորոշապէս հասկցուցած է թէ ներկայ պարագաներուն մէջ նոր ուժեր ղրկել Եգիպտոս՝ կը նշանակէ բռնաբարել Ազգաժողովին ուխտը. հետեւաբար բոլոր անդամներուն պարտականութիւնը պիտի ըլլայ ընդդիմանալ այդպիսի ձեռնարկի մը:

Ուրիշ պարագաներ ալ կը հաստատեն թէ Խ. Միութիւնը միտք չունի գործնական քայլեր առնելու, մանաւանդ որ գիտէ Եգիպտոսի զինուորական կարողութիւնը, փոխադրութեանց դժուարութիւնները եւ ուրիշ խոչընդոտներ:

ԵԳԻՊՏՈՍ ԻՆՉ ԶԷՆՔԵՐ ՍՏԱՑԱԾ Է ՄՈՍԿՈՒԱՅԷՆ

Լոնտոնի թերթերը պաշտօնապէս կը ծանուցանեն թէ մէկ տարիէ ի վեր Խ. Միութեան կողմէ Եգիպտոսի ընծայուած զինուորական օգնութիւնը կը հասնի առնուազն հարիւր յիսուն միլիառ ֆրանքի: Մասնաւորապէս ղրկուած են հարիւր «Միկ» եւ յիսուն ռմբաձիգ օդանաւեր, 500 հրասայլեր, միջին եւ ծանր, ինչպէս եւ 400 – 500 թնդանօթներ, մասնաւոր գործիքներ՝ հրթիռներ արձակելու համար, երկու թորփիլահալածներ եւ չորս ականահաւաքներ:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, սուզանաւեր ալ պիտի ղրկուէին, ֆրանքեւանգլիական միջամտութենէն առաջ: Առնուազն հազար խորհրդային մասնագէտներ եւ մարզիչներ ղրկուած են Եգիպտոս: Մօտ 3 հարիւր Ռուսեր եւ Չեխեր Սուտան գացեր են անգլեւֆրանսական միջամտութենէն ետք: Ասոնց մէջ կը գտնուին օդաչուներ եւ մեքենագէտներ ալ: Միշտ նոյն աղբիւրին համաձայն, Սուրիան ալ զինուորական օգնութիւն ստացած է Խ. Միութենէն, քսան միլիառ ֆր. արժողութեամբ:

Նախապէս հաղորդուած էր թէ անգլեւֆրանսական ուժերը ոչնչացուցած են Եգիպտոսի օդատորմիղը: Նոր յայտարարութեամբ մը կը ճշդուի թէ Եգիպտոսի ռուսական ռմբաձիգ օդանաւերէն շատեր երկրէն դուրս թռած են, անգլեւֆրանսական յարձակումէն ետք: (Հաւանաբար Սուրիա եւ ուրիշ երկիրներ), բայց դաշնակիցները ոչնչացուցած են ռուսական գրեթէ բոլոր սաւառնակները:

× Միջազգային մամուլը ցնցալից յայտնութիւններ կը հրատարակէ Եգիպտոսի զինուորական պատրաստութեանց մասին: Այդ հրատարակութեանց համաձայն, անցեալ Սեպտեմբերէն ի վեր ամէն շաբթու Աղեքսանդրիա կը հասնէին քանի մը զինաբարձ նաւեր: Այդ զինամթերքին մէջ կը գտնուէին հարիւրաւոր թեթեւ կամ ծանր թնդանօթներ եւն.: Հաստատուած է թէ գարունէն ի վեր Ջրանցքի շրջանը վերածուած էր միջնաբերդի մը, սպառազինուած՝ Ռուսերու կողմէ: Սուրիա եւ Յորդանան ալ կը հետեւէին Եգիպտոսի օրինակին, Իսրայէլի պաշարումը լրացնելու համար: Սինայի եգիպտական պահակազօրքը եւ Կազայի դիրքը օրէ օր կը զօրանային նոր զէնքերով: Իսրայէլի կանխարգել գործողութիւնը եւ անգլեւֆրանսական միջամտութիւնը խանգարեցին եգիպտական ծրագիրները որոնք նախայարձակումի մը պիտի յանգէին:

Այս մասին փաստաթուղթեր գտնուած են ալժերիացի հինգ ղեկավարներու պայուսակներուն մէջ, ինչպէս կը հաւաստեն Լոնտոնի թերթերը. թէեւ Փարիզի մէջ լռութիւն կը տիրէ: Նոյն աղբիւրին համաձայն, ռուսերէն հրամաններ եւ նշանախօսքեր գտնուած են իսրայէլեան զինուորներու կողմէ: Կը կարծուի թէ Ռուսեր ալ կը գտնուէին եգիպտական զօրքին մէջ, եւ անմիջապէս փախան, համաձայն տրուած հրամանին:

× Ուաշինկթընէն կը հաւաստեն թէ Խ. Միութեան կողմէ Սուրիոյ տրամադրուած «Միկ» օդանաւերը մեծ թիւ մը չեն կազմեր, ամէն պարագայի մէջ 125էն վար են: Այս առթիւ երեք բացատրութիւններ կը տրուին: 1.— Կրնայ ըլլալ որ Եգիպտոսէն փախած օդանաւեր են: 2.— Թերեւս Խ. Միութեան կողմէ յանձնուած են համաձայն զինուորական օգնութեան պայմանագրի մը: 3.— Թերեւս ռուսական օդանաւեր են, ռուս օդաչուներու ղեկավարութեամբ, ինչ որ շատ աւելի ծանր պարագայ մը կը կազմէ:

Իսրայէլեան աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ 24 «Միկ» օդանաւեր եւ քանի մը ռմբաձիգներ Սուրիա հասած են ռուս օդաչուներով, վերջին օրերս, ինչպէս եւ ցամաքային պաշտօնեաներ ռատարներով:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԹԱՓԱՆՑՈՒՄԸ ԵՒ ԱՐԱԲՆԵՐԸ

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ այս միջոցին քաղաքը լեցուած է քաղաքագէտներով, զօրավարներով, լրագրողներով եւ առեւտրականներով, որոնք եկած են արաբական աշխարհին բոլոր մասերէն: Պատճառը այն է որ Լիբանանի կառավարութիւնը արտակարգ ժողովի մը հրաւիրած է արաբական երկիրներու վարիչները:

«Լը Մոնտ»ի թղթակիցը այս առթիւ դիտել կուտայ թէ երկրորդ աշխարհամարտէն ի վեր արաբ կառավարութեանց դասական քաղաքականութիւնն եղած է իրարու դէմ հանել այն մեծ պետութիւնները որոնք շահեր ունին Միջին Արեւելքի մէջ: Այսպէս, Անգլիոյ հանդէպ ցոյց տրուած բարեկամութիւնը հեռացուց Ֆրանսան, Մ. Նահանգները փութացին բռնել Անգլիոյ տեղը, իսկ ռուս. միջամտութիւնը կը սպառնայ փոխարինել ամերիկեան ազդեցութիւնը: Եգիպտոսի դէմ կատարուած արշաւանքը փոխեց այս կացութիւնը: Այժմ արաբ վարիչները հասած են Մոսկուայի հետ կատարուած գործակցութեան ծայրագոյն սահմանին: Աւելի անդին կը մնայ պարզապէս մտնել Խ. Միութեան շրջագծին մէջ: Հանրային կարծիքը չըմբռներ այս վտանգը: Խորապէս ազդուած՝ յարատեւ քարոզութենէ մը, ժողովրդային զանգուածները այն համոզումն ունին թէ չիք փրկութիւն արտաքոյ Մոսկուայի: Որո՞ւ պիտի հասկցնեն թէ մասամբ ան էր որ անխուսափելի դարձուց ներկայ փոթորիկը: Լիբանանեան թերթի մը տնօրէնը կ՚ըսէ. — «Եթէ Խ. Միութիւնը իր ամբողջ ելեւմուտքը ծախսած ըլլար արաբ. երկիրներուն օգնելու համար, պիտի չստանար այն արդիւնքը զոր կը քաղէ այսօր»:

Այժմ արաբ վարիչները կը ջանան դանդաղեցնել թափանցումը: Եւ քաղաքական ծրագիրներ կը մշակեն: Կ՚աշխատին նախ համոզել ժողովուրդը թէ ամերիկեան աջակցութիւնը նոյնքան արդիւնաւոր եղած է որքան ռուսականը: Հետեւաբար, պէտք չէ խնայել որեւէ ջանք՝ վերանորոգելու համար արաբական աշխարհին կապերը Արեւմուտքի հետ, Մ. Նահանգներուն միջոցաւ:

Երկրորդ, արաբ կառավարութիւնները կը կարծեն թէ Ազգաժողովը վերականգնած է իրենց համար, ուստի կրնայ դիւրացնել ամերիկեան օգնութիւնը:

Կարճ խօսքով, արաբական դիւանագիտութիւնը կ՚ուզէ մօտենալ ամերիկեան ճակատին, հետեւաբար եւ արեւմտեան Եւրոպայի:

× Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ Միջին Արեւելքի երկիրները թշնամական դիրք մը բռնելով հանդերձ Ֆրանսայի հանդէպ, որոշ խոհեմութեամբ կը շարժին: Յորդանանի կառավարութիւնը կը հաստատէ թէ յարաբերութիւնները խզուած են Ֆրանսայի հետ, եւ ամբողջական հակողութեան տակ առնուած են ֆրանսական կրթարանները: Իրաքի կառավարութիւնն ալ յարաբերութիւնները խզելէ ետք, պահանջած է Ֆրանսայէն փակել Պաղտատի մշակոյթի կեդրոնը: Բայց եւ այնպէս Պաղտատի Ֆրանսացիները միտք չունին հեռանալու, թէեւ Էր-Ֆրանս միջոցներ ձեռք առած է, ի հարկին պարպելու համար կիներն ու մանուկները:

× Փորթ Սայիտէն կը հեռագրեն թէ անգլեւֆրանսական ուժերը Նոյեմբեր 11-ին [illegible] ժամ Եգիպտացիներու կրակին ենթարկուեցան, եւ յետոյ պատասխանեցին, կրակ տեղալով լման մէկ ժամ:

× Նախագահ Այզընհաուըր մերժեց Զուլկերիոյ առաջարկը, որ կը թելադրէր Հինգերու ժողով մը գումարել տեւական խաղաղութիւնը ապահովելու համար: Նախագահը դիտել կուտայ թէ Ազգաժողովը լաւագոյն միջոցն է այդ պարտականութիւնը կատարելու համար:

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարութիւնը զեկոյց մը հրատարակեց որով Ամերիկացիներուն կ՚արգիլէ կամաւոր արձանագրուիլ Միջին Արեւելքի համար: Ուրիշ խօսքով, չուզեր որեւէ պատրուակ տալ Խ. Միութեան, որպէսզի կամաւորներ ղրկէ Եգիպտոս:

× Տեղական թերթերը կը հաւաստեն թէ վարչապետը միշտ անհրաժեշտ կը գտնէ ժողով մը գումարել Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն հետ, հակառակ Ուաշինկթընի չկամութեան:

× Փորթ Սայիտի եգիպտացի տնօրէնը կ՚ըսէ թէ միայն իր հիւանդանոցը երկու հազար եգիպտացի մեռեալներ գերեզման փոխադրեց կռիւներու ընթացքին, երկու օրուան մէջ: Ուրիշ բազմաթիւ մեռեալներ փոխադրուած են երկրորդ հիւանդանոցէ մը: Այժմ սովի վախ կը տիրէ քաղաքին մէջ:

× Իսրայէլի արտաքին նախարարը, Տիկին Կոլտա Մէյր, յայտարարեց թէ Սինայի անապատին մէջ ձեռք անցած են այնպիսի գաղտնի զէնքեր որոնք երբեք յայտնուած չէին նոյն իսկ արտադրող երկրին մէջ: Յետոյ բացատրեց թէ գնդ. Նասըր «ֆաշական դիկտատոր մըն է, սպառնալիք մը՝ աշխարհի համար: Ռուսիա կը փորձէ ատելութեան հունտերը ցանել աշխարհի այդ մասին մէջ, բարեկամութեան խաղողները քաղելու համար»:

× Սուրիոյ եւ Յորդանանի անթենները արշաւ մը սկսան Իսրայէլի, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի դէմ, թելադրելով երեքն ալ դուրս նետել Միջին Արեւելքէն:

× Հնդկաստանի վարչապետը, Նեհրու, խստօրէն քննադատեց Պաղտատի Ուխտը, պնդելով թէ ուղղուած է Խ. Միութեան դէմ եւ պատճառ կ՚ըլլայ որ այդ երկիրը միջամտէ Միջին Արեւելքի գործերուն մէջ:

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՆ ԸՆԿՃՈՒԵՑԱՒ ԿԱՐՄԻՐՆԵՐՈՒ ԿՐՈՒՆԿԻՆ ՏԱԿ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Տասնեւութ օր հերոսաբար մարտնչելէ ետք, Հունգարիա ընկճուեցաւ Խ. Միութեան վերադանց ուժերուն ծանրութեան տակ: Փեշթայէն վերադարձած առաջին լրագրողները կը հաստատեն այս եղերական ելքը: Տակաւին յայտնի չէ յեղափոխութեան զոհերուն թիւը. բայց առնուազն քսան հազար կը հաշուեն միայն Փեշթայի մեռեալները:

«Ն. Ե. Հէրըլտ»ի թղթակիցը, որ Փեշթայի ամերիկեան դեսպանատունը ապաստանած էր վերջին օրերը, Վիէննա հասաւ կիրակի օր եւ մռայլ գոյներով կը նկարագրէ մարտիրոս ժողովուրդին վիճակը: Այս առթիւ հերքելով յեղափոխութեան վերագրուած «ֆաշական – հակայեղափոխական» քսութիւնները, կ՚ըսէ թէ ամէն դասակարգէ եւ տարիքէ Հունգարներ, պարզ բանուորներ, հողագործներ, նոյնիսկ պատանիներ ոտքի ելան անզէն, կռուելու համար ռուսական հրասայլերուն դէմ եւ մեռան հազարներով: «Ազգ մըն էր որ կը կռուէր ազգի մը դէմ, եւ ոչ թէ դասակարգ դասակարգի

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՈՒՆ ԸՐՔԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ

ՀԱՅ ԽՍՀՄՈՒՄ ՈՒՍԱՆՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՄԵԾԱԳՈՒՅՆ ՔԱՆԱԿԸ ԱՊՐՈՒՄ Է ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ցաղ - տատեիտու տարեկան տոպրակներ։

Ֆայլ՝ Տոլիա Սուքիասի, ոչխարի տեր է։

«Ես ուզում եմ լինել ուսուցիչ։ Ես ուզում եմ, որ իմ աշակերտները ինձ սիրեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ հարգեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ վստահեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ հավատան։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ հետևեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ նմանվեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ընդօրինակեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ պաշտեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ աստված համարեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ...»

Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չուզեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չպահանջեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չխնդրեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չառաջարկեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չտան։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չվերցնեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չգնեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չվաճառեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չփոխանակեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չտեսնեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չլսեն։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չզգան։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ ոչ մի բան չմտած

ԱՎԱՏԱԿԵՆ

(ՓԱՏԱԿԱԿԱՆ ԱՀԿ, 364 - 400)

Ա. ՊԱՀԻ

10.— ՄԱՀԵՆԳՎԱՆՔՈՎ «ՅԱՌԱՋԱՊԱՀ»

Ի ՀԱՏՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՀՐԱՄԱՆՈՎ

Ի. Վ. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ, ՀՀ ԱՎԱԳ ԴԱՏԱՎՈՐ

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ, ՀՀ ԱՎԱԳ ԴԱՏԱՎՈՐ

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ, ՀՀ ԱՎԱԳ ԴԱՏԱՎՈՐ

Ա. ՍԱՀԱԿ

դէմ: Մասնակի կռիւներ կը շարունակ-ուին տակաւին: Աննկարագրելի է առեւրեւթիւնը Ռուսերուն եւ փոքրաթիւ բնիկ Համայնավարներուն դէմ. այն աստիճան որ, այլեւս չեն վախնար լրտեսներէն: Կարմիր Խաչի պաշտօնեաները 25.000 կը հաշուեն մեռեալներուն թիւը՝ Փեշթայի մէջ: Մեծ մասով Հունգարներ են, բայց Ռուսերու կորուստն ալ քանի մը հազար կը հաշուեն: Զոհերուն մէջ կան շատ մը կիներ եւ մանուկներ:

«Ռուսերը կրցան այսքան շուտ յաղթել երկու պատճառներով, — Առաջին՝ Հունգարիան ողողած էին իրենց զինեալ ուժերով: Նոյեմբեր երեքին, երբ քիչ-շատ անկախ կառավարութիւն մը կը գործէր տակաւին, պաշտօնական աղբիւրներ կը խօսէին 4600 հրասայլերու մասին, իսկ հազար հատ ալ սահմանը անցնելու վրայ էին: Տասնըհինգէն քան ռուսական զօրաբաժիններ խուժած էին երկրին մէջ, գրաւելով ճամբաները եւ սահմանները: Անուղղակի 200.000 ռուսական զինուորներ կը մասնակցէին կռիւներուն, այսինքն նախորդին տասնապատիկը: Այս ուժերը գործեցին վայրագօրէն, նորէն սարկացնելու համար արբանեակ երկիրը որ անկախութիւն եւ չէզոքութիւն կը պահանջէր»:

Ապստամբութեան խորտակումէն վերջ, Քատարի խամաճիկ իշխանութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակեց, որով կը խոստանայ բանակցիլ Խ. Միութեան հետ, սովետական ուժերու հեռացման մասին: Միեւնոյն ատեն կը յայտարարէ. — «Ըմբոստութիւնը ջախջախուեցաւ ամբողջ երկրին եւ մայրաքաղաքին մէջ, թէեւ փոքր խումբեր եւ զինեալ անհատներ կը շարունակեն խանգարել բարեկարգութիւնը, կրակ բանալով: Խաղաղութիւնը եւ աշխատանքը ամբողջովին վերահաստատուած են երկրին մէջ, բայց տակաւին ոչ բոլորովին՝ Փեշթայի մէջ, ուր զինեալ խումբեր նկուղներու մէջ կը պահուին ցերեկը եւ դուրս կ՚ելլեն միայն գիշերը: Հակայեղափոխութեան մնացորդները լուծարքի պիտի ենթարկուին երկու-երեք օրէն»:

Վարչապետը միջանկեալ կը խոստովանի թէ հինգշաբթի եւ ուրբաթ քանի մը կառախումբեր եւ կայարաններ յարձակման ենթարկուեցան եւ աւարի տրուեցան եւ թէ Օթէլ Ռուայեալը հրկիզուեցաւ: Յետոյ կ՚ըսէ թէ Նակիի կառավարութեան անդամները «լիովին համաձայն են Եանոս Քատարի յեղափոխական ծրագրին եւ կ՚ուզեն սերտօրէն գործակցիլ նոր կառավարութեան հետ»: Ոմանք այս յայտարարութենէն կը հետեւցնեն թէ Նակի նորէն իշխանութեան գլուխ պիտի անցնի, վստահութիւն ներշնչելու համար: Քատար այս պարագան ալ նախատեսելով կ՚ըսէ. — Հունգարիոյ մէջ մարդիկ կան որ կը վախնան թէ պիտի վերահաստատուին նախկին համայնավար կուսակցութեան մեթոտները: Ղեկավարներուն մէջ չկայ մարդ մը որ այդպէս գործել ուզէ, վասն զի եթէ ուզէր իսկ, պիտի սրբուէր զանգուածներուն կողմէ»:

× Վերջին պահուն հասած հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ բուռն կռիւներ ծագած են Կիւրի նահանգին մէջ որ ըմբոստութեան միջնաբերդն եղած էր: Պետական անթելը կը ծանուցանէ թէ Փեշթայի հիւսիսակողմը ապստամբները խզած են հաղորդակցութիւնները, կասեցնելով ուտեստի փոխադրութիւնը: Տունափանթէլէի մէջ ապստամբները ետ մղած են սովետական հեծելազօրքին յարձակումը եւ կը սպառնան պայթեցնել քաղաքին պողպատի գործարանը: Գործադուլը չէ վերջացած:

× Նիւ Եորքի մէջ հազար Հունգարացիներ, Ուկրայնացիներ, Խրուաթներ, Սերպեր եւ Հայեր ցոյց մը կատարեցին Ազգաժողովին խորհրդային պատուիրակութեան կեդրոնին դէմ, աղաղակելով, — «Հեռացէ՛ք Հունգարիայէն, մարդասպաննե՛ր»: Հինգ հարիւր ոստիկաններ կը հսկէին բարեկարգութեան: Ջերբակալուեցաւ աղջիկ մը որ քար նետած էր խորհրդային հաստատութեան վրայ:

Խ. Միութեան արտաքին նախարարը, Շեպիլով, Նիւ Եորք հասած ատեն, մարդ մը պոռաց օդակայանին մէջ, — «Տեղդ գնա, մարդասպա՛ն»:

× Ռումբ մը պայթեցաւ Հռոմի խորհրդային առեւտրական հաստատութեան պարտէզին մէջ:

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ ահաբեկումները կը շարունակուին: Վերջին տասը օրերու միջոցին 13 Անգլիացիներ սպաննուեցան եւ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի սանուհիներու եւ Նոր Սերունդի 18 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 3ին, ռիւ Ժէի սրահին մէջ:

Կը նախագահէ Ընկ. ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆ-ԿԻՒԼԵԱՆ:

Կը խօսի Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին: Գեղջկական պարեր, զոյգ պար, մեներգ եւ արտասանութիւններ:

Դպրոցին աշակերտներու կողմէ երգախառն պատկերներ եւ խմբերգներ:

Հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընկերահամակրական խնջոյք, յարակից փոքր սրահին մէջ:

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ Մարսէյլի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Դեկտեմբեր ութին: Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մատլէն Եավէր վերսկսած է իր դաշնակի դասաւանդութիւնները:

Ժամանակի խնայողութիւն, հոկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արադաշարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ՚ուզեն տիրանալ երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանոնագրով, դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7, Սթիւտիօ, 17 ռիւ Ֆլէկրէ, Ա. յարկ, Մարսէյլ:

(FESTIVAL)

ԵՐԳԱՊՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ Է

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ

«Զանազան ժամանակներու եւ զանազան երկիրներու» ծիսական երաժշտութեան նուիրուած երգապնակները (միքրօսիյօն):

Լիտիա Կարինի գօնթր-ալթօ հարուստ ձայնին կ՚ընկերանան «Մարթինօ»ի ալիքները, ինչպէս նաեւ հարուածային երաժշտական գործիքները (բերգիւսիոն), որոնք կը ստեղծեն երաժշտական դիւթիչ մթնոլորտ մը:

Այս երգապնակով երաժշտական հաճելի պտոյտ մը կը կատարէք հինաւուրց Արեւելքը (Հայաստան, Սուրիա, Արաբիա, Բաբելոն, Հնդկաստան, Հասարակածային Ափրիկէն, Միջին դարու Ֆրանսան եւ Սպանիա, հին Աթէնքը, Կեղտերու երկիրը (Սկովտիա) եւ վերջապէս Պրազիլիա եւ Հարաւային Ամերիկա:

Փափաքողները կրնան իրենց ապսպրանքները ուղղել երգապնակի բոլոր վաճառատուները հետեւեալ ըէֆէրանսով.

DISQUES FESTIVAL «MUSIQUE RITUELLE» A TRAVERS TEMPS ET PAYS - F. L. D. 88

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԱՄԱՍԻՈՅ Հայր. Միութեան (Մարսէյլ) տարեկան մեծ պարահանդէսը, 1 Դեկտ., շաբաթ գիշեր, Ալհամպրայի շքեղ սրահներուն մէջ:

Ֆրանսայի մը վիրաւորուեցաւ:

ՆՈՅ. 11Ի ԶԻՆԱԴԱԴԱՐԻՆ տարեդարձը տօնուեցաւ կիրակի օր, սովորական հանդիսաւորութեամբ:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼԸ փառաւոր յաղթանակ մը տարաւ կիրակի օր, երեքի դէմ վեց կէտով պարտութեան մատնելով Պելժիան: Այս վեց կէտին հինգը նշանակեց Սիդովսքի: Սակայն Մարսիլիոյ մէջ մրցակից «Իտալական Յոյսերը» յաղթեցին «Ֆրանսական Յոյսերուն» 0ի դէմ 3 կէտով: Պելժիոյ Բ. խումբը յաղթեց Ֆրանսայի Բ. խումբին 0ի դէմ 3 կէտով:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի գիշեր, Քաֆէ Քառէի վերնայարկը: Դասախօսն է Պ. Հայկ Պէրպէրեան: Նիւթը՝ «Հայերը Օսմանեան տիրապետութեան տակ»: Մուտքը ազատ է:

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի:

Այս շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն տիւ Ռուա Ռընէ (6 ռիւ տը լ՚Արպրը):

Կը նախագահէ Պ. ԹՈՐՈՍ ԿՏԻԿԵԱՆ

Կը խօսի Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին.— Տիկին Արմաղանեան (երգ), Օր. Ակինեան (դաշնակ), Օր. Արմաղանեան (պար), Պ. Մուրաֆեան (ֆանթէզի), Պ. Քէնտիրեան (արտասանութիւն), Պ. Յարութիւնեան (ֆանթէզի): Մկրտիչ Պօղոսեանի (փարիզէն, երգ):

Հայկական պարեր Տիւրկէրեան քոյրերու կողմէ: Նուագ Պ. Պարոյրի կողմէ:

Կը ցուցադրուի գունաւոր գեղեցիկ ժապաւէն մը՝ «ԺԱՄԱՆՑ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ»:

Վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի հանդէսի պահուն:

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ եւրոպական պարեր Օրքէսթր ՌԸՆԷ ՏԱՆԻ:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

«ՆԻՋԱԿԱՄԱՐՏ ՇԱՒԱՐՇԱՆԱՅ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ»

Գրեց՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գին 800 փրանք

Դիմել հեղինակին կամ «Յառաջ»ի:

*

ՁԷՆՔԻ ՏԱԿ

Արձակ էջեր

Գրեց

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՍՐԱՊԵԱՆ

Տպագրութիւն՝ Վենետիկ-Ս. Ղազար 1956

ԳԻՆ 500 ՖՐ.

Դիմել «ՅԱՌԱՋ»ի

*

«ԼՈՒՍԱԲԵՐԴ»

Գրեց՝ Ն. Պէշիկթաշլեան, պատկերազարդ, 240 էջ: Գին 1000 Փրանք: Հրատ. Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութեան: Դիմել հեղինակին,

52, Rue de Strasbourg, Vincennes (Seine).

●

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆՔ

Գրեց ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ

Գին 500 Փրանք: Դիմել «Յառաջ»ի:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիփան-Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօռի սրահը:

***

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Բացակաները նկատի կ՚առնուին:

ԿԱՊՈՅՏ Խաչի Մարսէյլ քաղաքի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Նշան Շահպալեանէ երկու հազար փրանք իր ապաքինման առթիւ:

Վարչութիւնը շուտափոյթ առողջութիւն կը մաղթէ Պ. Արամ Շեխիկեանի, որ գործողութեան մը ենթարկուած էր:

ԿԱՐԵԼԻ Է ՏԱԿԱՒԻՆ ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐԻՆԱԿ ԳՏՆԵԼ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

երկու վէպերէն —

«ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ»

ԵՒ «ՅԱՐԱԼԷԶՆԵՐՈՒ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

Երկու հատորը միասին 1500 Փրանք:

Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ Թատրոնը Կեդր. Ֆրանսայի մէջ:

ՎԱԼԱՆՍ.— Նախաձեռնութեամբ Ազգային Միութեան, շաբաթ գիշեր, 15 Դեկտեմբեր, (Քաղաք. Թատրոն):

ԼԻՈՆ.— Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին: Կիրակի ցերեկ, 15 Դեկտեմբեր, (Ֆրանսուա Քոփէ):

ՇԱՒԻԼԻ ՄԱՏՈՒՌԻՆ ՀԱՄԱՐ

Տիկին Հեղինէ Երեմեան իր զաւկին մահուան Գ. տարելիցին առթիւ երկու հազար Փր. կը նուիրէ Շաւիլի եկեղեցւոյ շինութեան:

Ստանալ «Յառաջ»էն:

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ՝

Հսկող մը Մխիթարեան վարժարանին համար: Դիմել վարժարանը,

26, Rue Troyon Sèvres

Հսկող ուսուցչուհի մը Դպրոցասէրի համար, իբրեւ գիշերօթիկ:

Դիմել անմիջապէս, 1 Պուլվ. տիւ Նօր, Ըէնսի-փավիյեօն, մեթրօ Փանթէնէն առնել, 146 հանրակառքը: Ամէն կէսօրէն առաջ:

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ

Պատրաստուած եւ լուրջ երիտասարդ մը (23էն 40 տարեկան, զինուորութենէ ազատ), հաստատուն եւ ապագայ ունեցող գործի մը համար:

Մանրամասնութեանց համար դիմել անձամբ «Յառաջ»ի: Գաւառէն գրել նոյն հասցէին, տալով քիւրիքիւլոմ վիթէն (կենսագրական տեղեկութիւններ):

***

Ծախու է Թրիքոյի աշխատանոց մը ամբողջ կազմով, դիմել նաեւ «Յառաջ»ին:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՈՐԲԱԽՆԱՄԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 18 ԿԻՐԱԿԻ, ԺԱՄԸ 16ԷՆ 24

GRAND HOTEL

ՅԱՅՏՆԻ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՊԱՐՈՒՀԻ

ԼԱՈՒՐԱ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

Կուտայ իր անդրանիկ պարի երեկոյթը մասնակցութեամբ՝

ՄՈՐԻՍ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ

եւ ՆԱՅԻՐԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ղեկավարութեամբ

ԳԷՈՐԳ ԵԱՆՊԵԿԵԱՆԻ

Չորեքշաբթի, 14 Նոյեմբեր, ժամը 20.30ին

Théâtre International, 21 Bd. Jourdan (Métro Cité Universitaire)

Տոմսերը 500, 300, ուսանող 150: Դիմել Սարգսեան գանձապահներուն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 88-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
14
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
•
MERCREDI
14 NOVEMBRE
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7731 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3542

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՓՆԱՑՈՂՆԵՐԸ ԱՐԹՆՑԱՒ

•

Հարկ եղաւ որ թնդանօթը գոռայ եւ բոպայի սրտին վրայ եւ ժողովուրդ մը ճղմուի արեան ճապաղիքներու մէջ, որպէս զի ընդոստ արթննայ ազատ աշխարհին մտաւորականութիւնը :

Անշուշտ ամէնքն ալ յանցաւոր չէին :

Եւ սակայն , բազմութիւն մը կը կազմէին քնացողներն ու քնացնողները, միամիտներն ու կեղծարարները:

Վարագոյրը պատռեցաւ տարաբախտ Հունգարիոյ ղրադէտներուն լեզուապատառ կոչին վրայ, որ կը հաղորդուէր Նոյ. 4-ին, ռատիօ - Քոշուտի միջոցաւ (ապըս - տամբներուն կայանը).

— *Սիբելի ունկնդիրներ, հիմա պիտի լսէք հունգար գրագէտներու Դաշնակցութեան յայտարարութիւնը, ուղղուած՝ բովանդակ աշխարհի գրագէտներուն, գիտուններուն, բոլոր գրական եւ ակադեմական ընկերակցութեաց, ամբողջ աշխարհի մտաւորականութեան. օգնութի՛ւն: Ժամանակը շատ կարճ է: Գիտէք անցուդարձը: Օգնեցէ՛ք Հունգարիոյ, Օգնեցէ՛ք հունգար ժողովուրդին: Օգնեցէք գրագէտներուն, գիտուններուն, բանուորներուն, գիւղացիներուն: Օգնեցէք մեր ուսումնական աշխատաւորներուն : Օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն ...»:*

Թերթերը կը գրեն թէ կոչը կրկնուեցաւ երեք անգամ, անգլերէն, գերմաներէն եւ ռուսերէն :

Եւ այնուհետեւ լռութիւն ...

Ահազանգը տարածուեցաւ աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ: Բողոքի ձայներ լսուեցան եւ հանրագրութիւններ հաւաքուեցան աշխարհահռչակ դէմքերու սոսկրագրութեամբ :

Սրտառուչ կոչեր հրատարակուեցան առանց հոսանքի խորութեան :

Տեղի ունեցան ղղրդապին հրաժարում – ներ եւ մերկացումներ :

Կրակէ խօսքեր արտասանուեցան Ֆ. Միւութեան, համայնավար կուսակցութեան վարիչներուն, ծրագրուած եւ գործադրուած բարբարոսութեանց դէմ :

Մէկ խօսքով՝ համաշխարհային յուզում : Ցասում : Պոռթկում եւ ընդվզում, ինչպէս կը կարդաք օրը օրին :

Եւ համազարկը չէ դադրած տակաւին , սկսելով Եւրոպայէն ու մասնաւորապէս այս երկրէն, ուր ամբողջ մտաւորական դասը իրարանցումի մատնուած է :

Ոչ միայն խղճմտանքի ձայներ կը լսուին, այլեւ խոր ցնցումներ :

Լայն ճեղքեր բացուած են արդէն այն չարքերուն մէջ որ կը կոչուին «յառաջդիմական» (պրոգրեսիւ):

Բողոքի կոչերը ստորագրողներուն մէջ կան դէմքեր որոնք չդոհացան միայն իրենց անունները արձանագրելով , այլեւ պարտք սեպեցին իրենց տեսակէտները պարզել հրապարակաւ: Առանց վերապահութեան կամ ծածկամտութեան :

Այդ բացատրութիւններէն մէկը պիտի կարդաք այսօր : Ուրիշներ ալ՝ յաջորդաբար: Մէկը միւսէն վրդովիչ :

Որքան ալ ուշ մնացած լլլան, խորապէս կազդուրիչ է այս երեւոյթը :

Ահաւասիկ ականաւոր փիլիսոփան , « Գոյապաշտութեան » հեղինակը , Ժան-Փօլ Սարթր, որ կը խոստովանի թէ Փեշթայի մէջ ռուսական հրապայլերու յարձակումը հետեւանք է «տասներկու տարուան ահուսարսափի եւ անբանութեան »:

Ահաւասիկ համալսարանի դասախօս մը, Ժ.Ֆ. Ռոլան, գործօն համայնավար, որ հրապարակաւ կը յայտարարէ թէ «կուսակցութեան ղեկավարութիւնը ահռելի պատասխանատուութիւն մը կը ստանձնէ, չարունակելով ստել, քողարկել, խաբել»: Կը խօսի կեղծիքի, հաւատաքննութեան, վարդապետական «սքլերոզ»ի մասին :

Ուրիշ պերճախօս երեւոյթներ ալ: Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՋՕՐԱՄԱՍԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

•

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ԸՆԴՀ. ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՆ ԱԼ ԳԱՇԻՒԲ Կ'ԵՐԹԱՑ

Եգիպտոսի կառավարութիւնը վերջնա-պէս հաւանութիւն յայտնած ըլլալով , Ազգաժողովին առաջին զօրամասը ցամաք ելած պիտի ըլլար երէկ, երեքշաբթի :

Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ զնդ. Նասը եւ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը հետեւակ համաձայնութիւնը կնքած են.—

1. Անհրաժեշտ է եգիպտոսի հաւանութիւնը, ուէ երկրի զօրքին մասնակցութեան համար :

2. Անհրաժեշտ է եգիպտոսի հաւանութիւնը իւրաքանչիւր զօրամասի մուտքին կամ առաքման համար :

3. Անհրաժեշտ է եգիպտոսի հաւանութիւնը՝ միջազգային ուժերու տեղաւորման մասին :

4. Ազգաժողովին ուժերը պիտի քաշուին անմիջապէս, երբ եգիպտոս հրամայէ :

4. Ազգաժողովին ուժերը պիտի քաշուին Սուէզի չրջանէն անմիջապէս որ անգլեֆրանսական ուժերը հեռանան: Անոնք պէտք է տեղափոխուին եգիպտոսի և Իսրայէլի սահմանագծին վրայ :

Ազգաժողովի ուժերուն հրամանատարը, զօր. Պըրնս առջի օր մէկ ժամուան տեսակցութիւն մը ունեցաւ զնդ. Նասրի եւ արտաքին նախարար Մահմուտ Ֆաուզիի հետ, վերոյիշեալ համաձայնութեան կընքումէն վերջ : Իսկ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը պաշտօնապէս հաստատելով համաձայնութիւնը, յայտարարեց թէ ինքն ալ Գահիրէ պիտի մեկնի անմիջապէս, կարգ մը մանրամասնութիւններ ճշդելու համար: Կը յուսայ եգիպտոս հասնիլ հինգշաբթի եւ Նիւ Եորք վերադառնալ կիրակի: Պիտի հանդիպի նաեւ Իտալիա, ուր համախմբուած են Ազգաժողովին ուժերը (Քափոտիչինօ):

Առաջին զօրամասը ճամբայ պիտի ելլէր երէկ, երեքշաբթի, դուխերիական օդանաւերով: Առաջին զօրամասը կը բաղկանայ 200 – 250 դինուորներէ, զոր տրամադրած են Տանըմարքա, Նորվեկիա եւ Քոլոմպիա: Մեկնումի հրամանը տուած էր Ազգաժողովին քարտուղարը, ժամն ալ ճշդելով :

Արդէն Գահիրէ հասած են հինգ դէտեր (դիտող) , դևխաւորութեամբ ամերիկացի դնդապետի մը : Ուրիչ հինգ դէտեր ալ Երուսաղէմ կը սպասուին :

50.000 ՌՈՒՍ ԿԱՄԱՒՈՐ ...

Մոսկուայի եգիպտական դեսպանը կը ծանուցանէ թէ աւելի քան չիսուն հազար խորհրդային քաղաքացիներ կամաւոր արձանագրուած են կռուելու համար եգիպտոսի մէջ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի դէմ : Դեսպանը բացատրեց թէ կամաւորներէն ոչ մէկը եգիպտոս կը գտնուի տակաւին եւ թէ իր պաշտօնն է գահիրէ ղրկել խնդրագիրները, կարելի եղածին չափ չուտ: Արձանագրութիւնները կը կատարուին Մոսկուայի հաւանութեամբ: Երբ թղթակիցները դիտել տուին թէ 50 հազար կամաւորներ արձանագրուած են Ինդոնեզիոյ, 250.000 ալ Չինաստանի մէջ, համաձայն խորհրդային տեղեկութեանց, դեսպանը պատասխանեց ,— Մենք աւելի շատ դիմումներ ըստացած ենք այստեղ քան Ինդոնեզիոյ մէջ, բայց ոչ այնքան որքան Չինաստանի մէջ» :

Ձմբորդի մը տեղեկութեանց համաձայն, կամաւորներ կ'արձանագրուին Ափղանիստանի մէջ ալ որ լայն օժանդակութիւն կը ստանայ Ֆ. Միութենէն: Դպրոցներու աշակերտներն անգամ կ'արձանագրուին: Շարժումը տարածուած է նաեւ լեռնային ցեղախումբերու մէջ :

Խորհրդային մամուլը կը չարունակէ հանրային կարծիքը զրդռել «եգիպտոսի վրայ կատարուած նախայարձակման դէմ»: Կուսակցական պաշտօնաթերթը , «Փրաւտա», ամբողջ էջեր կը նուիրէ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի դէմ ուղղուած գրութեանց, պահանջելով ա-նոնց զօրքին հեռացումը :

× *Իրաքի կառավարութեան մէկ ներ-կայացուցիչը դեկուցում տալով անթելին վրայ, զգուշութեան հրաւէր ուղղեց ա-րաբական երկիրներու պաշտօնատարնե-րուն, խորհրդային մասնագէտներու եւ կամաւորներու ընդունելութեան մասին : Այս առթիւ ըսաւ .— « Արաբական երկիրներու բոլոր անկեղծ վարիչները պարտաւոր են կարելին փորձել, անհետացնելու համար պատերազմի ստուերը իրենց երկիրներուն մէջ եւ խուսափելու այն պատճառներէն որոնք կրնան տեղի տալ այդպիսի պատերազմի մը: Պարտաւոր են խուսափիլ այնպիսի արարքներէ որոնք միայն վնաս կը պատճառեն իրենց երկիրներուն, այլապէս պիտի դառնան դիւրին որս երկու հակամարտ ճակատներէն մէկուն կամ միւսին »:*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

•

Ուշինկթընէն կը հեռագրեն թէ հաւանական է որ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վարչապետները մինչեւ երկու չաբաթ մաս-նաւոր տեսակցութիւն մը ունենան նախագահ Այզընհաուըրի հետ, իրենց քաղաքականութիւնը յարմարցնելու համար Միւնիխեան արշաւին դէմ դէպի Միջին Արեւելք եւ Ափրիկէ : Այզընհաուըր կը նախընտրէ սպասել մինչեւ Նոյեմբերի վերջը, որպէս զի Ազգաժողովին ոստիկանական ուժը ժամանակ ունենայ գործելու եւ կացութիւնը որոշապէս պարզուի Միջին Արեւելքի մէջ :

Փարիզի ամերիկեան դեսպանը Պ. Կի Մոլէի յանձնեց Այզընհաուըրի մէկ նամակը, որ կը պարզէ Մ. Նահանգներուն տեսակէտը օրուան հրատապ հարցերու մասին: Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վարչապետները երկու չաբաթէ ի վեր կը յիշեցնեն թէ անհրաժեշտ է Երեք Մեծերու ժողով մը գումարել Ուշինկթընի մէջ : Ամերիկան միշտ կ'առարկէ թէ Միջին Արեւելքի եւ Հունգարիոյ խնդիրները ամէն բանէ առաջ կը վերաբերին Ազգաժողովին. հետեւաբար պէտք է ամէն պատեհութիւն ընծայել, որպէսզի կարենայ գործել արդիւնաւորապէս, ինչպէս եղաւ Քորէայի եւ Իրանի տագնապներուն առթիւ: Ցոյց տալ թէ Մ. Նահանգները տեսակէտի տարբերութիւններ ունին Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ, արաբական խնդիրնե-րու մասին: Եւ վերջապէս, Մ. Նահանգներ կ'ուզեն յետաձգել խորհրդաժողովը, որպէսզի պարպուած ըլլան անգլեֆրանսական զինուորները, օդանաւերը եւ հրացայլերը Սուէզի չրջանէն :

ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ՃԱՌԸ

Պ. Կի Մոլէ առջի օր ճառ մը խօսելով հեռատեսիլին առջեւ, պաշտպանեց անգլեֆրանսական գործողութիւնը եգիպտոսի դէմ: «Եգիպտոսի մէջ մենք անմիջական դիմադրութիւն մը պահանջեցինք: Պէտք է երկար ժամանակ անցնի, դնահատելու համար անցուդարձը : Արաբական կառավարութիւնները եւ նոյն իսկ Ֆ. Միութիւնը այժմ դիտեն թէ ինչ կ'արժէ իրենց դինակիցը : Մենք չենք ղղջար մեր ըրածին համար: Մանաւանդ որ , երեւան հանեցինք Ֆ. Միութեան սողոսկումը Միջին Արեւելքի մէջ: Մինչ պատրաստութիւնները կը գարդանային ատոմերկրեայ գործունէութեամբ, ամիսներէ ի վեր, մենք տակնուվրայ ըրինք ամբողջ մրջիւններու բոյն մը: Ազգաժողովին ուղղութիւն: Շարժումը տարածուած է նաեւ լեռնային ցեղախումբերու մէջ :

Խորհրդային մամուլը կը չարունակէ հանրային կարծիքը զրդռել «եգիպտոսի վրայ կատարուած նախայարձակման դէմ»: Կուսակցական պաշտօնաթերթը , «Փրաւտա», ամբողջ էջեր կը նուիրէ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի դէմ ուղղուած գրութեանց, պահանջելով ա-նոնց զօրքին հեռացումը :

× *Իրաքի կառավարութեան մէկ ներ-կայացուցիչը դեկուցում տալով անթելին վրայ, զգուշութեան հրաւէր ուղղեց ա-րաբական երկիրներու պաշտօնատարնե-րուն, խորհրդային մասնագէտներու եւ կամաւորներու ընդունելութեան մասին : Այս առթիւ ըսաւ .— « Արաբական երկիրներու բոլոր անկեղծ վարիչները պարտաւոր են կարելին փորձել, անհետացնելու համար պատերազմի ստուերը իրենց երկիրներուն մէջ եւ խուսափելու այն պատճառներէն որոնք կրնան տեղի տալ այդպիսի պատերազմի մը: Պարտաւոր են խուսափիլ այնպիսի արարքներէ որոնք միայն վնաս կը պատճառեն իրենց երկիրներուն, այլապէս պիտի դառնան դիւրին որս երկու հակամարտ ճակատներէն մէկուն կամ միւսին »:*

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ՄԷՋ

★

ԽՐՈՒՇՁԵԻ ՓԵՇԹԱ ԿԵՐԹԱՑ

Վերջին լուրերու համաձայն ըմբոստները կը չարունակեն իրենց յուսահատական պայքարը սովետական բռնակալութեան դէմ, այս անգամ ամուր կառչելով ընդհանուր գործադուլին: Եանոս Քատարի խամաճիկ իշխանութիւնը կը քանակցի նայրդ վարչապետ Նակիի հետ, երբ մը դանելու համար: Նակի եւ իր կառավարութեան կարդ մը անդամները նոյնպէս դեսպանատունը ապաստանած են: Սովետական պահակները թոյլ չեն տար որ արեւմտեան թերթերու թղթակիցները ապատ չարժին:

Մոսկուայէն պատուիրակութիւն մը ճամբայ ելած է դէպի Փեշթա, դևխաւորութեամբ Խրուշչեւի, որուն կ'ընկերանան կեդր. կոմիտէին Բ. քարտուղարը , Սուսլով, փոխ – վարչապետ Ա. Միկոյեան եւ ուրիշներ: Կ'ըսուի թէ այս պատուիրակութիւնը օդակայանէ մը մայրաքաղաք հասած է 15 ինքնաչարժներով :

Կռիւները կը չարունակուին զանազան վայրերու մէջ : «Հունգարիոյ ռազմիկ ըմբոստութիւնը» թուդիկներ կը գրուէ, պահանջելով օտար ուժերու հեռացումը եւ Նակիի կառավարութեան վերահաստատումը : Կոչը մասնաւորապէս կը թելադրէ .— « Մի՛ աշխատիք բռնագրաւիչներու եւ ապօրէն կառավարութեան հրամանին տակ: Մենք մեր պարէնը բաժնելով պիտի օդնենք իրարու եւ պիտի չարունակենք ընդհ. գործադուլը: Ցոյց տանք թէ այս ճակատագրական օրերուն ազգը միացեալ ուժ մը կը ներկայացնէ : Վտանգուած են մեր ազատութիւնը եւ պատիւը: Իովանդակ աշխարհի աչքերը մեր վրայ յառած են: Մենք տեղի պիտի չտանք » :

× *Ազգաժողովը որոշած էր մասնաւոր դէտեր ղրկել, կացութիւնը քննելու համար : Ընդհ. քարտուղարն ալ կ'ուղէր Հունգարիա կամ մօտակայ վայր մը երթալ: Հունգարիոյ խամաճիկ իշխանութիւնը հեռագիր մը ուղղելով Ազգաժողովին, կը մերժէ ընդունիլ որ դէտեր զան քննութիւն կատարեն : Կ'ընդունի միայն մարդասիրական օդնութիւնը եւ ուտեստի առաքումը : Եւ նորէն կը յիշեցնէ թէ միայն հունգարական կառավարութիւնը իրաւասու է —եւ ոչ թէ Ազգաժողովը — բանակցութիւններ կատարելու , որպէս զի հեռանայ խորհրդային զօրքը «որ Հունգարիա եկած էր բարեկարգութիւնը եւ անդորրութիւնը վերահաստատելու համար » :*

× *Երէկ բողոքի ցոյց մը տեղի ունեցաւ Զմեռնային մարզարանին մէջ, Ֆրանսացի ժողովուրդին զայրոյթը յայտնելու համար Հունգարիոյ մէջ գործուած անթոյլատրելի ոճիրին դէմ »:*

Համայնավարներն ալ ուրիչ ցոյց մը կազմակերպած են, նախաձեռնութեամբ Աչխատանքի Դաշնակցութեան, զոր հրամայած է ընդհ. գործադուլ սարքել ամբողջ Ֆրանսայի մէջ :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԼՐԱԴՐՈՂ մը գոհ զնաց իր պարտականութեան, այս անգամ Սուէզի ջրանցքին մէջ: Ժան Ռուա, « Փառի – Մաչ»ի թղթակիցը, երբ կառքով կը սուրար Քանթարայի ճամբուն վրայ: Ծնած էր 1921ին: Այս երկրորդ աչխատակիցն է որ կը կորսնցնէ Մաչ, մէկ չաբթուան մէջ: Առաջինը , Փեարպլինի, մեռաւ Փեչթայի մէջ ստացած վէրքերուն հետեւանքով: Ժանի անգլիացի ընկերն ալ սպաննուեցաւ :

ՄԵԼՊԸՐՆԻ (Աւստրալիա) Ոլիմպիական հանին մասնակցող հունդար ըմբիչները պատռեցին կարմիր դրօշը, անոր տեղ պարզելով 1848ի ազգային դրօշը, սեւ եռիդներով, իբրեւ սուգի նչան: Իրենց դէեսաներուն վրայ կարուած կարմիր աստղն ալ նետեցին :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

•

Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Խորհրդարանի որոշումը Գեղարվեստի տոնակատարության մասին

Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Խորհրդարանը որոշում է.

1. Հաստատել Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Խորհրդարանի նախագահության հետևյալ որոշումը.

«Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Խորհրդարանի նախագահությունը որոշում է.

ՍԱՍՈՒՆԻԿ

(ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉ, 364 - 400)

Ի. ԳԱՐԻ

•

ՎԱՂՈՒԱՆՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

10.— ՄԱՍՈՒՆԻԿ «ՍԱՍՈՒՆՑՈՑ ԽՈՂՈՎՈՒՐԴԸ»

Իսկ Գրիգոր Մագիստրոսի մասին ինչ կարող ենք ասել, որ նրա մասին ոչ մի տեղեկություն չունենք։ Միայն թե նա Մասունիկի ժամանակակիցն էր, և նրանք միասին են հանդես գալիս Սասունցոց պատմության մեջ։ Ինչպես Մասունիկը, նա ևս ունի իր ձիավարական խումբը, որի մեջ մտնում են Մեծ Մհերի թոռները՝ Սանդուխտի որդիները։ Նրանք ևս, ինչպես Մասունիկը, ունեն իրենց ձիերը, որոնք ժառանգել են հորից։ Գրիգորի ձիու անունը Ծիրանի է։ Նա ևս, ինչպես Մասունիկը, ունի իր զենքերը, որոնք ևս ժառանգել է հորից։ Գրիգորի զենքերն են՝ Ծիրանի թամբը, Ծիրանի սանձը, Ծիրանի գոգնոցը, Ծիրանի ասեղը, Ծիրանի թելը, Ծիրանի գուլպաները, Ծիրանի կոշիկները, Ծիրանի գլխարկը, Ծիրանի վերարկուն, Ծիրանի շապիկը, Ծիրանի տաբատը, Ծիրանի գոտին, Ծիրանի նշտարը, Ծիրանի դաշույնը, Ծիրանի սուրը, Ծիրանի նիզակը, Ծիրանի վահանը, Ծիրանի գրիչը, Ծիրանի թանաքը, Ծիրանի թուղթը։ Ինչպես Մասունիկը, նա ևս ունի իր զենքերը, որոնք ևս ժառանգել է հորից։ Գրիգորի զենքերն են՝ Ծիրանի թամբը, Ծիրանի սանձը, Ծիրանի գոգնոցը, Ծիրանի ասեղը, Ծիրանի թելը, Ծիրանի գուլպաները, Ծիրանի կոշիկները, Ծիրանի գլխարկը, Ծիրանի վերարկուն, Ծիրանի շապիկը, Ծիրանի տաբատը, Ծիրանի գոտին, Ծիրանի նշտարը, Ծիրանի դաշույնը, Ծիրանի սուրը, Ծիրանի նիզակը, Ծիրանի վահանը, Ծիրանի գրիչը, Ծիրանի թանաքը, Ծիրանի թուղթը։

Իսկ Գրիգոր Մագիստրոսի մասին ինչ կարող ենք ասել, որ նրա մասին ոչ մի տեղեկություն չունենք։ 66 տարի առաջ Դ. Շահխաթունեանցը նրա մասին ոչ մի տեղեկություն չէր հրատարակել։ Նրան ճանաչում էին միայն Սասունցոց պատմության ընթերցողները։ Ինչպես Մասունիկը, այնպես էլ Գրիգորը ունի իր ձիավարական խումբը, որի մեջ մտնում են Մեծ Մհերի թոռները՝ Սանդուխտի որդիները։ Նրանք ևս, ինչպես Մասունիկը, ունեն իրենց ձիերը, որոնք ժառանգել են հորից։ Գրիգորի ձիու անունը Ծիրանի է։ Նա ևս, ինչպես Մասունիկը, ունի իր զենքերը, որոնք ևս ժառանգել է հորից։ Գրիգորի զենքերն են՝ Ծիրանի թամբը, Ծիրանի սանձը, Ծիրանի գոգնոցը, Ծիրանի ասեղը, Ծիրանի թելը, Ծիրանի գուլպաները, Ծիրանի կոշիկները, Ծիրանի գլխարկը, Ծիրանի վերարկուն, Ծիրանի շապիկը, Ծիրանի տաբատը, Ծիրանի գոտին, Ծիրանի նշտարը, Ծիրանի դաշույնը, Ծիրանի սուրը, Ծիրանի նիզակը, Ծիրանի վահանը, Ծիրանի գրիչը, Ծիրանի թանաքը, Ծիրանի թուղթը։

Ս. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾ ԵՒ ՏՊԱԳՐՎԱԾ «ՅՈՒՄԱՆ»Ի

ՀԱՅԿԱԶՆՈՒՆՔ

Ս. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

1914

ՂԱՑԱՍՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԶՆՈՒՆ էին եւ մինչեւ ցարքերէն նախարարներէն եւ հնագիտաբերդեն նուիրուած ամրոցներ ունէին։ Ամրոցներէն ամենէն հռչակաւորը Ղացասունն էր։ Ղացասունի ամրոցը կը գտնուէր Մուշի դաշտին հարաւային կողմը, Մուշի ամենէն բարձր լեռնագագաթներէն մէկուն վրայ։ Ամրոցին ներսը կային ջրհորներ, ամբարներ, զինանոցներ, ինչպէս նաեւ ընդարձակ տարածութիւն մը, ուր կրնային հաւաքուիլ հազարաւոր զինուորներ։ Ամրոցին պարիսպները կազմուած էին մեծ եւ հաստ քարերէ։ Ամրոցին մէջ կային նաեւ ընդարձակ շէնքեր, ուր կը բնակէին ամրոցին տէրերը։

Ամրոցին տէրերը կը կոչուէին Ղացասունցիներ։ Ղացասունցիները հայկազն նախարարներ էին, որոնք կը սերէին Հայկազունի ցեղէն։ Ղացասունցիները Հայկազունի ցեղէն ըլլալով, կը կոչուէին նաեւ Հայկազունիներ։ Ղացասունցիները Հայկազունի ցեղէն ըլլալով, կը կոչուէին նաեւ Հայկազունիներ։ Ղացասունցիները Հայկազունի ցեղէն ըլլալով, կը կոչուէին նաեւ Հայկազունիներ։

Ղացասունցիները հզօր եւ ազդեցիկ նախարարներ էին։ Անոնք կրնային հաւաքել մինչեւ 10 հազար զինուոր։ Ղացասունցիները հզօր եւ ազդեցիկ նախարարներ էին։ Անոնք կրնային հաւաքել մինչեւ 10 հազար զինուոր։ Ղացասունցիները հզօր եւ ազդեցիկ նախարարներ էին։ Անոնք կրնային հաւաքել մինչեւ 10 հազար զինուոր։

Ղացասունցիները ունէին նաեւ մեծ հարստութիւն։ Անոնք կրնային հաւաքել մինչեւ 10 հազար զինուոր։ Ղացասունցիները ունէին նաեւ մեծ հարստութիւն։ Անոնք կրնային հաւաքել մինչեւ 10 հազար զինուոր։ Ղացասունցիները ունէին նաեւ մեծ հարստութիւն։

Ղացասունցիները կը պատկանէին Հայկազունի ցեղին։ Հայկազունի ցեղը կը սերէր Հայկ նահապետէն։ Հայկ նահապետը կը սերէր Նոյ նահապետէն։ Նոյ նահապետը կը սերէր Ադամ նահապետէն։ Ադամ նահապետը կը սերէր Աստուծմէ։ Աստուած կը սերէ՞ր ուրկէ։ Աստուած կը սերէ՞ր ուրկէ։ Աստուած կը սերէ՞ր ուրկէ։

ԵՒՍ

— Ես ալ ճաշկամ կ'ուզեմ, որ ասոր լեզուն էլ կտրեմ եւ ուրիշ բան չխօսի։

— Ֆայ, ես երկու, երեք, չորս լեզու կ'ուզեմ։

— Ինչո՞ւ համար, ձեզ ալ պատռեմ, որ ինչպէս ես կ'ուզեմ, այնպէս խօսիք։

— Չի կրնար, որովհետեւ ես ալ կրնամ ինչպէս ես կ'ուզեմ խօսիլ։

— Ֆայ, ատոնց մասին Տիկին Ե. ԱՆ ՈՐ ԱՆԿԱ Է

ժերու ներկայութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ քայլ մըն է դէպի միջազգայնացում :

Վարչապետը այս առթիւ կոչ մը ուղղեց ժողովուրդին ուպէս զի զգուշանայ համայնավարական դրդումներէն : Ալժերիոյ մասին ալ խօսելով , ըսաւ թէ քաղաքականութիւնը եւ ծրագիրները կը մնան անփոփոխ : Համակրանքով արտայայտուեցաւ Հունգարիոյ մասին ալ, ջեր : մապէս ներբողելով անոր քաջութիւնը : Յետոյ յորդորեց ժողովուրդին պահել իր պաղարիւնը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ սովորական նստաշրջանը բացուեցաւ նոյեմբեր 12ին : Անդամ ընտրուեցան Մարոք, Թունուզ եւ Սուտան : Օրակարգի առաջին խնդիրներն են Միջին Արեւելք եւ Հունգարիա :

ԱՐԱԲ Թագաւորներու եւ նախագահներու խորհրդաժողովը բացուեցաւ Պէյրութի մէջ : Գնդ. Նասր բացակայ ըլլալով , նամակ մը ուղղած եւ յաջողութիւն մաղթած է :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ապահովութեան վերատեսուչը, Օթթօ Ճոն, որ արեւելեան Պերլին փախած էր 1954 Յուլիս քանին եւ վերադարձած 11 ամիսէ ի վեր, կը դատուի Քարլսրուհէի մէջ : Յանցանքը ճշդուած չէ տակաւին, բայց փախուստը կասկածներ կը ներշնչէ, քանի որ տեղի ունեցաւ խորհրդաւոր պարագաներու մէջ : Դատավարութեան ներկայ են չորս հարիւր գերման եւ օտար թղթակիցներ : Խնդիրը աւելի շատ հոգեբանական հանգամանք ունի քան թէ քրէական :

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ Սթրազպուրկի համալսարանին գրականութեան դասախօսը, Անտրէ Մանդուզ, այն ամբաստանութեամբ թէ ձեռնարկներ կատարած է բանակին եւ ազգին դէմ, անոնց բարոյական կորովը խորտակելու համար Ալժերիոյ հարցին առթիւ : Ձերբակալուած են Ալժէի փոխ քաղաքապետին որդին եւ երեք երիտասարդ աղջիկներ : Ամբաստանադիրը կ'ըսէ թէ դասախօսը կը թղթակցէր Ալժերիոյ ազատագրութեան ճակատին ներկայացուցիչներուն հետ : Ամբաստանեալը Սանթէի բանտը փոխադրուած է :

ՓԱՐԻԶԻ ՅՈՅՑԵՐՈՒՆ հետեւանքով երեք ամիս բանտարկութեան եւ 5000ական ֆրանք տուգանքի դատապարտուեցան երեք ցուցարարներ, որոնք զէնքեր ունէին :

60·000ԱԿԱՆ ՖՐԱՆՔ տուգանքի դատապարտուեցան «Իւմանիթէ»ի պատասխանատու տնօրէնը եւ յօդուածագիր մը , այն ամբաստանութեամբ թէ անուանարկած են ապահովութեան ուժերը :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ նոր կառավարութիւնը օրէնք մը կը պատրաստէ, որուն համաձայն հողագործները պիտի կրնան սեփականատէր ըլլալ, փոխանակ հաւաքական հողագործութեան միանալու (կոլխոզ) :

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՀՈՒՆ կ"իմանանք թէ անհամաձայնութիւն ծագած է Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին եւ գնդ. Նասըրի միջեւ, միջազգային ոստիկանութեան դերի մասին : Եգիպտոս կը պահանջէ որ միջազգային ուժը գործէ միայն Իսրայէլի սահմանին վրայ :

ԱՀԱԲԵԿՈՒՄՆԵՐԸ կը շարունակուին Ալժերիոյ մէջ : Առջի օր երեք մահափորձեր կատարուեցան, վիրաւորելով 31 հոգի, եւրոպացի թէ իսլամ :

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ ահագին աւերներ կը գործէ Իրանի Ֆարս նահանգին մէջ, տասը օրէ ի վեր : Կովտէ գաւառին 27 գիւղերէն 25ը աւերակոյտի վերածուած են : Ութ հազար հոգի անպատսպար կը մնան ուրիշ գաւառի մը մէջ : Մեռեալներուն թիւը հասած է 410ի : Ճամբաներու չգոյութիւնը կը դժուարացնէ օգնութիւնը :

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ճակատին հրամանատարը, զօր. Կրուէնթըր, որ հրաժարած էր , Մ. Նահանգներու Կարմիր Խաչին նախագահ ընտրուեցաւ :

ՔԱՆԱՏԱՅԻ խորհրդային դեսպանատունը քարկոծուեցաւ խումբ մը քաղաքացիներու կողմէ, իբրեւ բողոք Հունգարիոյ մէջ կատարուած բարբարոսութեանց դէմ : Իտալիոյ մէջ ալ ուսանողները բուռն ցոյցեր կատարեցին թատրոնի մը մէջ, երբ բոլշեւիկ. յեղափոխութեան 39րդ տարեդարձը կը տօնուէր :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 12) .— Ձոյլ ոսկի 459·000, Նափոլէոն 3360, դուից. 3280 , քսան տոլարնոց 16·080, անգլ. 4350, թղթադրամ (անպաշտօն) անգլ. 1020, տոլար 393, դուից. 94·25, պելժ. 7·90, լիր 0·61 :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի սանուհիներու եւ Նոր Սերունդի 18 Նոյեմբեր , կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 3ին, ռիւ Ժէի սրահին մէջ :

Կը նախագահէ Ընկ. ՀԱՅԿ ՍԻՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ :

Կը խօսի Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին : Գեղջկական պարեր, զոյգ պար, մեներգ եւ արտասանութիւններ :

Դպրոցին աշակերտներու կողմէ երգախառն պատկերներ եւ խմբերգներ :

Հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընկերահամակրական խնջոյք, յարակից փոքր սրահին մէջ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՌՈՄԱՆ .— Թաշճեան գերդաստանը եւ իր պարագաները կը յայտնեն իրենց խորին շնորհակալութիւնները բոլոր անոնց որոնք անձամբ գրաւոր կամ ծաղկեպսակով մասնակցեցան իրենց վշտին

ՄԻՔԱՅԷԼ ԹԱՇՃԵԱՆԻ

մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր հինգին, Ռոման իր բնակարանին մէջ, 49 տարեկան հասակին :

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ

Լուվէնի (Պելժիա) համալսարանի ուսանողներէն Պ. Երուանդ Բամպուքեան տրամադրելի ժամեր ունի հայերէնի դասեր տալու մասնաւորներու : Դիմել՝

34 Rue Vésale, Louvain (Belgique)

Կ'ՈՒԶՈՒԻ՝

Հսկող մը Մխիթարեան վարժարանին համար : Դիմել վարժարանը ,

26, Rue Troyon Sèvres

★

Հսկող ուսուցչուհի մը Դպրոցասէրի համար, իբրեւ գիշերօթիկ :

Դիմել սախողաբար, 1 Պուլվ. տիւ Նօր, Րէնսի – Փավիյեօն, մեթրօ Փանթէնէն առնել , 146 հանրակառքը : Ամէն կէսօրէն առաջ :

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի :

Այս շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն տիւ Ռուա Ռընէ(6 ռիւ տը լ'Արպրը) :

Կը նախագահէ Պ. ԹՈՐՈՍ ԿՏԻԿԵԱՆ

Կը խօսի Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին .— Տիկին Արմաղանեան (երգ), Օր. Ակինեան (դաշնակ), Օր. Արմաղանեան (պար),, Պ. Մուրաֆեան (ֆանթէզի), Պ. Քէնտիրեան (արտասանութիւն), Պ. Յարութիւնեան (ֆանթէզի) : Մկրտիչ Պօղոսեանի (Փարիզէն, երգ) :

Հայկական պարեր Տիւրկէրեան քոյրերու կողմէ : Նուագ Պ. Պարոյրի կողմէ :

Կը ցուցադրուի գունաւոր գեղեցիկ ժապաւէն մը՝ « ԺԱՄԱՆՑ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ» :

Վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի հանդէսի պահուն :

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ եւրոպական պարեր Օրքէսթր ՌԸՆԷ ՏԱՆԻ :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ախալքալաքցի Հայկազուն Յակոբեան կը փնտռէ իր երկու եղբայրները Նազար եւ Վարազդատ Յակոբեաններ, որոնց հետքը կորսնցուցած է վերջին պատերազմին : Տեղեկացնել Հ. Յակոբեանի ,

Rue Moulin à Vent, Sarcelles (S. et O.)

Կը խնդրուի արտասահմանի թերթերէն արտատպել :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԼԻՈՆ .— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած է, ընկերահամակրական խնճոյք մը՝ 25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը՝ չորսէն մինչեւ կէս գիշեր, Յոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնըփուա : Կը խնդրուի ընկերուհիներէն, ընկերներէն, Նոր Սերունդէն եւ բոլո համակիրներէն, քաջալերել, այս բարենպատակ ձեռնարկը :

ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ ՀԱՑԿԱՆՈՅՇ ՄԱՐՔԻ

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային ու Ֆրանսահայ լսարաններուն :

Գրական ու գեղարուեստական նոխ բաժին :

Մուտքը 200 ֆրանք :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեանի գրատունը :

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի գիշեր, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը : Դասախօսն է Պ. Հայկ Պէրպէրեան : Նիւթը՝ «Հայերը Օսմանեան տիրապետութեան տակ» : Մուտքը ազատ է :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՊԱՆԵԽՕ ՔԱՇԱՆ .— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Բացակաները նկատի կ'առնուին :

ԻՍԻ .— Հ. Յ. Դ. «Ջաւարեան» կոմիտէի ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցի սրահը :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ .— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

(ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ի նպաստ բախտազուրկ մանուկներու — Այս Կիրակի, Կռանտ Օթէլի սրահներուն մէջ ժամը 16էն 24 — Աքրաֆսիոն

Ցիկան նուագախումբ, ղեկավարութեամբ ՍԱՎԱ ՆԷԱԿՈՒԻ

ՄՈՒՏՔ 500, ուսանողաց 300

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U. F. C. F. Ի ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45 ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԷՌԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ.Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան գրատունը : Գիները՝ 200, 300 եւ 400 Ֆր. :

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ, ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը

Ձեզի կը յանձնարարէ — Ձեռնարկութեան կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխատանոցայ «մաքուր»ներով

ԱՄԵՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՅԱՅՏՆԻ ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՊԱՐՈՒՀԻ

ԼԱՈՒՐԱ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ,

կուտայ իր անդրանիկ պարի երեկոյթը մասնակցութեամբ՝

ՄՈՐԻՍ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ

եւ ՆԱՅԻՐԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ղեկավարութեամբ

ԳԷՈՐԳ ԵԱՆԴԵԿԵԱՆԻ

Չորեքշաբթի, 14 Նոյեմբեր, ժամը 20·30ին

Théâtre International, 21 Bd. Jourdan (Métro Cité Universitaire)

Տոմսերը 500, 300, ուսանող 150 : Դիմել Մորդանի գրախանութներուն :

ԴՊՐՈՑՆԵՐ

2, Rue de la Pépinière
PARIS
24, Rue du 22 Novembre
STRASBOURG
58, Av. de la Victoire - NICE

FAX

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ ԴՐԱՄԱՆԵՆԱԿ

Նոր շրջանընթացք, 22 Հոկտեմբերէն մինչեւ 15 Նոյեմբեր :

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ
LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE
HARATCH
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ․ար, տարեկան 3000ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաք: Հատը 12 ֆր․
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
JEUDI 15 NOVEMBRE 1956
32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7732 32e ANNEE
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3543

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՈՃՐԱԳԻՆ ԲԱՌԵՐ

●

Տակաւին յիսուն - վաթսուն տարի առաջ, երբ ափ մը քաջեր կը մարտնչէին ցարական կամ սուլթանական բռնակալութեան դէմ, շարժումը կը համարուէր յեղափոխական :

Եւ իրաւամբ : Յեղափոխական փոքրամասնութիւն մը ասպարէզ կը նետուէր իբրեւ մարմնացեալ գայրոյթ, արիւնաղանգ լուծ մը թօթափելու, դահիճներ պատուհասելու համար :

Փոքրամասնութիւնը բազմացաւ : Տասնեակները բարձրացան հարիւրեակներու եւ հազարեակներու : Դարձան շատ աւելի վճռական եւ յանդուգն :

Յաճախ ամբողջ ժողովուրդներ կրակը նետուած կ'ըլլային, յանուն ազատութեան, արդարութեան և խաղաղութեան :

Շարժումը կը պահէր իր վաւերական անունը , — Յեղափոխութիւն :

Ժամանակները փոխուեցան : Ծագեցաւ ուրիշ յեղափոխութիւն մը, եւ աղճատուեցաւ բառերուն իմաստը :

Այսպէս, բոլշեւիկեան բարբառով , յեղափոխութիւն է, երբ վաչկատուն ցեղ մը ապստամբի եւրոպական տիրապետութեան դէմ , իսկ հակայեղափոխութիւն՝ եթէ փոքր, բայց պատմութեամբ եւ մշակոյթով մեծ ժողովուրդ մը ըմբոստանայ ռուսական բռնակալութեան դէմ :

Բանաձեւն ալ պատրաստ է, շարժումը վարկաբեկելու եւ արեան մէջ խեղդելու համար :

Քանի մը բառեր կը բաւեն, իբրեւ մարտակոչ,— ֆաշիզմ, ռէակցիա, կոնտրռէւոլուցիոն, իմպերիալիզմ, բուրժուա-նացիոնալիզմ եւ մնացեալը :

Բոլշեւիկները ամբողջ դասընթացք մը կազմած են այս ուղղութեամբ, տարրականէն մինչեւ բարձրագոյն աստիճան : Իրենց կեդրոնէն մինչեւ հարեւան երկիրները : Մինչեւ Հիւսիսային Քորէա եւ Հրոյ Երկիր :

Ահա քառասուն տարիէ ի վեր հարիւր հազարաւոր շրջանաւարտներ ալ հասցուցած են, ամէն ազգէ : Յատկապէս մարզուած ագէնտներ, որոնք դէպքերը կը գունաւորեն համաձայն կարմիր աւետարանին եւ օրուան պահանջներուն :

Այսպէ՛ս էր որ մեր մօտն ալ մարեցին արեւմտեան Հայաստանի մէջ, անոր ազատագրութիւնը համարելով օկուպացիա, անեկցիա կամ իմպերիալիզմ եւ անմիջապէս պարպելով (1917) :

Նոյն տրամաբանութեամբ, ռեւոլուցիոն մոբիլիզացիա մը սարքեցին Բագուի մէջ, ժողովի հրաւիրելով ջարդարար փաշաներ ու պէյեր, սոֆթաներ եւ մոլլաներ, կոնակէն զարնելու համար նորածին Հայաստանը (1920) :

Եւ կնքեցին դաշինք մը, որուն չարաչուք հետեւանքները կը կրենք մինչեւ այսօր :

Ո՞ր մէկ ողբերգութիւնը յիշել, ազգային թէ միջազգային :

Ահաւասիկ արիւնլուայ Հունգարիան :

Ժողովուրդ մը, որ 12 տարիէ ի վեր կը տքար երկաթեայ բռնակալութեան մը տակ, ուզեց տէր դառնալ իր ճակատագրին, առանց խզելու իր բարեկամութիւնը Խ․ Միութեան, այլ մանաւանդ ռուս ժողովուրդին հետ :

Ո՛ղջ մնան ոճրածին բառերը,— ֆաշի՛զմ, կոնտրռեւոլուցիո՛ն...

Եւ թնդանօթն ու գնդացիրները սկսան բանիլ, արեան բաղնիքներ կազմելով Եւրոպայի սրտին վրայ :

Մնացեալը կը լրացնէին ինտերնացիոնալիստ Մոնկոլն ու Թաթարը, ինչպէս երէկ եւ այլուր :

Նոյն ոճրածին բառերը չէ՞ք լսեր մեր անտէր աշուին մէջ ալ, երբ ջուրերը կը պղտորին ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԾԱՆՐԱԿՇԻՌ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

*

«ԵԹԷ Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՐՁԱԿԻ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ»

Ատլանտեան ճակատին սպարապետը, զօր․ Կրուէնթըր, որ հրաժարած ըլլալով Ամերիկեան Կարմիր Խաչին նախագահ ընտրուեցաւ, մամուլի ասուլիս մը սարքած էր իր մեկնումին առթիւ : Պատասխանելով զանազան հարցումներու, զօրավարը յայտարարեց .

— « Եթէ Խ․ Միութիւնը գործադրէ իր սպառնալիքը հրթիռներ արձակելով Ատլանտեան ճակատի կարգ մը երկիրներուն վրայ, անմիջապէս փոխադարձ միջոցներու պիտի դիմենք եւ Խ․ Միութիւնը պիտի կործանի : Ասիկա այնքան ստոյգ է որքան ցերեկին կը յաջորդէ գիշերը , վասն զի Արեւմուտքը ջախջախիչ միջոցներ ունի : Կը պնդեմ այս կէտին վրայ , որովհետեւ գիտեմ թէ այդ սպառնալիքը որոշ մտահոգութիւն պատճառած է Եւրոպայի մէջ : Բայց կը կարծեմ թէ ոչ մէկ երկիր պիտի կոխէ կոճակին վրայ, վասն զի հետեւանքը պիտի ըլլար անձնասպանութիւն» :

Զօրավարը յետոյ բացատրեց թէ փոխադարձութիւնը բուն իսկ Խ․ Միութեան հողին վրայ կախում ունի ամերիկեան ռազմավարական եւ բրիտանական ռմբաձիգ ուժերէն որոնք մաս չեն կազմեր ընդհ․ սպայակոյտին : Անդրադառնալով Հունգարիոյ դէպքերուն , զօրավարը հերքեց այն զրոյցները թէ արեւմտեան պետութիւնները զէնքեր ղրկած են ապստամբներուն : Յետոյ, նախատեսելով ուրիշ ապստամբութիւններ արբանեակ երկիրներուն, մասնաւորապէս Լեհաստանի մէջ, յայտարարեց թէ նոյն իսկ այդ պարագային«շատ անհաւանական է» միջամտութիւն մը Արեւմուտքի կողմէ : Այս առթիւ բացատրեց թէ պատերազմի ատեն ապստամբութիւնները շատ ազդու են, բայց խոհեմութիւն չէ զանոնք նախապէս կազմակերպել այն երկիրներուն մէջ որոնց դէմ Խ․ Միութիւնը կրնայ սարսափելի միջոցներ ձեռք առնել :

Պատասխանելով Միջին Արեւելքի կացութեան մասին եղած հարցումներու , զօրավարը յայտարարեց թէ որքան գիտէ խորհրդային օդանաւեր չեն հասած արաբական երկիրները, բացի Եգիպտոսի օգնութեան համար նախատեսուած յանձնումներէն : Եթէ թռիչքներ կատարուած են Թուրքիոյ վրայ, մեծ կարեւորութիւն չունին :

Ուրիշ հարցումի մը առթիւ ըսաւ թէ արեւմտեան ճակատին հրամանատարութիւնը ի հարկին կրնայ մեծ դժուարութիւններով առանձնել նոր պատասխանատուութիւններ, եթէ Ատլանտեան զինակիցները որոշեն դաշինքին շրջանը տարածել մինչեւ Միջին Արեւելք : «Բայց հրամանատարութեան գլխաւոր մտահոգութիւնը կը կազմէ միշտ«անակնկալ յարձակումը» : Կը կարծենք թէ այդ վտանգը դիմագրաւելու միակ միջոցն է օդանաւային զննութեան կազմակերպութիւն մը ստեղծել, ինչպէս առաջարկեց Արեւմուտքը, բայց մերժուեցաւ Խ․ Միութեան կողմէ : Այդպիսի կազմակերպութիւն մը պիտի նուազեցնէր անակնկալ յարձակումի մը վտանգը, ճամբան հարթելով ատրճանական եւ ազդու զինաթափութեան համար որ մեր նպատակն է :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ․ 13) .— Ձոյլ ոսկի 457․000, Նափոլէոն 3330, զուից․ 3320 , անգլ․ 4280, քսան տոլարնոց 15․840 , Թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1000, տոլար 391, զուից․ 94․25, պելժ․ 7․80 :

ԵԳԻՊՏՈՍ ՄԻՇՏ Կ'ԱՌԱՐԿԷ

★

ԹՈՒՐՔԻԱ ՊԻՏԻ ՄԻՋԱՄՏԷ, ԵԹԷ...

Ազգաժողովին առաջին զօրամասը 24 ժամ եւս յետաձգեց իր մեկնումը, նոր դժուարութիւններ ծագած ըլլալով ընդհ․ քարտուղարին եւ գնդ․ Նասրի միջեւ : Այս առթիւ իրազեկներ գիտել կուտան թէ գոյացած համաձայնութիւնը բերանացի է եւ կը չօշափէ միայն սկզբունքի խնդիրներ, այնպէս որ Եգիպտոսի նախագահը կ'օգտուի առիթէն, միշտ նոր պահանջներ դնելու համար : Հետեւաբար Ազգաժողովի ընդհ․ քարտուղարը, Համերշոլտ, հարկադրուած է նորէն բանակցիլ : Միջազգային ոստիկանութեան հրամանատարը, զօր․ Պըրնս, որ Հռոմ կը գտնուի, նոյնպէս յայտարարեց թէ «անհրաժեշտ պիտի ըլլան քաղաքական տաժանելի բանակցութիւններ » :

Ահա թէ ինչ նոր պահանջներ դրած է գնդ․ Նասր .—

1․ Միջազգային ոստիկանութիւնը որ եւ է գործ պիտի չունենայ Փորթ Սայիտի եւ ջրանցքի շրջանին մէջ, անգլեւֆրանսական զօրքին մեկնումէն ետքը : — 2․ Այն ատեն ոստիկանական ուժին գործունէութիւնը պիտի սահմանափակուի Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի սահմանագծին վրայ, որ հաստատուեցաւ 1949ին, «զօրչափ Եգիպտոս հաւանութիւն յայտնէ » : 3․ — Անհրաժեշտ է Եգիպտոսի հաւանութիւնը, իւրաքանչիւր երկրի մասնակցութեան եւ անոր ղրկելիք զինուորներու մուտքին համար : 4․— Եթէ Եգիպտոս որոշէ ետ առնել իր հաւանութիւնը, ոստիկանական ուժը պէտք է անմիջապէս հեռանայ :

Ուաշինկթընի Ֆրանսական դեսպանը, Պ․ Ալֆան, յայտարարեց թէ Եգիպտոսի առաջարկած պայմանները չեն համապատասխաներ Ազգաժողովին տուած որոշումներուն :

Այս նոր դժուարութեանց հետեւանքով, առաջին զօրամասը Իտալիայէն Սուէզ մեկնած պիտի ըլլար միայն չորեքշաբթի : Զօրամասը կը բաղկանայ 180 զինուորներէ : Ազգաժողովին ընդհ․ քարտուղարն ալ իր մեկնումը յետաձգեց 24 ժամ, նոյն պատճառով :

× Մոսկուայի կառավարական պաշտօնաթերթը, «Իզվեստիա» Նոյեմբեր 13ի խմբագրականով կը կրկնէ կամաւորներ ղրկելու սպառնալիքը , չեշտելով թէ Խ․ Միութիւնը չի կրնար «կրաւորական դիրք բռնել միջազգային աւազակութեան հանդէպ »:

× Կարգ մը հարցումներու պատասխանելով , Թուրքիոյ արտաքին գործերու ներկայացուցիչը յայտարարեց .

— Տակաւին չէ հաստատուած այն զրոյցը թէ Խ․ Միութիւնը կամաւորներ եւ զէնքեր պիտի ղրկէ արաբական երկիրներու, մասնաւորապէս Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ : Եթէ այդ լուրերը հաստատուին, Թուրքիան ալ անշուշտ իր խօսքը պիտի ըսէ :

Չինաստանի կառավարական թերթը կրկին կը յիշեցնէ թէ չեն կրնար կրաւորական դիրք բռնել Եգիպտոսի գերիշխանութեան բռնաբարման հանդէպ :

Ամերիկեան թերթ մը վստահելի աղբիւրէ քաղելով կը ծանուցանէ թէ 30․000 խորհրդային կամաւորներ, որոնք յատկապէս մարզուած են, Միջին Արեւելք հասեր են վերջին տասը օրերու ընթացքին : Ամերիկեան կառավարութիւնը յայտարարեց թէ որեւէ լուր չունի այս ձեռնարկի մասին :

× « Իւմանիթէ » նորվեկեան թերթէ մը քաղելով կ'ըսէ թէ Եգիպտացիները 7000էն մինչեւ 12 հազար զոհ ունեցած են Փորթ Սայիտի մէջ, իբրեւ հետեւանք անգլեւֆրանսական ռմբակոծութեանց եւ կռիւներու : Ուրիշ աղբիւր մը կը հաղորդէն թէ քաղաքը ունէր երեք հազար կանոնաւոր զինուորներ եւ 1500 ոստիկաններ, իսկ անգլեւֆրանսական արշաւանքը կատարած էին 1500 օդանաւային զինուորներ : Պարէնաւորման դժուարութիւնը օրէ օր կը սաստկանայ քաղաքին մէջ :

× Առջի օր Փորթ Սայիտ հասան տասը դէտեր, քննութիւններ կատարելու համար, յանուն Ազգաժողովին : Անոնց տեղեկութեանց համաձայն, զինուորներ տրամադրուած են 18 երկիրներու կողմէ : Միջազգային ոստիկանութիւնը պիտի բաղկանայ 2500 զինուորներէ : Տասը դէտերը առնուած են Տանիմարքայէն , Շուէտէն, Նորվեկիայէն, Պելժիայէն եւ Աւստրալիայէն :

× Արտաքին գործերու նախարարը , Պ․ Փինօ, Ուաշինկթըն մեկնեցաւ, իսկ իր փոխանորդը Լոնտոն գնաց : Նախարարը մեկնելէ առաջ յայտարարեց թէ անգլեւֆրանսական ուժերը Սուէզի շրջանը պիտի մնան մինչեւ որ իրենց տեղը անցնի Ազգաժողովին ոստիկանութիւնը : Պ․ Փինօ պիտի օգնէ ՄԱԿի ֆրանսական պատուիրակութեան, մանաւանդ որ ընդհ․ ժողովի օրակարգին վրայ կը գտնուին Եգիպտոսի եւ Ալժերիոյ խնդիրները : Նախարարը զեկուցում տալով ծերակոյտին արտաքին գործերու յանձնաժողովին առջեւ, խստօրէն քննադատեց Եգիպտոսի նոր պայմանները եւ ըսաւ թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա տեղի պիտի չտան : Երկուքն ալ պիտի սպասեն, տեսնելու համար թէ միջազգային ուժը պիտի կրնա՞յ անջատել երկու պատերազմիկները (Եգիպտոս եւ Իսրայէլ) եւ ապահովել ջրանցքին ազատ նաւարկութիւնը :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

ՀԱՄԱԿՐԱՆՔԻ ՅՈՅՑԵՐ

Կը հաստատուի թէ Խ․ Միութենէն բազմանդամ պատուիրակութիւն մը հասած է Փեշթա, գլխաւորութեամբ Խրուշչեւի , եւ բանակցութիւններ կը կատարէ օրուան հարցերու մասին : Կեանքը կանգ առած է Փեշթայի մէջ, իբրեւ հետեւանք ընդհ․ գործադուլին : Սովետական զինուորները գրաւած են ապստամբութեան վերջին բոյները մաքրելով : Նախորդ վարչապետը, Նակի, միշտ կը մնայ Եուկոսլաւիոյ դեսպանատան մէջ, որ սովետական զօրքին հսկողութեան տակ է : Կ'ըսուի թէ Փեշթա հասած խորհրդային պատուիրակութեան մէջ կը գտնուի Ա․ Միկոյեան :

Այս միջոցին ամէնէն մեծ մտահոգութիւնն է տասը միլիոն բնակիչներու պարէնաւորումը : Ապստամբութեան գլխաւոր կեդրոնին՝ Կիյորի բանուորները որոշած են գործադուլը շարունակել մինչեւ որ Նակին նորէն վարչապետ նշանակուի եւ ռուս զինուորները իրենց նախկին դիրքերը քաշուին : Նախորդ վարչապետին հետ Եուկոսլաւ դեսպանատունը կը գտնուին ուրիշ կարեւոր դէմքեր : Երկրին ամբողջ տնտեսական կեանքը կազմալուծուած է , յուսահատութեան մատնելով ժողովուրդը եւ վարիչները :

× Միջազգային 23 կազմակերպութիւններ կը խորհրդակցին շուտափոյթ օգնութիւն հասցնելու համար Հունգարիոյ : Ազգաժողովի կոչին անմիջապէս պատասխանած են հետեւեալ երկիրները , զանազան յանձնառութիւններ ստանձելով .— Արժանթին պիտի ընդունի 3000 որբեր : Աւստրիա երեք հազար փախստականներ, 30․000 սթերլին ալ նպաստ : Պելժիա երեք հազար փախստական : Քանատա նախապատուութիւն հունգար տարագիրներու եւ հարիւր հազար տոլար նպաստ, Տանիմարքա՝ 50․000 տոլար : Ֆրանսա պիտի ընդունի այն բոլոր փախստականները որ դիմում կը կատարեն : Յունաստան պիտի տրամադրէ երեսուն թոն չամիչ, Իտալիա՝ կ'ընդունի 2000

(Շար․ը կարդալ Դ․ էջ)

ՈՍՈՍ ՈՒՀԱՑՎԱ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

ՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒ ԱԼ ՂՈՒԿԱՍՈՎԻՆ...

Ա. ՓԱՓՈՒՆԻ

Ֆերմայի վարիչ Ալեքսանդր Ղուկասովին ժողովրդական տնտեսության ամենատարբեր ճյուղերում աշխատելու առիթ է ունեցել։ Ուստի նրա հետ զրույցը ընթացավ ոչ միայն ֆերմայի, այլև ընդհանրապես գյուղատնտեսության շուրջ։

Ալեքսանդր Ղուկասովիչը ծնվել է Ղարաբաղի Ասկերանի շրջանի Ղարաքիլիսա գյուղում։ Հայրը գյուղացի էր։ Ալեքսանդրը մանուկ հասակում ցանկացել է ուսանել, բայց ծնողները նրան ուղարկել են գյուղատնտեսական տեխնիկում։ Ավարտելուց հետո նա աշխատել է Ղարաքիլիսայի տրակտորային կայանում։ Ապա զորակոչվել է բանակ։ Զորացրվելուց հետո նա վերադարձել է գյուղ և աշխատել կոլտնտեսության նախագահ։ Ղուկասովիչը հիշում է, որ այդ տարիներին կոլտնտեսությունում ընդամենը 3 տրակտոր է եղել։ Հետագայում նա ուղարկվել է Ղարաքիլիսայի տրակտորային կայանի տնօրեն։ Այդ ժամանակ կայանում արդեն 30 տրակտոր կար։ Ղուկասովիչը հիշում է, որ այդ տարիներին կոլտնտեսությունում ընդամենը 3 տրակտոր է եղել։ Հետագայում նա ուղարկվել է Ղարաքիլիսայի տրակտորային կայանի տնօրեն։ Այդ ժամանակ կայանում արդեն 30 տրակտոր կար։

— Ինչպե՞ս հասկացաք, որ ձեր կոչումը գյուղատնտեսությունն է, — հարցրի ես։

— Ես, ինչպես ասացի, գյուղացի եմ։ Ինձ միշտ հետաքրքրել է գյուղատնտեսությունը։ Ուզում էի ինքս ինձ փորձել։ Ուզում էի տեսնել, թե ինչ կարող եմ անել։ Ինձ միշտ հետաքրքրել է, թե ինչ կարող է անել մարդը։ Ես ուզում էի ինքս ինձ ստուգ

ՆՎԱՍՊՈՍ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ՀԱՅՈՑ, 364 - 400)

Մ. ԳԱՐԵԺԻՆ

•

ԸՆԹԱՑՔԸ «ՆՎԱՍՊՈՍ» ՎԱՂԱԿԻՑ

10.— ՊՈՏԵՆ ՆՎԱՍՊՈՍ «ՀՈՂԱՅՆ»

Իբրեւ ասոնք, իբրեւ ասոնց պէս ուրիշ շատեր, հեռատես էր նաեւ Նվասպոս, որ գիտէր, թէ ինչ կը պատահի, եթէ ամբողջ ազգ մը կամ ցեղ մը ինքզինքը կապէ միայն հողին եւ անոր վրայ ապրող անասուններուն։ Ան

փախստական եւ 50·000 տոլար նպաստ ։

× Երեքշաբթի օր բողոքի ցոյց մը սարքուեցաւ Փարիզի Ձմեռնային մարզարանին մէջ, Հունգարիոյ անձարժողովուրդին մարտիրոսացման առթիւ։ Բեմին ճակատը արձանագրուած էին հետեւեալ բառերը. — «Ազատութիւն Հունգարիոյ համար։ Կը պահանջենք դադրեցնել աքսորները»։ Յաջորդաբար խօսք առին զանազան կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները ։ Ընկերվարական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Փիէռ Քոմէն, ուժգնօրէն դատապարտեց Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը, «որուն վարիչները ոչ միայն չգոհացան չորնորհաւորութիւններ ուղղելով Փեշթայի դահիճներուն, այլեւ ուզեցին արատաւորել ապստամբութեան հերոսները »։

Միւս բանախօսներն ալ ուժգնօրէն ճաղկեցին կատարուած բարբարոսութիւնները, պահանջելով Ազգաժողովին արագ եւ ազդու միջամտութիւնը եւ ցեղասպանութեան պայմանագրին գործադրութիւնը ։ Խօսք առաւ նաեւ Փեշթայի ապստամբներու կոմիտէին անդամներէն մէկը, Փաղթոր ։ Ցոյցերուն կը մասնակցէին տասը հազար հոգի ։

Ժողովէն վերջ քանի մը հարիւր երիտասարդներ ցոյցեր կատարեցին Ֆրանսա – Խ. Միութիւն ընկերութեան եւ համայնավար թերթի մը խմբագրատան դէմ։ Երեք հոգի վիրաւորուեցան։

Նոյն օրը ընդհ. գործադուլ մը սարքած էր Աշխատանքի Դաշնակցութիւնը, ամբողջ Ֆրանսայի մէջ ։ Տեղական թերթերը կը գրեն թէ գործադուլը ձախողեցաւ։ Երթեւեկը չէր խանգարուած ։ Հանքային բանուորները կը բանէին 95 առ հարիւր, փարիզեան շրջանի 600·000 մետաղագործներէն միայն երեք հազար հոգի աշխատանքը դադրեցուցած էին կէս ժամ ։

× Հունգարական կառավարութիւնը հաղորդեց Ազգաժողովին թէ կ'ընդունին ընդհ. քարտուղարին ներկայացուցիչները, քննելու համար օգնութեան խնդիրը։

× Կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ հայ զինուորներ ալ կը գտնուին Հունգարիա ղրկուած սովետական բանակին մէջ ։

× Կ'ըսուի թէ Լեհաստան միջնորդի դեր պիտի կատարէ հունգարական տագնապը լուծելու համար ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԼԺԵՐԻՈՅ Օրլէանվիլ քաղաքին մօտ զօրախումբ մը ծուղակը ինկաւ։ Սպաննուեցան 12 զինուորներ եւ երկու քաղաքացիներ։ Ապստամբները ծանր կորուստներ կրեցին զանազան վայրերու մէջ ։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, մարեշալ Ռոկոսովսքի, որ նշանակուած էր Սթալինի կողմէ, վերջապէս արձակուեցաւ եւ իրեն յաջորդեց լեհ զօրավար մը։ Ուրիշ քանի փոփոխութիւններ ալ կատարուեցան ։ Խորհրդարանը միաձայնութեամբ օրէնք մը քուէարկեց քաղաքական ոստիկանութեան դէմ ։

ԱՀԱԲԵԿԻՉՆԵՐ պայթեցուցին Քերքուք Հայֆա նաւթագծին մէկ ճիւղը, որ չէր գործածուեր 1949էն ի վեր ։ Առատ քարիւղ կը հոսի ։

— — — — —

ՄԱՐԶԱԿԱՆ.— Ֆութպոլի հունգարական խումբը, Հոնվետ, երեքշաբթի իրիկուն պարտութեան մատնեց Փարիզի Ռասինկը երեքի դէմ չորս կէտով ։ Այս հանդիպումը որուն ներկայ էին 20 – 25 հազար հոգի, մարզականէ աւելի մեծ նշանակութիւն մը ունեցաւ։ Երբ 11 Հունգարները դաշտ մտան սեւ ժապաւէններ անցուցած իրենց թեւերուն վրայ, ամբողջ ժողովուրդը ծափահարեց բացառիկ խանդավառութեամբ մը։ Խաղը սկսաւ մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութենէ մը վերջ։ Առաջին կիսախաղին Հունգարները կը յաղթէին մէկի դէմ երկուքով ։ Երկրորդ կիսախաղին սկիզբը իրենց աւելի թոյլ խաղը յուսալ տուաւ ֆրանսական յաղթանակը կամ նուազագոյն հաւասար խաղ մը, քանի որ մինչեւ 80րդ վայրկեանը 3 – 3 էր, բայց վերջաւորութենէն տասը վայրկեան առաջ Հունգարներուն նշանաւոր Քոքսիսը նշանակեց յաղթանակի կէտը։ Հունգար խումբին մէջ կը խաղար նաեւ ուրիշ «միջազգային» մը, Փուսքաշ որուն մահուան լուրը տարածուած էր քանի մը շաբաթ առաջ, Հունգարիոյ ապստամբութեան առթիւ։ Ռասինկի խաղացողները ինչպէս եւ դատաւորները Հունգարիոյ զոհերուն յատկացուցին իրենց օրապահիկը ։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի սանուհիներու եւ Նոր Սերունդի 18 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 3ին, ռիւ ԺԷյի սրահին մէջ։

Կը նախագահէ Ընկ. ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆ – ԿԻՒԼԵԱՆ ։

Կը խօսի Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին ։ Գեղջկական պարեր, զոյգ պար, մեներգ եւ արտասանութիւններ ։

Դպրոցին աշակերտներու կողմէ երգախառն պատկերներ եւ խմբերգներ ։

Հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընկերահամակրական խնջոյք, յարակից փոքր սրահին մէջ ։

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի ժամը 15·30ին, կղերականներու սրահը ռիւ տէ Պահիւթիէ ։

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ։

Ste. FRANCE CAMEROUN
24 Rue d'Enghien. Paris 10ème.

Կը փնտռէ երիտասարդ մը, զարգացած իր Քամըրունի Քոնթուարին համար։

Դիմել ժամը 14էն 15 նշանակուած հասցէին ։

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ

Լուվէնի (Պելժիա) համալսարանի ուսանողներէն Պ. Երուանդ Բամպուքեան տրամադրելի ժամեր ունի հայերէնի դասեր տալու մասնաւորներու ։ Դիմել՝
34 Rue Vésale, Louvain (Belgique)

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հսկող մը Մխիթարեան վարժարանին համար։ Դիմել վարժարանը,

26, Rue Troyon Sèvres

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հսկող ուսուցչուհի մը Դպրոցասէրի համար, իբրեւ գիշերօթիկ ։

Դիմել սակայնապէս, 1 Պուլվ. տիւ Նօր, Րէնսի – Փավիյեօն, մեթրօ Փանթէնէն առնել, 146 հանրակառքը։ Ամէն կէսօրէն առաջ ։

ԵՐԳԻ ՓՈՐՁԵՐ

Փարիզի Հայկ. երգչախումբի եւ Դպրաց Դասու միացեալ խումբի երգի փորձերը այսուհետեւ տեղի պիտի ունենան Ուրբաթ երեկոները, Ազգ. Տան թատերասրահին մէջ, իրիկուան ժամը 7·30ին եւ պիտի վերջանան 9ին։

Արուարձաններէ եկող անդամներու վերադարձը դիւրացնելու համար եղած այս կարգադրութեան շնորհիւ, հեռաւոր թաղեր բնակող երիտասարդներն ալ պիտի կրնան մասնակցիլ խումբին ։

Ծնողքներէ կը խնդրուի ղրկել իրենց զաւակները ուրբաթ երեկոները նշանակուած սրահը, ուր ներկայիս Կոմիտասեան պատարագ կը պատրաստէ Ա. Պարթեւեան ։

ՊԱՏԱՐԱԳ

Շաւիլի մատրան յաջորդ պատարագը, այս կիրակի առաւօտ ։

ԸՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի ։

Այս շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն տիւ Ռուա Ռընէ (6 ռիւ տը լ'Արպրը)։

Կը նախագահէ Պ. ԹՈՐՈՍ ԿՏԻԿԵԱՆ

Կը խօսի Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին.— Տիկին Արմաղանեան (երգ), Օր. Ակինեան (դաշնակ), Օր. Արմաղանեան (պար),, Պ. Մութաֆեան (ֆանթէզի), Պ. Քէնտիր – եան (արտասանութիւն), Պ. Յարութիւնեան (ֆանթէզի)։ Մկրտիչ Պօղոսեանի (Փարիզէն, երգ)։

Հայկական պարեր Տիւրկէրեան քոյրերու կողմէ։ Նուագ Պ. Պարոյրի կողմէ ։

Կը ցուցադրուի գունաւոր գեղեցիկ ժապաւէն մը՝ « ԺԱՄԱՆՑ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ» ։

Վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի հանդէսի պահուն ։

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ եւրոպական պարեր Օրքեսթր ՌԸՆԷ ՏԱՆԻ։

ՅՈՐԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՐՔԻ

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային ու Ֆրանսահայ լսարաններուն ։

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին ։

Մուտքը 200 ֆրանք ։

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեանի գրատունը ։

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կապոյտ Խաչի տօնածառի հանդէսը տեղի կ'ունենայ Յունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթին մեծ սրահին մէջ, մեծ պատրաստութեամբ ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՊԱՆԵԽՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Բացակաները նկատի կ'առնուին ։

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. «Զաւարեան» կոմիտէի ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցի սրահը ։

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին ։

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Յ. Դ. «Արղութեան» խումբի բացառիկ ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին ։

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

(ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ի նպաստ քախտագուրկ մանուկներու — Այս Կիրակի, Կռանտ Օթէլի սրահներուն մէջ ժամը 16էն 24 — Աքրաֆսիոն

Ցիկան նուագախումբ, ղեկավարութեամբ ՍԱՎԱ ՆԷԱԿՈՒԻ

ՄՈՒՏՔ 500, ուսանողաց 300

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U. F. C. F. ի ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45 ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԷՌԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ.Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր ։

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան գրատունը։ Գիները՝ 200, 300 եւ 400 ֆր. ։

(FESTIVAL)

ԵՐԳԱՊՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ Է

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ

«Զանազան ժամանակներու եւ զանազան երկիրներու» ծիսական երաժշտութեան նուիրուած երգապնակները (միքրօսիյօն)։

Լիտիա Կարինի գոնթր–ալթօ հարուստ ձայնին կ'ընկերանան «Մարթինօ»ի ալիքներու, ինչպէս նաեւ հարուածային երաժշտական գործիքները (բերգիւսիոն), որոնք կը ստեղծեն երաժշտական դիւթիչ մթնոլորտ մը։

Այս երգապնակով երաժշտական հաճելի պտոյտ մը կը կատարէք հինաւուրց Արեւելքը (Հայաստան, Սուրիա, Արաբիա, Բաբելոն, Հնդկաստան, Հասարակածային Ափրիկէն, Միջին դարու Ֆրանսան եւ Սպանիա, հին Աթէնքը, Կելտերու երկիրը (Սկովտիա) եւ վերջապէս Պրազիլիա եւ Հարաւային Ամերիկա։

Փափաքողները կրնան իրենց ապսպրանքները ուղղել երգապնակի բոլոր վաճառատուները հետեւեալ ըէֆէրանսով.

DISQUES FESTIVAL «MUSIQUE RITUELLE»
A TRAVERS TEMPS ET PAYS - F. L. D. 88

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ախալքալաքցի Հայկազուն Յակոբեան կը փնտռէ իր երկու եղբայրները Նազար եւ Վարազդատ Յակոբեաններ, որոնց հետքը կորսնցուցած է վերջին պատերազմին։ Տեղեկացնել Հ. Յակոբեանի,
Rue Moulin à Vent, Sarcelles (S. et O.)

Կը խնդրուի արտատպել թերթերէն ։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՊԱՏՄԱԳԻՐՔ ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ

Ատափազարի «Պատմագիրք»ին պատրաստութեան յանձնախումբը կը ծանուցանէ Մարսիլիոյ շրջանի մեր հայրենակիցներուն թէ պաշտօն տրուած է Պ. Պ. Ստեփան Աշըգեանի, Յարութիւն Ստեփանեանի, Կարպիս Սէմիզեանի, Թագւոր Մանաքճեանի եւ Տիկին Թագուհի Պատուականեանի, տպագրական ծախքերու մասնակցութեան համար, դիմել հաւաքաբար կամ անհատաբար մեր հայրենակիցներու օժանդակութեան ։

ՊԱՏԱՐԱԳ – ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, ի յիշատակ 1914 – 18ի պատերազմին զոհուած զինուորներուն ։ Պիտի պատարագէ Ատոմ քահանայ ։

ԿԱՐԵԼԻ Է ՏԱԿԱՒԻՆ ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐԻՆԱԿ ԳՏՆԵԼ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐԻ

Երկու վէպերէն —

«ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ»
ԵՒ « ՅԱՐԱԼԷԶՆԵՐՈՒ
ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ »

Երկու հատորը միասին 1500 ֆրանք ։
Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած է, ընկերահամակրական խնճոյք մը՝ 25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը՝ չորսէն մինչեւ կէս գիշեր, Յոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնըֆուա։ Կը խնդրուի ընկերուհիներէն, ընկերներէն, Նոր Սերունդէն եւ բոլո համակիրներէն, քաջալերել, այս բարենպատակ ձեռնարկը ։

Հայ Արիներու 26րդ տարեկան ցերեկոյթը, Կիրակի, 10 Մարտ։ Կէսօրէ ետք ժամը 2·30ին ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ.ք, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
VENDREDI 16 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7733 | 32e ANNEE | խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3544

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

DOLCE FARNIENTE !

●

Մեծ թէ փոքր, բոլոր ազգերն ալ անձկութեամբ կը հետեւին Միջին Արեւելքի դէպքերուն, որոնք սերտ կապ ունին Եւրոպայի ճակատագրին հետ ալ :

Փոթորիկը պայթեցաւ Իսրայէլի արշաւանքով եւ ծանրացաւ անգլեւֆրանսական վերջնագրով :

Մինչ այդ, կաթսան կ'եռար Լեհաստանի, այլ մանաւանդ Հունգարիոյ մէջ, շուարման մատնելով Ազգաժողովը :

Կարելի եղաւ սահմանափակել եւ ժամապէս մարել կրակը : Եւ սակայն, ամէն վտանգ անհետացած չէ տակաւին :

Եգիպտոս շարունակ նոր պահանջներ կը դնէ, դժուարացնելով տրուած որոշումներուն գործադրութիւնը : Միւս արաբական երկիրները ազդանշանի մը կը սպասեն, կրակը նետուելու համար :

Այս անստուգութեան մէջ, կրակին վրայ իւղ կը լեցնէ Խ. Միութիւնը : Ոչ միայն սպառնալիքներ ուղղելով Արեւմուտքի, այլեւ գործնական քայլեր առնելով, կամաւորներ արձանագրելով եւ անմիջական օգնութիւն խոստանալով արաբական աշխարհին :

Քարոզչական արշաւ մը կը կատարուի Խ. Միութեան անծայրածիր տարածութեան վրայ, Մոսկուայէն մինչեւ Երեւան : Ժողովներ, ճառեր, բանաձեւեր, «ագրեսոր»ներուն դէմ (նախայարձակ), յանուն ազատութեան եւ խաղաղութեան :

Նոյն ամբոխավարական ելոյթները Հունգարիոյ ապստամբութեան առթիւ, որ միշտ կը համարուի «հակայեղափոխութիւն», խորհրդային կայսրութեան բոլոր լեզուներով, ինչպէս ազատ արտասահմանի կարմրագրոշ հրատարակութիւններով :

Արեւմուտքն ալ իր կարգին :

Պատահական երեւոյթ մը չէ որ Ատլանտեան ճակատին հրաժարեալ սպարապետը հրապարակային ազդարարութիւն մը կ'ուղղէ իր հրաժեշտի պահուն, սպառնալով 24 ժամէն կործանել Խ. Միութիւնը, եթէ ...

Եւ հիմա դառնանք մեր ազգային անդաստանը, որ կը շարունակէ որոճալ եւ յօրանջել :

Ըսել չենք ուզեր թէ մենք ալ խառնուինք յորձանքին, առաջատար պարզելով օրուան հովերուն դիմաց :

Մէկ պարտականութիւն կ'իյնայ մեզի, ո՛ւր որ ալ գտնուինք, — արթուն կենալ, յանուն մեր հաւաքական ինքնապաշտպանութեան :

Եգիպտական ընդհարումէն ի վեր յարաբերութիւնները դժուարացած են Միջին Արեւելքի հետ : Թերթեր եւ նամակներ կը հասնին միայն Լիբանանէն :

Հաւատա՞նք թէ դադրած է «եկեղեցական» ժխորը, որ արիւն պղտորեց ամիսներով :

Ստոյգ տեղեկութիւններ չունինք բուն կացութեան մասին :

Աւելի ճիշդ, վստահ չենք թէ այնտեղ ալ կ'ըմբռնեն կացութեան պահանջները, եւ միջոցներ ձեռք առած են, ի նախատեսութիւն անակնկալներու :

Գալով արեւմտեան ճակատին, այստեղ հայկական Փարիզին, կը թուի թէ օրուան դէպքերը որեւէ կապ չունին մեր կացութեան հետ :

Ապա ուրեմն «անուշի՛կ անգործութիւն» :

Բանկայը կը բանի : Եպիսկոպոս ալ ունինք, Հայրապետական պատուիրակի տիտղոսով : Միւս հայաշատ քաղաքներն ալ ունին մասուր եւ թաղական : Ալ ի՞նչ կ'ուզէք :

— Սանկ փոքր խորհրդակցութիւն մը՝ ապագայ անակնկալներու մասին : Եւ, ի հարկին Ապահովութեան Խորհուրդ մը ..

= Մի խանգարէք մեր հանգիստը :

Dolce farniente !

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԱ ՀԱԿԱՌԱԿ Է ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄԻՆ

●

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ Ա. ԶՕՐԱՄԱՍԸ ԵԳԻՊՏՈՍ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

Նախագահ Այզընհաուըր իր լրագրական ասուլիսին մէջ կրկին շօշափելով կամաւորներու առաքման հարցը, յայտարարեց թէ Ազգաժողովը պէտք է ընդդիմանայ օտար կամաւորներու առաքման դէպի Եգիպտոս, բայց չյայտարարեց թէ ինչ ձեւով կրնայ կատարուիլ այդ ընդդիմութիւնը : Ըսաւ թէ խնդիրը կախում ունի միջամտութեան պարագաներէն :

Ինչպէս կը յիշուի, անցեալ շաբթու ալ ազդարարած էր թէ որեւէ նոր զինեալ ուժի մուտքը Եգիպտոս՝ պիտի նշանակէ բռնաբարում Ազգաժողովի դաշինքին : Հետեւաբար պէտք է ընդդիմանալ ՄԱԿի միջոցաւ : Ամերիկան պատրաստ է ամէն աջակցութիւն ընծայելու : Ցետոյ յոյս յայտնեց թէ կարելի պիտի ըլլայ Միջին Արեւելքի եւ Հունգարիոյ տագնապները լուծել Ազգաժողովին միջոցաւ : Անգամ մը որ այդ խնդիրները կարգադրուին աւելի պիտի զօրանան Մ. Նահանգներուն կապերը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ :

Պատասխանելով զանազան հարցումներու, նախագահը յայտարարեց թէ սխալ է Չորս կամ Հինգ Մեծերու խորհրդաժողով մը գումարել այժմ, երբ Ազգաժողովը զբաղած է զանազան տագնապներու լուծումով : Բացատրեց թէ կարելի չէ բոլորովին վանել խորհրդային ազդեցութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ : Այս առթիւ բացատրեց թէ Հունգարիոյ դէպքերը աւելի խոհեմ դարձուցած են փոքր ազգերը : Մ. Նահանգները անաչառ բարեկամութեան քաղաքականութիւն մը կը հետապնդեն Միջին Արեւելքի մէջ, օգնութիւն տրամադրելով թէ Իսրայէլի եւ թէ արաբական երկիրներուն, առանց քաղաքական պայմաններ դնելու : Այժմ առաջին հոգն է կարգադրել եգիպտական եւ հունգարական խնդիրները, մանաւանդ պէս փախստականներու հարցը : Ամերիկայի հանրային կարծիքը խորապէս ազդուած է Հունգարիոյ դէպքերէն : Սարսափելի սխալ մը պիտի ըլլար ընդունիլ որ Ա. Եւրոպայի երկիրները տեւական գերութեան մը մատնուէին սովետ. տիրապետութեան տակ :

Միաց. Նահանգները վառ պահելով հանդերձ ազատութեան յոյսը արեւելեան Եւրոպայի մէջ, երբեք չեն քաջալերած անպաշտպան ժողովուրդի մը բացայայտ ապստամբութիւնը գերազանց ուժի մը դէմ » :

Այզընհաուըրի առաջին ասուլիսն էր այս, իր վերընտրութենէն ի վեր եւ մեծ ուշադրութիւն գրաւեց փոքր ազգերուն ուղղուած խոհեմութեան յորդորներով :

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համըրշոլտ ճամբայ ելաւ դէպի Հռոմ, ուր պիտի տեսակցի միջազգային ոստիկանութեան հրամանատարին՝ Քանատացի զօր. Պըրնսի հետ : Ապա ճամբան պիտի շարունակէ դէպի Գահիրէ : Վերադարձին պիտի փորձէ Փեշթա եւս հանդիպիլ :

Ընդհ. քարտուղարը միեւնոյն ատեն հրամայեց միջազգային առաջին զօրամասին ճամբայ ելլել դէպի Եգիպտոս : Այս մեկնումը, որ երեք անգամ յետաձգուած էր Նասըրի առարկութեանց հետեւանքով, տեղի ունեցաւ հինգշաբթի առտու ժամը 3ին, Նափոլիէն : Ինչպէս գրած ենք արդէն, մեծ ուժ մը չի կազմեր այս զօրամասը, կազմուած է 180–200 զինուորներէ և մեկնեցան 90 հոգի : Առաքումները պիտի շարունակուին յաջորդաբար : Թերթերը դիտել կուտան թէ շատ մը զինուորներ հիւս. երկիրներէ առնուած ըլլալով պիտի նեղուին Եգիպտոսի տաքէն, թէեւ ամէնէն հրատապ շրջանը ան-

«ՔԱՐՏԷՍԷՆ ՋՆՋԵԼ ԻՍՐԱՅԷԼԸ»

★

Իրաքի կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակեց որով կը պահանջէ «բոլոր ազգերէն Միջին Արեւելքի քարտէսէն սրբել Իսրայէլը, ի սէր խաղաղութեան եւ ապահովութեան» : Զեկոյցը կ'ըսէ թէ Իրաք պիտի փոփոխէ իր քաղաքականութիւնը, եւ պիտի առնէ իր աջակցութիւնը 1947ին Ազգաժողովին կողմէ տրուած որոշումներուն եւ նոր ձեռնարկներ պիտի կատարէ, փարատելու համար իսրայէլեան վտանգը Միջին Արեւելքի մէջ :

Այս զեկոյցին հրատարակութենէն առաջ, վարչապետը, Սայիտ Նուրի պահանջած էր արաբեւիսրայէլեան վէճը անյապաղ կարգադրել համաձայն Ազգաժողովի որոշումներուն, բայց դաշինքը իրեն դէմ ծառանալով հրահանգեց Ազգաժողովին իրաքեան պատուիրակին պահանջել այդ որոշումներուն ջնջումը :

Անգլիոյ արտաքին գործերու նախարարութիւնը վճռապէս մերժեց որեւէ կարծիք յայտնել Իրաքի այս յայտարարութեան մասին : Պաշտօնատան ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ Պաղտատի դաշինքը կը պահէ իր ուժը եւ թէ որեւէ փոփոխութիւն չէ կատարուած բրիտանական կառավարութեան եւ միւս զինակից երկիրներու յարաբերութեանց մէջ :

× Փաքիստանի վարչապետը, Սուրա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ցած է այժմ :

Առաջին զօրամասը ուղղակի Իսմայիլիա պիտի երթայ : Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը Նիւ Եորքէն մեկնած ատեն յոյս յայտնեց թէ պիտի յաջողին խաղաղութիւնը եւ բարեկարգութիւնը վերահաստատել Եգիպտոսի մէջ : Զինուորներու փոխադրութիւնը կը կատարուի զուիցերիական օդանաւերով : Առաջին առթիւ հազար զինուորներ պիտի տեղաւորուին Իսմայիլիայի մէջ : Այս ուժերուն ընդհանուր ղեկավարութիւնը ստանձնած է 17 խորհրդականներէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը :

× Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Փինօ, Նիւ Եորք հասնելով յայտարարեց թէ Եգիպտոս երեսուն նաւեր ընկղմած է Սուէզի ջրանցքին մէջ, երթեւեկը խափանելու համար : «Այս գործողութիւնը կատարուած է թշնամութեանց դադարումէն ետք, ինչ որ կասկածներ կը ներշնչէ Եգիպտոսի ուղղամտութեան մասին : Եգիպտոսի դիկտատորը կը համակերպի Ազգաժողովին որոշումներուն եթէ նպաստաւոր են իրեն համար, այլապէս կը մերժէ : Ազգաժողովին կ'իյնայ ապահովել ջրանցքին ազատ նաւարկութիւնը » :

× Իրազեկ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Մոսկուայի եգիպտական դեսպանը խնդրած է Խ. Միութենէն փութացնել կամաւորներու առաքումը դէպի Եգիպտոս : Դեսպանատան մէկ պաշտօնեան մերժեց որեւէ պատասխան տալ այս առթիւ եղած հարցումներու : Երբ հարցուցին թէ մաս մը կամաւորներ մեկնա՞ծ են արդէն, պատասխանեց.— « Լուր չունինք այդ մասին» : Բայց հաստատեց թէ աւելի քան 50.000 կամաւորներու խնդրագիրները ղրկուած են Գահիրէ եւ թէ «միշտ նոր դիմումներ կը տեղան», մինչեւ անգամ կիներու կողմէ : Եւ աւելցուց թէ Ռուսերը ամէն միջոց ձեռք առած են կամաւորներուն փոխադրութեան համար, երբ արտօնութիւն տրուի սովետական կառավարութեան կողմէ :

Խորհրդային թերթերը կը շարունակեն սլաքներ արձակել Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Իսրայէլի դէմ, պնդելով թէ երեքն ալ միտք չունին քաշուելու Եգիպտոսէն եւ թէ արեւմտեան պետութիւնները պատրուակներ կը փնտռեն, Սուէզի Ջրանցքը գրաւելու համար :

ՁԱՆԳՈՒԱԾԱՅԻՆ ԱՔՍՈՐ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՅԷՆ

●

Փեշթայի ռատիօն Նոյ. 14ին հաղորդեց թէ Հունգարներ կ'աքսորուին դէպի Արեւելք, գոց վակոններով, խորհրդային զօրքին կողմէ : Այս յայտարարութիւնն եղաւ բացատրելու համար ընդհ. գործադուլին շարունակութիւնը, ինչպէս դիտել կուտայ տեղական թերթ մը : Անթէնը միեւնոյն ատեն պարզելով կացութիւնը Փեշթայի հարաւային-արեւելեան շրջանին մէջ, կ'ըսէր թէ բանուորները 40 առ հարիւր վերսկսած են աշխատանքը եւ թէ կարգ մը երկաթուղիներու երթեւեկը վերահաստատուած է : «Բայց մեզի հասած վերջին տեղեկութիւններէն կը հետեւի թէ կալանաւորներ փոխադրուած են դէպի արեւելք, գոց վակոններով, եւ ատոր համար ալ շոգեկառքի պաշտօնեաները վերսկսած են գործադուլը » :

Այս ռատիօն որ կը գտնուի Քատարի կառավարութեան ձեռքը, կ'աւելցնէր թէ զանազան հաստատութեանց բանուորներուն տեղեկութիւն տրուած է Հունգարներու աքսորի մասին, հետեւաբար անոնք իրենց աշխատանքը կը դադրեցնեն յարաճուն բազմութեամբ » :

Մ. Նահանգներու արտաքին գործերու պաշտօնատունը կը հաստատէ թէ բաւական թիւով հունգար քաղաքացիներ կ'աքսորուին դէպի Խ. Միութիւն : Ամերիկեան կառավարութիւնը այժմ կը քննէ այս խնդիրը :

× Նախորդ վարչապետ Նակի, որ Փեշթայի ամերիկեան դեսպանատունը կը գտնուի, հերքեց այն լուրը թէ բանակցութեան մէջ է Քատարի հետ : Ուրիշ տեղեկութեան մը համաձայն, Խ. Միութեան սպաները կը բանակցին հունգար ազգայնականներուն հետ : Հունգարները պահանջեր են անմիջապէս ետ կանչել խորհրդային զօրքը, ազատ արձակել բոլոր բանտարկեալները, դադրեցնել պաշարումը, առժամեայ կառավարութիւն մը կազմել բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար են . :

× Աշխարհի ամէն կողմը ցոյցեր կը սարքուին Խ. Միութեան եւ համայնավար կուսակցութեան դէմ : Ցուցարարները լոլիկ, հաւկիթ եւ ամոնեակով լեցուն շիշեր նետեցին Նիւ Եորքի սովետեւամերիկեան ընկերութեան կեդրոնին դէմ :

Անկլիքան եկեղեցւոյ ընդհ. ժողովը խստօրէն քննադատեց Սովետներու յարձակումը Հունգարիոյ մէջ եւ կոչ մը ուղղեց, օգնութեան հասնելու համար զոհերուն : Օքսֆորտի համալսարանէն աւելի քան 1100 ուսանողներ պահանջեցին Ազգաժողովէն սովետական զօրքը հեռացնել Հունգարիայէն :

× Վերջին լուրերու համաձայն, Քատարի կառավարութիւնը յուսահատական ճիգեր կը փորձէ, խորտակելու համար Հունգարներու կրաւորական դիմադրութիւնը եւ ընդհ. գործադուլը որոնք միշտ կը շարունակուին :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՄՈՍԿՈՒԱ ԳՆԱՑ

★

Կարեւոր դէպք մը եւս,— Լեհաստանի կորովի վարչապետը, Կոմուլքա, Մոսկուա մեկնեցաւ, բանակցելու համար երկու երկիրներու նոր յարաբերութեանց մասին : Այս բանակցութեանց ելքէն կախում ունի ոչ միայն Լեհաստանի, այլ եւ միւս արբանեակ երկիրներու ապագան : Կը կարծուի թէ Խ. Միութիւնը պիտի ընդունի Լեհաստանի պահանջած ինքնավարութիւնը ներքին գործերու մէջ : Վերջնապէս պիտի հեռանան սովետական խորհրդականները եւ մասնագէտները որոնք տեղաւորուած էին բանակին, նախարարութեանց եւ քաղաքական-մշակութային հաստատութեանց մէջ : Արդէն մեկնած են 32 խորհրդային զօրավարներ :

ՈՐՈ՞Ւ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻՆ

•

Որո՞ւ համար կը հրատարակուին հայ դիրքերը :

Հայ գրողները, գրագէտ, պատմաբան թէ բանաստեղծ, կ'աշխատին, իրենց ուժըն ու ժամանակը կը տրամադրեն, իրենց տաղանդը, սիրտն ու հոգին կը մաշեն, յաճախ նաեւ իրենց նիւթական մի - ջոցները կը սպառեն, իրենց գործերը հրատարակելու համար :

Ու այս բոլորը կ'ընեն, ծառայելու համար հայ գրականութեան, հայ մտքին ու մշակոյթին :

Սակայն, ինչ սրտով չարունակեն իրենց ստեղծագործ ճիգը, եթէ հոգեկան ու բարոյական դոհողութեանց հետ, ճգմուին նաեւ նիւթական բեռան տակ :

Եթէ չկարդացուին. եթէ չվնտռուին իրենց գործերը :

Վաճառուելու մասին չենք խօսիր ,որովհետեւ վաճառուիլը ուրիշ բան է, վնտռուիլը՝ ուրիշ : Գիտենք թէ, յաճախ, կը ծախուին դիրքերը, այս կամ այն կերպով, սակայն չեն կարդացուիր, կը ձըգուին մէկ կողմ : Մեր խօսքը՝ հայ գրքին տարածուելուն, կարդացուելուն մասին է ժողովուրդին կողմէ, որ ինքնաբեր հետաքրքրութեամբ, վնտռէ հայ գիրքը, գայն կարդալու եւ անով զօրանալու համար մարմնով ու սրտով. անով կապուելու համար հայ մշակոյթին, այսինքն՝ մեր դարութեան ամէնէն ապահով խարիսխին :

Հեղինակ մը իրաւունք ունի գոնէ բարոյապէս քաջալերուելու, իր խմացական եւ հոգեկան գոհաբերութեան փոխարէն :

Աւելորդ է օտար հեղինակներու հետ հեռաւոր բաղդատութիւնն իսկ. անոնք իրենց ապրուստը կը չահին իրենց հրատարակութիւններով եւ ապրուստին հետ ալ անունն ու փառքը, բացառիկ յարգանքն ու հեղինակութիւնը: Հայ գրո՞ղը , — չխօսինք «փառք»ի մասին, բայց չմոռնանք որ, չատ անգամ , կը ճգմուի ան իր հրատարակութիւններուն ղէկերուն տակ, անոնց տուած նիւթական ու բարոյական դժուարութիւններուն պատճառով :

*Անշուշտ, չատ բան փոխուած է վերջին **կէս դարու ընթացքին : Եղիա Տէմիրճի**պաշտօնի մօր ողբերգական նախատեսութիւնը.— «Տղաս, գրող եղար, անօթի պիտի մեռնիս», չարդարանար այսօր : Շատ ճամբայ կարուած է անկէց ի վեր, բարեբախտաբար, եւ հայ մարդը, մեր օրերուն, աւելի դիտակից է հայ մշակոյթին ծառայողներուն հանդէպ. աւելի գնահատող անոնց գործը: Սակայն, հեռու ենք դեռ հայ գրողն ու անոր գերն ու գործը լիովին, խորապէս գնահատելու դիտակցութենէն :*

Բարեբախտաբար, միայն հայ գրականութեամբ ապրող գրագէտ կամ մտաւորական չունինք : Հայ գրողը իր առօրեայ, ապրուստի համար սահմանուած գործառնէն տուն վերադառնալով, իր ժամանակը կուտայ հայ գրականութեան . յաւելեալ աշխատանքով, կը գրկէ ինքզինքը՝ իր հանգիստէն, կեանքի այլ վայելքներէն, նուիրուելու համար հայ գրի ու մշակոյթի զարգացման: Ահա թէ ինչու նուիրեալ մըն է, առաւելապէս, հայ գրողը: Ահա թէ ինչու դնահատանքի, , չնորհակալութեան զգացում մը ունենալու կոչուած ենք, եթէ դուրկ չենք ազգային գիտակցութենէ :

Թողունք սակայն չնորհակալութեան այս գոյացումը. անիկա չի պահանջուիր մեզմէ, սակայն հայ գրողը իրաւունք ունի պահանջելու, որ գոնէ անտարբեր չմնանք: Եւ երբ անհուն գոհողութեամբ հրատարակ կը հանէ գործ մը, արդարօրէն կը սպասէ, որ հայ մտքին գարգացման նուիրուած գործ մը փնտռուի եւ գնահատուի ժողովուրդէն :

Անշուշտ, ոչ ոք պարտաւոր է հրատարակուած բոլոր գիրքերը գնելու եւ կարդալու : Սակայն, պարտաւոր է ընտրութիւն մը ընելու անոնց մէջ եւ գնելու ու կարդալու :

Գրքի տարածումը՝ չափանիշ մըն է ժողովուրդի մը գիտակցութեան :

Դժբախտաբար, երբեմն , այն աստիճանի կը հասնի մեր անտարբերութիւնը՝ որ արժէքաւոր գիրքերն իսկ տարիներով կը մնան ու կը մոռցուին: Զկա՞ն հայ մարդիկ, նոյնիսկ հանրային գործերու նուիրուած, որոնք սրտնեղութեամբ կը յայտարարեն, թէ «ո՞վ ըսաւ իրենց» մեր գրագէտներուն ու բանաստեղծներուն, որ գիրք գրեն ու հրատարակեն :

Ոչ ոք ըսաւ անշուշտ, սակայն Հայու ոգին, միտքն ու սիրտը չե՞ն ըսեր բան մը: Ո՞վ ըսաւ որ մարդիկ իրենց կեանքը նուիրեն իրենց ժողովուրդին ու հայրենիքին. ո՞վ ըսաւ որ ուրիշներ, նիւթական ու բարոյական գոհողութիւններ ստանձնեն :

Կարելի՞ է ըսել ծառին, որ չծաղկի, ծաղիկին՝ որ չբուրէ :

Հոգի ու միտք ունեցող, չնորհ ու տաղանդ ունեցող գրագէտը կը ծաղկի ու իր բուրմունքով կը պահէ իր ժողովուրդը : Ո՞վ ըսաւ Խորենացիին՝ որ Հայոց պատմութիւն գրէ. եղիշէին՝ որ Վարդանանց Դիւցազնամարտը ներկայացնէ, իր սրտին հետ. Նարեկացիին՝ որ իր հոգեկան ճեղքումները տաղերգէ. Շնորհալիին՝ որ Լոյսն ու Աստուածը փառաբանէ, այնքան յուզումով :

Ո՞վ ըսաւ Րաֆֆիին, որ հայ Ցեղափոխութիւնը նախերգէ ու պատրաստէ. Ա. Հարոնեանին՝ որ հայ յեղափոխութեան արիւնոտ էջերը մեր սրտերուն առջեւ բանայ :

Եւ վերջապէս ո՞վ ըսաւ Վարուժանին ու Սիամանթոյին, որ Հայու հոգին, ա - նոր վիշտն ու վեհապանծ թռիչքները յաւերժացնեն՝ իրենց քերթուածներուն մէջ:

Ոչ ոք ըսած է. Աստուած, Նախախնամութիւնը ըսած է: Անոնց առաքելութիւնը սահմանած է այն ժողովուրդը, որմէ գեստանը իր ամենապերճ հագուստն էր հագեր, Քէնորչիի հրապարակին մօտիկ տուն մը կը ցնծար գերերկրային երջանկութեան գինովութեամբ մը: Դրացիները այսիկ այսի, տունէ տուն ձայն կուտային իրարու :

— Քա... Համազասպն է եկեր ...

Այցելուներու ելքն ու մուտքը վերջ չունի... Բարեկամ, ազգական, դրացի , ծանօթ – անծանօթ :

Մարինէն քոյրն է Համազասպին. ան իր կեանքի ամէնաերջանիկը օրը կ'ապրի ...

Հիւսեան Մկրտիչ աղան, մօրեղբայրը Համազասպին, կուսակալին ըրած իր դիմումներու մասին կը խօսի այցելուներուն ... եւ ահա այդ դիմումներուն արդիւնքը ...

— Այսքան չուտ ... եւ այսքան ապահով ...

Ի հարկէ, Մարինէն չհասկցաւ անմի - ջապէս, թէ ինչու Վան վերադառնալէս հազիւ ամիս մը վերջը, ես դիմում ըրի իրեն, ինչպէս եւ իր ամուսնին՝ վարպետ Գալուստին, կուսակալին մօտ միջամտութիւն փորձել Հիւսեաններու միջոցով Համազասպի Վան գալու մասին արտօնութիւն ստանալ :

⁂

*Բայց յետոյ, երբ վերջացաւ այցելուներու երթեւեկը, եւ մենք երկուքս, ա - նոնց այդիի վրայ նայող մեծ սենեակին պատուհանին առջեւ խօսիլ սկսանք չատ մը հարցերու մասին, հարցեր, որոնք **կապ չունէին** առօրեայ կեանքին հետ, Մարինէն իր ուշիմ հայեացքը մեզի կը յառէր երբեմն ու մեծ սենեակին յարակից փոքրիկ սենեակէն կը լսէր ուշադիր մեր խօսակցութիւնը , ու հիացումով կը դիտէր իր եղբայրը :*

Ան, Համազասպը, ալ իր խնամած երեմնի փոքրիկ դպրոցականը չէր , — բարձրահասակ, խոշոր ու կապոյտ աչքերով վերէն նայող, յար եւ նման մեծ եղբայր Գարեգինի , առատ ընչացքը կ'ողջոյրէր ու խոհուն իմացականութեամբ արուած հարցերուն լուծում կը պահանջէր :

Մարինէն կը լսէր ուշադիր, բայց բան մը չէր հասկնար : Ջէ՞ որ Գարեգին յայտնի Արմենական էր, եւ Այգեստանի Արմենականները առաջին օրէն իսկ ըղձապատեր էին Համազասպը , իրենց ուխտեալը : Ծանօթ էր Համազասպի ամբողջ իրականութիւնը: Մէկ տարի ան ընդհատեր էր իր ուսումը ձեմարանի մէջ ու Սալմաստ էր գացեր, Բէօղիկեանի հետ ուսուցիչ էր եղեր Հաւթուան : Բայց այժմ հարցը բոլորովին այլ էր ... Կար նաեւ Դաշնակցութիւնը ... բայց խօսքը անընդհատ կը դառնար ինչ որ «Թոնիր»ի չուրջ, որ ոչ մէկ կապ ունէր ոչ մէկին ոչ միւսին հետ ....

Գանի մը օրուան խօսակցութեանց ունկնդրելէ ետք, կամաց - կամաց կը պարզուէր Մարինէի ուշիմ մտքին՝ իրական նպատակները Համազասպի Վան գալուն :

Ինչ պիտի ըլլային այս անունները,Մուրենացիէն մինչեւ Սիամանթօ, եւ մինչեւ մեծ ու խնամարհ այլ անունները , որոնք հայ հոգիէն էջ մը բացած են մեր աչքերուն ու մտքերուն առջեւ :

Ամբոխ մը պիտի ըլլայինք, զանգուած մը մարդերու, զորոնք աշխարհ եկած են ապրելու, կերպով մը, օր մըն ալ անհետանալու եւ փոշի գառնալու համար , առանց հետք ձգելու: Առանց պատմութեան :

Բարեբախտաբար, այդպէս չէ մեր ժողովուրդի պարագան : Ստեղծագործ եղած է ան, ունեցած է եւ ունի պատմութիւն, դէր ու գրականութիւն, միտք ու մշակոյթ եւ կոչուած է դեր մը կատարելու այս աշխարհին մէջ :

Այս դերը կատարելու համար, մեր ազատագրական պայքարներուն, մեր քաղաքական, կրօնական ու կրթական չանքերուն կարգին՝ իրենց լայն բաժինն ունին նաեւ մեր մշակութային չանքերը , որոնց մէջ առաջին գծին վրայ կուգան հայ գիրն ու գիրքը, անոնց գնահատութիւնն ու տարածումը :

Հայ միտքը, հակառակ իր կրած ծանր հարուածներուն, կը չարունակէ ստեղծագործել: Կը բաւէ յիշել միայն մէկ քանի հրատարակութիւնները, մեր ազգային հրատարակչութիւնները սկսան քաշուիլ փեշէն : Անոնց հետեւելով տեսած է որ ճերմակ գրօչը կը պարզուի կառքերուն վրայ : Հունդարական օգուժը տեսնելով ճերմակ գրօշը, հաւատաց , կ'ըսէ, եւ թոյլ տըւաւ որ հրատարակիչը վերադառնան : Իսկ երբ գաշտին եղերք հասան, վար առին գրօշը եւ գործի կը սկսէին , չրջապատելով հունդարական օգակայանները : Մօտ հազար հրատարակ չրջապատեցին Փեշթան: Ամբողջ երկրին մէջ կային աւելի քան 1100 հրատարակ, 30 թոննոց, 3300, քան թոննոց եւս :

Բացի հիւլէական զէնքէն, ամէն տեսակ զէնք գործածեցին Սովետները :

Ֆրանսացի թղթակից մը կը պատմէ թէ՝ թնդանօթներու տակ, Վարի ամրոցին մօտ երբ կը պատսպարուէր , Հունդար մը մօտեցաւ եւ ամրոցը ցոյց տալով ըսաւ.— «Մեր կրցածին չափ պաշտպանեցինք բոլոր դիւանաթուղթերը: Թերեւս օր մը ազատութիւն ունենանք, սակայն մաճառ ժողովուրդը այլ եւս պատմութիւն պիտի չունենայ »:

«Մեկնեցայ այդ տեղէն եւ ճամբան մարդու մը հանդիպեցայ, որ կը քալէր աչքերը դէպի հեռուները: Ճամբաս հարցուցի: Ըսաւ թէ դիս կրնայ առաջնորդել, յետոյ լինձի զառնալով դերմաներէն ը - սաւ.— « Մեզ ճեռք պիտի չանցընեն, կը մեկնին, բայց կռիւը պիտի վերսկսի քիչ մը անդին. եւ միշտ պիտի չարունակուի»:

Դելի կայարանին մօտ կառապի էր կռիւը: Կայարանը կը գտնուի երկու լեռնաշղթաներ եւ ձորակներ իրարմէ բաժնող ընդարձակ հարթավայրի մը մէջ: Ամէն կողմէ կը գար հրացանաձգութեան ձայներ: Ամէն կողմ կը տեսնուէին ռուսական զրահապատ մեքենաներ, որոնք կը հետապնդէին հունդարական զինուորական գնացքները, որոնք կը նահանջէին դէպի Պուտափեշթ :

Կայարանի պատերուն վրայ կը տեսնուէին ռուսերէն գրուած ազդագրեր, որոնցմով կը հրամայուէր հունդարական զինուորներուն հանձնել զէնքերը եւ հրացանները, հակառակ պարագային կը սպառնար գնդակահարութեամբ պատժել զանոնք :

Կայարանի պատերուն վրայ կային նաեւ ազդագրեր, որոնցմով կը հրամայուէր հունդարական զինուորներուն հանձնել զէնքերը եւ հրացանները, հակառակ պարագային կը սպառնար գնդակահարութեամբ պատժել զանոնք :

Ի հարկէ, Մարինէն չհասկցաւ անմի - ջապէս, թէ ինչու Վան վերադառնալէս հազիւ ամիս մը վերջը, ես դիմում ըրի իրեն, ինչպէս եւ իր ամուսնին՝ վարպետ Գալուստին, կուսակալին մօտ միջամտութիւն փորձել Հիւսեաններու միջոցով Համազասպի Վան գալու մասին արտօնութիւն ստանալ :

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԴԺՈԽՔԻՆ ՄԷՋ

•

Նիւ Եորքի , Լոնտոնի եւ Փարիզի թերթերու Փեշթայի թղթակիցները , որոնք այժմ ապաստանած Վիէննա, կը չարունակեն նկարագրութիւններ գրկել Հունդարիոյ մէջ տիրող ահռելագործութիւններուն :

« Ն. Ե. Հէրըլտ»ի թղթակիցը կը գրէ թէ՝ պէտք էր միայն աչքերով տեսնել այն անհաւատալի վայրագութիւնները զոր ի գործ կը դնէին Ռուսերը, արեան մէջ խեղդելու համար Հունդարներու ազատագրական չարժումը :

Երբ Ռուսերը հասկցան թէ ամբողջ ժողովուրդը իրենց դէմ է, պաղպաղակ պատ մը քաշեցին Հունդարիոյ չուրջ, կտրեցին բոլոր հաղորդակցութիւնները եւ բանտարկեալի մը վիճակին վերածեցին մօտ հարիւր արեւմտեան երկիրներու թղթակիցները, որոնք այդ պահուն հոն կը գտնուէին: Ցետոյ սուտեու վարագոյր մը քաշեցին, խարելու համար արտաքին աշխարհը :

Ռուսերը ամէն տեսակ դաժանութիւն ի գործ դրին անօդնական ժողովուրդի մը հանդէպ, հրատարէրու եւ թնդանօթներու հարուածին տակ, նոյնիսկ արգելքի տակ կ'ստանէին դիակները :

Նոյն թղթակիցը կը պատմէ թէ՝ երբ յեղափոխութիւնը պայթեցաւ խորհրդա - ծնունդ առած են իրենք :

Ի՞նչ պիտի ըլլային այս անունները,Մուրենացիէն մինչեւ Սիամանթօ, եւ մինչեւ մեծ ու խնամարհ այլ անունները , որոնք հայ հոգիէն էջ մը բացած են մեր աչքերուն ու մտքերուն առջեւ :

Ամբոխ մը պիտի ըլլայինք, զանգուած մը մարդերու, զորոնք աշխարհ եկած են ապրելու, կերպով մը, օր մըն ալ անհետանալու եւ փոշի գառնալու համար , առանց հետք ձգելու: Առանց պատմութեան :

Բարեբախտաբար, այդպէս չէ մեր ժողովուրդի պարագան : Ստեղծագործ եղած է ան, ունեցած է եւ ունի պատմութիւն, դէր ու գրականութիւն, միտք ու մշակոյթ եւ կոչուած է դեր մը կատարելու այս աշխարհին մէջ :

Այս դերը կատարելու համար, մեր ազատագրական պայքարներուն, մեր քաղաքական, կրօնական ու կրթական չանքերուն կարգին՝ իրենց լայն բաժինն ունին նաեւ մեր մշակութային չանքերը , որոնց մէջ առաջին գծին վրայ կուգան հայ գիրն ու գիրքը, անոնց գնահատութիւնն ու տարածումը :

Հայ միտքը, հակառակ իր կրած ծանր հարուածներուն, կը չարունակէ ստեղծագործել: Կը բաւէ յիշել միայն մէկ քանի հրատարակութիւնները, մեր ազգային հրատարակչութիւնները սկսան քաշուիլ փեշէն : Անոնց հետեւելով տեսած է որ ճերմակ գրօշը կը պարզուի կառքերուն վրայ : Հունդարական օգուժը տեսնելով ճերմակ գրօշը, հաւատաց , կ'ըսէ, եւ թոյլ տըւաւ որ հրատարակիչը վերադառնան : Իսկ երբ գաշտին եղերք հասան, վար առին գրօշը եւ գործի կը սկսէին , չրջապատելով հունդարական օգակայանները : Մօտ հազար հրատարակ չրջապատեցին Փեշթան: Ամբողջ երկրին մէջ կային աւելի քան 1100 հրատարակ, 30 թոննոց, 3300, քան թոննոց եւս :

Բացի հիւլէական զէնքէն, ամէն տեսակ զէնք գործածեցին Սովետները :

Ֆրանսացի թղթակից մը կը պատմէ թէ՝ թնդանօթներու տակ, Վարի ամրոցին մօտ երբ կը պատսպարուէր , Հունդար մը մօտեցաւ եւ ամրոցը ցոյց տալով ըսաւ.— «Մեր կրցածին չափ պաշտպանեցինք բոլոր դիւանաթուղթերը: Թերեւս օր մը ազատութիւն ունենանք, սակայն մաճառ ժողովուրդը այլ եւս պատմութիւն պիտի չունենայ »:

«Մեկնեցայ այդ տեղէն եւ ճամբան մարդու մը հանդիպեցայ, որ կը քալէր աչքերը դէպի հեռուները: Ճամբաս հարցուցի: Ըսաւ թէ դիս կրնայ առաջնորդել, յետոյ լինձի զառնալով դերմաներէն ը - սաւ.— « Մեզ ճեռք պիտի չանցընեն, կը մեկնին, բայց կռիւը պիտի վերսկսի քիչ մը անդին. եւ միշտ պիտի չարունակուի»:

Դելի կայարանին մօտ կառապի էր կռիւը: Կայարանը կը գտնուի երկու լեռնաշղթաներ եւ ձորակներ իրարմէ բաժնող ընդարձակ հարթավայրի մը մէջ: Ամէն կողմէ կը գար հրացանաձգութեան ձայներ: Ամէն կողմ կը տեսնուէին ռուսական զրահապատ մեքենաներ, որոնք կը հետապնդէին հունդարական զինուորական գնացքները, որոնք կը նահանջէին դէպի Պուտափեշթ :

Կայարանի պատերուն վրայ կային ռուսերէն գրուած ազդագրեր, որոնցմով կը հրամայուէր հունդարական զինուորներուն հանձնել զէնքերը եւ հրացանները, հակառակ պարագային կը սպառնար գնդակահարութեամբ պատժել զանոնք :

Կայարանի պատերուն վրայ կային նաեւ ազդագրեր, որոնցմով կը հրամայուէր հունդարական զինուորներուն հանձնել զէնքերը եւ հրացանները, հակառակ պարագային կը սպառնար գնդակահարութեամբ պատժել զանոնք :

ՄԱՐԻՆԷ

*

« ... Եկան երկու վարժապետ, որոնցմէ առաջինը էին էջմիածին ... եւ կ'առաջարկէին .

— Ժողովրդի արեան մէջ կը մտնէք ...

. . . . . .

= Պիտի կոտորուիք ...» *Անդրանիկի Յուշերը*, «Հայրենիք» ամսագիր, 1931 , թիւ 11 :

« ... Այո՛, փոքր էի ազատութեան այդ պայքարը հասկնալու համար իր իսկական իմաստովը, բայց կարծես մեծ էի արտասուքը եւ վախը հասկնալու համար ...»: ՄԱՐԻՆԷ («Վարագ», Հոկտեմբեր 1955) :

Ա.

Կ'երթան, կ'երթան իրարու ետեւէ օտարութեան այս ովկիանոսին մէջ... Ցաճախ չեն ալ ճգեր իրենց ետին չուք մը, չող մը իրենց ապրած հայրենի կեանքի լուսաւոր թէ մռայլ օրերէն, գոնէ յիշողութեան չիւղ մը ...

Ասուպներ միայն, երբեմն երբեմն , ժամանակի անհունին մէջ կը սահին, կ'անցնին ալ չվերադառնալու երդումով :

Փունջ մը անթառամ ծաղիկներու՝ յիշողութեան պարտէզէն քաղած՝ Մարինէի թարմ գերեզմանին ...

Գարնանային այն առաւօտը՝ երբ Այգեստանը իր ամենապերճ հագուստն էր հագեր, Քէնորչիի հրապարակին մօտիկ տուն մը կը ցնծար գերերկրային երջանկութեան գինովութեամբ մը: Դրացիները այսիկ այսի, տունէ տուն ձայն կուտային իրարու :

— Քա... Համազասպն է եկեր ...

Այցելուներու ելքն ու մուտքը վերջ չունի... Բարեկամ, ազգական, դրացի , ծանօթ – անծանօթ :

Մարինէն քոյրն է Համազասպին. ան իր կեանքի ամէնաերջանիկը օրը կ'ապրի ...

Հիւսեան Մկրտիչ աղան, մօրեղբայրը Համազասպին, կուսակալին ըրած իր դիմումներու մասին կը խօսի այցելուներուն ... եւ ահա այդ դիմումներուն արդիւնքը ...

— Այսքան չուտ ... եւ այսքան ապահով ...

Ի հարկէ, Մարինէն չհասկցաւ անմի - ջապէս, թէ ինչու Վան վերադառնալէս հազիւ ամիս մը վերջը, ես դիմում ըրի իրեն, ինչպէս եւ իր ամուսնին՝ վարպետ Գալուստին, կուսակալին մօտ միջամտութիւն փորձել Հիւսեաններու միջոցով Համազասպի Վան գալու մասին արտօնութիւն ստանալ :

⁂

*Բայց յետոյ, երբ վերջացաւ այցելուներու երթեւեկը, եւ մենք երկուքս, ա - նոնց այդիի վրայ նայող մեծ սենեակին պատուհանին առջեւ խօսիլ սկսանք չատ մը հարցերու մասին, հարցեր, որոնք **կապ չունէին** առօրեայ կեանքին հետ, Մարինէն իր ուշիմ հայեացքը մեզի կը յառէր երբեմն ու մեծ սենեակին յարակից փոքրիկ սենեակէն կը լսէր ուշադիր մեր խօսակցութիւնը , ու հիացումով կը դիտէր իր եղբայրը :*

Ան, Համազասպը, ալ իր խնամած երեմնի փոքրիկ դպրոցականը չէր , — բարձրահասակ, խոշոր ու կապոյտ աչքերով վերէն նայող, յար եւ նման մեծ եղբայր Գարեգինի , առատ ընչացքը կ'ողջոյրէր ու խոհուն իմացականութեամբ արուած հարցերուն լուծում կը պահանջէր :

Մարինէն կը լսէր ուշադիր, բայց բան մը չէր հասկնար : Ջէ՞ որ Գարեգին յայտնի Արմենական էր, եւ Այգեստանի Արմենականները առաջին օրէն իսկ ըղձապատեր էին Համազասպը , իրենց ուխտեալը : Ծանօթ էր Համազասպի ամբողջ իրականութիւնը: Մէկ տարի ան ընդհատեր էր իր ուսումը ձեմարանի մէջ ու Սալմաստ էր գացեր, Բէօղիկեանի հետ ուսուցիչ էր եղեր Հաւթուան : Բայց այժմ հարցը բոլորովին այլ էր ... Կար նաեւ Դաշնակցութիւնը ... բայց խօսքը անընդհատ կը դառնար ինչ որ «Թոնիր»ի չուրջ, որ ոչ մէկ կապ ունէր ոչ մէկին ոչ միւսին հետ ....

Գանի մը օրուան խօսակցութեանց ունկնդրելէ ետք, կամաց - կամաց կը պարզուէր Մարինէի ուշիմ մտքին՝ իրական նպատակները Համազասպի Վան գալուն :

Ինչ պիտի ըլլային այս անունները,Մուրենացիէն մինչեւ Սիամանթօ, եւ մինչեւ մեծ ու խնամարհ այլ անունները , որոնք հայ հոգիէն էջ մը բացած են մեր աչքերուն ու մտքերուն առջեւ :

Ամբոխ մը պիտի ըլլայինք, զանգուած մը մարդերու, զորոնք աշխարհ եկած են ապրելու, կերպով մը, օր մըն ալ անհետանալու եւ փոշի գառնալու համար , առանց հետք ձգելու: Առանց պատմութեան :

Բարեբախտաբար, այդպէս չէ մեր ժողովուրդի պարագան : Ստեղծագործ եղած է ան, ունեցած է եւ ունի պատմութիւն, դէր ու գրականութիւն, միտք ու մշակոյթ եւ կոչուած է դեր մը կատարելու այս աշխարհին մէջ :

Այս դերը կատարելու համար, մեր ազատագրական պայքարներուն, մեր քաղաքական, կրօնական ու կրթական չանքերուն կարգին՝ իրենց լայն բաժինն ունին նաեւ մեր մշակութային չանքերը , որոնց մէջ առաջին գծին վրայ կուգան հայ գիրն ու գիրքը, անոնց գնահատութիւնն ու տարածումը :

Հայ միտքը, հակառակ իր կրած ծանր հարուածներուն, կը չարունակէ ստեղծագործել: Կը բաւէ յիշել միայն մէկ քանի հրատարակութիւնները, մեր ազգային հրատարակչութիւնները սկսան քաշուիլ փեշէն : Անոնց հետեւելով տեսած է որ ճերմակ գրօշը կը պարզուի կառքերուն վրայ : Հունդարական օգուժը տեսնելով ճերմակ գրօշը, հաւատաց , կ'ըսէ, եւ թոյլ տըւաւ որ հրատարակիչը վերադառնան : Իսկ երբ գաշտին եղերք հասան, վար առին գրօշը եւ գործի կը սկսէին , չրջապատելով հունդարական օգակայանները : Մօտ հազար հրատարակ չրջապատեցին Փեշթան: Ամբողջ երկրին մէջ կային աւելի քան 1100 հրատարակ, 30 թոննոց, 3300, քան թոննոց եւս :

Բացի հիւլէական զէնքէն, ամէն տեսակ զէնք գործածեցին Սովետները :

Ֆրանսացի թղթակից մը կը պատմէ թէ՝ թնդանօթներու տակ, Վարի ամրոցին մօտ երբ կը պատսպարուէր , Հունդար մը մօտեցաւ եւ ամրոցը ցոյց տալով ըսաւ.— «Մեր կրցածին չափ պաշտպանեցինք բոլոր դիւանաթուղթերը: Թերեւս օր մը ազատութիւն ունենանք, սակայն մաճառ ժողովուրդը այլ եւս պատմութիւն պիտի չունենայ »:

«Մեկնեցայ այդ տեղէն եւ ճամբան մարդու մը հանդիպեցայ, որ կը քալէր աչքերը դէպի հեռուները: Ճամբաս հարցուցի: Ըսաւ թէ դիս կրնայ առաջնորդել, յետոյ լինձի զառնալով դերմաներէն ը - սաւ.— « Մեզ ճեռք պիտի չանցընեն, կը մեկնին, բայց կռիւը պիտի վերսկսի քիչ մը անդին. եւ միշտ պիտի չարունակուի»:

Դելի կայարանին մօտ կառապի էր կռիւը: Կայարանը կը գտնուի երկու լեռնաշղթաներ եւ ձորակներ իրարմէ բաժնող ընդարձակ հարթավայրի մը մէջ: Ամէն կողմէ կը գար հրացանաձգութեան ձայներ: Ամէն կողմ կը տեսնուէին ռուսական զրահապատ մեքենաներ, որոնք կը հետապնդէին հունդարական զինուորական գնացքները, որոնք կը նահանջէին դէպի Պուտափեշթ :

Կայարանի պատերուն վրայ կային ռուսերէն գրուած ազդագրեր, որոնցմով կը հրամայուէր հունդարական զինուորներուն հանձնել զէնքերը եւ հրացանները, հակառակ պարագային կը սպառնար գնդակահարութեամբ պատժել զանոնք :

Կայարանի պատերուն վրայ կային նաեւ ազդագրեր, որոնցմով կը հրամայուէր հունդարական զինուորներուն հանձնել զէնքերը եւ հրացանները, հակառակ պարագային կը սպառնար գնդակահարութեամբ պատժել զանոնք :

Ի հարկէ, Մարինէն չհասկցաւ անմի - ջապէս, թէ ինչու Վան վերադառնալէս հազիւ ամիս մը վերջը, ես դիմում ըրի իրեն, ինչպէս եւ իր ամուսնին՝ վարպետ Գալուստին, կուսակալին մօտ միջամտութիւն փորձել Հիւսեաններու միջոցով Համազասպի Վան գալու մասին արտօնութիւն ստանալ :

⁂

*Բայց յետոյ, երբ վերջացաւ այցելուներու երթեւեկը, եւ մենք երկուքս, ա - նոնց այդիի վրայ նայող մեծ սենեակին պատուհանին առջեւ խօսիլ սկսանք չատ մը հարցերու մասին, հարցեր, որոնք **կապ չունէին** առօրեայ կեանքին հետ, Մարինէն իր ուշիմ հայեացքը մեզի կը յառէր երբեմն ու մեծ սենեակին յարակից փոքրիկ սենեակէն կը լսէր ուշադիր մեր խօսակցութիւնը , ու հիացումով կը դիտէր իր եղբայրը :*

Ան, Համազասպը, ալ իր խնամած երեմնի փոքրիկ դպրոցականը չէր , — բարձրահասակ, խոշոր ու կապոյտ աչքերով վերէն նայող, յար եւ նման մեծ եղբայր Գարեգինի , առատ ընչացքը կ'ողջոյրէր ու խոհուն իմացականութեամբ արուած հարցերուն լուծում կը պահանջէր :

Մարինէն կը լսէր ուշադիր, բայց բան մը չէր հասկնար : Ջէ՞ որ Գարեգին յայտնի Արմենական էր, եւ Այգեստանի Արմենականները առաջին օրէն իսկ ըղձապատեր էին Համազասպը , իրենց ուխտեալը : Ծանօթ էր Համազասպի ամբողջ իրականութիւնը: Մէկ տարի ան ընդհատեր էր իր ուսումը ձեմարանի մէջ ու Սալմաստ էր գացեր, Բէօղիկեանի հետ ուսուցիչ էր եղեր Հաւթուան : Բայց այժմ հարցը բոլորովին այլ էր ... Կար նաեւ Դաշնակցութիւնը ... բայց խօսքը անընդհատ կը դառնար ինչ որ «Թոնիր»ի չուրջ, որ ոչ մէկ կապ ունէր ոչ մէկին ոչ միւսին հետ ....

Գանի մը օրուան խօսակցութեանց ունկնդրելէ ետք, կամաց - կամաց կը պարզուէր Մարինէի ուշիմ մտքին՝ իրական նպատակները Համազասպի Վան գալուն :

Ղ. ՄԵԼՈՑԵԱՆ

(1) (Շար.)

ԿԵՎՈՏՈՎ

(ՓԱՍՏԱԿԱՆ ՎԵՊ, 361 - 400)

Ի. ՎԻՓ

ԵՐԵՎԱՆ — 12 ՀՈՅԵՄԲԵՐԻ

Մի քանի տող հեղինակից, որ գրել է այս գիրքը։ Ծնվել է Կեվոտովում 1861 թվականին։ Ավարտել է Կեվոտովի գիմնազիան։ Ապրել է Կեվոտովում, Ռոստովում, Սամարայում, Պետերբուրգում, Մոսկվայում, Կիևում, Օդեսայում, Ղրիմում, Կովկասում, Ղրղզստանում, Սիբիրում, Ամերիկայում, Ֆրանսիայում, Իտալիայում, Շվեյցարիայում, Գերմանիայում, Ավստրիայում, Հունգարիայում, Չեխիայում, Լեհաստանում, Ռումինիայում, Բուլղարիայում, Սերբիայում, Հունաստանում, Թուրքիայում, Պարսկաստանում, Աֆղանստանում, Հնդկաստանում, Չինաստանում, Ճապոնիայում, Ավստրալիայում, Նոր Զելանդիայում, Հարավային Աֆրիկայում, Եգիպտոսում, Պաղեստինում, Սիրիայում, Հունաստանում, Իտալիայում, Ֆրանս

վարուի, յայտարարեց թէ երբեք պիտի չճանչնան Իսրայէլը եւ թէ իսլամական երկիրները պէտք է միանան իրենց սպառնացող վտանգներու առջեւ :

× Արաբական պետութեանց նախագահներուն եւ թագաւորներուն ժողովը կը շարունակուի Պէյրութի մէջ : Լիբանանի նախագահը, Ք. Շամուն, յայտարարեց թէ «Արաբները, նոյն իսկ ամբողջ աշխարհ պէտք է յանդուգն եւ իմաստուն ձեռնարկ մը սպասեն խորհրդաժողովէն» : Բայց որեւէ մանրամասնութիւն չտրուեցաւ ոչ օրակարգի, ոչ ալ վիճաբանութեանց մասին : Երկրորդ նիստին ներկայ եղան, նաեւ, Լիբիոյ դահաժառանգ իշխանը եւ վարչապետը : Տարակոյս չկայ թէ բոլորն ալ ուժ պիտի տան Եգիպտոսի :

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ՏԱԳՆԱՊԸ

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ համայնավար կուսակցութիւնը ծանր տագնապի մը մատնուած է, իբրեւ հետեւանք Հունգարիոյ մէջ կատարուած խժդժութեանց :

Օրը օրին հաղորդեցինք Ֆրանսայի մէջ պատահած դէպքերը եւ կարգ մը ականաւոր համայնավար դէմքերու բողոքի յոյցերն ու հրաժարումները :

Շատ աւելի ծանր տագնապ մը կը կրէ Անգլիոյ համայնավար կուսակցութիւնը, քանի մը շաբաթէ ի վեր : Հինգ համայնավարներ որոնք կարեւոր պաշտօններ կը վարէին կուսակցութեան մէջ, հրաժարեցան առջի օր : Հարիւրաւոր անդամներ եւս կը ղրկեն իրենց անդամատետրերը, վրան արձանագրելով «Հունգարիա» :

Անգլիոյ համայնավար կուսակցութիւնը ամէնէն տկարն է Եւրոպայի մէջ եւ ոչ մէկ երեսփոխան ունի, ոչ ալ կարեւոր քաղաքապետութիւն մը, բայց յաջողած էր քանի մը սենդիքաներու գլուխը դնել կարգ մը վարիչներ : Արդ, կարմիր օրաթերթին ծաղրանկարիչին քշուելէն ի վեր, հրաժարումները իրարու կը յաջորդեն : Երկու կարեւոր դէմքեր հրաժարեցան Ջրհանկիրներու սենդիքայէն : Հանքագործներու սենդիքային Սկովտիոյ մասնաճիւղին նախագահն ալ, որ անդամ էր 32 տարիէ ի վեր, նոյնպէս հրաժարեցաւ, հակառակ ըլլալով Հունգարիոյ մէջ կատարուած ռուսական միջամտութեան :

Առջի օր ոստիկանութեան պաշտպանութիւնը խնդրեց կուսակցութեան քարտուղարը, Կոլըն, որ կը հետապնդուէր ամբոխին կողմէ : Երկու հարիւր ուսանողներ «ծովը նետեցէք» կ'աղաղակէին, երբ քարտուղարը Ուայթ կղզին գացած էր, բանախօսելու համար Հունգարիոյ եւ Լեհաստանի մասին :

Երեք կարեւոր սենդիքաներու քարտուղարները բանաձեւ մը ներկայացուցած են պահանջելով լուծել համայնավար կուսակցութիւնը, միացնելու համար այն ուժերը որոնք կ'ուզեն ընկերվարութիւն կառուցանել խորհրդարանական շրջանակի մէջ : Համայնավար կուսակցութեան վարիչները մտահոգութեան մատնուած ըլլալով, արտակարգ համագումար մը կը պատրաստեն :

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ կուսակցութիւնը ամէնէն սուր տագնապը կ'անցընէ իր կազմութենէն ի վեր (1920) : Զօրաւոր հոսանք մը ստեղծուած է շարքերուն մէջ, կազմակերպութեան լուծումը պահանջելու համար :

× Ֆրանսայի Բանուորական Ուժը բուռն բողոքագիր մը ուղղեց Աշխատանքի Դաշնակցութեան դէմ, որուն հետեւորդները խոչընդոտեր էին իր անդամներէն չորսը, Ռընոյի գործարանին մէջ :

ՀԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ծագած են Ռումանիոյ Թրանսիլվանիա նահանգին մէջ, համաձայն Վիէննա հասած լուրերու :

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ երթեւեկը պիտի կրճատուի, հրանիւթ (էսանս) խնայելու համար : Միսթրալը պիտի բանի մինչեւ Մարսէյլ : Կը վախցուի որ ածուխի տագնապ մըն ալ ծագի, մանաւանդ եթէ այս տարի ալ արտակարգ ձմեռ մը տիրէ :

ԿՐԹԱԿԱՆ բարենորոգման ծրագիրը վաւերացուեցաւ նախարարական խորհուրդին կողմէ : Ծրագիրը պարտաւորիչ կրթութիւն կը տրամադրէ մինչեւ 16 տարեկանը, խառն դասարաններ՝ մինչեւ 11-էն 13 տարեկանը եւն. :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 14).— Ձոյլ ոսկի 455.000, նափոլէոն 3300, զուից. 3200, անգլ. 4210, քսան տոլարնոց 15.800 : Թղթադրամ (անպաշտօն).— Անգլ. 1015, տոլար 392, զուից. 93, պելժ. 7.80, լիր 0.61 :

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի սանուհիներու եւ Նոր Սերունդի 18 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 3ին, ռիւ ժէֆ սրահին մէջ :

Կը նախագահէ Ընկ. ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ :

Կը խօսի Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին : Գեղջկական պարեր, զոյգ պար, մեներգ եւ արտասանութիւններ :

Դպրոցին աշակերտներու կողմէ երգախառն պատկերներ եւ խմբերգներ :

Հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընկերահամակրական խնջոյք, յարակից փոքր սրահին մէջ :

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի ժամը 15.30ին, կղերականներու սրահը ռիւ տէ Պահիթիէ :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հսկող մը Մխիթարեան վարժարանին համար : Դիմել վարժարանը,
26, Rue Troyon Sèvres

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հսկող ուսուցչուհի մը Դպրոցասէրի համար, իբրեւ գիշերօթիկ :

Դիմել ատենադպրուհի, 1 Պուլվ. տիւ Նօր, Բէնսի – Փավիյեօն, մեթրօ Փանթէնէն առնել, 146 հանրակառքը : Ամէն կէսօրէն առաջ :

ՊԱՏԱՐԱԳ

Շաւիլի մատրան յաջորդ պատարագը, այս կիրակի առաւօտ :

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի :

Այս շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն տիւ Ռուա Ռընէ (6 ռիւ տը լ'Արպըր) :

Կը նախագահէ Պ. ԹՈՐՈՍ ԿՏԻԿԵԱՆ

Կը խօսի Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին.— Տիկին Արմաղանեան (երգ), Օր. Ակինեան (դաշնակ), Օր. Արմաղանեան (պար), Պ. Մուրադեան (ֆանթէզի), Պ. Քէնտիր-եան (արտասանութիւն), Պ. Յարութիւնեան (ֆանթէզի) : Մկրտիչ Պօղոսեանի (Փարիզէն, երգ) :

Հայկական պարեր Տիւրկէրեան քոյրերու կողմէ : Նուագ Պ. Պարոյրի կողմէ :

Կը ցուցադրուի գունաւոր գեղեցիկ ժապաւէն մը՝ «ԺԱՄԱՆՑ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ» :

Վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի հանդէսի պահուն :

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ եւրոպական պարեր Օրքէսթր ՌԸՆԷ ՏԱՆԻ :

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Շնորհակալութեամբ ստացած է.—

Ս. Խաչ Ընկերակցութեան Տիկնանց յանձնախումբ երեք հազար ֆր. : Գրիգոր Պապայեանի մահուան առթիւ՝ Տէր եւ Տիկին Պապայեանէ հազար ֆրանք : Ոսկերիչեան ընտանիքէն հինգ հազար, իրենց ամուսնոյն եւ հօր մահուան Բ. տարելիցին առթիւ : Տիկին Թագուհի Սարգիսեանէ (Ամերիկա) հինգ տոլար, Տիկ. Մարի Պետրոսեանի մահուան առթիւ : Պ. Իսրայէլեանէ իր եղբօր Սարգիսի մահուան առթիւ երկու հազար ֆրանք : Պ. Փանոսեանէ 7.500 ֆր., ի յիշատակ իր մօրաքրոջ Ռոզա Անդրէասեանի : Տիկին Կիւլիզար Սահակեանի մահուան առթիւ Պ. Մկրտիչ Փէշտիմալճեանէ երկու հազար ֆրանք : Պ. Պ. Ալաջեան եւ Բարսեղեան եւ Օր. Աստղիկ Տէվէճեանէ երկու 1000ական ֆր. : Պ. Զաթալեանէ 4000 ֆր. : Պ. Պետրոս Քիւրքճեանէ 10.000 ֆր. : Տքթ. Վալրամէ 6000 ֆր. : Մխիթար Ալեքսանեանի մահուան առթիւ իր հայրենակիցներէն հինգ հազար ֆրանք :

(Շար.)

ՊԱՏՄԱԳԻՐՔ ԱՍԱՓԱՁՐԻ

Աստափազարի «Պատմագիրք»ին պատրաստութեան յանձնախումբը կը ծանուցանէ Մարսիլիոյ շրջանի մեր հայրենակիցներուն թէ պաշտօն տրուած է Պ. Պ. Ստեփան Աշըգեանի, Յարութիւն Ստեփանեանի, Կարապետ Սէմիզեանի, Թագւոր Մանուքճեանի եւ Տիկին Թագուհի Պատուականեանի, տպագրական ծախքերու մասնակցութեան համար, դիմել հաւաքարար կամ անհատապէս մեր հայրենակիցներու օժանդակութեան :

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Լիոնէն Պ. Հ. Թաղէոսեանէ (տպարանատէր) հազար ֆրանք, իր այցելութեան առթիւ :

ՀԱՅ–ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Թիւ 175 - 176 (Յուլիս – օգոստոս), ճոխ բովանդակութեամբ.—

Երգարան... Բժշկարան (Շ. Նարդունի).— Մատ կը ծծեն, յետոյ.. կը ծխեն. — Ասփիրինով... անձնասպանութիւն.— Անակնկալ մահերը (Տոքթ. Լ. Գրիգորեան).— Ուտելիքները (Տոքթ. Գալուստեան).— Մանկութիւն եւ բանաստեղծութիւն.— Ֆրանկախտը (Տոքթ. Պ. Միսաքեան).— Որովայնային ժանտատենդ (Տոքթ. Ղազարեան).— Ջաւակ չունենալու համար.— Ինչո՞ւ չեմ քնանար (Տոքթ. Լէվէֆ).— Նիհարնալու համար.— Խլիրդը (քանսէր) կիներուն վրայ (Տոքթ. Ալթունեան).— Դաշտանը լեռներուն վրայ. — Ոտանաւոր բառարան.—Տօքթէօր, զաւակ կ'ուզեմ (Մեծ Հայրիկ).— Կատաղութիւնը (Տոքթ. Ա. Պօղոսեան).— Ինչո՞ւ կը փնտռաք (Տոքթ. Օնտռ).— Աղիքներու թշուառութիւն (Տոքթ. Շ. Այվազեան) :

Տարեկան բաժնեգինը հազար ֆրանք Ֆրանսա, 1200 ֆրանք արտասահման : Հատով չի ծախուիր : Դիմել Շ. Նարդունի, 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԵՐՈՒՆԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Այն հայ գաղթականները որ ծերութեան մասնաւոր նպաստ կը ստանան եւ որոնց համար վերջերս նոր օրէնքով մը յաւելում եղած է, պէտք է ստանան իրենց բնակավայրի քաղաքապետութենէն, յատուկ հարցարաններ եւ ստոնցմով ներկայանան հայկական գրասենեակ, 7 ռիւ Քոփեռնիկ, Փարիզ, առաւօտները 10–12, միասին բերելով իրենց անձնագիրը եւ վերջին ստացուած գումարին կտրոնը :

Այս ազդը կը վերաբերի նաեւ անոնց որ թոշակ կը ստանան ընկերային ապահովութենէն :

Այն գաղթականները որ Փարիզէն դուրս կը բնակին, կրնան նոյնը կատարել թղթակցութեամբ, ներփակելով վերոյիշեալ թուղթերը : Անհրաժեշտ է հարցարանը ամբողջութեամբ լեցնել եւ ստորագրել, ինչպէս նաեւ իրենց անձնագրին պատճէնը կցել, վաւերացնել տալէ վերջ իրենց բնակավայրի ոստիկանութենէն եւ ղրկել հետեւեալ հասցէին :

J. ARTINIAN, 7, Ru e Copernic, Paris (16e).

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՊԱՆԵԻՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Բացակաները նկատի կ'առնուին :

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. «Զաւարեան» կոմիտէի ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, Խրիմեան ակումբի սրահը :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Յ. Դ. «Արզումեան» խումբի բացառիկ ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին :

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի անդամուհիները այս երկուշաբթի ժամը 15ին, Տիկին Քէշիշեանի բնակարանը, 8 ռիւ Ատոլֆ Պրիֆօ, Անիէռ : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Տէր եւ Տիկին Գէորգ Նալպանտեան եւ զաւակները, Մկրտիչ Աւետիքեան եւ զաւակը Յովհաննէս, եւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ, այս կիրակի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ իրենց զաւկին, քրոջ, կնոջ, մօր ԾՆՈՒՆԴ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆԻ մահուան տարելիցին առթիւ : Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշատակը յարգողները :

***

Տէր եւ Տիկին Սահակ Սահակեան, Տէր եւ Տիկին Արշակ Սահակեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Սահակեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկ. Յակոբ Սահակեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ, այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Ս. Յովհ.-Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց մօր եւ մեծ մայրերնին ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ԿԻՒԼԶԱՐ ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին ազգականները եւ յիշատակը յարգողները :

× Այս առթիւ Տէր եւ Տիկին Մանուէլ եւ Բերկրուհի Էքսէրեաններ եւ զաւակը երկու հազար ֆր. կը նուիրեն Փարիզի Մշակոյթի Տան, փոխան ծաղկեպսակի : (Ստանալ «Յառաջ էն) : եւ 500 ֆր. «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար :

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

(ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ի նպաստ բախտագուրկ մանուկներու
Այս Կիրակի, Կռանտ Օթէլի սրահներուն մէջ ժամը 16էն 24
Աքթաէսիոն
Ցիկան նուագախումբ, ղեկավարութեամբ ՍԱՎԱ ՆԷԱԿՈՒԻ
ՄՈՒՏՔ 500, ուսանողաց 300

AU BEAU NOYER
185, Bd JEAN JAURÈS
BOULOGNE - BILLANCOURT
METRO : MARCEL SEMBAT

Salles de séjour
Chambres - cosys
Salons-tapisserie
Penderies - literie
Cuisines laquées
Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Ֆ. Կապոյտ Խաչի տօնածառի հանդէսը տեղի կ'ունենայ Յունուար երեքին, Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահին մէջ, մեծ պատրաստութեամբ :

ՊԱՏԱՐԱԳ – ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, ի յիշատակ 1914 – 18ի պատերազմին զոհուած զինուորներուն : Պիտի պատարագէ Աստ. քահանայ :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած է, ընկերահամակրական խնճոյք մը՝ 25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը՝ չորսէն մինչեւ կէս գիշեր, Յոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնըֆուա : Կը խնդրուի ընկերուհիներէն, ընկերներէն, Նոր Սերունդէն եւ բոլոր համակիրներէն քաջալերել այս բարենպատակ ձեռնարկը :

●

Հայ Արիներու 26րդ տարեկան ցերեկոյթը, Կիրակի, 10 Մարտ : Կէսօրէ ետք ժամը 2.30ին :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

SAMEDI 17 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7734 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3545

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԿՐԿՆԱՊԷՍ ԿՂՋԻԱՑԱԾ

Ահա մեր հանրային կեանքին պատկերը՝ արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, սկսելով Փարիզէն :

Կղզիացած, մեկուսացած՝ թէ ներքին եւ թէ՛ արտաքին ճակատի վրայ :

Մեր ազգային կազմակերպութեանց հանդոյցը կա՛մ բանկալէն կը սկսի, եւ կամ ի վերջոյ այնտեղ կը յանգի :

Այնքան արմատացած է « կրօնական համայնք »ի նախապաշարումը որ, իւրաքանչիւր հայաշատ կեդրոն ինքն իրեն համար աշխարհ մը կը կազմէ իր մատուռով եւ անոր չրջապատով :

Ամէն մէկը մեկուսացեալ կեանք մը կը վարէ, համաձայն իր տեղական չահերուն եւ մատուռ մակարդակին :

Եւ տարիները կը թաւալին, բայց կարելի չէ ընդհանուր ղեկավարութիւն մը հաստատել : Միացնել բոլորը եւ ամբողջական զաղութի մը վերածել :

Փարիզի ձայնը արուարձաններէն ան-դին չանցնիր : Լիոնը, Վալանսը եւ միւսները՝ անջատ համայնքներ են, մինչեւ Մարսէյլ :

Բանդէմներ կ'ըսէին թէ էջմիածին դիտակցօրէն կաթող. պատուիրակները նշանակած է, որպէս զի կազմակերպէն եւ կառավարէն արտասահմանի թեմերը :

Եկող - գացող նուիրակներէն ո՞ր մէկը յաջողեցաւ գլուխ հանել այդ գործը :

Ամենավերջինը, որ միեւնոյն ատեն առաջնորդ կը կոչուի, չկրցաւ քայլ մը առնելի յառաջ երթալ :

Եւ գործերը կ'ընթանան համաձայն ընկալեալ սովորութեանց :

Տարբերութիւնը չատ մեծ պիտի չըլլար, եթէ մասնաւոր վանահայրութիւն մը հաստատէին :

Կ'ըսեն թէ կրօնական ընկերակցութեանց օրէնքը թոյլ չի տար լայն բանակ թեւերը, համապատասխան կազմակերպութիւն մը ստեղծելու համար :

Պարագաներ կան ուր այդ սահմանափակումը ինքնին կը վերջանայ :

Օրինակ, ընդհանուր հոգեր ունինք, որոնք ոչ բանկալի հետ կապուած են, ոչ ալ վեղարի :

Այդ հոգերը կը պահանջեն սերտ գործակցութիւն կազմակերպուած մարմիններու միջեւ : Ոչ միայն այստեղ, այլեւ հարեւան զաղութներու հետ :

Քաղաքական կացութեան ելեւէջներն ալ այդ կը թելադրեն, պարբերաբար :

Մինչդեռ, ամէն ինչ ձգտած է պահպանութեան :

Անհրաժե՞շտ է որ փոթորիկ մըն ալ այստեղ պայթի, որպէս զի թօթափենք անտիրութեան փոշիները :

Ի վերջոյ ո՞րն է այն օրհանը որ պարտականութիւններ եւ պատասխանատուութիւններ պիտի ստանձնէր, յանուն ամբողջ զաղութին :

Այդ գործակցութիւնը եւ ընդհանուր ղեկավարութիւնը միայն բացառիկ պարագաներու յատուկ չեն :

Ամենօրեայ կեանքին մէջ իսկ, տարբերական պահանջներ են երկուքն ալ :

Եթէ իւրաքանչիւր հայաշատ կեդրոն պիտի չարունակէ կշկշալ իր սեփական թառին վրայ, առանց հեռաքրքրուելու մնացեալով, անտիրութեան պիտի յաջորդէ կազմալուծումը :

Եւ այն ատեն, ի զուր ինքնապաշտպանութեան միջոցներ պիտի մուրանք, պատէ պատ զարնուելով :

Ամենօրեայ դէպքերը կը պարտադրեն վերջ տալ թէ համատարած մեկուսացման եւ անզործութեան :

Քանի մը խօսք ալ արտաքին կղզիացման մասին, որ նոյնքան վրդովիչ պատկեր մը կը ներկայացնէ :

Այս անգամ խնդիրը կապ ունի երիտասարդութեան հետ, առանց դաւանանքի խորութեան :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲՈՒԼԿԱՆԻՆԻ ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՄԱՐ

Ա. Մխիթեան վարչապետը, մտերիմ Բուլկանին Նոյեմբեր 15ին նոր նամակներ ուղղեց Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Իսրայէլի վարչապետներուն, ի պատասխան այն նամակներուն զոր այս վերջիններէն ղրկած էին Նոյեմբեր 5ին :

Անգլիոյ վարչապետին ուղղուած նամակով, Բուլկանին գոհունակութիւն կը յայտնէ որ հրամայուած է դադրեցնել կրակը Եգիպտոսի մէջ : Սակայն մատնանշութեամբ դիտել կուտայ թէ անգլիա-ֆրանսական զօրքը տակաւին Եգիպտոս կը մնայ եւ կ'ըսէ թէ ներկայիս կայծ մը բաւական է հրդեհը բռնկցնելու համար : Ցետոյ կը յայտարարէ թէ հակառակ չէ որ Ազգաժողովին ուժերը Եգիպտոս մտնեն. բայց պէտք չէ ջրանցքի շրջանին մէջ տեղաւորուին :

Անցնելով ուրիշ հարցի մը, մտերիմը կը հերքէ այն պնդումները թէ Ա. Մխիթեանը մասնաւոր դիտումներ ունի Միջին Արեւելքի երկիրներուն վրայ : Եւ կը յիշեցնէ թէ միայն անգլ-ֆրանս-իսրայէլեան ուժերուն պարպումը կրնայ «վերջնական խաղաղութիւն» բերել աշխարհի այդ մասին մէջ :

Մտերիմը յետոյ կը պահանջէ միջազգային յանձնաժողով մը ստեղծել, հաշուելու համար «Եգիպտոսի վճարուելիք հատուցումը, որուն իրաւունք ունի այդ երկիրը իբրեւ հետեւանք զինուորական զործողութեանց » :

Հունգարական հարցին առթիւ Բուլկանին կը յայտարարէ թէ աշխատաւոր դասակարգն էր որ ըմբոստացաւ հոր Թիան (նախկին նախագահ) նախայարձակման դէմ եւ թէ խորհրդային կառավարութիւնը չէր կրնար զլանալ իր աջակցութիւնը Հունգարիոյ ժողովրդական կառավարութեան : Այս առթիւ կը հերքէ այն վերագրումը թէ Ա. Մխիթեանը կ'ուզէ միջամտել Հունգարիոյ ներքին զործերուն :

Նոյն բովանդակութիւնն ունի Ֆրանսայի վարչապետին ուղղուած նամակը : Իսրայէլի ուղղուած նամակին մէջ Բուլկանին կը մերժէ այն տեսակէտը թէ Իսրայէլ եգիպտոսի դէմ չարժեցաւ իր օրինաւոր ինքնապաշտպանութեան համար : Իր կարծիքով, եգիպտական յարձակման վտանգ չկար : Այս առթիւ ցաւ կը յայտնէ որ Իսրայէլ չյարգեց Ազգաժողովին որոշումները եւ կը պահէ մասնաւորապէս կաղայի շրջանը կցելու ծրագիրները :

Մտերիմը կ'աղդարարէ Պեն Կիւրիոնի թէ Իսրայէլի քաղաքականութիւնը վճռական է խաղաղութեան համար եւ կը սպառնայ բուն իսկ Իսրայէլի չահերուն : Ապա յիշելով կրակը զադրեցնելու որոշումը, կը պահանջէ եւ կանչել զօրքը եւ միջոցներ ձեռք առնել կանխելու համար որեւէ ընդհարում Միջին Արեւելքի մէջ : «Իսրայէլեան նախայարձակումը Եգիպտոսի դէմ պատճառ եղաւ քանի մը հազար անձերու մահուան, աւերեց քաղաքներ եւ մշակութիւններ, արաբական երկիրներու առեւտուրը զրկուեց իսրայէլի դէմ » : Մտերիմը կրկին կը յիշեցնէ թէ անհրաժեշտ է եւ քաշել իսրայէլեան զօրքը եւ երաշխիքներ տալ թէ այդպիսի արարքներ պիտի չկատարուին այսուհետեւ : Այս առթիւ ալ կ'աղդարարէ թէ այդպիսի արարքներ կրնան վիճելի դարձնել Իսրայէլի գոյութիւնն իսկ իբրեւ պետութիւն :

Նամակը չի խօսիր խորհրդային կամաւորներու առաքման մասին : Մոսկուայի եգիպտական դեսպանը պատասխանելով կամաւորներու մասին եղած հարցումին, յայտարարեց թէ եգիպտոս պիտի խնդրէ որ խորհրդային կամաւորները զուրկուին միայն այն ատեն երբ անգլիական, ֆրանսական եւ իսրայէլեան զինուորները անմիջապէս չքաշուին : Առ այժմ որեւէ պաշտօնական դիմում կատարուած չէ Ա. Մխիթեանի :

Ուշադրութեան բրիտանական դեսպանը աղդարարեց թէ Ա. Մխիթեանը բռնարարած պիտի ըլլայ Ազգաժողովին որոշումը, եթէ կամաւորները ղրկէ եգիպտոս : Այս առթիւ ըսաւ թէ Ռուսիա 420 միլիոն տոլարի օդանաւեր, հրասայլեր, թնդանօթներ եւ ուրիշ զէնքեր ղրկած է եգիպտոս, վերջին 15 ամիսներու ընթացքին :

ԱՐԱԲՆԵՐԸ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ Նոյեմբեր 15ին վերջացաւ արաբ թագաւորներու եւ նախարարներու եռօրեայ խորհրդաժողովը : Կը մասնակցէին Սուտանի, Լիբիոյ, Եգիպտոսի, Իրաքի, Սուրիոյ, Լիբանանի, Յորդանանի, Արաբիոյ եւ Եմէնի ներկայացուցիչները, — երեք թագաւորներ, դահաժառանգ մը, երկու նախագահներ, վարչապետներ, արտաքին զործերու նախարարներ եւ ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ :

Ժողովը հրաւիրուած էր Լիբիանանի հանրապետութեան նախագահին կողմէ և զեկոյց մը հրատարակեց հետեւեալ բովանդակութեամբ . —

« Միաձայնութեամբ որոշուեցաւ որ եթէ Իրլանիա եւ Ֆրանսա մերժեն համակերպիլ Ազգաժողովին որոշման՝ իրենց զինուորները քաշելու համար Եգիպտոսէն, անմիջապէս եւ առանց պայմանի, եւ եթէ Իսրայէլ եւս մերժէ համակերպիլ եւ իր զինուորները ետ քաշել զինադադարի սահմանագծին վրայ, անմիջապէս եւ առանց պայմանի, եւ կամ եթէ Ֆրանսայի, Բրիտանիոյ եւ Իսրայէլի դիրքը պատճառ ըլլայ յարաբերութեանց լարման, յանդելով զինուորական զործողութեանց վերսկսման, այն ատեն Բրիտանիա, Ֆրանսա եւ Իսրայէլ հաւաքաբար պատասխանատու պիտի համարուին նախայարձակումի չարունակութեան համար եւ այս խորհրդաժողովին մասնակցող ամէն պետութիւն անմիջապէս պիտի ձեռնարկէ Ազգաժողովի ուխտին 41րդ յօդուածին զործադրութեան, յանուն օրինաւոր ինքնապաշտպանութեան իրաւունքին, ազդու միջոցներ ձեռք առնելով համաձայն Արաբական Հաւաքական Ապահովութեան դաշինքին երկրորդ յօդուածին » :

Զեկոյցին ամէնէն կարեւոր կէտը այս վերջինն է : Ա. Արաբական Ուխտին Բ. յօդուածին տրամադրութեամբ, «արաբական երկրի մը դէմ կատարուած որեւէ յարձակում պիտի համարուի ուղղուած՝ բոլոր արաբական երկիրներուն դէմ եւ պիտի հակազդեն հաւաքաբար կամ անջատօրէն ձեռք պիտի առնեն բոլոր միջոցները, մէջն ընդալով զինեալ ուժը, եւ մղելու համար յարձակումը » :

Ազգաժողովի դաշինքին 41րդ յօդուածը այնքան խիստ չէ եւ կը տրամադրէ ամբողջական կամ մասնակի խզում տնտեսական եւ դիւանագիտական յարաբերութեանց, ինչպէս եւ երկաթուղիներու, ծովային, օդային, թղթատարական եւ հեռագրական հաղորդակցութեանց՝ նախայարձակին հետ :

Արաբ վարիչները դոհ են Ազգաժողովին վերջին կարդադրութեանց համար եւ կ'առաջարկեն Սուէզի խնդիրը անջատել Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակման հարցէն : Եւ կարգադրել այնպիսի եղանակով մը որ ապահովէ Եգիպտոսի դերիշխանութիւնը եւ արժանապատուութիւնը, Ազգաժողովի չրջանակին մէջ :

ԱՌԱՋԻՆ ՁՕՐԱՄԱՍԸ ՏԵՂԱՒՈՐՈՒԵՑԱՒ

Ազգաժողովին առաջին զօրամասը, որ կը բաղկանայ 95 դանիացի եւ նորվեկիացի զինուորներէ, Իսրայիլիա հասաւ նո-

---

յեմբեր 15ին եւ ընդունուեցաւ եղիպտացի զօր. Ամին Հիլմիի կողմէ, որ բարի զալուստ մաղթեց յանուն Եգիպտոսի զինեալ ուժերուն : Ցետոյ զինուորները զացին իրենց յատկացուած վայրը : Շուտասցի հաղարապետ Կերսթէր, Ազգաժողովին զէտերէն մէկը, խօսքը ուղղելով զինուորներուն ըսաւ .

— Այստեղ պիտի մնաք ցնոր տնօրինութիւն : Պիտի տեղաւորուիք օդակայանին մէջ : Որեւէ բան չեմ պիտեր ձեր ապագայ պարտականութեանց մասին :

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Դակ Համերչոլտ, Նոփոլիէն ճամբայ ելաւ զէպի Գահիրէ, ուր պիտի տեսակցի նախագահ Կամալ Նասրի հետ : Քարտուղարը Հռոմի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցած էր միջազգային ոստիկանութեան հրամանատարին՝ զօր. Պրունի հետ :

× Մ. Նահանգներու ազդ. պաշտպանութեան նախարարութիւնը կ'ամբաստանէ Անգլիան եւ Ֆրանսան թէ խախտած են իրենց միջազգ. համաձայնութիւնները, եգիպտոսի մէջ զործածելով ամերիկեան զինամթերքը : Կը թուի թէ նախարարութիւնը պիտի զհանայ պարզ զիտողութեամբ, առանց ուրիշ միջոցներ ձեռք առնելու :

× Ամերիկեան կառավարութիւնը որոշեց փոխել Փարիզի, Լոնտոնի, Հռոմի եւ ուրիշ կարգ մը մայրաքաղաքներու դես-պանները, զոհ մնացած չըլլալով անոնց զործունէութենէն : Այզընհաուըրի վերջին յայտարարութիւնը յուսախաբութիւն պատճառեց Անգլիոյ մէջ :

ԱՔՍՈՐՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ Քառատարի կառավարութիւնը նոր զիջումներ կատարեց, որպէսզի զադրի ընդհ. գործադուլը : Տասը աթալինականներ պաշտօնանկ եղան : Միւս կողմէ Ռատիօ Փեշթա հեռաձայել խոստումները հաղորդեց . —

1· Ազատ եւ զաղտնի ընտրութիւններ պիտի կատարուին : 2·— Պիտի ճանչցուին այն բոլոր կուսակցութիւնները որ կ'ընդունին ժողովրդապետութեան ընկերային եւ տնտեսական հիմքերը : 3·—Պիտի հրատարակուին Ա. Մխիթեան հետ կնքուած առեւտրական համաձայնութիւնները : 4·— Պիտի զադրեցնեն զատական հետապնդումները եւ ազատրնեն բոլոր անոնք որ ձերբակալուած են 16·000 հոգի միայն Փեշթա քաղաքէն եւ ուրիշ հազարաւորներ ալ տարբեր վայրերէ : Տասը հազար աշխատաւորներ բողոքի ցոյց մը կատարեցին խորհրդարանին առջեւ, ուր հաստատուած է կառավարութիւնը : Անգլիոյ արտաքին զործերու նախարարութիւնն ալ կը հաստատէ հունգար երիտասարդներու ազատրը զէպի Ա. Մխիթիւն :

× Եուկոսլաւիոյ նախագահը, Թիթօ չունգալից ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ իր երկիրը որեւէ զեր չէ ունեցած Հունգարիոյ եւ Լեհաստանի զէպքերուն մէջ : Իր կարծիքով, անկարգութեանց պատասխանատուն է Կրեմլինի մէջ փոքր աթալինականներու խումբ մը որ կ'ընդդիմանայ արբանեակ երկիրներու ժողովրդականացման : Իր յայտարարութեան համաձայն, խոր պառակտումներ կը տիրեն Կրեմլինի մէջ : Մասնաւորապէս ծանրանալով Հունգարիոյ զէպքերուն վրայ, Թիթօ բացատրեց թէ Ա. Մխիթիւնն ալ զժուարին կացութեան մը մատնուած է, թէ միայն նախկին վարիչներու կուսակիցները չեն որ կը կռուին Հունգարիոյ մէջ, այլեւ բանուորները, եւ ամբողջ ժողովուրդը » :

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ Է

●

Վերջերս առիթն ունեցայ կարդալու «Սէօյ» Հրատարակչականի մատենաշարին 11րդ հատորը, «Արդի Թուրքիան»:

Հեղինակը՝ Անտուէ Ֆալք, կրցած է հարազատօրէն պատկերացնել մեր օրերու Թուրքիան: Հատորը կը պարունակէ շարք մը բաժիններ եւ կենդանի նկարներ:

Առաջին գլխուն մէջ, որ կը կոչուի «Բիւզանդիոնի բացակայութիւնը», Պ. Ֆալք կը խօսի այն բարգաւաճման մասին, որ Կ. Պոլիսը ճանչցաւ Բիւզանդական իշխանութեան օրով: 1453 Մայիս 29ին 52 օրուան հերոսական դիմադրութենէ մը վերջ, Մահմուտ Բ. տիրացաւ Կ. Պոլսոյ եւ զայն կցեց Օսմանեան կայսրութեան:

Քեմալական շարժման օրով, Թուրքերը ամբողջովին ժխտեցին Պոլսոյ անցեալ փառքը եւ Թուրքիոյ մայրաքաղաքը փոխադրեցին Անգարա: Հեղինակը մեծ զարմացումով եւ ընդվզումով կը յիշէ հետեւեալ դէպքը, «Պոլիս քաղաքին զբօսաշրջիկներուն յատկացուած պաշտօնական առաջնորդ մը, կանգ առնելով բիւզանդական ջրմուղի մը առջեւ, զայն կը ներկայացնէ իբրեւ Ժ.Ե. դարու շինութիւն եւ իսլամական արուեստի կոթող: Գիտուն Ֆրանսացի մը, որ շրջիկներուն մէջ կը գտնուէր, երբ կը յայտնէ իր զարմանքը, հետեւեալ չոր պատասխանին կ'արժանանայ.

— «Դուք ձեր տաճարներով զբաղեցէք եւ մեր մզկիթները հանգիստ ձգեցէք»: Ս. Սոֆիան՝ մեր մզկիթը ...

Յաջորդ գլխուն մէջ հեղինակը կը խօսի պատմութեան այն վերամշակումին մասին զոր Թուրքերը կատարեցին 1929ին՝ Աթաթիւրքի հրամանով: Այդ միջոցին Թուրքերը իւրացուցին Հիթիթներու աւելի քան 3000ամեայ հնութեամբ մշակոյթը. «Յիշել Հիթիթները, մոռնալ Հայերը»: Քեմալական պատմաբանները պաշտօն ունէին Ատտիլաէն աւելի ներկայանալի նախահայրեր ապահովել Թուրքիոյ համար, հետեւաբար իրենց ընտրութիւնը կեդրոնացուցին Հիթիթներուն վրայ: Գալով Հայաստանին, քարտէսին վրայէն ջնջեցին անոր անունն իսկ, մինչ, միւս կողմէ, կը բնաջնջէին Հայերը: Պատմութեան ուսուցիչները հետեւալը կը սորվեցնէին իրենց աշակերտներուն:

— Լաւ յիշեցէք. Հայաստան չկայ. Հայաստանի գոյութեան մասին շրջած լուրերը կեղծ զրոյցներ են պարզապէս»...

Հետեւեալ գլխուն մէջ հեղինակը կը վերլուծէ Քեմալական յեղափոխութիւնը, զոր Թուրքերը կ'ուզեն բաղդատել Ֆրանսական Ժաքոպէն շարժման հետ, բայց որ իրականութեան մէջ Փաշական բռնակալութիւններու նմանակն է միայն: Կը նկարագրէ թէ ինչ պայմաններու տակ Քեմալ մուտք գործեց Իզմիր, ինչպէս Թուրքերը կը հալածէին քրիստոնեաները, կը բռնաբարէին կիները, դռներուն կը գամէին մանուկները..: Կը պատմէ թէ ինչպէս Կալին, իր բարեկամ Ֆէթհիի եւ Միւլի Էմնիյէթի մեղսակցութեամբ «հակաքեմալական շարժում» մը ստեղծել տալու, որպէսզի աւելի ազատօրէն կարենայ կախաղան բարձրացնել իր վտանգաւոր դատած տարրերը: «Թուրքիան, որ առնուազն հինգ հարիւր տարի ետ մնացած էր, յեղափոխութեան շնորհիւ քանի մը դար յառաջացաւ երեսուն տարուան շրջանի մը մէջ, բայց շատ հաւանական է որ իր արդի վարիչները ամբողջովին կորսնցնեն շահուած դարերը, որովհետեւ կ'ուզեն հսկայաքայլ վազել, մինչ ժողովուրդը չի կրնար քալել անգամ, եւ կը նախընտրէ նստած մնալ, քան որեւէ ճիգ փորձել: Թուրքիան, որ այժմ կը հաշուէ մօտ 23 միլիոնի բնակչութիւն մը, կրնայ կերակրել կրկին թիւով ժողովուրդ, բայց Անատոլուի խորերը ապրող Թուրքը իր խեղճութեան մէջ ինքնագոհ, ոչ մէկ ճիգ կ'ընէ իր ապրուստի մակարդակը բարձրացնելու համար: Թուրք գիւղացին ամենացած մակարդակի մը վրայ կը գտնուի մասնաւորաբար Սեւ Ծովու եւ արեւելեան նահանգներուն մէջ, ուր նորածինները լաթերու մէջ կը փաթթեն, կիները գրաստի տեղ կը գործածեն, բազմակնութեան ու 18 տարեկանէն վար աղջիկներու ամուսնութեան արգելքը փոխարինուած են կասկածելի ու զզուելի «որդեգրում»ներով:

Յաջորդ երկու գլուխները, որոնք կը կոչուին «Օսքար» եւ «Աշխարհի կեդրոնը», պիտի կարդացուին մեծ ուշադրութեամբ: Այստեղ, հեղինակը, կը ծանրանայ Թուրքերու քաղաքական ճկունութեան վրայ: Կը շօշափէ Նեղուցներու հարցը, Ռուսեւթրքական յարաբերութիւնները, Ամերիկեան Միսուրի զրահաւորին Պոլիս այցը 1947ին, երբ Թուրքերը նամականիշ մըն ալ հրապարակ հանեցին. (պէտք է ըսել, ի միջի այլոց, որ ամերիկեան 1.5 միլիառ տոլարի օգնութեան փոխարէն Թուրքերը Մ. Նահանգներուն միայն այդ նամականիշը տուին): Թուրքերը միշտ ալ գիտցած են փոխ առնել: Իրենց արդի տնտեսութիւնը հիմնուած է հետեւեալ վարդապետութեան վրայ.— Փոխ առնել, լաւ մը ծախսել, ապա պահանջատէրէն խնդրել որ կրկնապատիկ յատկացում մը եւս ընէ:

Անոնք որ, 1950ին, կարծեցին թէ Դեմոկրատ իշխանութեան օրով ժողովրդապետութեան սկզբունքներն են որ պիտի կիրարկուին, մեծ յուսախաբութիւն կրեցին: Նոյն մենատիրութիւնն է որ կը տիրէ, անկարելի դարձնելով ուրիշ կուսակցութիւններու դրական գոյութիւնը: «Դեմոկրատ կուսակցութիւնը «պախշիշ»ի կուսակցութիւն մըն է, որ սեւ շուկայի վերածած է երկրին տնտեսութիւնը, պետական շուկան: Ամերիկեան տոլարներուն հետ չարաշահութիւններ կ'ընէ եւ Թուրքիան կ'առաջնորդէ դէպի տնտեսական կործանում: Ընտրութիւններէն անմիջապէս առաջ իբրեւ թէ մեծ թափով սկսան շինութիւններ, որոնք, ընտրութիւններէն ետք ընդհատուեցան և մակադրուեցան «ռազմական շրջան»: 1947ին, սկսան օփերայի շէնք մը շինել. 1953ին, կիսաշէն պատերը սարդի ոստայններով ծածկուած էին: Շատ մը շէնքեր 4 – 5 տարիէ ի վեր կը սպասեն իրենց վերելակներուն: Գործարանները չեն բանիր, որովհետեւ մեքենաներ եւ օտար «տըվիզ»ներ չկան, մինչ միւս կողմէ, կրադիւսի 39 գործարաններ բացուեցան մէկ անգամէն: Երկրին մէջ դրամ չկայ, դեղ չկայ, կեանքի անհրաժեշտ պիտոյքներ չկան, բայց միւս կողմէ կը ծրագրեն առկախ կամուրջ մը շինել Վոսփորի վրայ: Ամերիկացիները ուզեցին սանձել այս շռայլութիւնները. բայց իրենց պատասխանուեցաւ (եւ ինչ շեշտով) որ իրենցմէ պահանջուածը դրամ է եւ ոչ թէ խրատ:

Հանրածանօթ իրողութիւն մըն է, որ Թուրքիայէն զանազան պահանջներ ունեցող երկիրներու մէջ Թուրք դեսպանները կը դէն կ'անցնին թերթերու խմբագրութեանց յղուած բողոքագիրներու բոլոր մրցանիշները: Անոնք առիթը չեն փախցներ խիստ նամակներով բողոքելու այն բոլոր գրութեանց դէմ, որոնք կը մատնանշեն Թուրքիոյ տնտեսական անկումը»:

Հեղինակը կը խօսի Աթաթիւրքի այն հրամանին մասին, որ կ'արգիլէր «ֆէսն» ու «շալվար»ը եւ կը պարտադրէր եւրոպական զգեստները: Արդիւնքը այն եղաւ, որ ամբողջ ժողովուրդը «քլոշարի» կերպարանք ստացաւ, կարկտնուած բաճկոններով, աղտոտ ու խղոտ շապիկներով, պատռտուած գլխարկներով, որոնք գլուխներուն վրայ կը մնան միշտ, նստած, ոտքի, թերեւս նաեւ պառկած ժամանակ: Սովորական երեւոյթ է որ քաղաքներուն փողոցներուն մէջ ամերիկեան ճոխ կառքերը խաչաձեւեն իբրեւ գրաստ գործածուած բեռնակիրներ, որոնք, կքած աներեւակայելի ծանրութիւններու տակ, մայրաքաղաքին փողոցներուն մէջ իսկ կուգան յիշեցնել թէ երկրին մէկ մասը տակաւին չէ հասած բեռնակառքի դարաշրջանին:

Ուրիշ գլուխ մը կը նկարագրէ Թուրք զինուորը. «սարսափազդու պատկեր մը, խուզուած գլխով, որ կը կորսուի խոշոր գլխարկի մը տակ, արտայայտութենէ զուրկ աչքերով: Համեմատաբար քիչ մը աւելի ներկայանալի զգեստները վերապահուած են չքերթներուն: Արձակուրդով քաղաք իջած «ասկեար»ը փողոցներուն մէջ կը պտտի շագանակ կամ ճանճերով ծածկուած ձմերուկի շերտեր կրծելով: Ծակած կօշիկներով այս զինուորներուն շուրջը՝ աղջկան ոչ մէկ նշոյլ: Զինուորներն ալ, մխիթարուելու համար, կը պտտին իրարու հետ՝ ճկոյթ մատներով իրարու միացած: Ենթասպաները հազար կտոր կ'ըլլան այս անգրագէտ «ասկեար»ներուն մեքենագիտութեան ամէնէն տարրական սկզբունքները սորվեցնելու համար, բայց իզուր: Թնդանօթ մը գործածելու ձեւը այս զինուորներուն սորվեցնելու համար, հարիւր անգամ աւելի ժամանակի պէտք կայ քան թնդանօթը շինելու: Ինչ որ քիչ մը սորված են առաջին արձակուրդին բոլորովին կը մոռնան: Այս բոլորը շատ բնական են անգրագէտ զինուորներու համար. բայց հարցը այն է, որ Թուրք վարիչները չեն ուզեր ընդունիլ այս իրողութիւնը, մանաւանդ իրենց պաշտպաններուն առջեւ որոնց հետ այնպէս կը վարուին որ կարծէք իրենց փոքրաւոր շահակիցընկերները կամ պաշտպանեալները ըլլային:

Թուրք «ասկեար»ը գնդապետ Լորենսի ժամանակուան զինուորը մնացած է միշտ, փոշեթաթախ, անբան, բայց միշտ կարող՝ իր ենթասպային մէկ հրամանին վրայ ոտքի նետուելու եւ դրացին մորթելու, ինչպէս հաստատեց սեպտեմբեր վեցի դէպքերուն ժամանակ, երբ գազաններու նման յարձակեցան անպաշտպան ժողովուրդի վրայ, կողոպտեցին, թալանեցին, ջարդուփշուր ըրին Պէյօղլուի յունական, հայկական եւ հրէական թաղերը:

Գիրքին մէջ կը գտնենք անկեղծութեամբ գեղուն գլուխներ, որոնք, զերծ թշնամական նկատումներէ, կը ձգտին միայն ճշմարտութիւնը արտայայտել, արդի Թուրքիոյ իսկական պատկերը տալ: Զգացում մը, որ միայն պատիւ կրնայ բերել իր հեղինակին:

Գիրքը կը վերջանայ «Պատկերներ» անուն գլուխով:

Հեղինակը կը նկարագրէ Պոլսոյ նեղ, աղտոտ եւ վտանգաւոր փողոցները, կը խօսի Անգարայի հաստատման մասին, որ, ըստ Քեմալի, Անատոլուցիներու աչքին առջեւ պիտի բանար արեւմտեան քաղաքակրթութեան հրաշալիքները:

Երկրին մէջ կատարած ճամբորդութեանց նկարագրութեան բաժնին մէջ հեղինակը կը խօսի ճաշարաններուն, ճաշերուն, բնակչութեան, պանդոկներուն եւ ճամբաներուն մասին: «Անգամ մը որ դուրս գաք քաղաքին սալայատակուած փողոցներէն, կը սկսիք առատ փոշի կլլել այնպիսի արահետներու վրայ, որոնք պաշտօնապէս կը կոչուին մեծ ճանապարհ» ...

Զըլլայ որ այնտեղ խօսիք «Հայաստանի Թուղթ»ի մասին: Հայաստանի հետ կապ ունեցող որեւէ բան գոյութիւն չունի եւ ունեցած ալ չէ Թուրքիոյ մէջ:

Եւ, վերջացնելու համար, կ'ուզեմ հետեւեալ մէջբերումը կատարել հեղինակէն.— «Աշխարհի ամէնէն ազնիւ հողերուն վրայ 400 տարուան օսմանեան դրաւումէ մը ետք, մարդ կը բաղձայ որ Յոյն մը անցնի քովէն եւ երկար սեղմէ անոր ձեռքը»:

Կարելի էր նախադասութիւնը լրացնել հետեւեալ ձեւով.— «մարդ կը բաղձայ որ Յոյն մը եւ Հայ մը անցնին քովէն, եւ երկար սեղմէ անոնց ձեռքը»:

ՏՈՔԹ. Ս. ԱԲԳԱՐԵԱՆ

ՄԱՐԻՆԷ

*

Այն ամէնը ինչ որ չէ ընդօրինակութիւն կամ կուրօրէն հետեւողականութիւն:

Ապրիլ կեանքը իր խելքով, իր սեփական տրամաբանութեամբ դատելով եւ ունենալ քաջութիւնը գործադրելու, արտայայտելու, ինչպէս եւ յղացածը գործադրելու համարձակութիւնը իր եւ իր ապրած ընկերութեան բարօրութեան համար ...

Ուսումնասիրութիւնը չի բաւեր, անհրաժեշտ է ապրիլ եւ ապրիլ Թրքահայ կեանքը: Հօս արդէն Մարինէի սիրտը կ'ուզէր, ան կ'ուզէր միջամտել երկու ընկերներու խօսակցութեանը, բայց չէր համարձակեր ... Քովընտի սենեակէն ան կը լսէր միայն անոնց խօսքերը ...

Դարը կը վերջանար Հայու գերեզմանին վրայ, դարը կը սկսէր նոր գերեզմաններ փորելով ...

Այդ օրերուն՝ հերոսական Սասունը կ'իյնար անհաւասար եւ, ըսենք նաեւ, անպատրաստ մարտէ մը ետք:

Կը հասնէին օգնութեան ամէն կողմ, բայց ի զուր, ալ ուշ էր, Սասուն արդէն ինկեր էր ...

Ինչո՞ւ եւ ի՞նչպէս ... Դառն է իրականութիւնը, յիշենք միայն նախադասութիւն մը. «Ես եմ եղեր այդ ժողովրդի դժբախտութեա պատճառը (*), կը կանչէր իր ընկերներուն առջեւ խղճահարութեան մէկ բոպէին հերոսը աննման:

Եւ նման հերոսներու խումբը շունչ կ'առնէր Այգեստանի ծառաստաններու հովանիին տակ:

Նոր Սասուն մը կը պատրաստուէր ... Զէ՞ որ գաղափարի զոլորշին հեռուէն, շատ հեռուէն եկած, զարկեր էր, ցնցեր էր գլուխներու միջուկը, վառեր էր ազատութեան գաղափարի վեհութեան կրակով:

— Վան - Այգեստանի մէջ եւրոպական - ամերիկեան աւելի կարեւոր ներկայացուցիչներ կան, — կռիւ մը հոս, որուն պիտի յաջորդէ կոտորած մը, աւելի դիւրին արձագանգ պիտի տայ եւրոպական մայրաքաղաքներու մէջ եւ հայկական հարցը ... կը խորհէին Սասունէն եկողները:

Մտատանջ են Կովկասէն նոր վերադարձող երկու ընկերները ... Մարինէն կը լսէ անոնց մտերիմ խօսակցութիւնը ... Տեղական Կոմիտէի անդամ Եփրատը շարունակ կը հաղորդէ երկու ընկերներուն Այգեստան ապաստանողներու մտածողութեան եւ դիտաւորութեան փոփոխութիւնը եւ վերջինը՝ կռիւ մը հանելու որոշումը ...

Միջամտութեան որոշումը կը տրուի: Անհրաժեշտ է ուժ տալ Կոմսի ջանքերուն: Տեսակցութիւն մը անմիջապէս, պէտք է ցրուել ռոմանտիկ երեւակայութեան ամպերը, փաստեր եւ կարծիքներ կան զօրաւոր ... «Թոնիր»ի ազաններու ապրած մանկական տարիներու փորձառութիւնը չիկացած երկաթի խարանով դրոշմ է դրեր անոնց սրտին, նաեւ ուղեղին մէջ:

— Անհատի մը մահը կրնայ արդարանալ գաղափարի մը համար, բայց ժողովուրդի մը մահը, այն ալ միայն հարցական գաղափարի մը համար, ոչ, արդարանալի չէ ...

Եւ Մարինէն այդ ճգնաժամային օրերուն կ'ակնարկէ անշուշտ, երբ կը գրէ իր ընկերուհի՝ Ատրինէին.

« Ազատութեան պայքարը այնքան զօրաւոր կերպով թաղուած է սարսափի եւ տառապանքի մէջ, որ ես զայն ապրեցայ իմ փոքրիկ տարիքիս միայն վերջին երկուքովը:

Այո, փոքր էի ազատութեան այդ պայքարը հասկնալու համար իր իրական իմաստովը, բայց կարծես մեծ էի արտասուքը եւ վախը հասկնալու համար» («Վարազ», Թ. 11, էջ 26):

« Արտասուքը եւ վախը», ու ճիշդ այդ օրերուն Այգեստանի Հայ ժողովուրդը, վախի ահաւոր ճիրաններուն մէջ բռնուած, կարծես ճակատագրական նզովքի մը ենթակայ, գիշերը կը լուսցնէր անքուն, սպասելով որ պիտի պայթի առաջին գնդակը եւ արշալոյսին ... Արեւի առաջին ճառագայթները Վարագայ Սարէն սիրուն Այգեստանի տուներու ծուխն ու բոցը պիտի դիմաւորեն անտարբեր:

« Արտասուքն ու վախը » նստեր էին այդ օրերուն Վասպուրականի ժողովուրդի սրտին վրայ: Շուկան գոց էր երեք օրէ ի վեր, փուռերը հաց չկար, 96ի կոտորածի աւերները դեռ չէր մոռցած Հայ մամիկը եւ ահա նորէն սպանդանոց, այս բառը բան մը կը խօսի՞ ընթերցողին:

Տողերս գրողի աչքին առջեւ կենդանի էր եւ է տակաւին, 96ի կոտորածի առաւօտը, երբ հօրս հետ մեր տան տանիքը բարձրացանք, հրացանաձգութեան ուղղութիւնը որոշելու եւ երբ կոտորածի արձագանգը հնչեց տունէ տուն, փողոցէ փողոց, ես հօրս աչքերուն մէջ նշմարեցի այն սոսկալի արտայայտութիւնը, որ կը նմանէր ոչխարի նայուածքին, այն ոչխարին, երբ մսագործը գետին կը փռէ՝ դանակը անոր կոկորդին քսելու պատրաստ ... դուք տեսե՞ր էք այդ աչքերը ....

Դ. ՄԵԼՈՅԵԱՆ
(Շար.)

(2)

(*) Սեպուհի Յուշերը, «Հայրենիք» օրաթերթ, 1939, թիւ 92:

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ «ՅԱՌԱՋ»Ը

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ 364 - 400)

Ը. ԳԼՈՒԽ

12.— ՀՈՒՅՍԻՆ ՄՈՐԱՑՆԵԼ

Տատը իր տրտնջոցով ամբողջ այդ ընթացքում ոչ մի անգամ չդադարեցրեց ինձ հղկելը։ Ես ոչ մի խոսք չէի ասում, ոչ էլ ինձ մի վիրավորված էի զգում։ Ընդհակառակը, ես ուրախ էի, որ տատը ինձ հանգիստ է թողնում, որովհետև ես ամբողջ ուշադրությամբ լսում էի Հույսինի պատմությունը։ Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչպես է նա ապրում, ինչ է անում, ինչ է մտածում։ Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչպես է նա ընդունում իր ընկերուհիների ծաղրանքները, ինչպես է նա վերաբերվում իր ուսուցիչներին, որոնք, ինչպես ես գիտեի, նրան չէին սիրում։ Ես ուզում էի իմանալ, թե արդյոք նա ինձ չի մոռացել, թե արդյոք ինձ հիշում է։ Ես ուզում էի իմանալ, թե արդյոք նա ինձ չի դավաճանել, թե արդյոք նա ինձ հավատարիմ է մնացել։

Ես ուզում էի իմանալ, թե արդյոք նա ինձ չի դավաճանել, թե արդյոք նա ինձ հավատարիմ է մնացել

Ի՞ՆՉ ԿԸ ԲԱՆԻ ԵՂԻՇԷ ԱՐՔ.

«Այգ»ի նոյեմբեր 14ի թիւէն կ'իմանանք թէ երեք վարդապետներ եւ 15 ծանօթ անձեր Պէյրութ գացած են, Երուսաղէմ առաջնորդելու համար նոր տեղապահը, Տիրան արք. Ներսոյեան։

Ուրիշ լուրի մը համաձայն, պաշտօնանկ տեղապահը, Եղիշէ արք. Տէրտէրեան էջմիածինէն Լիզպոնա (Փորթուկալ) գացեր է Շահէ վարդապետի հետ, տեսակցելու համար Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան վարիչ մարմնին հետ։ Այս առթիւ Շահէ վրդ. հեռաձայնած է Պէյրութ, — «Մեր առաքելութիւնը պսակուեցաւ յաջողութեամբ։ Լիզպոնայէն վերադարձանք Ցիւրիխ, ուր պիտի մնանք ատեն մը, յետոյ պիտի վերադառնանք Պէյրութ»։

ԲՈՂՈՔՆԵՐ ԵՒ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆԵՐ

Զուիցերիոյ աշխատանքի կուսակցութիւնը (համայնավար) եւս տագնապի մատնուած է, Հունգարիոյ դէպքերը բացած է շատերուն աչքերը նոյնիսկ այս կուսակցութեան մէջ որ յարդ հաւատարիմ Սթալինականներու ձեռքը մնացած էր։ Կուսակցութեան երեսփոխաններուն եւ թերթերու խմբագիրներուն հրաժարումէն ետք, որոշուեցաւ լուծել կազմակերպութեան Պալի մասնաճիւղը։

× Իտալիոյ համայնավար կուսակցութեան ղեկավարութիւնը կը խոստովանի թէ Հունգարիոյ դէպքերը ամենածանր տագնապ մը յառաջ բերած են շարքերուն մէջ։ Կուսակցութեան գլխաւոր միջնաբերդներէն Մանթովայի մէջ շարքերուն գայրոյթը գագաթնակէտին հասած է։ Բոլորն ալ խստօրէն կը դատապարտեն Հունգարիոյ մէջ կատարուած միջամտութիւնը, հաստատելով թէ «աններելի ոճիրներ եւ ոճիրներ գործուեցան։ Լոմպարտիոյ համայնավար ծերակուտականը, Սեքիա Մանթովա փութաց, շարքերը հանդարտեցնելու համար, բայց հազիւ հասած, ազդեր փակցուած էին պատերուն վրայ, պահանջելով բոլոր ղեկավարներուն հրաժարումը։

Ամէնէն կարմիր նահանգներէն Էմիլիայի Տովատոլա քաղաքին մէջ ժողով մը սարքուած էր, բացատրութիւններ տալու համար Հունգարիոյ դէպքերու մասին։ Բանախօսները իրենք զիրենք գտան պարապ սրահի մը առջեւ։

Ամբողջ երկրի մէջ հազարաւոր համայնավարներ պատռելով ետ կը ղրկեն իրենց անդամատետրերը։ Միայն Ռովիկիոյի նահանգին մէջ 3000 համայնավարներ հրաժարած են կուսակցութենէն եւն։

× Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց ազգային համերաշխութեան օր հռչակել Նոյեմբեր 18ի կիրակին, Հունգարիոյ դէպքերուն առթիւ։ Հանրային շէնքերու դրօշները կէս պիտի պարզուին եւ դրամ պիտի հաւաքուի փողոցներու մէջ։ Կը յանձնարարուի առատաձեռնօրէն մասնակցիլ, որպէսզի կարելի ըլլայ եղբայրական օգնութիւնը կազմակերպել արագօրէն։

× Մառեշալ Թիթոյի նախկին աջ բազուկը, Միլովան Ճիլաս, յօդուած մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ Հունգարական յեղափոխութեան կողմէ համայնավարութեան տրուած հարուածը երբեք չի կրնար սպիանալ»։

× Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Մորիս Թորէզ պատասխանելով խումբ մը յառաջդիմական համայնավար մտաւորականներու բողոքներուն եւ հրաժարումներուն, կ'ըսէ թէ անոնք պատեհապաշտներ են եւ չեն կրցած իւրացնել կուսակցութեան սկզբունքները։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ վարչապետը, Կոմուլքա ճառ մը խօսելով Մոսկուայի մէջ, պարզեց իր ծրագիրները, իբրեւ հիմք բանակցութեանց. — Գերիշխանութիւն եւ հաւասարութիւն, չխառնուիլ ուրիշ ազգերու ներքին գործերուն։

Կոմուլքա չորս տարի բանտարկուած էր իբրեւ Թիթոյական եւ այս անգամ յաղթական ընդունելութեան մը արժանացաւ Մոսկուայի մէջ։

ՀՐԱՆԻՒԹԻ (Հանա) խնայողութեան համար աւելի խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին։ Պիտի արգիլուի կառքերու շրջագայութիւնը շաբաթ կէս օրերէ ետք։ Եթէ այս միջոցն ալ չբաւէ, հրանիւթը տոմսակներով պիտի բաժնուի։ Կը վախցուի որ շատ մը ճարտարարուեստութիւններ վնասուին եւ դժուարութեանց հանդիպի տուներու ջեռուցումը։

ՇԱՒԻԼԻ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ

Այրի Տիկին Վերոն Ռ. Զարդարեան 50.000 ֆրանք կը նուիրէ Շաւիլի եկեղեցւոյ շինութեան, իր ամուսնոյն՝ Ռուբէն Զարդարեանի յիշատակին։

Ստանալ «Յառաջ»էն։

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի Եկեղեցւոյ դիւանէն կը խնդրուի ծանուցանել թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը իր օծման տարեդարձին առթիւ բարեհաճած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի Ա. կարգի շքանշանը շնորհել Պ. Պ. Արմենակ Համբարձումեանի եւ Կարապետ Յակոբեանի. Հայ. եկեղեցւոյ իրենց մատուցած ծառայութիւններուն համար։

ՈՐԲ. ՕԳՆ. ՄԱՐՄԻՆԸ (Փարիզահայ Տիկ. Միութիւն) շնորհակալութեամբ ստացած է Տիկին Լ. Մուրատեանէ 30000 Ֆր. իր ամուսնոյն՝ Պ. Լեւոն Մուրատեանի մահուան առթիւ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼ. — Տէր եւ Տիկին Գէորգ Նալպանտեան եւ զաւակները, Մկրտիչ Աւետիքեան եւ զաւակը Յովհաննէս, եւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ, այս կիրակի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ իրենց զաւկին, քրոջ, կնոջ, մօր ԾՆՈՒՆԴ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆԻ մահուան տարելիցին առթիւ։ Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշատակը յարգողները։

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրաց Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի։

Այս շաբաթ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն տիւ Ռուա Ռընէ (6 ռիւ տը լ'Արպր)։

Կը նախագահէ Պ. ԹՈՐՈՍ ԿՏԻԿԵԱՆ

Կը խօսի Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին. — Տիկին Արմաղանեան (երգ), Օր. Ակինեան (դաշնակ), Օր. Արմաղանեան (պար), Պ. Մութաֆեան (ֆանթէզի), Պ. Քէնտիր-եան (արտասանութիւն), Պ. Յարութիւնեան (ֆանթէզի)։ Մկրտիչ Պօղոսեանի (Փարիզէն, երգ)։

Հայկական պարեր Տիւրկէրեան քոյրերու կողմէ։ Նուագ Պ. Պարոյրի կողմէ։

Կը ցուցադրուի գունաւոր գեղեցիկ ժապաւէն մը՝ «ԺԱՄԱՆՑ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ»։

Վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի հանդէսի պահուն։

Կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ եւրոպական պարեր Օրքէսթր ՌԸՆԷ ՏԱՆԻ։

ՊԱՏԱՐԱԳ

Շաւիլի մատրան յաջորդ պատարագը, այս կիրակի առաւօտ։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ամասիոյ Հայր. Միութեան։ 1 Դեկտեմբեր, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն Ալամպրայի մէջ, 340 Պուլվ. Շաւ։

Պատուակալ նախագահութեամբ բանաստեղծ ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹի։

Գեղեցիկ աչքերու մրցում, ընտրուած թեկնածուհին կը ստանայ արժէքաւոր նուէր մը։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

Սիւզան Հիւպէր (երգ), Ժօ Ալպան։

Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի անակնկալներ։ Նուագախումբ ՆԻՔ ՖՐԱՆՔ։

Սեղանները թուագրուած ըլլալով, այժմէն ապահովել Միութեանս անդամներէն, Տիկին Արփինէ Մորճիկեան, Շէ Վէթէր, 34 ռիւ Թափի Վէր։

Պ. Յար. Չէքէմեան, 12 ռիւ տը լ'Արք. հեռ. Փրատօ 78-61։

Պ. Տիգրան Զորիկեան, 5 Ավընիւ Քամիյ Փէլըթան։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի, մասնակցութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի սանուհիներու եւ Նոր Սերունդի 18 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 3ին, ռիւ Ժէի սրահին մէջ։

Կը նախագահէ Ընկ. ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆ-ԿԻՒԼԵԱՆ։

Կը խօսի Ընկ. ՍԻՍԱԿ ՍԻՍԼԵԱՆ

Գեղարուեստական խնամուած բաժին։ Գեղջկական պարեր, զոյգ պար, մեներգ եւ արտասանութիւններ։

Դպրոցին աշակերտներու կողմէ երգախառն պատկերներ եւ խմբերգներ։

Հանդէսէն անմիջապէս յետոյ ընկերահամակրական խնջոյք, յարակից փոքր սրահին մէջ։

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի ժամը 15.30ին, կղերականներու սրահը ռիւ տէ Պահիւթէէ։

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԻՍԻ. — Հ. Յ. Դ. «Զաւարեան» կոմիտէի ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցի սրահը։

ՇԱՒԻԼ. — Հ. Յ. Դ. «Արղութեան» խումբի բացառիկ ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին։

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի անդամուհիները այս երկուշաբթի ժամը 15ին, Տիկին Քէչիշեանի բնակարանը, 8 ռիւ Ատոլֆ Պրիֆօ, Անիէռ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ՊԱՏԱՐԱԳ - ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, ի յիշատակ 1914 - 18ի պատերազմին զոհուած զինուորներուն պիտի պատարագէ Ատոմ քահանայ։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ

(ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ի նպաստ բախտազուրկ մանուկներու — Այս Կիրակի, Կաւնտ Օթէլի սրահներուն մէջ ժամը 16էն 24 — Աբրաքսինոն

Ցիկան նուագախումբ, ղեկավարութեամբ ՍԱՎԱ ՆԷԱԿՈՒԻ

ՄՈՒՏՔ 500, ուսանողաց 300

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U. F. C. F. Ի ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45 ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԷՐԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր։

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան գրատունը։ Գիները՝ 200, 300 եւ 400 Ֆր.։

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր-տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական - հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

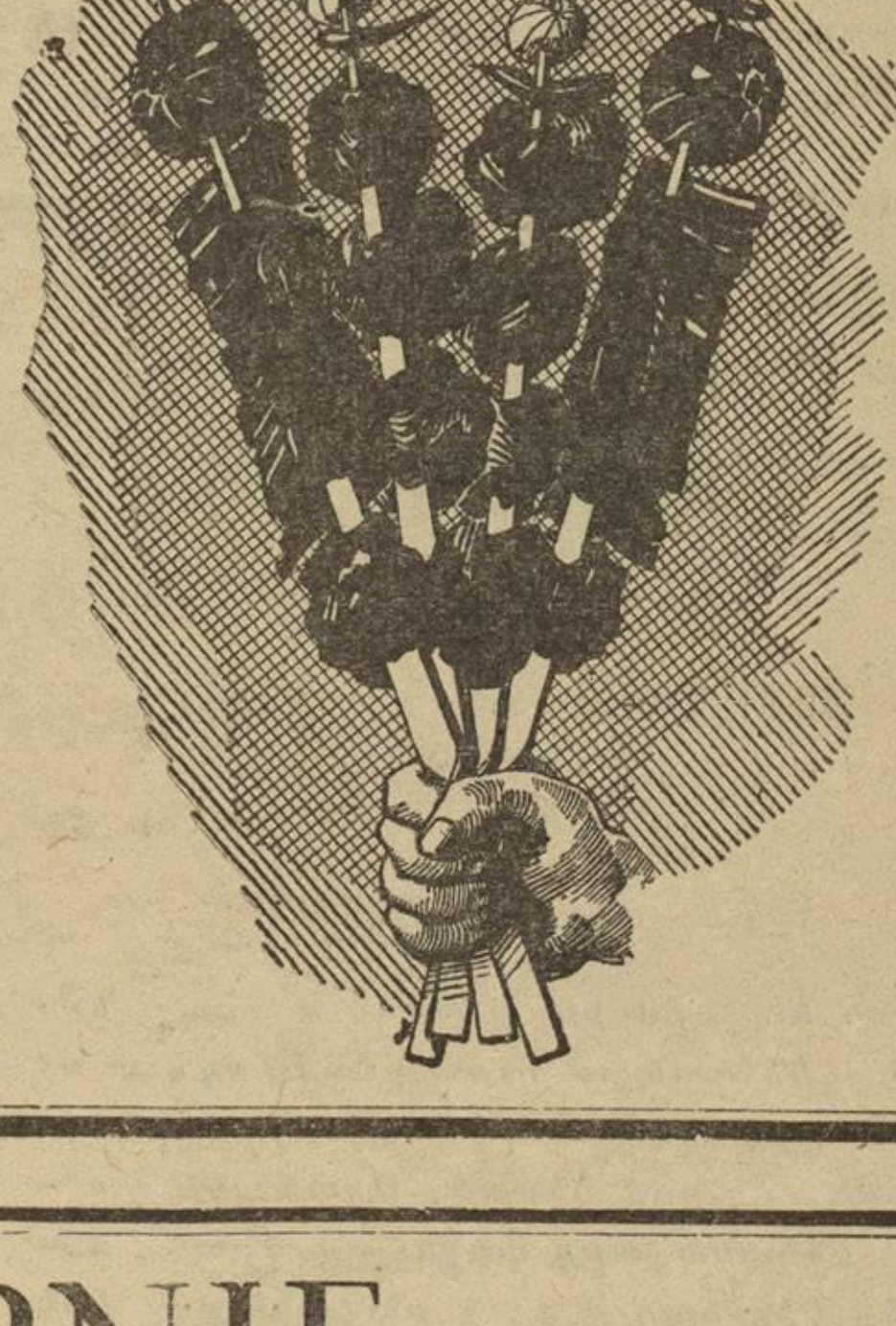

PARIS CALIFORNIE

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԹԹԵՒԵԼԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

16 RUE SAINTE CECILE — PARIS 9e

ԹՐԻԲՕ ՇԻՆԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ — ԷՆԹԵՐԼՈՒՔ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ — ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մէկ հասցէ՝

PARIS - CALIFORNIE

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ.սր, տարեկան 3000ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 18 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7735 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3546

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀՈԳԵՐ ԵՒ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Ուսանողներ ունինք Ֆրանսայի, Պել-ժիոյ, Անգլիոյ, Իտալիոյ, Աւստրիոյ եւ ուրիշ երկիրներու համալսարաններուն եւ բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ :

Տարուէ տարի կ'աճի անոնց թիւը, կազմելով կարեւոր համրանք մը :

Ընդհանրապէս կուգան Մօտաւոր եւ Միջին Արեւելքէն: Աւելի չատուոր են անոնք որ բնիկներ կը համարուին, ծնած ըլլալով հիւրընկալ երկիրներուն մէջ :

Դժբախտաբար ստոյգ տեղեկութիւններ կը պակսին անոնց ներքին կացութեան մասին :

Տեղ – տեղ կան Ուսանողական Միութիւններ, որոնք դասախօսութիւններ կը կազմակերպեն, պարբերաբար, աւելի ճիշդ՝ պատահաբար :

Վաղուան ուժերն են սաոնք, ինչպէս ամէն ազգի մէջ :

Թէեւ, մեծ մասով կ'ընտրեն այն գի-տութիւնները որ կրնան բանուկ ասպարէզ մը ապահովել իրենց :

Այդպէս ըլլալով հանդերձ, չատերու մէջ վառ կը մնայ հանրային դործունէութեան ջիղը, ժողովուրդին ծառայելու տրամադրութիւնը :

Յաճախ յիչեցուցած ենք թէ այս երիտասարդութիւնը կրնայ հանրօգուտ պարտականութիւններ կատարել ուսանողութեան չրջանին ալ :

Ամէն ուր որ ուսանողներ կան, գաղութ մըն ալ ունինք, աւելի կամ նուազ ստուարաթիւ :

Ուսանողները մեղանչած պիտի ըլլային իրենց կոչումին դէմ, եթէ անջատ, մեկուսացեալ դասակարգ մը կազմէին հայրենակից հասարակութեան մէջ :

Ընդհակառակն, իրենց չահն ալ կը պահանջէ որ դառնան այդ հասարակութեան անբաժան մասը, ջանան երիտասարդացնել անոր կեանքը :

Ունին անմիջական պարտականութիւն մը եւս, իրենց ուսանողութեան չրջանէն իսկ (4–5 տարի):

Ուր որ ալ գտնուին, չրջապատուած են հազարաւոր օտար դասընկերներով :

Այդ խաղաղ համակեցութիւնը լայն պատեհութիւններ կ'ընծայէ, փոխադարձաբար ծանօթանալու, տեսակ մը եղբայրութիւն կազմելու համար :

Մանաւանդ նոյն աշխարհամասէն եկած ուսանողներ մօտէն կը ճանչնան իրար, ինչ որ կրնայ օգտակար ըլլալ ապագային համար ալ :

Օրինակ, մեր ազգը որքան սերտ կապեր ունենայ Միջին Արեւելքէն եկած օտար ուսանողներու հետ, այնքան կ'օգտուին, փոխադարձաբար :

Այս ճակատի վրայ եւս մեկուսացումը տեսակ մը դասալքութիւն պիտի նչանակէր, միշտ աններելի:

Հայ ուսանողը, իբրեւ ամբողջութիւն, ոչինչ կը չահի, իր պատեանին մէջ կծկըւելով կամ տարամերժ դիրք մը բռնելով, անխուսափօրէն :

Իր դասընկերներուն մէջ կան հարիւրաւորներ որոնք հանրային կամ պետական պաշտօններու պիտի կոչուին, երբ ուսման չրջանը լրացնեն :

Չորս – հինգ տարուան մտերմութիւն մը երբեք ապարդիւն չի կրնար անցնիլ, հանրային տեսակէտով :

Միւս կողմէ, այդ մտերմութեամբ կը հարթուին չատ մը թիւրիմացութիւններ: Մանաւանդ որ, ծուռ բերաններ միշտ պատրաստ են ամբոխին կեր ճարելու :

Կան զոյնզգոյն դիմակաւորներ ալ, որոնց պաչտօնն է թակարդներ լարել, անմէջ գիտելիքներով :

Ուսանողին տարրական պարտականութիւնն է լուրջ սորվիլ հանրային կեանքի յորձանքին մէջ, փոխանակ անկիւն մը քաչուելու եւ դիտելու :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ԿԸ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒԻՆ

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համերշոլտ, Գահիրէ հասնելով, նախ մէկուկէս ժամ խօսակցեցաւ Եգիպտոսի արտաքին գործերու նախարարին հետ, ապա ներկայացաւ նախագահ Նասրի : Ընդհանուր տպաւորութիւն այն է թէ բանակցութիւնները մեծ դժուարութեանց պիտի հանդիպին : Ընդհ. քարտուղարին ժամանումէն քիչ առաջ, կառավարական թերթը, «Ալ Կումհուրիյա» խմբագրական մը հրատարակած էր ուր կը չեչտէր թէ միայն Եգիպտոս պիտի որոշէ անգլիական, ֆրանսական եւ իսրայէլեան զօրքին հեռացման պայմանները :

Պ. Համերշոլտ օդանաւէն վար իջած ատեն, դիմաւորուեցաւ նորվեկեան եւ դանիական զինուորներէն որոնք նոր հասած էի: Այս առթիւ խօսքը անոնց ուղղելով ըսաւ.

— Կը չնորհաւորեմ ձեզ որ մաս կը կազմէք այս միջազգային ուժին, առաջինը՝ իր տեսակին մէջ, վասնզի կամաւորներ կուգան աշխարհի բոլոր մասերէն, ծառայելու համար այն սկզբունքներուն որոնց վրայ հիմնուած է Ազգաժողովը: Վստահ եմ թէ այս օրինակով օր մը պիտի ունենանք համաշխարհային կարգուսարք մը որով կրնանք հպարտանալ բոլորս ալ» :

× Ազգաժողովին արձանագրած զինուորները հետզհետէ կը համախմբուին Ջրանցքի չրջանին մէջ: Մինչեւ չաբաթ առտու հասած էին 192 զինուորներ :

× Եգիպտացիները փակած են անուշ ջուրի ճամբան Փորթ Սայիտի մէջ : Անգլեւֆրանսական հրամանատարութիւնը բողոքագիր մը ուղղեց Ազգաժողովին:

× Վաւերական տեղեկութիւններ կը պակսին Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին եւ նախագահ Նասրի տեսակցութեան մասին : Գահիրէէ մեկնելէ առաջ Համերշոլտ երկար տեսակցութիւն մը ունեցած էր միջազգային զօրագունդի հրամանատարին՝ զօր. Պըրնսի հետ: Երէկ, չաբաթ, նոր տեսակցութիւններ պիտի ունենար գնդ. Նասրի եւ արտաքին գործերու նախարարին հետ:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՏԱՆԳԸ

Հնդկաստանի վարչապետը, Նեհրու, ճառ մը խօսելով խորհրդարանին առջեւ ըսաւ թէ ընդհ. պատերազմ կրնայ ծագիլ, եթէ զինուորական գործողութիւնները վերսկսին Միջին Արեւելքի մէջ: Այս առթիւ բացատրեց թէ աշխարհի այդ մասին մէջ ձգտումներ կան որոնք կրնան ծանրացնել կացութիւնը եւ ի վերջոյ պատերազմի յանգիլ: Իր կարծիքով, «ֆրանքեւանգլիական ուժերը ամբողջապէս պիտի տեղանուրուին եգիպտական հողին վրայ եւ առ այժմ միտք չունին հեռանալու: Եթէ այդ ուժերը մնան Եգիպտոսի մէջ, կացութիւնը կրնայ արագօրէն ծանրանալ եւ զինուորական նոր գործողութեանց յանգիլ »:

Իր ստացած տեղեկութեանց համաձայն, չատ ծանր եղած են մարդկային կորուստները Փորթ Սայիտի մէջ եւ քանի մը հազարի կը հասնին : «Քանի մը օր առաջ կ'ըսէի թէ կացութիւնը բարւոքած է Միջին Արեւելքի մէջ: Այսօր երբեք վստահ չեմ թէ բարւոքում տեղի ունեցած է»: Պ. Նեհրու այս առթիւ ալ քննադատեց անգլեւֆրանսական յարձակումը Եգիպտոսի դէմ, ըսելով թէ այդ ձեռնարկը օգնեց Իսրայէլի եւ օգտուեցաւ Իսրայէլէն: «Եթէ օտար ուժերը ամբողջովին չքաչուին Եգիպտոսէն, յայտնապէս բռնաբարուած պիտի ըլլայ Ազգաժողովին դաշինքը : Միջազգային ոստիկանութիւնը պէտք չէ գրաւէ Սուէզի Ջրանցքով : Իր գլխաւոր պաչտօնն է ապահովել որ Իսրայէլը մնայ զինադադարի նախկին համաձայնութեամբ ճչդուած սահմանագծին վրայ »:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ .ՄԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ վարչապետը, Իտըն, ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ Ազգաժողովին, արմատապէս լուծելու համար Միջին Արեւելքի ներկայ տագնապը :

Այդ ծրագրին գլխաւոր կէտերն են .—

1. Տեւական հաշտութիւն Իսրայէլի եւ արաբական աշխարհին միջեւ : 2.— Լուծում արաբ տարագիրներու հարցին, միջազգային համաձայնութեամբ : 3.— Միջազգային հսկողութիւն Սուէզի Ջրանցքին վրայ, ապահովելով ազատ նաւարկութիւն բոլոր երկիրներու, հետեւաբար եւ Իսրայէլի համար: 4.— Միջազգային ձեռնարկ մը կատարել, ընկերային բարենորոգումներ հաստատելու համար Միջին Արեւելքի մէջ, ուր ժողովրդային բազմութիւնները թչուառութեան մատնուած են: Այս բարենորոգումը չի կրնար կատարուիլ առանց Ամերիկայի աջակցութեան, ուրեմն հարկ պիտի ըլլայ ընդհանուր գործակցութիւն մը հաստատել : 5. — Տնտեսական օգնութիւն տրամադրել Եգիպտոսի, պայմանով որ չեղեալ համարի կարմիր գօտիէն անդին բրած ապստամբները: Իտըն ինքն ալ գիտէ որ Եգիպտոս պիտի մերժէ այս վերջին պայմանը :

× Եգիպտական իշխանութիւնները արգելափակեցին եօթը անգլիացի լրագրողներ Սեմիրամիս պանդոկին մէջ, ինչպէս կը հաղորդէ Գահիրէի զուիցերիական դեսպանատունը :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ՎԻՃԱԲԱՆԻ

ՄԱԿի հերթական ընդհ. ժողովի առաջին նիստին մէջ ամերիկեան պատուիրակը, Հուվըր, խօսք առաւ ի բացակայութեան Տըլըսի եւ հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ Հունգարիոյ դէպքերուն եւ Միջին Արեւելքի տագնապին առթիւ.

— Ձենք կրնար լուռ մնալ երբ Հունգարիոյ մէջ այրեր, կիներ եւ մանուկներ կ'աքսորուին, վասն զի չեն վախնար իրենց ազատ կարծիքը յայտնելու: Ընդհ. ժողովը պէտք է անմիջապէս ձեռնարկներ կատարէ այս եղերական կացութեան առջեւ »:

Անդրադառնալով Միջին Արեւելքի կացութեան, Պ. Հուվըր բացատրեց թէ Ազգաժողովի բանաձեւին հակառակ է կամաւորներ ղրկել Միջին Արեւելք: ՄԱԿի բոլոր անդամները, մէջն ըլլալով անոնք որ խառնուած են թչնամութեանց, պէտք չէ ուրիշ զօրք ղրկեն այդ չրջանը, բացի Ազգաժողովին որոշած միջազգային ոստիկանութենէն : Գալով Սուէզի հարցին, հարկ է միջազգային կարգադրութիւն մը գտնել : Հուվըր ալ անհրաժեշտ կը գտնէ որ եա կանչուին անգլեւֆրանսական զինուորները, երբ միջազգային ուժ մը կը ղրկուի :

Այս յայտարարութիւնը տհաճութիւն պատճառեց Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ, ուր դժգոհ են նաեւ Հնդկաստանի բռնած դիրքէն : Կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ Հնդկաստանի մէջ ալ դժգոհ են վարչապետին եւ իր բանբերին՝ Քրիշնա Մենոնի արտայայտութիւններէն :

× Փարիզի ամերիկեան դեսպանը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Կի Մոլէի հետ, մանեչալ Բուլկանինի վերջին նամակներուն առթիւ: Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Խ. Միութիւնը կու-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՆՈՐՈՇ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՈՒՐ ԿԸ ՂՐԿԵՆ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգները պահանջեցին Ազգաժողովէն ղադրեցնել Հունգարներու աքսորը դէպի Սիպերիա :

Փեչթայէն հասած լուրերու համաձայն, Քատարի կառավարութիւնը, որ հիմնուած է ռուսական հրասայլերուն եւ թնդանօթներուն վրայ, յուսահատական միջոցներ կը փորձէ, սաեղծուած քաոսը մեղմացնելու համար: Առջի օր խիստ հրահանգներ հրատարակեցին ուտեստի փոխադրութեան մասին: Ցետոյ յաջողեցան համոզել Փեչթայի բանուորներու Խորհուրդին մէկ մասը որ վերսկսին աչխատանքը գործարաններու մէջ: Քատար բացատրած է թէ ընդհ. գործադուլին չարունակութիւնը «ազգային անձնասպանութիւն» մը պիտի ըլլայ: Խորհուրդին համակերպումը սրտնեղութիւն պատճառած է ապստամբներու միւս մասին, մէջն ըլլալով ուսանողներն ու մտաւորականները: Երէկ, չաբաթ, պիտի ճշդուէր թէ որքան բանուորներ վերսկսած են աչխատանքը :

Պարենաւորման մասին հրատարակուած կանոնագիրը կ'ըսէ թէ անհատներ կամ կազմակերպութիւններ չեն կրնար ուտեստ փոխադրել գաւառէն, առանց մասնաւոր վերստեսուչին արտօնութեան եւ խորհրդային իշխանութեանց հաւանութեան : Այս կարգադրութիւնն ալ սահմանուած է սովի մատնելու ապստամբները :

Վերջին լուրերու համաձայն, բանուորներու Խորհուրդին եւ վարչապետին բանակցութիւնները տեւեցին ժամը 19էն մինչեւ առտուան 4·30: Նիստէն ետք, հաստատուեցաւ թէ վարչապետը մեծ յաջողութիւն մը չէ չահած: Բանուորական Խորհուրդը աչխատանքի վերսկսման կոչին մէջ կ'ըսէ թէ «մէկ ստորակէտ եա չէ առած ազգային ապստամբութեան նըպատակներէն», որոնց գլխաւոր կէտերն են, — սովետական զօրքին մեկնումը, նոր կառավարութեան մը կազմութիւնը, ազատ ընտրութիւններ մէկէ աւելի կուսակցութիւններով եւ չէզոքութիւն Հունգարիոյ :

× Ծամբորդներու տեղեկութեանց համաձայն, աքսորականներու առջին կարաւանները անցած են Խ. Միութեան սահմանագլուխը եւ միշտ սովետական զինուորներ կը հասնին Հունգարիա :

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը մերժեց Հունգարիոյ կառավարութեան ներկայացուցիչներն ընդունիլ Հռոմի մէջ: Կ'ուզէ Փեչթա երթալ անձամբ, կացութիւնը քննելու համար :

× Մոսկուայի անթենը կը ծանուցանէ թէ Արեւմուտքի կողմէ առաջարկուած ազատ ընտրութիւնները պիտի մերժուին հունգարական կառավարութեան կողմէ :

× Վատիկանի անթենը դառնօրէն կը գանգատի թէ «ազատ աչխարհը մինակ ձգեց Հունգարիան իր ազատագրական պայքարին մէջ, վախնալով Խ. Միութեան սպառնալիքներէն, թէ մարտիրոս երկիրը չատ սուղ գին մը վճարեց խաղաղութեան համար, թէ ոչ մէկ գործնական քայլ առնուեցաւ ցեղասպանութիւնը դադրեցնելու համար» ենւ.:

× Իտալական կառավարութիւնը արգիլեց ռուսական պարախումբի մը մուտքը, Հունգարիոյ դէպքերուն հետեւանքով

× Սպիտակ Ռուսերը արարողութիւն մը սարքած են այսօր, Փարիզի մէջ, ի յարգանս Հունգարիոյ զոհերուն :

ՊՈԼՍԷՆ կը հեռագրեն թէ հակօդային մարզանքներ կատարուեցան քաղաքին զանազան մասերուն մէջ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻԱՆ ՎԱՅԱՁԱՆԱԿ
ՍԽՍՀՄ ՀԻՄՆԱԿ...

•

Ներկայում հայկական մամուլում չի մնում՝ որ ոչ մեր ուշադրությունը չգրավի Ռուսաստանի Հայաստանի վերաբերմամբ ծավալած ահռելի աշխատանքը։ Ամեն օր, ամեն ժամ, ամեն վայրկյան մեր հայրենիքը ենթարկվում է ամենաարմատական վերափոխումների։ Ամեն ինչ նոր է, ամեն ինչ նոր ոգով է ներշնչված։ Ամեն ինչ նոր ուղիներ է բռնում։

ՆՎԻՐԱԿ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՀԿՊ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԱՎԻ

12.— ՀՈՒՅՆ ՍՈՒՏԱՑԱՎ

Ալեքսանդրը ոտքի թռավ, խնդրեց, որ իրեն ոչինչ չասեն, ինքն ամեն բան ինքը տեսնի: Ինքն էլ գնաց ներքև, ուր հավաքված էին ամբողջ գունդը, ինչպես նաև ժողովրդի մեծ բազմություն: Ալեքսանդրը ձիու վրա նստած էր, շրջապատված իր զորավարներով: Նրանց մեջ էր նաև Պարմենիոնը, որ ամենից շատ էր սիրում Ալեքսանդրին: Ալեքսանդրը ձիուց իջավ, մոտեցավ Պարմենիոնին, գրկեց նրան և համբուրեց: Ապա ձիավարեց դեպի զորքերի առջևը, կանգնեցրեց ձին և սկսեց խոսել: Նա ասաց, որ ինքը ոչ մի վատ բան չի արել, որ ինքը միայն ուզում է, որ իր զորքերը հանգստանան, որ նրանք ուժասպառ են եղել, որ ինքը ուզում է նրանց ուղարկել տուն, որ նրանք ուրախությամբ տեսնեն իրենց ծնողներին, կանայք և երեխաներ: Ինքը կմնա Բաբելոնում, կհավաքի նոր զորք և կգնա Հնդկաստան: Ասաց, որ նրանք կարող են գնալ Մակեդոնիա, Հունաստան, ուր ուզում են, ինքը նրանց ազատ է արձակում: Ասաց, որ նրանք ազատ են գնալ Պարմենիոնի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Կրատերոսի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Մելեագրոսի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Պերդիկասի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Ալեքսանդրի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Հեփեստիոնի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Պտղոմեոսի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Սելևկոսի հետ, որ նրանք ազատ են գնալ Անտիգենե

ՍՈՒԳԻ ԵՒ ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐ

Ինչպէս գրած էինք, Ազգային Համերաշխութեան Օր հռչակուած է այսօր, կիրակի, օգնելու համար Հունգարիոյ ժողովուրդին :

Այս առթիւ Ֆրանսական Մամուլի Ազգ. Դաշնակցութիւնը, որուն անդամ է նաեւ «Յառաջ», կը հաղորդէ վարչապետ Պ. Կ. Մոլէի հետեւեալ յայտարարութիւնը. —

« Այն պահուն երբ Հունգարիան ծառացաւ իր ազատութիւնը վերագտնելու համար, Ֆրանսուհիներ եւ Ֆրանսացիներ յուզումով համակուեցան ի տես այդ հերոս ժողովուրդին, այն մարդոց որ կը մեռնէին «Մարսէյէզ»ը երգելով :

« Հունգար բանուորները, գիւղացիները, ուսանողներն են որ ամբողջ ազգին վստահութեամբ զօրացած, մղեցին պայքարը, հակառակ օտար բանակի մը վայրենի զսպումին : Մամուլին, անթելին, հեռատեսիլին վկայութիւնները ձեզի հաղորդեցին այդ ժողովուրդին խոյանքը եւ դուք տեսաք այն ինչ որ բարձրացուց մեր երկիրը ազատագրութեան օրերուն :

« Կառավարութիւնը, խորհրդարանը, բովանդակ Ֆրանսան կը խոնարհին Հունգարիոյ մարտիրոսութեան առջեւ, խորտակուած Հունգարիային որ սակայն կը մերժէ ստրկութիւնը : Նոյ. 18ի կիրակին ազգային սուգի օր մը պիտի ըլլայ, ինչպէս եւ համերաշխութեան օր մը Հունգար ժողովուրդին հանդէպ :

« Գիտեմ արդէն կատարուած ճիգը : Լեռնակուտակ աւերակները եւ անասելի թշուառութիւնը որուն մատնուած է այս քաջարի ժողովուրդը բոլորին կը պարտադրեն աւելին ընել : Առատաձեռնօրէն նուիրելով ձեր պարտականութիւնը կատարած պիտի ըլլաք » :

ԽՄԲ. — Կը յիշեցնենք թէ այսօր հանգանակութիւն պիտի կատարուի փողոցներու մէջ, ամէն տեղ :

դէ խանգարել Ազգաժողովին ոստիկանական գործողութիւնը Եգիպտոսի մէջ : Ֆրանսա եւ Անգլիա արդէն յայտարարած են թէ պիտի չքաշուին Ջրանցքի շրջանէն, մինչեւ որ Ազգաժողովին ուժերը գրաւեն կենսական կէտերը եւ Ազգաժողովը ապահովէ ազատ նաւարկութիւնը : Թէ Փարիզի եւ թէ Լոնտոնի մէջ ծիծաղելի կը գտնեն մաուեչալ Բուլկանինի այն պայմանը թէ պէտք է հատուցում վճարել Եգիպտոսի : «Նասր անգամ չհամարձակեցաւ հատուցում պահանջել այն քանդումներուն համար որոնց միակ պատասխանատուն ինքն իսկ է » : Այս առթիւ կը հաստատուի թէ Եգիպտացիները աւելի քան 30 նաւեր ընկղմած են Ջրանցքին մէջ, նաւարկութիւնը խանգարելու համար :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՈՒՐԻՈՅ արտաքին նախարարը կը հերքէ այն լուրերը թէ սովետական սաւառնակներ հասած են Դամասկոս : Միւս կողմէ կ'ամբաստանէ թէ ամէն օր անգլիական եւ ֆրանսական օդանաւեր կ'երեւան Սուրիոյ օդակայաններուն վրայ : Իր յայտարարութեան համաձայն, նախագահ Շիւքրի Քուաթլի Մոսկուայէն մեկնած ատեն ընկերացող ռուսական օդանաւերը վերադարձած են Սեւ Ծովէն, առանց Թուրքիա հանդիպելու :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ եւ Խ. Միութեան բանակցութիւնները կը շարունակուին բարեկամաբար, ինչպէս կը հաղորդեն Մոսկուայէն : Երէկ վերջացած պիտի ըլլային խօսակցութիւնները :— Լեհաստանի սենտիքաներու Միութեան լիագումար նիստին մէջ, ջախջախիչ մեծամասնութեամբ որոշուեցաւ հեռացնել նախկին վարչութեան բոլոր անդամները, որոնք սթալինական կը համարուին :

ԼԻԲԱՆԱՆԻ վարչապետը, Եաֆի եւ պետական նախարարը, Սալամ հրաժարեցան, ներքին տագնապի մը հետեւանքով :

ՀՐԱՆԻԻԹԻ (Էսսեն) տագնապը լրջօրէն կը զբաղեցնէ կառավարութիւնը : Եղած սահմանափակումները բաւական չեն համարուիր եւ ուրիշ միջոցներ կը փնտռուին : Կ'ըսուի թէ օթոներու շրջագայութիւնը պիտի արգիլուի կիրակի օրերը, թէ պիտի յետաձգուի հաստատուած նոր տուրքը : Կ'առաջարկուի նաեւ որ զոյգ թիւեր կրող ինքնաշարժները զոյգ օրեր բանին, միւսները՝ ոչ-զոյգ օրեր ... Ածուխի տագնապ մըն ալ կը նախատեսուի եւ շատ մը մեծ հաստատութիւններ կը խորհին կրճատել աշխատանքի ժամերը : Վերջնական որոշում պիտի տրուի չորեք-

ՏԽՐՈՒՆԻ. — Ցաւով կ'իմանանք թէ անցեալ շաբթու փողոցէն անցած ատեն յանկարծամահ եղած է ծանօթ ոսկերիչ Պ. Երուանդ Գազազեան, 72 տարեկան : Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ ուրբաթ օր : Հանգուցեալը, բնիկ Պոլսեցի, Փարիզ հաստատուած էր վերջին արտագաղթէն ի վեր :

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՐՔԻ

Սալ Շոփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8.30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային ու Ֆրանսահայ լսարաններուն :

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Մուտքը 200 ֆրանք :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեանի գրատունը :

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Այս չորեքշաբթի երեկոյ Քաֆէ Քատէի վերնայարկը, տեղի կ'ունենայ լսարանի հերթական դասախօսութիւնը : Կը խօսի Պ. ՀՐ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ : Նիւթը՝ Հայկանուշ Մարքի գրական եւ հանրային գործունէութիւնը (իր յոբելեանին առթիւ) : Մուտքը ազատ է :

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մատլէն Եավէր վերսկսած է իր դաշնակի դասաւանդութիւնները :

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արագաշարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրանալ երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանոնագրով, դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7, Սթիւտիօ, 17 ռիւ Ֆլէկրէ, Ա. յարկ, Մարսէյլ :

(FESTIVAL)

ԵՐԳԱՊՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ Է

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ

«Զանազան ժամանակներու եւ զանազան երկիրներու» ծիսական երաժշտութեան նուիրուած երգապնակները (միքրօսիյօն) :

Լիտիա Կարինի գօնթր-ալթօ հարուստ ձայնին կ'ընկերանան «Մարթինօ»ի ալիքներու, ինչպէս նաեւ հարուածային երաժշտական գործիքները (բերգիւսիոն), որոնք կը ստեղծեն երաժշտական դիւթիչ մթնոլորտ մը :

Այս երգապնակով երաժշտական հաճելի պտոյտ մը կը կատարէք հինաւուրց Արեւելքը (Հայաստան, Սուրիա, Արաբիա, Բաբելոն, Հնդկաստան, Հասարակածային Ափրիկէն, Միջին դարու Ֆրանսան եւ Սպանիա, հին Աթէնքը, Կելտերու երկիրը (Սկովտիա) եւ վերջապէս Պրազիլիա եւ Հարաւային Ամերիկա :

Փափաքողները կրնան իրենց ապսպրանքները ուղղել երգապնակի բոլոր վաճառատուները հետեւեալ ըէֆէրանսով .

DISQUES FESTIVAL «MUSIQUE RITUELLE» A TRAVERS TEMPS ET PAYS D. L.- F· 88

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ. — Յովհաննէս Վարժապետեան, Զորումցի, տարիք 55-56, որդին Մարկոս Վարժապետեանի, եւ թոռը Տէր Կարապետ Վարժապետեանի, իր մօրը կողմէ տիկին Էլմաս Վարժապետեանի ծնեալ Տէր Կարապետեան (ներկայիս Լօչեան) : Տեղեկացնել Տիկին Լօչեանի,
Maison des Vieillards Arméniens
1, Rue Jean Finot, Andilly (S. et O.)
France

շաբթի :

ԹՈՒՆԱՒՈՐՄԱՆ դէպք մը պատահած է Օպերվիլիէ թաղի մէջ : Անցեալ չորեքշաբթի անհանգստացած էին 72 աշակերտներ : Առջի օր թիւը բարձրացած էր 248ի, որոնք միեւնոյն խոհանոցէն կը ճաշէին : Քանի մը հոգի հիւանդանոց փոխադրուած են :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ամասիոյ Հայր. Միութեան : 1 Դեկտեմբեր, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն Ալամպրայի մէջ, 340 Պուլվ. Շաւ :

Պատուակալ նախագահութեամբ բանաստեղծ ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹի :

Գեղեցիկ աչքերու մրցում, ընտրուած թեկնածուհին կը ստանայ արժէքաւոր նուէր մը :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Սիւզան Հիւպէր (երգ), ժօ Ալպան :

Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի անակնկալներ : Նուագախումբ ՆԻՔ ՖՐԱՆՔ :

Սեղանները թուագրուած ըլլալով, այժմէն ապահովել Միութեանս անդամներէն, Տիկին Արփինէ Մորճիկեան, Շէ Վէթէր, 34 ռիւ Թափի Վէր :

Պ. Յար. Չէքէմեան, 12 ռիւ տը լ'Արք. հեռ. Փրատօ 78-61 :

Պ. Տիգրան Զորիկեան, 5 Ավընիւ Քամիյ Փէլըթան :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի մասնաճիւղին, սիրայօժար մասնակցութեամբ Սէնթ Էթիէնի եւ Սէն Շամոնի Նոր Սերունդին, ղեկավարութեամբ

Ընկեր Ղարիբեանի

Կը ներկայացուի Ղ. Մելոյեանի

« ԱՐՄԵՆՈՒՇԸ » (տրամ 5 արար)

25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 3ին, Սէրֆլը Կաթոլիկի ծանօթ սրահին մէջ :

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ : Ճիշդ ժամուն կը սկսի :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Հ. Յ. Դ. «Դրօ» խումբի ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին : Կարեւոր օրակարգ :

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊ. — Հ. Յ. Դ. Արամ Ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները այս հինգշաբթի, ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի անդամուհիները այս երկուշաբթի ժամը 15ին, Տիկին Քէչիչեանի բնակարանը, 8 ռիւ Ատոլֆ Պրիֆօ, Անիէռ : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիփան - Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօրի սրահը :

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին :

ՀԱՅ Թատրոնը Կեդր. Ֆրանսայի մէջ :

ՎԱԼԱՆՍ. — Նախաձեռնութեամբ Ազգային Միութեան, շաբաթ գիշեր, 15 Դեկտեմբեր, (Քաղաք. Թատրոն) :

ԼԻՈՆ. — Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին : Կիրակի ցերեկ, 15 Դեկտեմբեր, (Ֆրանսուա Քոփէ) :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e).

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

U. F. C. F. ի ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

21, Rue Yves Toudic PARIS (10e) Métro : République et Bonsergent

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1956, ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 8.45ԻՆ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԳԷՈՐԳ ՏԵՐՎԻՇԵԱՆ

ԿԸ ԽԱՂԱՅ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ

ՏՈՆ ԺՈՒԱՆ

ՄՈԼԻԵՐԻ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ, ՀԻՆԳ ԱՐԱՐ

Կը մասնակցին ՕՐ. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԵԹԵԱՆ, Ն. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ եւ ուրիշ կարեւոր ուժեր :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան գրատունը : Գիները 200, 300 եւ 400 ֆր. :

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՑԱՆՉ.ԽՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ : ԺԱՄԸ 21ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

CASINO DE CHARBONNIERES

Մասնակցութեամբ զաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝

MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.

Գեղարուեստական ճոխ բաժին : Բազմաթիւ անակնկալներ

Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հեռաձայնելով. —

Autos-cars — Place Bellecour Burdeau 54-03

Մուտք զոյգի զգեստը նախընտրելի է

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՕՆՈՎ, ընկերութեան առեւտրի բաժնին տնօրէնը

Զեզի կը յանձնարարէ. — Ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «Փֆաֆ»ներով

ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳիՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE
HARATCH
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ-ք, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • MARDI 20 NOVEMBRE 1956

32րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7736 32e ANNEE Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12րդ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3547

ՄՈՍԿՈՒԱ ՄԻՋՈՑՆԵՐ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԷ
ՊԱՏԵՐԱԶՄԷՆ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«ԵԹԷ ՈՒԶԷԻՆՔ ԵՒՐՈՊԱՆ ԿԸ ԳՐԱՒԷԻՆՔ»

Խ. Միութիւնը Նոյեմբեր 17ին Մոսկուայի ամերիկեան, անգլիական, ֆրանսական, հնդկական եւ չինական դեսպաններուն յանձնեց յայտարարութիւն մը մառեշալ Բուլկանինի անձնական նամակով, ուղղուած նախագահ Այզընհաուըրի եւ Պ. Պ. Իտընի, Կի Մոլէի, Նեհրուի եւ Զու Ըն Լէյի: Այդ յայտարարութեամբ կ'առաջարկէր խորհրդաժողով մը գումարել, մասնակցութեամբ Մ. Նահանգներու, Խ. Միութեան, Մեծն Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի, Հնդկաստանի եւ Չինաստանի վարչապետներուն, «պատերազմը կանխելու եւ զինարշաւը կասեցնելու համար»: Այս խորհրդաժողովը պիտի ծառայէ պատրաստելու աւելի լայն ժողով մը ուր պիտի հրաւիրուին Ատլանտեան Կազմակերպութեան եւ Վարշաւայի դաշինքին անդամ երկիրներու բոլոր վարչապետները: Խ. Միութիւնը բաղձալի կը գտնէ մասնակցութիւնը նաեւ այն երկիրներուն որոնք չեն պատկանիր որեւէ խմբակցութեան:

Խ. Միութիւնը կ'առաջարկէ՝ հինգ վարչապետներու խորհրդաժողովին գումարումէն ետք «քննել ամէն տեսակ զինեալ ուժերու եւ սպառազինութեանց ամբողջական լուծարքի խնդիրը, իւրաքանչիւր երկրի մէջ պահելով միայն ոստիկանական անհրաժեշտ ուժեր՝ ներքին ապահովութեան եւ սահմաններու պաշտպանութեան համար»:

Կը պահանջէ նաեւ ստորագրել ոչ-յարձակման դաշինք մը Ատլանտեան Կազմակերպութեան եւ Վարշաւայի դաշինքին անդամներուն միջեւ:

Ծրագիրը կը բաղկանայ 12 մեքենագիր էջերէ: Յառաջաբանին մէջ խորհրդային կառավարութիւնը ուժգնօրէն կը յարձակի Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ դէմ, «Եգիպտոսի մէջ կատարուած նախայարձակման առթիւ, «որ ռազմաշունչ քարոզութեան արշաւ մը յառաջ բերաւ Ատլանտեան ճակատի երկիրներուն մէջ, սաստկօրէն աշխարհի հանրային կարծիքին առջեւ դնելով երրորդ մեծ պատերազմի մը խնդիրը»:

Խորհրդային կառավարութիւնը Թուելէ ետք նոր պատերազմի մը տնտեսական եւ ուրիշ հետեւանքները Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի համար, կը բողոքէ Ռուսիոյ մասին եղած «զրպարտութեանց արշաւին դէմ որ կատարուեցաւ Հունգարիոյ հակայեղափոխութեան ձախողման պատճառաւ» եւ կը մեղադրէ «կարգ մը արեւմտեան շրջանակներ թէ կ'ուզեն վերսկսիլ պաղ պատերազմը»:

Զինաթափութեան եւ միջազգային յարաբերութեան մեղմացման հարցին առթիւ, խորհրդային կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ եթէ Խ. Միութիւնը յարձակողական դիտումներ ունենար, ճիշդ ներկայ ռազմագիտական կացութեան մէջ կրնար ոտք դնել արեւմտեան Եւրոպա, առանց նոյնիսկ հիւլէական կամ ջրածնի զէնքեր գործածելու: Անկէ զատ, Խ. Միութիւնը կրնար նոյնպէս արեւմտեան Եւրոպա մտնել 1945ին, երբ զրուած չէր իր բանակը: Արդ, այդպէս չըրաւ այն ատեն եւ միտք չունի ընելու այժմ:

Թուելէ ետք խորհրդային կառավարութեան ձեռք առած միջոցները խաղաղութեան պահպանման համար եւ մասնաւորապէս յիշելէ վերջ թէ ձեռնարկած է իր զինեալ ուժերուն կրճատման, յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ «Խ. Միութիւնը որ եւ է զօրաշարժ եւ զինուորներու տեղափոխութիւն չի կատարեր»: Յետոյ հաստատելով իր խաղաղասիրութիւնը, կ'ըսէ թէ՝ Խ. Մ.ը էր, է եւ պիտի մնայ համաշխարհային պետութեանց համակեցութեան լենինեան սկզբունքին, ինչ քաղաքական եւ ընկերային կարգուսարք ալ ունենան»:

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Խ. Միութեան առաջարկած զինաթափութեան ծրագիրը կը բաղկանայ եօթը հիմնական կէտերէ. —

1. Գալիք երկու տարիներու ընթացքին մինչեւ մէկ միլիոնի, ի հարկին մէկուկէս միլիոնի կրճատել Խ. Միութեան, Մ. Նահանգներու եւ Չինաստանի զինեալ ուժերը այդ պետութիւններէն իւրաքանչիւրին համար, 650.000ի դեղչելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի համար, եւ վերջապէս 150 հազարէն երկու հարիւր հազարի՝ միւս երկիրներէն իւաքանչիւրին համար: Իբրեւ առաջին քայլ, Խ. Միութիւնը կ'առաջարկէ առաջին տարուան ընթացքին զինեալ ուժերու կրճատումըկատարել հետեւեալ համեմատութեամբ.—

Խ. Միութիւնը, Մ. Նահանգները եւ Չինաստան մինչեւ երկուքուկէս միլիոն զինուոր, Անգլիա եւ Ֆրանսա մինչեւ 750 հազար, իւրաքանչիւրին համար: Նոյն համեմատութեամբ կրճատել սպառազինութիւնները:

2. Միեւնոյն ժամանակաշրջանին արգիլել հիւլէական եւ ջրածին զէնքերը, դադրեցնել հիւլէական զէնքերու արտադրութիւնը, արգիլել անոնց գործածութիւնը եւ ոչնչացնել բոլոր պատրաստ մթերքը: Իբրեւ առաջին քայլ Խ. Միութիւնը կ'առաջարկէ անմիջապէս դադրեցնել հիւլէական զէնքի ամէն փորձ:

3. Յառաջիկայ տարուան ընթացքին (1957) մէկ երրորդ համեմատութեամբ կրճատել Մ. Նահանգներուն, Խ. Միութեան, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի այն բոլոր զինեալ ուժերը որ կը գտնուին գերմանական հողին վրայ, համապատասխան հակակշիռ մը հաստատելով:

4. Մեծապէս կրճատել, 1957ի ընթացքին, Մ. Նահանգներուն, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի զինեալ ուժերը որ կը գտնուին Ատլանտեան ճակատի անդամակից երկիրներու մէջ, ինչպէս եւ Խ. Միութեան այն զինեալ ուժերը որ տեղաւորուած են Վարշաւայի դաշինքին յարած երկիրներու մէջ:

5. Երկու տարիէն լուծարքի ենթարկել օտար երկիրներու մէջ հաստատուած բոլոր զինուորական խարիսխները:

6. Կրճատել զինուորական ծախքերը համաձայն զինեալ ուժերու եւ սպառազինութեանց կրճատման:

7. Միջազգային խիստ եւ ազդու հակակշիռ, բոլոր համապատասխան իրաւունքներով ու պարտականութիւններով, յարգել տալու համար պայմանաւորուած յանձնառութիւնները:

Խ. Միութեան ծրագիրը կրկին արծարծելով բոլոր նաւահանգիստներու, երկաթուղիներու, ճամբաներու, օդակայաններու վրայ հակակշիռ հաստատելու խնդիրը, դիտել կուտայ թէ օդանաւային զննութիւնը չի կրնար լուծել սպառազինութեանց հակակշռի հարցը, ոչ ալ կանխել նախայարձակումը: Բայց եւ այնպէս, կ'ընդունի նախագահ Այզընհաուըրի առաջարկը, օդանաւային զննութիւնը սահմանափակելով ութ հարիւր քիլոմեթր խորութեամբ, սկսեալ որոշ սահմանագծէ մը, Եւրոպայէն դէպի արեւմուտք եւ արեւելք, ուր կը գտնուին Ատլանտեան ճակատին եւ Վարշաւայի դինակցութեան ուժերը:

× Նոյն օրը Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէր թէ հիւլէական զէնք մը փորձուեցաւ Նոյեմբեր 17ին, Խ. Միութեան մէջ, շատ բարձրէն եւ պակսեցաւ յաջողութեամբ: Վերջին փորձերը տեղի ունեցած էին Նոյեմբեր 2ին եւ 10ին: Ամերիկեան աղբիւրէն ալ կը հաստատեն այս նոր պայթիւնը:

× Արեւմուտքի քաղաքական շրջանակներուն մէջ վերապահութիւն ցոյց կուտան Խ. Միութեան առաջարկին հանդէպ, քարոզչական ձեռնարկ մը համարելով զայն: Մ. Նահանգները երկդիմի կը գտնեն եղած առաջարկները, որոնք մեծ նորութիւններ չեն պարունակեր:

ԻՍԿ ԽՐՈՒՇՉԵՒ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ

•

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՁԳԵՆ Կ'ԵՐԹԱՆ

Խ. Միութեան Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, որ լուռթիւն կը պահէր ատենէ մը ի վեր, կոշիտ ելոյթ ունեցաւ փետրուար 18ին, կիրակի, Մոսկուայի լեհական դեսպանատան մէջ սարքուած ընդունելութեան մը առթիւ:

Միջադէպը այնքան ծանր հանգամանք մը ունէր որ ֆրանսական եւ անգլիական դեսպանները որոշեցին պաշտօնապէս բողոքել Խրուշչեւի արտասանած խօսքերուն դէմ: Ընդունելութեան ներկայ էին Բուլկանին, Վորոշիլով, Մոլոթով, Միկոյեան, Քականովիչ, Ժուկով եւն., ինչպէս եւ բոլոր դեսպանները եւ մօտ երկու հազար ականաւոր անձեր: Խրուշչեւ իր ճառին մէջ յայտնեց թէ վերջացած են Լեհաստանի հետ կատարուած բանակցութիւնները, եւ թէ երկու երկիրները պիտի շարունակեն գործակցիլ հաւասարութեան, փոխադարձ յարգանքի, գերիշխանութեան եւ ազգային անկախութեան հիման վրայ: Յետոյ բուռն յարձակողական մը սկսաւ արեւմտեան պետութեանց դէմ. — «Ընկերվարական երկիրներու շահած յաղթանակները պատերազմէն ի վեր ատելավառ կատաղութեան մը մատնեցին դրամատիրական պետութիւնները: Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի եւ իրենց մեղսակից Իսրայէլի աւազակային արարքները Եգիպտոսի դէմ յուսահատական փորձեր են վերագրաւելու համար իրենց կորսուած դիրքերը Միջին Արեւելքի մէջ: Բայց անցած են այն ժամանակները ուր աշխարհակալները կրնային անպատիժ կերպով գրաւել տկար երկիրներ»:

Յետոյ երկարօրէն ողջունելով եգիպտացի ժողովուրդին հերոսութիւնը, Խրուշչեւ յիշեց թէ «տենդագին գործունէութիւն մը կը տիրէ դրամատիրական երկիրներու մէջ, ուր Փաշական հրոսախումբեր կը յարձակին Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ համայնավար կուսակցութեանց վրայ, ուր ճշմարիտ խաչակրութիւն մը տեղի կ'ունենայ արեան մէջ խեղդելու համար ընկերվարութիւնը եւ ժողովրդապետութիւնը, ուր քաղքենի դասը կը փորձէ յօշոտել համայնավար կուսակցութիւնները եւ բանուորները որպէս զի սանձը դնէ անոնց վզին եւ իր դիկտատուրան հիմնէ բանուորներու եւ գիւղացիներու վրայ: Եւ սակայն, բանուոր դասակարգը կրցաւ արժանաւոր պատասխան մը տալ յետադիմութեան: Առաջին անգամ չէ որ այդպիսի փորձեր կը կատարուին յետադիմութեան կողմէ, բայց ամէն անգամ ալ կը յաղթանակեն համայնավարութեան գաղափարները: Նոյն փորձին առջեւ կը գտնուինք այսօր, ահա թէ ինչու աշխարհի բոլոր երկիրներու առողջ ուժերը կը շարժին ճակատելու համար յետաշրջութեան դէմ:

«Այժմ ահագին ժխոր մը կը բարձրանայ դրամատիրական երկիրներէն հունգարական հարցին առթիւ: Շահագործելով Հունգարիոյ մէջ երեւան եկած սխալները եւ դժուարութիւնները, մի-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՆՍՏՈՒԳՈՒԹԻՒՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

•

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համըրշըլտ Նիւ Եորք վերադարձաւ կիրակի, երեք օր խորհրդակցելէ ետք Եգիպտոսի նախագահին հետ: Իր մեկնելէն քիչ ետք, օգնական մը յայտարարեց թէ Ազգաժողովը յանձն առած է օգնել Եգիպտոսի, մաքրելու համար Սուէզի ջրանցքը, վերահաստատելով բնականոն վիճակը: Յետոյ աւելցուց թէ ընդհ. քարտուղարը եւ գնդ. Նասր քննեցին միջազգային ոստիկանութեան դերը եւ ուրիշ խնդիրներ: Այս բոլոր հարցերու մասին տեղեկագիր մը պիտի ներկայացնէ ընդհ. քարտուղարը, ՄԱԿի ընդհ. ժողովին: Եգիպտոս կը պահանջէ որեւէ ձեռնարկ չկատարել Սուէզի ջրանցքը մաքրելու համար, մինչեւ որ ֆրանսական եւ անգլիական ուժերը քաշուին: Անգլիա եւ Ֆրանսա տրամադիր են քաշուելու երբ միջազգային ոստիկանութիւնը բաւարար ուժ համախմբած ըլլայ, իրենց տեղը բռնելու համար եւ Ազգաժողովը կամ ուրիշ միջազգային մարմին մը ստանձնեն ջրանցքին հսկողութիւնը:

Վերջին լուրերու համաձայն ամէն օր 150 նոր զինուորներ կը հասնին ջրանցքին շրջանը:

× Իսրայէլ մերժեց հատուցում վճարել Եգիպտոսի կառավարութեան, ինչպէս կը թելադրէր մառեշալ Բուլկանին: «Եթէ հատուցում վճարելու խնդիր կայ, մենք իրաւունք ունինք պահանջելու, 1948ին կատարուած արշաւանքին համար որուն զոհ գացին հազարաւորներ մեր որդիներէն եւ աղջիկներէն, մեր երկրին դէմ սարքուած տնտեսական պայքարին եւ ծովային պաշարման համար»:

× Եգիպտոսի կառավարութիւնը հրամայեց բոլոր Ֆրանսացիներուն եւ Անգլիացիներուն իրենց բնակավայրերէն դուրս չելլել, նկատելով որ ժողովուրդը գայրացած է, Փոր Սայիտի ռմբակոծութեան հետեւանքով: Մօտաւորապէս երկու հազար Անգլիացիներ մնացած են Եգիպտոսի մէջ, 4-5000 ալ Ֆրանսացիներ:

× Անգլիոյ վարչապետը, Իտըն, ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը երբեք չի զղջար Եգիպտոսի մէջ կատարած միջամտութեան համար: Եւ բացատրեց թէ այդ միջամտութեան շնորհիւ էր որ ձախողեցան Խ. Միութեան ձեռնարկները Միջին Արեւելքի մէջ: Պատերազմի վտանգը անմիջական էր եւ սպառնալից, առանց այդ միջամտութեան»:

ՏԻՐԱՆ ԱՐՔ. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

Վերջին թղթաբերէն կ'իմանանք թէ Տիրան արք. Ներսոյեան Երուսաղէմ հասած է նոյեմբեր 15ին, խանդավառ ընդունելութիւն մը գտնելով: Պոլսոյ պատրիարքին ալ սրտագին մաղթանքներ ուղղած է նորընտիր պատր. տեղապահին:

ՊՈԼՍՈՅ թերթերը կը գրեն թէ 1955 Սեպտեմբեր վեցի դէպքերուն առթիւ ամբաստանուած 16 Թուրքերը դատուելով անպարտ արձակուեցան: Ուրիշ կերպ կրնա՞ր ըլլալ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՀՐԵԱՆԵՐԸ այս տարուան ընթացքին 44 միլիոն 250 միլիոն ֆրանքի նուէրներ ղրկած են Իսրայէլ:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ցնցումներ զգացուեցան ուրբաթ եւ շաբաթ, Էքս լէ Պէնի մէջ: Վնասները աննշան են, սակայն դէպքը լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառէ, իբրեւ բացառիկ երեւոյթ: Կը վախցուի որ հանքային ջուրերը ցամքին:

ՓԱԼՄՈՆԱՑ ԵՐԳԱՑՈՒ ՈՂԶԻՆԵՐՑ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՀՎՈՒՄ

*

Ցաղոտ օրը, երբ սահմանները ամայի էին, ես ու Ալիմանը ձիերով անցանք Ալիսեդեկի կամուրջը, ետևում թողեցինք Ալիսեդեկ գյուղը և ուղղվեցինք դեպի հարավ-արևելք։ Ալիմանը ինձ ասաց, որ ճանապարհը (Ալիսեդեկ — Ալիսեդեկ) երեք ժամ է տևում, և որ մենք պետք է հասնենք Ալիսեդեկ գյուղ մինչև կեսօր։ Ես ոչինչ չասացի, միայն ժպտացի։ Ես գիտեի, որ ճանապարհը ավելի երկար է, քան Ալիմանն էր կարծում, բայց ես չէի ուզում նրան ասել այդ մասին։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչպես է նա ինքը հասկանում ճանապարհի երկարությունը։

Ճանապարհը, որ ձգվում էր Ալիսեդեկի կամրջից մինչև Ալիսեդեկ գյուղ, անցնում էր ամայի, անմարդաբնակ տեղերով։ Ոչ մի գյուղ, ոչ մի տնակ չկար ճանապարհի երկայնքով։ Միայն հեռվում, ձախ կողմում, երևում էին Ալիսեդեկ գյուղի տները։ Ամենուրեք տիրում էր լռություն։ Ոչ մի ձայն չէր լսվում, բացի մեր ձիերի սմբակների դոփյունից։

Ալիմանը ինձ ասաց, որ ինքը ծնվել է Ալիսեդեկ գյուղում, և որ այդ գյուղում ապրում են նրա ծնողները, եղբայրները և քույրերը։ Նա ասաց, որ ինքը ամեն տարի մեկ անգամ գնում է Ալիսեդեկ գյուղ, որպեսզի տեսնի իր ծնողներին, եղբայրներին և քույրերին։ Ես ոչինչ չասացի, միայն ժպտացի։ Ես գիտեի, որ Ալիմանը ամեն տարի մեկ անգամ գնում է Ալիսեդեկ գյուղ, որպեսզի տեսնի իր ծնողներին, եղբայրներին և քույրերին։ Ես գիտեի, որ Ալիմանը ամեն տարի մեկ անգամ գնում է Ալիսեդեկ գյուղ, որպեսզի տեսնի իր ծնողներին, եղբայրներին և քույրերին։

Ալիմանը ինձ ասաց, որ ինքը ամեն տարի մեկ անգամ գնում է Ալիսեդեկ գյուղ, որպեսզի տեսնի իր ծնողներին, եղբայրներին և քույրերին։ Ես ոչինչ չասացի, միայն ժպտացի

ՍԱՐԿԱՎԱԿ

(ՍԱՍՆԱՑՈՒ ԿՃՎ, 364 - 400)

Ֆ. ՊԱՐՈՅ

12.— ՀԱՑԻ ՊԱՐՈՅԵՍԸ

Ու մարմ ուր ամայի եւ ամէն ուր մարդ կար, հոն ալ Աստուած կար։ Ան ամէն տեղ էր, ամէն տեղ կար։ Ան ամէն տեղ էր, որովհետեւ ամէն տեղ կրնար ըլլալ։

Հայրապետը մը կը դիտէ, որ իր հօտը ամէն տեղ իր հետ կ՚առնէ, ինչպէս որ հովիւը իր ոչխարները։ Ան ամէն տեղ կրնայ ըլլալ, որովհետեւ ամէն տեղ կրնայ ներկայ ըլլալ։

Ու ես ալ ամէն տեղ իմ Աստուածս կը գտնէի։ Ան ինծի հետ էր ամէն տեղ։ Ան ինծի հետ էր Ֆրանսայի մէջ, ուր ես ծնած եմ, ինչպէս նաեւ Ամերիկայի մէջ, ուր ես մեծցած եմ։ Ան ինծի հետ էր Հնդկաստանի մէջ, ուր ես ապրած եմ։ Ան ինծի հետ էր Ճապոնիոյ մէջ, ուր ես հիմա կ՚ապրիմ։ Ան ինծի հետ էր Ամերիկա վերադառնալուս ալ։ Ան ինծի հետ էր ամէն տեղ։

Ես ինծի համար ոչ մէկ տեղ օտար կը զգամ։ Ամէն տեղ ինծի համար տուն մըն է։ Ամէն տեղ ինծի համար հայրենիք մըն է։ Ամէն տեղ ինծի համար Աստուծոյ տունն է։

Ես ամէն տեղ ինծի համար Աստուծոյ տունն եմ։ Ես ամէն տեղ Աստուծոյ տունն եմ։ Ես ամէն տեղ Աստուծոյ տունն եմ։

Ես ամէն տեղ Աստուծոյ տունն եմ, որովհետեւ ամէն տեղ Աստուած կայ։ Ան ամէն տեղ կայ, որովհետեւ ամէն տեղ կրնայ ըլլալ։

Ան ամէն տեղ կայ, որովհետեւ ամէն տեղ կրնայ ներկ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԼԻՑԼ.— Հ. Յ. Դ. «Դրօ» խումբը ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին՝ կարեւոր օրակարգ :

ԱՆԻԼԻՈ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊ.— Հ. Յ. Դ. Աբամ ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները այս հինգշաբթի, ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ՇԱԻԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Ազդրանիկ» խումբի դասախօսական ժողովը այս հինգշաբթի ժամը 21ին, դպրոցի սրահը : Կը դասախօսէ ընկեր Մանկեան : Կը հրաւիրուին Շաւիլի երկսեռ երիտասարդութիւնը :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիփան - Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօնի սրահը :

●

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տոնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԼԻՑԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ամասիոյ Հայր. Միութեան : 1 Դեկտեմբեր, չարաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն Ալամպրայի մէջ, 340 Պուլվ. Շաւ :

Պատուակալ նախագահութեամբ բանասեղծ ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹԻ :

Գեղեցիկ աչքերու մրցում, ընտրուած թեկնածուհին կը ստանայ արժէքաւոր նուէր մը :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Սիւզան Հիւպէր (երգ), ժօ Ալպան :

Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի անակնկալներ : Նուագախումբ ՆԻՒ ՓՐԱՆՒ :

Սեղանները թուագրուած ըլլալով, այժմէն ապահովել Միութեանս անդամներէն, Տիկին Արփինէ Մորճիկեան, Շէ Վէթէր, 34 ռիւ Թափի Վէր :

Պ. Յար. Զէքէմեան, 12 ռիւ տը լ'Արբ. հեռ. Փրաւո 78-61 :

Պ. Տիգրան Զորիկեան, 5 Ավընիւ Քամիլ Փէլըթան :

ՀԱՅ—ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Թիւ 175 - 176 (Յուլիս – օգոստոս), ճոխ բովանդակութեամբ.—

Երզարան... Բժշկարան (Շ. Նարդունի).— Մաս կը ծծեն, յետոյ... կը ծխեն.— Ասիիրինով... անձնասպանութիւն.— Անակնկալ մահերը (Տոքթ. Լ. Գրիգորեան).— Ուտելիքները (Տոքթ. Գալուստեան).— Մանկութիւն եւ բանաստեղծութիւն.— Թրանկխոսը (Տոքթ. Պ. Միսաֆեան).— Որովայնային ժանտաւենդ (Տոքթ. Ղազարեան).— Զաւակ չունենալու համար.— Ինչո՞ւ չեմ քնանար (Տոքթ. Լէվէֆ).— Նիհարնալու համար.— Խլիրդը (քանսէր) կիներուն վրայ (Տոքթ. Ալթունեան).— Դաչտանը լեռներուն վրայ.— Ոտանաւոր բառարան.—Տոքթէօր, զաւակ կ'ուզեմ (Մենծ Հայրիկ).— Կաուա - ղութիւնը (Տոքթ. Ա. Պօղոսեան).— Ին - չո՞ւ կը փռնդռաք (Տոքթ. Օճառ).— Ա - ղիքներու թշուառութիւն (Տոքթ. Շ. Այ - վազեան).

Տարեկան բաժնեգինը հազար ֆրանք ֆրանսա, 1200 ֆրանք արտասահման : Հատով չի ծախուիր : Դիմել Շ. Նարդունի, 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ :

ՅԱՒԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԼԻՑԼ.— *Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Այրի Տիկին Ալբաքսի Սարգիսեանի զաւակներուն, Այրի Տիկին Ռեբեկա - յի, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Գալըճեանի, Տէր եւ Տիկին Դաւիթեանի եւ բոլոր պարագաներուն իրենց ողբացեալ ամուսնոյն, հօր, փեսային եւ քեռայրին Գալուստ Սարգիսեանի կսկծալի մահուան առթիւ :*

Վարչութիւնը հոգեհանգստեան ներկայ գտնուելու համար կը հրաւիրէ բոլոր անդամները Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի վարչութեան ներկայ անդամները, որ պիտի երթան Ալբաքսի Սարգիսեանի կսկծալի մահուան առթիւ :

Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Այրի Տիկին Խաթուն Քէհէեանի, եղբարք Քէհէեաններու, Ղազարեան, Թաշճեան ընտանիքներուն եւ իրենց բոլոր պարագաներուն, ողբացեալ Կարապետ Ղազարեանի կսկծալի մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցած է յետ կարճատեւ հիւանդութեան, իր քսանրութ տարեկան ծաղիկ հասակին : Ամերիկա, Նիւ Եորքի մէջ :

*Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Գըլըճեանի, Տէր եւ Տիկին Գալուստ Սարգիսեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Գալուստ Սարգիսեան, Տէր եւ Տիկին Գալուստ Սարգիսեան, Տէր եւ Տիկին Գալուստ Սարգիսեան, Տէր եւ Տիկին

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
21
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
•
MERCREDI
21 NOVEMBRE
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7737 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3548

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ՄԵՆՔ ՊԻՏԻ ԹԱՂԵՆՔ ԶԵԶ»

•

Հունգարական ապիւնը դեռ չցամքած, երկդիմի տեսարաններ կը պարզուին Մոսկուայի մէջ։

Կառավարութիւնը պաշտօնապէս կ'ա-ռաջարկէ Հինգ Մեծերու ժողով մը դումարել, զինաթափութեան փորձ մը կատարելու համար։

Այս առթիւ մառեչալ Բուլկանին անձնական նամակներ ալ ուղղած է իր շրջապաշտօնակիցներուն, միեւնոյն ատեն հասկցնելով որ եթէ ուզեն, կրնան դրաւել արեւմտեան Եւրոպան։

Նամակը ղեսպաններուն յանձնած ատեն, Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէր թէ հիւլէական ռումբ մը եւս պայթեցուցած են Նոյ. 17ին, չատ բարձրէն։ Նախապէս ալ երկու փորձեր կատարուած էին, Նոյ. 2ին եւ 10ին։

Դարձեալ նոյն օրը տեղի կ'ունենար Խրուշչեւի հերթական ելոյթը՝ Կրեմլինի պալատին մէջ, ի պատիւ Լեհաստանի վարչապետին սարքուած ընդունելութեան մը առթիւ։

Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը կոպտօրէն ասպարէզ կը կարդար արեւմտեան պետութեանց, մասնաւորապէս Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ.

— « Անցած են այն ժամանակները ուր աշխարհակալները կրնային անպատիժ գրաւել տկար երկիրներ »։

Ցաջորդ օրը, կիրակի, աւելի փրփրելով, կը դունաւորէր սպառնալիքը, լեհական դեսպանատան մէջ.

— « Պարոնայք դրամատէրեր եւ իրենց ներկայացուցիչները որ այստեղ կը գտնուիք. եթէ չէք սիրեր մեզ, ազատ էք չպատասխանելու մեր հրաւէրներուն եւ կամ չհրաւիրելու մեզ։ Ձեր բարեհաճութենէն կախում չունի մեր գոյութիւնը...

« Ուզէք - չուզէք պատմութիւնը կը զարգանայ ի նպաստ մեզի եւ մեծ ենք որ գերեզման պիտի առաջնորդենք ձեզ։ Անխուսափելի է այս »...

Տարակոյս չկայ թէ Խրուշչեւ չատ աւելի անկեղծ է իր կոչտուկոպիա արտայայտութեամբ, քան մառեչալ Բուլկանին իր մանուածապատ չարաղբութեամբ։

Ճշմարտութիւնը մանուկէն, խենդէն կամ իմաստնէն իմացիր, կ'ըսէ ժողովրդական իմաստութիւնը։

Իրապէսները կ'ըսեն թէ Խրուշչեւ այդ օրը չատ խմած չէր։

Ինչ խմած ըլլայ թէ չատ, կեդր. կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը — այս օրուան Սթալինը — հարազատօրէն կ'արտայայտէ կուսակցութեան հետապնդած նպատակները։ Կ'արտայայտէ՝ առանց բառերը ծամծմելու։

Անցեալ տարի ալ նոյնիմաստ ելոյթներ ունեցաւ Խրուշչեւ, Մոսկուայի մէջ, ինչպէս եւ երբ Ասիա, յետոյ Լոնտոն կ'այցելէր, Բուլկանինի հետ։

Այն ատեն քիչ մը աւելի զգոյշ կ'երեւար, թէեւ չատ մը անհաճոյ տեսարաններ պարզուեցան։

Կը թուի թէ աւելի կարծրացած է մէկ տարիէն միւսը, իբրեւ հետեւանք արբանեակ երկիրներու մէջ պայթած փոթորիկներու։

Ամէն պարագայի մէջ, ներքին տագնապ մը կը մատնէ այս ջղաձգութիւնը,

Երբ արեան մէջ կը խեղդին դարաւոր ժողովուրդ մը որ ազատութիւն կը պահանջէր Եւրոպայի սրտին վրայ, կեղծիք չէ՞ն խաղաղութեան սրտառուչ կոչերն ու ծրագիրները։

Կեղծիք չէ՞ զինաթափութիւն խաղալ թուղթի վրայ, անհամար թնդանօթներու, զնդացիրներու եւ հրասայլերու կրակին տակ պահել տկար եւ անճար ժողովուրդներ, երբ զերեզման կ'առաջնորդեն ոչ թէ աշխարհակալը, այլ բանուորն ու գիւղացին ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

★

ԱՔՍՈՐՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

«ԵԹԷ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ՈՒԺ ՂՐԿՈՒԻ, ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՎՏԱՆԳՈՒԻ»։ — ԱՌՆՈՒԱԶՆ 16·000 ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐ ԱՔՍՈՐՈՒԱԾ։— ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՄԻ ԱՃՆ 40 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐԸ ԿՆԱՇԽԱՏԻ

Մակ ընդհ. ժողովին Բ. օրուան նիստին մէջ, երբ կը քննուէր Հունգարիոյ խնդիրը, Ա. Միւութեան արտաքին նախարարը, Շեպիլով խօսք առնելով ապրեցաւ թէ միջազգայնուժ մը ղրկելու որեւէ ձեռնարկ պիտի վտանգէ խաղաղութիւնը։ Այս առթիւ Հունգարիոյ ապստամբութեան պատասխանատու հռչակեց ոչ – համայնավար աշխարհը եւ մասնաւորապէս Մ. Նահանգները։ Ցետոյ եզրակացուց.— « Կացութիւնը հետզհետէ կը չտկուի եւ Ազգաժողովը անելիք չունի Հունգարիոյ մէջ »։

Իրմէ առաջ ալ նոյնիմաստ ճառ մը խօսած էր Հունգարիոյ խամաճիկ իշխանութեան ներկայացուցիչը, Հորվաթ։ Երկուքն ալ հերքեցին աքսորները, իբրեւ « զրպարտիչ յերիւրանք, միջազգային մթնոլորտը թունաւորելու համար»։ Գալով խորհրդային զօրքին, Շեպիլով յայտարարեց.— « Համախորհուրդ Հունգարական կառավարութեան հետ խորհրդային պինուորները փեչթայէն պիտի քաշուին երբ կացութիւնը չտկուի։ Միեւնոյն ատեն Ա. Միութիւնը բանակցութիւններ պիտի վարէ Հունգարական կառավարութեան հետ, խորհրդային զօրքի տեղաւորման մասին, իբրեւ անդամ Վարշաւայի դաշինքին։ Անոնք ար Ազգաժողովին միջամտութիւնը կ'ուզեն իրականին մէջ կը թելադրեն վերակսիլ պայքարը ժողովրդավարական կարգուսարքին դէմ։ Ցեղասպանութեան ամբաստանութիւն կ'ըլլայ Քուպայի բանաձեւին մէջ։ Ցեղասպանութիւնը որեւէ կապ չունի Հունգարիոյ կացութեան հետ։ Ընդհ. ժողովը Թող քննէ Բրիտանացիներու ցեղասպանութիւնը Մաու Մաուներու դէմ, Քենիայի մէջ կամ Ֆրանսականը՝ Ալժերիոյ մէջ »։

Ամերիկեան պատուիրակը, Ք. Լաճ յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը տեղեկութիւն ունի որ առ նուազն 16·000 հոգի աքսորուած են Հունգարիայէն, Նոյեմբեր 16էն ի վեր։ Այս առթիւ ճշդեց թէ Նոյեմբեր 13ին առ նուազն երեք կառախումբեր, որոնց իւրաքանչիւրը վաթսուն վակոնէ կը բաղկանար, դէպի արեւելք մեկնած են, թէ ամէն վակոն 50 - 60 աքսորական կը պարունակէր։ Ամերիկեան պատուիրակը պահանջեց Ա. Միութենէն վայելուչ յարգանք մը ցոյց տալ աշխարհի հանրային կարծիքին հանդէպ, դադրեցնել աքսորները եւ ետ բերել անոնք որ աքսորուած են արդէն։

Ցետոյ աւելցուց թէ վերջին 24 ժամերու ընթացքին լուր առած են որ աքսորները կը չարունակուին, թէ բազմաթիւ աքսորականներ դէպի ստոյգ մահ կ'առաջնորդուին Ռուսիոյ սառնաշունչ ձմրան մէջ, բաց վակոններով։

Շեպիլով զոհացաւ պնդելով թէ Հունգարիա միայն նիւթական օգնութեան եւ խաղաղութեան կը կարօտի եւ ոչ թէ միջամտութեան։

× *Ռաափօ - Փեչթա կ'ըսէ թէ կարգ մը գործարաններու մէջ աշխատանքը վեր – սկսած են 40 - 45 առ հարիւր, ուրիշ հաստատութեանց մէջ՝ հազիւ 30 առ հարիւր։ Այս առթիւ կը բացատրէ թէ չատ մը պարագաներու մէջ փոխադրութեանց դժուարութիւնն է թուլութեան պատճառը։ Միւս կողմէ, նախանձութեու պակասը կը դժուարացնէ աշխատանքը։*

× *Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա», յօդուածով մը կը հաստատէ թէ հունգար ապստամբները կը չարունակեն կռուիլ խորհրդային զինուորներուն դէմ։ «Ահաբեկիչ հրոսախումբեր ամէն ջանք կը թափեն խափանելու համար երկաթուղիներու երթեւեկը, բայց եւ այնպէս երկրին անտեսական բազկերակը աւելի արագ կը զարնէ ամէն օր»։*

× *Օտար թղթակիցներ, որոնք այցելած էին վերաբացուած գործարանները, կը հաստատեն թէ ընդհանուր թուլութիւն մը կը տիրէ։ Ռուս սպաներ ալ այցելած են, օգնութիւն խոստանալով։ Բանուորներու խորհուրդին նախագահը պատասխաներ է.— Մէկ օգնութիւն կը սպասենք ձեզմէ.— Մինակ ձգեցէք մեզ։*

× *Հնդկաստանի վարչապետը, Նեհրու նոր ճառ մը խօսելով խորհրդարանին մէջ, ըսաւ թէ «Հունգարիոյ դէպքերը մեծապէս վնասեցին խորհրդային իշխանութեան հմայքին, արեւելեան Եւրոպայի, նոյն իսկ Ա. Միութեան մէջ»։ Ցետոյ բացատրեց թէ նոր տեղեկութեանց համաձայն, «Հունգարիոյ կառավարութիւնը ազատ չէ, այլ պարտադրուած իշխանութիւն մըն է եւ ժողովուրդը գոհ չէ։ Խորհրդային բանակը յաղթեց, բայց ի՞նչ գնով։ Հունգար ժողովուրդին կամքը հաստատուեցաւ եւ ի վերջոյ պիտի յաղթէ»։ Ցետոյ առաջարկեց որ անկողմնակալ դէտեր այցելեն Հունգարիա եւ Եգիպտոսի ղբաւեալ վայրերը, կացութիւնը հաւատարմօրէն ուսումնասիրելու համար։*

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

*

ԿԸ ԹՌԻՆ ՈՒ ԿԸ ԹԱՌԻՆ

Մեծաւոր ըլլան թէ փոքրաւոր, մեր վերդարաւորները առպռնակարգ եւ անմրցելի օդաչուներ են։

Անսահման տարածութիւններ, լեռներ ու ծովեր կը կտրեն եւ աշխարհէ աշխարհ կը թռին, ե՛րբ որ ուզեն։

Պատահաբար իմացեր էիմ թէ երուսաղէմի պատր. տեղապահը, Եղիշէ արք. Տէրտէրեան, անհետացեր է գիշերանց, խուսափելու համար իր պատմական «Ժուռնալ»ին հետեւանքներէն։

Եւ առտու մը էջմիածինէն լուսեցաւ իր ձայնը, բանաստեղծական բարոզով մը։

Անցեալ շաբթու, ուրէն պատահաբար իմացանիմ թէ պաշտօնական վեղարաւորը Լիզպոնա գացեր է, իր փոխբաւորին՝ Նահէ վարդապետի հետ։

Ցետոյ երկուքը միասին անցեր են Ցուրիխ։ Կիրակի օր արքեպիսկոպոսը չուներ Պէյրութ — միշտ օդանաւով — իսկ վարդապետը նախընտրեր է Լիբանան վերադառնալ փարիզի ճամբով։

Միշտ միասին կը ճամբորդեն երկու անբաժանելիները տարուան զանազան եղանակներուն։

Քանի մը ամիս առաջ ալ Հնդկաստանէն կուգար իրենց մեղմանո՛յշ ձայները։

Եթէ հարցնէիք թէ ո՞ր գանձէն կը վճարուին այս օդային քուիչները, կը դառնամ թշնամի Հայաստանեայց եկեղեցւոյ։

Թող գաղտնիքը երեւան հանեն անոնք որ պիտի ճնեն երուսաղէմի և Անթիլիասի հին հաշիւները։

Օդանաւը ելլի գլուխին մէկ մասն է։ Տակաւին կան թեւերն ու պոչերը։

Եւ կան ուրիշ վեղարաւոր գաղտնիքներ։

Լիբանանէն լաւատեղեակ անձ մը կը գրէ թէ Անթիլիասի ըմբոստ միաբանները փառաւոր պանդոկ մը վարձեր են, 8000 ոսկիով, թէ իւրաքանչիւրը ֆանի մը հազար ոսկի ալ գրպանի ծախք ստացած է, թէ շարունակ դրամ կը հոսի, «եկեղեցասիրութիւնը» շարունակելու համար։

Այսպէս, ոմանք երկրէ երկիր կը թռին իրենց ուզած ատենը, առանց որեւէ հաշիւ տալու ձեռնհաս իշխանութեան։

Ուրիշներ տաճուկ բոյներու մէջ թառած՝ օրը իրիկուն կ'րնեն Սաղմոս կամ «Երդ Երգոց» սերտելով եւ բարբասանքի ճիւթը ծամելով։

Եւ Հայաստանեայց Եկեղեցին կը պայծառանա՞յ, կը ծաղկի ու կը բարգաւաճի։

Ե՞րբ այսքան աշխոյժ եւ փայլուն դերի մը հասած էր վեղարաւոր դասը, իր «արք»երով ու բարբերով։

Վ.Ա.Հէ

ԵԳԻՊՏՈՍ ՄԻՇՏ ԿԸ ԳԱՆԳԱՏԻ

•

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը Նիւ Եորք հասաւ Բ. օր, իր տեղեկագիրը յանձնելու համար Ազգաժողովին։ Մանրամասնութիւնները չեն հրատարակուած տակաւին։

Եգիպտական կառավարութիւնը յուշագիր մը յանձնած է ընդհ. քարտուղարին, պահանջելով անմիջապէս դադրեցնել յարձակողական գործողութիւնները։ Խնդրած է նաեւ այս յուշագիրը բաժնել Ազգաժողովին անդամներուն։

Եգիպտոս կը պնդէ թէ բրիտանական, Ֆրանսական եւ իսրայէլեան ուժերը չեն քաշուած Ազգաժողովին որոշումէն 13 օր վերջն ալ։ Ցետոյ կ'ըսէ թէ ծայր առած հրադադարի պարագաներ տեղի ունեցած են Փորթ Սայիտի եւ Ջրանցքի շրջանին մէջ, թէ կրակ բացուած է եւ չատեր սպաննուած կամ վիրաւորուած են։

× *Յամաք հանուած անգլեւֆրանսական ուժերուն հրամանատարը ուժգին բողոքագիր մը ուղղեց Ազգաժողովին, դատապարտելով թէ Եգիպտացիները կրակ բացած են զինադադարի դէմ եւ թէ ամէն բան կ'ընեն խափանելու համար խաղաղութիւն հաստատելու ջանքերը։ Հրամանատարը սպարապետին դիմելով, նոր իրաւասութիւններ կը խնդրէ, պայքարելու համար եգիպտական իշխանութեանց կրաւորական դիմադրութեան դէմ։ Այս երկրորդ անգամն է որ Եգիպտացիները կրակ կը բանան, կ'ըսէ հրամանատարութիւնը։*

× *Նախագահ Նասըր քաղաքական դիւանապետը, Ալի Սապրի յայտարարեց թէ կամաւորներն պիտի պահանջեն միայն այն ատեն երբ անգլիական, Ֆրանս. եւ իսրայէլեան ուժերը վերսկսին թշնամութիւնները։ Այս առթիւ հաստատեց թէ Եգիպտոս կամաւորներ խնդրած էր անցեալ Օգոստոս վերջին, Ֆրանքեւանգլիական զօրաշարժին հետեւանքով։ Ցետոյ պնդեց թէ Ֆրանքեւանգլիական ուժերը իրաւունք չունին Եգիպտոս մնալու, ջրանցքը մաքրելու պատրուակով կամ սպասելով միջազգային ոստիկանութեան։ « Եգիպտոս կը պահանջէ որ անմիջապէս հեռանան »։ Իր կարծիքով, Մ. Նահանգները աւելի մեծ ճնշում պիտի բանեցնեն Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի վրայ, որպէսզի հեռանան Եգիպտոսէն։ Եզրակացնելով, Ալի Սապրի ըսաւ թէ Եգիպտոս հաստատում պիտի պահանջէ Անգլիայէն, Ֆրանսայէն եւ Իսրայէլէն։*

× *Ամերիկայի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ կը յայտարարեն թէ Մ. Նահանգները Եւրոպայի քարիւղ պիտի ճարեն միայն այն ատեն երբ անգլեւֆրանսական ուժերը քաշուին Եգիպտոսէն եւ բնականոն վիճակ հաստատուի Միջին Արեւելքի մէջ։ Ուրիշ աղբիւրներէ ալ կը հաւատան թէ Մ. Նահանգները իրենց վերջնական դիրքը պիտի ճշդեն, երբ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը պարզէ իր տեսակէտները եւ Եգիպտոսի նախագահին հետ կատարած բանակցութեանց արդիւնքը։*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՓԱԽՍՈՒՆՑ ՀԵՐՑԱՅՈՒՆ
ՈՂՋՈՒՆԵՑ ՑՈՓՍՈՒՀՎՓ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՏԱՍԻՆ, ԲԱՅՑ ՉԻ ՊԱՏՄՈՒԵՐ

*

Ի վեր կացայ, ու ինքնաշարժս հեռացաւ։ Ես ալ ուղղուեցայ դէպի տուն։ Ճամբան ինծի հետ կը խօսէր ինքնիրեն։ Ես ալ ինքնիրեն կը խօսէի։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէի։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէր։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէինք։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէին։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէիր։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէիք։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէին։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէի։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէր։ Ինչո՞ւ ինքնիրեն կը խօսէին

ԱՆՏԻՈԽԻԱ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿԵՍԿ, 364 - 400)

Բ. ՎԱՀԵ

12.— ՀԱՅՐ ՍՈՒՐԲԱՏԸ

Իսկ այդ ամէն ինչ, ամէն մանրամասնութիւն կը հոլովէր Հոգին, ամէն անգամ որ ան կը յիշէր Ֆրանսիան։ Ան կը տեսնէր զայն իր ամբողջ մեծութեամբ, որ ամէն անգամ կը զարմացնէր զինք։ Ֆրանսան իր հոգիին մէջ կը մնար միշտ նոյնը, անկախ ամէն ինչէ։ Ան կը սիրէր զայն իր ամբողջ էութեամբ, ինչպէս կը սիրէ մարդ իր մայրը։ Ան կը սիրէր զայն իր ամբողջ անկատարութեամբ, իր ամբողջ ստորնութեամբ, իր ամբողջ մեծութեամբ։ Ան կը սիրէր զայն, որովհետեւ ինք ֆրանսացի էր։ Ան կը սիրէր զայն, որովհետեւ ինք ֆրանսացի էր։ Ան կը սիրէր զայն, որովհետեւ ինք ֆրանսացի էր։

Ան կը յիշէր Շուրպին ու Ցայտաղբիւրը, Ֆրանսան կը տեսնէր ամբողջ իր ճոխութեան մէջ, իր ամբողջ ծաղկեալ գեղեցկութեան մէջ

ՆՈՐԷՆ ՍԼԱՔՆԵՐ ԹԻԹՈՅԻ ԴԷՄ

Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա», խիստ քննադատական մը հրատարակեց Եուկոսլաւիոյ դիկտատորին դէմ, որ վերջերս պարսաւած էր Խ. Միութեան դիրքը Հունգարիոյ մէջ: Առաջին յարձակումն է այս Թիթոյի դէմ, անցեալ ամառէն ի վեր երբ մառեշալ Բուլկանին եւ Խրուշչեւ Պելկրատ գացին, ներողութիւն խնդրելու եւ հաշտութի կնքելու համար: Թերթը մերժելով այն մեղադրանքը թէ Կրեմլին պատասխանատու է Հունգարիոյ դէպքերուն համար, կ'ըսէ թէ Թիթօ ինք պատասխանատու է Հունգարիոյ ապստամբութեան եւ «ազգային համայնավար» կառավարութեան մը հաստատման Լեհաստանի մէջ: Յետոյ գիտել կուտայ թէ Թիթօ իր ճառով ձգտում մը կը մատնէ միջամտելու ուրիշ համայնավար կուսակցութեանց ներքին գործերուն, եւ կը քննադատէ համայնավարութիւնը սթալինեան եւ հակասթալինեան թեւերու բաժնելու քաղաքականութիւնը:

× Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ Մոսկուա կ'ուզէ վերահաստատել Կոմինֆորմը, ապահովելու համար համայնավար կուսակցութեան կեդրոնաձիգ ուղղութիւնը:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՆԳԼԻՈՅ վարչապետը, Իտըն, ծանրապէս հիւանդացած ըլլալով, ամէն աշխատանք դադրեցուց, բժիշկներու յանձնարարութեամբ:

ԳԱՀԻՐԷԻ ՕԴԱԿԱՅԱՆԸ վերաբացուած է, երեք շաբթուան փակումէ մը վերջ: Կառավարութիւնը արգիլած է անգլիացի, ֆրանսացի, իսրայելացի կամ աւստրալիացի ուղեւորներու մուտքը:

ԱԼԺԵՐԻՈՅ մէջ կատարուած խուզարկութեանց հետեւանքով, ձերբակալուած են 130 համայնավարներ, տեղացի թէ օտար: Միայն Ալժէի մէջ ձերբակալուած են 44 հոգի, երեքը կին: Արեւելեան նահանգին մէջ ձերբակալուած են 51 հոգի: — Զինուորական գործողութեանց հետեւանքով սպաննուած կամ վիրաւորուած են 220 ըմբոստներ, 16 օրուան ընթացքին, ինչպէս կը գրեն տեղական թերթերը:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ, Պ. Փինօ, որ Նիւ Եորք կը գտնուի, ի պատասխան կարգ մը հարցումներու, յայտարարեց թէ Խ. Միութիւնն էր որ առաջին անգամ միջամտեց Եգիպտոսի մէջ, զէնքեր ճարելով գնդ. Նասրի: Յետոյ բացատրեց թէ «եթէ կ'ուզենք խուսափիլ երրորդ աշխարհամարտէ մը, պէտք է ջնջել պատճառները եւ զգուշանալ այն սխալներէն որոնք տեղի տուին երկրորդ աշխարհամարտին: Դիկտատորներուն տեղի տալով է որ պատերազմ կը ծագի»: Իր կարծիքով, Ազգաժողովին ուժերը պէտք է Եգիպտոս մնան մինչեւ ջրանցքին մաքրումը: Հունգարիոյ մասին ալ խօսելով, Պ. Փինօ ըսաւ թէ Ազգաժողովին Թուլութիւնն էր որ քաջալերեց Ռուսերը:

ՀՐԱՆԻՒԹԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ առթիւ, ելմըտական նախարարը, Պ. Ռամատիէ բացատրեց թէ ուրիշ սեղմումներ պիտի չհաստատուին, եթէ գործածողները 30 առ հարիւր կրճատում կատարեն կամովին: Գիները 2 – 2·50 Ֆրանք պիտի աւելնան յառաջիկայ փետրուարին: Ամէնէն ծանր տագնապը կը նախատեսուի յունուարին:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ նոր դահլիճը կազմեց չափաւոր դէմք մը, Սամի Սոլհ, որ պիտի վարէ նաեւ ղատական եւ ներքին գործերը: Նախարարներու թիւն է վեց (նախապէս 13):

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ Միլովան Ճիլաս, Թիթոյի աջ բազուկը, որ յայտարարած էր թէ համայնավարութեան վախճանը հասած է:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, մարեշալ Ռոքոսովսկի, որ ճամբուած էր Վարշաւայէն, նշանակուեցաւ փոխ-նախարար Խ. Միութեան ազգ. պաշտպանութեան (օգնական մառեշալ Ժուկովի):

ՍԱՀԱՐԱՆ (Նոյ. 19).— Զոյլ ոսկի 459·000, Նափոլէոն 3350, դոլար 3250, անգլիական 4210, քսան տոլարնոց 16080: Թղթադրամ (անգլիական).— Սթերլին 1020, տոլար 397, զուից. 95·50, պէզ. 7·95, լիր 0·61:

ՅՈՐԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔԻ

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային ու Ֆրանսահայ լսարաններուն:

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ:

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Մուտքը 200 Ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեանի գրատունը:

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Այս չորեքշաբթի երեկոյ Քաֆէ Քատէի վերնայարկը, տեղի կ'ունենայ լսարանի հերթական դասախօսութիւնը: Կը խօսի Պ. ՀՐ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ: Նիւթը՝ Հայկանուշ Մարքի գրական եւ հանրային գործունէութիւնը (իր յոբելեանին առթիւ): Մուտքը ազատ է:

ՀԱՅ—ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Թիւ 175 - 176 (Յուլիս – օգոստոս), ճոխ բովանդակութեամբ.—

Երգարան... Բժշկարան (Շ. Նարդունի).— Մատ կը ծծեն, յետոյ.. կը ծխեն. — Ասփիրինով... անձնասպանութիւն.— Անակնկալ մահերը (Տօքթ. Լ. Գրիգորեան).— Ուտելիքները (Տօքթ. Գալուստեան).— Մանկութիւն եւ բանաստեղծութիւն.— Ֆրանկախտը (Տօքթ. Պ. Միսաքեան).— Որովայնային ժանտատենդ (Տօքթ. Ղազարեան).— Զաւակ չունենալու համար.— Ինչո՞ւ չեմ քնանար (Տօքթ. Լէվէֆ).— Նիհարնալու համար.— Խլիրդը (քանսէր) կիներուն վրայ (Տօքթ. Ալթունեան).— Դաշտանը լեռներուն վրայ. — Ոտանաւոր բառարան.—Տօքթէօր, զաւակ կ'ուզեմ (Մեծ Հայրիկ).— Կատաղութիւնը (Տօքթ. Ա. Պօղոսեան).— Ինչո՞ւ կը փնտռտաք (Տօքթ. Օճառ).— Աղիքներու թշուառութիւն (Տօքթ. Շ. Այվազեան):

Տարեկան բաժնեգինը հազար Ֆրանք Ֆրանսա, 1200 Ֆրանք արտասահման: Հատով չի ծախուիր: Դիմել Շ. Նարդունի, 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ:

ԿԱՐԵԼԻ Է ՏԱԿԱՒԻՆ ՔԱՆԻ ՄԸ
ՕՐԻՆԱԿ ԳՏՆԵԼ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐԻ

երկու վէպերէն —
«ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ»
ԵՒ «ՅԱՐԱԼԷԶՆԵՐՈՒ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

Երկու հատորը միասին 1500 Ֆրանք:
Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Սէն Ժերոմի Թաղ. Խորհուրդը իր խորին վշտակցութիւնը կը յայտնէ՝ Թաղիս նախորդ Թաղ. խորհրդոյ անդամ Պ. Ճիւան Սարեանի եւ զաւակներուն, Կարպիսի, Հմայեակի, Ժաքի, Սիմոնի եւ Իսկուհիի, իրենց կնոջ եւ մօր՝ ողբացեալ Սեվլի Սարեանի դառնաղէտ մահուան առթիւ:

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իբրեւ փորձառու մանկավարժ ուսուցիչ, Մատլէն Եավէր վերսկսած է իր դաշնակի դասաւանդութիւնները:

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայական յառաջդիմութիւն, արդիական արագաշարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրանալ երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանոնագրով, դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER
17, Rue Flegier, MARSEILLE (1°)

Ste. FRANCE CAMEROUN
24 Rue d'Enghien. Paris 10ème.

Կը փնտռէ երիտասարդ մը, զարգացած իր Քամըրունի Քոնթուարին համար:
Դիմել ժամը 14էն 15 նշանակուած հասցէին:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Պ. Էֆթեանէ (Փարիզ) հազար Ֆրանք:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի մասնաճիւղին, սիրայօժար մասնակցութեամբ Սէնթ Էթիէնի եւ Սէն Շամոնի Նոր Սերունդին, ղեկավարութեամբ Ընկեր Ղարիբեանի

Կը ներկայացուի Ղ. Մելոյեանի
« ԱՐՄԵՆՈՒՇԸ » (տամ 5 արար)

25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 3ին, Սէրֆլը Կաթոլիկի ծանօթ սրահին մէջ:

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Ճիշդ ժամուն կը սկսի:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՏԷՍԻՆ.— Տէր եւ Տիկին Ռուբէն Արապեան կը ծանուցանեն թէ իրենց աղջկան՝ Տիկ. Մարինէ Միւրարի (ծն. Արապեան) մահուան քառասունքին առթիւ պիտի կատարուի հոգեհանգստեան պաշտարարդ Ս. Աստուածածին եկեղեցին, այս կիրակի առաւօտ: Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

«ՆԻՁԱԿԱՄԱՐՏ ՇԱՒԱՐՇԱՆԱՅ ԴՇՏԻՆ ՎՐԱՅ»

Գրեց՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
Գին 800 փրանք
Դիմել հեղինակին կամ «Յառաջ»ի:

⁂

ՁԷՆՔԻ ՏԱԿ

Արձակ էջեր
Գրեց
ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՍՐԱՊԵԱՆ
Տպագրութիւն՝ Վենետիկ–Ս. Ղազար 1956
ԳԻՆ 500 ՖՐ.
Դիմել «ՅԱՌԱՋ»ի

⁂

«ԼՈՒՍԱԲԵՐԴ»

Գրեց՝ Ն. Պէշիկթաշլեան, պատկերազարդ, 240 էջ: Գին 1000 Ֆրանք: Հրատ. Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութեան: Դիմել հեղինակին,
52, Rue de Strasbourg, Vincennes (Seine).

●

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆՔ

Գրեց ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ
Գին 500 Ֆրանք: Դիմել «Յառաջ»ի:

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՄՕՏԻԿ ԱՆՑԵԱԼԻՑ (պատմական դէպքեր եւ ապրումներ, 1917 - 1922): Գրեց՝ Յ. Իրազեկ: Տպ. Համազգային, Պէյրութ, 1956: Գին 4 լիբ. ոսկի:

ԲԺԻՇԿ, Բ. տարի թիւ 5 (1956 նոյեմբեր): Հասցէ —
B. P. 4176, Beyrouth.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ.— Յովհաննէս Վարժապետեան, Զորումցի, տարիք 55–56, որդին Մարկոս Վարժապետեանի, եւ թոռը Տէր Կարապետ Վարժապետեանի, իր մօրը կողմէ տիկին Էլմաս Վարժապետեանի ծնեալ Տէր Կարապետեան (ներկայիս Լօչեան): Տեղեկացնել Տիկին Լօչեանի,
Maison des Vieillards Arméniens
1, Rue Jean Finot, Andilly (S. et O.)
France

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Ռոստոմ խումբի ժողովը այս շաբաթ երեկուն ժամը 9ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը:

ԱՆԻԷՌ ԳՈՒԱ ՔՈԼՈՄԲ.— Հ. Յ. Դ. Արամ Ենթակոմիտէին ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները այս հինգշաբթի, ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի «Անդրանիկ» խումբի դասախօսական ժողովը այս հինգշաբթի ժամը 21ին, ղպրոցի սրահը: Կը դասախօսէ ընկեր Կարօ Մանկեան: Կը հրաւիրուին Շաւիլի երկսեռ երիտասարդութիւնը:

ՍԱՐՍԷԼ - ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Վարդան Ենթակոմիտէին ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս շաբաթ, ժամը 21ին, իր շրջանի բոլոր ընկերները Առնուվիլի ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէին ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Անհրաժեշտ է բոլորին ներկայութիւնը:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Սէն Ժերոմի Թաղ. խորհուրդը, ողբացեալ Առաքել Գասպարեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի, շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, ի նպաստ դպրոցին: Տէր եւ Տիկին Սարգիս Ինճէճեան, Տիրուհեան եղբարք, եւ Պ. Օննիկ Տորունեան հազարական ֆր., իսկ Պ. Արմենակ Գանթարճեան հազար ֆր. եկեղեցւոյ:

× Թաղ. Խորհուրդը, ողբացեալ Տիկին Սեվլի Սարեանի կսկծալի մահուան առթիւ՝ փոխան ծաղկեպսակի, խորին շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, ի նպաստ դպրոցին.— Պ. Յակոբ Գափլաքճեան, երկու հազար ֆր., Պ. Պ. Յակոբ Մարգարեան, Անթուան (Պառ Թապա) եւ Սարգիս Թուտլուեան հազարական ֆրանք, իսկ Պ. Պ. Հմայեակ Կարապետեան, Տօքթ. Յակոբ Սիվրիհիսարլեան, Յովհաննէս Ժամկոչեան, Յարութիւն Նէվշէհիրլեան եւ Պ. Պառան 500ական ֆրանք:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիփան - Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօրի սրահը:

●

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին:

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ Մարսէյլի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Դեկտեմբեր ութին: Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ՀԱՅ Թատրոնը Կեդր. Ֆրանսայի մէջ:
ՎԱԼԱՆՍ.— Նախաձեռնութեամբ Ազգային Միութեան, շաբաթ գիշեր, 15 Դեկտեմբեր, (Քաղաք. Թատրոն):
ԼԻՈՆ.— Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին: Կիրակի ցերեկ, 15 Դեկտեմբեր, (Ֆրանսուա Քոփէ):

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ
ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը
Ձեզի կը յանձնարարէ.— ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով
ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին
19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ-ք, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաՖ: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

JEUDI 22 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7738 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3549

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՈԳԸ

•

Միջին Արեւելքէն հասած տեղեկութիւններ կը հաստատեն թէ «եկեղեցասփրական» ժխորը կորսնցուցած է իր սուրհանդամանքը, բայց դեռ կը շարունակէ աւերներ գործել միտքերու եւ սիրտերու մէջ, տխուր հետեւանքներով :

Պատահաբար ձեռք անցած կարգ մը թերթեր ալ նոյն տպաւորութիւնը կը գործեն :

Ուրեմն, անցեալ հոկտեմբերէն ի վեր ծագած քաղաքական դէպքերն ալ, որոնք հետզհետէ կը բարդանան, որեւէ արժէք չունին ամկարարներուն համար :

Նոյն պատկերը կը տեսնենք ամերիկահայ թերթերուն մէջ: Անշուշտ անոր համար որ կրակի գիծէն հեռու են, եւ զանազան թղթակցութիւններ շաբաթներ վերջը լոյս կը տեսնեն :

Մէկ խօսքով, կատարեալ անտիրութիւն :

Ռազմական օդանաւերու թռիչքը Միջերկրականի ափերուն վրայ, համատարած ալեկոծութիւնը եւ դիւանագիտական փոխատուութիւնները ջուրի ձայն կուգան տակաւին :

Գոնէ օրինակ առնէին տեղական մամուլէն, որ բարձրաձայն կը յայտնէ իր մտահոգութիւնները :

Կառավարութեանց հետ, ժողովուրդներն ալ արթնութեամբ կը հետեւին դէպքերու ընթացքին, համապատասխան միջոցներ ձեռք առնելու համար :

Մթնոլորտը այնքան թանձրացած է որ, աղետալի անակնկալներ կրնան պայթիլ մէկ օրէն միւսը :

Անցեալ ամառէն ի վեր կը յիշեցնենք այս վտանգը, իբրեւ տարրական պարտականութիւն :

Ցաւակնութիւն չունինք դաս տալու անէք գաղութի :

Ամէն տեղ ալ կան պզտ. իշխանութիւններ եւ հեղինակաւոր անձեր :

Անոնց կ՚՚իյնայ սանձել ամբոխավարական կիրքերը, արթնութեան եւ լրջութեան հրաւէր մը ուղղելով, ի հարկին որոշ պատասխանատուութիւններ ստանձնելով :

Վերջին երեսուն տարիներու ընթացքին, յաճախ գտնուած ենք պղտոր կացութեան մը առջեւ :

Թերեւս կը սխալինք. բայց երեւոյթները ցոյց կուտան թէ շատ աւելի մութ է այսօրուան ալեկոծութեան ելքը :

Միւս կողմէ, աՀաւասիկ անգամ մը եւս հաստատուեցաւ թէ որեւէ փոթորիկի պահուն, չարաչար կը տուժեն անճարներն ու տկարները :

Կը հրմշտկուին, կը տրորուին, կը ճզմուին անոնք որ ճամբուն վրայ կը գըտնուին եւ հեռաւոր սուրբերու ապաւինած են, փոխանակ ինքնապաշտպանութեան միջոցներ ձեռք առնելու :

Դեռ երէկ էր որ ամբողջ ժողովուրդ մը ճզմուեցաւ Եւրոպայի սրտին վրայ, հակառակ իր հերոսական մարտնչումներուն :

Ոչ վայրերան կանչեր, ոչ ալ քնարեր դուշակութիւններ :

Աւելի քան երբեք արթուն եւ զգօն:

Մեր հիմնական հոգը պիտի ըլլայ կարելին փորձել, ամրապնդելու համար մեր ապահովութիւնը եւ ինքնապաշտպանութիւնը որեւէ ցամաքի վրայ :

Թող չըսեն թէ Եւրոպան անձամբ ճանչնալէ ետքն ալ, այս ժողովուրդը մնաց նոյն տիրացուն: Միշտ աչքերը գոց եւ ոտքը գետնէն կտրած ...

Այս ճակատագրական օրերուն, ժողովուրդի թշնամիներ են անոնք որ կը յամառին միտք պղտորել, ճակատ ճեղքել եւ կազմալուծել ներքին ուժերը, որեւէ գաղութի մէջ:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

•

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԲՈՒՌՆ ԲՈՂՈՔԸ ԱՔՍՈՐՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

ՄԱԿի ընդհ. ժողովին Նոյեմբեր 20ի նիստին մէջ շարունակուեցաւ Հունգարիոյ մարտիրոսացման քննութիւնը : Խօսք առին 15 ներկայացուցիչներ եւ դեռ ուրիշներ ալ պիտի խօսին: Ամէնէն ուժգին ճառը խօսեցաւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Պ. Քրիսթիան Փինօ, որ ինքն ալ տեսած է աքսորի տառապանքները, երկրորդ աշխարհամարտին ատեն :

Պ. Փինօ բացատրեց թէ «Ազգաժողովին յայտնած կամքը չկրցաւ կասեցնել մեր ժամանակներու ամենամեծ ոճրերգութիւններէն մէկը »: Այս առթիւ յիշեց ապացոյցներ եւ օրինակներ երիտասարդ բանուորներու տարագրութեան մասին : Եւ շարունակեց :

— « Ես որ տեսած եմ այն վակոնները ուր 120 հոգի իրարու վրայ կը դիզէին տմարդի պայմաններու մէջ, խլելով իրենց երկրէն եւ ընտանիքէն, բանդատելով ճամբորդութեան մը որ անդարձ էր մեծ մասին համար, չեմ կրնար ծածկել յուզումս, այս բեմը բարձրացած ատեն, բողոքելու համար վայրագութեանց վերսկսման դէմ, վայրագութիւններ որոնք միանգամ ընդ միշտ ջնջուած կը կարծէինք : Տակաւին տասներկու տարի առաջ, Հունգարները եւ Ռուսերը, որոնք մեր ճակատագիրն ունէին Պուխընվալտի արգելարանին մէջ, մեզի հետ կ՚երդնուէին թէ այլեւս երբեք պիտի չպատահին այսպիսի դէպքեր »:

Պ. Փինօ մանաւորապէս ծանրացաւ սա կէտին վրայ թէ հունգարական յեղափոխութիւնը գործն էր ժողովուրդին բատուար մեծամասնութեան, գլուխն ըլլալով բանուոր դասակարգը: Այս առթիւ ստախօս անուանեց Հունգարիոյ խամաճիկ վարչապետին՝ Քատարի ներկայացուցիչը, Հորվաթ, որ փորձած էր Հունգարիոյ դէպքերը վերագրել «ափ մը խռովարարներու, ֆաշական թափթփուքներու »: Միեւնոյն ատեն ըսած էր թէ « ֆրանսական օտար լեգէոնէն երեք հարիւր կամաւորներ ղրկուած էին Հունգարիա, Փարիզի յետադիմական կառավարութեան կողմէ»: Արտաքին նախարարը վճռապէս հերքելով այս վերագրումը, յայտարարեց.— « Խ. Միութեան կը թողունք կամաւորներու մենաշնորհը. այն պետութեան որ կ՚ուզէ այդ սպառնալիքը գործադրել աշխարհի ուրիշ մասերուն մէջ...» :

Հնդկաստանի, Ինդոնեզիոյ եւ Սէյլանի ներկայացուցիչներն ալ խօսք առնելով, ժողովականներուն բաժնեցին բանաձեւ մը որ կը պահանջէ Հունգարիոյ իշխանութիւններէն միջազգային դէտեր ընդունիլ, տեղին վրայ քննելու համար թէ ճի՞շդ են աքսորներու մասին եղած ամբաստանութիւնները :

Շատեր զարմանք յայտնեցին այս բանաձեւին համար, վասն զի Քուպայի պատուիրակը առաջին օրէն բանաձեւ մը առաջարկած էր, պահանջելով դադրեցնել աքսորները եւ քննիչներ ղրկել Հունգարիա: Ուրիշներ ալ կը կարծեն թէ այս ձեռնարկը կատարուած է Հնդկաստանի թելադրութեամբ: Այս պետութիւնը կրաւորական դիրք մը բռնած էր, բայց այժմ կ՚ուզէ աւելի գործօն դեր կատարել : Ամերիկեան պատուիրակը, որ պաշտպանած էր Քուպայի բանաձեւը, յայտարարեց թէ պիտի քուէարկէ նաեւ նոր բանաձեւը: Ուրիշ պետութիւններ ալ համաձայն են Քուպայի պահանջին: Իսկ արբանեակ երկիրները, Ռումանիա, Սպիտակ Ռուսիա, Լեհաստան եւ Ալպանիա կ՚ուրանան աքսորները, հետեւողութեամբ Խ. Միութեան եւ Հունգարիոյ խամաճիկ իշխանութեան :

× Երեքշաբթի օր ժամը 11.30ին ամէն գործ դադրեցաւ Զուիցերիոյ մէջ, ի յարգանս Հունգարիոյ զոհերուն: Փողոցներուն եւ հրապարակներուն վրայ, խանութներուն, գրասենեակներուն եւ գործարաններուն մէջ բոլորն ալ երեք վայրկեան լռութիւն պահեցին յոտնկայս : Ազդանշանը տրուած էր եկեղեցիներու զանգակներով, որոնք երբ հնչեցին, կառամուղները, հանրակառքերը եւ սովորական կառքերը կանգ առին, կայարանները փակուեցան: Համատարած լռութիւն մը կը տիրէր ամբողջ երկրին մէջ :

× Փեշթայէն հասած վերջին լուրերու համաձայն բանուորները կը շարունակեն գործադուլը, այս անգամ նաեւ, հակառակ ձերբակալութեան սպառնալիքներու: Միշտ կը պահանջեն ռուսական զօրքին հեռացումը : Կուսակցութիւնն ալ նոյն պահանջը կը դնէ :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

*

ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ

Կրնա՞ք լուծել հետեւեալ հանելուկները. —

Եղիշէ արք. Տէրտէրեան ի՞նչ ակնկալութեամբ գնաց էջմիածին, իր եղբայրդաւ «ժունտալ»ին յայտնութենէն ետք:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ի՞նչպէս արտօնեց որ պատարագէ եւ քարոզ մըն ալ խօսի մայր տաճարին մէջ :

Եթէ նոր հասած ատեն տեղեակ չէր անցուդարձին, ի՞նչ դիրք բռնեց, երբ ստացաւ Երուսաղէմի Միաբանութեան ջախջախիչ ամբաստանագիրը :

Ցետոյ, նախկին տեղապահը իր արտօնութեա՞մբ գնաց Լիզպոնա, իր անփոխարինելի ուղեկցին՝ Շահէ վարդապետի հետ, Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան հետ բանակցելու համար :

Ի՞նչ լիազօրութեամբ եւ ո՞ր համազգային հաստատութեան համար :

Այդ նոր առաքելութիւնն ստացած ատեն, Եղիշէ արք. տեղեկութիւն հաղորդե՞ց անցեալ տարի Գալուստ Կիւլպէնկեանի եւ որդի Նուպարէն անձամբ ստացած մեծագումար նուէրներու մասին:

Ո՞ւր պահուած են այդ գումարները :

Հիմա որ պաշտօնանկ տեղապահը Պէյրութ կը գտնուի, էջմիածինը համապատասխանիրահանգներ տուա՞ծ Երուսաղէմի Միաբանութեան, որպէս զի դատեն ամենայն անաչառութեամբ, թէ «ժունտալ»ի հարցին եւ թէ ուրիշ ամբաստանութեանց առթիւ:

Վազգէն կաթողիկոս ինքն ալ «թերի եւ անընդունելի» բաներ գտած չէ՞ պաշտօնանկ տեղապահին գործունէութեան մէջ:

Կը կարծեմ թէ այս հարցումներուն պատասխանը պիտի ստանանք անյապաղ, եթէ ոչ Երուսաղէմէն, գէթ Լիբանանէն, ուր թղթատարը կը բանի տակաւին :

Որքան շուտ ծակուի թենուկը, այնքան լաւ՝ թէ՛ ամբաստանեալին եւ իր մեղսակիցներուն, թէ երկու վանքերուն եւ թէ Հայ. Եկեղեցւոյ շահերուն համար :

Որեւէ թուլութիւն կամ ողոքում պիտի նշանակէր նոր փանտամա մը բանալ Երուսաղէմի մէջ :

ՎԱՀԷ

ԱՆՍՏՈՒԳՈՒԹԻՒՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

•

ՆՈՐ ՈՒԺԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը երէկ յանձնեց իր տեղեկագիրը : Մանրամասնութիւնները չեն հրատարակուած տակաւին, բայց իրազեկներ կը կարծեն թէ Գահիրէի մէջ կնքուած համաձայնութիւնը աւելի շատ գոհացում կուտայ Եգիպտոսի նախապաշտին քան Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ու Իսրայէլի:

Փարիզի թերթերուն տեղեկութեանց նայելով համաձայնութիւնը կը պարունակէ հետեւեալ կէտերը .— Ազգաժողովին ոստիկանական ուժը պէտք է եգիպտական հողը պարպէ անմիջապէս որ ֆրանքեւանգլիական զինուորները հեռանան: Գնդ. Նասր համաձայն է որ Ազգաժողովը օգնէ Սուէզի ջրանցքը մաքրելու համար եւ միջազգային ոստիկանութեան մէկ մասը տեղին վրայ մնայ, այդ գործողութիւնները պաշտպանելու համար :

Մութ կը մնան հետեւեալ կէտերը . 1. — Ի՞նչ պիտի ըլլայ Ազգաժողովին դերը ջրանցքին վերահաստատման գործողութեանց մէջ : 2.— Եգիպտոս իրաւունք ունի՞ մերժելու այս կամ այնպետութեան մասնակցութիւնը միջազգային ոստիկանութեան եւայլն :

× Նորվեկեան զօրամաս մը եւս Փորթ Սայիտ հասաւ: Ցարդ հասած զինուորներուն թիւը կը հաշուեն 650-700 :

× Եգիպտոսի կառավարութիւնը պահանջէ Ազգաժողովէն քննութիւն կատարել «ֆրանքեւանգլիական ուժերու կողմէ գործուած վայրագութեանց մասին» :

× Վերջին տեղեկութեանց համաձայն եգիպտական կառավարութիւնը արտօնած է որ իրենց տուներէն դուրս ելլեն ֆրանսական եւ անգլիական հպատակները : Տեղական թերթերը քսան հազար կը հաշուեն Եգիպտոսի Ֆրանսացիներուն եւ Անգլիացիներուն թիւը,— վեց հազար անգլիացի եւ 3500 ֆրանսացի Աղեքսանդրիոյ մէջ, իսկ տասը հազար հոգի երկու ազգերէն՝ Գահիրէի մէջ: Կ՚ըսուի թէ Եգիպտոսէն մեկնելու արտօնութիւն ալ պիտի տրուի :

× Սուրիոյ խորհրդարանը միաձայնութեամբ հաւանութիւն յայտնեց դաշինքին քաղաքականութեան, որ կը տրամադրէ լիակատար աջակցութիւն Եգիպտոսի, « ընդդէմ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի եռանկիւն յարձակման »:

ԿԱՐՃ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ

Անգլիոյ վարչապետը, Իտըն, ամէն աշխատանք դադրեցնելէ առաջ, հետեւեալ պատասխանը տուած է Խ. Միութեան վարչապետ Բուլկանինի վերջին առաջարկութեան. —

« Ստացած եմ ձեր Նոյ. 15 թուակիր նամակը: Ինչպէս գիտէք, Միջին Արեւելքի մէջ միջամտելով մեր նպատակն էր սահմանափակել ընդհարումները հետեւանքները Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի միջեւ: Ես դեռ Նոյ. մէկին առաջարկած էի Ազգաժողովին կողմէ զինեալ ուժ մը ղրկել այնտեղ: Ուրախ ենք որ Ազգաժողովին դէտերը մեզի հետ են այժմ: Բովանդակ աշխարհ ուրախութեամբ պիտի ողջունէր եթէ խորհրդային կառավարութիւնը նոյն դիրքը բռնէր Հունգարիոյ մէջ»:

ՆՈՅ. 7Ի ՑՈՅՑԵՐՈՒՆ առթիւ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան Փարիզի քաղաքապետական ժողովին մէջ : Համայնավարները մանաւորապէս մեղադրեցին ոստիկանութեան ընդհ. վերատեսուչը, իրենց կեդրոնին հրկիզման առթիւ:

Վերատեսուչը՝ Պ. Ժընեպրիէ պատասխանելով, ըսաւ թէ Ժաք Տիւքլօ խնդրած էր ոստիկան չղրկել, բայց ինք անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առած էր, թէ կարելի չէր քանի մը հարիւր ոստիկաններով զսպել տասնեակ հազար ցուցարարներ որոնք տաքապէս գրոհ տուած էին Համայնավար կեդրոնին վրայ: «Կ՚ուզէիք որ հրացայթեր եւ թնդանօթնե՞ր գործածէինք: Այստեղ Փեշթա չէ»: Ընկերվարական անդամի մը առաջարկով, որոշուեցաւ պատերը փակցնել վերատեսուչին յայտարարութիւնը :

ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԸ ԵՒ ՍԱՆԵՐ, ԲԱՑԻ ԻՆՁԱՆԻՑ ՈՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՉԻ ԿՐՆԱՑԻ

Ներկայացուցիչներ Հայաստանի պետական համալսարանի գիտական աշխատակիցների, որ Ներսիսեան Հայկազեան ճեմարանի շրջանաւարտներ են, ուսուցչական կոչումով ուղարկուած են գիւղեր։ Ուսուցչական կոչումով ուղարկուած են նաեւ Հայաստանի պետական համալսարանի ուսանողներ։

ՆՎՎՈՈՈ

(ԱՇՏԱՐԱԿ ՎԿՅ, 364 - 400)

Ա. ՊԱՐԱ

12.— ՀԱՅՑ ՈՒՆԵՑԱՔ

Ծիսակատարությունը ավարտվեցավ։ Ամբողջ ժողովուրդը, տասնյակ հազարավոր մարդիկ, իրենց հարգանքի տուրքը մատուցեցին հանգուցյալին։ Ամբողջ օրը մեծ երթ էր գնում դեպի Նվվոո։ Ամենքն էլ ուզում էին տեսնել Նվվոոյի դին, ամենքն էլ ուզում էին ներկա գտնվել նրա թաղմանը։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել նրան վերջին խոսքը։

Ամբողջ ճանապարհին, մինչև Նվվոոյի գերեզմանը, ամենուրեք կանգնած էին մարդիկ, որոնք ուզում էին տեսնել հանգուցյալի դագաղը։ Ամենուրեք լսվում էին ողբի ձայներ։ Ամենուրեք կանգնած էին մարդիկ, որոնք ուզում էին ասել հանգուցյալին վերջին խոսքը։

Նվվոոյի դագաղը տարան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանի եկեղեցին։ Այնտեղ կատարվեցավ հոգեհանգստյան արարողությունը։ Ապա դագաղը դրին ավտոմոբիլի վրա և տարան Նվվոոյի գերեզմանը։ Ամբողջ ճանապարհին, մինչև գերեզմանը, ամենուրեք կանգնած էին մարդիկ, որոնք ուզում էին տեսնել դագաղը։ Ամենուրեք լսվում էին ողբի ձայներ։ Ամենուրեք կանգնած էին մարդիկ, որոնք ուզում էին ասել հանգուցյալին վերջին խոսքը։

Նվվոոյի գերեզմանի մոտ ասվեցավ շատ խոսքեր։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել մի խոսք հանգուցյալի մասին։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել, որ Նվվոոն մեծ մարդ էր։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել, որ Նվվոոն մեծ հայրենասեր էր։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել, որ Նվվոոն մեծ հայ էր։

Ամենքն էլ ուզում էին ասել, որ Նվվոոն մեծ հայրենասեր էր, որովհետև նա մեծ հայ էր։ Ամենքն էլ ուզում էին ասել, որ Նվվոոն մեծ հայ էր, որովհետև նա մեծ հայրենասեր

ՀՐԱՆԻՒԹԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

●

Միջազգային մամուլը կը չարունակէ ահազանգ հնչեցնել հրանիւթի եւ ընդհանրապէս քարիւղի բոլոր տեսակներու տագնապին առթիւ։ Տեղական թերթերը կը գրեն թէ սեւ չուկան սկսած է արդէն, եւ 100 - 150 ֆրանքի հրանիւթ կը ծախուի։ Ճամբանկերու վրայ հաստատուած քարիւղաբաշխ մեքենաներուն տրամադրուած է միայն 70 առ հարիւր, սովորական գործածութեան համար։ Կառավարութիւնը նոր կոչեր ուղղեց որպէս զի ինքնաշարժները եւ զանազան հաստատութիւնները խնայողութեամբ գործածեն քարիւղը եւ հրանիւթը։

Կը վախցուի որ կացութիւնը աւելի ծանրանայ քանի մը ամիսէն։

Անգլիոյ մէջ չատ աւելի խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են եւ պիտի գործադրուին աստիճանաբար, մանաւանդ Դեկտ. 17էն սկսեալ։ Ինքնաշարժները միայն ամիս մը միայն 300 քիլոմեթր չրջագայելու իրաւունք ունին։ Մասնաւոր տեսակներ պիտի հրատարակուին, չորս ամսուան տոմսակներով։

Փարիզի մէջ արդէն պոչեր կազմուած են քարիւղաբաշխ մեքենաներուն առջեւ։ Դաչտօնեաները կաթիլ - կաթիլ կը հոսեցնեն հրանիւթը։ Ինքնաշարժներու երթեւեկը քառասուն առ հարիւր նուազած է Փարիզի փողոցներուն մէջ։ Կառախումբերը եւ մեթրօն չափազանց խճողուածեն։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄՄԸ (գահաժառանգ միապետութեան) իր տեղեկատուին մէջ դիտել կուտայ թէ «Սուէզի ամբողջ չուրը չի կրնար բաւել սրբելու ռուսական ձեռքերու վրայ եղած հունգարական արիւնին մէկ հարիւրերորդը»։ Ցեսոյ կը պահանջէ օրէնքէ դուրս հռչակել համայնավար կուսակցութիւնը։

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ճակատին նոր հրամանատարը, զօր. Լորիս Նորսթեադ փարիզ հասնելով ստանձնեց իր պաշտօնը։ Այս առթիւ ճառ մը խօսեցաւ նախորդ հրամանատարը, զօր. Կրունթըր, պարզելով արեւմտեան Եւրոպայի պաշտպանութեան պահանջները։

ԱՆԳԼԻՈՑ վարչապետին՝ Իտընի հիւանդութեան հետեւանքով, գործերը առժամապէս պիտի վարէ Պ. Պըթլըր։ Զի կարծուիր որ փոփոխութիւն մը տեղի ունենայ ընդհանուր քաղաքականութեան մէջ։

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻՆ Լոնտոն հասած լուրերու համաձայն, մօտերս Բուլկանինի եւ Խրուչչեւի պիտի յաջորդեն Մոլոթով եւ Մալենկով, իբրեւ վարչապետ եւ կեդր. կոմիտէի քարտուղար։

ԹՈՒՆՈՒՃԻ վարչապետը, Պուրկիպա, Նիւ Եորք հասնելով, յայտարարեց թէ իր երկիրը ստիպուած չէ միւս արաբական պետութեանց հետեւելու ամէն հարցի մէջ։ Ցեսոյ յոյս յայտնեց թէ Ալժէրիոյ խնդիրը պիտի կարգադրուի մօտերս։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ֆրանքեւանդլիական դին - ուորները պիտի պարպուին մէկ ամիսէն, համաձայն Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին եզրակացութեան։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ զոհերուն համար կիրակի օր կատարուած հանդանակութեան գումարը կը հաշուեն աւելի քան 30 միլիոն, առաժամապէս։ Ամէնէն մեծ բաժինը տուած է Փարիզ։ Լիոնի մէջ հաւաքուած է 1·500·000 ֆրանք։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ մեծ նաւահանգիստներու բանուորները ամէն աշխատանք դադրեցուցած են հինգ օրէ ի վեր։ Բանակցութիւնները կը չարունակուին, նաւագնացութիւնը ապահովելու համար։

ԱԼԺԵՐԻԱՑԻՆ հասած վերջին լուրերու համաձայն համայնավարներու ձերբակալութիւնը կը չարունակուի։ Միչա խռովարկութիւններ կը կատարուին Ալժէրի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ դէմ հոսանք մը կազմուած է, իբրեւ հետեւանք երմտական եւ տըն - տեսական դժուարութեանց, ինչպէս կը գրեն տեղական թերթերը։ Ընկերվարական կուսակցութեան մէջ ալ դժգոհները կը պահանջեն արտակարգ ժողով գումարել։

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 20).— Ջոյլ ոսկի՝ 462·000, նախորդին 3390, դուխ. 3300, քան տոլարնոց 16·320, անդլ. 4300։ Թղթադրամ (անպաշտօն).— Սթերլին 1030, տոլար 401, դուխ. 95·75։

ՅՈՐԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՑՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1 Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային ու Ֆրանսահայ լսարաններուն։

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի։

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին։

Մուտքը 200 ֆրանք։

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեանի գրատունը։

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային։

[redacted]

Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝

ԿՂԵՄԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՊԱՊԱՃԱՆԵԱՆ

յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս ուրբաթ առաւօտ, ժամը 1045ին, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցիին մէջ, 10պիս, ռիւ Թուէն)։

[redacted]

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Եսայեան եւ Քայմակեան - Ցակոբովիչ (Աթէնք) ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Փարիզի Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ, ողբացեալ

ՀՈՒԻՓՍԻՄԷ Կ. ԵՍԱԵԱՆի

(Ծնեալ Քայմակեան)

լիչատակին, անոր մահուան առաջին տարելգարձին առթիւ։

Կը հրաւիրուին իր լիչատակը յարգող - ները։

***

Կեսարիոյ եւ չրջանի հայրենակիցներու փափաքին համաձայն, այս կիրակի յետ պատարագի Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ, տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգստեան պաշտօն, 1895 Նոյեմբեր 18 եւ 1896ի կեսարիոյ եւ չրջանի նահատակներուն, 1915ի կեսարիոյ մէջ կախաղան հանուած 53 մարտիրոսներուն, ինչպէս նաեւ ընդհ. տեղահանութեան չրջանի նահատակներու եւ բազմավաստակ առաջնորդ Տրդատ եպիսկ. Պալեանի եւ Խոսրով եպիսկ. Պետրիկեանի յիչատակին։

Կը հրաւիրուին Կեսարիոյ եւ չրջանի բոլոր հայրենակիցները այս պաշտամունքին։

ԿԱՐԵԼԻ Է ՏԱԿԱՒԻՆ ՔԱՆԻ ՄԸ
ՕՐԻՆԱԿ ԳՏՆԵԼ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐԻ

երկու վէպերէն —
«ՆԱՀԱՆԶԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ»
ԵՒ «ՑԱՐԱԼԻՋՆԵՐՈՒ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»
երկու հատորը միասին 1500 ֆրանք։
Դիմել «Ցառաջ»ի վարչութեան։

ԽՆԶՈՑՔ

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած է ընկերահամակրական խնճոյք մը՝ 25 Նոյեմբեր, կիրակի կէս - օրէ վերջ, ժամը՝ չորսէն մինչեւ կէս գիչեր, Ցոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնըփուա։ Կը խնդրուի ընկերուհիներէն, ընկերներէն, Նոր Սերունդէն եւ բոլոր համակիրներէն քաջալերել այս բարեսպասակ ձեռնարկը։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷյԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ամասիոյ Հայր. Միութեան։ 1 Դեկտեմբեր, չաբաթ եւ - բեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն Ալամպրայի մէջ, 340 Պուլվ. Շաւ։

Պատուակալ նախագահութեամբ բանաստեղծ ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹի։

Գեղեցիկ աչքերու մրցում, ընտրուած թեկնածուհին կը ստանայ արժէքաւոր նուէր մը։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

Սիւգաճ Հիւպէր (երգ), Ժօ Ալպաճ։

Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի անակնկալներ։ Նաւագախումբ ՆԻՒ ՖՐԱՆՔ։

Սեղանները թուագրուած ըլլալով, այժմէն ապահովել Միութեանս անդամներէն, Տիկին Արփինէ Մորճիկեան, Շէ Վէթէր, 34 ռիւ Թափի Վէր։

Պ. Ցար. Զէքմէեան, 12 ռիւ տը լ'Արբ. հեռ. Փրաւո 78-61։

Պ. Տիգրան Զորիկեան, 5 Ավընիւ Քամիյ Փէլըթան։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄԸ
ՎԻԵՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի մասնաճիւղին, սիրայօժար մասնակցութեամբ Սէնթ Էթիէնի եւ Սէն Շամոնի Նոր Սերունդին, ղեկավարութեամբ

Ընկեր Ղարիբեանի

կը ներկայացուի Պ. Մելոյեանի

« ԱՐՄԵՆՈՒՀԸ » (առամ 5 արար)

25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 3ին, Սէրքլը Կաթոլիկի ծանօթ սրահին մէջ։

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։ Ձիշդ ժամուն կը սկսի։

[redacted]

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Այրի Տիկին Ե. Այանեան իր զաւկին՝ Ցովհաննէսի Ալժերիայէն ողջ եւ առողջ վերադարձին առթիւ, կը նուիրէ.— Վիէնի Նոր Սերունդին երկու հազար ֆրանք, Վիէնի Հ. Մ. Ը. Մ.ին երկու հազար, Փարիզի Մշակոյթի Տան երկու հազար, «Ցառաջ»ի բարգաւաճման հազար ֆր.։

[redacted]

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Որբերու Օգն. Մարմինը, (Փարիզատայ Տիկնանց Միութիւն) չնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց որոնք իրենց սիրայօժար աջակցութեամբ նպաստեցին իրենց տարեկան պարահանդէսի յաջողութեան (Նոյ. 18)։

[redacted]

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ

ՍԱՐՍԷԼ, Ղ. Ն.— Զարժեր ղրկուիլ։
ՆԻՍ.— Շ. Զ.— Նոյնպէս։

[redacted]

ՀԱՑԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ

Լուվէնի (Պելժիա) համալսարանի ուսանողներէն Պ. Երուանդ Բամպուքեան տրամադրելի ժամեր ունի հայերէնի դասեր տալու մասնաւորներու։ Դիմել՝
34 Rue Vésale, Louvain (Belgique)

[redacted]

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԵՐՈՒՆԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Այն հայ զաղթականները որ ծերութեան մասնաւոր նպաստ կը ստանան եւ որոնց համար վերջերս նոր օրէնքով մը յաւելում եղած է, պէտք է ստանան իրենց բնակավայրի քաղաքապետութենէն, յատուկ հարցաթերթեր եւ ասոնցմով ներկայանան հայկական ղրասենեակ, 7 ռիւ Քոփէռնիկ, Փարիզ, առաւօտները 10–12, միասին բերելով իրենց անձնագիրը եւ վերջին ստացուած դումարին կտրոնը։

Այս ազդը կը վերաբերի նաեւ անոնց որ թոշակ կը ստանան ընկերային ապահովութենէն։

Այն զաղթականները որ Փարիզէն դուրս կը բնակին, կրնան նոյնը կատարել Թղթակցութեամբ, ներփակելով վերոյիչեալ թուղթերը։ Անհրաժեշտ է հարցաթերթը ամբողջութեամբ լեցնել եւ ստորագրել, ինչպէս նաեւ իրենց անձնագրին պատճէնը կցել, վաւերացնել տալէ վերջ իրենց բնակավայրի ոստիկանութենէն եւ ղրկել հետեւեալ հասցէին։

J. ARTINIAN, 7, Rue Copernic, Paris (16e).

Օր. ՍՕՆԱ ՉԸՐԸԽՃԵԱՆ
Պ. ՎԱՀՐԱՄ ՉՈՐՄԻՍԵԱՆ
Ամուսնացած

Կնքահայրութեամբ Պ. Արա Պիպէրեանի, Փարիզ 18 Նոյեմբեր 1956 Քաչան

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ռուստամ խումբի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը։

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊ.— Հ. Ց. Դ. Ազատ ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի ընկերները այս հինգչաբթի, ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին։ կարեւոր օրակարգ։

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Անդրանիկ» խումբի դասախօսական ժողովը այս հինգչաբթի ժամը 21ին, դպրոցի սրահը։ Կը դասախօսէ ընկեր Կարօ Մանկեան։ Կը հրաւիրուին Շաւիլի երկսեռ երիտասարդութիւնը։

ՍԱՐՍԷԼ - ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Վարդան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս չաբաթ, ժամը 21ին, իր չրջանի բոլոր ընկերները։ Առնուվիլի ծանօթ հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԿՐՈՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայր - ներ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս չաբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Անհրաժեշտ է բոլորին ներկայութիւնը։

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէին ընդհ. ժողովը, այս չաբաթ, ժամը 20·30ին, Ահարոնեան ակումբը։ Կարեւոր օրակարգ։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՇՐՋ. վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի չրջանի մասնաճիւղերու ընկերուհիները այս երկուչաբթի, ժամը չորսին, Քաֆէ Ռէժանի վերնայարկը։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

[redacted]

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիվան - Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօռի սրահը։

●

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տոնածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆի Մարսէյլի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Դեկտեմբեր ութին։ Մանրամասնութիւնները յաջորդով։

[redacted]

ՀԱՑ Թատրոնը կեդր. Ֆրանսայի մէջ։

ՎԱԼԱՆՍ.— Նախաձեռնութեամբ Ազգային Միութեան, չաբաթ գիշեր, 15 Դեկտեմբեր, (Քաղաք. Թատրոն)։

ԼԻՈՆ.— Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին։ Կիրակի ցերեկ, 15 Դեկտեմբեր, (Ֆրանսուա Քոփէ)։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

Radiola
Symbole de QUALITÉ

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR
3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
TEL. : 78-77

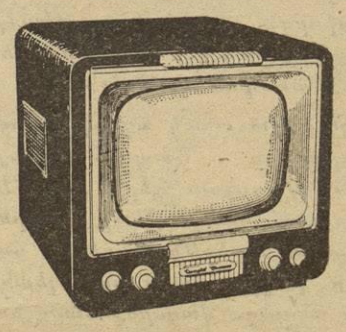

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր

ՄԱՐՔԵՐը կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐը
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

DUCRETET THOMSON
premier en date et en qualité

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՒԲՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ
HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ.ար, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • VENDREDI 23 NOVEMBRE 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7739 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3550

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԿԷՍ ՃԱՄԲԱՆ ԿԸ ՁԳԵՆ

Ո՜րքան փոքր ժողովուրդներ կէս ճամբան մնացին, միշտ իրենց յոյսը դնելով «Մեծ»երու աջակցութեան վրայ :

Վերջին ապացոյց՝ Հունգարիան :

Դժուար է հաստատել թէ մէկն ու մէկը ուղղակի դրդած էր ապստամբել, գործնական եւ անմիջական օգնութիւն խոստանալով :

Ռատիօ - քարոզները կրնայի՞ն ոտքի հանել ամբողջ ժողովուրդ մը:

Բաժակը յորդած էր եւ ինը միլիոն Հունգարներ կը հաւատային թէ կարելի է բան մը փրկել, ցնցելով օտար բռնակալութեան մը լուծը:

Մանաւանդ որ կը գտնուէին Եւրոպայի սրտին վրայ :

Եւ մա՛քառեցան հերոսաբար, յանուն ազատութեան ու անկախութեան :

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ապստամբութեան գլուխն անցած էին բանուորներն ու գիւղացիները: Երիտասարդներ եւ ուսանողներ: Մինչեւ անգամ երիտասարդուհիներ :

Անշուշտ Փեշթայի մէջ ալ գիտէին թէ ինչ կը ներկայացնեն ներկայ Եւրոպան ու Ամերիկան, այսպիսի ճակատագրական պարագաներու մէջ :

Շատ – շատ, համակրանքի խօսքեր եւ բարեացակամ տրամադրութիւններ պիտի լսէին, ժողովրդական կամ կուսակցական շրջանակներէ: Ապա նաեւ մարդասիրական կոչեր՝ զոհերուն համար :

Այդպէս ալ եղաւ, երբ «օգնութիւն» կ'աղաղակէին ըմբոստները, արեան ճապաղիքներու մէջ :

Ոչ մէկ յուսատու արձագանգ :

Միջազգային մամուլը զոհացաւ նկարագրելով օրհասական պայքարը : Կառավարութիւնները փութացին կարծիքներ փոխանակել :

Ի վերջոյ արտակարգ նիստի հրաւիրուեցաւ Ազգաժողովը, խնդիրը քննելու համար :

Ողբերգութեան երկրորդ վարագոյրը բացուեցաւ այնտեղ :

Երկար վիճաբանութիւններէ ետք, սովորական համարուեցաւ եղիպտական տագնապը:

Եւ երբ կարգը հունգարականին եկաւ, հրասայլն ու թնդանօթը արդէն լռութեան դատապարտած էին ապստամբ ժողովուրդը :

Վերջնական բանաձեւը դեռ երէկ ընդունուեցաւ: Ոչ թէ արտակարգ նիստին, այլ սովորական ժողովին մէջ :

Գոնէ աքսորները պիտի դադրի՞ն, իբրեւ հետեւանք այդ բանաձեւին: Եւ օտար ուժերը պիտի հեռանա՞ն Հունգարիայէն:

Պատասխանը պատրաստ է արդէն, — Մի՛ խառնուիք մեր ներքին գործերուն...

Իրողութիւն է որ 79 պետութիւններէ բաղկացած կազմակերպութիւն մը չի կրնար նոյն իսկ խումբ մը դէտեր ղրկել, կացութիւնը քննելու համար :

Փեշթայի խամաճիկ իշխանութիւնը կ'առաջարկէ տեսակցութիւն մը կարգադրել Հունգարիայէն դուրս ...

Եւ հիմա պատասխանատուութիւններ կը փնտռեն, փոխադարձ մեղադրանքներով :

Ամէնէն անպատկառ դիրքը բռնած է սովետական ճակատը :

Ազատ աշխարհը գոհացաւ բանաձեւեր մշակելով եւ մարդասիրական օգնութիւն հասցնելով :

Ֆրանսայի ընկերվարութեան ականաւոր դէմքերէն Անտրէ Ֆիլիփ ճաղկելով ազատ աշխարհին պառակտումը, հրապարակաւ կը խոստովանի թէ «խայտառակ – ուեցանք անկարող հանդիսանալով ազատութեան ռազմիկներուն ջարդին հան - դէպ »:

Առաջին անգա՞մ է որ աշխարհի Մեծերը կէս ճամբան կը ձգեն տկարն ու անճարը, դայն վերածելով գթութեան կարօտ դանդուածի մը:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՆՐԱՑԱՒ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

•

ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Իսրայէլ զին - ուոր կը կեդրոնացնէ Սուրիոյ եւ Յորդանանի սահմաններուն վրայ, արշաւանք մը կատարելու համար: Այս առթիւ կ'ըսէ թէ շատ լուրջ ազդարարութիւններ ուղղուած են Իսրայէլի վարիչներուն՝ պատրաստուած նախայարձակման հետեւանքներուն մասին :

Սուրիոյ կառավարութիւնը եւ Ազգաժողովին սուրիական պատուիրակութիւնն ալ նոյնիմաստ ազդարարութիւն մը ուղղած են, ըսելով թէ ոչ միայն իսրայէլեան, այլեւ անգլեւֆրանսական զինուորներ կը համախմբուին երկու պետութեանց սահմաններուն վրայ :

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը գիտել կուտայ թէ Ֆրանսացի եւ անգլիացի զինուորներ կը գտնուին Իսրայէլի մէջ, իսրայէլեան համազգեստներով եւ թէ անոնք ալ պիտի մասնակցին ծրագրուած արշաւանքին: Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, « Փրաւտա » եւս կ'արձանագրէ այս տեղեկութիւնները, առանց յիշելու աղբիւրը:Նոյն թերթին համաձայն, Իսրայէլի զինուորական հրամանատարութիւնը արդէն իսկ սահմանագլուխ փոխադրած է տասը վաշտ զինուոր, զրահապատ զօրամասերով եւ զօրաշարժը կը շարունակուի պահեստի ուժերով: Դարձեալ նոյն գործակալութիւնը կը յայտնէ թէ աւելի քան հարիւր ֆրանսական օդանաւեր կը գտնուին Իսրայէլի մէջ, թէ պաշտման վիճակ հաստատուած է սահմաններուն վրայ, թէ կացութիւնը ճիշդ այն է ինչ որ կը տիրէր Եգիպտոսի վրայ կատարուած յարձակման նախօրեակին եւն.: Գործակալութիւնը այս տեղեկութիւնները ստացած է եղեր Աթէնքի դրասենեակէն :

ՈՒՐԻՇ ՎՐԴՈՎԻՉ ՋՐՈՅՑՆԵՐ

Այլապէս վրդովիչ տեղեկութիւններ կը հաղորդեն Լոնտոնի թերթերը : «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի դիւանագիտական թղթակիցը, որ ընդհանրապէս կառավարութեան տեսակէտները կը յայտնէ, նոյեմբեր 22ի թիւով կը ծանուցանէ թէ կարեւոր քանակութեամբ ռուսական զէնքեր ճամբայ հանուած են դէպի Սուրիա, թէ Եգիպտոս եւս կը բանակցի Խ. Միութեան հետ, նոր օդանաւեր եւ հրասայլեր ստանալու համար, վերջերս քանդուած զէնքերուն տեղ: Այս առթիւ կ'ըսէ թէ իրազեկներ շատ ծանր կը գտնեն ռուսական թափանցումը Սուրիոյ մէջ, թէ թափանցումը արդէն իսկ հասած է այն աստիճանին ուր Մոսկուա կրնայ որեւէ ատեն ռուսական խարխուլի մը վերածել ամբողջ Սուրիան:

Այս կացութիւնը մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ Սուրիոյ դրացիներուն : Թուրքիոյ, Լիբանանի եւ Իրաքի: Այս վերջինը լրջօրէն կը նեղուի, քանի որ Սուրիա կտրած է այն նաւթուղիները որոնք Միջերկրական կը փոխադրեն Իրաքի քարիւղը: Թուրքիան անգամ է Ատլանտեան դաշինքին, ինչպէս եւ Պաղտատի ուխտին: Եթէ Սուրիոյ կացութիւնը աւելի վատթարանայ, Թուրքիան ապահովաբար Ատլանտեան կազմակերպութեան օգնութիւնը պիտի խնդրէ, ըստ այնմ գործելու համար :

Միւս կողմէ Լիբանան ուժգին ճնշումի մը կ'ենթարկուի Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի կողմէ, ռուսական ճակատին յարելու համար: Լիբանան ցարդ ընդդիմացած է այս ջանքերուն :

Պէյրութէն Դամասկոս հասած ճամբորդներ կը պատմեն թէ քաղաքը զօրանոցի մը վերածուած է այն օրէն ի վեր որ զինուորական իշխանութիւնն ստանձնեց բարեկարգութեան եւ ապահովութեան հոգը: Սպառազէն զինուորներ դիրք բռնած են քաղաքին գլխաւոր կէտերուն վրայ: Բազմաթիւ պահականոցներ հաստատուած են փողոցներու մէջ եւ խուզարկութիւններ կը կատարուին այրերու թէ կիներու վրայ: Համազգեստաւոր զինուորներ կը շրջին փողոցներուն մէջ, հրասայլերով եւ զրահապատ կառքերով : Երեքշաբթի օր անծանօթներ ռումբեր նետեցին Սուրիա - Լիբանան դրամատան վրայ որ ֆրանսական հաստատութիւն մըն է : Երկու պահապաններ ծանրապէս վիրաւորուեցան : Նոյն աղբիւրին համաձայն ռումբ մըն ալ պայթած է նախագահական պալատին մէջ, խոշոր փոս մը բանալով արտաքին պատի մը վրայ: Ուրիշ ռումբ մը նետուած է Տիկին Մոտ Ֆարաճալլայի տան վրայ: Տիկինը բարեկամուհին է նախագահ Շամունի կնոջ : Երեք օր առաջ ալ ռումբեր նետուած էին Միջին Արեւելքի Բրիտանական Դրամատան եւ Սէյնթ Ճորճ Ակումբին վրայ : Ձերբակալուած են բազմաթիւ կասկածելիներ, մեծ մասով պաղեստինեան տարագիրներ: Զինուորական ատեան մը կազմուած է, յանցաւորները անմիջապէս դատելու համար :

Խուզարկութեանց հետեւանքով կառք մը լեցուն պայթուցիկներ և ուրիշ զէնքեր գտնուած են Պէյրութի եգիպտական զինուորական կցորդին չարժավարին տան մէջ :

Պաշտօնական աղբիւրէ կը հաստատուի թէ Սուրիա քսան միլիոն սթերլինի զինամթերք ստացած է Խ. Միութենէն, վերջին 12 ամիսներու ընթացքին :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

« ԽՍԱՆՍ»ԱՊԱՏՈՒՄ

Կատարեալ խուճապի մը մատնուած են անոնք որ *օթօ*, առնուազն *մօթօ* մը ունին, տարիներէ ի վեր :

Ո՞վ չունի մէկը կամ միւսը :

Ազատ եւ բարգաւաճ երկիր, ամէն պատեհութիւն կ'ընծայէ ծաղկելու, հարստութիւն դիզելու, օթօներ եւ շաթօներ գնելու :

Եւ մեր հայրենակիցներուն ամէնէն անճարն ալ, որուն համար երէկ երազ էր «*Փայտոն*» կառք մը ունենալ, երկու հիւանդկախ ձիերով, ինքնաշարժի տեսակներ կը փոխէ տարին քանի մը անգամ:

Այսպէս, հազարաւոր ընտանիքներ տիրացած են ինքնաշարժի, պարզ կամ շքեղ, տեղական, ամերիկեան կամ իտալական:

Եւ կան ընտանիքներ որոնց իւրաքանչիւրը իր առանձին կառքն ունի :

Կան բազմաթիւ շարժավար կիներ ու աղջիկներ ալ, որոնք երիտասարդներու նախանձը կը շարժեն իրենց ճարտարութեամբ :

Արդ, բոլորն ալ տագնապի մը մատնուած են այժմ,— Սուէզի ջրանցքը փակուած ըլլալով, հրանիւթը, որ երէկ ջուրի պէս կը հոսէր, այժմ կը բաժնուի կաթիլ կաթիլ :

Սեւ շուկան բացուած է արդէն, եւ կը սպառնայ մեծ չափերու հասնիլ, եթէ տագնապը երկար տեւէ :

Ուրեմն, ամիսներով պիտի փնտռենք այն երանելի օրերը, երբ օթօ ունեցողը կ'առաջարկէր, ինքնաբերաբար .

— Քալէ պտոյտ մը կատարենք, ո՞ւր կ'ուզես, Քոնքո՞րտ, Վենսէ՞ն, Պուա՞...

— Գործադրո՞ղ կայ, կառքս պատրաստ է, մի վախնար :

— Հանդէսէն վերջ կառքս ձեր տրամադրութեան տակ է, մինչեւ տուն ալ կը տանիմ :

Եւ այժմ ամէնքն ալ կը հարցնեն, արդար մտահոգութեամբ .

— Երկա՞ր պիտի տեւէ... Առեւտրական գործերս ալ խանգարուեցան : Կարելի չէ քաղաքէն դուրս ելլել :

Ձայն մը՝ մամուլի գրասենեակէն .

— Ո՞րքան հրանիւթի պէտք ունիք ձեր խմբագրութեան ինքնաշարժին համար :

= Մենք միայն եռանիւ կառք մը ունինք, որ ձեռքով կը բանի, թերթերը նամակատուն փոխադրելու համար ...

ՎԱՀԷ

ՋՐԱՆՑՔԻՆ ԽՆԴԻՐԸ ԿԸ ԲԱՇՔՇՈՒԻ

★

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համըրշըլտ, իր տեղեկագիրը ներկայացուց ընդհ. ժողովին, նոր խրատուութիւններ խնդրելով: Արեւմտեան երկիրներու մամուլը կը գանգատի թէ տեղեկագիրը լեցուն է տարտամ խօսքերով եւ անորոշութիւններով «որոնք կրնան դուռ բանալ ծանր թիւրիմացութեանց» : Քարտուղարը բացատրեց ընդհ. ժողովին մէջ թէ համաձայնած են գնդ. Նասրի հետ, կարգ մը սկզբունքներու մասին, թէ հաւաքաբար պիտի քննեն միջազգային բացառիկ-ժինպաշտօնավարութեան, հաղորդակցութեանց եւ մթերքի վերաբերեալ խնդիրները: Բանակցութիւնները պիտի հիմնուին երկու գլխաւոր սկզբունքներու վրայ.— 1. Պիտի ընդունուի Եգիպտոսի գերիշխանութիւնը՝ Ազգաժողովի ուժին ներկայութեան եւ գործունէութեան խնդիրներուն մէջ.— 2. Ազգաժողովը իր ուժերը Եգիպտոսի մէջ պիտի պահէ մինչեւ որ օտար զինուորները քաշուին:

Ընդհ. քարտուղարը իր բացատրութեանց ընթացքին գիտել տուաւ թէ Ազգաժողովին ուժերը չեն կրնար գործել, քանի որ օտար զինուորները տակաւին հեռացած չեն: Ինք տեղեկութիւններ խնդրած է Ֆրանսայէն, Անգլիայէն եւ Իսրայէլէն, իրենց զինուորներու հեռացման

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Ի ՊԱՏԻՒ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Լիբանանի պետական խորհրդարանին անդամ Պ. Տիգրան Թոսպաթ եւ Տիկինը նոյեմբեր 18ին սեղան մը սարքած են իրենց բնակարանին մէջ, ի պատիւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին: Հրաւիրուած էին նաեւ Լիբանանի առաջնորդ Խորէն արք., նոր վարչապետը՝ Սամիհ Սոլհ եւ միւս նախարարները, երեսփոխաններ, Մովսէս Տէր Գալստեան, հայ համայնքին ներկայացուցիչները եւն.:

Վարչապետը շատ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցած է Զարեհ կաթողիկոսին հետ :

ԳՐԱԳԷՏ ՄԱԼԽԱՍԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

Վերջին թղթարերէն կ'իմանանք թէ «Զարթօնք»ի հեղինակին՝ Մալխասի գրական գործունէութեան յոբելեանը պիտի տօնուի այս կիրակի, 25 Նոյեմբեր, Պէյրութ, ամերիկեան համալսարանին մէջ: Ուրիշ գաղութներ ալ կը պատրաստուին հանդէսներ սարքելու այս յոբելեանին առթիւ :

ՄՈԼՈԹՈՎԻ ՆՈՐ ՊԱՇՏՕՆԸ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ պետական վերստուգման նախարար նշանակուեցաւ Մոլոթով, որ արտաքին գործերու նախարարութենէն հրաժարած էր վեց ամիս առաջ: Այս անուանումը յաջողութիւն մը կը համարուի սթալինականներուն համար :

Մոլոթով իրաւասութիւններ պիտի ունենայ ստուգելու բոլոր գործառնութիւնները, գլխաւոր նախարարութիւններէն մինչեւ կոլխոզները :

ԱՂՎԱՍՏԱՆԻ ԶՈՒՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏՆՉԵՑ ԲԱՑԱ ՄԻ ՍՈՒՏԱԿԵ

— Ի՛հ, ասեց Միքայել, մեղմակիպած աչքերը ինձ հառած, ես էլ քեզ նույնը կասեի, եթե չիմանայի, որ դու ինձ ճանաչում ես։ Ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչու եմ այդպես վարվում։ Ինչ-որ ներքին ձայն ինձ ասում է, որ ես ճիշտ եմ վարվում, ուրիշ ոչինչ։ Ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչու եմ այդպես վարվում։ Ինչ-որ ներքին ձայն ինձ ասում է, որ ես ճիշտ եմ վարվում, ուրիշ ոչինչ։ Ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչու եմ այդպես վարվում։

Միքայել Նալբանդյանը ոտքի ելավ, մոտեցավ պատուհանին, ապա նորից վերադարձավ սեղանի մոտ և ասաց.

—

ԱՍՏՎԱԾԱԿ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 - 400)

Ի. ԳԱՐԴ

12.— ՀԱՅ ՍՊԱՐԱՊԵՏԸ

— Մեզ պահանջատիրական ոտնձգութիւններ կը սպառնան, — ըսաւ Վահան Մամիկոնեան, — եւ մենք պէտք է ընդդիմանանք անոնց, որպէսզի մեր հողերը մեզ մնան, եւ մեր ժողովուրդը ազատ ապրի իր հայրենիքին մէջ: Մենք չենք ուզեր ուրիշներու հողերը, բայց մեր հողերը մեզ պէտք են: Մենք չենք ուզեր ուրիշներու ազատութիւնը ոտնահարել, բայց մեր ազատութիւնը մենք պէտք է պաշտպանենք: Մենք չենք ուզեր ուրիշներու հարստութիւնը, բայց մեր հարստութիւնը մենք պէտք է պահենք: Մենք չենք ուզեր ուրիշներու հողերը, բայց մեր հողերը մենք պէտք է պահենք: Մենք չենք ուզեր ուրիշներու ազատութիւնը ոտնահարել, բայց մեր ազատութիւնը մենք պէտք է պաշտպանենք: Մենք չենք ուզեր ուրիշներու հարստութիւնը, բայց մեր հարստութիւնը մենք պէտք է պահենք:

Տարօնի ամրոցներէն, ուր ժողովուրդը կը հաւաքուէր, Վահան Մամիկոնեան կը շրջագայէր ձիով եւ կը խօսէր ժողովուրդին հետ: Ան կ'ըսէր, որ Պարսկաստանի արքունիքը կը ձգտի ոչնչացնել հայ ազգը, որպէսզի հայերը չկարենան միանալ Հռոմի հետ: Ան կ'ըսէր, որ Պարսկաստանի արքունիքը կը ձգտի ոչնչացնել հայ ազգը, որպէսզի հայերը չկարենան միանալ Հռոմի հետ: Ան կ'ըսէր, որ Պարսկաստանի արքունիքը կը ձգտի ոչնչացնել հայ ազգը, որպէսզի հայերը չկարենան միանալ Հռոմի հետ:

Ժողովուրդը կը լսէր Վահան Մամիկոնեանը եւ կը հաւատար անոր խօսքերուն: Ժողովուրդը կը հաւատար, որ Վահան Մամիկոնեան իրաւունք ունի, եւ որ Պարսկաստանի արքունիքը կը ձգտի ոչնչացնել հայ ազգը, որպէսզի հայերը չկարենան միանալ Հռոմի հետ: Ժողովուրդը կը հաւատար, որ Վահան Մամիկոնեան իրաւունք ունի, եւ որ Պարսկաստանի արքունիքը կը ձգտի ոչնչացնել հայ ազգը, որպէսզի հայերը չկարենան միանալ Հռոմի հետ:

մասին եւ ժողովին պիտի հաղորդէ երբ ստանայ :

Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը յիշեցնեն թէ շատ աւելի սակրողական է մաքրել Սուէզի ջրանցքը եւ վերահաստատել նաւագնացութիւնը, միջազգային հսկողութեամբ: Այս գործողութեան ծախսը կը հաշուեն 14 միլիոն ոսկի : Կ'ըսուի թէ անգլիական կառավարութիւնը մաս մը զինուորներ պիտի քաշէ այս շաբթու, վստահութիւն ներշնչելու համար :

× Նոյեմբեր 21ին թշնամական ցոյցեր կատարուեցան Փորթ Սայիտի մէջ, 300 ընիկներու կողմէ, երբ հոն կը հասնէր միջազգային ոստիկանութեան առաջին զօրամասը, որ կը բաղկանար 21 Նորվեկիացիներէ: Անգլեւֆրանսական զօրքը միջամտեց, պաշտպանելու համար զօրամասը :

× Անգլիա, Ֆրանսա եւ Իսրայէլ անմիջապէս հերքեցին այն մեղադրանքները թէ զինուոր համախմբած են Սուրիոյ եւ Յորդանանի սահմանին վրայ: Այս առթիւ դիտել կուտան թէ ընդհակառակն սուրիական սատարութիւ զինուորներ մտած են Յորդանան :

× Եգիպտոս կը շարունակէ վայրագութիւններ վերագրել Ֆրանքեւանգլիական զօրքին: Միւս կողմէ եգիպտական թերթերը կը գրեն թէ կառավարութիւնը պիտի խզէ մշակոյթի յարաբերութիւնները Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ, միեւնոյն ատեն վերաքննելով դպրոցական ծրագիրները :

× Գնդ. Նասր յայտարարեց թէ բացարձակապէս կը մերժէ բոլոր օտար վարդապետութիւնները, — մարքսականութիւն, ֆաշականութիւն, ցեղապաշտութիւն, գաղթատիրութիւն, աշխարհակալութիւն, անաստուածութիւն եւ թէ երբեք պիտի չդառնայ խաղալիկ, արբանեակ կամ գործիք ոեւէ մէկուն:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ԲԱՆԱՁԵՒԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԱՍԻՆ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ՎԵՐՍԿՍԱԻ

ՄԱԿի ընդհ. ժողովը նոյեմբեր 21ին քուէարկեց Քուպայի բանաձեւը, որ կը պահանջէ Խ. Միութենէն եւ Հունգարիայէն անմիջապէս դադրեցնել Հունգարենու ախորը, ետ քաշել խորհրդային զինուորները եւ ընդունիլ Ազգաժողովին ներկայացուցիչները, քննութիւն մը կատարելու համար : Բանաձեւին թեր քուէարկեցին 55 երկիրներ տասնի դէմ, ձեռնպահ մնացին 14 պետութիւններ: Դէմ քուէարկած էին խորհրդային ճակատը եւ Եուկոսլաւիա :

Ժողովը ութի դէմ 57 ձայնով քուէարկեց Հնդկաստանի բանաձեւը, որ կը հրաւիրէ Հունգարիան ընդունիլ Ազգաժողովին ներկայացուցիչները, «առանց խախտելու իր գերիշխանութիւնը »:

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը յայտարարեց թէ միշտ պատրաստ է Փեշթա երթալու: Հնդկաստանի պատուիրակը հանդիսաւոր կոչ մը ուղղեց Հունգարիոյ, որպէսզի ընդունի Ազգաժողովին ներկայացուցիչները, «լսելով Ասիոյ միլիոնաւոր ձայները »:

× Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ բանուորական խորհուրդը ընդհ. գործադուլ մը սարքեց 48 ժամուան համար, հետեւեալ պահանջները դնելով. — Վերահաստատել Նակին իբրեւ վարչապետ, ազատ արձակել ազատութեան բոլոր ռազմիկները, ետ քաշել խորհրդային զօրքը, ազատ ընտրութիւններ կատարել, ընդունիլ մէկէ աւելի կուսակցութիւններ : Գործադուլը պիտի շարունակուի, եթէ կառավարութիւնը մերժէ բանակցիլ այս պահանջներուն վրայ :

Վերջին լուրերու համաձայն, չարժումը կը տարածուի գաւառի մէջ եւս: Աքսորներն ալ կը շարունակուին, հակառակ բոլոր հերքումներուն, Ականատեսներ կը վկայեն թէ կնքուած վակոններ կ'անցնին սահմանագլուխը, բազմաթիւ երիտասարդներով եւ պատանիներով :

ԱԼԺԵՐԻՈՅ ազատագրութեան ճակատին դանձապահը ձերբակալուեցաւ Փարիզի մէջ: Թերթերը կը գրեն թէ 26 տարեկան երիտասարդ մըն է, Մէհմէտ Տուն կամ Ռեստ : — Կարեւոր գործողութիւններ կը կատարուին Օրանի շրջանին մէջ:— Ալժերիոյ Նախարարը, Լաքոստ, զեկուցում տալով նախարարական խորհուրդին առջեւ, յայտարարեց թէ կացութիւնը բարւոքած է զգալապէս :

Տէր եւ Տիկին Հրանդ Բալուեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Լորիս Բարանեան եւ զաւակը, Այրի Տիկին Արաքսի Քիւրքճեան եւ զաւակը՝ Վահէ (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Նուպար Քիւրքճեան եւ զաւակը (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Միհրան Թէրզեան, Այրի Տիկին Պէատրիս Տէրպէտէրեան, Օր. Էլիզ Քիւրքճեան, Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ Պարսամեան, Այրի Տիկին Տիրուհի Բալուեան եւ զաւակները (Պոլիս), ինչպէս նաեւ Պարսամեան, Գորեան, Տէր Ստեփանեան ընտանիքները եւ բոլոր պարագաները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրեց մօր՝ մեծ մօր եւ ազգականին՝

ԹԱԳՈՒՀԻ ԲԱԼՈՒԵԱՆԻ

մահը որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 21ին, իր բնակարանը, յետ երկարատեւ հիւանդութեան :

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, շաբաթ, կէսօրէ վերջ ժամը 3.45-ին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Փանթէնի գերեզմանատունը :

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր մահազդ դըրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այդ նկատել :

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շոփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1

Շաբաթ գիշեր, ժամը 8.30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին:

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ :

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Մուտքը 200 ֆրանք :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան գրատուններն եւ կիչէն :

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի մասնաճիւղին, սիրայօժար մասնակցութեամբ Սէնթ Էթիէնի եւ Սէն Շամոնի Նոր Սերունդին, ղեկավարութեամբ

Ընկեր Ղարիբեանի

Կը ներկայացուի Ղ. Մելոյեանի

« ԱՐՄԵՆՈՒՇԸ » (տամ 5 արար)

25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 3ին, Սէրֆլը Կաթոլիկի ծանօթ սրահին մէջ:

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Ճիշդ ժամուն կը սկսի :

Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝

ԿՂԵՄԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՊԱՊԱՃԱՆԵԱՆԻ

յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս ուրբաթ առաւօտ, ժամը 10.45ին, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցիին մէջ, 10պիս, ռիւ Թուէն):

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՉՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ԱՄԷՆ ՆՈՂՄԸ

185, Bd Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt

Métro

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 21).— Զոյլ ոսկի՝ 459.000, նափոլէօն 3370, զուից. 3290, անգլիական 4290, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1025, տոլար 397, զուից. 94.25, պելժ. 7.90:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹ ԿՌՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է ճպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք ձեր փնտռած լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Աճապարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2e)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պէրպէրեան ընտանիքը եւ Պէրպէրեան վարժարանի նախկին սաները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, ողբացեալ՝ ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշատակը յարգողները :

***

Կեսարիոյ եւ շրջանի հայրենակիցներու փափաքին համաձայն, այս կիրակի յետ պատարագի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ, տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգստեան պաշտօն, 1895 Նոյեմբեր 18 եւ 1896ի Կեսարիոյ եւ շրջանի նահատակներուն, 1915ի Կեսարիոյ մէջ կախաղան հանուած 53 մարտիրոսներուն, ինչպէս նաեւ ընդհ. տեղահանութեան շրջանի նահատակներու եւ բազմավաստակ առաջնորդ Տրդատ եպիսկ. Պալեանի եւ Խոսրով եպիսկ. Պեհրիկեանի յիշատակին :

Կը հրաւիրուին Կեսարիոյ եւ շրջանի բոլոր հայրենակիցները այս պաշտամունքին:

●

Եսայեան եւ Քայմակեան – Յակոբովիչ (Աթէնք) ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Փարիզի Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ, ողբացեալ

ՀՌԻՓՍԻՄԷ Կ. ԵՍԱԵԱՆԻ

(Ծնեալ Քայմակեան)

յիշատակին, անոր մահուան առաջին տարեդարձին առթիւ:

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները :

●

ՎԻԷՆ.— Թէրզիպաշեան, Այանեան, եւ Թաչճեան ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ իրենց մօր Այրի Տիկին Եղիսաբեթ Թէրզիպաշեանի մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանգստի պատարագ պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, Սէն Մարթէնի եկեղեցին: Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները :

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Մարսէյլ քաղաքին կեդրոնը՝ (Լոնշան – Լիպէրասիոն) :

Մեկնումի պատճառաւ, ծախու է տուն մը (քօ - փրօփրիէթէ) :

Երկու սենեակ եւ խոհանոց փողոցի վրայ (Ա. յարկ), կարասիներով :

Վճարումը կանխիկ :

×

Նոյն փողոցին մէջ հնակարկատի (կոշիկ) խանութ մը լաւ յաճախորդներով : Տեւական գործ: Դիմել՝

K. Antikian, 11 Rue Léon Bourgeois

Marseille (1e)

Օր. ՎԱՐԴՈՒՀԻ ՏԷՄԻՐՃԱԱՆ

Պ. ՎԱԶԳԷՆ ԲԱՄՊԱԿԵԱՆ

Ամուսնացած

22 Նոյեմբեր 1956, Միլանօ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Ռոստոմ խումբը ժողովը այս շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը :

ՍԱՐՍԷԼ - ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Վարդան Ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս շաբաթ, ժամը 21ին, իր շրջանի բոլոր ընկերները Առնուվիլի ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէին ընդհ. ժողովը, այս շաբաթ, ժամը 20.30-ին, Ահարոնեան ակումբը: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Շրջ. վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի շրջանի մասնաճիւղերու ընկերուհիները այս երկուշաբթի, ժամը չորսին, Քաֆէ Ռէժանի վերնայարկը: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Զաւարեան ենթկ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին :

Վռամեան ենթկ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:

Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3.30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը :

ԽՆՋՈՅՔ

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած է ընկերահամակրական խնճոյք մը՝ 25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը չորսէն մինչեւ կէս գիշեր, Ցոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնըֆուա: Կը խնդրուի ընկերուհիներէն, ընկերներէն, Նոր Սերունդէն եւ բոլոր համակիրներէն քաջալերել այս բարենպատակ ձեռնարկը :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սիփան - Կոմիտաս երգչախումբին պարահանդէսը Դեկտեմբեր 16ին Ամպասատէօրի սրահը :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁԽՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ: ԺԱՄԸ 21ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

CASINO DE CHARBONNIERES

Մասնակցութեամբ գաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝

MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.

Գեղարուեստական ճոխ բաժին : Բազմաթիւ անակնկալներ

Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հեռաձայնելով .—

Autos-cars — Place Bellecour — Burdeau 54-03

Մուտ զոյն զգեստը նախընտրելի է

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ․ֆր, տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաֆ: Հատը 12 ֆր․

ՇԱԲԱԹ 24 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
SAMEDI 24 NOVEMBRE 1956

Ֆ2ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7740 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3551

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՏԺԳՈՅՆ ՃԻԳԵՐ

•

Տարինները սահեցան եւ չունեցանք ընդհանուր ղեկավարութիւն մը, գաղութներու ինքնապաշտպանութեան օղակները զօրացնելու համար :

Իւրաքանչիւր աշխարհամասի գաղթականութիւն կը գործէ համաձայն իր մտաւոր մակարդակին եւ նիւթական կարողութեան :

Շատ մը պարագաներու մէջ, ինքնահաւանութիւնը կը չփոթեն իրատեսութեան, ամուլ փառասիրութիւնը՝ իրական հայրենասիրութեան հետ :

Եւ հանրային կեանքը հետզհետէ կը լճանայ, կը դառնայ ժամոյն միօրինակութիւն մը:

Նիւթական միջոցներ միշտ ալ կը ճարուին, մանաւանդ Ատլանտեանէն անդին: Բայց արդիւնքը չի համապատասխաներ կատարուած ջանքերուն :

Ընդհանուր ղեկավարութեան հետ, հիմնական ծրագիրն ալ կը պակսի :

Կը ժողվեն ու կը ժողվեն, որոշ նպատակներու համար: Եւ կամ կը ծախսեն անհաշիւ, չփոթելով հիմնականն ու երկրորդականը:

Յաճախ հանգանակութիւն կը կատարեն քրիստոնէութիւն քարոզելու համար ժողովուրդի մը, որ ամէն բանէ առաջ դպրոցի կը կարօտի :

Այս իրողութիւնը մասնաւորապէս աչքի կը զարնէ Հիւս․ Ամերիկայի մէջ, ուր 150 - 200·000 հոգինոց գաղթականութիւն մը երկու մասի բաժնուած է աւելի քան քառ տարիէ ի վեր :

Ձեռքի տակ ունինք էջմիածնական համարուած Թեմին պաշտօնաթերթը, «Հայաստանեայց Եկեղեցի» (1956 Նոյ․):

Քանի մը տեղեկութիւններ կը քաղենք Թեմական Խորհուրդի տեղեկագրէն (1955 — 1956), իբրեւ հում նիւթ խորհրդածութեան :

Թեմը կը բաղկանայ 41 համայնքներէ, որոնց 35ը ունին իրենց սեփական եկեղեցիները, իսկ վեց համայնքներ արարողութիւն կը կատարեն օտար եկեղեցիներու մէջ :

Եկեղեցիներու մուտքը եղած է 474·890 տոլար, ելքը՝ 365·359:

Տիկնանց Եկեղեցասէր Միութիւնը մուտք ունեցած է 37·350 տոլար:

Ունին 19 ծխական դպրոցներ՝ 474 աշակերտներով: Նաեւ 26 կիրակնօրեայ դպրոցներ՝ 1922 աշակերտներով :

Ունին Հոգեւորականաց հիմնադրամ՝ 31·057 տոլար:

Տեղ մը ծախսուած է 55·000 տոլար, ուրիշ տեղ 14·500, իսկ Պոսթընի մէջ նոր եկեղեցի մը շինելու համար պիտի հաւաքուի կէս միլիոն տոլար :

Մասնաւոր հանգանակութիւն մըն ալ կը կատարուի Նիւ Եորքի մէջ, մէկ միլիոն հաւաքելու համար (մէկ մասը պիտի հօգան երկու բարերարներ):

Երուսաղէմի վանքին համար հաւաքուած է 153·00 տոլար, երկու տարիէն:

Բացուած է 120·000 տոլարի հանգանակութիւն մը՝ ազգային տպարան մը նուիրելու համար էջմիածնի վանքին : (Կառավարութիւնը գրաւած է նախկին տպարանը, որ այնքան հրատարակութիւններ հրապարակ հանած էր, բոլշեւիկեան յեղափոխութենէն առաջ):

Տակաւին չենք յիշեր եկեղեցականներ պատրաստելու համար կատարուած հանգանակութիւնները եւ ուրիշ այլազան ձեռնարկներ, բոլորն ալ նոյն ուղղութեամբ :

Աւելի քան քսան եկեղեցիներ ալ «Դաշնակցական» համարուած Թեմը կը պահէ, նոր շինութիւններով :

Հիմա որ աչքի առջեւ ունինք այս խօսուն պատկերը, միասին խորհրդածենք, տրամաբանական եզրակացութեան յանգելու համար : Շ․

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՇԵՓԻԼ... ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ՊԱՐՊԵԼ ՋՐԱՆՑՔԸ

•

ՆՈՐԷՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ

ՄԱԿի ընդհ․ ժողովին նոյ․ 22ի նիստին մէջ պաշտօնապէս տեղեկութիւն տրուեցաւ թէ Ֆրանսա, Մեծն Բրիտանիա եւ Իսրայէլ սկսած են քաշել իրենց զինուորները Սուէզի շրջանէն: Ընդհ․ քարտուղարը, Համերշոլտ, ժողովին յանձնեց երեք պետութեանց նամակները, որոնց համաձայն,

1․ Ֆրանսա ետ քաշած է իր ուժերուն իբր մէկ երրորդը ․— 2․ Անգլիա որոշած է քաշել մէկ վաշտ, սպասելով որ հասնի Ազգաժողովին ոստիկանական ուժերուն դերը ․— 3․ Իսրայէլ իր ուժերը ետ քաշած է զանազան խորութեամբ, ամբողջ եգիպտական ճակատին վրայ :

Երեք պետութիւնները կը յայտարարեն թէ իրենց ուժերը ամբողջովին կրնան քաշել միայն այն ատեն երբ լիովին գոհացում ստանան Ազգաժողովի ոստիկանութեան կարգադրութեանց մասին: Ֆրանսական կառավարութիւնը կ՚ըսէ թէ կը քննէ իր զօրքին պարպումի ծրագիրը, բայց թէ դժուար է վերջնական գործողութիւն մը կատարել, մինչեւ որ չփում հաստատուի ֆրանքօանգլիական հրամանատարութեան եւ միջազգային զօրագունդի հրամանատարութեան միջեւ : Ֆրանսական կառավարութիւնը պատրաստ է պարպումի ձեռնարկելու անմիջապէս որ միջազգային ուժը ի վիճակի ըլլայ կատարելու իրեն յատկացուած դերը: Այս առթիւ ֆրանսական յուշագիրը դիտել կու տայ թէ անգլեւֆրանսական ուժերը խստօրէն յարգած են կրակը դադրեցնելու որոշումը, բայց Եգիպտացիները չորս անգամ խախտած են զայն :

× Նոյն նիստին մէջ շարունակուեցան վիճաբանութիւնները օրակարգի մասին : Առաջին անգամ խօսք առաւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Պ․ Փինօ, պարզելով անգլեւֆրանսական միջամտութեան պատճառները :

Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԶԻՆԷՐ ԵԳԻՊՏՈՍԸ

Պ․ Փինօ նախ Միջին Արեւելքի վրայ խօսելով, բացատրեց թէ Ֆրանսա որքան համբերութիւն ցոյց տուաւ Եգիպտոսի հանդէպ: Այս առթիւ յիշեց անոր ուղղակի միջամտութիւնը եւ Ալժերիոյ զէնք ղրկելու ձեռնարկը : Մենք ստիպուեցանք միջոցներ ձեռք առնել, կանխելու համար Խ․ Միութեան միջամտութիւնը որ կրնար ի վերջոյ յանգիլ համաշխարհային պատերազմի մը: Իսրայէլի բանակը ահագին քանակութեամբ, խորհրդային զինամթերք ձեռք անցուց Սինայի անապատին մէջ: Ամէն բան մեզ այն եզրակացութեան կը տանի թէ այդ զինամթերքը պատրաստուած էր սպառազինելու այն կամաւորները որոնք զայն աւելի արդիւնաւորապէս պիտի գործածէին պատեհ ժամուն: Զկարենալով կարգադրել Միջին Արեւելքի խնդիրները եւ վերջ տալ կարգ մը բացորոշ սպառնալիքներու, մենք կերպով մը կանխարգել պատերազմի մը դատապարտեցինք Իսրայէլը : Ինչ պէտք էր ընէին Ֆրանսան եւ Անգլիան ընդհարումի մը առջեւ, որ անխուսափելի դարձած էր: 1․ Պէտք էր նկատի առնէին իրականութիւնը եւ Ազգաժողովին անկարողութիւնը, խուսափէին խառնութենէ արաբ երկիրներուն եւ Իսրայէլի միջեւ, առանց սակայն մոռնալու զինդ․ Նասրի յաճախադէպ սպառնալիքները․— 2․ Պաշտպանել Ջրանցքին շրջանը ․— 3․ Կանխել խորհրդային միջամտութիւն մը որ ամիսներէ ի վեր կը պատրաստուէր ամէն տեսակ զէնքերու մեծաքանակ առաքումներով որոնց հետեւանքըկրնար յանգիլ աշխարհամարտի մը »:

Նախարարը այս առթիւ քննադատեց մառեշալ Բուլկանինը որ վիճելի կը համարէր Իսրայէլի գոյութիւնն անգամ: Ըսաւ թէ ահագին սխալ մըն էր այս սպառնալիքը որ կրնայ յուսահատական արարքներու մղել Իսրայէլի կառավարութիւնը: Ցետոյ անցնելով Հունգարական հարցին, բացատրեց թէ կացութիւնը բոլորովին տարբեր էր: Հունգարիան ոչ մէկուն կը սպառնար, մինչդեռ խորհրդային միջամտութեան նպատակն եղաւ խորտակել ժողովուրդի մը զիմադրութիւնը հարստահարութեան եւ թշուառութեան դէմ: « Իսրայէլ, Անգլիա եւ Ֆրանսա հաւանեցան կրակը դադրեցնել համաձայն Ազգաժողովին որոշման, իսկ Խ․ Միութիւնը որեւէ կերպով նկատի չառաւ ընդհ․ ժողովին յանձնարարութիւնը Հունգարիոյ մասին եւ դեռ աւելին, — ղօհերուն վրայ ձգեց իր արարքներուն պատասխանատուութիւնը: Կարելի չէ երկու չափ, երկու կշիռ գործածել Ազգաժողովին յանձնարարութեանց հանդէպ : Անհրաժե՞շտ է որ ամէն երկիր հիւլէական ռումբեր շինէ, իր իրաւունքները արժեցնելու համար: Ազգաժողովը պարտաւոր է իր որոշումները պարտադրել ամէնուն, այլապէս սնանկացած է »:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

*

ԱՆՄԵՂՆԵՐՈՒ ԱՐԻՒՆԸ

Հունգարական մարտիրոսագրութիւնը փորձաքար մը եղաւ միջազգային համայնավարութեան, նոյն իսկ ընկերվարութեան եւ․․․ Ազգաժողովին համար :

Խմորումներ, խլրտումներ ամէն կողմ: Բաց նամակներ եւ հրաժարումներ: Փոխադարձ ամբաստանութիւններ եւ պառակտումներ ;

Անշուշտ նաեւ արտաքսումներ եւ կախակայումներ :

Անգլիոյ համայնավար պաշտօնաթերթին ծաղրանկարիչէն վերջ, մէկ աշխատակիցն ալ հրաժարեցաւ, տեսնելով որ խմբագրութիւնը չի հրատարակեր Հունգարիոյ դէպքերուն առթիւ ղրկած թղթակցութիւնները :

Կուսակցութեան ընդհ․ քարտուղարը կզզի մը գացած էր բանախօսելու :

Ցուցարարները պաշարեցին զինքը եւ կը սպառնային ծովը նետել :

Քարտուղարը հարկադրուեցաւ յետաձգել բանախօսութիւնը :

Ցուցարարները այս անգամ ալ տոմսակներուն գինը ետ պահանջեցին, խոշտանգելով մարդը որ կը բացատրէր թէ դրամ չունի վրան :

Փարիզի մէջ, խումբ մը համայնավար գրագէտներ բողոքի հանրագրութիւն մը ստորագրած էին, դատապարտելով կարմիր բանակին միջամտութիւնը Հունգարիոյ մէջ եւ արդարութիւն պահանջելով զոհերուն համար :

Կեդր․ Կոմիտէն որոշեց արտաքսել բողոքողներէն մէկը, Ժ․ Ֆ․ Ռոլան, որ խիստ ամբաստանագիր մը հրատարակած էր Կեդր․ Կոմիտէին դէմ:

Ուրիշ կարեւոր դէմք մըն ալ արտաքսուեցաւ առժամապէս,— վեց ամիս:

Աշխատանքի Դաշնակցութիւնն ալ ծանր տագնապի մը մատնուած է: Շատ մը սենտիքաներ ուղղակի դիրք բռնած են, եւ հրապարակաւ կը դատապարտեն Հունգարիոյ մէջ կատարուած խժդժութիւնները :

Հռչակաւոր նկարիչը, Փիքասօն անգամ զանգատագիր մը ուղղած է Կեդր․ Կոմիտէին, ուրիշ ինը ծանօթ մտաւորականներու հետ :

Աւելի ուշագրաւ են վարչական շրջանակներու մէջ տրուած որոշումները :

Սէնի նահանգային խորհուրդը որոշեց որեւէ նպաստ չյատկացնել այն կազմակերպութեանց որ կապ ունին համայնավար կուսակցութեան հետ :

Այս առթիւ բանաձեւ մըն ալ քուէարկեց, պահանջելով դադրեցնել հունգարական աքսորները :

Նոյն խլրտումները՝ գաւառի մէջ, ադմկալի ցոյցերով :

Անմեղներու արեան ձայնը սարսեց նոյն իսկ դիւանագիտութեան սառուցեալ գօտին, եւ կրակոտ ճառեր խօսուեցան Ազգաժողովին մէջ ալ, պարսաւանքի բանաձեւերով :

Այս բոլոր խլրտումներն ու խմորումները, բողոքներն ու բանաձեւերը պիտի կրնա՞ն բան մը փոխել այն արիւնազանգ եւ տմարդի կարգուսարքին մէջ որ երկուքի բաժնած է աշխարհը ․․․ ՎԱՀԷ

«ԿԸ ՊԱՐՏԵՆՔ, ԵԹԷ ԴՈՒՔ ԱԼ...»

Խ․ Միութեան արտաքին նախարարը, Շեփիլով, իր ճառը սկսաւ հետեւեալ յայտարարութեամբ ․

— «Կ՚ըսենք արեւմտեան պետութեանց վարիչներուն, անմիջապէս որ ձեր զինուորները քաշէք արեւմտեան Գերմանիայէն, անմիջապէս որ լուծարքի ենթարկէք ձեր զինուորական, օդանաւային եւ ծովային խարիսխները օտար երկիրներու մէջ, մենք ալ պիտի քաշենք մեր զինուորները այն երկիրներէն ուր կը գտնուին համաձայն Վարշաւայի դաշնագրին: Այդ երկիրներն են արեւելեան Գերմանիա, Լեհաստան, Հունգարիա եւ Ռումանիա: Խ․ Միութիւնը արդէն իսկ լուծարքի ենթարկած է արտասահմանի բոլոր զինուորական խարիսխները » :

Շեփիլով ապա պնդեց թէ անգլեւֆրանսական միջամտութիւնը «աշխարհի ժողովուրդները դրաւ երրորդ աշխարհամարտի մը անմիջական վտանգին առջեւ, թէ այդ ձեռնարկը դաւ մըն էր արաբ ժողովուրդներու ազատութեան եւ անկախութեան դէմ ; Յորչափ նախայարձակներուն ուժերը կը մնան եգիպտական հողին վրայ, ոչ մէկ ապահովութիւն թէ պատերազմը պիտի չվերսկսի: Ֆրանքեւանգլիական ազդեցիկ շրջանակները եւ կարգ մը ամերիկեան շրջանակներ հեռաւոր եւ ծայր աստիճան վտանգաւոր հաշիւներ կազմած են Ազգաժողովի ուժերուն գործածութեան մասին ; Իրենց նպատակն է Սուէզի ջրանցքը խլել եգիպտական վարչութենէն եւ օտար կամ միջազգային հսկողութիւն մը հաստատել»:

Խ․ Միութեան ներկայացուցիչը անդրադառնալով զինաթափութեան հարցին, կրկնեց Բուլկանինի առաջարկը ; Ցետոյ թելադրեց ոչ - յարձակման դաշինք մը կնքել Ատլանտեան զինակցութեան եւ Վարշաւայի դաշինքին անդամներու միջեւ, Հինգերու խորհրդաժողով մը հրաւիրելով : «Խ․ Միութիւնը եսասիրական շահեր չի հետապնդեր Միջին Արեւելքի մէջ : Ան որեւէ զիջում, զինուորական խարիսխներ կամ քաղաքական, տնտեսական եւ ռազմական առանձնաշր —

(Շար․ը կարդալ Դ․ էջ)

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ — Բ․ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆ

Վերջին պահուն ցաւով կ՚իմանանք թէ Մարսէյլի մէջ մեռած է Բենիամին Միլտոնեան: Մանրամասնութիւններ կը պակսին մահուան պարագաներու մասին :

Հանգուցեալը, բնիկ Երզնկացի, տարիներով գործօն դեր կատարած է Իզմիրի մէջ, իբրեւ հաւատաւոր Դաշնակցական, թերթեր ալ հրատարակելով: Փոքր Ասիոյ աղէտէն վերջ, ապաստանած էր նախ Սոֆիա եւ ապա Ֆրանսա, միշտ մասնակցելով հանրային գործունէութեան, մասնաւորաբար մշակոյթի ճակատին վրայ ;

Մեր ցաւակցութիւնները Տիկին Միլտոնեանի եւ զաւակներուն :

ՄԱՐԴԸ ՄԵՐ ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ԱՆՀԱՏԻ ԵՎ ՀԱՎԱՏԱՐԻ ՄԱՐԴ

Նկարագրելով 1934թ. գյուղ. տնտեսության զարգացման հեռանկարները՝ ընկ. Ստալինը ասաց. «Մեր գյուղատնտեսության հիմնական խնդիրն է ոչ միայն հասնել, այլև գերազանցել տեխնիկական կուլտուրայի տեսակետից առաջադեմ կապիտալիստական երկրների գյուղատնտեսությունը։ Մենք պետք է դա անենք, որովհետև առանց դրա մենք չենք կարող ապահովել մեր երկրի անկախությունը, մեր երկրի պաշտպանունակությունը։ Մենք պետք է դա անենք, որովհետև առանց դրա մենք չենք կարող ապահովել մեր երկրի բնակչության բարեկեցությունը։ Մենք պետք է դա անենք, որովհետև առանց դրա մենք չենք կարող ապահովել մեր երկրի սոցիալիստական զարգացումը։ Մենք պետք է դա անենք, որովհետև առանց դրա մենք չենք կարող ապահովել մեր երկրի սոցիալիզմի հաղթանակը»։

Ընկ. Ստալինի այս խոսքերը ամենամեծ ոգևորությամբ ընդունեցին կոլտնտեսականները։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում գյուղատնտեսության զարգացման մասին։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում կոլտնտեսությունների ամրապնդման մասին։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում կոլտնտեսականների նյութական բարեկեցության բարձրացման մասին։

Ընկ. Ստալինի ելույթը ոգևորեց կոլտնտեսականներին նոր աշխատանքի։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում կոլտնտեսությունների ամրապնդման մասին։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում կոլտնտեսականների նյութական բարեկեցության բարձրացման մասին։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում կոլտնտեսությունների ամրապնդման մասին։

Ընկ. Ստալինի ելույթը ոգևորեց կոլտնտեսականներին նոր աշխատանքի։ Նրանք տեսնում են, որ կուսակցությունը և սովետական կառավարությունը ամեն կերպ հոգ են տանում կոլտնտեսականների նյութական բարեկեցության բարձր

ՍՈՍԿԱԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆԿ, 364 - 400)

Ա. ՊԱՐԱ

12.— ՀՈՒՆԻՍԻ ՅՈՅԵՆ

Մեր ընտրյալներ, Հոյակապ ընկերներ, Հարատև ոգևորություն ներշնչող ուրախություն է ինձ համար ձեզ տեսնել այսքան մեծ թվով հավաքված այս հանդիսավոր պահին, երբ մենք նշում ենք մեր ազատության հինգերորդ տարեդարձը։ Ես ուրախ եմ, որ կարող եմ ձեզ ասել, որ մեր ժողովուրդը ամենուրեք ոգևորված է մեր հաղթանակներով։ Ամենուրեք մեր ժողովուրդը ոգևորությամբ է լցված, որ մենք ազատ ենք, որ մենք ունենք մեր սեփական պետությունը, որ մենք ունենք մեր սեփական բանակը, որ մենք ունենք մեր սեփական դրոշը։ Ամենուրեք մեր ժողովուրդը ոգևորությամբ է լցված, որ մենք ունենք մեր սեփական կառավարությունը։ Ամենուրեք մեր ժողովուրդը ոգևորությամբ է լցված, որ մենք ունենք մեր սեփական ազգային ինքն

նորհներ չի պահանջեր Մօտաւոր Արեւել-քի մէջ» :

Հունգարիոյ մասին ալ խօսելով, Շեպի-լով ըսաւ թէ յետադիմութեան յաղթա-նակը Փաշական պետութիւն մը պիտի ստեղծէր Եւրոպայի սրտին վրայ, իբրեւ կեդրոն միջազգային յետադիմական ու-ժերու որոնք կ'ուզեն վերակենդանացնել փաշականութիւնը » :

Ամերիկեան պատուիրակը պահանջեց որ օդանաւային զննութիւնը կատարուի ոչ միայն Եւրոպայի, այլ եւ Մ. Նա-հանգներուն եւ Խ. Միութեան վրայ : «Ի՞նչ ունիք որ կ'ուզէք ծածկել » :

× Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ Թունդ պահպանողականները մեղադրեցին կա-ռավարութիւնը թէ աճապարանքով ետ կը քաշէ զինուորները Եգիպտոսէն : Փոխ-վարչապետը պատասխանեց թէ բրիտա-նական ուժերը պիտի մնան առ այժմ : Կ'ըսուի թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա պիտի սպասեն որ Ազգաժողովին ուժերը 5 - 6 հազարի բարձրանան, որպէս զի կարենան իրենց զօրքին տեղը բռնել :

ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԴԻՄԱԴՐԵԼ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն 60 հազար հունգար փախստականներ խըռ-նուած են Վիէննայի մէջ եւ դեռ հազա-րաւորներ կը հասնին : Դիմադրութիւնը կը շարունակուի Հունգարիոյ զանազան մասերուն մէջ : Կ'ըսուի թէ նախորդ վարչապետը, Նակի, դուրս ելած է Եու-կոսլաւիոյ դեսպանատունէն : Աքսորները կը շարունակուին : Ապստամբները կը պնդեն իրենց պայմաններուն վրայ, — ազատ արձակել բոլոր բանտարկեալները եւ աքսորականները : Բանակցութիւնները պիտի վերսկսին այսօր, շաբաթ :

Ռուսերը քանդած են կարեւոր կամուրջ մը, փախստականներուն ճամբան փակե-լու համար : Մոսկուայի գործակալութիւ-նը կը հերքէ այն լուրերը թէ նոր զօրա-գունդեր ղրկուած են Հունգարիա :

× Խ. Միութեան գրողներու ընկերու-թեան անդամներէն 32 հոգի բաց նամակ մը ուղղելով Ֆրանսացի գրագէտներուն, դիտել կուտան թէ«ամբողջ ճշմարտութիւ-նը չէնգիտեր»:Յետոյ կը խոստովանին թէ իրենք ալ պատասխանատու են, «որով-հետեւ պարտաւոր էին պահանջել Հուն-գարիոյ վարիչներէն որ դարմանեն անց-եալին ծանր սխալները, բայց է բաց քն-նադատելով զանոնք » :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՂՏԱՏԷՆ կը հեռագրեն թէ բուռն ցոյցեր տեղի ունեցան չորեքշաբթի օր : Ընդհարումներու մէջ ձերբակալուեցան 51 ոստիկաններ եւ քաղաքացիներ : Պաշ-տօնական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ «անիշ-խանականներ, համայնավարներ եւ վնա-սարարներ դասադուլի եւ ըմբոստութեան մղեցին ուսանողները » : Կառավարութիւ-նը որոշեց փակել համալսարանը ցնոր տնօրինութիւն : Տնտեսական տագնապը հետզհետէ զգալի կը դառնայ, գլխաւոր նաւթուղին քանդուած ըլլալով :

ԾԱՆՕԹ ՓԱՍՏԱԲԱՆ եւ երեսփոխան Մոռօ Ճաֆեռի, յանկարծամահ եղաւ Ան-ժէ - Փարիզ կառախումբին մէջ, երբ կը վերադառնար դատավարութենէ մը վերջ : Հանգուցեալը 78 տարեկան էր եւ մեծ համբաւ կը վայելէր իրաւագիտական աշ-խարհին մէջ :

ՀՐԱՆԻՒԹԻ ՏԱԳՆԱՊԸ հետզհետէ ա-ւելի կը սաստկանայ : Վարչապետը ազ-դարարութիւն մը ուղղեց, որպէս զի խը-նայողութիւններ կատարուին ինքնաբե-րաբար : Կառավարութիւնը առ այժմ հակառակ է տոմսակներ բաժնելու դրու-թեան եւ կը նախընտրէ կամաւոր կրճատ-ման փորձը : Վերջնական որոշումներ պի-տի տրուի երեքշաբթի օր : Քարիւղի ըն-կերութիւնները յանձն կ'առնեն ճարել հրանիւթի 70 առ հարիւրը : Վարչապետը իր ճառին մէջ յորդորեց զգուշանալ իրա-րանցումէ : Եւրոպայի միւս մասերուն մէջ ալ խիստ կրճատումներ կը կատար-ուին, սպասելով որ ջրանցքը բացուի : Կը կարծուի թէ կարելի է ջրանցքը մաքրել երեք չորս ամիսէն : Կը յուսացուի որ Ա-մերիկան քարիւղ ճարէ ապառիկ, մաս-նաւոր ընկերութեանց միջոցաւ : Կառա-վարութիւնը կը յուսայ 3·300·000 թոն հում քարիւղ ապահովել մինչեւ Դեկտեմ-բերի վերջը :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 22) — Զոյլ ոսկի՝ 464·000, նափոլէոն 3410, զուից. 3330, անգլ. 4330, քսան տոլարնոց 16·400 : Թղթադրամ (անպաշտօն) — Ստերլին 1040 տոլար 401, զուից. 95·25 :

ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ Կիրակի, 2 Դեկտեմբեր :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1

Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշա-կութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին :

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ :

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բա-ժին :

Կը խօսին Տիկին Պաիրի (Նախագահ), Տիկին Գարմէն, Տիկին Մառի Աթմա-ճեան, Յակոբ Տէր - Յակոբեան եւ Հր. Բալուեան :

Գեղարուեստական բաժինը նորութիւն մը կը բերէ փարիզահայ բեմին : Օր. Գո-հարիկ Ղազարոսեան կը նուագէ՝ ընկե-րակցութեամբ Անիթա Սարգսեանի ար-տասանութեան, յոբելեարին երկու քեր-թուածները : Կ'երգէ Տիկին Արուսեակ Ալպան : Թաւջութակ Պ. Նահապետ Ալա-լէմճեան : Ընթերցում՝ Պ. Տէվրիշեան :

Մուտքը 200 ֆրանք :

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան գրատուններ եւ կիչէն :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կապ. Խաչի մասնաճիւղին, սիրայօժար մասնակցու-թեամբ Սէնթ Էթիէնի եւ Սէն Շամոնի Նոր Սերունդին, ղեկավարութեամբ

Ընկեր Ղարիբեանի

Կը ներկայացուի Ղ. Մելոյեանի

« ԱՐՄԵՆՈՒՇԸ » (տամ 5 արար)

25 Նոյեմբեր, կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 3ին, Սէրֆլը Կաթոլիկի ծանօթ սը-րահին մէջ :

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ : Ճիշդ ժա-մուն կը սկսի :

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԱԼՊՈՄ, Բ. շարք թիւ 3. ԴՐՕ, կենսագրականով եւ բազմաթիւ պատկերներով : Նաեւ յաւելուածական է-ջեր նուիրուած Տիգրան Բաղդասարեանի : Հրատ. Ա.ւօ, Հալէպ :

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ հայրենա-ւանդ օրացոյցը, 1957 (պատի), տօնա-կան օրերով : Հրատ. Հ. Մ. Մոմճեանի, Լիոն :

LES FEUX DU CREPUSCULE, par Alice Khatchadourian. Editions Debresse, 38 Rue de l'Université, Paris, 300 francs.

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ

Լուվէնի (Պելժիա) համալսարանի ու-սանողներէն Պ. Երուանդ Բամպուքեան տրամադրելի ժամեր ունի հայերէնի դա-սեր տալու մասնաւորներու : Դիմել՝

34 Rue Vésale, Louvain (Belgique)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօ-նածառի հանդէսը կիրակի 23 Դեկտեմ-բեր, ժամը 4ին :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պէրպէրեան ընտանիքը եւ Պէրպէրեան վարժարանի նախկին սաները կը ծանու-ցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, ողբաց-եալ՝ ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշա-տակը յարգողները :

***

Կեսարիոյ եւ շրջանի հայրենակիցներու փափաքին համաձայն, այս կիրակի յետ պատարագի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ, տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգստեան պաշտօն, 1895 Նոյեմ-բեր 18 եւ 1896ի Կեսարիոյ եւ շրջանի նա-հատակներուն, 1915ի Կեսարիոյ մէջ կա-խաղան հանուած 53 մարտիրոսներուն, ինչպէս նաեւ ընդհ. տեղահանութեան շր-ջանի նահատակներու եւ բազմավաստակ առաջնորդ Տրդատ եպիսկ. Պալեանի եւ Խորէն եպիսկ. Պեհրիկեանի յիշատա-կին :

Կը հրաւիրուին Կեսարիոյ եւ շրջանի բոլոր հայրենակիցները այս պաշտամուն-քին :

●

ՎԻԷՆ — Թէրզիեակուբեան, Այանեան, եւ Թաշճեան ընտանիքները կը ծանուցա-նեն թէ իրենց մօր Այրի Տիկին Եղիսաբեթ Թէրզիեակուբեանի մահուան քառասուն-քին առթիւ հոգեհանգիստի պատարագ պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ-եան ժամը 9ին, Սէն Մարթէնի եկեղեցին : Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգող-ները :

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ռոնի Սու Պուայի եւ շրջանի համար կազմուած է մշակութային եւ լսարանա-կան միութիւն մը, որուն վերջնական կազմը և դիւանը պիտի որոշուին այս շա-բաթ գիշեր, Քաֆէ Քոմէրսի վերնայար-կը : Բոլոր թաղեցիներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ այս խիստ օգտակար ձեռ-նարկին :

Հաւաքավայր — Ռոնիի եկեղեցիին դի-մացի անկիւնի սրճարանը, օթօպիւս 121, 118, 116 եւ 143ի կայանը :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Դ. Ռոստոմ խումբի ժողովը այս շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, ընկեր Մանուկի բնակարանը :

ՍԱՐՍԷԼ - ԱՌՆՈՒՎԻԼ — Հ. Յ. Դ. Վարդան ենթակոմիտէին ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս շաբաթ, ժամը 21ին, իր շրջանի բոլոր ընկերները Առնու-վիլի ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օ-րակարգ :

ՎԱԼԱՆՍ — Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէին ընդհ. ժողովը, այս շաբաթ, ժամը 20·30-ին, Ահարոնեան ակումբը : Կարեւոր օրա-կարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Շրջ. վարչութիւնը ժողո-վի կը հրաւիրէ Փարիզի շրջանի մասնա-ճիւղերու ընկերուհիները այս երկուշաբ-թի, ժամը չորսին, Քաֆէ Ռէժանի վեր-նայարկը : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄԱՐՍԷՅԼ — Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ —

Զաւարեան ենթկ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին :

Վռամեան ենթկ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմ-բեր, ժամը 9ին :

Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3·30ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սո-վորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրա-կարգ : Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայա-ցուցիչը :

(Շար.)

ԽՆՋՈՅՔ

ԼԻՈՆ — Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած է ընկերահամակրական խնճոյք մը՝ 25 Նոյեմբեր, կիրակի կէս-օրէ վերջ, ժամը՝ չորսէն մինչեւ կէս գի-շեր, Յոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնըֆուա : Կը խնդրուի ընկերուհիներէն, ընկերնե-րէն, Նոր Սերունդէն եւ բոլոր համակիր-ներէն քաջալերել այս բարենպատակ ձեռնարկը :

ՄԱՐՍԷՅԼ — Սեբաստիոյ Ուսումնա-սիրացը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Գարեգին Զատրճեանէ տասը հազար ֆրանք, ի նպաստ սաներու օգնութեան սնտուկին :

ԾԱՒԻԼԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի, 9 Դեկտեմբեր, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր,

Salle des Fêtes, Rue Stalingrad, Chaville

Բարձր հովանաւորութեամբ Կաթող. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ

Պիտի ներկայացուի «ՈՉԽԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՇԸ» (գաւէտ), Շաւիլի յանձնախում-բին կողմէ   Ճոխ պիւֆէ   Մուտք 250 ֆր. :

Orchestre Garo Sarian

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹ ԿՌՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է նպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք ձեր փնտռած լաւա-գոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Աճապարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը :

7 RUE DE TRACY, PARIS (2e)

PARIS CALIFORNIE

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒԹԵԻԵԼԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

16 RUE SAINTE CECILE — PARIS 9e

ԹՐԻՔՕ ՇԻՆԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ   •   ԷՆԹԵՐԼՈՔ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔԸ   ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մէկ հասցէ՝

PARIS - CALIFORNIE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ․, տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրան․ Հատը 12 ֆր․

ԿԻՐԱԿԻ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 25 NOVEMBRE 1956

21ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7741 32e ANNEE
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3552

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԻՇՏ ՄԻԱԿՈՂՄԱՆԻ

Ինչպէս տեսաք, Հիւս. Ամերիկայի հանրային գործունէութեան 75 առ հարիւրը կը բաղկանայ կրօնական - եկեղեցական ձեռնարկներէ, նիւթապէս թէ բարոյապէս:

Եկեղեցի շինել: Եթէ վարձու է, գնել: Աւելի ընդարձակել: Եղածին դիմաց հատ մը եւս կառուցանել:

Եկեղեցասէր միութիւններ՝ կազմել տիկիններէ, օրիորդներէ եւ երիտասարդներէ, ամէն տեղ:

Զարկ տալ կիրակնօրեայ դպրոցներու: (Հրատարակուած տեղեկագրին համաձայն, Մ. Նահանգներու Էջմիածնական Թեմը ունի 19 ծխական դպրոցներ 474 աշակերտներով եւ 26 կիրակնօրեայ դպրոցներ՝ 1922 աշակերտներով):

Անգլերէնի թարգմանել շարականները եւ ուրիշ հրատարակութիւններ: Շատոնց թարգմանուած է Պատարագամատոյցը: Նոր ձեռնարկներ՝ Նարեկէ արք.ի «Քրիստոնէականը» եւ աղօթագիրք մը՝ փոքրերու համար:

Նիւթական միջոցներ ճարել՝ եկեղեցականներ պատրաստելու համար ամերիկեան աստուածաբանական համալսարաններու մէջ:

Եւ դեռ ուրիշ բազմածախս ձեռնարկներ, նոյն միակողմանի ուղղութեամբ:

Բանգէտներ պիտի առարկեն թէ ստիպուած են յարմարիլ միջավայրին պահանջներուն, թէ չունին աւելի գործնական միջոցներ՝ ազգային ոգին վառ պահելու, նոր սերունդը փրկելու համար:

Հետաքրքրական պիտի ըլլար գիտնալ այս միակողմանի գործունէութեան եւ մեծագումար զոհողութեանց իրական արդիւնքը:

Երբ Թեմերէն մէկուն մէջ կ'ունենան 19 ծխական դպրոցներ՝ 474 աշակերտներով, եւ 26 կիրակնօրեայ դպրոցներ՝ 1922 սաներով, կը նշանակէ թէ պատրաստած են սերունդ մը որ կը նախընտրէ կրօնական դասեր առնել, փոխանակ իր մայրենի լեզուն, պատմութիւնը եւ գրականութիւնը սերտելու:

Այդ նոյն դրութեան յաւելեալ եւ ծախսալի տպաւորութիւնն է՝ վարդապետներու նոր սերունդ մը հասցնել, թրծուած՝ անգլիւսաքսոն աստուածաբանութեամբ:

Մինչդեռ, գաղութը ամէն բանէ առաջ կը կարօտի մտաւոր ուժերու: Հասուն, տոկուն եւ հայադատ:

Տեղեկագրին մէջ ի զուր կը փնտռէք որ եւ է առաջադրութիւն եւ իրական աշխատանք՝ այս ուղղութեամբ:

Տեսաք թէ որքան պարարտ գումարներ հաւաքուած են միայն մէկ Թեմի մէջ, մէկ տարուան ընթացքին, սովորական հոգերու համար:

Եւ այդ գումարներով կատարուած են ու կը կատարուին ձեռնարկներ որոնք պիտի ծառայեն անգլիացումը, օտարացումը փութացնելու:

Երբ դրամը ջուրի պէս կը հոսի գետին մը կամ վարձու կեղեցի մը գնելու համար, երբ մինչեւ կէս միլիոն տոլար կը հաւաքեն նոր եկեղեցիներ շինելու համար նոյն քաղաքին մէջ, դէմ դիմաց, չէ՞ք հարցներ, մեքենաբար.

— Ա՛յ մարդիկ, ինչո՞ւ չկրցաք հայագիտութեան դասընթացք մը հաստատել, տարիներու ընթացքին...

Նոր սերունդը աստուածաբանութեամբ եւ անգլերէն աղօթագրքո՞վ կը փրկուի թէ ազգային մշակոյթով, — մտաւոր ուժերու պատրաստութեամբ:

Այն բոլոր ճիգերն ու գումարները որ շռայլօրէն կը վատնուին երկրորդական ձեռնարկներու վրայ, պիտի բաւէին ճեմարան մը բանալու, եթէ ժամանակին գործի ձեռնարկած ըլլային, լուրջ ծրագրով մը: Շ.

ՔՍԱՆԵՐԿՈՒ ԵՐԿԻՐՆԵՐ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՊԱՐՊԵԼ ԵԳԻՊՏՈՍԸ ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐԷՆ

ԾԱՆՐԱԿՇԻՌ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՐԿՈՒ ՃԱԿԱՏՆԵՐԷՆ

Վերջին լուրերը կը հաստատեն թէ կացութիւնը նորէն ծանրացած է Միջին Արեւելքի մէջ:

ՄԱԿի ընդհ. ժողովին Նոյ. 23ի նիստին մէջ, ընդհ. քարտուղարը, Համըրշըլտ, լուսաբանութիւններ հաղորդեց իր տեղեկագիրներու մասին: Ըսաւ թէ ջանացած է ոչինչ աւելցնել Ազգաժողովին որոշումներուն վրայ կամ ոչինչ կրճատել: Օրակարգին վրայ կը գտնուէր ափրիկեասիական ճակատին մէկ բանաձեւը զոր ներկայացուցած էր Սուտանի արտաքին գործերու նախարարը, Ահմէտ Մահկուբ: Բանաձեւը կը պահանջէ անմիջապէս ետ քաշել Եգիպտոսի անգլեւ-ֆրանսական եւ իսրայէլեան զինուորները: Այս բանաձեւին ուժ կուտային Հնդկաստան, Եգիպտոս, Փաքիստան եւ ափրիկեասիական ճակատէն ուրիշ 18 երկիրներ: Քանատա, Քոլոմպիա, Հնդկաստան, Մ. Նահանգները, Նորվեկիա եւ Եուկոսլաւիա ներկայացուցած էին երկրորդ բանաձեւ մը, պահանջելով որ արտօնութիւն տրուի ընդհ. քարտուղարին բանակցութիւններ կատարել, արագօրէն մաքրելու մամար Սուէզի Ջրանցքը:

Սուտանի ներկայացուցիչը իր բանաձեւը յանձնած առեն մեղադրեց Ֆրանսան, Անգլիան եւ Իսրայէլը թէ չեն ձեռնարկած իրենց զօրքը պարպելու: Այս առթիւ հրաւիրեց ընդհ. ժողովը «անմիջապէս» բառը հասկնալ տառապէս եւ գործադրել որեւէ տարտամ մեկնութենէ:

Եգիպտոսի արտաքին նախարարը, Ֆաուզի, խօսք առնելով յայտարարեց.

— «Անմիջապէս» բառով պէտք է հասկնալ քանի մը օր, ինչպէս որ Ֆրանքեւանգլիական եւ իսրայէլեան ուժերը Եգիպտոս մտան քանի մը օրէն: Մինչ ես կը խօսիմ այստեղ, ընդհարումներ եւ վայրագութիւններ կը գործուին Փորթ Սայիտի եւ Կազայի մէջ: Արաբական աշխարհին այդ երկու մասերուն բնակիչները կը սպաննուին, կը կողոպտուին, կ'անարգուին»:

Պ. Ֆաուզի յետոյ հարցուց թէ ի՛նչպէս կարելի է Ջրանցքը մաքրելու գործողութեան ձեռնարկել երբ ընդհարումներ տեղի կ'ունենան եւ երբ կռիւները վերսկսելու պատեհութիւններ կան:

«ՄԵՐ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼԵՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԾԱՒԱԼՈՒՄԸ»

Անգլիոյ արտաքին նախարարը, Պ. Ս. Լոյտ, յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը յանձն առած է քաշել իր զինուորները անմիջապէս որ միջազգային ուժը ի վիճակի ըլլայ կատարելու իրեն յանձնուած պաշտօնը: Ցետոյ բացատրեց թէ Եգիպտոսի մէջ կատարուած միջամտութիւնը արգիլեց տեղական պատերազմի մը ծաւալումը եւ պայմաններ ստեղծեց որոնց շնորհիւ Ազգաժողովին ուժը կրնար ոտք դնել Միջին Արեւելքի մէջ, պահպանելու համար խաղաղութիւնը աշխարհի այդ մասին մէջ: Ուրեմն ընդհ. ժողովը եւ աշխարհը նոր պատեհութիւն մը ունին կարգադրելու Միջին Արեւելքի խնդիրները: Գալով Ջրանցքը մաքրելու հարցին, նախարարը յայտարարեց թէ սոփոփղական գործ մըն է եւ պէտք է կատարուի անյապաղ: Այս առթիւ յայտնեց թէ Ֆրանքեւանգլիական ուժերը մաքրած են ջրուղի մը որուն շնորհիւ կարելի է նաւագնացութիւնը վերսկսիլ 70 առ հարիւր համեմատութեամբ: Ինք պատճառ մը չի տեսներ մաքրելու գործողութիւնը ձգձգելու: Պ. Լոյտ յետոյ վճռապէս հերքեց այն վերագրումը թէ Մեծն Բրիտանիան է ներշնչած Իսրայէլի յարձակումը եւ կամ համաձայնութիւն կնքուած է երկու երկիրներուն միջեւ:

ՇԷՊԻԼՈՎ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ

Կէս օրէն ետք խօսք առաւ Խ. Միութեան արտաքին նախարարը, Պ. Շեպիլով: Ըսաւ թէ Միջին Արեւելքի խաղաղութիւնը կախում ունի օտար ուժերու հեռացումէն: «Բրիտանական եւ ֆրանսական կառավարութեանց կողմէ Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին ուղղուած յուշագիրները կ'ապացուցանեն թէ այդ երկիրները միտք չունին ետ քաշելու իրենց զօրքը, այլ ընդհակառակն կ'ուզեն օգտուիլ առժամեայ հանդարտութենէ մը իրենց ուժերը աւելցնելու եւ յարձակումները վերսկսելու համար ոչ միայն Եգիպտոսի, այլ եւ բոլոր արաբական երկիրներուն դէմ: Խ. Միութիւնը համաձայն է Եգիպտոսի որ քննութիւն մը կատարուի Ֆրանքեւանգլիական վայրագութեանց մասին՝ Փորթ Սայիտի մէջ եւ իսրայէլեան վայրագութեանց մասին ալ՝ Կազայի մէջ: Նախայարձակները միայն պէտք է ստանձնեն Ազգաժողովի զօրագունդին ծախքերը եւ Ջրանցքը մաքրելու հոգը»:

Քանատայի ներկայացուցիչը բացատրեց թէ միջազգային զօրագունդը պէտք է տեղաւորուի Սուէզի Ջրանցքէն մինչեւ զինադադարի սահմանագիծը եւ այնտեղ մնայ բաւական առեն, ապահովելու համար բարեկարգութեան եւ նաւագնացութեան վերահաստատումը:

Վիճաբանութիւնները կը շարունակուին: Ընդհ. կարծիքն այն է թէ Մ. Նահանգները համաձայն են ափրիկեասիական բանաձեւին — անմիջապէս ետ քաշել օտար զինուորները:

× Փորթ Սայիտէն կը հեռագրեն թէ անգլեւֆրանսական զօրքին հրամայուած է սկսիլ պարպումի գործողութիւնները: Հրամանատարը, զօր. Քայթլի յայտարարեց թէ բրիտանական վաշտ մը քաշուած է արդէն, համաձայն Ազգաժողովի որոշման: Զօր.ը խոստացած է թէ ուրիշ զինուորներ ալ պիտի քաշուին անմիջապէս որ Ազգաժողովին ուժերը տեղաւորուին: Ցարդ միայն 190 նորվեկիացի զինուորներ կան Փորթ Սայիտի մէջ: Անգլիա եւ Ֆրանսա կանխահաս կը համարին ամբողջական պարպումի ձեռնարկել, դեռ. Նասըրի տիրապետութեան տակ ձգելով ջրանցքը: Կը հաստատուի թէ Իսրայէլ եւս մինչեւ վաթսուն քիլոմեթր ետ քաշած է իր զօրքը:

× Ազգաժողովի զօրագունդին հրամանատարը, զօր. Պըրնս Գահիրէ հասաւ եւ պիտի մնայ քանի մը օր: Զինուորներու առաքումը կը շարունակուի եւ հինգ հազարի պիտի հասնի քանի մը օրէն: Պրազիլիա որոշած է 520 զինուոր ղրկել: Եուկոսլաւիա 700 զինուոր կը ղրկէ ուղղակի: Թերթերու տեղեկութեանց համաձայն, միջազգային զօրագունդին իւրաքանչիւր զինուորը ապահովագրուած է 25000 տոլարի (տասը միլիոն ֆրանք):

× Անգլիոյ վարչապետը, Իտըն Ճամայքա մեկնած առեն յայտարարեց թէ բրիտանական քաղաքականութիւնը չէ փոխուած եւ թէ տեղի պիտի չտան Միջին Արեւելքի մէջ:

ՍՈՒՐԻԱՆ Եգիպտոսէն աւելի մտահոգութիւն կը պատճառէ, կ'ըսեն Լոնտոնի թերթերը, պնդելով թէ Խ. Միութիւնը կ'աշխատի ռազմական խարիսխ մը հաստատել այդ երկրին մէջ:

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ հասած վերջին լուրերու համաձայն բանակը եւ ոստիկանութիւնը յաջողած են սանձել կարգ մը ղաւաղիրներու գործունէութիւնը:

ԱՌԱՋԻՆ ՁԻՒՆԸ տեղաց Փարիզի մէջ, երեք օրուան սաստիկ ցուրտերէն վերջ:

ԿԱՐՃ ԵՒ ԱԶԴՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ

Վարչապետը Պ. Կի Մոլէ կարճ եւ ազդու պատասխան մը ուղղեց մառեշալ Բուլկանինի վերջին գրութեան: Ահաւասիկ բովանդակութիւնը.—

Նոյեմբեր վեցի նամակովս ձեզի պարզած էի ֆրանսական կառավարութեան տեսակէտը Միջին Արեւելքի ներկայ տագնապին լուծման մասին: Այդ օրէն ի վեր իմ կառավարութիւնս իր կարելին փորձեց խուսափելու համար կացութեան ծանրացումէն եւ դիւրացնելու տագնապին լուծումը, տագնապ մը որուն պատասխանատուութիւնը կ'իյնայ Եգիպտոսի կառավարութեան վրայ, որ քաջալերուեցաւ իր ստացած ամէն աջակցութիւններով: Արձանագրելով հանդերձ այն հաւաստիքները որոնց համաձայն Խ. Միութեան կառավարութիւնը որեւէ մասնաւոր նպատակ չի հետապնդեր Միջին Արեւելքի մէջ, ստիպուած եմ հաստատել թէ ձեր Նոյեմբեր 15ի նամակով եղած պահանջները դժուար կը հաշտուին ՄԱԿի ընդհ. ժողովին որոշումներուն հետ եւ չեն կրնար ուրիշ հետեւանք ունենալ բայց եթէ աւելի դժուարացնել կազմակերպութեան տաժանելի գործը: Իմ կարծիքով, որեւէ փաստարկութիւն չի կրնար արդարացնել Խ. Միութեան միջամտութիւնը Հունգարիոյ մէջ: Շատ յստակ են ՄԱԿի որոշումները այդ մասին եւ կը մաղթեմ որ վերջապէս ընթացք տաք անոնց: Կը զարմանամ որ յարմար դատած էք խառնուիլ Ֆրանսայի ներքին գործերուն, Ալժերիոյ մէջ Ֆրանսայի կատարած գործին առթիւ գործածելով բացատրութիւններ զոր չեմ կրնար ընդունիլ»:

Կը յիշուի թէ Անգլիոյ վարչապետն ալ շատ կարճ պատասխան մը տուած էր: Պ. Մոլէի նամակը այդ պատասխանէն կրկինէն աւելի է, 200 բառ:

Կ'ՈՒԶԵՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՑՆԵԼ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

Թունուզի վարչապետը, Պուրկիպա եւ Մարոքի արտաքին գործերու նախարարը, Պալաֆրեժ պահանջեցին Ազգաժողովէն միջազգային զօրագունդ մը ղրկել Ալժերիա, կրակը դադրեցնելու եւ տագնապը լուծելու համար, «նկատի առնելով Ալժերիոյ ժողովուրդին աննկուն կամքը՝ անկախութեան մասին»:

Պ. Պուրկիպա կ'ուզէ որ «խաղաղութեան յանձնախումբ մը» կազմուի համաշխարհային դէմքերէ, կռիւները դադրեցնելու համար: «Աւելի քան երկու տարիէ ի վեր ազատ աշխարհին աչքերը անտարբեր կը դիտեն ջարդ մը որ կը նսեմացնէ ոչ միայն Ալժերիոյ, այլ եւ Ֆրանսայի երիտասարդութիւնը: Մարդկային խիղճը, որ այնքան գայրոյթ եւ ըմբոստացում յայտնեց Փեշթայի հայրենասէրներուն դէմ կատարուած վայրենաբարոյ գործողութեանց առթիւ, ի՛նչպէս կրնայ անզգայ մնալ պատերազմի մը հանդէպ ուր նոյն հայրենասէր հաւատքով տոգորուած մարդիկ կը պայքարին ամէն օր, անհաւասար մարտի մը մէջ, աշխարհի ամէնէն հզօր բանակներէն մէկուն դէմ»:

Ցետոյ քննադատեց Պ. Կի Մոլէն, «որ անքաւելի պատերազմ մը կը մղէ, ստրկութեան մէջ պահելու համար ալժերիացի ժողովուրդը, մինչդեռ Փեշթայի ըմբոստութեան առեն կ'ըսէր, — «Կարելի չէ խաղաղութիւն հաստատել ստրկութեամբ»:

Մարոքի ներկայացուցիչն ալ յայտարարեց թէ եւրոպական փոքրամասնութեան մը ներկայութիւնը չի կրնար խափանել արդար կարգադրութիւն մը Ալժերիոյ մէջ: Այս առթիւ ժխտեց այն տեսակէտը թէ Ալժերիան Ֆրանսայի ամբողջական մասը կը կազմէ:

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Ի ՄԵՏՍ ՉԱՐԳԱՑՈՒՆ

(ՎԱՂԸՆԿ ՎԱՀՈՒԹՅԱՆ ԿՅՈՒՂ)

ԳՈՇԱԿՈՒ ՎԱՀՈՍ

•

Մեռելները չտառապեցին, տանջվեցին միայն կենդանիները։ Հոգիները, որ ապրում էին մարդկանց մեջ, հանգիստ էին։ Ոչ ոք չէր հիշում նրանց։ Ոչ ոք չէր կարոտում նրանց։ Ոչ ոք չէր ուզում նրանց վերադարձը։ Ոչ ոք չէր ցանկանում նրանց հետ հանդիպել։ Ոչ ոք չէր ուզում նրանց հետ խոսել։ Ոչ ոք չէր ուզում նրանց հետ ծիծաղել։ Ոչ ոք չէր ուզում նրանց հետ լաց լինել։ Ոչ ոք չէր ուզում նրանց հետ ապրել։ Ոչ ոք չէր ուզում նրանց հետ մեռնել։

— Ես, — ասաց Գոշակը, — ես ուզում եմ նրանց հետ ապրել, նրանց հետ մեռնել։

Եվ նա ուզեց ապրել նրանց հետ, նրանց հետ մեռնել։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ընկերները։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ընտանիքը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ հարստությունը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ գանձը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ ուրախությունը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ տխրությունը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ ցավը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ կարոտը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ սերը։ Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ կյանքը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ մահը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ հավերժությունը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ անմահությունը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ աստվածությունը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների Աստվածը։

Նա ուզեց ապրել նրանց հետ, որովհետև նրանք էին նրա ամենամեծ Աստվածների

ՍԱՐԿԱԿԸ

(ԳԱՂՏՆԻԿԱՑ ԱՂԿԱ, 364 – 430)

Ֆ. ԳԱՐԴ

12.— ՀՑԵՑ ՄԱՐԴԿՈՑՏԸ

Նկատեց Սոփոկլեսը հօբուրեց Ելամբը։ Ելամբը հօբուրեց,— Մեծեց Իլուց գէմ, հօբուրեց մբեցեց, Մրծեր հասաղ, արբր, սոսկալի, վեհերոտ էին նրանք ամբողջ գիշեր։

Նկատեց ամենքս ծիծաղեցնող հօբուրեցը Ելամբի, հօբուրեցը, որ ինչ-որ ժամանակ ամենքիս էլ էր ստիպել ծիծաղել։ Ելամբը հօբուրեցրեց ամենքիս, ինչպես հօբուրեցրել էր Սոփոկլեսին

ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

ԿԸ ԽԱԲԵՆ ԵՒ Կ'ԱՔՍՈՐԵՆ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն կատարեալ անիշխանութիւն կը տիրէ Հունգարիոյ մէջ: Կ'ըսուի թէ ձերբակալութեանց եւ աքսորի գործողութիւնները անձամբ կը վարէ Խ. Մ.եան Ապահովութեան վերատեսուչը, զօր. Սերով, որ Փեշթա կը գտնուի չորս օրէ ի վեր: Իր օգնականն է Հունգարիոյ ներքին գործերու նախորդ նախարարը, Փիրոս:

Փախստականներու հոսանքը չէ դադրած: Առջի գիշեր վեց հազար փախստականներ հասան Վիէննա, կիսովին սառած եւ անօթի: Առաջին մեծ խումբն է այս որ սահմանը կ'անցնի գիշերանց, թէեւ նախապէս 8000 հոգի անցած էին: Մինչեւ Նոյեմբեր 30 Աւստրիա հասած փախստականներուն թիւը կը հաշուեն 66.000: Այրեր, կիներ եւ մանուկներ խուճապահար կը հեռանան իրենց հայրենիքէն, հակառակ ամէն արգելքի: Սահմանապահներըսպաննեցին ռուս զինուորմը, երբ կը փորձէր սահմանը անցնիլ, փախստականները հետապնդելու համար: Վիէննայի թերթերը կը գրեն թէ ռուս պահակները կրակ բացած են փախստականներուն վրայ:

Վերջին պահուն նոր միջադէպ մը ծագեցաւ: Հունգարիոյ նախորդ վարչապետը, Նակի, Եուկոսլաւիոյ դեսպանատունը ապաստանած էր ուրիշ 42 Հունգարներու հետ: Ապաստանի պայմանաժամը լրացած ըլլալով, բոլորը միասին դուրս ելած էին իրենց տուները վերադառնալու համար: Հունգարական կառավարութիւնը գրաւոր երաշխիք տուած էր թէ որ եւ է հետապնդում պիտի չկատարուի:

Շատ չանցած, հաստատուեցաւ թէ ոչ մէկը իր տունը գացած է: Եուկոսլաւիոյ կառավարութիւնը կ'ամբաստանէ թէ սովետական զաղտնի ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Նակին եւ ընկերները: Այս առթիւ ազդարարութիւն մը ուղղեց Պելկրատի Հունգարական դեսպանին, ըսելով թէ միջազգային օրէնքի բռնաբարում պիտի նկատէ, եթէ կալանաւորները ազատ չարձակուին:

Հունգարական կառավարութիւնը կ'ըսէ թէ Նակի Ռումանիա գացած է իր ազատ կամքով…

Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ խաբած եւ աքսորած են:

× Վիէննա հասած տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ թշուառութիւն կը տիրէ ամբողջ երկրին մէջ եւ պարենաւորումը հետզհետէ կը դժուարանայ: Կը վախցուի որ ժողովուրդը սովի մատնուի մինչեւ տարեգլուխ: Կառավարութիւնը բոլորովին անկարող է և բանուորները կը մերժեն վերսկսիլ աշխատանքը:

Ճամբորդները զարհուրելի մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն ահուսարսափի մասին:

ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ ՋԱԽՋԱԽՈՒԵՑԱՒ ՕՐԼԻԻ ՄՕՏ

Իտալական մեծ օդանաւ մը որ Հռոմէն Նիւ Եորք կ'երթար Փարիզի ճամբով, ջախջախուեցաւ ուրբաթ գիշեր, Օրլիէն իբր երեք քիլոմեթր հեռու: Օդանաւը ունէր 26 ճամբորդ եւ ութ վարիչներ: Կ'ըսուի թէ միայն երկու հոգի ողջ մնացած են: Անկէ զատ վնասուած են երկու բնակարաններ եւ տղայ մը մեռած է: Գիշերանց հանուեցան 32 դիակներ որոնք ածխացած էին: Օդանաւին բոցերը կը տեսնուէին շատ հեռուէն:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ, Փինօ, Նիւ Եորքէն Փարիզ վերադարձաւ յանկարծ: Ապգաժողովին ամերիկեան պատուիրակն ալ պահանջեց որ անգլեւֆրանսական զօրքը անմիջապէս հեռանայ Եգիպտոսէն: Անգլիոյ արտաքին նախարարը յայտարարեց.— Մի պնդէք, կը տեսնէք որ պատրաստ ենք անմիջապէս մեկնելու, բայց մենք «Անմիջապէս»ը կը հասկնանք երեք շաբաթէն մինչեւ երեք ամիս:

× Կը հաստատուի թէ ռուսական զրահապատ կառքեր կը սպասէին Փեշթայի Եուկոսլաւ դեսպանատան առջեւ եւ առեւանգելով Ռումանիա փոխադրեցին Նակին եւ ընկերները:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ հեռագրական գործակալութիւնը կը հերքէ այն լուրերը թէ Հունգարիայէն եւ Ռումանիայէն խորհրդային զինուորներ կը փոխադրուին դէպի Եուկոսլաւիոյ սահմանագլուխը:

ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ կիրակի, 2 Դեկտեմբեր:
Խրիմեան սրահը ժամը 15ին:
Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Տիկին Շաքէ Գալայճեան, Պ. Նշան Զիմէնեան եւ ուրիշներ:
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է:

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՀԱՑԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8.30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին:

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի:

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Կը խօսին Տիկին Պահրի (նախագահ), Տիկին Գարմէն, Տիկին Մառի Աթմաճեան, Յակոբ Տէր-Յակոբեան եւ Հր. Բալուեան:

Գեղարուեստական բաժինը նորութիւն մը կը բերէ փարիզահայ բեմին: Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեան կը նուագէ՝ ընկերակցութեամբ Անիթա Սարգսեանի արտասանութեան, յոբելեարին երկու քերթուածները: Կ'երգէ Տիկին Արուսեակ Ալպան: Թաւջութակ Պ. Նահապետ Ալալէմճեան: Ընթերցում՝ Պ. Տէվրիշեան:

Մուտքը 200 ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան գրատուները եւ կիշէն:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի գիշեր Քաֆէ Քատէի վերնայարկը: Դասախօս՝ Պ. Հր. Բալուեան: Նիւթը՝ Տիկին Հայկանուշ Մառքի գրական եւ հանրային գործունէութիւնը, որ յետաձգուած էր դասախօսին մօրը մահուան առթիւ:

Այրի Տիկին Նեկտար Գասպարեան, Տիկին Թօփալեան եւ զաւակները, Պ. Ռոպեր Գասպարեան ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր՝

ՍԵԴՐԱԿ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆի

մահը որ տեղի ունեցաւ 74 տարիքին, 203 ռիւ տը Պէլվիլ: Յուղարկաւորութիւնը վաղը երկուշաբթի ժամը 2ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին:

Մասնաւոր մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԸ իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին Հ. Միլտոնեանի եւ իր զաւակներուն, ողբացեալ Բենիամին Միլտոնեանի մահուան առթիւ:

Փոխան ծաղկեպսակի՝ Համազգայինը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.—

Համազգայինի Վարչութենէն (իր կեդրոնական գործին) 5000 ֆր., Պ.Պ.Ա. Թէրզիպաշեանէ, Յովհ. Իսպիրեանէ, Մ. Անդրէասեանէ, Շ. Թաշճեանէ, Կ. Փօլատեանէ հազարական ֆրանք:

× Համազգայինը նոյնպէս շնորհակալութեամբ ստացած է Տոքթ. Հրանդ Անդրէասեանէ 5000 ֆր., իբրեւ քաջալերութիւն իր ազգօգուտ գործունէութեան:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այսօր, կիրակի առտու, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Հայոց եկեղեցին, Երուսաղէմի միաբաններէն նորոգ հանգուցեալ Տ. Պարգեւ եպս. Վրթանէսեանի մահուան քառասունքին առթիւ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանի տօնածառի հանդէսը կիրակի 16 Դեկտեմբեր, ժամը 4ին:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հետզհետէ կը ղրկենք մեր բաժանորդներուն իրենց հաշիւը տեղեկացնող մանտա-չէքեր, խնդրելով որ փակեն իրենց պարտքը տարեգլուխէն առաջ:

Դեկտ. 31էն անդին թերթ պիտի չստանան այն բաժանորդները որ պարտք ունին:

Դիւրացնելու համար առաքման գործողութիւնները, մեր բաժանորդները կըրնան վճարել իրենց բնակավայրին մէջ.—

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ծերիկեանին, Ա. Քէօսէեանին: Գ. Միլոյեանին (Սէն Լու), Յ. Եսկինեանին (Սէն Ժերոմ), Ա. Պետիկեանին (Վալպարէլ), Սերժ Սարգիսեանին (Պոմոն): Ս. Սարգիսեանի (Պ. Օտտօ):

ՎԻԷՆ.— Մ. Մուրատեանին:

Ս. ԷԹԻԷՆ.— Վ. Խրիմեանին:

ԼԻՈՆ.— Միսաք Միրզէին (Մ. Ղազարեան):

ՏԷՍԻՆ.— Վ. Հիւսեանին:

ՆԻՍ.— Գ. Խոսրովեանին:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Քիւրքճեանին:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Բարթող Փափազեանին:

ՊԱՆԵԼՕ.— Բ. Պասմաճեանին:

ԱՌՆՈՒՆԻԼ - ՍԱՐՍԷԼ.— Ա. Մարտիրոսեանին:

ԱՆԻԷՌ-Պ. ՔՈԼՈՄՊ.— Ա. Աւետիսեանին:

ՇԱՒԻԼ.— Գ. Կիւլեանին:

ԻՍԻ.— Եր. Ատանալեանին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէին ընդհ. ժողովը, այս շաբաթ, ժամը 20.30ին, Ահարոնեան ակումբը: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Շրջ. վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի շրջանի մասնաճիւղերու ընկերուհիները այս երկուշաբթի, ժամը չորսին, Քաֆէ Ռէժանի վերնայարկը: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—
Զաւարեան ենթկ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին:
Վռամեան ենթկ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:
Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3.30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը:

(Շար.)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Հայ ուսանողներու Տիկնանց խնամակալութեան: Երկուշաբթի 10 Դեկտ., կը ներկայացուի Գր. Վահանի «ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁ.ԽՄԲԻ
ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ: ԺԱՄԸ 21էՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

CASINO DE CHARBONNIERES

Մասնակցութեամբ գաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝

MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Բազմաթիւ անակնկալներ

Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հեռաձայնելով.—

Autos-cars — Place Bellecour Burdeau 54-03

Մութ գոյն զգեստը նախընտրելի է

AVIS AUX
Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը
Ձեզի կը յանձնարարէ.— Ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար
կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով
ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր-տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

*

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ Զ'ԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

*

Հանելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «շաշլիք», «քարսքի»

*

BAR AMERICAIN

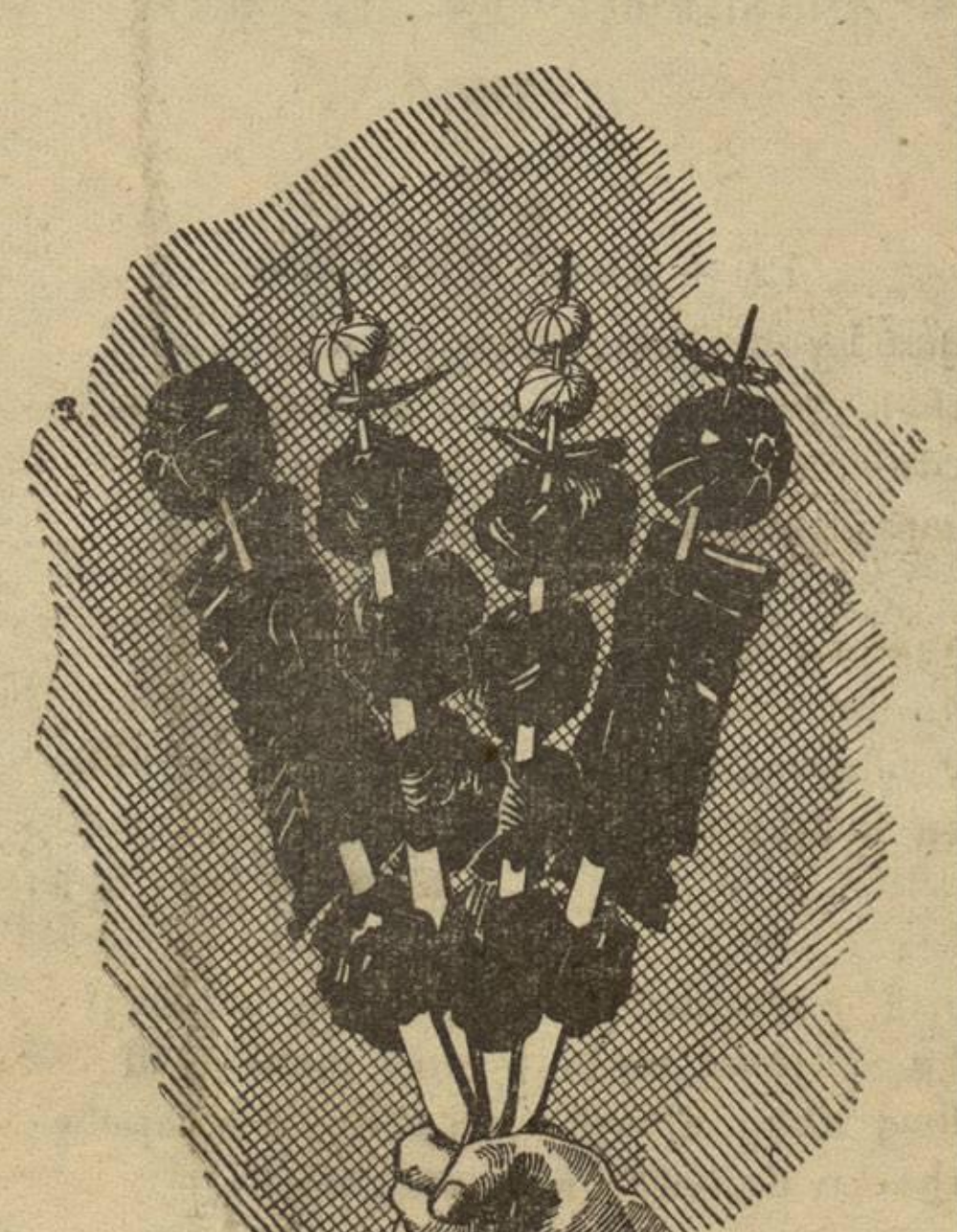

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ • MARDI 27 NOVEMBRE 1956

21ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7742 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3553

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԺԸՆԵՒԻՆ ՍՈՒԷԶ

Ի՞նչ մնաց «Ժընեւի ոգի»էն, որ այնքան վառ յոյսեր կը ներշնչէր, անցեալ ամառ...

Ոչ իսկ աղօտ հետք մը՝ մէկ ամառէն միւսը:

Փոթորիկ մը կը պայթէր մէկ Յուլիսէն միւսը, Սուէզի Ջրանցքին ազգայնացումով (26 Յուլիս):

Երեւութապէս դէպքը տեղական հանգամանք ունէր: Սակայն բարդացաւ, դարձաւ միջազգային թնճուկ մը:

«Ոգին» ալ, որ չատոնց հալած էր, սառ կապեց: Վերահաստատեց սառուցեալ ղօտին՝ երկու աշխարհամասերուն միջեւ:

Եւ հիմա երկու կողմերն ալ մատնուած են զարհուրելի անստուգութեան մը:

Երկուքն ալ կը խօսին նոր աշխարհամարտի մը վտանգներուն մասին:

Ամէն օր անակնկալ մը: Վրդովիչ հարցական մը, որուն պատասխանը դժուար է գտնել:

Ինչ որ եգիպտական տաղնապ մը կը կոչէին, վերածուած է ահաւոր ալեկոծութեան մը: Փոթորկաճայն կոհակները կը ծեծեն Միջերկրականի բոլոր ափերը, ուրեւելքէն արեւմուտք:

Միակ յուսատու փարոսը — Ազգաժողով, նոյնքան անճրկած վիճակ մը կը ներկայացնէ իր 79 անդամներով, որքան նախկին Ազգերու Դաշնակցութիւնը կամ Զօրս-Հինգ Մեծերը որոնք յանձն առեր են ապահովել աշխարհի խաղաղութիւնը:

Այդ միջազգային հաստատութիւնը բանաձեւ քուէարկեց երկու հրատապ հարցերու մասին, պահանջելով անմիջապէս պարպել օտար ուժերը Եգիպտոսէն եւ Հունգարիայէն:

Առաջին որոշման գործադրութիւնն սկսած էր արդէն, երբ Եգիպտոսի դիկտատորը ծանրակշիռ քայլ մը եւս առաւ, — արտաքսել անգլիական եւ ֆրանսական հպատակները եւ Հրեաները:

Երկրորդ բանաձեւին ոչ իսկ պատասխան տրուեցաւ: Հունգարիան պարպողը պիտի ըլլար Խ. Միութիւնը: Ո՞ր ուժը պիտի պարտադրէ ձեռքէ ձգել Թանկագին որսը...

Իր յայտնի եւ գաղտնի դաւերը արդէն իսկ հրաբուխի մը վերածեր են Միջին Արեւելքը:

Գործնական ձեռնարկներէն զատ, Մոսկուա նամակագրութեան շրջան մը բացած է, եւ միշտ նոր պահանջ մը կը դնէ, անելի մատնելու համար ազատ աշխարհը:

Այդ նամակներուն դիւանագիտական գաղտնիքները կը բացուին Ազգաժողովին մէջ, Խ. Միութեան ներկայացուցիչներուն բերնով:

Այսպէս էր որ, ընդհ. ժողովի Նոյ. 22ի նիստին մէջ, Պ. Շեպիլով հրապարակաւ յայտնեց իր կառավարութեան տեսակէտը եւ պայմանները.

— Անմիջապէս որ ձեր զինուորները քաշէք արեւմտեան Գերմանիայէն, անմիջապէս որ լուծարքի ենթարկէք ձեր զինուորական, օդանաւային եւ ծովային խարիսխները օտար երկիրներու մէջ, մենք ալ պիտի քաշենք մեր զինուորները այն երկիրներէն ուր կը գտնուին համաձայն Վարշաւայի դաշինքին»:

Ջրանցքի խնդիրը պատրուակ մըն է Խ. Միութեան համար, ջուրերը պղտորելու եւ նոր դիրքեր գրաւելու համար Միջին Արեւելքի մէջ, միեւնոյն ատեն ասպարէզ կարդալով Արեւմուտքի՝ ամէն ճակատի վրայ:

Եւրոպայի կէսը իր հարթիչ գլանին տակ տրորելէ ետք, Մոսկուան այժմ նոր ցանցեր կը լարէ Արեւելքի մէջ, յանուն Ասիոյ եւ Ափրիկէի ժողովուրդներուն անկախութեան...

Կը ներկայանայ ախոյեան խաղաղութեան, միշտ խռովութիւն սերմանելով...

Շ.

ԵԳԻՊՏՈՍ ՈՐՈՇԵՑ ԱՐՏԱՔՍԵԼ
ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ, ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ՀՐԵԱՆԵՐԸ

ԶՀԵՌԱՑՈՂՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԱՐԳԵԼԱՓԱԿՈՒԻՆ ԱՆԱՊԱՏԻՆ ՄԷՋ

Մինչ Ազգաժողովը նոր բանաձեւ մը կը քուէարկէր, պահանջելով անգլօ-ֆրանսական եւ հրէական ուժերուն անմիջական հեռացումը Եգիպտոսէն, զնդ. Նասր նոր վճիռ մը արձակեց, — արտաքսել Անգլիացիները, Ֆրանսացիները եւ Հրեաները:

Այս ծանրակշիռ որոշման առաջին լուրը հաղորդեց Զուիցերիոյ արտաքին գործերու նախարարութիւնը: Գահիրէի զուիցերիական դեսպանատունը, որ ստանձնած է անգլօ-ֆրանսական հպատակներուն պաշտպանութիւնը, տեղեկագիր մը ղրկած է որուն համաձայն այդ հպատակները պիտի արտաքսուին եօթը կամ տասը օրէն: Անգլիոյ արտաքին գործերու նախարարութիւնն ալ կը հաստատէ այս տեղեկութիւնը: Գահիրէի զուիցերիական դեսպանատունը կը բացատրէ թէ այս որոշումը աղետալի հետեւանքներ պիտի ունենայ, վասն զի արտաքսելի հպատակները ուրիշ բնակավայր չունին եւ միայն քանի ոսկի տանելու արտօնուած են: Արտաքսումին ենթակայ են մօտ 13 հազար Անգլիացիներ, 12 հազար Ֆրանսացիներ եւ 25 - 35.000 Հրեաներ:

Զուիցերիական դեսպանատունը պաշարուած է հարիւրաւոր անգլիացի եւ ֆրանսացի հպատակներով, որոնք անցագիր կը պահանջեն: Դեսպանը ուժգնօրէն բողոքեց այս որոշման դէմ, «բարբարոսական» կոչելով զայն: Անգլիոյ արտաքին գործերու նախարարութիւնն ալ ուժգին բողոքագիր մը ուղղեց: Տակաւին յայտնի չէ թէ տրուած որոշումը բոլոր անգլիական հպատակներո՞ւն կը վերաբերի, թէ բացառութիւն պիտի կազմեն հինգ հազար Կիպրացիներ եւ վեց հազար Մալթացիներ որոնք Եգիպտոս կը բնակին տարիներէ ի վեր: Ամէն պարագայի մէջ, թէ Անգլիա եւ թէ Ֆրանսա Ազգաժողովին պիտի յայտնեն թէ այս կարգադրութիւնը կը հակասէ Ժընեւի 1949ի պայմանագրին:

Անգլիոյ մէջ կան աւելի 1200 Եգիպտացիներ, որոնց քանի մը հարիւրը ուսանողներ են եւ կատարեալ ազատութիւն կը վայելեն:

Փարիզի թերթերուն տեղեկութեանց համաձայն, այս արտաքսումը չատոնց նախատեսուած էր: Այն ատեն կ՚ըսէին թէ թշնամի հպատակները պարզապէս պիտի արգելափակուին: Զուիցերիական դեսպանատունը իր բողոքագրին մէջ կ՚ըսէ թէ այս տնօրինութիւնը մեծ դայրոյթ պիտի պատճառէ արտասահմանի մէջ, մանաւանդ անոր համար որ ոչ մէկ բան պատրաստուած է վայելուչ արգելափակում կատարելու համար: Այն արգելաբանները որ պիտի օգտագործուին պարզ տաղաւարներ են փշաթելերով շրջապատուած կամ անապատի աւազներուն վրայ հաստատուած վրաններ: Ըմպելի ջուրն ալ չարժուն ջրամբարներով պիտի փոխադրուի:

Այս բողոքագրին վրայ, եգիպտական կառավարութիւնը արտօնեց որ անգլիական եւ ֆրանսական հպատակները ազատ ըլլան մեկնելու կամ արգելափակուելու: Սկզբունքով բոլորն ալ պարտաւոր են Եգիպտոսէն հեռանալ իրենց անձնական ծախքով: Անոնք որ կը մնան նշանակուած պայմանաժամէն վերջ պիտի ձերբակալուին եւ արգելափակուին:

Առաջին առթիւ արտաքսուած են յիսուն Ֆրանսացիներ եւ Անգլիացիներ: Միայն երկու պայուսակ հագուստ-կապուստ եւ քանի ոսկի տանելու իրաւունք ունէին, այս գումարին վրայ տասը առ հարիւր տուրք վճարելու պայմանաւ: Բոլորն ալ ստիպուած էին ձգել իրենց բնակարանները ամբողջ պարունակութեամբ: Այս բոլոր ստացուածքները պիտի գրաւեն եւ հաշուեյարդարի պիտի ենթարկեն, պատերազմի վնասները դարմանելու համար:

Ֆրանսացիներու առաջին խումբերը Նիս եւ Փարիզ հասան: Կին մը կը պատմէ թէ իր ընտանիքը ոչ միայն ձգեց բոլոր կարասիները եւ առանին ստացուածքը, այլեւ միայն քանի ոսկի տանելու արտօնուեցաւ:

Արտաքսումի որոշումը մեծ դայրոյթ պատճառեց Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ մէջ եւ կրնայ նոր խոչընդոտներ ստեղծել: Ստիպողական միջոցներ ձեռք առնուած են, արտաքսուած հպատակներու փոխադրութեան համար:

Եգիպտոսի մէջ անգլիական եւ ֆրանսական գաղութներ հաստատուած են 19րդ դարէն ի վեր: Երկու կառավարութիւնները ալ առ այժմ միջոց չունին փոխադարձ միջոցներ ձեռք առնելու:

Զրոյցի մը համաձայն յիսուն Հրեաներ ձերբակալուած են այն ամբաստանութեամբ թէ լրտեսութիւն կը կատարէին Եգիպտոսի դէմ:

× Փարիզ հասած տեղեկութեանց համաձայն, առաջին անթիւ ձերբակալուեցան երեք հարիւր Անգլիացիներ եւ Ֆրանսացիներ, կէս գիշերին: Ոստիկանութիւնը հրամայեց այրերու, կիներու եւ մանուկներու որ ելլեն հագուին: Յետոյ բոլորը միասին Գահիրէի միջնաբերդի բանտերը փոխադրուեցան: Ձերբակալման ենթակայ են բոլորը անխտիր, ուսուցիչներ, դրամատան պաշտօնեաներ, օտար հաստատութեանց պաշտօնեաներ, դպրոցական աշակերտներ եւ աշակերտուհիներ: Կարգ մը կալանաւորներ արգելափակուած են առանձին խցիկներու մէջ:

Երբ զուիցերիական դեսպանը բացատրութիւն կը պահանջէր, ներքին գործերու նախարարութիւնը պատասխանեց.— Այս դեռ սկիզբն է մեր կարգադրութեանց՝ թշնամի հպատակներու դէմ:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, անոնք որ չեն մեկնիր, պիտի փոխադրուին Նեղոսի հովտին կամ Տելթային արգելարանները կամ անապատ մը՝ Աղեքսանդրիայէն 40 մղոն հեռաւորութեամբ եւ պիտի մնան մինչեւ պատերազմին վերջը: Զուիցերիական դեսպանը դիտել տուաւ թէ բոլոր ֆրանսական եւ անգլիական հպատակները արձանագրուած էին ոստիկանութեան մօտ, թէ իրենց բնակավայրերէն չէին հեռացած եւ որեւէ նեղութիւն չէին պատճառած: Այս բոլոր բողոքները ապարդիւն մնացին:

ԱԼԺԵՐԻՈՅ նախարարը, Լաքոստ, միաձայնութեամբ հաւանութիւն ստացաւ նախարարական խորհուրդէն, իր ծրագրած քաղաքականութիւնը շարունակելու համար: Վարչապետը յայտարարեց թէ գործողութիւնները վերջացած կրնան համարուիլ մօտերս: — Ութ զինուորներ սպաննուեցան Ալժէի շրջանին մէջ, ընդհարման մը միջոցին:

ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ ղրկելու խնդիրը նորէն կ՚արծարծուի Խ. Միութեան մէջ: Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը տասը օրուան լռութենէ մը վերջ, առջի օր դիտել կուտար թէ անգլօ-ֆրանսական ուժերու հեռացման ձգձգումը դժգոհութիւն պատճառած է: Զնդ. Նասրի զինուորական խորհրդականը, Ալի Սապրի ըսեր է գործակալութեան թղթակցին թէ անգլօ-ֆրանսական արշաւանքին ատեն կամաւորներ արձանագրուեցան Խ. Միութենէն, Հնդկաստանէն, Աֆղանիստանէն, արաբական երկիրներէն եւ թէ ի հարկին պիտի օգտուին անոնց ծառայութենէն: Եւ աւելցուց,— «Թոյլ պիտի չտանք որ նախայարձակները մնան եգիպտական հողին վրայ»: Առաջին անգամ է որ Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը խօսի այս մասին:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԸ ՆՈՐԷՆ ՈՐՈՇԵՑ ՊԱՐՊԵԼ ԵԳԻՊՏՈՍԸ

•

ԲԱՆԱՁԵՒԸ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԵՑԱՒ ՀԻՆԳԻ ԴԷՄ 63 ՁԱՅՆՈՎ

ՄԱԿի ընդհ. ժողովը Նոյեմբեր 25ին քուէարկեց ափրիկեասիական պետութեանց բանաձեւը, որ կը պահանջէ Ֆրանսայէն եւ Անգլիայէն անմիջապէս ետ քաշել իրենց զինուորները: Միեւնոյն ատեն լիազօրութիւն կուտայ ընդհ. քարտուղարին՝ վարելու համար միջազգային զօրագունդի տեղաւորման գործը:

Քուէարկութենէն առաջ Իսրայէլ հաղորդած էր թէ արդէն ետ քաշած է մօտ վեց հազար զինուորներ, իսկ Անգլիան ալ կը հաստատէր թէ իրենց առաջին զօրամասը մեկնած է արդէն: Հակառակ այս յայտարարութեանց, ընդհ. ժողովը բանաձեւը քուէարկեց հինգի դէմ 63 ձայնով: Մ. Նահանգներն ալ թեր քուէարկած էին, ինչ որ մեծ դառնութիւն պատճառեց Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ: Արդէն իսկ հակամերիկեան հոսանք մը գոյացած է երկու երկիրներուն մէջ: Կարգ մը ամերիկեան թերթեր ալ չեն ծածկեր իրենց դժգոհութիւնը: Մեծ օրաթերթ մը, «Ն. Ե. Թայմզ» կը գրէ թէ «Ազգաժողովը իր ժամանակը կ՚անցընէ Նասրի հաճոյք պատճառելու միջոցներ փնտռելով, փոխանակ Ջրանցքին վերաբացման գործով զբաղելու»:

Արտաքին նախարարը, Պ. Փինօ, որ Փարիզ հասած էր այս քուէարկութենէն առաջ, ցաւով յայտարարեց թէ «Ազգաժողովին որոշումները աւելի շատ ժողովրդապետութեանց կը վնասեն քան դիկտատորութեանց»:

× Միջազգային զօրագունդին հրամանատարը, զօր. Պըրնս Փորթ Սայիտ հասնելով, խորհրդակցեցաւ անգլօ-ֆրանսական հրամանատարութեան հետ, քանի հազար զինուորներու պարպումի մասին: Փարիզի մէջ կը կարծեն թէ հարկ է սպասել Իտըմի վերադարձին, ամբողջական պարպում կատարելու համար:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԾԱՆՐԱՆԱՅ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլ. կառավարութեան ստացած տեղեկութեանց համաձայն, կացութիւնը հետզհետէ կը ծանրանայ Սուրիոյ մէջ: Արտաքին գործերու նախարարութեան բանբերը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ամբողջովին ենթակուած է Եգիպտոսի բանակին ազդեցութեան: «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կը գրէ թէ վերջերս մօտ յիսուն ռուս սպաներ եւ աւելի քան 200 մասնագէտներ հասած են Սուրիա: Միւս կողմէ ամէն շաբաթ նոր հրասայլեր եւ օդանաւի մասեր կը հասնին Սուրիա:

Անգարայէն կը հեռագրեն թէ Թուրքիան ալ մտահոգութեան մատնուած է, այս առաքումներուն հետեւանքով: Կառավարական պաշտօնաթերթը, «Զաֆէր» խմբագրականով մը դիտել կուտայ թէ Սուրիոյ կառավարութիւնը կը գտնուի Նասրի համակիր խմբակի մը ձեռքը, հետեւաբար համաշխարհային համայնավարութեան հրամանին տակ: «Համայնավարական հզօր կազմակերպութեան մը գոյութիւնը Սուրիոյ մէջ մտածել կուտայ թէ կացութիւնը շատ աւելի վտանգաւոր ընթացք մը պիտի ստանայ այդ երկրին մէջ, քան Եգիպտոսի մէջ: Նասր գոնէ իր ներքին կացութեան տէրն է Եգիպտոսի մէջ եւ թոյլ չի տար որ համայնավարութիւնը ծաւալի»:

Թուրք թերթը ապա յիշելով մեծաքանակ զէնքերու առաքումը դէպի Սուրիա, կը շարունակէ.— «Այսպէս ահաբեկչական նոր կեդրոն մը կը կազմուի, ճնշում բանեցնելու համար արաբական երկիրնե-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՏԵՍԻԼՔ ՄԸ

(ՌՈՒԲԷՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

●

Առտուան ժամը հինգն է, Ռուբէնը եւ ես արթնցած ենք: Շատ ցուրտ է, կը ձիւնէ եւ հովը պատուհաններու վրայ, ձիւնէ վարագոյրներ կը կազմէ: Ռուբէն իր անկողնոյն վրայ նստած է, ծխիկը շրթունքներուն, ծածկոց մը ուսերուն, գրամեքենան ծունկերուն վրայ եւ կը գրէ ... Ես կը ջանամ հիւսել, բայց մատներս կը թմրին, կը ձգեմ եւ կը դնեմ ձեռներս վերմակին տակ, կը ննջեմ եւ տեսիլք մը կ'ունենամ:

Դուռը կը բացուի շատ կամաց եւ շուքեր կը լեցնեն սենեակը ...

Ահաւասիկ բժիշկ Հ. Օհանջանեանը, միակ մարդը որ կրցաւ ըսել .— «Եթէ կարենք ըլլար վերսկսիլ կեանքը, պիտի սկսէի ճիշդ այնպէս, ամէն ձեւով ինչպէս որ անցուցի»:

- Իր քով՝ Ն. Աղբալեանը, սրինգ մը ձեռքը, այն սրինգը զոր կը նուագէր իր անօթութիւնը մոռնալու համար Երեւանի մէջ:

Սակաւախօս Բժիշկ Տէր Դաւթեանը, եւ կը վերյիշեմ այն տեսարանը երբ մինակ էի զաւակներուս հետ՝ հիւանդ: Առտու մը դուռը կը զարնուի եւ զարմանքով կը տեսնեմ որ բժիշկն է.—«Բայց Բժիշկ, ի՞նչ գործ ունիք այսպէս կանուխ»:

= «Ոչինչ, պտոյտի ելած եմ»: Այս պտոյտը կատարելու համար պէտք էր կառախումբ նստիլ երկու անգամ, անցնիլ Փարիզէն եւ ճամբան շարունակել հանրակառքով:

Մ. Վարանդեանը կը պատմէ պատմութիւն մը եւ ամէն մարդ կը խնդայ, քաջճրաձայն: «Աքաղաղը գլխ կ'արթնցնէր ամէն առտու կանուխ, զայն գնեցի տանտիրուհիէս շատ սուղ: Յաջորդ առտուն անպիտան կինը նոյն դրամով գնած էր ուրիշ աքաղաղ մը:

Ահաւասիկ Արամը, մեծ Արամը եւ կը յիշեմ զուարճալի պատմութիւնը երկու վերարկուներուն: Երեւանդ՝ Ռուբէնին եղբայրը, գնած էր երկու վերարկուներ իրարու նման: Առաջին օրը Արամը կը պատռէ իր վերարկուն, որ գամի մը կառչած էր, յուսահատ եւ ամչնալով տուն կ'երթայ (երկուքն ալ կը բնակէին Երեւանդի մօտ), կը նշմարէ Ռուբէնին վերարկուն, կը փոխէ իրենին հետ եւ կը մեկնի: Քանի մը ժամ վերջը իրարու կը հանդիպին: Արամ կը կարծէ թէ Ռուբէնի բարկութեան պիտի հանդիպի. բայց Ռուբէն հանդարտ է եւ բան չըսեր: Արամ կը փնտռէ պատռուածքը, բայց չի գտներ: Համբերութիւնը հատնելով, կը պատմէ իր վերարկուին փորձանքը եւ երկուքն ալ ի զուր կը փնտռեն պատռուածքը:

Երուանդին կինը նկատելով կարկըտած էր ...:

Ռոստոմը ձմրան վերարկու չունէր: Պուլկարիոյ մէջ շատ դժուարութեամբ եւ իր կնոջ խնդրանքով նոր վերարկու մը ունեցաւ: Այն ժամանակ ՊետրոսՍերեմճեանը Խարբերդի բանտն էր եւ շատ հաւանօրէն մահուան պիտի դատապարտուէր: Ռոստոմը իր նոր վերարկուն ղրկած էր Սերեմճեանին եւ ձմեռը անցուց հին վերարկուով:

Արմէն Գարօ, դուն ալ անցար: Քեզ ճանչցայ քու մահուանէդ քիչ առաջ: Մենք «Դրօշակ»ի խմբագրատան մէջ կ'ապրէինք, յաճախ կուգայիր Ռուբէնի պզտիկ տղուն հետ կը խաղայիր: Գիտէիր որ դատապարտուած ես, հիւանդութիւնդ անդարմանելի էր, եւ կ'ըսէիր .— «Եթէ կարելի ըլլար Հայաստան երթալ եւ օդը շնչել, կը լաւնայի»:

Վահան Մինախորեան, դո՞ւն ես, կը կաղաս այն օրէն ի վեր, որ ինքզինքդ նետեցիր կամուրջէն, տեսնելով Թուրքերուն խենէշութիւնները աշակերտուհիներուդ հանդէպ ... : Տեսայ Պելկրատի մէջ քու փոքրիկ սենեակդ, ճրդ յարկ: Քանի մը ծաղիկ դրի շիրիմիդ վրայ, զոր շինել տուած էր Արշալոյս Աստուածատուրեանը: Զգացի՞ր արդեօք ներկայութիւնը բարեկամուհիի մը ...

Երուանդ Տէր Մինասեանը ներս մտաւ եւ շուրջը կը նայի: Կը յիշեմ, որ ամէն Երեւան գալուդ կը բանայիր պահարանները եւ աչքէ կ'անցնէիր Ռուբէնին հագուստները եւ ճերմակեղէնները: Հիմա՞կ ալ պահարան կը փնտռես: Պահարան չկայ, Ռուբէնին հագուստները այս պայուսակին մէջ են, ամէն բան մաքուր է եւ կարկտուած ...:

Ահաւասիկ Լեւոն Շանթը, միշտ պայծառ, ծածկելով իր գգայնութիւնը, մեռաւ Սոկրատին պէս, իր աշակերտներուն պատգամելով իր վերջին մտածումները:

Եւ ահա Արշակ Ջամալեանը.— Քեզ ճանչցողները չեն կրնար մոռնալ կենսունակութիւնդ եւ ուրախարարայայտութիւնդ, միշտ ընդունակ ժամերով բանասեղծութիւններ արտասանելու:

Գ. Խիէկեան, հո՞ս ես, նստած է ուրախութեան արցունքը աչքերուդ մէջ, ձեռքդ գիրք մը բռնած՝ աղջկանդ առաջին բանաստեղծութիւնը ...

Եւ դուն Պապաշա, այնպէս հայրական, կը յիշեմ նկարագիրդ յայտնողդրուագ մը: Վերջին անկումի ժամանակ, երբ ամէն բան կորսուած էր, նոյնիսկ յոյսը, եւ ամէն մէկս ցրուեցանք վերջին հրաժեշտը առնելով, հանդարտօրէն ըսիր, — «Տըղերք, լաւ հագուեցէք, դուրսը ցուրտ է»:

Ահա Սօսէ մայրիկը: Ներս մտաւ եւ գլխ համբուրեց եւ սկսաւ չորս կողմը նայիլ, կարծես իր երեք զաւակները կը փնտռէր շուքերուն մէջէն: Շատ դժբախտ էր Եգիպտոսի մէջ, բայց քաջ էր: Կը պատմէր թէ իրենց քահանան կիներու հետ շատ սիրալիր էր, բայց ապացոյց չկար գինքը մեղադրելու: Սօսէն, որ շատ գեղեցիկ էր, օր մը նոյնպէս ենթարկուեցաւ քահանային մեծարանքին: Քահանան ճաշի հրաւիրեց զինքը, գինի հրամցուց եւ ուզեց համբուրել, Սօսէն բռնեց մօրուքէն եւ այնպէս քաշեց, որ փունջ մը մազեր իր ձեռքին մէջ մնացին եւ ամէնուն ցոյց տալով ըսաւ. — «Ահաւասիկ ապացոյց տէրտէրին անկրթութեան ...

Մուշեղ, ինչ գեղեցիկ երիտասարդ էիր եւ հաւատարիմ: Հաւատարմութեամբ կը հետեւէիր Ռուբէնին, իմացայ որ շատ ցաւ ես զգացեր եւ հիւանդացեր Ռուբէնի մահը իմանալով: Արդեօք այդ հարուածը չէ՞ր որ արագացուց մահդ ...

Ո՞վ ես դուն, կարելի է դուն ես Ալիօշան, զոր Ռուբէն փնտռեց իր վերջին օրերուն:

Կ'արթննամ, կը նայիմ շուրջս, այլեւս շուքեր, տեսիլներ չկան, Ռուբէն կը շարունակէ գրել, կը կարդամ իր գրածները, եւ արցունքները կը վազեն աչքերէս, Ռուբէնը գրած էր: —

«Այն սերունդը ... իր զոհաբերութեամբ եւ յեղափոխական խառնուածքով, իր բարոյական ըմբռնումներով, մէկ անգամ ծնաւ մեր կեանքին մէջ եւ երկրորդ անգամ այլեւս աշխարհ չտեսաւ, անոր համըն ու հոտը տարբեր էր ...»:

ԱՆՆԱ Ռ. ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ՔԱՐԻՒՂԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

●

Միջին Արեւելքի դէպքերը եւ քարիւղի տագնապը խորապէս ազդեցին Եւրոպայի տնտեսական կեանքին վրայ:

«Լը Մոնտ»ի մէկ աշխատակիցը կը գրէ թէ քարիւղի տագնապի հետեւանքով եթէ վնասը նուազագոյն մինչեւ 25 առ հարիւր հաշուենք, Պետութիւնը տարեկան հարիւր միլիառ վնաս մը պիտի կրէ, առանց հաշուելու ճարտարարուեստի գանազան ճիւղերու կրած կորուստները:

Նաւերու փոխադրողչէքը եւ հում նիւթերու գինները գգալապէս աւելցած են արդէն: Հաւանական է որ Ֆրանսա ըստիպուի ածուխ ներածել Ամերիկայէն, աւելի բարձր գիներով, ինչ որ պիտի ազդէ արտադրութեան վրայ:

Անցեալ տարի քարիւղը մօտ 23 առ հարիւրը կը ներկայացնէր ամբողջ ուժի աղբիւրներուն: Առաջին ակնարկով կը թուի թէ կարելի է դիմագրաւել առանց մեծ վնասի, քարիւղի տեղ ածուխ կամ կազ գործածելով. սակայն կան ճարտարարուեստի այնպիսի ճիւղեր, ինչպէս երկաթեղէնի եւ ապակեղէնի ճարտարարուեստին մէջ, ուր այս փոփոխութիւնը ոչ միայն երկար պիտի տեւէ, այլեւ սուղի պիտի նստի նոր սարքաւորումը:

ԱՆԳԼԻԱ. — Որոշած են հրանիւթի բաժնեչափի դրութիւնը հաստատել մինչեւ երեք շաբաթ, երբ պահեստը սպառելու վրայ պիտի ըլլայ: Պաշտօնական գընահատութեամբ, երբ Բրիտանիոյ եւ Եգիպտոսի միջեւ բախումը սկսաւ, մօտ եօթը շաբաթուան պահեստ մը կար, անկէ ի վեր զգալապէս պակսած է:

Լաւատեսներու կարծիքով Սուէզի ջըրանցքին փակումը կրնայ միայն երեք ամիս տեւել, իսկ յոռետեսներու կարծիքով մէկ տարի: Գալով Իրաքի քարիւղի ընկերութեան նաւթուղիներուն, մասնագէտներու մեծ մասը կը կարծէ թէ անգործածելի պիտի մնան մինչեւ ինը ամիս, Սուրիոյ հողին վրայ քարիւղաբաշխ (փոմփաժ) կայաններու քանդումին հետեւանքով:

Ճարտարարուեստի նախարարութիւնը առաջարկեց այն ընկերութեանց, որոնք իրենց ածուխի հաստատութիւնները փոխած էին մազութի, դարձեալ հանքածուխի փոխել, եթէ կարելի է: Նախարարը յայտնեց թէ պղպատի արտադրութիւնը պէտք չէ ազդուի քարիւղի տագնապին հետեւանքով:

ԻՏԱԼԻԱ.— Ճարտարարուեստի նախարարութիւնը հետեւեալ միջոցները ձեռք առաւ.— Անցեալ տարուան վրայ հինգ առ հարիւր պակսեցնել իւղի սպառումը, նախապատուութիւն տալ, հանրային ըսպասարկութեանց համար քարիւղի հայթայթումը — հիւանդանոցներ, դպրոցներ, բարեգործական հաստատութիւններ, կարելի եղածին չափ խնայողութիւն կատարել Պետութեան վարչութեանց եւ հանրային սպասարկութեանց մէջ եւ արշաւ մը կազմակերպել որպէսզի քարիւղ սպառողները նուազեցնեն գործածութիւնը:

Արգիլել կիրակի օրուան շրջագայութիւնը (բացի հանրային ինքնաշարժերէ).

Քարիւղի գինը բարձրացնել լիտրի վրայ 15 լիր (երեք ֆրանք):

Պակսեցնել տաքցնելու ժամերը, մազութով տաքցուած տուներուն մէջ:

ՏԱՆԸՄԱՐՔԱ.— Խորհրդարանի ճարտարարուեստական արտադրութեան յանձնախումբը արտօնեց որ առեւտրական նախարարը անմիջապէս բաժնեչափի դրութիւն մը հաստատէ հրանիւթին վըրայ: Քարիւղի ընկերութիւնները պիտի գրաղին բաժնեչափի դրութեան կիրառումով եւ քսան առ հարիւր պիտի պակսեցնեն: Առեւտրական նախարարն ալ կըրնայ պակսեցնել նոյն համեմատութեամբ հրանիւթի սպառումը, եթէ անհրաժեշտ դատէ:

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ.— Դաշնակցային կառավարութիւնը որոշեց որ զբօսաշրջիկներու կառքերը ինչպէս եւ «մօթօսիքլէթ»ները չգործածուին ոչ կիրակի, ոչ ալ տօնական օրերը: Արգիլուած է քարիւղ ծախել թիթեղամանով (պիտոն):

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Քարիւղի բազմաթիւ ընկերութիւններ բաժնեչափով կը յանձնեն հրանիւթերը մեծաքանակ սպառողնե-

ՈՍԿԻ ԱՊՐՋԱՆ

(ՎԷՊ ԳՈՐԾԱՒՈՐԻ ԿԵԱՆՔԷ)

●

Հոգ չէ. ծախքերն ալ ան օրերը պիտի ընէր. աս՝ Պատրիարքարան է, աս՝ Տէրտէր է, աս՝ ժամ է, աս ձեռք պագնի երթալ է, աս իրենց քիչ մը վրայ դլուխ շինել է, աս՝ սա է՝ աս՝ նա է: Աղէկ առ կողմէն սիրտը հանգիստ կը մնար. բայց, օժի՞տը ընտր պիտի ընէր:

— «Աղջկան «ճիհէզ»ը մանչու լաթ չէ քի, երթաս տէ, «Մայէր»էն կէս ժամուան մէջ առնես, կ'ըսէր ինքնիրենը:

Շաբխան, սքարփինը եաքի օրերուն ալ կրնային գնել, սակայն «փիստան»ները, ճերմակները, էն ուշը, Նոր Կիրակիին երկուշաբթիէն կարել պէտք էր սկսէին: Բայց, սկսելու համար, տաս ոսկի կ'ուզէր: Ատ ալ Հանայէն պիտի ճարէր. նեղ օրերու մէջ, գրաշարներուն «աչք ամենեցուն ի քեզ յուսան»ը: Եկու տես որ աս Սղերդցի վաշխառուն ալ, գրաշարի մը իրեք ոսկէն աւելի վարկ չէր բանար, առանց շատ ամուրը կապելու: Երբ Ղուկաս աղան դիմումը ըրաւ, մարդը հաւատաց, թէ՝ տաս ոսկի չէ, քսան ալ կուտար, եթէ «էֆէնտի»ն երաշխաւոր ըլլար:

Մտմտալիք բան: Գրաշարները «էֆէնտի»ին համար կ'ըսէին, թէ «պաղառժէն ջուր կը բխի նէ, անոր ալ սրտէն գութ կը բխի»: Բայց, ի՞նչ գիտես. մարդուս սիրտը Աստուած կը ճանչնայ միայն: «Երիկամանց քննող զաղանեաց»ը ան է: Տպարանին մէջ ինքը տաս տարուան աշխատաւոր մըն էր, ու հայ տպագրութեան համար ալ քառասուն տարուան «էմէքտար» մը. օր մը օրանց մէկուն գլխուցաւ մը տուած չունէր, ինչ ըլլար ըլլար, դիմում մը կ'ընէր:

— «Զամուռ» մըն է պատը կը զարնեմ, ըսաւ, բռնեց նէ բռնեց, չբռնեց նէ, ան ատեն կը նայիմ թէ գլուխս որ քարին զարնեմ:

Սիրտ ըրաւ, շաբաթ իրիկուն մը գնաց առաջարկը ներկայացուց: Մարդը պեխերը ոլորեց, կմկմաց, ոչ «հա» ըսաւ, ոչ «չէ», առարկութիւններ յարոյց: Ծերուկըն ալ աղաչեց, պաղատեցաւ, տասը տարուան ծառայութիւնը յիշեցուց. օր մը օրանց «թաճիզ»ութիւն մը տուած չունէր: Ըսաւ, թէ ինքը — էֆէնտին — որբ աղջկան մը կարգուելուն «սէպէպ» պիտի ըլլար. մեծ բարիք մը պիտի ընէր. աղքատ աղջիկ մը կարգելը մեծ խեր է: Աստուած կը հատուցանէր: «Մէկ սատախան հազար պէլա տէֆ կ'ընէ»: Ուզածը շատ բան չէր: Շաբաթական մէյմէկ մեճիտիյէ վճարմամբ տարին չանցած պարտքը կը լրացնէր: Ինքը մեռնելու ալ ըլլար նէ, կնիկը սանդ ծեծելով պարտքը կուտար: Երիկը հողերը պարտական չէր պառկեցնէր:

Էֆէնտին մարդուն ողորմուկ թախանձանքներէն կակուղցած երեւցաւ: Հարցուց, թէ ե՞րբ կ'ուզէր:

— Նոր Կիրակիին, պատասխանեց գըրաշարը:

— Էյ, հայտէ հիմակ գնա տէ, բան մը կ'ընենք, ըսաւ ժպտելով:

Ղուկաս աղան ալ շատ շատ շնորհակալութիւններ յայտնեց ու դուրս ելաւ: Իրեն համար՝ դրական խոստումի մը համարժէք էր «հիմակ գնա տէ բան մը կ'ընենք» յուսադրանքը, որուն քմծիծաղ մը կ'ընկերանար:

Իրիկունը ««Հալըճը օղլուն» երկու հատ ձէզլ ճնկեց, եւ, գնաց ուրախ լուրը կընկանն ալ աւետել: Ան ալ, էֆէնտիին օրհնէնք տուաւ, օրհնէնք տուաւ որ ...

— Իշտէ կնիկ, աս աշխարքս սանկ է, ըսաւ էրիկը. մենք աս մարդը անողորմին մէկը գիտէինք, սիրտը ապառաժ է կ'ըսէինք. մէյէրիսէ, Ահարոնին ապառաժն է եղեր, դպչելու տեղ գիտնալու ես քի ջուրը բխի, ընտր անցածներս չարեցի. «էօքսիւզ»աղջիկ պիտի կարգես» ըսածիս պէս, գութը պոռթկաց: Աստուած զործին յաջողութիւն տայ, զաւակներուն խէրը տեսնայ:

Բ.

Փեսացուն՝ Արթաքի աղան՝ քանի մը ամիսէ ի վեր պարապ պարապ կը պըտտէր: Ու չիտակն ալ, երբեք չէնք շնորհք գործի մը եղած չունէր, «խուլյուուլ թապլէթէին սէպէպովը», ըստ վկայման Սամաթիացիներուն:

«Պօյան — հաւատողները միշտ Սամաթիացիները — պզտիկուց դուրս տըւած էր»: Տասուերեքը չլմնցուցած, օր մը Սահակեան վարժարանէն առնել քալելով, զացեր «Հայկականը» մանչ եղած էր: Հօն վարպետէն շարունակ հայհոյութիւն լսելէ եւ ապտակուելէ յետոյ, օրին մէկն ալ դուրս նետուեցաւ, յետոյ քին երկու կիցով: Իրիկունը սրճարանապետը տղուն հօրեղբօրը կ'ըսէր.

— Բիճին պօյը խարբշ մը, լեզուն էնտագէ մը:

Մարդը սրճարանէն շիտակ հայսին տունը գնաց եւ «չան ծնունդ»ին աղէկ տփոց մըն ալ ինքը քաշեց, մօրը աչքին առջեւ:

Լակոտը, ալ անկէ ետքը սրճարանէ սրճարան դեգերեցաւ, առանց տեղ մը չորս հինգ ամիս կայանքի:

Հօրմէն արդէն որբ, մայրն ալ մեռաւ:

— Վույ, զաւալլը կէնճը, խալսեցաւ, խալսեցաւ, վայեցին դրացի կիները, երբ «կէնճ»ին ճագը տունէն դուրս կը հանէին:

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(2) (Շար.)

ՍԱՎՈՒԼ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԼԿԱ, 364 - 400)

Ի. ԳԼԽԻ

12.— ՀՍՅՈՑ ՊԱՐԿԵՏԸ

— Եթէ քեզմէ ասկէ՝ «տանէ՛ ինձ Մոմիկոնեաներուն, ես ալ քեզնեմ եւ ձգե՛ զիս» — դու ալ պիտի՞ ։

— Ես ալ պիտի ։

— Ի՞նչու ։

— Որովհետեւ չեմ ուզեր, որ հոգիս ինձմէ առնեն Մոմիկոնեաները, եւ ոչ ալ ես ուզեմ, որ անոնք հոգիս առնեն։ Ես ուզեմ, որ հոգիս ինձմէ առնէ Աստուած, եւ ոչ ոք ուրիշ։

Թէեւ Վարդանի խօսքերը ուղղակի կերպով Սաւուղին չէին ուղղուած, սակայն անոնք ուղղակի ազդեցութիւն ունեցան անոր վրայ։ Ան ոտքի ելաւ, եւ քանի մը քայլ առնելով դէպի դուռը, ուր կանգնած էր Վարդանի ձին, ըսաւ.

— Ես կ՚երթամ, Վարդան, եւ ինչպէս որ ըսի, ես քեզ չեմ սպաներ։ Ես ուզեցի քեզ տեսնել, որպէսզի ըսեմ քեզի, որ

րուն վրայ: Որո՞ւ օգտակար կրնայ ըլլալ այս կացութիւնը եթէ ոչ այն պետութեան որ կը սարքէ այս խաղերը եւ որ զէնքերով կը զօրացնէ իր պայթուցիկ քաղաքականութիւնը »:

× Սուրիոյ բոլոր թերթերը բուռն խմբագրականներ կը հրատարակեն Իրաքի մասին, ըսելով թէ դաւ մըլարած է բանակին դէմ, կոնակէն հարուածելու համար զայն: Մասնաւորապէս կը քննադատեն Նուրի Սայիտ փաշան, որ միշտ կը մնայ հաւատարիմ Պաղտատի Ուխտին: Բանակին ներկայացուցիչը կ'ըսէ թէ բռնագրաւուած են արաբ քօյր պետութեան մը կողմէ ղրկուած զէնքեր, երբ Սուրիա կը պատրաստուէր օգնելու Եգիպտոսի ընդդէմ աշխարհակալութեան:

ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԴԻՄԱԴՐԵԼ

Փեշթայի Բանուորներու Խորհուրդը 24 ժամ պայմանաժամ նշանակեց, պահանջելով կառավարութենէն որ վերադարձնէ նախորդ վարչապետը, Նակի: Կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակեց, պնդելով թէ Նակի ազատ կը պտտի Ռումանիոյ մէջ... Բանուորները արտօնութիւն խնդրած են Նակին տեսնելու պատուիրակութեան մը միջոցաւ, « ուր որ ալ գտնուի »: Բանուորական Խորհուրդը երբեք չի հաւատար թէ Նակի Ռումանիա գացած է իր ազատ կամքով: Բանուորները ամուր կառչած են իրենց բոլոր պահանջներուն եւ գոհացում կը պահանջեն անյապաղ: Գործադուլը կը շարունակուի, հակառակ բազմաթիւ ձերբակալութեանց եւ զանգուածային աքսորներու:

Եուկոսլաւիոյ կառավարութիւնն ալ ուժգին բողոքագիր մը ուղղեց Խ. Միութեան եւ Հունգարիոյ, պահանջելով ազատ արձակել Նակին եւ իր 43 ընկերները որոնք Փեշթայի դեսպանատունէն արձակուած էին այն պայմանաւ որ իրենց տուները վերադառնան:

Լեհական թերթերն ալ կը քննադատեն Նակիի եւ ընկերներուն առեւանգումը, մանաւանդ որ հունգարական կառավարութիւնը երաշխիքներ տուած էր անոնց ապահովութեան մասին:

× Վերջին տեղեկութեանց համաձայն փախստականներու թիւը հասած է 79.141ի: Արտագաղթը կը շարունակուի հակառակ արտակարգ ցուրտին: Օրական հազարէն մինչեւ երեք հազար փախստականներ սահմանը կ'անցնին զանազան կէտերէ:

Ամբողջ աշխարհի մէջ ցասում պատճառեց նախորդ վարչապետին եւ ընկերներուն առեւանգումը:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՍՐԱՅԷԼ պիտի խզէ դիւանագիտական յարաբերութիւնները Թուրքիոյ հետ:

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ մը տեղի ունեցաւ Սէն Տընիի մէջ, երբ ամերիկեան զինուորական կառքերու շարք մը կը տանէր ... Հաւաքավայրէն ... (փաստաբանները ...)։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ մը տեղի ունեցաւ Սէն Տընիի մէջ, երբ արմատական երեսփոխան մը ծաղկեփունջ մը կը դնէր Դիմադրական ճակատի յիշատակարանին վրայ, ի յարգանս հունգար յեղափոխականներու: Համայնավարները կոխոտեցին ծաղկեփունջը: (Քաղաքապետն ալ համայնավար է):

400 ՀՈՒՆԳԱՐ փախստականներ եւս եկան Փարիզ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՐԱՆԻՒԹԻ տաղնապին առթիւ նոր որոշումներ պիտի տրուին այս շաբթու: Վարչապետը կիրակի օր ճառ մը խօսելով ազդարարեց թէ կառավարութիւնը կը քննէ կացութիւնը եւ թէ կը վախցուի որ նոր սեղմումներ հաստատուին: Ուստի թելադրեց համբերութեամբ սպասել արդիւնքին: Քարիւղաբաշխ մեքենաները հրանեցան շաբաթ կէսօրէն մինչեւ երկուշաբթի: Ուրիշ վառելանիւթերու մասին ալ կարգադրութիւններ պիտի ըլլան:

ՋԵԽԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ ջախջախուեցաւ Ցիւրիխի օդակայանին մօտ: Զոհերուն թիւը՝ 23 մեռեալ:— Իտալական օդանաւին զոհերուն մէջ կը գտնուէր տաղանդաւոր խմբավար մը, Կուիտօ Քանթելլի, 36 տարեկան, որ մեծ ապագայ կը խոստանար:

ՊՈՒՔՐԷՇԷՆ կը հեռագրեն թէ բաժնեչափ հաստատուեցաւ ալիւրի եւ շաքարի համար: Երկար պոչեր կը կազմուին խանութներու առջեւ: Շաքարը պիտի բաշխուի ամիսը 450 կրամ:

ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ կիրակի, 2 Դեկտեմբեր:
Խրիմեան սրահը ժամը 15ին:
Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Տիկին Շաքէ Գալայճեան, Պ. Նշան Զիմէնեան, Օր. Քէշիշեան (արտասանութիւն), Պ. Սէյրան (թառ) եւ ուրիշներ:
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է:

ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8.30ին
Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին:
Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ:
Գրական ու գեղարուեստական նոխ բաժին:
Կը խօսին Տիկին Պահրի (նախագահ), Տիկին Գարմէն, Տիկին Մառի Աթմաճեան, Յակոբ Տէր - Յակոբեան եւ Հր. Բալուեան:
Գեղարուեստական բաժինը նորութիւն մը կը բերէ փարիզահայ բեմին: Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեան կը նուագէ՝ ընկերակցութեամբ Անիթա Սարգսեանի արտասանութեան, յոբելեարին երկու քերթուածները: Կ'երգէ Տիկին Արուսեակ Ալպան: Թաւջութակ Պ. Նահապետ Ալալէմճեան: Ընթերցում՝ Պ. Տէվրիշեան:
Մուտքը 200 Ֆրանք:
Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան գրատուններու եւ կիշէ:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի գիշեր Քաֆէ Քասէի վերնայարկը: Դասախօս՝ Պ. Հր. Բալուեան: Նիւթը՝ Տիկին Հայկանուշ Մառքի գրական եւ հանրային գործունէութիւնը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԱՐԼ.— Պ. Ե. Զատուրեան իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Ամերիկայի եւ Պարսկաստանի բարեկամներուն որոնք բարեմաղթութիւններ ուղղած էին իր կնոջ երկարատեւ հիւանդութեան առթիւ եւ մասնաւորապէս Տէր եւ Տիկին Ա. Կիւլէսէրեանի որոնք իրենց ամենօրեայ այցելութեամբ կը մխիթարէին հիւանդը:

REVEILLONS !!!

Զուարթ եւ հաճելի Ծնունդի եւ Կաղանդի գարթօնքները միշտ՝

Chez SASSOUNI

ուր պիտի գտնէք նոխ ու պէսպիսուն ուտելիքներ եւ խմիչքներ

24 ԵՒ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՎ, ԵՒ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐՈՎ,
ԺԱՄԱԴՐՈՒԵՑԷՔ

Chez SASSOUNI

31 Rue d'Alexandrie, Tél. : GUT. 92-65
Կը խնդրուի նախապէս ապահովել սեղանները:

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Մարսէյլ քաղաքին կեդրոնը՝ (Լոնշան - Լիպէրասիոն):
Մեկնումի պատճառաւ, ծախու է տուն մը (քօ - փրօփրիէթէ):
Երկու սենեակ եւ խոհանոց փողոցի վրայ (Ա. յարկ), կարասիներով:
Վճարումը կանխիկ:

×

Նոյն փողոցին մէջ հնակարկատի (կօշիկ) խանութ մը լաւ յաճախորդներով:
Տեւական գործ: Դիմել՝
K. Antikian, 11 Rue Léon Bourgeois
Marseille (1e)

Ste. FRANCE CAMEROUN
24 Rue d'Enghien. Paris 10ème.

Կը փնտռէ երիտասարդ մը, զինուորական ծառայութիւնը կատարած, իր Քամըրունի Քոնթուարին համար:
Դիմել ժամը 14էն 15 նշանակուած հասցէին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ տօնածառին հանդէսի թուականը ծնողներու փափաքին վրայ նշանակուած է Դեկտ. 16ին (փոխան 23ի) ժամը 4ին:
Կը ներկայացուի՝
«ՉԱՐՇԸԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»
Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր:
26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ծանօթ հայ սպաուհին 2000 Փր. կը նուիրէ դերասան Ա. Շահխաթունիի ֆոնտին: Ստանալ «Յառաջ»էն:

ՆԻՍ.— Ի վաղուց ննջեցեալ Մկրտիչ եւ Յովհաննէս Շալճեան եղբայրներու յիշատակին Տիկին Նաւարեան (ծնեալ Շալճեան) երկու հազար Փր. կը նուիրէ Շաւիլլի եկեղեցւոյ շինութեան: (Ստանալ «Յառաջ»էն) եւ հազար Փր. «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—
Զաւարեան ենթկ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին:
Վռամեան ենթկ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:
Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3.30ին:
Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը:

(Շար.)

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՃԸՆԻ Հայր. Միութեան մեծ պարահանդէսը Մարտ 24ին, Սէրքըլ Միլիթէրի սրահին մէջ:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ: ԺԱՄԸ 21էՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

CASINO DE CHARBONNIERES

Մասնակցութեամբ գաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝

MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Բազմաթիւ անակնկալներ

Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հեռաձայնելով.—

Autos-cars — Place Bellecour Burdeau 54-03

Մութ գոյն զգեստը նախընտրելի է

ARSONOR - RADIO
ARABYAN NOUBAR

3, Rue de Mirbel, Paris (5e)
(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton
TEL. : 78-77

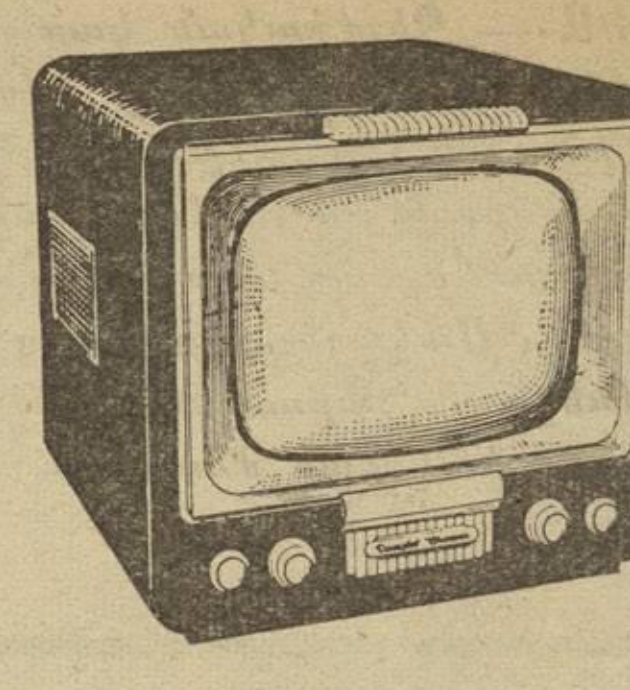

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր ՄԱՐՔԵրը կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՅ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՒՐՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՕԹ ԿՌՓԱՄԱՐՏԻԿ ԺԱԳ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նոր բացած է արեւելեան ճպարեղէնի խանութ մը, ուր պիտի գտնէք լաւագոյն ապրանքները եւ ըմպելիները, մատչելի գիներով:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Աճապարեցէք անգամ մը այցելել եւ քաջալերել այս նոր ձեռնարկը:

7 RUE DE TRACY, PARIS (2e) Métro Strasbourg St-Denis

ԴՊՐՈՑՆԵՐ

2, Rue de la Pépinière
PARIS
24, Rue du 22 Novembre
STRASBOURG
58, Av. de la Victoire - NICE

FAX

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
Նոր դասընթացք 22 Նոյեմբերէն մինչեւ 15 Դեկտ. 1956

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ
HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ-ք, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
MERCREDI 28 NOVEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7743 32e ANNEE
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3554

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՆՈՐ ԱՄՊԵՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Անենք մը ի վեր Արեւմուտքի դիւանագիտական շրջանակներէն լարուած ուշադրութեամբ կը հետեւին Սուրիոյ կացութեան եւելէջներուն :

Միջազգային մամուլին տեղեկութիւններն ալ կը հաստատեն թէ այդ խնդիրը շատ աւելի մտահոգութիւն կը պատճառէ քան եգիպտականը :

Հետզհետէ կը հաստատուին կարգ մը զրոյցներ, որոնք անհաւատալի համարուած էին բանգէտներու կողմէ :

Այդ զրոյցները ամէն բանէ առաջ կապ ունին Սուրիոյ եւ Խ. Միութեան գաղտնի յարաբերութեանց հետ :

Անգլիական եւ ամերիկեան թերթերը այժմ վաւերական մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն այդ յարաբերութեանց գործնական արդիւնքին՝ Սուրիոյ վերազինման մասին :

Տակաւին անցեալ շաբթու էր որ կը ծանուցանէին արդիական հրասայլերու եւ «Միկ.» օդանաւերու առաքումը :

Այժմ յաւելուածական տեղեկութիւններ ալ քաղելով, կը հաստատեն թէ առաջին զինամթերքը հասած էր 1955ի աշնան, Դամասկոսի ցուցահանդէսին առթիւ, եւ Պէյրութի ճամբով :

Այժմ կ'օգտագործուի Սուրիոյ նաւահանգիստը, Լաթաքիա (Լաւոդիկէ):

Անշուշտ չէք սպասեր որ բոլոր մանրամասնութիւնները օրը օրին ճշդուին եւ Թուղթին յանձնուին :

Բուն խնդիրը այն է որ Մոսկուա նոր անակնկալ մը սարքած է, կանխէն զաւնելու համար Պաղտատի դաշինքը:

Այդ իսկ պատճառով, ամէնէն աւելի մտահոգութեան մատնուած են դաշինքին երկու գլխաւոր անդամները, Անգլիա եւ Թուրքիա :

Նոյն ծրագրին մաս կը կազմէ, նաեւ, Նաւթուղիներու քանդումը :

Մեր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ արդէն իսկ ճամբուած են քանի մը հազար պաշտօնեաներ եւ բանուորներ, այդ քանդումներուն հետեւանքով :

Անգործութեան դատապարտուած են նաեւ հարիւրաւոր Հայեր :

Այս վնասարարութիւնը (սաբոթաժ) կազմակերպողները կ'ուզեն օգնել եգիպտական դատին, հարուած մը տալով Արեւմուտքի: Բայց, իրականին մէջ Սուրիան ալ ծանրապէս կը տուժէ :

Առեւտուրը կանգ առած է: Լեռնակուտակ ցորեն եւ բամպակ ի զուր յաճախորդի կը սպասեն: (Գլխաւորը՝ Ֆրանսա):

Ճիշդ է որ Խ. Միութիւնը մաս մը բամպակ կը գնէ, բայց փոխարէնը աւելի շատ զէնքով կը վճարուի :

Յետոյ, Նաւթուղիներու շահագործումէն Սուրիոյ ինկած բաժինը կը մնայ անվճար :

Կը թուի թէ Սուրիոյ ներկայ կառավարութիւնը ամէն վտանգ աչք առած է, իր վերազինումը փութացնելու եւ բազմապատկելու համար:

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, չարունակ ռուս ռազմագէտներ եւ ուրիշ ամէն տեսակ մասնագէտներ կը հասնին Դամասկոս : Ոչ միայն ուղղակի Խ. Միութենէն, այլեւ Եգիպտոսէն :

Անոնց գլխաւոր պաշտօնը պիտի ըլլայ արդիական օդակայաններ կառուցանել, եղածները յարմարցնել օրուան պահանջներուն, տեղացիները վարժեցնել նոր զէնքերու գործածութեան, մարզիչներ եւ մասնագէտներ հասցնել :

Այս աշխատանքները կը կատարուին արդէն: Եւ ա'յդ է որ ամէնէն աւելի մտահոգութիւն կը պատճառէ արեւմտեան պետութեանց :

Քաղաքական եւ ռազմական խարխուխ մը վերածելով Սուրիան, Խ. Միութիւնը կ'ուզէ աստիճանաբար տեղաւորուիլ եւ նոր հարուած մը տալ Արեւմուտքի ազդեցութեան : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ԲՈՂՈՔԸ ԱՐՏԱՔՍՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

ՀԱՐԻՒՐԱՒՈՐՆԵՐ ՀԵՌԱՑԱԾ ԵՆ ԱՐԴԷՆ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, եգիպտական կառավարութիւնը պաշտօնական հրաման մը հրատարակած չէ Անգլիացիներու, Ֆրանսացիներու եւ Հրեաներու արտաքսման մասին, բայց ոստիկանութիւնը միշտ հետապնդումներ կը կատարէ, որպէս զի հեռանան, այլապէս կը ձերբակալուին: Իրականին մէջ, այս հետապնդումը այն հետեւանքը կ'ունենայ ինչ որ ընդհանուր արտաքսումի հրաման մը: Արդէն իսկ մեկնած են երկու հարիւր Ֆրանսացիներ :

Նոյն աղբիւրին համաձայն, ոստիկանները կ'այցելեն Ֆրանսական եւ անգլիական հպատակներու բնակարանները եւ աճուրդի կը մատնեն որպէսզի ձգեն երթան: Բուն Ֆրանսացիներէն զատ (4500) նոյնքան Ֆրանսահպատակ Ալժերիացիներ կան Եգիպտոսի մէջ: Բազմաթիւ Հրեաներ ձերբակալուած կամ կեդրոնացման կայաններ փոխադրուած են, բայց Հրեայ համայնքութիւնը արտաքսումի հրաման չէ ստացած :

Արտաքին գործերու նախարարութեան ստացած լուրերուն համաձայն, շատ մը Ֆրանսացիներ ստիպուեր են ստորագրել արաբերէն յայտարարութիւններ, յետոյ հասկցեր են թէ պարունակութիւնը չի համապատասխաներ իրականութեան : Յայտարարութիւնը կ'ըսէ եղեր թէ կը մեկնին իրենց ազատ կամքով, չվերադառնալու պայմանով եւ կը հրաժարին ամէն հատուցումէ :

Բազմաթիւ Ֆրանսացիներ եւ Անգլիացիներ որոշած են չհեռանալ եւ իրենց տուներէն դուրս կ'ելլեն միայն օրը երկու ժամ, ուտեստ գնելու համար :

Կառավարութիւնը կարեւոր վարկ մը պահանջեց ելմտական նախարարութենէն, վերադարձողներուն անմիջական ծախքերը հոգալու համար:

× Անգլիոյ արտաքին գործերու նախարարին յանձնարարուեցաւ վճռական բողոքագիր մը ուղղել Ազգաժողովին եւ Եգիպտոսի արտաքին նախարարին, կատարուած արտաքսումներուն առթիւ: Կառավարութիւնը ուրիշ ձեռնարկներ ալ պիտի կատարէ, եթէ հետապնդումները շարունակուին: Նախարարը Նիւ Եորք կը գտնուի տակաւին, փութացնելու համար միջազգային ոստիկանութեան առաքումը: Բրիտանական կառավարութեան կարծիքով, միջազգային զօրագունդը պէտք է Ջրանցքին շրջանը մնայ մինչեւ չորս տարի, կարգադրելու համար բոլոր վիճելի խնդիրները :

Տարբեր տեսակէտներ ալ կը տիրեն դաշինքին մէջ, որուն դիրքը չափազանց տկարացած է, Միջին Արեւելքի դէպքերուն հետեւանքով :

Ֆրանսական կառավարութիւնն ալ ազդու բողոքագիր մը ուղղեց արտաքսումներուն դէմ, եւ ի հարկին պիտի դիմէ Ապահովութեան Խորհուրդին, կատարուած հետապնդումները համարելով բռնաբարում միջազգային օրէնքներու :

× Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ խիստ խուզարկութիւններ կը կատարուին մաքսատուններու մէջ, մինչեւ անգամ կիներու վրայ, կին պաշտօնեաներու միջոցաւ: Կարգ մը պաշտօնեաներ կը գրաւեն մատանիները, անձնական թուղթերը, զանազան վաւերագիրներ եւն.: Զուիցերիական դեսպանատունը այս արարքներուն դէմ ալ բողոքած է :

Առաջին առթիւ արտաքսուած են նաեւ 150 Հրեաներ :

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒԺԸ ԿԸ ՏԵՂԱՒՈՐՈՒԻ

Զօր. Պըրնս, Ազգաժողովի զօրագունդին հրամանատարը, որ Գահիրէ կը գտնուի այժմ, յայտարարեց թէ կը յուսայ իր բանակատեղին հաստատել բաղդատաբար կարճ ժամանակաշրջանի մը մէջ, Քանթարայի եւ Իսմայիլիայի միջեւ: Կարգադրութիւններ պիտի ըլլան եգիպտական կառավարութեան հետ, օգտագործելու համար երեք բանակատեղիներ նոյն շրջանին մէջ :

Միջազգային զօրագունդը, այնպէս ինչպէս կազմուած է այժմ, տակաւին պատրաստ չէ Սինայի թերակղզին ալ գրաւելու համար: Արտօնուած 4500 զինուորներուն միայն կէսը կը գտնուի Ջրանցքի շրջանին մէջ: Ամէն կարգադրութիւն կախում ունի Ազգաժողովի Նիւ Եորքի կեդրոնէն: Միջազգային զօրագունդը արտօնուած չէ ծանր զէնքեր ունենալու :

Վաղը, հինգշաբթի երեք նաւերով Ջրանցքին շրջանը կը հասնին 765 եուկոսլաւ զինուորներ: Միջազգային զօրագունդին համար ղրկուած բոլոր զօրքերը մաքսատուրքէ ազատ են: Հրամանատարութիւնը իրեն յատուկ ռատիօ մը ունի Ազգաժողովին Նիւ Եորքի կեդր. գրասենեակին հետ :

× Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ արդէն մաքրուած է Փորթ Սայիտի ներքին նաւահանգիստը եւ 10 հազար թոն տարողութեամբ նաւեր կրնան անցնիլ, շնորհիւ անգլիացի եւ Ֆրանսացի մասնագէտներու կատարած գործողութեանց : Այս մասնագէտները գիշեր ցերեկ անընդհատ գործելով, յաջողած են 19 օրուան մէջ մաքրել գլխաւոր Ջրուղին : Եգիպտացիները 47 նաւեր ընկղմած են, երթեւեկը խափանելու համար: Այդ նաւերէն շատեր բոլորովին խորտակուած են, ուրիշներ կ'երեւան ջուրին երեսը : Գործողութիւնները կը շարունակուին, ուրիշ անցքեր ալ բանալու համար :

× Մասնագէտներու կարծիքով, Եգիպտոսի տնտեսական կեանքը անշարժութեան պիտի դատապարտուի մօտերս, իբրեւ հետեւանք հրանիւթի նուազութեան : Եգիպտոս ոչ հանքածուխ ունի ոչ ալ ջրային ուժ: Իր փոխադրութեանց եւ երկաթուղիներուն, ելեկտրականութեան եւ ճարտարագործութեան համար կը կարօտի քարիւղի: Տարին 2ուկէս միլիոն թոն հում քարիւղի պէտք ունի: Եթէ նոյն իսկ հում քարիւղ ճարէ, դժուար պիտի ըլլայ զտել Սուէզի կամ Աղեքսանդրիոյ զտարաններուն մէջ :

× Առջի օր առաջին նաւը անցաւ Սուէզի մաքրուած ջրանցքէն :

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ վարչապետը Մոսկուա գնաց բազմանդամ պատուիրակութեան մը հետ, քաղաքական եւ տնտեսական բանակցութիւններ կատարելու համար :

ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐ տեղի ունեցած են Խ. Միութեան իսլամ ժողովուրդներուն մէջ, համաձայն Ինդոնեզիա հասած լուրերու: Հազարաւոր Իսլամներ Թուրքիա, Իրան, Լիբանան եւ Սուրիա ապաստանած են :

ՄՈՍԿՈՒԱՅԷՆ Շուէտ հասած լուրերու համաձայն, երկու անգամ գործադուլ սարքուած է վերջերս, մեծ գործարաններու բանուորներուն կողմէ, բողոքելու համար աշխատավարձքի կրճատման դէմ:

ԱԼԺԵՐԻՈՅ Պոն քաղաքին մէջ բուռն ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ոստիկաններուն եւ ահաբեկիչներուն միջեւ :— Թունուզի վարչապետը, Մարոքի գահաժառանգը եւ ուրիշ իսլամ երեւելիներ ամէն դուռ կը զարնեն Մ. Նահանգներուն մէջ, Ալժերիոյ անկախութիւնը ապահովելու համար :

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Հեռագիրները կը հաստատեն թէ յարաբերութիւնները հետզհետէ կը լարուին Սուրիոյ եւ Իրաքի միջեւ: Խ. Միութիւնը կը շարունակէ զինամթերք ճարել Սուրիոյ, ինչ որ մեծ սրտնեղութիւն կը պատճառէ Իրաքի :

Կ'ըսուի թէ Սուրիա աչք առած է նոյն իսկ խզել իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Իրաքի հետ: Այս վերջինը կը հերքէ իրեն դէմ եղած մեղադրանքները: Կ'ըսէ թէ երբեք զէնք ղրկած չէ Սուրիա, դժուարութիւններ ստեղծելու համար, թէ այդպիսի դիտումներ չունի: Կը հերքէ նաեւ այն մեղադրանքը թէ իր բաք զաւեր կը սարքէ Յորդանանի դէմ :

× Ռատիօ - Անգարա եւս կը դանդատի Սուրիայէն, դիտել տալով թէ գրաքննութիւն եւ պաշարման վիճակ հաստատած է, թէ զէնքեր կը ստանայ Խ. Միութենէն եւ զինուոր կը համախմբէ Լիբանանի սահմանին վրայ: Միւս կողմէ, կ'ամբաստանէ Եգիպտոսը թէ խռովութիւններ կը պատրաստէ Միջին Արեւելքի մէջ, թէ Եգիպտոսի գործակալներն էին որ վերջերս ռմբահարութիւններ սարքեցին Պէյրութի մէջ:

Թրքական կառավարութիւնը խզեց իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Իսրայէլի հետ, ետ կանչելով իր դեսպանը :

× Երուսաղէմէն հասած լուրերու համաձայն, Սուրիա եւ Յորդանան կը պնդեն թէ Իրաք յայտնապէս կը գինէ երկու երկիրներու կառավարութեանց հակառակորդները : Ամմանի անթելը կը ծանուցանէ թէ ապահովութեան ուժերը իրաքեան զէնքեր գտած են Պետեւիններուն քով, թէ գերմանական և իսրայէլեան զէնքեր կը փախցնեն սահմանագլուխէն: Սուրիա եւ Յորդանան կը խորհրդակցին այս ձեռնարկներու մասին, զանոնք սպառնալիք մը համարելով երկու երկիրներուն ապահովութեան համար :

Նոյն ամբաստանութիւնները կ'ուղղէր ռատիօ - Մոսկուան, քանի մը օր առաջ: Միւս կողմէ իրազեկներ կը հաւաստեն թէ սուրիական նոր ուժեր մտած են Յորդանան: Օդանաւային հաղորդակցութիւնները ընդհատուած են Դամասկոսի եւ Պաղտատի միջեւ :

Մինչ Սուրիա կ'ամբաստանէ Իրաքը, այս վերջինն ալ կը յայտարարէ թէ Դամասկոսի կառավարութիւնը դաւ մը կը սարքէ Իրաքի դէմ, Խ. Միութեան աջակցութեամբ: Պաղտատի մէջ այն եզրակացութեան յանգած են թէ Սուրիան հետզհետէ կ'ըլլայ համայնավարներու տիրապետութեան տակ, առաջնորդութեամբ Խալէտ Պէկթաշի որ միեւնոյն ատեն երեսփոխան է: Սուրիացի վարիչներ բացորոշապէս կը պահանջեն կառավարութենէն խզել դիւանագիտական յարաբերութիւնները Պաղտատի հետ: Կարգ մը իրազեկ թերթեր հաստատելով ռուսական զէնքերու առաքումը դէպի Սուրիա, կ'ըսեն թէ այս պատրաստութիւնները նման են այն ձեռնարկներուն որ կատարուեցան 1955 Սեպտեմբերին, զէնք ճարելու համար Եգիպտոսի : Նոյն շրջանակներուն կարծիքով, Մ. Նահանգներուն տարտամ ընթացքը աւելի կը ծանրացնէ կացութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ:

Իրաքի կառավարութիւնը պաշտօնապէս նոր զէնքեր պահանջեց Մ. Նահանգներէն, մասնաւորապէս օդանաւեր եւ հակօդային թնդանօթներ :

Կարգ մը շրջանակներ դիտել կու տան թէ Խ. Միութիւնը կրնայ օդագօրք փոխադրել Սուրիա, Պուլկարիոյ ճամբով:

ՀՐԱՆԻՒԹԻ բաշխումը բաժնեչափի պիտի վերածուի, կ'ըսեն տեղական թերթերը, քան - երեսուն լիտր իւրաքանչիւր ինքնաշարժի համար, Դեկտ. 1էն31:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՀԻՄՆԱԴՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒ ՎԿՈՍ

(ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ)

•

Մեռաւ ան որուն ձեռքէն։ Բայց ա-
ռաջ չորս տարի։ Հոգին մը ունէր,
որուն «հարսնութիւն» օր մը «ծոմ»
մըն էր։ Հոգիին հարսնութիւնը ան-
տես ընդունեցաւ իր տառապանքնե-
րուն մէջ, որոնք ամբողջ կեանքի մը
չափ տեւեցին։ Ան ինքզինքը կորսնցուց
ամենէն ցաւալի ձեւով մը։ Ինքզինքը
գտաւ, երբ ուրիշներ կորսնցուցին
զինք։ Ինքզինքը գտաւ, երբ ուրիշ-
ներ ինքզինքնին գտան։ Ինքզինքը
գտաւ, երբ ուրիշներ ինքզինքնին
կորսնցուցին։

Ան

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԱՐԵՍ

12.— ՀԱՑԻ ՍԱՍՈՒՆՑԻՆ

— Ինչո՞ւ, սիրելի Մարկոս, եթե մենք ենք ամենաերջանիկ ազգը աշխարհի վրա, մենք ենք ամենաաղքատը, ես ենք ամենաանբախտը, մենք ենք ամենաստրկացածը, մենք ենք ամենաանարգվածը, մենք ենք ամենաանտանելին, մենք ենք ամենաանհանդուրժելին, մենք ենք ամենաանհաշտը, մենք ենք ամենաանհամակերպը, մենք ենք ամենաանհնազանդը, մենք ենք ամենաանհավատարիմը, մենք ենք ամենաանհոգը, մենք ենք ամենաանհամբերը, մենք ենք ամենաանհանգիստը, մենք ենք ամենաանհամեստը, մենք ենք ամենաանհամեմատը, մենք ենք ամենաանհամարձակը, մենք ենք ամենաանհամոզվածը, մենք ենք ամենաանհամոզիչը, մենք ենք ամենաանհամոզելին, մենք ենք ամենաանհամոզելի

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

*

Փեշթայէն կը հեռագրեն թէ բանուորները որոշեցին վերսկսիլ աշխատանքը, զոնէ անօթի չմնալու համար: Վարչապետը, Քատար, նոր ազդարարութիւն մը ուղղած էր, ըսելով թէ հրաժարած պիտի համարուին, եթէ աշխատանքը չվերսկսին: Կառավարութիւնը ցուրտին եւ սովին վրայ դրած է իր յոյսը՝ բոլորովին ընկճելու համար ընդդիմադիրները: Քատար որեւէ պահանջի գոհացում տալէ առաջ կարգապահութիւն կը պահանջէ, անշուշտ ապաւինելով ռուսական սուիններուն: Կ'ըսէ թէ խորհրդային զօրքի հեռացման մասին կարելի է խօսիլ երբ «հակայեղափոխութիւնը» խորտակուի: Վարչապետը այս առթիւ յայտարարեց թէ Նակի չի կրնար մասնակցիլ կառավարութեան մը, իր յետադիմական գաղափարներուն պատճառով, թէ ինքն էր որ պահանջեց Ռումանիա երթալ եւն.:

× Լեհական թերթերը կը շարունակեն քննադատել Հունգարիոյ կառավարութեան դաւաճանութիւնը՝ Նակիի առեւանգման առթիւ: Վարշաւայի անթելը կ'ըսէ թէ Հունգարիոյ վարիչները ոճիր մը գործեցին, օգնութեան կանչելով խորհրդային զօրքը:

Հունգար ընկերվարականները կը կարծեն թէ Նակի Մոսկուա փոխադրուած է, արգելափակուելու համար:

× Վերջին լուրերու համաձայն, բանուորներու խորհուրդը կը շարունակէ պահանջել որ Նակին վերադարձնեն եւ խորհրդային զօրքը քաշուի Հունգարիայէն: **Ռուսերը նոր միջոցներ ձեռք առած են սահմաններուն վրայ, արտագաղթը խափանելու համար:**

ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Նոյ. 26ին հիւլէական ռազմափորձեր կատարուեցան մասնակցութեամբ ութ ռմբաձիգ օդանաւերու, որոնք 22.000էն մինչեւ 26 հազար քիլոմեթր թռիչքներ կը կատարէին առանց տեղ մը կանգ առնելու: Այս ռմբաձիգներէն (Բ. 32) մէկը օդին մէջ կեցած է 31ուկէս ժամ, կոտրելով նախորդ մրցանիշը (24 ժամ):

Ռազմափորձերը տեւած են 26էն 32 ժամ: Պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ բոլոր առաջադրութիւնները գործադրուեցան: Թռիչքներ կատարուած են 11 հազար մեթր բարձրութեամբ եւ ժամը 800 քիլոմեթր արագութեամբ:

Միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ 16 մարտանաւեր խարիսխ նետած են Լիզպոնայի նաւահանգիստին մէջ: Այս նաւերէն մէկն է Ֆորեսթոլ օդանաւակիրը որ ունի վաթսուն հազար թոն տարողութիւն: Յայտնի չէ թէ ինչու Փորթուկալ գացած են այս մարտանաւերը: Կ'ենթադրուի թէ խնդիրը կապ ունի Միջին Արեւելքի դէպքերուն հետ եւ թէ ի հարկին արեւելեան Միջերկրական պիտի երթան:

Այս առթիւ ամերիկեան թերթ մը կը հրատարակէ Ատլանտեան ճակատի նոր սպարապետին՝ զոր. Նորսթէի մէկ ազդարարութիւնը, որ կ'ըսէ թէ հիւլէական զէնքեր պիտի գործածեն արեւմտեան Եւրոպայի պաշտպանութեան համար, եթէ պատերազմ ծագի:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ չորս Լիբանանցիներ, որոնք թմրեցուցիչ դեղեր կը փոխադրէին Միջին Արեւելքէն Մ. Նահանգները: Փարիզէն զատ, Մարսէյլի մէջ ալ ձերբակալութիւններ կատարուեցան:

ԻՍՐԱՅԷԼ հաստատուն երաշխիքներ կը պահանջէ Եգիպտոսէն, որպէս զի նորէն չպաշարեն Էլաթի նաւահանգիստը որ հիմնական կարեւորութիւն ունի երկրին տնտեսութեան համար:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղեց Ալպանիոյ, բողոքելով իր հպատակներէն մէկուն դէմ ըրած դատապարտման դէմ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նաւահանգիստներուն բանուորները վերսկսան աշխատանքը: Գործադուլը կը շարունակուէր մէկ շաբաթէ ի վեր, մասնակցութեամբ 40000 բանուորներու, խանգարելով նաւագնացութիւնը:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 26).— Ձոյլ ոսկի՝ 467.000, նափոլէոն 3490, զուից. 3420, անգլիական 4460, քսան տոլարնոց 16640, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1040, տոլար 404, զուից. 97.25, պելժ. 8.15:

ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ
Կիրակի, 2 Դեկտեմբեր:
Խրիմեան սրահը ժամը 15ին:
Խօսք կ'առնեն ընկերներ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ եւ ՊԵՏՐՈՍ ՉՊՈՒՔՃԵԱՆ:
Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Տիկին Շաքէ Գալայճեան, Պ. Նշան Չիմէնեան, Օր. Բէշիշեան (արտասանութիւն), Պ. Սէյրան (թառ) եւ ուրիշներ:
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Յ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի թէյասեղանը այս շաբաթ, կէս օրէ ետք ժամը 3–7, Սասունի ճաշարանը: 31 ռիւ տ'Ալէքսանտրի:

Սիրով կը հրաւիրուին Փարիզի եւ շրջաններու ընկերները, ընկերուհիները եւ համակիրները, ինչպէս նաեւ մամուլի ներկայացուցիչները:

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ՎԻԷՆ.— Շնորհակալութեամբ ստացուած է ընկեր Քղէեանի եւ ընկեր Խրիմեանի ամուսնութեան առթիւ, հազար ֆր. կնքահայր Գ. Զարդարեանէ:

× Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի խնջոյք պարահանդէսը ի նպաստ «Հայաստան» թերթին, այս կիրակի ժամը 3էն 10, Համօ Օհանջանեան ակումբը:

Կը հրաւիրուին շրջանի բոլոր նոր անդամները եւ համակիրները: Խմբերգ, արտասանութիւն, երգ, հայկական պար եւ անակնկալներ: Ճոխ պիւֆէ:

ՅՈՐԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շոփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1
Շաբաթ գիշեր, ժամը 8.30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին:

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի:

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Կը խօսին Տիկին Պաերի (Նախագահ), Տիկին Գարմէն, Տիկին Մառի Աթմաճեան, Յակոբ Տէր–Յակոբեան եւ Հր. Բալուեան:

Գեղարուեստական բաժինը նորութիւն մը կը բերէ փարիզահայ բեմին: Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեան կը նուագէ՝ ընկերակցութեամբ Անիթա Սարգսեանի արտասանութեան, յոբելեարին երկու քերթուածները: Կ'երգէ Տիկին Արուսեակ Ալպան: Թաւջութակ Պ. Նահապետ Ալաճէմեան: Ընկերցում՝ Պ. Տէվրիշեան:

Մուտքը 200 ֆր. եւ պատւոյ տոմս:

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան գրատուները եւ կիշէն:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի գիշեր Քաֆէ Քատէի վերնայարկը: Դասախօս՝ Պ. Հր. Բալուեան: Նիւթը՝ Տիկին Հայկանուշ Մառքի գրական եւ հանրային գործունէութիւնը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԼԻՈՆ.— Եկեղեցաշէն Տիկնանց Միութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները ի նպաստ եկեղեցւոյ շինութեան:

Պորտոյէն տիկին Տիգրանուհի Դաւիթեան իր փեսային՝ հանգուցեալ Եղիշէ Փափազեանի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ հինգ հազար ֆր., Պ. Զաւէն Թէրզեան երկու հազար ֆրանք:

Հանգուցեալ Եղիսաբէթ Թէրզիբաշեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Կրընոպլէն Պ. Յարութիւն Թաշճեան կը նուիրէ հազար ֆր.: Նոյն առթիւ Պ. Փիէր Նիկողոսեան հազար ֆր.:

Տիկին Գալիկ Զաքարեան հազար ֆր.:

Նիւ Եորքէն Պ. Տէր Յարութիւնեան հինգ հազար ֆրանք կը նուիրէ իր քրոջը՝ հանգուցեալ Աստղիկին մահուան առաջին տարելիցին առթիւ:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՃԸՆԻ Հայր. Միութեան մեծ պարահանդէսը Մարտ 24ին, Սէրքըլ Միլիթէրի սրահին մէջ:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

Նուիրուած ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆի յիշատակին:

Նախաձեռնութեամբ «Անդաստան» գրական պարբերականի:

Այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Միւթիւալիթէի Ժ. սրահին մէջ՝

Գեղարուեստական խնամուած բաժին: Ծախսերու մասնակցութիւն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ – ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ տօնածառին հանդէսի թուականը ծնողներու փափաքին վրայ նշանակուած է Դեկտ. 16ին (փոխան 23ի) ժամը 4ին:

Կը ներկայացուի՝

«ՋԱՐՇԸԼԸ ԱՐԹԻՆ ԱՂԱ»

Արտասանութիւն, երգեր, խաղեր եւ մանկական պարեր:

26, Rue Troyon, Métro : Pont de Sèvres.

ՌԱՏԻՕ ՄՈՍԿՈՒԱ

Մոսկուայի կեդր. ռատիօ կայանէն կը հաղորդեն թէ Նոյեմբեր 26էն մինչեւ տասը Դեկտեմբեր, ամէն օր ժամը 20ին, յատուկ զեկուցում մը տեղի պիտի ունենայ Հայկ. Մշակոյթի եւ գեղարուեստի մասին: Կարճ ալիք 25, 31, 41, եւ 49 մեթրի վրայ,

Դեկտեմբեր 4ին պիտի երգէ Ֆրանսայէն հայրենադարձ Յակոբ Տիվալեանը (Ժագ Տալ):

ՍՏԱՑԱՆՔ

« J'ai trouvé l'Arche de Noé », par Fernand Navarra. Editions France-Empire.

ՎԱՐԴԱՆԱՅ [illegible] ՅԵՐԵԿՅԻՈՅ ԽՐԱՏՔ: Տպ. Վենետիկ, [illegible] 1956:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Րաֆֆի խումբը ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Ռէժանի վերնայարկը: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Զաւարեան ենթկ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին:

Վռամեան ենթկ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:

Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3.30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը:

(Շար.)

ԼԻՈՆ.— Հ. Յ. Դ. «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Յոյներու սրահ.: Կարեւոր օրակարգ:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Անհրաժեշտ է բոլորին ներկայութիւնը:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Քրիստափոր ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին: Պարտաւորիչ ներկայութիւն: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Հ. Յ. Դ. Ուս. Միութեան վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին:

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՕՐԱԿԱՐԳ:

Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ:

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁ.ԽՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ: ԺԱՄԸ 21ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

Նախագահութեամբ՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆի

CASINO DE CHARBONNIERES

Մասնակցութեամբ գաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝

MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Բազմաթիւ անակնկալներ

Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հեռաձայնելով.—

Autos-cars — Place Bellecour — Burdeau 54-03

Մուտ գոյն զգեստը նախընտրելի է

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Երկուշաբթի գիշեր, 10 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 8.45ին

SALLE PAUL-FARALICQի ՄԷՋ

21 Rue Yves Toudic PARIS (10) Métro Place de la République et Bonsergent

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ

Թատերգութիւն չորս արար եւ հինգ պատկեր, հեղինակ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ

Մասնակցութեամբ՝ Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆի, Օր. ԱԼԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆի, ՇՈՒՇԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆի, ՄԻՀՐԱՆ Մ. ԵՓՐԵՄԵԱՆի, Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆի և ԳԻՐԳՈՐ ՎԱՀԱՆի

Մուտքի գիները.— Պատուոյ տոմսեր՝ 1000, 500 եւ 300 ֆրանք: Նախապէս կը ծախուին Գրատուն Հ. Բալուեան, 43 ռիւ Ռիշէ, փարիզ եւ հանդէսին օրը սրահի մուտքին:

AVIS AUX

Confectionneurs - Bonnetiers - Artisans

ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՐՈՆՈՎ ընկերութեան առուծախի բաժնին տնօրէնը

Ձեզի կը յանձնարարէ.— ճարտարարուեստի կամ ընտանիքի համար կարի մեքենաներ, աշխարհահռչակ «մարքա»ներով

ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Maison ARONOV Հիմնուած 1904ին

19, Bd. du Temple, Paris (3e). Tél.: ARC. 67-29

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
29
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
•
JEUDI
29 NOVEMBRE
1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ —ԹԻՒ 7744 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3555

ՎԵՐՋԻՆ ԱՆՑՔԵՐԸ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ

ԽՄԲ.— Միջին Արեւելքի խնդիրներուն մասնագէտը, Պ. Էտ. Սապլիէ, *Լը Մոնտի* մէջ մանրամասնօրէն կը պարզէ Սուրիոյ կացութեան եղելութիւնները (28 Նոյ.).—

1954 *Փետրուար 25ին տապալեցաւ զօր. Շիշաքլի, որ հինգ տարիէ ի վեր տիրա-պետող կը վարէր Սուրիան: Փողոցներու եւ համալսարանին մէջ սարքուած չարժումի մը կը սոսկչէր դինքը հրաժարիլ Հանրապետութեան նախագահի պաշտօնէն: Այդ օրէն ի վեր Սուրիան ենթարկուեցաւ սրընթաց կազմալուծումի մը: Այն պետութիւնը որ քանի մը տարի առաջ քաղաքական տեսակէտով ամէնէն հաստատունը եւ զարգացեալն եղած էր ամբողջ արաբական Արեւելքի մէջ այսօր ենթարկուած է հակասական ազդեցութեանց որոնք հետզհետէ կը խախտեն իր ներքին կառուցուածքը:*

Տեսականօրէն Սուրիան կը վարէ ազդային միութեան կառավարութիւն մը որ կը համախմբէ բոլոր քաղաքական կուսակցութիւնները բացի համայնավար կուսակցութենէն (ուր նի միայն մէկ երեսփոխան, Պ. Խալէտ Պէկդաշ): Իրականին մէջ կառավարութիւնը պատանդն է ծայրայեղներուն որոնք անոր ձախ թեւը կը կազմեն, այսինքն «Ալ Պաաթ» (Արաբական Վերածնունդ) կուսակցութեան եւ «արաբ ընկերվարական կուսակցութեան» ներկայացուցիչներուն: Այս վերջինները թունահոտութեամբ կը ղեկավարեն նոյն ինքն համայնավար կուսակցութիւնը որ կը դոհանայ մօտէն հետեւելով դէպքերուն:

Բանակը ցարդ միութեան եւ անկախութեան զբաւականն էր: Բայց իր կարգին ան ալ տկարացաւ: Գնդ. Մալըքի սպանութենէն ի վեր թուլցած է հրամանատարութեան միութիւնը: Սպանեալ սպան վճռական կուսակից մըն էր երկրին անկախութեան եւ բանակին ամբողջականութեան: Ընդհ. սպայակոյտին պետը, գնդ. Շուքէյր, որ չատ դաղջ կը համարուէր Եգիպտոսի առաջնորդութեան հանդէպ, քանի մը ամիսէ ի վեր իր պաշտօնը ձգած է գնդ. Նիզամէտտինի: Բանակի մատակարարութեան ճիւղէն սպայ մըն է այս, հարիւրապետ՝ 1944էն ի վեր եւ երբեք իրական հրամանատարութիւն չէ կատարած:

Սուրիոյ բանակին ամէնէն զօրաւոր սպան աւանդաբար ղրահապատ զօրամասերու հրամանատարն էր, այժմ Ամին Ասլուսուաֆ, որ անուանական իշխանութիւն մը ունի: Իրականին մէջ հրամանատարութիւնը կը վարեն երիտասարդ սպաներ որոնք չեն ծածկեր իրենց քաղաքական կապերը:

Միակ գինուորական վարիչը որ այժմ որոշ ուժ կը ներկայացնէ գնդ. Սարաճն է, բանակի երկրորդ դրասենեակին պետը: Սարաճ սերտ յարաբերութիւններ ունի ընկերվարական կուսակցութեան ծայրայեղներուն հետ եւ ուղղակի կ'ազդէ զօրամասերուն վրայ տեղեկատու սպաներու միջոցաւ:

Կը թուի թէ գնդ. Սարաճի նախաձեռնութեամբ է որ բանակին զօրամասերը ուղղուեցան դէպի հարաւային սահմանդլուխ, եւ անցան սահմանը, դիրք բռնելու համար Յորդանանի հողին վրայ: Դարձեալ գնդ. Սարաճն է որ կազմակերպեց Սուրիոյ եւ Լիբանանի քարիւղի հաստատութեանց դէմ կատարուած դործողութիւնները, ինչպէս եւ զանազան ձեռնարկներ՝ բուն իսկ Լիբանանի հողին վրայ:

Եգիպտոսի դէմ կատարուած Ֆրանքեւանգլիական միջամտութեան յաջորդ օրն իսկ, սուրիական բանակը իր հսկողութեան տակ կ'առնէր Սուրիոյ քարիւղի հաստատութիւնները եւ մանաւանդ այն նաւթուղին որ սուրիական հողին միջէն իրաքեան քարիւղը կը փոխադրէ Միջերկրականի երկու կէտերը,— Պանեաս (Սուրիա) եւ Թրիփոլի (Լիբանան):

Միեւնոյն ատեն խզուեցան հեռաձայնի այն գիծերը որ իրարու կը միացնէին քարիւղի բաշխման զանազան կայանները: Այս պայմաններուն մէջ, չկարենալով ապահովել քարիւղի փոխադրութեան նորմալական պայմանները, Իրաքի Քարիւղի Ընկերութիւնը հարկադրուեցաւ դադրեցնել բաշխումը՝ աղբիւրէն իսկ: Անմիջապէս վնասարարներու խումբեր յարձակեցան բաշխումի երեք կայաններուն վրայ (2, 3, 4) եւ կրակի տուին: Ճառագ եկած վնասներուն հետեւանքով քարիւղի փոխադրութիւնը պիտի դադրի վեց ամիս: Արդարեւ, բաշխումի կայան մը (փոմփաժ) ճշմարիտ դործարան մըն է որ պէտք է ամբողջովին ներածուի արտասահմանէն:

Այսօր դրեթէ ապացուցուած է թէ նաւթուղին քանդուած է ուղղակի սպայական միջոցաւ, հաւանաբար Եգիպտոսի հրամանատարութեան հրահանդով: Այսպէս ուղած են Արեւմուտքի ցուցնել Սուրիոյ համերաշխութիւնը Եգիպտոսի հանդէպ, ինչպէս եւ հարուած մը տալ Իրաքի կառավարութեան որ այսուհետեւ ղրկուած է իր նաւթական աղբիւրներու մեծ մասէն:

Այս ալ բաւական չհամարելով, նմանօրինակ դործողութիւն մը եւս կատարուեցաւ Լիբանանի հողին վրայ: Վնասարարներու խումբ մը Լիբանան մտնելով կարդ մը քանդումներ կը կատարէր Իրաքի Քարիւղի Ընկերութեան Թրիփոլիի դատարաններուն մէջ:

Այս ոտնձգութիւնը մեծ յուզում պատճառեց Լիբանանի կառավարութեան, որ միջոցներ ձեռք առաւ, զօրացնելու համար Թրիփոլիի եւ Սայտայի քարիւղի հաստատութեանց պաշտպանութիւնը:

Այլապէս կարեւոր դէպք մը եւս պատահեցաւ:

Այն օդանաւային կռիւը որ վերջացաւ բրիտանական օդանաւի մը խորտակումով սուրիական երկու օդանաւերու կողմէ, տեղի տուաւ չատ ծանր միջադէպ մը՝ Լիբանանի հողին վրայ: Բրիտանական օդանաւը վար առնուած էր Լիբանանի վերեւ: Երեք օդաչուները վար նետուեցան անկարզեներով եւ վայրկեան մը միջոցին դնդացիրի բռնուեցան սուրիական որսկաններու կողմէ: Անգլիացիներէն մէկը սպաննուեցաւ, միւս երկուքը, որոնց մէկը ծանրապէս վիրաւորուած էր գլուխէն, հաւաքուեցան 2 լիբանանցի ոստիկան-գինուորներու կողմէ: Տեսնելով որ իրենց որսը պիտի կորսնցնեն, Սուրիացիները մօտ վաթսուն գինուոր փութացուցին Լիբանանի սահմանին վրայ, օդաչուները ձերբակալելու համար: Լիբանանցի երկու ոստիկան-գինուորները արտակարգ քաջութիւն մը ցոյց տալով, յաջողեցան պէյրութ փոխադրել երկու վիրաւորները:

Շատ աւելի ծանր միջադէպ մը պատահեցաւ Լիբանանի մայրաքաղաքին կեդրոնին մէջ: Սուրիացի ընդդիմադիր երես-փոխան մը, Սրուր, որ պէյրութ ապաստանած էր, առեւանգուեցաւ սուրիացի երեք ոստիկաններու կողմէ, Օթէլ Նոր-մանանի զաւթին մէջ: Զոհին աղաղակներուն վրայ լուր տրուեցաւ Լիբանանի ապահովութեան տեսչութեան, բայց իսկոյն նախարարի մը միջամտութեամբ հրամայուեցաւ կարճ կապել: Եւ դժբախտ փախստականը կաչկանդելով, բերանը փակելով պարկի մը մէջ նետեցին եւ Սուրիա փոխադրեցին:

Հասկնալի է որ Լիբանանի կառավարութիւնը մտահոդութեամբ կը դիտէ այս արարքները: Զօր. Շեհապ, Լիբանանի դինեալ ուժերուն հրամանատարը, որ ազդային պաշտպանութեան նախարար նշանակուեցաւ, կը բազմապատկէ իր դգուշութիւնները բոլոր ռազմապիտական կէտերուն վրայ:

Ատենէ մը ի վեր մանաւանդ սուրիական տիրապետութիւնն է որ կը սպառնայ խանգարել սուրիական հաւասարակշռութիւնը: Հանրապետութեան նախագահին այցելութիւնը Մոսկուա՝ չէշտեց այս պարագան: Արաբ վեհապետներու խորհրդաժողովին մէջ Դամասկոսի բանբերները աչքի կը զարնէին իրենց անհաշտութեամբ:

ԽՄԲ.— Պ. Սապլիէ ի վերջոյ կ'եզրակացնէ թէ արդէն իսկ շարժում մը սկսած է համայնավարական թափանցումին դէմ եւ հետզհետէ կը զօրանայ:

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԻՐԱՔ ԴԷՄ ԴԻՄԱԾ

•

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ ՄՏԱՀՈԳ ԵՆ

Վերջին լուրերը կը հաստատեն թէ աւելի ծանրացած են Սուրիոյ եւ Իրաքի յարաբերութիւնները, խոր մտահոդութիւն պատճառելով Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն:

Իրաքի կառավարութիւնը Նոյեմբեր 27ին ծանուցագիր մը ուղղեց Պաղտատի սուրիական դեսպանատան, բողոքելով Դամասկոսի անթեղին եւ մամուլին վերաբերմունքներուն դէմ: Ծանուցագիրը կ'ըսէ թէ «Սուրիական բանակը նորէն կը խառնուի քաղաքական գործերու եւ թէ կոչ-ծանարար վարդապետութիւններ կը տարածուին սահմանադրութեան գողին տակ: Այս չարժումը վտանգաւոր համեմատութիւններ ստացած է: Փոխանակ աշխատելու արաբ ժողովուրդներու միութեան համար, սուրիական կառավարութիւնը երկու տարիէ ի վեր պայքար կը մղէ Իրաքի դէմ. պայքար մը որ բուռն ձեւեր ստացած է Իրաքի քարիւղը Սուրիա փոխադրող նաւթուղիներուն քանդումով: Այս վնասարարութիւնը կատարուած է խռովարար տարրերու կողմէ, Դամասկոսի կառավարութեան պատասխանատուութեամբ: Իրաքի կառավարութիւնը իր ձեռքին տակ ունի այս վերջին ամբաստանութեան ապացոյցները:

«Եթէ սուրիական կառավարութիւնը չարունակէ իր ներկայ քաղաքականութիւնը Իրաքի հանդէպ, այն ատեն իրաքեան կառավարութիւնը որեւէ ջանք պիտի չխնայէ պաշտպանելու համար իր համարը եւ արժանապատուութիւնը եւ այդ նպատակով պիտի դործադրէ բոլոր օրինաւոր միջոցները»:

Ծանուցագիրը յետոյ կը յիշէ Իրաքի ազգային քաղաքականութիւնը որ կը ձգտի սերտ դործակցութիւն հաստատել բոլոր արաբ ազդերուն եւ մասնաւորաբար Սուրիոյ հետ: Այս առթիւ կը յիշեցնէ թէ 1949էն ի վեր Իրաք միշտ խորհուրդներ տուած է Սուրիոյ, բացատրելով թէ Սուրիոյ եւ առհասարակ արաբական աշխարհին չահը կը պահանջէ պահպանել սահմանադրական կարգուսարք մը, որպէս զի կարելի ըլլայ ունենալ կատարելագոյն ներկայացուցչական կառավարութիւն մը»:

Անդամ մը եւս լուսաբանութիւններ պահանջելով դէնքի մաքսանենգութեան մեղադրանքին առթիւ, Իրաքի ծանուցագիրը կը հրաւիրէ արաբական երկիրները լրջօրէն քննել վտանգաւոր կացութիւնը որ «ստեղծուած է սուրիական բանակին մէջ սողոսկած վնասարարներու միջոցաւ»:

Ծանուցագիրը մեեւնոյն ատեն դիտել կուտայ թէ Սուրիոյ անթեղը եւ մամուլը մերժեցին հրատարակել Իրաքի կառավարութեան վերջին պաշտօնական հերքումը այն զրոյցներու մասին թէ Իրաք կը չարունակէ քարիւղ ճարել Իսրայէլի:

Պաղտատէն հասած լուրերու համաձայն, կատարեալ անատուդութիւն կը տիրէ երկրին մէջ: Կը վախցուի որ Սուրիա քաջալերուելով Մ. Միութեան եւ դնդ. Նասրի կողմէ, պետական դաւ մը

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԱԼ ԿԸ ԽՋԷ

•

Յորդանանի վարչապետը, էլ Նապուլսի, Նոյեմբեր 27ին ճառ մը խօսելով երեսփ. ժողովին մէջ, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը պիտի չանայ խզել 1948ի դաշինքը եւ հեռացնել բրիտանական զօրքը: Այս առթիւ բացատրեց թէ կառավարութեան նպատակն է չնչել ամէն բրիտանական ազդեցութիւն Յորդանանի մէջ եւ արաբական երկիրներէ ճարել այն տարեկան նպաստը զոր կը վճարէ Անգլիա (12·550·000 սթերլին): Եգիպտոս, Սուրիա եւ Արաբիա խոստացած են օգնել: Յետոյ ըսաւ թէ կառավարութիւնը տրամադիր է դիւանադիտական յարաբերութիւններ հաստատելու Մ. Միութեան եւ ուրիշ երկիրներու հետ, թէ իր ջրատարքին քաղաքականութիւնը պիտի հիմնուի Եգիպտոսի, Սուրիոյ եւ Արաբիոյ ուղեդծին վրայ: Այս առթիւ բուռն խօսքեր արտասանեց Մեծն Բրիտանիոյ դէմ, եդիպտոսի վրայ կատարուած յարձակման համար: Ըսաւ թէ 1948 Մարտին կնքուած դաշնագիրը անընդունելի պայմաններ կը պարունակէ: Յետոյ այդ օրէն ի վեր պատահած փոփոխութիւնները «կը պարտադրեն մէկդի նետել այդ դաշնադիրը: Հետեւաբար, համախորհուրդ՝ արաբ եղբայր երկիրներու հետ, որոնք եղմտական օգնութիւն մը ընծայած են մեզի, կառավարութիւնը պիտի չնչէ այդ դաշնագիրը, լուծարքի պիտի ենթարկէ բրիտանական խարիսխները եւ պիտի պահանջէ որ հեռանան անգլիական զինուորները»:

Վարչապետը նախապէս ողջունած էր Եգիպտոսի քաջութիւնը նախայարձակներուն դէմ, ջերմագին շնորհաւորութիւն ներ ուղղելով գնդ. Նասրի, բոլոր սպաներուն եւ զինուորներուն:

× Անգլիացիները օդանաւային կայաններ ունին Մաֆրաքի եւ Ամմանի, հետեւակազօրք եւ հրասայլեր՝ Աքապայի մէջ:

սարքէ իրաքի մէջ, միանդամ ընդ միշտ անհետացնելու համար Արեւմուտքի ազդեցութիւնը աշխարհի այդ մասին մէջ: Այս մտահոդութիւնը սաստկացաւերը հեռագիրը կը հաղորդէր թէ Յորդանան որոշած է խզել իր դաշնագիրը Մեծն Բրիտանիոյ հետ: Բոլոր երեւոյթները կը հաստատեն թէ Մ. Միութիւնը ամէն միջոց կը փորձէ ազդեցութիւն չահելու համար Միջին Արեւելքի մէջ, նոյն իսկ չատ բարձր գնով:

× Սուրիայէն Պաղտատ հասած ճամբորդները կը պատմեն թէ ռուս մասնադէտներու թիւը մեծապէս աւելցած է վերջին ժամանակները: Այժմ Սուրիոյ մէջ կը զործէ եռանդամ «պրեզիդիում» մը, մասնակցութեամբ գնդ. Սարաճի, արտաքին նախարար Սալահ Պիթարի եւ համայնավար երեսփոխան Խալէտ Պեկթաշի: Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուած են ընդդիմադիրներուն մէջ: Կալանաւորներուն մէջ կը դտնուին երկու երեսփոխաններ:

× Սուրիական թերթ մը կը պահանջէ արտաքսել Անգլիացիները եւ Ֆրանսացիները, հետեւողութեամբ Եգիպտոսի:

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ արտաքսուած չորս հարիւր Ֆրանսացիներ, Անգլիացիներ եւ Հրեաներ Աթէնք հասան առջի օր: Կը պատմեն թէ թուղթեր ստորագրել տուած են, ըսելով որ իրենց ազատ կամքով կը հեռանան, եւ եթէ վերադառնան պիտի բանտարկուին. — Եգիպտոսի կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ զանգուածային արտաքսումներ կատարելու որոշում չէ տրուած եւ թէ ուղղը կրնայ մեկնիլ կամ մնալ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՀԵՌՈՒՍ

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐ

(ՕՐՈՒՆ ԴԱՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԻՆ)

●

(Բ. եր վերջին մաս)

Ղուկաս որբը Մարգիսին վերադարձնելէ յետոյ, իսկոյն գնաց իր տունը, ուր ամուսինը կը սպասէր իրեն։ Ամուսնոյն տեսնելով՝ ան ալ ուրախացաւ, որովհետեւ ինքն ալ կը կարծէր, թէ Մարգիս մեռած է։ Ղուկաս ամուսնոյն հարցուց, թէ ինչպէ՞ս ազատեցաւ Մարգիս։ Ան ալ պատասխանեց, թէ ինքն ալ չգիտէ, միայն թէ Մարգիս ինքզինքը ազատեց, ինչպէս որ ինքն ալ ազատեցաւ։ Ապա ամուսինը հարցուց, թէ ինչպէ՞ս ինքն ալ ազատեցաւ։ Ղուկաս

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ԳԱՍՏՈՒՆՈՒ ՀԱՅԿ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԱՐԻ

12.— ՀՈՒՅՆ ՍԱՀՄԱՆԸ

Գիտու աղբյուրները դարի կոպրի, վերջին ժամանակներս մեծ ուշադրության են դարձնում Հայկ Նահապետի ժամանակաշրջանին, եւ նա ամենահայտնի անձնավորությունն է դարձել ոչ միայն գրականության, այլեւ կինոյի համար, որ նկարահանել է «Հայկ Նահապետ» խորագրով ֆիլմը։ Ֆիլմի ստեղծողները ձգտել են հնարավորինս ճշգրիտ վերարտադրել այդ դարաշրջանի մթնոլորտը։

Օրիորդ Լուսինե Ղազարյանը, որ ստանձնել է Տիրուհու դերը, ասում է, որ ամենադժվարը հագուստն էր։ Նա ասում է, որ ինքը հագուստի մասնագետ չէ, բայց ինչպես ինքն է ասում, «ինչ-որ բան գիտեմ, ինչ-որ բան կարդացել եմ, ինչ-որ բան հետաքրքրվել եմ, ինչ-որ բան հարցրել եմ, ինչ-որ բան նայել եմ, ինչ-որ բան ինձ մոտ կա»։ Ֆիլմի «Տիրուհի» երգում նա ինքն է երգում։ Ինչպես ասում է, ինքը երգում է ոչ թե որպես պրոֆեսիոնալ երգչուհի, այլ որպես դերասանուհի։ Ինքը ոչ մի երգի համար մեկ ամսից ավելի չի փորձել։ Ինքը ասում է, որ ինքն ամեն ինչ անում է, որ ֆիլմը հաջողվի։

Ֆիլմի «Տիրուհի» երգի տեքստի հեղինակ Ռուբեն Մելիքյանը ասում է, որ ինքը ցանկացել է, որ երգի տեքստը լինի ոչ միայն գեղարվեստական, այլեւ պատմական։ Ինք

ՔԱՏԱՐ ԿԱՏՂԵՑԱՒ

★

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հունգարիոյ խամաճիկ վարչապետը, Քատար անցի օր ճառ մը խօսելով յայտարարեց .— «Ես այն մարդն եմ որ գիտէ թէ վագրը գաւազանով չեն զսպեր, այլ սպաննելով»: Ուրեմն ժամանակը եկած կը նկատէ վճռական հարուած մը տալու ընդդիմադիրներուն եւ հայրենասէրներուն, անշուշտ ապաւինելով Խ. Միութեան գնդացիրներուն եւ հրասայլերուն: Այս առթիւ լուտանքներ թափեց նախորդ վարչապետին՝ Նակիի վրայ, ըսելով թէ ան եւ իր կառավարութիւնը «աններելի ոճիր մը գործեցին հունգար ազգին դէմ, միջոցներ ձեռք չառնելով հակայեղափոխութեան դէմ: Ֆաշական-ները եւ յետադիմականները գործադրուլներ սարքեցին զինեալ դիմադրութեան ձախողումէն ետք: Ես պայքարեցայ Նակիի հետ Մաթիաս Ռաքոցիի դէմ, բայց կապերս խզեցի 1956 Նոյեմբեր 2ին երբ համոզուեցայ թէ իր քաղաքականութիւնը կը վնասէ երկրին եւ կուսակցութեան: Իմրէ Նակի ճառ մը խօսեցաւ Նոյեմբեր չորսին եւ տասը վայրկեան ետք փախչելով հայրենի երկրէն կ'ապաստանէր Եուկոսլաւիոյ դեսպանատունը: Ուրեմն լքեց ոչ միայն իր երկիրը եւ կուսակցութիւնը, այլեւ բուն իսկ ժողովուրդը: Յետոյ իմ կառավարութեանս դիմեց, վերջնապէս երկրէն հեռանալու եւ Ռումանիա հաստատուելու համար: Թէեւ ոճիրներ գործած է հայրենիքին եւ կուսակցութեան դէմ, սակայն թոյլ տուինք որ մեկնի: Այդ մարդը դարձաւ խամաճիկը հակայեղափոխականներուն»:

Անդրադառնալով բանուորական պահանջներուն, ըսաւ թէ «կարելի չէ նկատի առնել զանոնք, աշխատանքի վերսկսումէն եւ բարեկարգութեան վերահաստատումէն առաջ»: Յետոյ ակնարկելով Ազգաժողովին կատարուած դիմումներուն, ըսաւ թէ «ներքին խնդիրներ են հունգարական գործերը, նոյն իսկ խորհրդ. զօրքի մեկնումը: Չենք ուզեր որ ուեւէ մէկը խառնուի մեր գործերուն: Խորհրդային զօրքը օրինապէս կանչուած է պայքարելու համար հակայեղափոխութեան դէմ»:

Այս ճառէն անմիջապէս վերջ զանգուածային ձերբակալութիւններ կատարուած են ամբողջ Հունգարիոյ մէջ: Կ'ըսուի թէ Ռուսերը ձերբակալած են նաեւ 600 հոգինոց պահակազօրք մը Աւստրիոյ սահմանին մօտ, այն ամբաստանութեամբ թէ կը դիւրացնէին փախուստները:

Բանուորական խորհուրդը կը յայտարարէ թէ տեղի պիտի չտան եւ թէ ի վերջոյ պիտի յաղթեն:

× Հնդկաստանի վարչապետը հեռագիր մը ուղղեց Քատարի, առաջարկելով ընդունիլ Ազգաժողովին ներկայացուցիչները, կարելի եղածին չափ շուտ ...

× Հունգարիոյ ներքին նախարարը կը խոստովանի թէ վեց վակոն լեցուն աքսորականներ մեկնած են երկրէն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ 9ի դէմ 52 ձայնով որոշեց տասը միլիոն տոլարի վարկ մը բանալ միջազգային զօրագունդին համար: Ձեռնպահ մնացին 13 երկիրներ:— Վիճաբանութեանց ընթացքին Եգիպտոսի արտաքին նախարարը պահանջեց միջոցներ ձեռք առնել Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իսրայէլի դէմ, եթէ վերջնապէս չյայտնեն թէ ե՛րբ պիտի պարպեն իրենց զինուորները: Իր կարծիքով, Ֆրանսա եւ Անգլիա կը տեղաւորեն իրենց ուժերը Սուէզի շրջանին մէջ, զանոնք պարպել ձեւացնելով:

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ վերջնապէս վաւերացուց վարձակալութեանց օրէնքը: Մասնաւոր յօդուածի մը տրամադրութեամբ, արգիլուած է որեւէ վարձակալ դուրս հանել ամէն տարուան դեկտ. 1էն մինչեւ Մարտ 15:

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ թիւը 85.000ի հասած է Հունգարիոյ մէջ: Քսան փախստականներ սպաննուած են սահմանագլուխին վրայ, ռուս պահակներու կողմէ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ, Փինօ, ճառ մը խօսելով ծերակոյտին մէջ, յայտարարեց թէ «աւելի քան երբեք անհրաժեշտ է կերտել միացեալ Եւրոպան, նկատի առնելով խորհրդային վտանգը եւ ամերիկեան անտարբերութիւնը»:

ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ կիրակի, 2 Դեկտեմբեր:

Խրիմեան սրահը ժամը 15ին:

Խօսք կ'առնեն ընկերներ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ եւ ՊԵՏՐՈՍ ԶՊՈՒՔՃԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Տիկին Շաքէ Գալայճեան, Պ. Նշան Զիմէճեան, Օր. Քէշիշեան (արտասանութիւն), Պ. Սէյրան (թառ) եւ ուրիշներ:

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի թէյասեղանը այս շաբաթ, կէս օրէ ետք ժամը 3 – 7, Սասունիի ճաշարանը: 31 ռիւ տ'Ալէքսանտրի:

Սիրով կը հրաւիրուին Փարիզի եւ շրջաններու ընկերները, ընկերուհիները եւ համակիրները, ինչպէս նաեւ մամուլի ներկայացուցիչները:

ԽՆՋՈՅՔ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

× Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի խնջոյք պարահանդէսը ի նպաստ «Հայաստան» թերթին, այս կիրակի ժամը 3էն 10, Համօ Օհանջանեան ակումբը:

Կը հրաւիրուին շրջանի բոլոր նոր անդամները եւ համակիրները: Խմբերգ, արտասանութիւն, երգ, հայկական պար եւ անակնկալներ: Ճոխ պիւֆէ:

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ Ի

Սալ Շոփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1

Շաբաթ գիշեր, ժամը 8.30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշակութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին:

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ:

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Կը խօսին Տիկին Պահրի (նախագահ), Տիկին Գարմէն, Տիկին Մառի Աթմաճեան, Յակոբ Տէր – Յակոբեան եւ Հր. Բալուեան:

Գեղարուեստական բաժինը նորութիւն մը կը բերէ փարիզահայ բեմին: Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեան կը նուագէ՝ ընկերակցութեամբ Անիթա Սարգսեանի արտասանութեան, յոբելեարին երկու քերթուածները: Կ'երգէ Տիկին Արուսեակ Ալպան: Թաւջութակ Պ. Նահապետ Ալալէմճեան: Ընթերցում՝ Պ. Տէվրիշեան:

Մուտքը 200 Ֆր. եւ պատւոյ տոմս:

Տոմսերը կը ծախուին Բալուեան եւ Պարսամեան գրատունները եւ կիչէն:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Յակոբ Սէմէրճեան եւ զաւակը Արամիկ կը յայտնեն թէ այս կիրակի, յետ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն եւ հօր ողբացեալ՝

ՅԱԿՈԲ ՍԷՄԷՐՃԵԱՆի (Ֆէպիւս)

մահուան Ա. տարելիցին առթիւ Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ամանոյ Հայր. Միութեան: 1 Դեկտեմբեր, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ լոյս, Սալոն Ալամպրայի մէջ, 340 Պուլվ. Շաւ:

Պատուակալ նախագահութեամբ բանաստեղծ ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹի:

Գեղեցիկ աչքերու մրցում, ընտրուած թեկնածուհին կը ստանայ արժէքաւոր նուէր մը:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Սիւզան Հիւպէր (երգ), Ժօ Ալպան:

Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի անակնկալներ: Նուագախումբ ՆԻՔ ՖՐԱՆՔ:

Սեղանները թուագրուած ըլլալով, այժմէն ապահովել Միութեանս անդամներէն, Տիկին Արփինէ Մորճիկեան, Շէ Վէթէր, 34 ռիւ Թափի Վէր:

Պ. Յար. Չէքէմեան, 12 ռիւ տը լ'Արք. հեռ. Փրատօ 78-61:

Պ. Տիգրան Զորիկեան, 5 Ավընիւ Քամիյ Փէլըթան:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

Նուիրուած ՇԱՀԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆի յիշատակին:

Նախաձեռնութեամբ «Անդաստան» գրական պարբերականի:

Այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Միւթիւալիթէի Ժ. սրահին մէջ՝

Գեղարուեստական խնամուած բաժին:

Ծախքերու մասնակցութիւն:

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Հ. Յ. Դ. Ուս. Միութեան վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին:

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՕՐԱԿԱՐԳ:

Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՉԱՓԱՀԱՍ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ

Կը կազմակերպեն

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ազգ. Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրէվիզ

Պիտի ներկայացնեն

«ԱՆՈՒՇ»ը (Տիգրանեանի)

Ձայնագրուած Երեւանի Օփերայի արուեստագէտներու կողմէ:

Այս Շաբաթ ժամը 20.30ին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՏԷՍԻՆ.— Տէր եւ Տիկին Արապեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին իրենց զաւկին Մարիճէ Միւրաքի (ծնեալ Արապեան) մահուան առթիւ, անձամբ կամ գրաւոր:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Րաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Ռէժանի վերնայարկը: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Զաւարեան ենթկ. շաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին:

Վռամեան ենթկ. շաբաթ, մէկ Դեկտեմբեր, ժամը 9ին:

Նիկոլ Դուման ենթկ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3.30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայացուցիչը:

(Շար.)

ԼԻՈՆ.— Հ. Յ. Դ. «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 21-ին, Յոյներու սրահը: Կարեւոր օրակարգ:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ, ժամը 20.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Անհրաժեշտ է բոլորին ներկայութիւնը:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Քրիստափոր ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին: Պարտաւորիչ ներկայութիւն: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Տիկին Մավեան իր թոռնիկին՝ Անահիտի Բ. տարելիցին առթիւ երկու հազար ֆրանք կը նուիրէ Հայ Մշակոյթի Տան:

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի, 16 Դեկտ. ժամը 4ին

AMBASSADEURS

3, Avenue Gabriel (Champs-Elysées)

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ BACHICHA

Մուտք 500 ֆրանք

Սեղանները կանխաւ ապահովել

CEN. 36-23

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁ.ԽՄԲԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ: ԺԱՄԸ 21ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

Նախագահութեամբ՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

CASINO DE CHARBONNIERES

Մասնակցութեամբ գաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝

MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Բազմաթիւ անակնկալներ

Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հեռաձայնելով.—

Autos-cars — Place Bellecour

Burdeau 54-03

Մութ գոյն զգեստը նախընտրելի է

ARSONOR - RADIO

ARABYAN NOUBAR

3, Rue de Mirbel, Paris (5e)

(101 Rue Monge) Métro Censier Daubenton

TEL. : 78-77

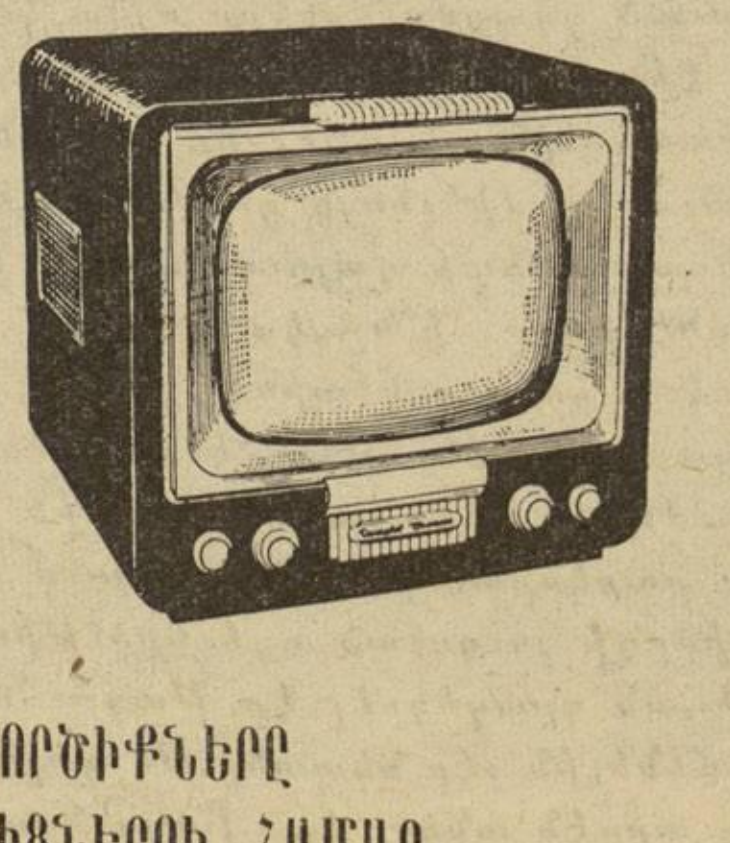

Ուր պիտի գտնէք հանրածանօթ բոլոր

ՄԱՐՔԵՐԸ կրող

ՌԱՏԻՈՅԻ ԵՒ ԹԵԼԵՎԻԶԻՈՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՅ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՒՐՋ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE
HARATCH
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութ.մր, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
VENDREDI 30 NOVEMBRE 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7745 32e ANNEE
Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3556

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԶԱՐԱՇՈՒՔ ՀԱՐՑԱԿԱՆԸ

★

Օրուան դէպքերը այնքան պերճախօս են որ մեկնութեան չեն կարօտիր :

Մէկ խօսքով, Միջին Արեւելքն ալ աս - պարէզ կը կարդայ արեւմտեան Եւրոպա-յի, եւ խրած է պայքարի մը մէջ որ կրնայ ճակատագրական հետեւանքներ ունենալ բոլորին համար :

Երեւութապէս, այդ պայքարը կը մղուի յանուն անկախութեան եւ գերիշխա - նութեան :

Եւ սակայն, պղտոր հոսանքներ ալ պակաս չեն :

Արեւմուտքի ազդեցութիւնը թօթափած ատեն, տակաւին երէկ անկախութեան տիրացած երկիրներ մեքենաբար ճամբան կը հարթեն ուրիշ օտար տիրապետու - թեան մը համար :

Մանաւանդ որ, ճեղքեր բացուած են, նաեւ, ներքին ճակատի վրայ :

Ասպարէզ նետուած երկիրները ամէն բանէ առաջ ներքին եւ արտաքին խաղա - ղութեան կը կարօտին, իրենց պետական կազմը եւ քաղաքական ու տնտեսական դիրքը զօրացնելու համար :

Միջին Արեւելքի ժողովուրդներուն ի - րական բարեկամները մտահոգութեամբ կը դիտեն այն սուր հակամարտութիւնը որ կը տիրէ ցեղակից դրացիներու միջեւ :

Միշտ օտարն է որ պիտի օգտուի, օրինակ, երբ արաբական Սուրիան եւ Իրաքը ճակատ մը յարդարեն, փոխադարձաբար :

Ինչ որ տեղի կ'ունենայ Դամասկոսի մէջ, Խ. Միութեան գործօն աջակցու - թեամբ, կրնայ պատրուակ ծառայել այ - լայէս վտանգաւոր միջամտութեանց :

Գաղտնիք չէ որ Պաղտատի դաշինքին գլխաւոր անդամները, Անգլիա եւ Թուրքիա, լարուած ուշադրութեամբ կը հե - տեւին անցուդարձին :

Ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ ազդե - ցութեան պայքարը կրնայ այլասերիլ եւ դառն անակնկալներ պատճառել, անխնայ մանելով փոքր եւ անճար երկիրները :

Արաբական պետութիւնները տակաւին այնքան զօրացած չեն, որպէսզի կարենան տոկալ ներքին եւ արտաքին ցնցումներու :

Այսօրուան խարուսիկ խայծերը չեն կրնար հաստատուն երաշխիքներ կազմել վաղուան համար :

Անհաւասիկ վաւերական եւ կենդանի փաստ մը եւս, արիւնաթաթախ Հունգա - րիան, Եւրոպայի սրտին վրայ :

Դաւադիր ուժեր կը հսկեն արաբական աշխարհին անմիջական սահմաններուն վրայ, միշտ պատրաստ՝ կռնակէն հար - ուածելու :

Միջին Արեւելքը չի կրնար ապահովել իր անկախութիւնն ու գերիշխանութիւնը, թէ անհատապէս եւ թէ հաւաքաբար, այրելով բոլոր կամուրջները Արեւմուտ - քի հետ :

Իր ճակատագիրը սերտօրէն կապուած է Միջերկրականի հետ, ինչպէս աշխար - հագրութեամբ, նոյնպէս քաղաքակր - թութեամբ :

Նորէն կը դառնանք չարաշուք հարցա - կանի մը առջեւ :

Մեծերը իրենց հաշիւներն ունին : Փոքրերուն կը մնայ արթուն կենալ եւ իրենց տունը կարգի դնել, որպէս զի չդառնան կռուախնձոր, ի հաշիւ հեռաւոր սուր - բերու :

Կացութիւնը կը պահանջէ որ մեր տա - րագիր բազմութիւններն ալ ամփոփուին եւ իրենց ապահովութեան մասին մտա - ծեն լրջօրէն :

Աւելի քան երբեք խուսափիլ որեւէ ա - բարքէ որ կրնայ թիւրիմացութիւններ պատճառել :

Անհրաժեշտ է բացառիկ ճիգ մը փոր - ձել, դարմանելու համար այն բարոյա - կան եւ նիւթական աւերները որ գործուեցան տարուան ընթացքին, ամբոխավա - րական մարզանքներով : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ԿԸ ՍԵՊԵՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՎԵՐԱԶԻՆՈՒՄԸ

★

ԵԳԻՊՏՈՍ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարա - րութիւնը Նոյեմբեր 28ին ազդարարեց թէ Խ. Միութիւնը կը ծանրացնէ յարաբերութեանց լարումը Միջին Արեւելքի մէջ, զէնք ղրկելով Սուրիոյ : Այս առթիւ հաստատուեցաւ թէ Դամասկոսի ամերիկեան դեսպանը, Մուզ, իր կառավարութեան մտահոգութիւնը յայտնած է Սուրիոյ : Արտաքին նախարարութեան մամուլի վերատեսուչը յայտարարեց .— «Մենք գիտենք որ կարեւոր քանակութեամբ խոր - հրդային զէնքեր ղրկուած են Սուրիա վերջին ամիսներու ընթացքին, զանազան տեսակներով եւ չափերով : Կ'իմանանք թէ Միջին Արեւելքի տագնապէն ի վեր ուրիշ առաքումներ ալ կատարուած են : Այս ձեռնարկը երբեք չի կրնար օգնել Ազգա - ժողովի աշխատանքին՝ յարաբերութիւն - ները բարւոքելու եւ վերջնական կարգա - դրութեան մը յանգելու համար» :

Վերատեսուչը հարցումի մը առթիւ ը - սաւ թէ չի գիտեր ինչ տեսակ եւ ինչ քանակութեամբ զէնքեր ղրկուած են Սու - րիա : Բայց հաստատեց թէ 30.000.000 տոլար արժողութեամբ գնումթերք յանձնուած է, մէջն ըլլալով թեթեւ հրասայլեր, զրահապատ կառքեր, գնդացիրներ, թնդանօթներ եւ ուրիշ թեթեւ զէնքեր : Դամասկոսի ամերիկեան դեսպանը թելադրած է սուրիական կառավարութեան աջակցիլ Ազգաժողովին խաղաղասիրական ջանքերուն, մեղմացնելու համար յարա - բերութիւնները : Ուրիշ հարցումի մը եւս պատասխանելով, վերատեսուչը ըսաւ թէ Սուրիոյ եւ Իրաքի յարաբերութեանց լարման պատասխանատուն Իրաքը չէ : Եւ հաստատեց թէ Իրաքի կառավարութիւնը զէնք խնդրած է Մ. Նահանգներէն :

Հեռագրի մը համաձայն, Սուրիոյ վարչապետը, Սապրի Ասալի, յայտարարած է թէ «բոլորովին անհիմն է» ամերիկեան վերատեսուչին յայտարարութիւնը խոր - հրդային զէնքերու առաքման մասին ...

× Եգիպտոսի նախկին նախարարներէն Անուար Սատաթ յօդուած մը հրատարա - կելով կառավարական թերթին՝ «Ալ Կումհուրիյա»յի մէջ, կ'ըսէ թէ Թուրքիա պատրաստութիւններ կը տեսնէ Սուրիոյ վրայ յարձակելու համար : Այս առթիւ կ'ազդարարէ .— Եթէ Թուրքիա գործադրէ այդպիսի ծրագիր մը, պատերազմի պիտի բռնուի Խ. Միութեան հետ :

Այս շաբթու Անգարայի ռատիօն կ'ամ - բաստանէր Սուրիան թէ զէնքեր կը ստա - նայ Խ. Միութենէն, թէ զինուորներ կը համախմբէ Լիբանանի սահմանին վրայ եւ թէ սուրիացի եւ եգիպտացի գործակալ - ներ կը փորձեն խռովութիւններ յարուցա - նել Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ :

× Խ. Միութեան արտաքին նախարա - րը, Շեպիլովնիւ Եորքէն վերադարձած ատեն Քոփենհակ հանդիպելով յայտարա - րեց թէ վաւերագիրներ ունի որոնց հա - մաձայն Ֆրանսա, Անգլիա եւ Իսրայէլ կ'ուզեն յարձակիլ Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Միջին Արեւելքի ուրիշ երկիրներու վը - րայ, Եգիպտոսը հպատակեցնելու հա - մար : Եւ աւելցուց .— «Գիտենք նաեւ որ զինուորական մեծ համախմբումներ տեղի կ'ունենան Յորդանանի եւ Սուրիոյ սահ - մաններուն մօտ եւ քաղաքական թափան - ցում կը կատարուի Լիբանանի մէջ : Խ. Միութիւնը վճռած է պաշտպանել աշ - խարհի խաղաղութիւնը » :

Շեշտելով յայտարարեց նաեւ թէ «պարզ ռազմախաղ են» Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Իսրայէլի հաւաստիքները՝ իրենց զօրքերը Եգիպտոսէն քաշելու մասին :

× Ամերիկեան թերթերը կը գրեն թէ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին Մ. Նահանգներուն եւ Մեծն Բրիտանիոյ մի - ջեւ, նկատելով որ Սուրիոյ եւ Իրաքի միջեւ ծագած վէճը կրնայ նոր փոթորիկ մը յարուցանել Միջին Արեւելքի մէջ :

× Բանաձեւ մը յանձնուեցաւ Լիբանա - նի երեսփ. ժողովին, առաջարկելով ամէն միջոց ձեռք առնել, որպէսզի Միջին Արեւելքը երկրորդ Քորէա մը չդառնայ :

ԵԳԻՊՏՈՍ ՄԻՇՏ ԱՆՀԱՇՏ

★

ՆՈՐ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Եգիպտոսի կառավարութիւնը յայտա - րարութիւն մը հրատարակեց որով կ'ամ - բաստանէ Անգլիացիները եւ Ֆրանսացի - ները թէ մեղսակից են Իսրայէլի կողմէ Եգիպտոսի դէմ կատարուած յարձակման համար : Միեւնոյն ատեն կ'ազդարարէ թէ թշնամութիւնները կրնան վերսկսիլ, քանի որ Անգլիա, Ֆրանսա եւ Իսրայէլ կը մերժեն պարպել եգիպտական հողը : «Եգիպտոս չի կրնար իր անկախութիւնը զոհել աշխարհի խաղաղութիւնը պահպանելու համար » :

Եգիպտոսի պատերազմական նախարա - րը եւ սպարապետը, զօր. Ամիր յայտա - րարեց թէ չեն կրնար թոյլ տալ անգլիական, ֆրանսական եւ իսրայէլեան զին - ուորներու ներկայութիւնը իրենց հողին վրայ : «Ճակատամարտը վերջացած չէ տակաւին և մենք երբեք չենք կրնար հանդուրժել ներկայ կացութեան : Սրբազան պարտականութիւն մըն է պատրաստուիլ ճակատամարտին համար : Այս անգամ մե'նք պիտի որոշենք ճակատամարտին հանգամանքները եւ ոչ թէ նախայար - ձակները, ինչպէս ըրին դաւ մը սարքելով Իսրայէլի հետ, Սինայի մեր զօրքը ոչըն - չացնելու եւ Սուէզի ջրանցքը գրաւելու համար : Այս անգամ պիտի կռուինք եւ պիտի մեռնինք մեր հանրապետութիւնը պաշտպանելու համար» : Այս առթիւ հեղնեց Անգլիան եւ Ֆրանսան, — «Երկու կարծեցեալ մեծ պետութիւններ որոնք չկրցան առանձին ճակատիլ մեզի դէմ » :

× Պաղտատէն հասած լուրերու համա - ձայն Սուրիոյ սովետասէր տարրերը կը տիրապետեն կառավարութեան վրայ, անզօրութեան դատապարտելով վարչապետը եւ նախագահը : «Օր չանցնիր որ նոր մասնագէտներ կամ խորհրդականներ չհասնին Խ. Միութենէն : Անոնք են որ կը հսկեն նոր օդակայաններու եւ ամրու - թեանց վրայ երկրին զանազան մա - սերուն մէջ : Դարձեալ անոնք են որ կը վարեն քարոզութիւնը՝ Իրաքի ժողովուրդը Նուրի Սայիտի դահլիճին դէմ հանելու համար : Կարգ մը շրջանակներու կարծիքով շատ չանցած ուղղակի թշնամու - թիւններ կրնան ծագիլ Սուրիոյ եւ Իրաքի միջեւ : Ընդհարման աւիթ կրնայ ծառա - յել Յորդանանի նոր կացութիւնը : Ատենէ մը ի վեր սուրիական երկու զօրաբաժին - ներ ռազմագիտական դիրքեր գրաւած են հիւսիսային Յորդանանի մէջ, ի նախա - տեսութիւն իսրայէլեան յարձակումի մը : Իրենց դիմացը կը գտնուի բրիտանական օդատորմիղ մը Մաֆրաքի մէջ : Կ'ըսուի թէ իրաքեան ուժեր համախմբուած են Սուրիոյ սահմանագլուխին երկայնքը, դէպի Ճէպէլը Տրիւզ տանող ճամբուն վը - րայ (այստեղ կը համախմբուին ընդդի - մադիրները) ; Կացութիւնը աւելի բարդա - ցած է այժմ, քանի որ Յորդանանի վար - չապետը յայտարարեց թէ պիտի խզէ Անգլիոյ հետ կնքուած դաշնագիրը : Կլեպ փաշայի կարծիքով, արաբական երկիր - ները չեն կրնար վճարել Անգլիոյ կողմէ Յորդանանի տրամադրուած տարեկան գումարը, աւելի քան 12 միլիոն սթերլին : Այն ատեն Յորդանան պիտի ստիպուի դիմել Մոսկուայի : Արդ, Իրաք երբեք չի կրնար թոյլ տալ որ սովետական ամ - րոց մը հաստատեն իր արեւմտեան սահ - մաններուն վրայ : Ուրիշ խօսքով, ան - խուսափելի կը համարուի զինեալ միջա - մտութիւն մը Յորդանանի դէմ :

ՖՐԱՆՍԱ, ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

*

Բոլոր տեղեկութիւնները կը կը հաս - տատեն թէ յարաբերութիւնները պաղած են արեւմտեան երեք պետութեանց մի - ջեւ, իբրեւ հետեւանք Մ. Նահանգներու բռնած դիրքին : Անգլիոյ արտաքին նա - խարարը, Ս. Լոյտ, Լոնտոն վերադառնալով, յայտարարեց թէ «սուր տարակար - ծութիւն մը կը տիրէ Մ. Նահանգներուն հետ՝ Միջին Արեւելքի խնդիրներուն կարգադրութեան մասին» : Նախագահ Այզըն - հաուըրի վերջին բարեկամական հաւաս - տիքն ալ պաղ ընդունելութեան արժանա - ցաւ :

Կը յիշուի թէ Ֆրանսայի արտաքին նա - խարարն ալ քննադատած էր Մ. Նահանգ - ներուն անտարբերութիւնը : Փարիզի ա - մերիկեան դեսպանը Ուոշինկթըն մեկնե - ցաւ եւ պիտի մնայ մէկ շաբաթ, խորհըր - դակցելու համար :

Կը թուի թէ Ամերիկացիներն ալ ըմբռ - նած են իրենց երկու դաշնակիցներուն դառնութիւնը : Արտաքին նախարարը, Տըլըս, հիւանդութենէն ապաքինած ըլլալով, Փարիզ պիտի գայ Դեկտ. 8ին :

Այզընհաուըրի քարտուղարը լրագրա - կան ասուլիս մը սարքելով, յայտարարեց թէ յարաբերութիւնները մեծապէս բար - ւոքած են վերջին երկու երեք շաբաթնե - րու ընթացքին :

Անգլիոյ փոխ - վարչապետը, Պըթլըր ընդունելով հանդերձ անգլօ-ամերիկեան մերձեցման անհրաժեշտութիւնը, աւելի անկախ քաղաքականութիւն մը կը պա - հանջէ Մ. Նահանգներուն հանդէպ : «Մեզի դէմ գործելով Մ. Նահանգները կրնան վարկ շահիլ ուրիշ տեղ, բայց կը կոր - սնցնեն մեր վստահութիւնը » : Այս առ - թիւ ըսաւ թէ չեն կրնար իրենց զինուոր - ները Եգիպտոսէն քաշել անմիջապէս և ա - ռանց պայմանի :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Արժանահաւատ աղբիւրէ մը կը հա - ւաստեն թէ Խ. Միութեան ծանօթ վարիչներէն Մալենկով Փեշթա կը գտնուի Նոյ. 23էն ի վեր եւ թէ ան է որ համոզած է Քատարը՝ մեկղի դնել հաշտարար քա - ղաքականութիւնը :

Ձերբակալութիւնները եւ աքսորները կը շարունակուին անընդհատ : Վարչապետը խնդրեց աւստրիական կառավարութենէն վերադարձնել այն հունգար երիտասարդ - ները որոնք փախած էին, «վախնալով փաշական ահաբեկիչներէն» : Քանի մը հազար կը հաշուէ այս երիտա - սարդները, 18 տարեկանէն վար եւ կը խոստանայ ընդհ. ներում շնորհել փա - խստականներուն :

× Ազգաժողովին Քուպայի պատուի - րակութիւնը պահանջեց ընդհ. ժողովէն վտարել Հունգարիոյ պատուիրակնե - րը, եթէ Փեշթա չհաւանի ընդունիլ ՄԱԿի ներկայացուցիչները :

ՀՐԵԱՆԵՐԸ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԽՆԴՐԵՆ

Իսրայէլի խորհրդարանը երկրորդ ան - գամ ստիպողական նիստ գումարելով, քննեց Եգիպտոսի 30.000 Հրեաներուն կացութիւնը : Կը վախցուի որ արտաք - սուին Եգիպտոսէն : Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ, որով կը պահանջուի Ազգաժողովէն եւ մեծ պետութիւններէն անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնել, ա - զատելու համար անոնք որ արգելափակ - ուած են : Արտաքին նախարարը, Տիկին Կոլտա Մէյր կարդաց Ազգաժողովին ուղղած հեռագիրը, որ կը խնդրէ անմիջա - պէս միջամտել :

Վարչապետը յայտարարեց թէ իրենք փոխադարձ միջոցներ ձեռք պիտի չառնեն Իսրայէլի Արաբներուն դէմ :

× Եգիպտոսէն հասած Ֆրանսացիներ կը հաստատեն թէ տնտեսական տագնապը հետզհետէ կը ծանրանայ : Առջի օր Ս. -

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԽՈՍԱՍՏԱՆԸ

ՀԱՅՈՑ ՊԵՏ ԻՆՉ ԲԱՆ ԲՈՒՆ ՀԱՍԱՎ

ՂՈՇՅԱՆՑ ՎԿՈՍ

(Վէպ ՂՈՇՅԱՆՑ ՎՀՈՎՀԱՆՆԵՍԻ)

Մեր ներկայացրած հատվածում Ղոշյանց Վկոսը հանդիպում է իր հին ծանոթ Ղազարոս Ղազարյանին, որը նրան հրավիրում է իր տուն: Ղազարոսի տանը Վկոսը հանդիպում է նաև նրա կնոջ՝ Մարիամի հետ: Ղազարոսը պատմում է, որ իր որդին՝ Գրիգորը, ուսանող է եղել, սակայն ձերբակալվել է և ուղարկվել աքսորավայր: Մարիամը լուռ լսում է ամուսնու խոսքերը, իսկ Վկոսը մտածում է, թե ինչպես կարելի է օգնել Գրիգորին:

Ղազարոսը հիշում է, որ Գրիգորը մանկուց սիրել է գրքեր կարդալ և միշտ ազատության մասին երազել: Նա հարցնում է Վկոսին, թե արդյոք հնարավոր է որևէ միջոց գտնել որդուն վերադարձնելու համար: Վկոսը պատասխանում է, որ կփորձի դիմել իր ծանոթներին, սակայն չի խոստանում հեշտ լուծում:

Մարիամը, որ մինչ այդ լուռ էր, հանկարծ ասում է, որ երազել է Գրիգորին՝ ազատ թռչող թռչունի պես: Այդ երազը բոլորին ուրախացնում է, և նրանք որոշում են հավատալ, որ լավ նշան է:

Վկոսը հրաժեշտ է տալիս տանտերերից՝ խոստանալով շուտով նորություններ բերել: Դուրս գալով տնից՝ նա մտածում է, որ գործը դժվար է, բայց ինքը չի կարող հանձնվել:

Հաջորդ օրը Վկոսը այցելում է իր հին ընկեր Սարգիս Թորոսյանին, որը նախկինում զբաղեցրել է բարձր պաշտոն: Սարգիսը սկզբում զգուշավոր է, սակայն հետո համաձայնում է օգնել՝ ասելով, որ կարող է դիմել իր կապերին:

Վկոսը վերադառնում է Ղազարոսի տուն և պատմում նրանց, որ հույս կա: Մարիամը շնորհակալություն է հայտնում նրան՝ ասելով, որ Աստված չի մոռացել իրենց:

Գիշերը Վկոսը մնում է Ղազարոսների տանը: Նա չի կարողանում քնել՝ մտածելով Գրիգորի մասին: Նրան թվում է, թե լսում է երիտասարդի ծիծաղը, և հասկանում է, որ պետք է անել ամեն ինչ՝ նրան ազատելու համար:

Առավոտյան Վկոսը վերադառնում է քաղաք՝ որոշելով այցելել Սարգիսին կրկին: Ճանապարհին նա հանդիպում է հին ծանոթ Արամ Մելիքյանին, որը նրան հրավիրում է սուրճ խմելու: Արամը հետաքրքրվում է Վկոսի գործերով, և Վկոսը որոշում է նրան ևս ներգրավել՝ հուսալով, որ նա կարող է օգտակար լինել:

Արամը խոստանում է օգնել և տալ մի քանի հեռախոսահամար, որոնք կարող են պետք գալ: Վկոսը շնորհակալություն է հայտնում և շարունակում իր ճանապարհը՝ զգալով, որ գործերը սկսում են շարժվել առաջ:

Երեկոյան Վկոսը վերադառնում է Ղազարոսների տուն և պատմում նրանց այդ մասին: Մարիամը լսում է նրան՝ ձեռքերը ծալած, իսկ Ղազարոսը հարցնում է, թե արդյոք վտանգավոր չի լինի Վկոսի համար: Վկոսը պատասխանում է, որ ամեն ինչ կանի զգուշությամբ:

Գիշերը Վկոսը նորից չի կարողանում քնել: Նա մտածում է, որ կյանքում երբեմն անհրաժեշտ է ռիսկի դիմել՝ հանուն ուրիշների: Նա հիշում է իր երիտասարդությունը, երբ ինքն էլ շատերի օգնությամբ կարողացավ հաջողության հասնել:

Առավոտյան Վկոսը զանգահարում է Սարգիսին, որը խոստանում է հանդիպել նրա հետ կեսօրին: Վկոսը որոշում է այդ ընթացքում գնալ Ղազարոսների տուն՝ նրանց հանգստացնելու համար:

Ղազարոսների տանը Վկոսը հանդիպում է Մարիամին, որը նրան հյուրասիրում է թեյով: Նրանք խոսում են Գրիգորի մասին, և Մարիամը ասում է, որ որդին միշտ եղել է ազատասեր և չի կարողացել հարմարվել ստրկական կյանքին: Վկոսը հիանում է նրա խոհեմությամբ և ուժով:

Ղազարոսը վերադառնում է աշխատանքից և միանում է նրանց: Նա ասում է, որ լսել է Գրիգորի մասին որոշ լուրեր, և որ նա գտնվում է Սիբիրի մի հեռավոր շրջանում: Վկոսը հարցնում է, թե արդյոք հնարավոր է նրան ազատել, և Ղազարոսը պատասխանում է, որ դա շատ դժվար է, բայց ոչ անհնար:

Վկոսը հեռանում է տնից՝ խոստանալով վաղը նորից գալ: Նա գնում է Սարգիսի մոտ, որը նրան տեղեկացնում է, որ կարող է օգնել՝ միայն եթե Վկոսը պատրաստ լինի մեծ գումար վճարել: Վկոսը համաձայնում է, չնայած գիտի, որ դա նշանակում է իր խնայողությունների մեծ մասի սպառում:

Երեկոյան Վկոսը վերադառնում է տուն և պատմում Մարիամին ու Ղազարոսին, որ հնարավորություն կա: Նրանք շնորհակալություն են հայտնում նրան, սակայն Վկոսը ասում է, որ դեռ վաղ է ուրախանալ, քանի որ ամեն ինչ կախված է Սարգիսի հաջողությունից:

Գիշերը Վկոսը կրկին չի կարողանում քնել: Նա մտածում է, որ եթե Գրիգորը ազատվի, ապա նրանք կկարողանան նորից միասին լինել: Նա հիշում է իր կնոջը՝ Աննային, որը մահացել էր տասը տարի առաջ, և մտածում է, որ նա կուրախանար, եթե տեսներ, թե ինչպես նա օգնում է մեկ ուրիշին:

Առավոտյան Վկոսը զանգահարում է Սարգիսին, որը հաստատում է, որ ամեն ինչ պատրաստ է: Վկոսը որոշում է գնալ հանդիպման, սակայն նախ այցելել Ղազարոսների տուն՝ նրանց հանգստացնելու համար: Մարիամը ծանր է տանում լուրը, սակայն ասում է, որ պատրաստ է ամեն ինչի

ՎԱՀԱՆՈՒՇ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՎԿԱ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԱՎԻ

12.— ՀՈՅ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ

Մի առանձին մարդկային էն, որ առանձնա-
յատկություններ ունի, որոնք միայն նրան են
պատկանում, նրան միայն հատուկ են, մի
տարօրինակ էակ էր Վահանը: Մի առանձին
տարօրինակություն էր նրա ամբողջ էության
մեջ: Ոչ ոք չէր, և չէ՛ր էլ կարող լինել նրա
նման: Նրա մեջ կային այնպիսի հակասական
գծեր, որոնք միանգամայն անհնարին էին
միմյանց հետ միացնել: Նրա մեջ կային այն-
պիսի գծեր, որոնք ամենից հեռու էին նրա
բնավորությունից, նրա ոգուց, նրա ամբողջ
էությունից: Նրա մեջ կային գծեր, որոնք
ամենից հեռու էին նրա ոգուց, նրա ամբողջ
էությունից, և նրա մեջ չկային գծեր, որոնք
ամենից մոտիկ էին նրա էությանը: Նրա
մեջ կային գծեր, որոնք ամենից հեռու էին
նրա ոգուց, նրա ամբողջ էությունից, և նրա
մեջ չկային գծեր, որոնք ամենից մոտիկ էին
նրա էությանը

թէնք հասան հարիւր անդլիացի եւ ֆը – րանսացի, 250 ալ հրեայ քաղաքացիները :

× Արտաքին նախարարը, Պ. Փինօ ղե – կուցում տալով նախարարական խորհուր – դին մէջ, հաստատեց թէ դժուարին կա – ցութեան մը մասնուած են ֆրանսական հպատակները, իսկ հակղութեան տակ ըլլալով : Բոլորն ալ միեւնոյն ձեւով կը նկարագրեն կացութիւնը : Մասնաւոր կա– ցութիւն մը ստեղծուած է, որպէսզի ֆը– րանսացիները, Անգլիացիները եւ Հրեա – ները հեռանան :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՐԱՆԻԹԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ առթիւ, Մոս– կուայի թերթերը կը յայտնեն թէ Խ. Մի– ութիւնը ի վիճակի է քարիւղ ճարելու ա– րեւմտեան Եւրոպայի : Այս տարուան քարիւղի արտադրութիւնը կը հաշուեն 80 միլիոն թոն (անցեալ տարի 71 միլիոն) :

ԱԶԳԱՅՈՂՈՎԻՆ ոստիկանական ուժը 6 հազար զինուորի պիտի բարձրանայ, ինչ– պէս յայտարարեց ընդհ. քարտուղարը : Կը յուսան 4500 զինուոր կեդրոնացնել մինչեւ երկու շաբաթ :

ԱԼՊԱՆԻԱՑԻՆ հասած լուրերու համա – ձայն քանի հոգի սպաննուած են մայրա – քաղաքին մէջ, բուռն ցոյցերու հետեւան– քով : Մասնաւորապէս դժգոհ են դիւղա – կան շրջանակները : Կառավարութիւնը ձերբակալած է չարք մը ականաւոր ան – ձեր :

ԱՀԱԲեԿՈՒՄՆԵՐԸ վերսկսան Ալժե – րիոյ մէջ, բոլոր ճակատներուն վրայ : Միայն մէկ ընդհարման միջոցին սպան – նուած են 11 զինուորներ եւ 38 ըմբոստ – ներ :

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔԱՐԻՒՂ պիտի հասնի մինչեւ 15 օր, համաձայն Ուոշինկթընէն հասած լուրերու :

ՍՈՒՐԻՈՑ կառավարութիւնը 850 ընդ – դիմադիրներ ձերբակալած է անցեալ շաբթու, համաձայն Պաղտատ հասած լուրերու :

ՍՈՒԻԶԻ շրջանը պարպելու համար Ազ– գաժողովին քարտուղարը երկու շաբ – թուան պայմանաժամ մը կը նախատեսէ, այն ենթադրութեամբ թէ մինչեւ այն ա – տեն պիտի կրնան 4500 զինուոր համա – խմբել, պատրաստ՝ անդլեֆրանսական զօրքին տեղը բռնելու : Անդլիոյ արտաքին նախարարը յայտարարութիւն մը պիտի ընէ այս մասին, երեսփ. ժողովին մէջ, առաջադրուած Ռէյչըրհեան առաջարկներէն : Պահպանողականները կը սպառնան վո – թորիկ մը յարուցանել այս առթիւ : Կ'ըս– ուի թէ վարչապետը՝ Իրըն, կարճ պիտի կապէ իր արձակուրդը Ճամայիքայի մէջ :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ օդանաւային նա – խարարը յայտարարեց թէ հիւլէական զէնքեր պիտի զործածեն, եթէ համայնա– վարական յարձակում կատարուի : — Ա – րեւմտեան Գերմանիոյ ամերիկեան բա – նակը մեծ ռազմափորձեր պիտի կատարէ Դեկտեմբերի սկիզբը, Շթութկարտի եւ Նիւրընպէրկի մէջ :

ՄԱՐՍԻԼԻ հասան բազմաթիւ Ֆրան – սացիներ՝ Եգիպտոսէն : Հինգ հազար հո– գի եւս պիտի հասնին մօտերս :

ԱՆԳԱՐԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ կառա – վարութիւնը որոշեց սահմանափակել հը– բանիւթի սպառումը : Միւս կողմէ կառա– վարութիւնը ուշադրութեամբ կը հետեւի Մէջին Արեւելքի կացութեան, չատ ծանր համարելով զայն : «Լը Մոնտ»ի թղթակի– ցը կը զրէ թէ մտահոգութիւնը կ'երեւայ բոլոր դէմքերուն վրայ, իրրեւ հետեւանք զանազան զրոյցներու : Խ. Միութեան ձեռնարկները եգիպտոսի մէջ ամէնէն ա – ւելի կը յուզեն հանրային կարծիքը :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Նոյ. 28).— Զոյլ ոսկի 468·000, նափոլէոն 3480, անգլիական 4440, զուից. 3410, քսան տոլարնոց 16·680 : Թղթադրամ (անպաշտօն) . — Սթերլին 1050, տոլար 405, զուից. 96·50, պելժ. 8·10 :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Բնիկ Մշոյ քաղքին Սպոնճի Մուրա – ի որդին Օհաննէս Օհաննէսեան կը փնտռէ իր երկու քոյրերը, Մարմար եւ Պեզօ :

Աբչակ Պօղոսեան կը փնտռէ իր որդին Մխիթարը, կորսուած հայրենական պա– տերազմին :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱԿԻ

Պ. Երուանդ Գրիգորեան հազար Ֆր. կը նուիրէ Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւ – ղին, փոխան ծաղկեպսակի Տիկին Թա – գուհի Բալուեանի մահուան առթիւ :

Սաանալ «Յառաջ»էն :

ԽՆԴՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Դաշնակցութեան Օրուան առթիւ կիրակի, 2 Դեկտեմբեր :

Արիմեան սրահը ժամը 15ին :

Խօսք կ'առնեն ընկերներ ՀՐԱՆՏ ՄԱ – ՄՈՒԼԻ եւ ՊԵՏՐՈՍ ԶՊՈՒՐՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մաս – նակցին Տիկին Շաֆէ Գալայճեան, Պ. Նշան Զիմէճեան, Օր. Քէշիշեան (արտա– սանութիւն), Պ. Սէյրան (թառ) եւ ու – րիշներ :

ՄՈՒՏՔը ԱԶԱՏ Է :

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք մեր յա– ժանորդներէն Պ. Լ. Մուրատեանէ երեք հազար ֆրանք, իր բաժնեգինին վճարման առթիւ :

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղի ներ– յասեղանը այս շաբաթ, կէս օրէ հետք ժա– մը 3 – 7, Սասունի ճայլարանը : 31 ռու տ'Ալէֆսանտրի :

Սիրով կը հրաւիրուին Փարիզի եւ շր– ջաններու ընկերները, ընկերուհիները եւ համակիրները, ինչպէս նաեւ մամու– լի ներկայացուցիչները :

Տէր եւ Տիկին Աւետիս Մարզարեան – զաւակները՝ Յակոբ, Թիրայր եւ Վրէժ Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Մարզարեան եւ զա– ւակները՝ Սերոբ եւ Մարզիթ, Տէր Տիկին Մուշեղ Մարզարեան, Տիկին Եր– նուհի Թէրզեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տ կին Մեսրոպ Սերոբեան եւ զաւակնե (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Զօհրապ Մ– րատեան ,Տէր եւ Տիկին Թիրայր Սա– րատեան եւ զաւակները, Տակառեան ,Տէր Սիմոնեան, Տիրացուեան, Տէր Հարէնն եւ Մանուէլեան ընտանիքները ցաւով ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, եւ – դականին՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ԱՂԲՈՒԹ ՄԱՐԳԱՐԵԱ (Ծնեալ Պօզէյեան, Մշեցի)

մահը որ տեղի ունեցաւ 68 տարեկան իր բնակարանը :

Յուղարկաւորութիւնը այս շաբթ, Դեկտեմբեր, ժամը 13·30ին Ալֆորվի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, ապ մարմինը տան առաջ Ժողովրդուի տեւ բեղմնաւորութիւն : Հաւաքուիլ բնակարան 107, ռիւ էքիէն Տօլէ, Ալֆորվիլ :

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կ խնդրուի ներկայս դրեթ այդ նկատել :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՊՈՑ Խաչի Պահոնի մասնաճիւղը խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ա Տիկին Հ. Միլտոնեանի եւ զաւակնե ԲԵՆԵԱՄԻՆ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆի կսկծալ մահուան առթիւ :

*
**

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Հ. Բալուեանին եւ Տէր եւ Տիկին Լ. Բաբանեանի, իրենց սիրեցեալ մօր՝ ընկերուհի Թագուհի Բալուեանի մահուան առթիւ :

×

Հ. Ց. Դ. Բաֆֆի խումբը ցաւակցու – թիւն կը յայտնէ Տէր ւ Տիկին Լորիս Բա– բանեանի իրենց մօր՝ Տիկին Թագուհի Բալուեանի մահուան առթիւ :

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ՀՐԱԽԻՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Հ. Ց. Դ. Ռս. Միութեան վարչութիւ– նը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՕՐԱԿԱՐԳ :

Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՅՈՐԵԼԵԱՆ ՀԱՅԿԱՆՈՑՇ ՄԱՌՔԻ

Սալ Շօփէն (Փլէյէլ), Դեկտեմբեր 1

Շաբաթ գիշեր, ժամը 8·30ին

Նախաձեռնութեամբ Հայ Գրողներու Ընկերութեան եւ մասնակցութեամբ Մշա– կութային Միութեան եւ Համազգային Ընկերութեան եւ Ֆրանսահայ Լսարանին :

Հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի :

Գրական ու գեղարուեստական ճոխ բա– ժին :

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԶԱՓԱՀԱՍ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ կը կազմակերպեն

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ազգ Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրէվիզ

Պիտի ներկայացնեն

«ԱՆՈՒՇ»ը (Տիգրանեանի)

Զայնագրուած Երեւանի Օփերայի ար – ուեստագէտներու կողմէ :

Այս Շաբաթ ժամը 20·30ին :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԻԼԻ, ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆ.— Այս կիրակի Ս. Թադէոս եւ Բարթողիմէոս տօնին առթիւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի, մասնակցութեամբ Օր. Սիւզան Պոյաճեանի եւ Դպրաց Դա – սու : Այս առթիւ հոգեհանգստեան պաշ – տօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյս հիմ – նադիր եւ բազմարդիւն առաջնորդ Տ. Գրիգորիս եպիսկ. Պալաքեանի, կնքա – մայր Օր. Նունիկ Տէր Ղեւոնդեանի եւ ե– կեղեցւոյ սատարող հին եւ նոր ննջեցե – լոց յիշատակին :

ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Դաշնակի դասեր Մարսիլիոյ մէջ

Իրրեւ փորձառու մանկավարժ ուսու – ցիչ, Մատլէն Եավէր վերսկսած է իր դա– նակի դասաւանդութիւնները :

Ժամանակի խնայողութիւն, հսկայա – կան յառաջդիմութիւն, արդիական արա – դաւարժ դիւրուսոյց մեթոտներով, անոնք որ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուզեն տիրա – նալ երաժշտական արուեստին եւ դաշնակ նուագել Քոնսերվաթուարի ծրագիր կանո– նադրով , դիմեն, ամէն օր ժամը 2-7,

MADELEINE YAVER
17, Rue Flegier, MARSEILLE (1°)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8·30– ին, Ռէժանի վերնայարկը : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՄԱՐՍԻԼԻ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

Զաւարեան ենթ. չաբաթ 1 Դեկտ. ժամը 9ին :

Վռամեան ենթ. չաբաթ, մէկ Դեկտեմ – բեր, ժամը 9ին :

Նիկոլ Դուման ենթ. կիրակի, 2 Դեկտ. ժամը 3·30ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սո – վորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրա – կարգ : Ներկայ կ'ըլլայ Շրջ. Կ. ներկայա– ցուցիչը :

(Շար.)

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. «Վարանդեան» կո – միտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 21 – ին, Ճոյներու սրահը : Կարեւոր օրա – կարգ :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայր – եան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ, ժամը 20·30ին, Ծանօթ հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Անհրաժեշտ է բոլո – րին ներկայութիւնը :

ՄԱՐՍԻԼԻ.— Քրիստափոր ենթակոմի – տէի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին : Պարտաւորիչ ներկայու – թիւն : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը այս երեքշաբթի դիչեր, Բաֆֆ Ռէժանի վերնայարկը :

ԽՆԴՈՑՔ ՎԻԵՆԻ ՄԷՋ

× Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի խնջոյք պարահանդէսը ի նպաստ « Հայաստան » թերթին, այս կիրակի ժամը 3ին 10, Համ– մօ Օհաննէսեան ակումբը :

Կը հրաւիրուին չրջանի բոլոր նոր ան – դամները եւ համակիրները : Խմբերգ , արտասանութիւն, երգ, հայկական պար եւ անակնկալներ : Ճոխ պիւֆէ :

ՌՕՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱՑԻ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս շաբաթ երեկոյ, ժա– մը 8·30ին, կայարանի ալ ելքին դէմի սրճարանին վերնայարկը, 3 - 5 ռիւ ժան Ժօրէս :

Դասախօս ՏՈՒՔ. Լ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Նիւթը՝ Հայ կեանքը նախապէս եւ հիմա :

Կը հրաւիրուին Ռոնի սու Պուայի եւ չրջակայքի հայրենակիցները :

Մուտքը ազատ է :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՇԱԻՒԼԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ
ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
Փրակի, 9 Դեկտեմբեր , ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր,
Salle des Fêtes, Rue Stalingrad, Chaville
Բարձր հովանաւորութեամբ կաթող. Պատուիրակ
ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի
ՄԱՅՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ
Պիտի ներկայացուի «ՈՉԽԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ (զաւեշտ), Շաւիլի յանձնախում – բին կողմէ Ճոխ պիւֆէ Մուտք 250 ֆր. :
Orchestre GARO SARIAN

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱՇԷՆ ՅԱՆՁ.ԽՄԲԻ
ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
ՇԱԲԱԹ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ : ԺԱՄԸ 21Էն ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ
Նախագահութեամբ՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆի
CASINO DE CHARBONNIERES
Մասնակցութեամբ գաւառի ամէնէն ընտիր նուագախումբին՝
MAURICE DE THOU et LEO MELIAN — de la R. T. F.
Գեղարուեստական ճոխ բաժին : Բազմաթիւ անակնկալներ
Կը յանձնարարուի կանխաւ ապահովել սեղանները, հետաձգելով .—
Autos-cars — Place Bellecour Burdeau 54-03
Մուտք գոյն զգեստը նախընտրելի է